BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA
210

Incipiunt Rubrice

Institutionū. Et ꝑmo primi libri.

De iusticia ꝙ iure. 2
De Jure naturali gentiū et ciuili. 2
De Jure personaꝝ. 12
De Jngenuis. 12
De libertinis. 12
Ex ꝗb⁹ cauſis manumittere nō ꝑmt. 12
De l. fuſia canina ſblata. 13
De his ꝗ ſui vel alieni iur. ſunt. 13
De patria poteſtate. 13
De nupciis. 13
De adoptionib⁹. 14
Quibus modis ius patrie ptātis ſoluit 14
De tutelis. 15
Qui dari tutores teſtaméto ꝑmt. 15
De legitima agnatoꝝ tutela. 18
De capitis diminutione. 19
De legitima patronoꝝ tutela. 20
De legitima parentum tutela. 20
De fiduciaria tutela. 20
De attiliano tutore vel eo ꝗ ex. l. iulia. ꝛc. 20
De auctoritate tutoꝝ. 25
Quib⁹ mōis tutela finit 24
De curatoribus. 28
De ſatiſdatione tutoꝝ vel curatoꝝ 29
De excuſationib⁹ tutoꝝ vel curatoꝝ. 30
De ſuſpectis tutorib⁹ ꝙ curatoribus. 31

rubrice secundi libri.

De reꝝ diuiſione et qualitate. 32
De reb⁹ corpalibus et incorpalib⁹ 32
De ſeruitutib⁹. 34
De vſufructu. 34
De vſu ꝙ habitatione. 34
De vſucapionib⁹ ꝙ lōgi tpis ꝓſcript. 34
De donationib⁹ 39
Quib⁹ alienare licet vel non 40
Per quas ꝑſonas nobis acq̄rit. 40
De teſtamentis ordinandis. 41
De militari teſtamento. 42
Quib⁹ non eſt permiſſum facere teſtm. 42
De exheredatione liberoꝝ. 43
De heredib⁹ inſtituendis. 43
De vulgari ſbſtitutione. 44
De pupillari ſbſtitutione. 45
Quib⁹ modis teſta. infirmant. 46
De inofficioſo teſtamento. 46
De heredū qualitate ꝙ dīa. 48
De legatis. 48
De ademptione legatoꝝ 49
De lege falcidia. 49
De fideicōmiſſarijs hereditatib⁹. 49
De ſingulis reb⁹ ꝑ fideicōmiſſum relictis. 51
De codicillis. 52

Rubrice tercii libri

De hereditatib⁹ q̄ ab itеſtato deferunt. 53
De legitima agnatoꝝ ſucceſſione. 54
De ſenatuſcōſulto terculiano. 54
De ſenatuſcōſulto orphiciano. 55
De ſucceſſione cognatoꝝ. 55
De gradib⁹ cognationuꝫ. 55
De ſeruili cognatione. 55
De ſucceſſione libertoꝝ. 55
De aſſignatione libertoꝝ. 55
De bonoꝝ poſſeſſionib⁹. 55
De acq̄ſitione per arrogationem. 56
De eo cui libertatis cā bona adjiciūt. 56
De ſucceſſionib⁹ ſblatis que fiebāt per bo noꝝ venditiones. 56
De obligationib⁹. 56
Quib⁹ modis recōtrahit obligatio. 58
De verboꝝ obligationib⁹. 58
De duob⁹ reis ſtipulandi ꝙ ꝓmittendi. 59
De ſtipulatione ſeruoꝝ. 60
De diuiſione ſtipulationū. 60
De inutilib⁹ ſtipulationib⁹ 60
De fideiuſſorib⁹. 61
De litterarū obligatione. 62
De obligationib⁹ ex conſenſu. 62
De emptione ꝙ venditione. 62
De locatione ꝙ conductione. 64
De ſocietate. 66
De mandato. 67
De obligationib⁹ ex quaſi ꝯractu. 67
Per ꝗs ꝑſonas nobis obligatio acq̄rit 68
Quibus modis tollitur obligatio. 69

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

Inc. 210

1413406

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
UNIWERSYTETU im. A. MICKIEWICZA
W POZNANIU

-Hauptstaat… osen
auf der
ibliothek Posen.

M* 2271

Tu breuis, at bonus es, spinedas, bluere iuris
Balle, me eruditum sic facito arte tua

Insani

1033

Baldg sup ms.

Incipiunt Rubrice

Institutionū. Et ꝑmo ꝓmi libi.

De iusticia ꝛ iure. 2
De Jure naturali gentiū et ciuili. 2
De Jure personaꝝ. 12
De Jngenuis. 12
De libertinis. 12
Ex q̄b⁹ cauſis manumittere nō ꝓnt. 12
De l. fuſia canina ſblata. 13
De his q̄ ſui vel alieni iur. ſunt. 13
De patria poteſtate. 13
De nuptijs. 13
De adoptionib⁹. 15
Quibus modis ius patrie ꝓtis ſoluit 14
De tutelis. 15
Qui dari tutores teſtamēto ꝓnt. 16
De legitima agnatoꝝ tutela. 18
De capitis diminutione. 19
De legitima patronoꝝ tutela. 20
De legitima parentum tutela. 20
De fiduciaria tutela. 20
De attiliano tutore vel eo q̄ ex l. iulia. ꝛc. 20
De auctoritate tutoꝝ. 25
Quib⁹ mōis tutela finit 24
De curatoribus. 28
De ſatiſdatione tutoꝝ vel curatoꝝ 29
De excuſationib⁹ tutoꝝ vel curatoꝝ. 30
De ſuſpectis tutorib⁹ ꝛ curatoribus. 31

rubrice ſecundi libri.

De reꝝ diuiſione et qualitate. 32
De reb⁹ corpalibus et incorpalib⁹. 32
De ſeruitutib⁹. 34
De vſufructu. 34
De vſu ꝛ habitatione. 34
De vſucapionib⁹ ꝛ lōgi tꝑis ꝓſcript. 34
De donationib⁹ 39
Quib⁹ alienare licet vel non 40
Per quas ꝑſonas nobis adq̄rit. 40
De teſtamentis ordinandis. 41
De militari teſtamento. 42
Quib⁹ non eſt permiſſum facere teſtm̄. 42
De exheredatione liberoꝝ. 43
De heredib⁹ inſtituendis. 45
De vulgari ſbſtitutione. 46
De pupillari ſbſtitutione. 48
Quib⁹ modis teſta. infirmant. 50
De inofficioſo teſtamento. 50
De heredū qualitate ꝛ dīa. 52
De legatis. 53
De ademptione legatoꝝ 60
De lege falcidia. 60
De fideicōmiſſarijs heredit. atib⁹. 60
De ſingulis reb⁹ ꝑ fideicōmiſſū relictis. 61
De codicillis. 62

Rubrice tercii libri

De hereditatib⁹ q̄ ab ītestato deferunt. 64
De legitima agnatoꝝ ſucceſſione. 64
De senatuſcōſulto terculiano. 64
De senatuſcōſulto orphiciano. 64
De ſucceſſione cognatoꝝ. 64
De gradib⁹ cognationuꝫ. 64
De ſeruili cognatione. 64
De ſucceſſione libertoꝝ. 64
De aſſignatione libertoꝝ. 64
De bonoꝝ poſſeſſionib⁹. 64
De adq̄ſitione per arrogationem. 66
De eo cui libertatis cā bona adjiciūt. 66
De ſucceſſionib⁹ ſblatis que fiebāt per bonoꝝ venditiones. 66
De obligationib⁹. 66
Quib⁹ modis recōtrahit obligatio. 66
De verboꝝ obligationib⁹. 67
De duob⁹ reis ſtipulandi ꝛ ꝓmittendi. 69
De ſtipulatione ſeruoꝝ. 69
De diuiſione ſtipulationū. 69
De inutilib⁹ ſtipulationib⁹ 69
De fideiuſſorib⁹. 69
De litterarū obligatione. 69
De obligationib⁹ ex conſenſu. 69
De emptione ꝛ venditione. 69
De locatione ꝛ conductione. 69
De ſocietate. 69
De mandato. 69
De obligationib⁹ ex quaſi ꝯtractu. 69
Per q̄s ꝑſonas nobis obligatio adq̄rit 69
Quibus modis tollitur obligatio. 69

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

Inc. 210

1413406

Rubrice quarti lib.

De obligationib⁹ que ex delicto nascūt. ^o
De vi bonoꝝ raptoꝝ. ^2
De lege acquilia. ^2
De Jniurijs. ^4
De obligatiōib⁹ que ex quasi delicto nascuntur. ^4
De actionibus. ^8
Nō cū eo qui aliena potestate ē negocium gestum esse dicet 8^
De noxalibus actionibus. 8^
Si quadrupes pauperiē fecisse dicat. 88
De his per quos agere possum⁹ 8 8
De satisdationib⁹. 8 9
De perpetuis ⁊ tpalibus actionibus 8 9
De exceptionibus. 9o
De replicationibus 9o
De Jure dictis 9i
De pena temere litigantiū 9^
De offi° Judicis 99
De publicis Judicijs 99

Lectura Baldi super Instituta Incipit.

Quoniam post inuentionē sapientie supuenit gratie plenitudo. vt successiuis nature būficijs ingeniū prouocetur. nō est mirum si omne artificiū per continuū exercitiū susscipit incrementū vt. l. legatis. §. ornatrici bus. ff. de legl. iij. hinc est q̄ et ille monarcha iuris. Imo in principio sūme. C. supplicat et inquietat iuniores singula perspicatius otemplari. Nos ergo ciuili sapiētie rei sacratissime precio q̄ numario nullaten⁹ opande vt. l. ij. §. i. ff. de vari. cog. Intendētes. q̄ glorioso et eleganti vocabulo vestita est sciētia ciuilis. que tam rōe possessoris eiusdē et p̄cipue iuuicū. cū oīe rarum cax et appetibile magis sit cēsenduz. vt di. xciij. c. legim⁹. circa fi. que respectu ei⁹ effectus qui tante mirabilitatis existit. q̄ ea pretermissa humane societatis nullus est vinculū. sic nec ciuitatis consistit vocabulū. cū ciuitas dicta sit hominū multitudo collecta. qđ iure viuentiū absq̄ eo fieri possibile quis nō videt. Et reuocet siq̄dē sapiētia sicut viuifica nobilitas. domina trix nobilitat. magistratuz exhibet. honores q̄ multiplicat et p̄fert et tutes p̄stitet ei⁹dem sapientie professores per orbē terrax triūphales efficit p̄nicipari. et impiali aula consiliētibus nationes. actores. et reos ordine diuabili iudicātes. per hāc ei⁹ vniuersi reges regnāt. iusti⁹ seruat in terris. Iōq̄ p̄ncipe et magistra. cūcta rōe gubernant. ac dirigunt adeo q̄ licet p̄nceps eā posse soluere dinoscat. attamen ei se alligatum fore profitet vt. C. de legi. digna vox. Et vt breuiter occludam dici pōt q̄ scribit in canone supuacuis ipendijs laborat qui solē facibus illustrare conat. Effectus ei sapiētie ciuilis supuacuū est oraculo voces exprimere q̄ frustra ē demōstrare qđ notoriū est vt. l. i. ad fi. ff. de vote pleg.

Quis ergo nisi dementia capt⁹ ad ipsius capescendā doctrinā totis viribus nō anhelat. Iboc igit dyadema toto conamine affectem⁹ q̄ principia habere noscit et radices videlicet hūc libx institutionū. super q̄bus regulare ipsius sapiētie ostituit fūdamentū. et eis mediantib⁹ ad legū sublimitatē ascēdit. Ut ergo ad ipsius notitiā ꝓueniamus. vt expedit a fūdamēto eius. vz hoc libro. regularis ordo sumere iubet inicium. ne si forte a legū sublimitatib⁹ inchoemus. dingat nos sine pennis volare in altū. nitentes corrui vituperabilit in p̄fundū. cū gradatim sit faciēdus ascēsus vt. l. vt gradatiz. in p̄n. ff. de mu. et ho et inordinata lectō exitū nō hēat vt i auc. de heredi. et fal. §. inordinatū colī. i. de quo ordine plenissime dicā de vulgā. sb. in glo magna. vex q̄ scriptū est si cecus ceco lucernā claritatis ministrare conet. neuter ex hoc magis suā illuminat cecitatē. seo ābo in foueā cadūt vt luce vi. et. i. q. i. §. ex his. q̄ sumus cecitatis caligine obūbrati et ipe dns nr ihs xps est lux in tenebris lucens. Jo. i. c. q̄ etiaz ordo p̄posterus est prius humana p̄fidia petere. vt illis deficiētibus diuini fauoris suffragia iplorentur. vt de sacra. di. i. c. ois xp̄ianus. in fine. et Jo. an. in p̄n. vi. li. q̄ etiā ab inuocatione p̄fati domini nri. princeps dns nr Justinianus sūpsit inicium vt pz in ꝟ libro et nō. i gl. i. Codicis. ois actio eius nostra est instructio. vt xij. q. i. expedit. et q̄ bon⁹ pater facit. deuotus filiꝰ imitat. vt. l. vi. di dns noster. Circo ab ipsi⁹ dni nostri ihu christi inuocatione sumam⁹ exordiuz flexis genib⁹ saltē cordis. qđ facere tenemur. qñ mēoriā faci⁹ ei⁹ nōis ex ō imu. ec. c decz. li. vi. ad eū humiles p̄ces supplicitet porrigamus. vt nō pōderatis humanis demeritis. ꝟ sui sola clemētia in nos splē doris grās ifūdat scie. eloq̄tie et cecitatis supplendo defectū. augēdo ingenij moduū et memorie. vt possim⁹ scripturas hui⁹ legis reseramie dubioz nodos dissoluē et obscūa dilucidare extra ō reli. et vene. sanli. vi. c. i. Efficiatq̄ per suā scām passionez. vt fugatis errorib⁹ vniuersis. nō diūtam⁹ a semita veritatis. ꝟ semp aduertamus ocilia saniora. ij. q. i. c. qm̄. Jnuocatiōe sic simplicit facta. incipiā. In noie dñi nri ihesu xp̄i. Amē. In p̄ma gl. Ex hac gl. colligitur q̄ si otrahentes nō sūt xp̄iani. si tñ opilator ipsi⁹ instri sit xp̄ian⁹. pōt i ipsi⁹ exordio nomen dñi nri ihu xp̄i inuocare. vt scribūt doct. i Rica. ff. ō no. op. nū. Del inde querit ex gl. q̄re dicat iperator. gl. in Rica i p̄hemio. ff. ve. Rūdz q̄ dr ab imperā⁹. q̄ inducit do. Ja. bu. ad. q. Statuto cauet q̄ lib⁹ mcator. credat. q̄dā ē descript⁹

a ij

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

in matricla mercatoꝝ.tñ mercãtias ñ ex/
ercet nunquid credat libro suo.determinat
ibe ar.dee.l.q nõ.qz mercator dr a mercã
do.i.q actualit mercat.sicut scholaris dr
a scholis qz scholas visitat Jn glo.q inci
pit qz fuit.pma so.é bona fm Ja.bu.cum
Justinianꝰ de quo loquit ca.habeo librũ
xvi.di.fuit tpe ante sinodus 7 Justinianꝰ
de quo loquit tex.hic fuit tpe sexte sinodꝰ
vt patet ea.disti.c.vi.vel dicit alio modo
extra gl.q dictũ nomẽ fuit ipositũ ad pla/
citũ qz ꝓpria noia ad bñplacitũ imponũt
licet appellatiua ab aliqua ꝓprietate ipo/
ni soleant vt.l.si quis in fundi vocabulo
ff.de.le.i. Jn gl.due negationes.contra hanc
glo.oponitur de.l.fluminũ. in ꝓnci. ff.de
damno infec.7.l.i.cum cõtraz.ibi nõ.C.de
seruis fugi. Do.aut in oratione ponũtur
due negaciones.aut tres.si due aut resp
ciunt vnũ verbum aut diuersa. primo ca
su si facerent affirmationẽ aut resultaret
iuri contrarius 7 absonus intellectus.et tũ
vna supfluit 7 ponit cã maioris mẽtis ex
primende sicut dicimus.non faciã.nõ.fm
pristianũ. Aut non resultaret iuri contra
rius intellectus.7 tunc affirmationẽ faci
unt.vt.l.duobus verbis negatiuis.ff.de
verbo.signi. Secũdo casu qñ respiciũt
duo verba.tũc q̃libet operatur suã negat/
tionẽ p se.ita itelligit illa.l.i.C. de seruis
fugi. Aut sunt tres negatiões respiciẽtes
idem verbũ.7 tũc faciũt negatiõez qz due
inuicẽ se confundunt.7 tercia remanet in ro
bore suo.7 ita intelligat.l.fluminuz.ff.de
dam.infect. Aut vna respicit vnũ 7 idem
verbũ.7 due respiciũt aliud.tunc vna fa
cit negationẽ.7 alie due affirmationẽ vl
negationẽ faciũt.fm doctrinã quã scripsit
Cy.et Bar.in dicta.l.i. C. de seruis fugi.
Jn glo.que incipit nõ.l.tolli.p dissuetudi
nem ꝛc.ista glo.vult q lex per dissuetudi/
nem tollatur.reprehenditur a Pe. 7 Cy.
qz si dissuetudo tolleret.l.multe.l.7 maxie
inforciati essent correcte.quod esset absur
dum dicere.vt scripsit Cy.in.l.rem nõ no/
uam alle.in gl.7 plenissime in.l.ij. C. q̃ sit
longa cõsuetudo. Ultimo nõ ex fi.tex
in.§. vltimo q creditur perito in arte ad
quod facit in autẽt.de non alie.§.quod
aũt.quod est vex si sunt duo. qui depo/
nant de eoꝝ pericia.7 cũ iuramento. licet
Dy.tenuerit q sine iuramẽto teneat eoꝝ
dictum in.l.i.ff.de ven.inspi.sed reprehen/
ditur per doct.modnos ibidez.7 intellige
duobus nisi in loco illo. vl circũstanti nõ
reperiatur nisi vnus.qz illi soli credit tũc
vt tex.dicit notabiliter in dicto §.quod ãt
Baldus de paruſio.

De iusticia 7 iure

Justicia

Quia textus sunt ponẽtes diffinitionẽ et facilẽs ad intelligẽ dũ.ideo ipos nõ expedit sũmari. Jn ꝓma gl.Rice que ponit ius dliberari duobus modis. Uno mõ prout est semper bo/nuz 7 equũ et ãñq̃ eẽt redactũ ad ꝑcepta iuris ciuilis.et hoc respectu non ẽ vex q̃ iusticia sit mater istius iuris.imo potius ecõtra ius creauit iusticiã.vel fm Ja.bu. eodẽ instanti fuerũt ius.et iusticia in esse ꝓducta.sicut calor et ignis.nam cũ ignis est calor est.nec inter ipa est ꝓritas tpis sic nec inter iusticiã 7 ius in se sumptũ Alio modo accipitur ius vt est reductuz ad ꝑcepta iuris ciuilis.vel gentiũ vel na turalis.et hoc respectu iusticia preceſſit.7 põt dici eius mater.et ita intelligitur ista glo Jn gl.q incipit hec ẽ iusticie diffini tio in fi.fm do.Ja.bu.hic diffinit iusticia prout est virtus politica dicta a polis qđ est ciuitas.et icos qđ est scia.quasi scia đ regimine ciuitatis. Et ponit in diffini/tione dstans et ꝓpria.ad denotãdũ q ita ẽ impossibile cĩtates fine iusticia regi q̃ ẽ vir/tus politica.sic ẽ impossibile mõtes đ vno loco ad aliũ trãsferri.et q iste intellectus sit verus.p hoc qz vtutes politice sunt q̃/tuor iusticia.tpantia.Fortitudo.et prudẽ tia.Fortitudo aũt fm Tulliũ q. rhetorice est dstumelia corpis paciẽtia omnes aduersita/tum impetus eq̃nimiter portare. Tem perantia aũt fm eundẽ in li. de officijs ẽ iudiciũ rõnis.stimulũ libidinis et alios irrationabiles actus refrenans.que vba scripsit idem Ja.bu.in.l.iusticia.ff.eodẽ ti. Jn glo.que incipit dtra inconstantiã ꝛc.op ponitur q inconstantia est admittenda đ.l si sterilis.§.fi.ff.de acti.empti.vbi si vendi di domũ pacto apposito q annuatim des decẽ.vel ꝓmittas inhabitare domum. si anno vno dedisti.x.alio anno poteris va riare.et permittere me habitare nec dpel/leris ad.x.so.ibi admittit inconstatia circa diuersa. nos loquimur de inconstantia circa idẽ. vel dic melius q illa non debet

dici incõstãtia.exq̃ in alternatis electio est debẽtis.ꝛ sic ẽ magis effect⁹ electiõis q̃z in cõstãtia ¶ Cõtra hãc so.op.de.l.in cãe in ꝑn.all.in glo.vbi circa diuersa incõstãtia nõ admittit.so⁹ aut icõstantia est circa diuersas res ꝛ onexas.ꝛ nõ admittit incõstãtia.ꝛ ita intelligit dicta.l.in cã.aut circa diuersas res nõ onexas.ꝛ tũc incõstãtia admittit vt d.ff.si. ¶ Sed op.q̃ icõstãtia circa idẽ admittat de.l.si ꝑses C. quõ et qñ iudex.vbi iudex qui tulit sniaz. põt ex eisdẽ actis ferre sniaz.ꝛ variãe. so.act⁹ circa quẽ fit incõstantia erat nullus ipo iure ꝛ ideo admittit incõstantia vt in d.l ꝛ ꝓbat.ff.qui ali.licet in ꝑn. vbi marit⁹ q̃ alienauit fundũ dotalẽ põt ꝛtra alienationem venire. ¶ Contra prędicta op.de l.si tibi mãdauẽo.ff.sic.ff.manifesti. So.ibi loq̃t de incõstantia.que ẽ sine alteri⁹ detrimẽto que admittit ar.a ꝛtrario sensu i.c. mutare ociliũ de re.iurl.li.vi. ¶ Itẽ oppo de.l.si mihi et tibi.ff.in legatis.et de.l.si q̃s in ꝑn.ff.de le.iij.vbi actus valebat.ꝛ admittit incõstãtia in ꝓiudiciũ alteri⁹. So. ibi loquit in his q̃ dependent a voluntate vni⁹ tãtũmodo et in actu obligatorio. et ideo nimiꝝ si mutare põt volũtatẽ.ar.l.i. C.de sa.sanc.eccle. ¶ Cõtra ꝓicta oppo. de.l.si pecuniã.ff.de ociel.ob cãm. So.ibi loquit de ꝛtractu innominato.de cui⁹nã ẽ q̃ admittat penitẽtia ꝛ variatõ re integra ꝓterea ibi iconstãtia nõ ꝛtit in ꝓiudiciuz alicui⁹.vt ex ꝓdictis oibus colligẽ potes ꝑ te ipm. ¶ In gl.q̃ incipit ꝑncipaliter Ista gl.inducit ꝑ do.Ja.de are.ad.q. Ciuitas dedit arbitriũ aliq̃b⁹ ciuib⁹.q̃ facerẽt q̃c/q̃ videret eisdẽ.dũmõ facienda ꝑ eos redũdarent in vtilitatez cõis. oẽs ꝓdicti ex arbitrio ipoꝝ fecerũt fabricare vnũ castꝝ nũq̃ potuerũt.vr̃ q̃ nõ ar.hui⁹ glo. Naz dictũ castꝝ ꝑncipaliter redũdat i vtilitatez ibi habitãtiũ.ꝛ scdario i vtilitatẽ cõis.cõtrariũ determinauit ipe Ja. qz i fabrica hui⁹ castri duo videt castꝝ fieri ꝛ istõ ꝑncipaliter redũdat in vtilitatẽ cõis ꝛ ꝑ ~~consequens~~ potuerũt ꝓuidẽ Itẽ in tali loco fieri.ꝛ istud redũdat ꝑncipaliter in vtilitatẽ habitãtiuz sic̃ solem⁹ dicere de sniã arbitri q̃ iussit hallen dari.vt.l.celsus.ff.de arbi.

De iure naturali gẽtiũ et ciuili

Ius naturale

In sũma.h.d.Statuta condita a pl̃is ius ciuile dicũt. Nã ꝓpter iuris dictõz hñti pmissuz ẽ ius ꝑticulare ostituẽ.qđ ꝛdo ab oi gẽte seruat ius gẽtium nũcupat.ꝛ ꝛdba simplr ꝓlata i digniori ꝛ potẽtiori significato itelligũt.h.d.vsq̃ ad.ff.ius gẽtiũ In gl.q̃ incipit nã ff iure.ibi nã nã.gl.i.d.l.nã nã dic.q̃ ff ꝑceptũ ẽ de iure gẽtiũ. nõ nali ꝛ ꝓterea q̃ exẽplificãt de educatõe liberorũ.q̃ ẽ nãlis iurl.ꝑceptũ.reprobãt dcãz gl ottariã.ꝛ isti dicũt ꝑm dcz Ja.q̃ ꝑceptum educãdi ẽ de iure ciuili.ar.l.si q̃s a liberl. ff.si vel parẽs.ff.d li.ag.ꝛ iõ dic q̃ ista gl. bñ dicit ꝛ gl.i d.l.nã nã errauit. In glo.i. effectũ gl.tz in.l.i.ff.ius nãle.ff.e.ti.q̃ appetitus ad coitũ ẽ de iure nãli. Nã ꝛ ipe appetitus eẽ brutl.ꝓuenit.ꝛ si appetit⁹ ad coitum fuit de iure nãli.g⁹ multo magis ꝛ coitus.qz nõ potuisz eẽ appetit⁹ nisi fuisset coit⁹.ꝛ iõ ꝑm eũdẽ Ja.ipe appetit⁹ ꝛ coitus sũt de iure nãli.nec ob.si dicat q̃ ius nãle sp ẽ bonũ et equũ.et coit⁹ et appetit⁹ a deo pcẽm inducũt si fiãt int̃ psonas ꝓhibitas coire.qz inspecto iure nãli ꝓmerio nullus coit⁹ ẽ dãnabilis vt i auc̃.quõ nã.effi.sui. ff.i.coll.vij. vbi dr̃ q̃ inspecto iurl.naturali ꝓmerio nullus est spurius.et illi qui hodie sunt spurij et legitimant̃.restituunt̃ ꝑ stine nature.vnde nõ est inconueniẽs dicẽ q̃ appetitus et coitus sũt d iure nãli.vez cñ defendi nõ possz q̃ matrimõz sit de iure naturali.cũ appetitus ad coitũ nõ faciat matrimõz.ꝛ sensus legitimus maris et femine vt.l.nupti.ff.de regl.iurl.et iõ quedã glo.q̃ est sup ꝛdbo ꝺiugatio.vidẽ meo male loquit exponẽdo.i.aioꝝ.talis ei ꝺiugatio aioꝝ nullo mõ põt eẽ de iure nãli.qz ff diffinit ius nãle ꝓut ꝓuenit cũ brutis.ꝛ bruta carẽt aio g⁹ ꝛc. In gl.nã ff iure nãli q̃o nũq̃ ff iure nãli moueat filiꝰ ad educañ patris.videtur q̃ nõ.qz instinct⁹ nãe et ordo ẽ.vt statim cũ filiꝰ nascit. pat moueat ad ipm educandũ nõ ecõtra.nã si ꝺtingat patrẽ ꝑ filiũ educari.vr̃ eẽ ordo ꝑuersus ar.l.nã etsi parẽtib⁹.ff.de inoffi.testa.dic q̃ educatio pris faciẽda ꝑ filiũ nõ ẽ instinctu nãe. exq̃ est educatio filij faciẽda ꝑ prem.ꝑ rõez ꝓdictã.ꝛ ex q̃dã equitate naturali.ꝑ quam tenemur benefacere bñfaciẽtibus nobis vt.l.sed si lege.ff. ꝺsuluit.et ibi glosa in verbo obligauerint.ff

Appetitus et coitus sũt de iure naturali

Patrẽ tenetur educare filiũ mre mali

Et mentemur retrorum animalium exẽplo Ciconię nãq̃ patres suas ornb. effectus alunt pater 7 humeris ꝑ maria gestat

de hereditate. ¶ De iure aũt ciuili pñs edu//catio ⁊ filij. alterutr̃ est reducta ad neces//sitatẽ. ℣o. ſi opp. de l. ſi q̃s a liberis. ℋ ſi vl parẽs. ℨ. alle. ¶ Dic diſtinguẽdo. ꝙ nos oſtenderamus neceſſitatẽ. ⁊ tũc ẽ ꝺ iure nãli ⁊ ita intelligit ℏ. aut oſtenderam⁹ educationẽ put ẽ reducta ad neceſſitatẽ iuris ciuilis ⁊ tũc ẽ de iure ciuili. ⁊ ita itelligit dẽs. ℋ. ſi vel parẽs. ſupius alle. ¶ Sup ꝟbo ꝑpli dic ꝙ q̃tuor vel q̃nq̃ hoĩes oſtituunt populũ quẽadmodũ iiij. vel q̃nq̃ porci cõſtituũt gregẽ ⁊ ſic q̃tuor vel q̃nq̃ hoĩes oſtituũt gentẽ. ℏ ꝓbat ꝑ tex. ⁊ glo. ⁊ ꝑ id qꝺ ibi nõ. dict. in. l. oues. ff. de abigeis. qꝺ facit in ar. ad. q. ſtatuti q̃ cauet ſi q̃s miſerit gentẽ extra aliquã ciuitatẽ vl caſtr̃ ꝛc. qꝺ intelligat miſiſſe gentẽ. ſi miſerit q̃tuor vl q̃nq̃ hoĩes vel abinde ſupꝺ qꝺ ſcripſit bar. in. l. ꝓtor. ℋ. ff. vi. bo. rap. ¶ Cõtra ꝑn. huiꝰ op. ℏ motiuo. dicio q̃ iũcta generalitati ſñ copula. ℏ abz reſtrictionẽ inducere vt ꝓbatur i. l. ea tñ. ⁊ qꝺ ibi nõ. ff. de leg. iij. ℨ ſi ℏ reſtringit. ergo ſequit ꝙ aliqui popli ſũt qui nõ regunt legibꝰ et moribus. qꝺ ẽ abſurdũ dicere. gl. fatet otrariuz. ¶ Tu dic ꝙ dictio q̃ adiũcta generalitati. aut adiũcit cũ copula aut ſine copula. ſi cũ copula. et tũc inducit augmentũ vt dẽa. l. ea tñ. ſi ſi/ne copula. tũc aut ꝟbũ a quo regit dictio que. põt cõuenire oĩbus ſꝫ illa gñalitate poſitis. et tũc ponit declaratiue. et ſic po/nat hic omẽs populi. ꝑ. ſ. oẽs. ꝓbat ℏ in ꝑn. l. i. ¶. de ſũ. tri. l. oibus. ff. ad trebell. ꝛ tale ꝟbũ nõ põt oĩbus ſꝫ illo poſitis ꝟue/nire. et tũc ponit reſtrictiue vt ꝓbat i dẽa l. ea tñ. cũ hiis q̃ ibi no. ſm ergo añcedens relatiuũ opat. ¶ Ex tex. ſup ꝟbo ℨ quotl. collige ar. ad illã. q. dubitabilẽ. nũquid i libello abſoluto rei vẽdicatiõis in quo ꝑ ponitur rẽ ſpectare ad actorẽ. iure dñij vl quaſi videat intẽtare vtile dominiuz. iſte tex. videt ꝓbare ꝙ nõ. qꝛ dominiũ in potiori ſignificato debet intelligi. de directo. ꝑ ℏ facit etiã. l. i. ℋ. q̃ iperpetuuz. ff. ſi agri. det. pe. qꝺ ſi vꝫ eſſet multi decipẽtẽ i ta libus libellis. nã liz poſſet ꝓponi i libello rei vendicatõ et ꝓles actiones vt extra ꝺ re iudi. abbate. li. vi. tñ vniꝰ debet fieri ꝓ/ſecutõ et ꝓbatõ vñ ſequit ꝙ ille qui libel lum ꝓpoſuit. ſi ꝓbat ꝑſcriptionẽ debet ſuc cũbere qꝛ ex ꝑſcriptiõe oritꝫ vtile dñiuz vt in auc. de bo. mate. niſi. ⁊ qꝺ ibi nõ. et vti/le dominiũ i libello nõ ꝓpoſuit ergo ſuccũ

Quatuor q̃ſtituũt ꝑſtm

Libellus in rei vend. quo mſtm

bit qꝫ probatũ nõ depẽdet a petitl. hec tñ opi. nõ eſt vera. ℨ dic ꝺ ea vt pleniſſime di cam. ℨ. de actio. ℋ. alienatiõe. ⁊ doc. i. l. ſi ma ter. ℋ. candẽ. ff. de excep. rei iudi. ¶ In glo. q̃ incipit vt ſunt ſtatuta. ibi detrahit iure nã li. ꝛc. gl. ẽ otraria i. l. nã nã. ff. de ordicl. inde. q̃ vult ꝙ illa etas. neminẽ locupletẽt cũ aliẽa iactura. ſit de iure gẽtiũ. ℨ illa gl. ma le loqt̃ ꝑm⁹do. ¶ Ja. vt dixi. ℨ. ti. ꝑ. ℋ. penul.

Jus autem ciuile ¶ hic aũt tractem⁹ mãz ſtatutoꝝ ꝑ multas et vari/as. q. ꝓncipales et acceſſorias. Et ꝑ° q̃rit nũqꝺ oĩ ꝓlo liceat ſtatuta odere abſq̃ li/cẽtia ſuperiorl. vñ ꝙ nõ. ar. l. ſi qꝺ ex ordine de lega. ad ℏ facit i auc. de defen. ciui. ℋ. ſi int. ¶ ℣o. dic q̃ ꝓpꝰ q̃ vult facere ſtatutum nullã ℏz iuriſdictionẽ ſꝫ ſbẽ alicui ciuitati ſicut ſunt ville ⁊ caſtra comitat⁹. ¶ Aut ℏz iuriſdictiõez plenã i tpalib⁹. ciuilib⁹ ve. et i criminalib⁹ deceſſaz eis a ꝓncipe. vel p̃ſcri/pta conſuetudie qꝺ eẽ p̃t vt i auc. ꝺ defẽ. ci. ℋ. iuſiurã⁹ i. fi. magne gl. q̃ ℏz iuriſdictõ nem limitatã puta in ciuilib⁹ tm̃. ¶ Di nul/lam iuriſdictiõez ℏz. et tũc aut vult facere ſtatuta circa diſtributionẽ pecunie vel al teri⁹ rei q̃ iuriſdictionẽ nõ attingat. et tũc facere p̃t. dũmõ tale ſtatutũ nõ ſit ambi/cioſum. qꝛ tũc nõ valeret vt in. l. ambicioſa. ff. ꝺ decr. ab ord. fa. q̃ facere ſtatuta circa diffinitionẽ et cognitionẽ cãꝝ. et tũc nõ p̃t ſine licentia ſuperioris. ꝓ ꝓdicta iura. ꝓ hoc facit. c. cũ acceſſiſſet et. c. cũ m. ferrarien. ex de ſtitu. et eſt ratio qꝛ cõuenit talia ſtatu/ta. eſt iuriſdictionis vt patz ex diffinitiõe iuriſdictionis poſita in glo. i. ff. de iuriſ. om iudi. vnde cum iuriſdictiõez nõ habeat. non põt habere ea que a iuriſdictiõe prouenĩ unt ar. l. ordo. ff. de ſpon. ¶ Di querim⁹ de populo habente iuriſdictiõez. ⁊ tũc põt abſq̃ ſuperioris auctte ut. l. antiocenſiũ. ff. de pri/uile. credi. vt patet in hoc. ℋ. et in. l. omnes populi. ff. eo. ℣. populis indiſtincte dare licẽ tia ordini ſtatuta. hoc probat a fortiori. ℨ az conſuetudo et ſtatutũ ambulãt pari paſſu vt dicã in. ℋ. ex nõ ſcripto. ℨ. eo. et conſuetudo ex tacito conſenſu inducit ab auctte ſuperiorl. vt. l. de quib⁹. ff. de legi. ergo et ſtatutum. et ꝙ iſte. ℋ. debeat intelligi de populo ha/bente iuriſdictionẽ patz qꝛ. l. explificat ꝺ ꝓpꝰ romano ⁊ athenienſiũ quos non eſt dubiũ iuriſdictionẽ hãre. ¶ Aut loqmur de ꝑſis iuriſdictiõez limitatã hñtib⁹ ⁊ illi põt

statuta.q̃tū ad illā iurisdictionē eis ope/
tenté dere. sine auctē supior.alia ẏo nō
ꝑ ea q̄ supi⁹ dca sunt. ¶ 2° q̄rit vtꝝ colle/
gia approbata puta sartoꝝ. pistoꝝ.ꝛ filiū
inter se possint statuta dere.dic vt ꝑ pui
da appaꝛet determiatio dicte.q.qꝛ si iuris/
dict.habeāt.pñt q̃tum ad illā statuta cō
dere circa cās.absq̄ supioꝛis auctē.alias
nō.nisi vellēt dere statuta circa ipensas
et introitus ipsoꝝ.qđ pñt vt ē dictū.s.in
questiōe p̄cedēti.pro ℔ facit q̄dā gl.in.l.fi
C.de iurisdic.om.iudi. ¶ 3° quero aliqđ
sertuz ciuitatis vult facere statuta nūq̄
possit.vr̄ ꝙ sic ar.℣ plebescitū.ff.e.vbi plebs
rōna q̄ ē ps toti⁹ ꝓpli pōt facere.l. ℈ otra
nā iurisdictō a qua dependet ptās statuta
cōdendi reſvet in tota.nō aūt in certa p/
te.vt.l.ꝛsi q̄s.ff.de iurisdi.om.iudi.nec ob
℣ plebescitū.imo facit ꝑ.ℓz ℑa.de bel. q̄a
plebescita nō valebāt ℈ ꝑ legē ortenſiā est
ꝑmissū vt valeāt vt ibi ꝑz. ¶ 4° q̄ro nūq̄đ
iudices possint facere statuta.vr̄ ꝙ nō.vt
l.pclama.C.cōmi.vel epl̄as.ꝛ.l.ij.ff.đ dec
ab oꝛ.fa.℈ vr̄ ꝙ possint.l.forma.ff. de offi.
pꝛefec.p̄to. ℣o.dic aut nos querim⁹đ ma
ximis magistratib⁹.quales sunt reges et
p̄incipes.ꝛ illi pñt. ℕam ꝙ pōt p̄nceps
vniuersaliter.pñt isti in terris sibi subiectis
cū in eisdē iure p̄ncipis illi fungant ꝛ sūt
officiales ꝑpetui ꝛ pro hoc facit extra de
maio.ꝛ obe.c.ij.ꝛ de cōstitu.li.vi.c.ij. ꝛ de
statutis contra liber.eccle.c.ij. ℕut sūt iu
dices habentes imperiū ꝛ iurisdictionez
perpetuā nō tñ tātā sicut sūt comites ca/
pitanei ꝛ filꝛes.ꝛ isti etiā pñt statuta cōde
re ꝑ dcāz rōez. ℕut sūt minoꝛes iudices
qꝛ sūt officiales tpales vt p̄sides ꝓuinci/
arū ꝛ minoꝛes mgr̄atus.ꝛ illi nō possunt
absq̄ licētia supioꝛis ar.dcē.l.pclama.su
perius alle. ¶ 5° quito quero an q̄ ℏz de ñ
exp̄ss̄ in statutis arbitriū puniēdi delicta
ℬ arbiſro.vt.l.i.℣.expilatoꝛes.ff.de effrac.
vult in p̄ncipio sui regimīs declarare ꝑ
tali delicto ꝛ exp̄sso tantā penā iputari et
ꝑ tali tantā.ne ꝓcē hēat pro talib⁹ arbi/
trari.nūq̄đ pōt. ℣ui.de achu.in.l.oēs po
puli.ff.de iustitia ꝛ iure.tenet ꝙ sic.tñ dic
ꝙ dca declaratio ñ durat nisi tpe dicte po
testatis declarātl sic.alr.c.i. de clerico q̄ in
uesti.ꝛc. ℈z tu dic ſm bar. ℕā possibile est
ꝑ q̄litates ihērētes delicto.inde delictū
plus vl̄ min⁹ debere puniri.vt.l.ā facta.ff.
de penis.q̃s q̄litates nō potuit ꝓuidere ī
suis declaratiōib⁹. ℕā cū aliq̄đ faciendū
est in tēpoꝛe.tēpus ē expectandū.vt.l. cuz
pater.℣.a filia.ff.de le.ij. ¶ 6° quero q̄ro ma
gistri grāmatice vel alij magistri habētes
scholares in q̄cūq̄ arte vel disciplina.fa/
ciunt statuta inter scholares.ꝙ quicunq̄
quitale q̄đ fecerit puniat in tm̄.nūq̄đ va
leant.videt ꝙ sic qꝛ magister in discipulos
habet iurisdictionē.vt in.℣.illud. in ꝓhe/
mio.ffoꝝ.ꝛ nō.in auc.habita.C.ne filius
pro patre.dic ꝙ aut magister vult facere
statuta circa cās.ꝛ tūc nō pōt. quia q̄ ad
causas iurisdictiōez nō ℏz ī discipulū.ℨ q̄
ad correctionē moꝝ.ā vult facere statuta
circa mores ꝛ ipoꝝ correctiōez q̄ sibi đ iu
re spetit.dūmō illā moderate exerceat vt
l.itē q̄rit.℣.iul̄.ꝛ.l.ñ q̄q̄.℣.vlt.ff.ad.l.acq̄.
ꝛ dico ꝙ tale statutū pōt hr̄e duas ptes.
vna ē ꝓhibitoria vt tale q̄đ nō fiat.vel ꝑ/
missoria.ꝛ q̄ ad hec valz qꝛ discipul⁹ tene
tur ei parere ℨ admodū filiꝰ pr̄i vt.l.libēi.
ꝛ in gl.ff.de obsequi. ℑtē pōt otinere cēz
statutū ꝙ ñ pareat.puniat certa pecunia
ria pena.ꝛ q̄ ad ℏ nō valet.qꝛ ꝓter correc
tionē moꝝ nō debet q̄s puniri pecuniariē
vt in.℣.taceat.C.de rei vxo.actl. ¶ ℑtē pōt
otinere aliā penā q̄ pecuniariaz.vt correc
tionē corꝑis moderataz.ꝛ tūc bene valz
ꝑ dicta iura. ¶ 7° septimo quero ꝑplus ali
cuius ciuitatis ē excōicatus.vel ciuitas
interdicta.nūquid possit facere statutum
dic ꝙ nō.extra de īmu.ec.vel.c.aduersus.
℣.qꝛ ẏo. ¶ ℨz quid si statutū fec̄.postea
ab excōicatiōe vel interdicto absolut⁹ ē.nūq̄
quid recōualescit statutū īpedimēto cessā
te dic ꝙ nō.vt ī.c.aduersus.extra de īmu
eccl̄.l.i.℣.filiꝰ.ff.de bo.poss.ſm tab. ¶ De/
inde q̄ro p̄ncipaliter.qualiter statuta de/
beāt fieri. ¶ 8° aut statutū fit ꝑ dñz ciui
tatis vl̄ loci.ꝛ humanū ꝛ ogruū ē ꝙ illđ
faciat.ꝓuocatis illis đ vniuersitate vt.C
e.l.humanū.pōt tñ absq̄ illa ꝓuocatione
si vult.illa facere.ꝛ postea illa eisdē publi
care vt.l.iij.C.de testa. ℕut statutū facit
aliqua vniuersitas vt.l.ij.C.đ decuri.li.ꝑ
ꝛ.l.aliud.℣.refertur.ff.de regu.iuris.ꝛ ibi
nō.ꝛ fiat dicta ꝓuocatio ad locū publicū
vt dicta.l.ij.et.l.ñ quod extra ordinem.C
de lega.libro.x. ℈t citabuntur omnes de
vniuersitate. vel illi de concilio qui vni/
uersitatem repꝛesentant vt nō.gl.C. que
sit lon.consue.super ℞ica in qua congre/
gatio expedit esse pñtes duas ptes ipsius

vniuersitatis vel ꝯcilij vt.l.fi.C.de ꝓcess. curiał.li.x.licz gl.aliꝫ nō.ꝛ male fm dd. in dicto.H.referꝫ.vbi dicitur ꝙ sufficit eos citatos esse.ꝛ in eoꝝ contumacia ꝙ ꝑ maiorē ptē obtinet obtineaꝫ.ꝛ ogregatis dictis duab⁹ ptib⁹.fiet altero de duob⁹ modis.nā surget ille q̄ ē maior vniuersitatis vt rector ipi⁹.ꝛ ꝓponet q̄o vr̄ ꝛ placz dicte vniuersitati statuē sup tali negocio.ꝛ fcā dicta ꝓpositiōe.surget aliq̄s de ꝯcilio ꝛ iꝫrogabit sup dicta ꝓpositiōe. deinde super dco ꝯcilio scrutabiꝫ volūtates ibi existē/tiū.ꝛ illd̄ qd̄ obtinebiꝫ ꝑ maiorē ptē dcārum duaꝝ ptiū erit statutū.iste mod⁹ colligiꝫ i gl.in.l.i.H.i.ff.ad vellej.vel aliꝫ fiet.insurget ille qui ē prepos.⁹ dicte vniuersitati statuere tale q̄o.ꝛ postea fiet scrutinium vt.S.dictū est.iste modus totaliꝫ colligiꝫ in.H.plebesciti.z.q̄ā tñ dicūt ꝙ a vniuersitas vult facere p̄ter.l.tūc sufficit ꝙ ꝑ maiorē partē dictaꝝ duaꝝ ptium obtineatur vt.l.qd̄ maior.ff.ad municipal. Aut vult facere statutū contra.l.ꝛ tunc est necesse.ꝙ omēs de vniuersitate ꝺsentiant.p̄terea de hoc dicūt esse casuz in auc.de defen.ciui.H.fi.quaz opi.fuit secutus Cy.in.l.ĵ.in.x.q.C.que fit lou.consue. que opi. est cenobica fm Bar.quia casus ē specialis in dicto.H.fi.ꝛ ideo tene quod supra dictum est.quia dictū est ꝙ debet obtineri ꝑ maiorem partē duaꝝ partiuz. Quero pone ꝙ vna pars expulit aliā ptē. nūq̄d ps que remansit possit facere statutū. dic ꝙ aut expulsi specialem potestatem habebant ꝺdendi statuta.quia erāt de cōcilio aut nō habebāt specialē potestatē.primo casu aut fuerūt expulsi iniuste.ꝛ tunc illi qui remāserūt.nō poterūt facere statutū in eoꝝ ꝓiudiciū puta in ꝓiudiciū ipsoruz remeātiuz.ar.l.per fundū.ff.de serui.rust. ꝓdi.aut fuerūt expulsi iuste ꝛ ꝓpter eoruz demerita.ꝛ tūc etiā in ꝓiudiciū eoꝝ potuerunt statuta fieri.qz ꝓbitas ꝺz eis nocere ar.l.itaq̄.ff.de fur.scdo casu dic ꝙ sive iuste sive iniuste expulissent.in eoꝝ ꝓiudiciū potuerūt statuta fieri. cū ius ꝺdēdi statuta remanserit penes eos.qui in ciuitate remanserūt.l.absunt.in fi. ff. de tu.et cura.da.ab his. Itē quero qz dictū est qd̄ debet exploꝛari volūtas illoꝝ. de voluntate rectoris nunquid sufficit si illi de vniuersitate consentiant quilibet p se. an requiratur consensus omniū simul.et de hoc ꝺsensu appareat.videl sufficere si qlz̄ libet p se ꝺsentiat.nā in ꝺsuetudine nō exigitur ꝺsensus omniuz simul.vel maioris partis.imo.pūt seꝑatim ex eoꝝ cōsensu inducere consuetudinē rebus ipsis.ꝛ fa/ctis vt.l.de quibus.ff.ꝺ legi. ergo ita erit in ꝺsensu qui exigiꝫ circa statuta.cū ambulent pari passu vt dictum est.ꝛ dic ꝺtra qz q̄tiēscūq̄ exigiꝫ ꝺsensus pluriū vt vniuersoꝝ.nō sufficit p se quēlibet ꝺsentire. vt.l.ĵ.C.de decu.li.x.ꝛ extra e.c.cū omēs ꝛ .c. in genesi de elect.ꝓterea qñ cōsensus maioris partis debet preiudicare minori etiāsi negociū ptineat ad populos plures vt ad singulos.requiriꝫ ꝺsensus fimł. vt.l.si cū te.ff.de pac.ergo multo magis i casu nostro. Deinde quero quō exploꝛabitur ꝺsensus illoꝝ de vniuersitate.nūq̄d expedit ꝙ loquaꝫ. Breuiter dic ꝙ loq̄tur ꝓponens ꝙ ꝺsensus singuloꝝ debet explorari ꝑ singula vtputa per titūi descendē⁹ ꝛ leuando.vel de fabis albis ad nigras vt videm⁹ar.l.seruo inuito.H.si pupillo.ff ad trebell. Quero nūquid possit cōmitti alicui vt faciat statutū.videl ꝙ sic ar.ff. eo.H.responsa pruꝺentū.dic forte a populo potest cōmitti propter difficultatē congregandi totū populū vt in.H. senatusco/sultū.S.e. Ab alio ꝺo singulariter nō pōt qz ptās ꝺdēdi statuta competit alicui vt magistratui ꝛ talia delegabilia nō sunt. vt.l.i.ff.de offi.eius cui man.est iurł. Deinde quero principaliter super quib⁹ pūt statuta fieri. Dic ꝙ aut statutum fit preter legē absente potestate ꝛ valet sine dubio vt in hoc.H. Aut fit contra legem ꝛ tunc aut cōtra ius naturale.vel gentiū illud tollendo tūc nō potest vt i.H.ꝙ nālia ff.e. Aut ē cōtra ius ciuile.ꝛ tūc potest q̄a ius ciuile mutabile ē vt ibi patz. Sed an possit statutū fieri ꝺtra ea q̄ sūt dispo/sita a iure diuino.ar.ꝙ non.qz aut fit fm ius diuinū ꝛ tūc est supfluū ꝛ non valet vt.l.si quādo.ff.de leg.i. Aut fit cōtra ius diuinū.ꝛ tūc min⁹ valet qz minoꝛ magistrat⁹ nō pōt tollē.l.maioris vt.l.naz magistrat⁹ff.de arbi.dic ꝙ aut statutū fit cōtra dispōsita a iure diuino in spiritualibus.ꝛ tūc non potest fieri extra de consti. .c.ecclesia sancte Marie vt scilicet vero get vel tollat.C.de sacro sanct.eccle. Auc.clerici.ꝛ auc.statuimus. Aut contra statuta a iure diuino in tpalib⁹.ꝛ tūc aut ius

diuinū illud ꝑcisé nō statuit ꝫ aliquo ca/
su etiā statuit oppositū. ⁊ tūc pōt fieri sta/
tutū vt.s.derogādo.nō tollēdo in totū.ex
emplū qꝛ iure diuino statuit.nō occidas
⁊ tñ nō ē ꝑmissus ꝑcise qꝛ cāliter ꝑmittit
occidi cū alibi dicat.q̄ occidit. occidat. et
ꝑ ℔ in.l.ij.C.vñ vi. Aut simplicit ē statu/
tum a iure diuino ⁊ ꝑcise vtputa ꝙ iura/
mentū fuet vt.c.otingat.extra de iureiu.
⁊ tūc distingue.aut cā.l.vl statuti q̄ fit ad
derogandū iuri diuino peccatū excludit.
aut nō.ꝓmo casu valet vt patet in iuram̄
to.quod est seruādum dūmodo nō vergat
ad interitū salutis eterne.vt ī.c.licz.extra
de iureiur.l.⁊.c.quāuis.de pac.li. vi. Aut
nō excludit peccatū vt in alienatiōe fīdi
dotalis.q̄ est ꝓhibita etiā cū iuramento.
vt.l.nō dubiū. C. de legi. et in excludēdo
filia a successiōe patna qđ nō pōt fieri ꝑm
opi.legistaꝝ.etiā cū iuramēto vt.l. pactū.
C.de coll.tūc nō ꝑt nec valet tle statutuz
cū ꝑ tales cās.s.successℏ.⁊ vēdit].nō liceat
iuramēto derogare vt ex de pac.c.ij.de iu
reiur].c.liz.li.vi. ¶ Ex ꝓdictis inferē ad.q
de fēo nūquid valet statutū ꝙ bānit⁹ pos
sit ipune offendi.cū iure diuino sit cautū
nō occidas. Per ꝓdicta nō determinat ꝙ
sic.qꝛ dictū statutū nō est ꝑscisū.qꝛ eē iure
diuino vt ē dictū.licz cāliter occidē.⁊ dēz
statutū valere ꝓbat ex duab⁹.l.ꝓdictis sit
diūctis. Nā bānit⁹ ꝓdit iura sue ciuitatis
vt.l.amissione.ff.de capi.di. ⁊ ille q̄ est re/
bellis sue ciuitati pōt occidi tanq̄ trāsfu
ga vt.l.iij.C.ad le.coꝛ.de sic. ¶ Inferē ad
aliud an valeat statutū ꝙ creditoꝛ nō pe/
tens creditū vsq̄ ad xvi.annū cadat a iu
re suo.ꝑ ꝓdicta declaratur ꝙ nō. nā ꝑ pre
dictā rationē statuti q̄a creditoꝛ nō petit
excluditur peccatū.⁊ ideo ad hoc vt tale
statutū valeat solet apponi in statutis ꝙ
si creditoꝛ fuerit negligens petere debitū
suum ꝑ predictū tēpus ꝙ dict⁹ cōtractus
ꝑsumatur fictiti⁹⁹ nullus.⁊ debitoꝛ dolo
inductus ad otrahendū.nam tunc causa
dicti statuti ⁊ exactionis ex dicto otractu
excludit pcēz vt ē simulatio fictio ⁊ dolus
qđ tene mēti. ¶ Ulterius q̄ro an valeat
statutū aliq̄d inducēs otra dispositiōem
iuris ciuilis.vī ꝙ nō.l.eos.C.de vsur].C
coīa.de successi.auc.nauigia ⁊ auc.cassa.
C.de sa.sanc.eccle.cū ñ.vī ꝙ possit naz .l.
dicit ꝙ io qđ pōt fieri ꝑ pactū pōt fieri ꝑ.l
C.ō de.decuri.ī Rica ar.l. paciſci diūcta.l

nō impossibile.ff.de pact.facit.l.de q̄b⁹.ff.
de legi.q̄oaz gl.vī dicere qđ nō pōt fieī
per pactū nō pōt fieri per.l.vt nō.glo. dce
Rice.gl.videt innuere otrariū in.l. nec ex
pretorio.et.l.nec pignus.℣. priuatoꝝ.ff.ō
re.iu.quaꝝ glo.determiatio vī determia
tio pñtis.q.vñ ad cōcordiam dictaꝝ glo.
dic aut quid ꝓhibet qđ ē otra bonos mo
res vtputa ꝙ filia nō succedat patri. et ſi
pōt fieri per.l.℣.⁊ ita ītelligitur prima gl
⁊ dicta.l.pactū.⁊ rō est qꝛ.l.debz eē sancta
⁊ iusta vt.l.leges.C.de legi.ꝫ non est sēm
nec istud nec aliquid qđ inducit otra bo/
nos mores ergo ꝛc. qñq̄ aliquid ꝓhibet
fieri ꝑ pactū rōe publice vtilitatis vtputa
ꝙ aliquis nō paciscat alteri. ⁊ hoc nō ꝓ/
hibet fieri ꝑ.l.⁊ ita intelligit.l.otraria. ex
quib⁹ꝫ sol.q. Nec pōt fieri statutū otra
ius ciuile qđ sit otra bonos mores ar. c.
erit.iiij.di.⁊ ℣ ē verꝝ ñ spālit eis derogāe/
tur vt statim dicā. ¶ Jtē ꝓdicta ꝓcedunt
dūmō nō statuat aliq̄d otra ea q̄ ꝓnceps
sibi spālit reſuat.vt in venia etat. ipetrā
da.⁊ in cāu.l.iij.de mino. Nā sup his non
pōt fieri statutū in otrariuz vt ī.c.ij.extra
de ma.⁊ obe.⁊.x.di.c.catholica.⁊.c.ī noīe
dñi. ¶ Successiue q̄ritur nūquid possit fi
eri statutū ꝙ nō possit appellari a snīa la/
ta ꝑ vniuersitatē videt ꝙ nō nā quotiēs
ꝓnceps aliq̄d sibi reſuauit in illud ñ pōt
.l.municipalis.aliq̄d dispone vt ptz in ve
nia etat.ipetrāda ꝛc.vt in ꝓcedēti.q. ꝫ ꝓn
ceps reſuauit sibi ꝙ ab eius snīa non ap
pellaret.vt.l.i.in fi.ff.quis ⁊ a quo ap. ¶
In otrariū ꝙ possit facit.l.iij.℣.exactis.ff
de oꝛig.iur].dic ꝙ aut ista vniuersitas est
subiecta imperatoꝛi vel ecclesie.si est subie
cta imperatoꝛi.tunc aut dicta vniuersitas
habet ꝓmā ⁊ scdaz app.⁊ tūc pōt statutuz
otra appellatiōes facere qꝛ sūt de ei⁹ iuris
dictione ⁊ qꝛ nō ē rō.s.allegātis ī otrariū
aut ꝫ tm̄modo ꝓmā cām appellatōis nō
scdaz.⁊ tūc tale statutum nō valeret. naz
de iure ciuili nō potest appellari ad princi
pem omisso medio vt in.l.i.℣. ñ errauerit.
⁊.l.impatoꝛes.ff.de app.⁊ ipedīēdo ꝓmaz
appellatōez.⁹seq̄t vī ipedire scdaz ad q̄m
puenit ad ꝑam ⁊ cū aliq̄d ꝓhibet ꝓhibitū
ē oē illd ꝑ qđ ad ꝓhibitū puenit vt.l.oꝛō
ff.ō spō.q̄ ad ipaz vniuersitatē nlla appel
latiom spectat.⁊ tē tle statutū ñ valēt tāq̄
fēz a ñ ht̄e iurisdictōz ꝑ ea q̄ dca st.℣.ī
q. Jō ꝑ oīa ē ō vniuersitate ſbiecta eccle

licet ꝑmam cām ap̄.tantū habeat.potest facere statutuꝫ vt a sententijs ipſius nō appelletur impediendo ꝑmam appellatiō/nem.nō ꝓptēa videtur ipedire ſcōaꝫ. ⁊ in ꝗtū dēꝫ statutū vī pozrigi ad ſcōaꝫ ñ valeret.cū ad iuriſdictiōem nō ptineat. ⁊ rō huiꝰ deĉmiatiōis ẽ qz de iure canonico ꝑt ad papā omiſſo medio appellari. vt ex̄ de ap̄.c.ſi duobꝰ.⁊.c.ſolicitudinē.⁊ p ꝑdĉis oibꝰ faĉ.c.ij.de ma.⁊ obe.vt.S. dictū ē ī pⁿa q. ¶ Quō vtꝫ vniuerſitas poſſit facĕ ſtatutū otra pᵐ statutū vī ꝙ ſic vtj.e.ℌ.ſi nā/lia.vī ꝙ nō.ff.de decl. ab oz.fa.l.ꝙ ſeĺ.vbi dī eſſe caꝰ.ſo.dic ꝙ auĉ pᵐ statutū remanſit mere ī finibꝰ statuti.⁊ ꝑt tūc fieri zᵐ de rogatoziū illi p iura pꝰalle. ⁊ qz nō licuit vniuerſitati facĕ.l.a q̄ nō potuit recedere vt.l.ſi q̄s.ī ꝑn teſtī.ff.de leg.iij. aut ꝑmuꝫ statutū nō remāſit mere in finibꝰ statuti.⁊ trāſit in otractū vel q̄ſi.⁊ tūc nō pōt in p/iudiciū q̄ſi otrahētis cū ea mutari p ſta/tutū ſequēs ar.l.ꝙ ſeĺ.S.alle.⁊ qđ ibi alle gaĺ p ℣y.faĉ.l.eoꝝ.ℌ.fūdū eiuſdē. ff. qđ cuiuſq̄ vniū.vbi ꝺſtitutio actoꝝ ante litiſ ꝺtl.eſt reuocabilis facta poſtea cōſtitutio nō poteſt reuocari.qz trāſit in quaſi otra/ctum.⁊ ita notabiliter dicit glo.in dicta.l. ꝙ ſemel.Et hec inferūt̄ ad.q.de facto.ciui tas aretina facit ſtatutū ꝙ forenſes veni entes ad habitandū ī ea.prō ꝑmo ſint ex/empti ab oneribus oibus.q̄oaꝫ forenſes venerūt ad habitandū ī dicta ciuitate.de inde dicta vniuerſitas vult tollere dictuꝫ ſtatutū ⁊ facere aliđ.qđ ꝓuidebit ꝙ forenſ aliq̄đ ſoluāt.nūquid potoit ex.dicta theo rica patꝫ ꝙ nō.nā dictū ſtatutū trāſit ī q̄ſi otractum.ſ.faciēdo.te exĕptuꝫ.vt venias ad habitādū.⁊ impletus eſt otractus in/nominatus ex ꝑte vtriuſq̄.⁊ ideo nō eſt reuocabilis vt.l.ſi pactū.ff.de condict.ob cauſaꝫ.vnde in ꝑiudiciū eoꝝ q̄ venerunt ad habitandū.qz res nō eſt integra. non valet zᵐ.in ꝑiudiciū ℞o eoꝝ q̄ nondū ve/nerūt bene valeret.qđ tene menti. ¶ De/inde quero nūquid ſi ꝑmum ſtatutū ẽ de rogatoziū.videlicet ꝙ in eo otineaĺ ꝙ cō/tra ipm nā poſſit ꝓuideri vel ſtatui poſſit ſtatutū fieri zᵐ in q̄ otineaĺ ſub ℞bis ge/neralibꝰ reuocatio ꝑmi.videlicꝫ qz dī ī eo nō obſtātibꝰ q̄buſcū̄q̄ ſtatutis.vī ꝙ ꝑmū tollaĺ ꝑ.l.diuus.ℌ.licꝫ.ff.de iure codicill. ꝓterea videt caſus in.l.humanū.C.de le gi.Nā ibi dicit ꝙ leges ī poſteꝝ facienꝺe fieri dñt certa forma ſuata q̄ ibi traditur ⁊ tñ multe.l.facte fuerūt poſt illā. ꝓdictis ſolēnitatibꝰ ñ ſuatis.⁊ tñ ipe poſteriores l.derogauerūt priozibus. ¶ Preterea.l. poſterior indiſtincte ꝓzi derogat ⁊ obſer uanda eſt.ſine reuocatiōe clauſule dero/gatozie.cū teneat adeo ꝙ de eius valore nō eſt dubitandū vt.l.ij.aĺ.i.C.de cri.ſaĉ. facit.c.erit iiij.di.Et hanc tenere voluerī quidā. ¶ Sed contra hoc facit.l.ſed mihi ⁊ tibi.ℌ.i legatis.ff.de leg.i.⁊.l.ſi quis. in ꝑn.ff.de leg.iij.vbi patet ꝙ ſi prima volū/tas teſtōris continet clauſulā.ſcōa ñ va/let.niſi reuocatoziā clauſulā faciēte mēti onem de prima clauſula reuocatozia con tineat. Preterea idē nos videmꝰ in reſcri/pto.l.fi.C.ſi otra ius vel vti.publi. Nam ſcripta impetrata contra fiſcum vel ꝓua tum nō valent.niſi faciāt mētionē ꝺ clau ſula derogatozia oſita in.l. nec dānoſa. C.de ꝑci.impato.offe.⁊ ꝑ hoc facit.l. pa/cta nouiſſima.C.de pac.⁊ hāc ſcōam opi. fuerūt quidā ſecuti. Quidaꝫ etiā inī hos mediā viam eligētes diſtinguebant. aut ſtatutū ꝑcedens.⁊ eius clauſula derogatozia derogant voluntati. ⁊ requiritur ex/preſſa et ſpecialis reuocatio per iura in ſe cūda opi.alle. aut derogant ſolemnitati. et tūc ſufficit.ſimplex reuocatio vt in iuri bus in ꝑma opi.iudicis. ¶ Ty.in ciuitate perugiā diſputauit hanc.q.et deĉminauit ꝙ req̄rit ꝙ fiat ſpālis reuocatio et ꝙ gēna lis nō ſufficit ꝑ iura ſupiꝰ ꝑ hac ꝑte iudi/cta. Preterea ℣y.ī.c.ꝙ ſeĺ.extra de re.iu. li.vi.tenet.ꝙ in teſtamētis ſpālis derogatio req̄rat.ergo erit idē in ſtatutis q̄a voluntas teſtōris ẽ lex vt ī auĉ.de nup.ℌ.diſponat.ꝓterea ꝓteſtatio ꝓcedens ī ſtatuto derogatorio.declarat animū de eſſe in futuro.vt.l.ath̄ q̄s.ℌ.pleriq̄.ff.de reg.iurī.et de adquī.here.l.qui in aliena.ℌ.vltimo.⁊ ſic in ſecūdo ſtatuto in quo nō fieret men tio de clauſula deficit volūtas. nō ob.ℌ. licet.in.l.diuus.qz debet intelligi.ꝙ teſtō rem exꝑſſe penituit ꝑme volūtatis vt ibi nō.aliꝭ nō teneret ſcōa volūtas ꝑ ꝓdicta. Non ob.ꝙ nō eſt diſputandū de.l. poſtq̄ ipa eſt facta.qz verꝫ ẽ.ſi lex eſt.ꝫ tale ſtatu tum lex non dz dici ꝓpt defectū volūtatiſ ergo ꝛc.Ad.l. humanuꝫ rñdeo ꝙ ibi loq̄t de humanitate.nō ām dī ibi ꝙ.l.aliť facta nō valeat.et ideo nimiꝝ ſi leges ſi hūtes hmōi ſolēnitateſ fuāde ſūt ⁊ hāc opi.ſeq̄t

bar. ¶ Vlteri⁹ querit q̄o ſi p̄mū ſtatutuz ẽ iuramẽto vallatū. nūq̄d reuocabit p z^m Do. dic aut in ofectione ſcōi ſtatuti repit ſupioris auctas. z z^m tūc nō reuocat p^m qz non eſt verile q̄ ſupior eē velit autor p̄iurij ar. l. i. C. ſi aduer. ven. aut ſupioris auctas nō repit. z tūc pōt reuocari. nam ſi iuro nō otrahere mrimoniū cuz Berta z p⁹ea otraxi vz mrimo^m. q̄uis incidam in p̄iuriū vt ex de ſpō. duoz. c. i. de voto. c. i. li. vi. et ſic determinauit Bar. ℔ determinatio p̄mi videt ſatis mirabilis. naz aut ſupior z^m ſtatutū ofirmauit. z ſine dubio valebit qz voluit eſſe autor per iurij. nam in certis nō eſt loc⁹ coniecturis. ¶ Aut non confirmauit. et planū eſt q̄ ſcōz nō reuocat p̄mum etiāſi p̄mū nō eſſet iuramento firmatum. ſed forte determinatō p̄mi mēbri vz intelligi qñ ſupior vniuerſalit licē/tiam dediſſet de reuocando p̄mo ſtatuto. tūc nō eēt dubiū q̄ valeret ſcōz et tolleret p̄mū. ¶ Ex pono q̄am vniuerſitas que nō p̄t abſq̄ ſupioris licētia facē ſtatutuz. cū licētia ei⁹ fac p^m. illō vult reuocare. nō/ne poterit ſine ſupioris licētia. dic q̄ aut vult ſimplicit reuocare p^m z reducere ad ius cōe. z tūc p̄ōt ſine ſupioris licētia. cū de facili recedat a iure ſingulari vt ī auē de nō alie. ℣ qz ℣o verisimile p̄ hoc. l. hac cōſultiſſima. ℣ ſi quis aūt. C. de teſta. vbi volūtas imperfecta z non ſolēnis totam continēs p̄miſſionē iur. cōis. tollit p̄maz volūtatē p̄fectam. et ſolēnem. continentē p̄miſſionem et ius cōe. facit extra de con/ſtitu. c. cum acceſſiſſent. ¶ Quero nūquid p̄mum ſtatutū otinens in ſe iuramentuz videat hꝫe clauſulā derogatoriā. z nūq̄d iuramentū habeat vim cle derogatorie. Jo. an. diſputauit iſtā. q. d eo qui iurauit nō reuocare teſtm. et determinauit q̄ iura/mentū hz vim cle derogatorie. pro ℔ facit. l. cū pat. ℣ fili⁹ matrē. z. l. cū quis. ℣ codicil/lis. ff. de leg. ij. et pro hoc facit multū. l. fi. C. de non nu. pe. Sed dic q̄ ibi facta fuit confeſſio ſub ſpe future numerationis et ſub cadē fuit p̄ſtitum iuramentum. q̄ hic nō fuit de iuramēto et ideo nō ob. ¶ Hz quero nūquid p̄mū ſtatutū habens in ſe clauſulā derogatoriā z iuramentum. ſit reuocabile. vꝫ q̄ nō qz iuramētū vz aliq̄d opari ar. l. ſi qñ. ff. de leg. i. ℔ ſi tale ſtatutū ẽ reuocabile p clam derogatoriā poſitā ī ſcōo ſtatuto. nihil op̄at. qz p̄it reuocabile eēt ablo ℔ iuramento vt. S. dixi. g⁹ cē ℔ dic. q̄ reuocabile ẽ nā nemo p̄t ſibi legē impo/nere a q̄ nō liceat recedē ſibi. z aliq̄d opa/bit iuramētū qz ei⁹ timore nō taz de facili p̄ſiliet ad reuocandū dictū ſtatutū. ¶ Ve/inde q̄ro q̄o ſi ī eodē volumine ſtatutoz. duo ſtatuta otraria repiant. q̄ eodē tēpe ſunt ofirmata. q̄d eoz p̄ualebit. dy. deter/minat q̄ dēat p̄ualere vltimū. qz oz iſpici opoſitio nō ār ofirmatio. vt z ipe ſcribit ī. l. tutores. ff. de teſta. tu. q̄. l. optie facit ad ℔. Cy. recitat opi. circa ℔ in. l. ij. C. de teſta/tu. z finalit determinat ipe q̄d dy. p. l. dēas z p. l. certaz. ℣. vlt. ff. ō mili. teſt. z p. l. ſi mi/les. ℣. ofiū. de codicill. q̄d ſeq̄t Bar. cli/ar. Nā videm⁹ q̄ codex in ſua opilatione derogat. l. prioribus. z tñ fuerūt eodē tpe ofirmate. q̄d inducebat do. me⁹ ad opi. gl. qñ gl. nō eligit. q̄ videatur eligere vltiaz ℔ certe ſatis ẽ hoc dubiū maxime in illis ſtatutis que ad ſui validationē ofirmati/onem requirunt. Nam qui ofirmat id q̄d de ſe eſt inhabile. videtur de nouo dare. ff. ō ꝺboz ſig. l. lege obuenire. quā ſic doc. intelligunt. Unde ratio bar. non faceret ad ꝓpoſitū. qz ſi codex eſſet eodē tpe ofir/mat⁹ leges tñ in eo poſite z nō poſite ofir/matiōe nō indigebant. cuz condite ab im peratore vires haberēt a ſe ipis. abſq̄ no ua cōfirmatione. z ideo forte videt dicen dum. q̄ aut ſtatuta ad ſui coroboratōez exigūt ofirmationē et tūc ñ inſpicit ordo inter ea. ℔ magis fauorabile obſeruat ar. c. odia. ex de re. iur. li vi. z. l. interpretatōe z. l. pēs. ff. de penis. nā quō potuit ſcōm tollere p̄mū cū nihil eēt vt. l. nā etſi. ℣. rūpē do. ff. de mili teſta. ſed ſi ſtatuta de ſe vali da eſſent abſq̄ confirmatiōe. ſi ofirmatio fieret ad cautelā tūc putarē q̄ dicta deter minatio Cy. ſimiliter vera eſſet. ¶ Subſe quenter quero. nūquid ſtatuta ligēt forē ſes. ¶ Et p̄mo queram⁹ in delictis. ¶ z⁹ ī otractib⁹. ¶ ȝ⁹ in vltis volūtatib⁹. ¶ Tir p^m q̄ro pōe ſtatutū ciuitatis Aretine dat certā formā otractib⁹. q̄dā foreñ. cū aretio otraxit. z in otractu nō ẽ ſuata forma ſta tuti aretini nūquid valeat. omiſſis allega tionib⁹. breuiter dic Aut nos q̄rim⁹ ō ſta/tutis reſpiciētib⁹ ordiatiōz otract⁹ a ō ſta tut. reſpiciētib⁹ executiōez eoz q̄ in inſtro otinēt. z p⁹ cāu iſpicit ſtatu^m loci vbi otra ctus celebrat vt ē ca⁹ ī. l. ſi fundū. ff. ō euic z ī. l. ij. ff. quēadmo. teſta. ape. Secdo cāu ſ

nos querim⁹ de statut. q̄ respiciūt ordina
tionē litis. aut de respiciētib⁹ decisionē. p⁹
cām inspicit locus iudicij vt. l. iij. in fi. ff. de
testi. z⁹ cām cū tractam⁹ de statut. respicie/
tibus litis decisionez. etsi iudicium ven
tilatur ꝛ in vno loco. vbi est vnū statutū
faciēs ꝓ tractu. ꝛ tractus fuit celebra/
tus i loco vbi viget statutū ctra tractū
faciēs. ꝛ q̄rit qđ istoꝝ dēat obseruari. dic
aut nos q̄rim⁹ de executiōe ipi⁹ tract⁹ tē/
pore celebrati tract⁹ ꝛ tē inspicit loc⁹ ipi⁹
tract⁹ ꝛ vbi ipe tract⁹ ē celebrat⁹ ñ autē
vbi solutio ē destinata. qđ tz ☞ Dy. i. l. ctra/
xisse. ff. de acti. ꝛ ob. fallit ℔ i tractu dotis
vbi oz sp ispici statutū domicilij viri siue
tract⁹ sit ibi celebrat⁹ siue alibi vt. l. exigē.
. ff. de iudi. ☞ Aut nos q̄rim⁹ de executione
tentoꝝ in eo tractu. q̄tū ē extra nāz cō
tract⁹. ꝛ tūc a solutio ē destinata i certo lo
co ꝛ i illis statu⁹ attēdit vt. l. vnū. ff. si cer
pe. ꝛ l. fi. ff. de tritica. ꝛ exp̄ssius in l. p̄ma.
in p̄nci. ꝛ quod ibi nō. ff. de vsuris. si ℞o so
lutio ē destinata in plura loca vel de loco
solutionis nihil est dictū. ꝛ tūc inspicitur
loc⁹ iudicij vt dicta. l. vinū. ꝛ dicta. l. fi. ꝛ nō
est quia dicta executio petit ratione more
ꝛ mora vidētur tracta vbi petit vt ex di
ctis iuribus colligit ¶ Et hec faciūt i ar
ad duas pulcherrimas. q. Quedā rōna
traxit mr̄imoniū cū ☞retino in ciuitate
rōna. ☞Rome viget statutū. ꝙ muliere pre
moriēte maritus lucrat partē quartā do
tis. ꝛ in ciuitate ☞retina. statutū ē ꝙ mu
liere premoriēte maritus lucrat partē di/
midiam dotis. ex p̄dictis ptz ꝙ marit⁹ lu/
crabitur dimidiā attento statuto aretino
¶ Ite pone aliā. q. de facto quidaz roma
nus. aretino existente i ciuitate romana.
mutuauit centū. que p̄misit restituere i ci
uitate aretina vbi viget statutū. ꝙ ius pe
tendi debitū spacio xvi. an. prescribit. ☞In
vrbe romana vigent statuta cōtraria. vel
statuta ꝙ prescribat spacio xx. an. p̄fatus
rōnus fuit negligēs in petendo debitum
spacio xvi. an. nūquid est tali iure prescri
ptum. dicta statuta faciūt ꝙ ñc. nā cū solu
tio fuerit destinata. hic vr̄ cōtracta negli/
gentia que est cā materialis p̄scriptōnis
ꝓ hac determinatiōe facit. l. i. in p̄n. C. de
sum. tri. ꝓ ℔ facit. l. sp in stipulat. ff. de re.
iur. vbi dicit ꝙ i tractib⁹ oz inspici sue
tudo loci tractus. ℞ ctra hāc determina
tionē facit glo. in. l. ij. in p̄n. ff. de eo. ꝙ cer/
to lo. et tenet ꝙ inspiciat statutuz loci vbi
agit. propter quā gl. Bui. ò achu. recessit
a dca opi. siue determiatiōe ꝛ tz illā gl. ℞z
tñ defēde. qđ dictū ē. cū determiatiōe Cy-
qz aut actoz vult petere restōem ex lege o/
tingēte in ipo tractu tpe celebrati cōtra/
ctus ꝛ tūc inspicit loc⁹ tractus vt dicta. l
sp ꝛ in gl. dce. l. ☞Aut ex lege cōtingente p⁹
cōtractū ex mora vel negligentia non sol
uentis. et tūc inspicit loc⁹ vbi mora vl̄ ne
gligentia est cōmissa et ita intellige glo. l. ij
ꝛ que supi⁹ dicta sūt circa statutoꝝ mate
riā. et circa mām tractuū q̄modo ligent
forenses. ¶ ℞z quero quō statuta ligent
foreñ. q̄ ad delicta lz doc. varient. ☞Dic ℞z
bar. ☞Aut foreñ omisit aliqđ delictū qđ est
delictū de iure cōi. et tūc debet puniri ꝑm
formā loci vbi est cōmissū delictū. C. vbi
de crimi. agi. oportet. auc. qua in prouin/
cia et. l. saccularij. ff. de extraor. cu. ꝛ extra
de sentencia excōicatiōis. c. a nobis ꝛ ibi
in gl. ꝛ ☞Dy. hoc tenet in. l. fi cui. §. penul. ff
de accusa. ꝛ hec est opinio omniū doctoꝝ
nec obstat. l. post. C. vbi sena. vel clau. aut
cōmittit foreñ aliquod delictū quod ē pu
nibile per formaz statuti illius ciuitatis
vbi delinquit. seo nō de iure cōmuni. et
tūc aut stetit ibi per tantū tēpus ꝙ potu
it statutū scire. ꝛ tūc punit ꝑm formaz sta
tuti illius vt nō. glo. in. l. ij. C. vbi de cri.
agi oportet si vero ibi tantā moram non
traxit. et tunc aut omisit tale quid. quod
erat cōiter punibile p formam statuti ali/
cuius. et punit statuto ciuitat. vñ ipe est
vtputa extrahere bladū de vna ciuitate
ad aliā qđ est cōit punibile i italia. et tūc
punit ꝑm formā statuti vbi delinquit vt
l. fi. §. licz q̄s de publica. nā talis ignoran
tia nō tolerat. alis ℞o foreñ. omittens ig/
noranter aliquid nō punibile per formaz
iuris cōis. ℔ per formā statuti alicui⁹ ciui
tatis vtputa qz statutū dicaret ꝙ nullus
portz arma etiā ligata per ciuitatē quod
nō est punibile cōiter per formā statuti nr̄i
etiā de iure cōi. tūc nō ligaret tali statuto
vt est casus in. l. fi. ff. de decu. ab. oz. fa. et i
c. vt animaꝝ extra de ostitu. li. vi. ꝛ ℔ q̄ tī
ad delicta. ¶ ℞ed in vltimis voluntati/
bus pone statuto cōis ☞Venetiarum ca
uetur ꝙ valeat testm̄ cum duob⁹ testibus
aliquis foreñ ibi testat cum duobus. nū/
quid valeat. ☞Anteq̄ determinem⁹ istaz. q.
videam⁹ nūquid istō statutū valeat. et ☞a

de are. determinauit. ꝙ aut tale statutuz fuit ondū per Venetos principe sciente ⁊ paciēte. ⁊ tūc valet. qz eo ipo ꝙ pnceps scit. videt osentire. ꝙ dictū statutū valeat ꝑz ar. l. q̄d ergo. ff. de his qui. no. infa. ⁊. ff loca. l. cū in plurib⁹. H. locato. ⁊. l. i. H. magi/ strum. ff. de exerci. nā non est dubium pn/ cipem posse condere vt. l. fi nō speciale. C. de testa. ex tali statuto inducitur priuile/ gium vt xiiij. q. iij. c. consequens. principe vero ignorante tale statutū conditū non valere videtur. cum. l. disponat. ꝙ etiam vbi nō est peritia litteraꝝ in testis. saltem v. testes exigantur. ⁊ consuetudines huic l. ctrarie reprobant̄ per principē vt. l. fi. C de testa. preterea consuetudines que sūt cōtra bonos mores sunt extirpande vt ī auc̄. vt nulli. iudi. H. i. ⁊ hec est huiusmodi nā. l. puidit ꝙ si in testis requirant̄ vij. te stes ꝓp̄t timorē falsitatū q̄ in testis cōmit tebant̄ vt. l. iubem⁹. C. de testis. ⁊. l. fi. ò fi deiuss. ¶ Ꝫz obseruantia talis osuetudi nis daret māz falsitatib⁹. ar. l. i. H. dié. C. ò even. ⁊ de iudi. vidui. tol. l. ij. que determi natio nō placet do. Bar. ar. l. ij. ff. q̄admo testa. ape. Et totum fit ne fraudes ī testa/ mentis omittantur. vnde ad solennitatē testamēti in scriptis exigit ꝙ publice lege tur vt. l. publicati. ff. de testamētis. et. l. si quis ex assignatoribus. ⁊ ibi nō. ff. quē/ admodū te. ap. ⁊ tñ dicit dicta. l. ij. ꝙ talis publi⁹ p osuetudinē pōt remitti. preterea certū est ꝙ pater pōt inter liberos testari et coꝝ duobus testibus fm ꝙ ꝑz i. l. hac osultissima. C. de testa. ergo a fili ciuitas pōt facere ꝙ valeat testamentū coꝝ duo bus testibus. cū pater ⁊ patria ptās equi parēt vt. l. veluti. ff. de iusti. ⁊ iur̄. ⁊. ff. de cap. ⁊ postli. reuer. l. postliminiū. H. filius. preterea nō reperit prohibitū posse fieri ꝫ testamentū. ergo permissum per hunc. H. ⁊ ꝑ. l. omnes populi. ff. de iusti. et iure. ñ ob. l. fi. C. de testa. quia ibi non ꝓhibetur fie/ ri statutū de nouo. ꝫ statutū iā factū limi/ tat̄ vt ibi ꝑ Cy. ꝓterea dictū statutū nō ē otra bonos mores. ꝫ vtile ⁊ ī fauoꝝ testā tiū factū. sicut in fauoꝝ militū ꝓuidit. l. ꝙ possint coꝝ duob⁹ testibus testari vt. ꝯ. de testō milit. l. ꝓterea ꝫ etiā erit vtile ciuibus q̄ negocia eoꝝ cāu testōziꝫ nō aduocabūt̄ l. ñ q̄s ex assignatoribus. ff. quēadmo. te. ap. ¶ Ꝫz quero nūquid tale statutū liga bit foreñ. et q̄ ad eos valebit. Fingamus

eni vnū forensez ibi testatū fuisse. cū v. te/ stibus. nūquid valebit istud testamētum videt ꝙ nō. ⁊ ita determinat Ja. de are. ꝑ. l. ñ nō spāli. C. de testa. ⁊ ꝑ. l. ñ accepto ī fi ff. de iure fis. ꝓterea licet lex odesit rusticis facere testm̄ coꝝ q̄nq; testib⁹ nō tñ licebit hoc ciui. vel alij non rustico illuc existenti coꝝ q̄nq; testibus testari vt. l. ofunditur. H. i. ff. de iure codicill. Preterea statutum dicit ius ciuitatis fm hūc. H. ergo nō tra/ hit ad foreñ. dic fm Do. bar. q̄ statutū ta le loq̄t simplr nullā faciēs mentionē de ci uibus. ⁊ tūc porrigit ad oēs forēses. ⁊ ad ciues ar. l. i. ī fi. ff. de testamētis. ⁊. l. ij. ff. ꝙ/ admodū te. ap. Preterea q̄ ad ea que sūt volūtarie iurisdictiōis vt é actus testāti statutū ophendit oēs foreñ. ⁊ ciues. qz q̄ ad act⁹ volūtarios etiā int̄ forēses q̄s est iuuex opetens vt nō. glo. qui mo. ius. pa. sol. H. ꝓterea. ⁊. l. i. ⁊. l. fi. ff. ò testō mili. Pre terea in otractibus statuta ligant foreñ. ergo ita erit in testamētis per rationē. nec ob. dicta. l. ñ nō speciali. qz debz intelligi ꝫz hāc distinctionē. vel ꝙ ibi erat odessum p/ uilegium rusticis ⁊ iō nō trahit ad alios ¶ Ꝫz nūq̄d statutū poterit dispēsare cir/ ca psonam testātis. ita ꝙ liget forēses. vt pone statuto cauet ꝙ filiussa. possit testāi tis filiussa. testat⁹ ē hic. nūq̄d tale testm̄ valebit. dic ꝙ nō. qz q̄uis statutuz possit disponē circa solēnitatē act⁹ nō tñ pōt dis ponere circa psonā nō ꝯuitā qz ei⁹q̄d hēt ff. de attil. tu. H. ß ℔ iure. Facit ꝙ hoc. l. i. in fi. ff. de tu. et curato. da. ab his. et. l. etiā. ⁊ q̄d ibi nō. ff. de tute. nec ob. quod dixi ò solennitate quicq; testiū ꝙ ligat foreñ. q̄a ibi loquit in dispōe circa solennitatē act⁹ qui spectat ad eū in cui⁹ territorio agitur ⁊ ideo fm dispositōez variat. vt. l. ij. ff. quē admo. te. ap. ⁊. l. iij. in fi. ff. de testa. ꝫ psona non est ꝯiecta iurisdictōni odētis statutū ⁊ iō nō pōt eā habilitare. ¶ Contra quā opp. de. l. i. C. de emancipa. lib. vbi dicitur psona nō subiecta habilitari. ꝫ certe ibi ñ habilitat̄ psona directe ꝫ ꝑ q̄nā osequē/ tiā approbādo actū q̄ ingerit̄ in psona. Et q̄ dicta sūt ī statut. habilitātib⁹ faciūt ꝙ si forte dicēt statutū ne q̄s possit ūstituere vxorē. nā foreñ ibi exne⁹ vxorē instituē po tēit qò tz spe. ī ti. ò sen. H. et q̄lit̄. Jtē pone qz dico q̄d iur. fit ī otractib⁹. q̄d ī delictis. q̄d in vltis volūtatib⁹. quō trahūt̄ ad fo reñ. statuta. Quō q̄d de eo qò ñ ē otract⁹

delictū. nec vltra volūtas ℔ quotidiāe ius inherēs rei vtputa ō re vēdenda. pone q̄ statutū pōit seruari certas solēnitates in vēditiōe rei īmobilis. forsan ꝯz ī hac cita/te rē īmobilē nūq̄ in alienatōe talis rei īmobilis. iste forsan habit statutū. etsi non seruet. nūq̄ talis alienatio rei īmobilis erit nulla. dic q̄ sic. nā q̄tiēscūq̄ ē q̄o. ō iure descēdēte ex re ispicit loc' vbi res sitūata ē. vt. l. an ī totū. §. si stat. C. coīa p̄dio. Itē q̄ro de q̄tidiana. q. vtrū statuta ligēt clericos. vī q̄ nō vt ex de stitu. c. q̄ ī eccleſia. et. c. eccl'a sce Marie. ⁊ ℔ q̄si vī tenere C. y. ī. l. ij. in fi. C. q̄ sit lō. osue. R° fm bar. q̄q̄ sentiāt canoniste. q̄ solo hui'. q. determinat ex itellectu auc̄e. tassa. C. de sa. san eccl'. vbi dī q̄ osuetudo siue statuta cōtra psonas. vel res ecclesiasticas. vel etiā libtatē ecclesiasticā. nō valēt. g'a ctrario sensu q̄ nō sūt ctra libtatē. psonas. vl' res ecclesiasticas. valebūt. ⁊ ita inducit. c. nouit. ex de sen. ex. Restat g' videre q̄ sunt statuta ctra psonas. libtatē. vel res ecclesiasticas. ⁊ cte ꝯz Inn. ī d. c. nouit illa vñt dici talia. q̄ sūt cēa ctra ea q̄ sūt ocessa clericis. vel eccl'is. ī p̄uile^m vñ fm ℔ distingue Aut statutū p̄ncipal'r dispōit circa. psōas libtates. vl' res eccl'iasticas. ⁊ tē nō valet q̄ defectū iurisdictiōis ī eo q̄ fecit statutum. Aut nō p̄ncipaliť circa psonas libertates vel res eccl'iasticas. ℔ simpl'r ⁊ gñaliť. ⁊ tē ā tale statutū reuūcat ī p̄iudiciū clericoꝝ q̄ ad ea q̄ sūt ocessa eis ī p̄uilegium. ⁊ tūc nō valet ar. dictoꝝ duoꝝ. c. que in ecclesiaꝝ. ⁊. c. eccl'ia sce marie. aut vero reuūcat ī p̄iudiciū clēicoꝝ. nō tñ q̄ ad ea que sūt eis ocessa in p̄uilegiū. ⁊ tē tle statutū valebit ar. dce auc̄e. a ctrario sensu.

Jus autem gentium

H. ītēdit ab humanis necessitatib' ius gentiū sumpsit originē ex q̄ orta sūt bella ex q̄b' deriuate sūt fuitutes. otrad' q̄ oēs except. q̄tuor ex ℔ iure sunt introducti. h. d vsq̄ ad §. ostat. In gl. ℔ quō dic q̄ ec̄ osuetudine a iure gētiū p̄cessit bellū illicitum nā p̄pter p̄noia possessiua. meū tuū suū. fuerūt bella introducta etiā illicita. q⁹ qñq̄ cū bello volo istō q̄ō ñ ē meū. p tāto dicī opz q̄ bella illicita osuetudine a iure gentium descēderunt. hoc p̄bat etiā a sufficienti p̄tium enumeratiōe. nā nō a iure naturali et hoc clar̄ est. q⁹ illo iure nō erant possessiua metum tuū. nec etiā a iure ciuili vt pz ex se. ergo relinq̄t q̄ a iure gentiū. et si inferat ergo ius gentiū iniq̄tate seq̄t. nā nō dixi q̄ ius gentiū cogitauerit inducē bella illicita. ℔ introduxit mām. ex q̄ cāta est in destructiōez dominioꝝ. vt. l. ex ℔ iur' ff. e. ⁊. In gl. pene dic etiā ī fi. ℔ cū ex otra tu valido q̄libet oriat obligatio cīlis. q̄/re ñ fuerūt denotati a iur' ciuili. sicut a iure gentiū. R° q̄ obligatō etiā potissima ciuilis. vere ē q̄dā habit'. ⁊ q̄oad forma adiecta ipi nāli obligatōi iō notat a nāli obligatiōe ⁊ nō a ciuili. q̄dā dicūt aliť vt nō Ja. bu. in. l. ex ℔ iure. ff. e. ¶ ℔ q̄ro q̄ iure introducta sit distinctio dominioꝝ. ⁊ rñdet ter. in dicta. l. ex hoc. q̄ iur' gētiū. ℔ imo vī q̄ a iur' ciuili vt p vsucapionē ⁊ alios modos ciuiles. ℔ dic q̄ tm̄mō ex iure gentiū fuit introducta. liz ius ciuile introduxerit quō vñus ābulet et ptranseat de vno ad aliū. ¶ ℔ ctra ℔ op. de. §. i. j. de ob. que ex delict. vbi dī q̄ furtū ē de iure naturali p hibitū. ergo sequit q̄ a iure nāli dominia erant distincta. cū fit otractio rei aliene inuito dño vt ibi pz. Jo. ille ter. exponit de iure nāli. i. diuino. vt ibi. Et ius naturale sumit p̄ iure diuino vt. §. e. in p̄n. hui' ti.

Sed quod principi

H. d. Qō ipator statuit aīo ordini legez ler ē. ⁊ ostitutio appellat. ⁊ omēs ligat. nisi in alic' p̄uati odiū vel fauorē cōstituat. q̄ casu ad alios nō trahit. h. d. vsq̄ ad §. p̄toꝝ. In gl. ff. qō q̄sq̄ iur' ī p̄n. gl. Et sic nō. cautelā. q̄n ipetras aliq̄d rescriptū in tui fauorē. q̄ rescriptus otineat. quō p̄nceps p̄pio motu duc'. tle q̄d tibi cōcessit. nā tē nō teneberis vti eodē rescripto cōtra te. si ℔ dicerēt q̄ p̄nceps supplicatiōib' tuis īclinat' tale rescriptū cōcesserit. teneberis eodē vti contra te. fm dominū meum.

Preceptor quoq;

H. ītēdit. Edicta fuerūt a p̄tor̄ib' cōstituta. q̄ꝝ ec̄ ius honorariū nūcupat. ⁊ edictū edilicium iur' p̄tor̄ pars ē. h. d. vsq̄ ad §.

Responsa

Crūsa. H. d. Prudētus responsa dicūtur sīe et opiniones iur' cōsultoꝝ. deputatoꝝ p̄ p̄ncipem. vt iura ī p̄tarentur ⁊ cōderent. a q̄ iure licitū recedere nō existit. q⁹ iura statutoꝝ sūt vulgaria ⁊ quotidiana ad decorem.

Ex nō scripto Breuiter ℌ. intendit cō/ suetudo dī ius ñ scriptū. q̄ vbi. l. scripta ſi ē. p. l. ſuaſ. ⁊ origo ſpectāda ē ſm quā ſa/ pięcia regulaſ. h. d. vſq; ad. ℌ nālia. Jn gl. diuſni ibi. x. ānis. alibi dicit gl. q̄ ānis x. ſi pītes xx. iter abītes vt. l. fi. C. q̄ ſit lō cō/ ſue. ⁊ i. l. de quib⁹. ff. de legi. q̄ gl. reꝓbędū tur ꝓ dōc. i. l. ij. Nā qđ dici ſolet de xx. an nis inſ abītes. hz locū in ꝓſcriptiōe q̄ iu ra ſint diuerſa a materia ꝺſuetudīs ideo iſta gl. meli⁹ dic̄. Jn e. gl. ibi vēditor. ℌ. ñ ꝺſtat. dic rōez eſſe qz gñi ꝓ ſpēz derogaſ. vt. c. gñi. de re. iu. li. vi. Jn. e. gl. ibi vincit a. l. Nō. ex hac gl. q̄ ſpēs p̄ce dens nō derogat gñi ſequēti. qz nō repit cui deroget. ꝛ ſpēs ſequēs bñ derogat ge neri p̄cedēti. vt ex hac gl. pulcra colligit. licz ℌ determinādo non dicat q̄ ſit veruz Jtē limita materiā hui⁹ glo. ꝑm ea que nō. in. c. i. extra de conſtitut. l. libro vi.

ſed naturalia Hoc intendit. iter ius gētiū quod eſt naturali ratione inuctū. ⁊ ciuile. hoc itereſt. quia ꝑmū eſt imutabile. reliquū ꝓ ꝺſuetudinē vel. l. ꝺtrariā mutaſ. h. dicit. vſq; ad. ℌ omne autē ius. .

Omne autē ius Hoc intendit. ius cōe ad ꝓſonas res vel actiones ſpectat. ⁊ q̄litaſ nō ē ſine ſubiecto. ⁊ dignioꝛes ꝓferēdi ſunt. ⁊ ab eis ſumendū eſt iniciū. hoc dic̄

vſq; ad fi. ti. ¶ Circa materiā. ℌ. ex ñ ſcrīpto inueſtigemus materiam ꝺſuetudiniſ per multas. q. principales ⁊ acceſſorias Et ꝑmo quid vt ī equiuoco ꝑmitto q̄ cō ſuetudo ſm Pe. ⁊ Cy. ſumit duobus mo dis. ¶ ꝑmo put eſt factū. ⁊ dicit ꝺſuetudo quaſi aſſuefactio a ꝺſuo is. de qua habe tur in. l. fi. in fi. C. de ēpali audi. et ex hoc nec ē ius nec iuſ oꝛit ex ea ¶ Scđo ſumit ꝺſuetudo ꝓ iure non ſcripto ⁊ hoc modo ſumitur hic. dū dicit ex nō ſcripto ius venit qđ vſus cōꝓbauit. ¶ Sed ⁊ tercio mō ſumit ſm Ja. bu. prout eſt vſus maioris ptis ꝑſi. ex quo reſultat ꝺſuetudo. q̄ eſt ius. de hac habeſ mētio. in. l. ij. C. q̄ ſit lon. ꝺſue. ⁊ hoc mō ſumpta ſonat in fēm. nec hoc ē mirandū q̄ ꝺſuetudo dicaſ fēm ⁊ ius qz ſic ē videre in poſſeſſiōe que dicit pedū poſitio ⁊ ſic fēm. vt. l. in p̄n. ff. de acq̄ poſſ. Jtē dicit adminiculū de qua ī. l. peregre. ℌ. in q̄bus. ff. eo. ꝓ qua put ius ſcripſerit. doc. ī. l. licet. C. de acq̄. poſ. ¶ Quō g° p° q̄ ſit ꝺſuetudo put hic ſumit. R° conſuetudo ſm Azo. in ſūma ſic diffinit. Cōſuetudo ē ius non ſcriptū moꝛibus vetꝰtium cōꝓbatū. que diffinitio ꝓbaſ ī. l. q̄ quib⁹. ff. de legi. quā diffinitiōez Ja. q̄ are imꝓbat dicēs. q̄ nec plene tradit nā nō ē bona ex eo qđ dī in ea ē nō ſcriptū. nam diffinitio dz dari ꝑ eēncialia. ꝛ de eē ꝺſuetudinis nō ē nō eē ſcriptū. qđ ꝓbaſ qz ius ⁊ ꝺſuetudo dīnt ꝓ tacitū et exꝑſſum. Nā nihil dīnt vtq; ꝑſi declaret volūtaſ ſuā ꝛbis. hoc eſt ꝑ. l. Vel reb⁹ ipſis ⁊ factis. ℌ ē ꝓ ꝺſuetudinē vt dicta. l. de quibus. ⁊ tñ de eē. l. nō eſt ſcriptura. cuz nō apponaſ in diffinitiōe. l. vt. l. ē. ff. e. l. i. ⁊. ij. Nec ſcribit. l. quia ſcriptura ſit de eius eſſentia. ℌ q̄a de ea meli⁹ noticia habeaſ ne poſſit quis p̄tendere ignoꝛantiā. cū nō liget niſi tātū modo ſcictes. vt in auc̄. vt facte no. cōſti. ī p̄n. colī. v. ⁊. l. generali. C. de tabulis. li. x. ⁊. l. humanū. C. de legi. ⁊ ſtatim cum ſūt ſcripte nullus poteſt p̄tendere ignoꝛantiam niſi tpe quo tradit ī dicta auc̄. nec ob. tex. iſte q̄ dicit ex nō ſcripto. nec tex. ℌ. eo. ℌ. conſtat. qz debet intelligi ex nō ſcripto. i. tacito. ſic ec̄ aſ. ꝺtraꝺ⁹ dicit fieri ſine ſcriptis. etiāſi de eo fiat ſcriptū ad memoriā. vt. l. in ꝺtradib⁹. C. de fide inſtru. p̄terea. l. dicit ꝺſtare ex ſcripto. et conſuetudo ex nō ſcripto. qz vt plurimū ꝺtingit. l. ſcribi. ⁊ ꝺſuetudinē ñ. ⁊ iō vocam⁹. l. ius ſcriptū

ꝛ cõsuetudinẽ ius ſi ſcriptũ ex accidẽtia
facti qꝛ ad ea q̃ frequẽter accidũt ius ad
aptat vñ Ja. de are. ſic diffiniebat cõſue//
tudinẽ. ¶ Cõſuetudo eſt vſus ꝓbi toti⁹ vel
maioris partis recte inchoat⁹ ac continu
atus vicẽ. l. obtinẽs. ¶ De. ẏo fatet diffini
tionẽ. Ja. p̃dictã. dicit tamẽ. q ẏba p̃dicta
ius nõ ſcriptũ poſſe in dicta diffinitione
apponi ad dr̃az. l. vt ſi dicat. oſuetudo eſt
vſus ꝓbi vel maioris ꝑtis recte iniciat⁹
vel inchoat⁹ ꝛ otinuat⁹ ex nõ ſcripto deſ//
cendens vicẽ. l. obtinẽs. que ẏba oĩa cuz
miſterio ponũt. ¶ Nã q cõſuetudo ſit vſus
ꝓbat tex. cũm ſubinferẽt toti⁹ vel maioris
partis populi. denotatus q oportet de iu
re maiorẽ ꝑtem populi conſentire i illo vſu
ad conſuetudinẽ inducendã. que oib⁹ p̃iudi
cet vt. l. aliud. ℌ. referẽt. ff. de regu. iurĩ. cum
dicit recte inchoatus ponit. ſi ille eẽt vſus
errone⁹ nõ induceret oſuetudinẽ vt iferiuſ
dicã. ꝛ ponit ꝛ otinuat⁹ qꝛ non ſufficeret
populũ eſſe vſum. niſi ſit otinuatio longe
ua. ꝛ ideo dicit in rubro. C. que ſit lon. cõ
ſue. ꝛ etiã. l. de quib⁹. ff. de legib⁹. alꝫ non
haberet alicui obeſſe. deinde dr̃ ex nõ ſcri
pto deſcẽdens ad dr̃az. l. qꝛ de neceſſitate
ſcripturã ẽ conſuetudini otraria vt ſtatĩ di
cam. ¶ 2°. quero in quo differat oſuetu
do a ſtatuto. ℜndeo q in hoc qꝛ ſtatutuz
eſt volũtas ꝓbi declarata. ſicut ꝛ. l. ℏ oſue
tudo eſt volũtas tacita ex diutũrno vſu
populi ꝓueniẽs. vñ cũ ꝓbus declarat vo
lũtatẽ alicui⁹ vſus. dicit ſtatutũ. ¶ Nouerte
tñ ſi oſuetudo ſup aliquo vſu ẽ introdu/
cta ℏ poſtea de ipa oſuetudine fiat ſtatu⁹
nõ ꝓterea ſublata eſt oſuetudo ſm doct.
¶ Dicebat tñ Nico. de ma. q otrarium con
ſuetudinis in ſcriptis redigi non ſolebat
qꝛ nõ eſt de eius eſſentia ſcriptũ nõ fieri.
qõ enĩ in ſcriptis redigi poſſit ad mẽoriã
patet in oſuetudinibus feudoꝝ q̃ in ſcri/
ptum redacte ſũt. pz ꝛ in oſuetudinib⁹ de
quib⁹ ad memoriã facta fuit ſcriptura. vt
refert Ty. me videte. ipo. ꝛ aſſiſtente cum
ſenatore vbis. ℭz diligẽter aduerte. q ſi
de eodẽ negocio añ fuit cõſuetudo ꝛ po/
ſtea factũ fuit ſtatutũ. q ipa oſuetudo eſt
illa q̃ ligat. nõ aũt ipm ſtatutũ. qꝛ ipm ſta
tutũ vr̃ poti⁹ induci ad cõſuetudinis ro/
boratiõẽ. q ad noui iurĩ introductionez
vñ ſi q̃s ageret ex ſtatuto ſuccũberet cuz
cõſuetudo ex. l. fuerit introducta p cõſuetu
dinẽ validã ꝛ efficacẽ. ꝛ q validũ eſt alia
validatione non indiget ar. l. ſeq. ℌ. Iana.
ff. de vſucapi. ſimile eſſet ſi fieret aliqua. l.
poſt. l. ſi quis argentũ. C. de donat. q̃ diſ/
poneret circa materiã donationis. nã cũ
condictio. l. ſi q̃s argentũ. fuerit efficacit
introducta. le. ſuperueniẽtes actionẽ non
inducũt. licz cõtra predicta videat qꝛ de ea
dem re. ꝛ de eadem materia poſſũt diue. l.
fieri. vt patet in. l. ſi q̃s inſtitut⁹ C. de epis.
ꝛ cle. ¶ Preterea eadem ꝙtitas poteſt bis
in ſtipulationẽ deduci vt. l. qui bis. ff. ꝺ ẏ.
obli. ꝛ. l. ſi. C. de nouac. ergo de eadez ma
teria poteſt eſſe conſuetudo ꝛ ſtatutuz. et
ex vtriſq poteſt actio dari. ſed ille qui cõ/
firmat validũ nihil videt introducere de
nouo vt. l. ſi q̃s pretor. ff. ad trebell. que ẽ
ſo. precedentis cõtrarij et ideo non poſſet
eligere quis agere ſtatuto. ſi cõſuetudo p
ceſſit circa idẽ diſponens. ꝛ ꝓter hoc ſuc
cubuit. q̃am magn⁹ aduocat⁹ ultra mon
tanus de facto. conſuetudo dicebat q por
tans cultellũ puniret in. xx. ¶ Demũ de ℏ
negocio factũ eſt ſtatutũ. ſ. quicũq porta/
uerit cultellũ puniat in. xx. ¶ Dict⁹ aduoca
tus in libello ſtatutuz intentauit. ꝛ certe
ſuccubuit tanq̃ ꝓponens actionem ince/
ptam qꝛ ex ſtatuto nulla competebat. ¶
Itẽ iuxta predicta q̃ro ſi ſtatutũ ꝛ oſuetu
do ꝓuidẽt circa idem. et aliq̃s i libello di
cat q agit ex. l. municipali. nũq̃d videtur
aptam actionẽ ꝓponere. nã conſuetudo et
ſtatutũ leges mũicipales vocant. ꝛ ſi dẽs
libelli⁹ itelligeret de cõſuetudie. eſſet apta
actio. ſi de ſtatuto mĩme vt dictũ eſt. ℌ. dic
q iſti vident inepte agere qꝛ. l. dicit q nõ
refert vtr̃ q̃s agat ex permiſſiõe galli vt
. l. gallus. et debet tamẽ exprimere quoꝝ
iſtoꝝ notat et exq̃ agat vt. l. gallus. ℌ. ſed
ſi fili⁹. ff. de liber. et poſt. dicit tamen ¶ De.
q ſi conſuetudo reꝺigat in ſcriptis. nõ eſt
amplius conſuetudo quia non eſt ampli
us tacitus conſenſus. ſed expreſſus ꝛ de
claratus per ſcripturam ꝛ ideo aduoca/
tus ſuccumbere non debuit qꝛ recte egit
intentando ſtatutuz et hanc approbauit
¶ Do. Ricardus de ſalliceto in repetl. l. de
quibus. ff. de legib⁹. et ideo refert ipſe q
ſi conſuetudines feudoꝝ facte fuerũt ab
imperatore nõ debẽt dici cõſuetudines. ℏ
leges. ℏ ſm Ty. lz de cõſuetudine fiat ſcri
ptura nõ ꝓterea ſblata ẽ conſuetudo. ℏ ad
corroborationẽz ipi⁹ fca ẽ ſcriptura. ¶ Deiñ
ℭro qꝛ i iure repit cõſuetu⁹. vſ⁹. ꝑſcriptio

ꝛ etiã ſtilus. q̃ dꝛa ſit iter ea. R̃ñ ꝙ oſuetudo ſonat in ius vt hic ptz vſus ꝛo ẽ ipſi⁹ iuꝛ cã. ¶ De hac ꝛo diſtinguit ſtilus ꝓ diſpoſitionẽ dic vt. l. i. C. de ſa. ſan. eccle. ꝛ dꝛ ſtilus a ſtillãdo ꝛ inde dꝛ ſtillicidiũ. vt. l. ſtili ff. quẽadmo. ſer. amit. de q̃ oſueuit dici ſtilus curie ſit. i. tkis vſus ẽ ſtillat⁹ a tkí curia ꝛ dꝛ nõ qꝛ ꝓ ꝓm obſeruat. ꝫ qꝛ ꝓ aliquẽ iudicẽ ſuat certus mod⁹ ꝛ certa ꝓactica ĩ cãis coꝛã eo ꝓactikãdis. ſicut verbi gꝛa dicit. l. ꝙ in cauſis breuioꝛib⁹ nõ dꝛ vari libellus. C. de ſen. ex. piculo reci. auc. niſi breuioꝛes. nõ limitat q̃ dicãt eẽ breuioꝛes talis ꝓactica q̃ nõ ẽ otra. l. ꝫ ꝓter legẽ. ꝓt a iudice fieri ſicut ꝓfecti ꝓtoꝛio poterãt talẽ l. odere. vt. l. noꝛmã. C. de offi. ꝓfec. ꝓto. et talis vſus vel ꝓactica oĩ mõ dꝛ ſtilus curie ꝛ tũc ſic diffinit ꝑm doc. ¶ Stilus ẽ ius non ſcriptũ vſib⁹ introductũ ab vno iudice.

¶ Modo reſtat videre de ꝓſcriptõe q̃d ipa ſit. ꝛ qualit̃ differat a oſuetudie. canõiſte ex de oſue. c. vlti. li. vi. dicũt ꝙ oſuetudo ñ valet niſi ſit rationabilis ꝛ ꝓſcripta. et ſic videt ꝙ in oſuetudie inſit preſcriptõ. ¶ Preſcriptio aũt dicit q̃i ꝓ oculis ꝓſcriptõ. ꝫ certe ſm ¶ e. ꝛ C y. oſuetudo nõ preſcribitur. ꝫ oꝑtet ꝙ ſit ius diſpoſitiuũ. nõ diſponẽs qꝛ ꝓſcriptio ius nouũ nõ creat ꝫ creatuz oſeruat. ¶ Vñ dicit lex ꝙ ſi lõgiſſimo tꝑe ire ꝓ viã publicã. nõ ꝓſcribo. vt. ff. ne q̃d in lo. pu. l. viã publicã. ꝛ illa ẽ ratio q̃a facultas ꝛ mere facultati non preſcribit ꝛ eſt ratio quia hic nõ eſt ius diſpoſitiuũ ſed quedã facultas eundi. ita in cõſuetudine. vñ nõ ẽ bo⁹ dicẽ. vbicũq̃ eſt diuturnitas tꝑis ẽ ꝓſcriptio vt in exemplo dicto nã in oſuetudine nihil eſt ꝙ poſſit ꝓſcribi qꝛ ĩ ea ñ ẽ aliq̃d ius formatũ a populo q̃d poſſit dici ius diſpoſitiuũ. ſicut dominiuz rei ꝛ ius pignoꝛis. ꝛ talia q̃ preſcribunt vt. l. ſi q̃s emptionis. C. de ꝓſcrip. xxx. an. ſalua ergo reuerẽtia canoniſtaꝝ non ẽ dicendũ ꝙ oſuetudo debeat dici diuturnitas preſcripta tꝑe quia non preſcriptõne ꝫ tacito oſenſu ꝑ̃li inducit̃. dic ergo dꝛaz iter ꝓſcriptiõez ꝛ oſuetudinẽ qꝛ ꝓſcriptio ꝓcedit ex oſenſu ꝓſcribẽtis. ꝛ ei⁹ otra quẽ ꝓſcribit̃. ꝫ oſuetudo reſultat ex aſſuefactione toti⁹ ꝑ̃li vel maioꝛis partis eius vt dixi. ꝛ hanc etiã diffinitionẽ ponũt canoniſte in dicto. c. fi. ¶ Quero vlterius nunquid ꝓ nõ vſum oſuetudo inducat verbi gꝛa. lex aliquio diſpenit. ꝓſus nõ vtitur diſpoſitiõe illi⁹. l. nũq̃d ex hoc oſuetudo iducat. ꝛ ꝓ oñs. l. tollat. dꝛ ꝙ ſic ꝓ tex. in. l. de q̃bus. ff. de legi. in fi. ꝛ glo. nõ. ſ. in ꝓo/hemio in. ff. ꝓo igit. ꝛ ibi tangebã cũ dicta limitatione vt hic dicã. ¶ Preterea per non vſum ſuitus amittit̃ vt. l. rẽ non nouam. C. de iudi. otrariũ videt̃ determinari ꝓ. l. item. ff. quẽad. ſer. amit. videt̃ etiã eẽ cãus ꝓ hac ꝑte in. l. vlt. C. de iure do. impe. vbi coꝛrigitur illud q̃d non fuit in vſu a tẽpe cui⁹ memoꝛia nõ ꝓexiſtat. coꝛrigit̃ ergo q̃a q̃d nõ eſt coꝛrigi nõ põt vt. l. nã etſi ſub cõditione. ff. puto igit̃. ff. de iniuſto. rſcip. irri. ꝙ teſtõ. quidã ſoluũt iſtud dubiũ iſto mõ aut ꝓſus nõ eſt vſus. l. aĩo inducẽdi cõſuetudinẽ. ꝛ tũc inducit̃ oſuetudo ꝓ non vſum vt in iurib⁹ allegat. ꝓ ꝑma ꝑte a ñ vtit̃. l. aĩo nõ ĩducẽdi oſuetudines ꝛ tẽ nõ ĩducit̃ oſuetudo. ꝛ hec opi. nõ placuit pe. qꝛ ñ potuit appere. ꝛ iõ ¶ e. diſtinguit ſic ſi queꝛit nũquid nõ vſus oſuetudinẽ ĩducat. ¶ Dic aut nõ vſus ꝫ implicitũ vſum. l. otrariũ ꝛ tũc ex illo nõ vſu inducit̃ conſuetudo ꝓ iura. ſ. ꝓ hac ꝑte allegat. et ꝫ placet C y. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã ꝛ declaratiõz ꝑmitte ꝙ habem⁹ in iure oſuetudinẽ ꝛ diſſuetudinẽ. ¶ Diſſuetudo ẽ diũſa a oſuetudine. vt qꝛ ſi. l. aliq̃d ſtatuat circa formã ꝛ vſus ꝓactice. illd ſtatutũ vel illã formã nõ ſuat vbi gꝛa. l. ĩ alienatione rei eccl̃ie vat formã certã vt ꝓz ĩ auc. ꝫ ius poſſeſſoꝛiũ. ꝛ ĩ auc. vñ ſumit̃. C. de ſacro ſan. eccle. et vſ⁹ et ꝓactica ſe ꝫ ꝙ fiat alienatio rei eccle. et ipa forma nõ ſeruata. certe hec nõ obſeruãtia dicẽ ſolẽnitat. oſuetudinẽ ĩducit. cũ hẽat vſũ iplicitũ. a. l. diũſũz. ñ tñ. l. otrariũ. nã. l. ꝑmittit alienationẽ rei fieri ꝫ etſi illa diſſuetudo videt̃ occoꝛdare in actu liz diſcrepet a ſolennitate et per talẽ diſſuetudinẽ. l. bñ coꝛrigit̃ ꝛ ita itellige dictũ. ¶ Igitur et ſileꝝ ¶ Itẽ ẽ in iure nõ repire conſuetudinẽ q̃ñz otra illd q̃d ꝓhibz. l. oſue. ꝑmittit vt ẽ videt̃ ĩ. l. xl. ff. d ferijs. vbi tꝑe videmiaꝝ. l. ꝓhibz cãs ciles agitari ꝛ tñ oſuetudo ꝑmittit. ¶ Itẽ q̃ñz ecõtra. l. aliq̃d ꝑmittit oſuetudo ꝓhibz. nã ꝑmitt̃. l. ꝫ ſiti libeꝝ ſolũ edificare vſq̃ ad celũ vt. l. alti⁹. C. de ſui. oſuetudo ĩ aliq̃b⁹ locis ꝓhibet edificare vltra certã meſurã vt in. l. i. C. d edifi. priua. colligit̃. ¶ Item lex quandoq̃ aliq̃d mãdat et oſuetudo ſuat otrariũ vt ꝓz ĩ. l. oẽs. C. d fer. vbi dꝛ ꝙ dies in q̃buſ

rõna ⁊ ostãtinopolitana ciuitates fuerũt
ostructe sũt feriati. ⁊ tñ vsus fuat otrari/
um. ꝓterea. l. mãdat hereditates diuidi eq̃
liter iter filios. ꝺsuetudo ꝺo qñq̃ hz vt ꝑ
mogenit⁹ hẽat totũ vt i britania. ¶ In oib⁹
istis exẽplis nõ vsus. hz vsuz iplicitum. l.
otrariũ. ⁊ ió ex eo inducit ꝺsuetudo. l. dero
gãs. Qñq̃ ꝺo nõ vsus nõ hz vsuz iplici/
tum. l. otrariũ. ⁊ ꝯ otingit duob⁹ mõis. ꝛ
qz casus de q̃. l. disꝑõit non venit vtputa
dixit. l. hermofrodita. ñ sex⁹ mulieris ica/
lescit. debet iudicari feia. ñ nõ. nõ dz feia
iudicari vt. l. queritꝫ. ff. de statu hominuz.
pone ꝙ iste casus nõ accidit. l. annis ela/
psis. nõ ꝓterea corrigitꝫ illa. l. queritur. ⁊
iste nõ vsus nõ hz inducere ꝺsuetudinez
nec tollere. l. alꝫs opz dicere infinitas. l. ifoz
ciati corrigi quaꝝ casus nũq̃ accidit de
facto. qꝺ ẽ absurdũ dicere ¶ Qñq̃ ꝺo nõ
vsus nõ hz actũ otrariũ legi. qz licet casꝰ
accideret de facto. tamẽ in illo casu hoies
legi. nõ vtebant. vt pone. l. iubet si domus
minaꝫ ruinaz. caueri de dãno infecto. põe
ꝙ in hac ꝓuincia multe fuerũt domus q̃
minabant ruinã ꝯ dicta cautio nũquam
fuit petita nõ inducit ꝓter hoc ꝺsuetudo
nec fuit ꝯblata. l. ꝺ dãno infecto caueri. si/
milit in. l. rẽ nõ nouã. C. de iudic. vbi dis/
ponit ꝙ aduocati iurent ꝑm formam ibi
tradita. ⁊ tñ illa. l. nũq̃ fuit practicata. liz
casus occurrerit. non ꝓterea est illa. l. coz
recta. ⁊ ideo posset. peti ꝙ aduocati iura/
rent. ⁊ ꝙ iurare compellerentur palam.
pro quo facit. l. arriani. C. de hereticis. lz
otrariũ ibi nõ. ꝑ gl. ⁊ male ꝑm Pe. ⁊ Cy.
Si tamẽ nũquã peteret iuramentũ ꝓter
hoc non viciaret processus. qz vsus ꝓba
uit absq̃ dicto iuramẽto ꝓcessum validũ
esse. que sunt menti tenenda. ¶ Vlteriuꝰ
queritꝫ an ad inducendã ꝺsuetudinẽ req̃/
ratur actus iudiciari⁹. videt ꝙ sic. nã glo
nostre dicũt. ꝙ ꝺsuetudo dz eẽ obtẽta bis
in otradictorio iudicio. glo. nostra in. l. de
q̃b⁹. ff. de legi. ⁊ C. q̃ sit lon. ꝺsue. l. ij. et fa/
cit. l. an i totũ. C. de edific. priua. ⁊ l. cũ de
ꝺsuetudine. ff. de legi. ¶ Pe. ⁊ Cy. detminãt
ꝙ actus iudiciarius vt iudiciarius nõ est
necessitatis ad ꝺsuetudinẽ inducẽdã. qꝺ
ꝓbat a fili. nã. l. inducit absq̃ hz ꝙ fit obtẽ/
ta in iudicio vt patet in diffinitiõe. l. ꝯ cõ/
suetudo a. l. nõ differt nisi tanq̃ tacitũ ab
expresso vt dictũ est. S. ergo adesse ꝺsuetu
dinis nõ est necessariũ iudiciũ ꝓterea cõ/

suetudinẽ inducit diuturnꝰ vsus ꝓbi. seꝺ
iste talis vsus ꝑt eẽ absq̃ iudicio. ergo. ꝛ
¶ Itẽ pz hz ꝑ diffinitiõez ꝺsuetudinis. S.
positã. ex q̃ apte colligitꝫ nõ esse iudicium
necessariũ ad ꝺsuetudinẽ inducẽdã nõ tñ
negatꝫ ꝙn mediãte iudicõ ꝺsuetudo possit
induci ꝓut ipm iudiciũ hz inducere tacituz
ꝺsensuz ꝓbi. nã si bis iudicatũ ẽ ꝑ aliq̃ ne
gocio ⁊ ꝓbꝫ dictis iudicijs adq̃uit ꝓsum
ptiue inducit ꝺsensus tacitꝰ q̃ cã ẽ imedia/
ta ꝺsuetudinis. ¶ Cõcludo gꝰ ꝙ cõsuetu
do ꝑt induci sine actu iudiciario ꝑm doc.
¶ Itẽ q̃ro nũq̃ possit induci cõsuetudo
absq̃ otradictõe. ⁊ bi gr̃a. lex dic ꝙ hereꝺi
tas dz inꝺ filios eq̃liꝫ diuidi. in Britania
hz vsus ꝙ ꝑmogenit⁹ totuz hẽat. cui vsui
null⁹ vnq̃ otradixit. nũq̃ ex hz vsu indu/
cta erit ꝺsuetudo. facꝫ ꝙ nõ. l. cũ de cõsuet/
udie. ff. de legi. cõtrariũ vt nã lex absq̃ cõ
tradictiõe inducit vt pz in eiꝰ diffinitione
gꝰ ⁊ cõsuetudo q̃ nõ dr̃t ab ea. ñ vt tacitũ
ab exꝑsso vt. S. dictũ ẽ. ¶ a. ꝺ ra. dicebat. ꝺ
apparet ꝙ homines vñ fuerũt animo in/
ducẽdi cõsuetudinẽ. et tũc absq̃ cõtradi/
ctione inducit cõsuetudo. alꝫs nõ. hz hz non
approbat ¶ Pe. iõ dic ꝑm eũ. aut q̃rit nũq̃
ꝓ hz ꝙ aliq̃ vñ sũt aliq̃ actu sine cõtradicti
one inducat cõsuetudo q̃tuz ad hz. vt alij
fisses in fili actu. possint eodẽ alijs inuitis
uti. ⁊ sic actiue. ⁊ dico ꝙ tũc cõsuetudo in/
ducit ꝓ ar. S. alle. aut nũquid cõsuetudo
inducat ex tali vsu q̃tũ ad hoc vt aliqui
cõpellãt uti tali vsu si noluerint. ⁊ sic pas
siue. ⁊ tũc nõ cõpellũt nisi contradictio in/
teruenerit. et ei fuerit obtemperatũ. nam
tũc a tpe cõtradictionis prescribit cõtra
obtemperantẽ. et ita dz intelligi. l. diutur
na cũ si. ff. de legi. vt ꝺbi gr̃a. ¶ aliq̃s rusti
cus macinauit ad molẽdinũ meuz per. x.
annos cõtinuos nunquid per talẽ vsum
macinandi potero ipm cõpellere vt in fu
turũ ipe macinet. certe nõ. ¶ Sed pone ꝙ
elapso. xꝰdum nolet macinare ad dictum
meũ molendinũ. hz ad aliud. ego contraꝺi
xi. ⁊ tm̃ feci ꝙ ipe macinauit ad dictũ meũ
molendinũ ex tali actu compulsionis. ice
pit ꝓscriptio contra eũ. vt si macinauit a
tpe facte dicte cõtradictiõis vsq̃ ad tm̃ tẽ
pus ꝙ ꝓscriptio posset induci. tũc in futu
ruz sp cõpelleret macinare. qꝺ scripserũt
doct. in. l. i. C. de seruitu. et aq̃. ¶ Itẽ q̃ro
nũq̃ cõsuetudo possit induci ex diuturno
vsu per errorẽ inducto. ⁊ bi gr̃a i britania

ē cōsuetudo q̄ p̄mogenit⁹ habeat totum
Britones credebāt q̄ sic disponēt ius cō
mune. & sic errabant. q̄rit nūq̄d talis o sen
sus errone⁹ cōsuetudinē introxerit. vr̄ q̄ nō
q2 cōsuetudo oz eē cōsensus. & errās non
cōsentit vt. l. si p errorez. ff. de iurisdic. om.
iu. g⁹ vr̄ q̄ o suetudo nō inducat p o sensuz
erroneū opti. ar. ē. l. si ñ rōe. ff. de legi. q̄dā
dicūt q̄ o sensus plī toti⁹ vel maioris ptī.
eē errone⁹ o suetudinē induc̄. nā plūs de ñ
o sensu facit o sensuz. nā certū ē q̄ plūs pos
set ex certa scīa. o tra. l. scriptaz disponē g⁹
idē ignorāt. cū magis delinq̄t faciēs o tra
. l. sciēt q̄ ignorant vt. l. generali. C. de ta/
bulis. li. x. ¶ Alij ẋo dicūt q̄ nllo mō inou/
cit o suetudo ex erroneo vsu p dēaz. l. si p
errorē. § hec rō nō vrget. nā refert an po/
pulus ex illo erroneo vsu velit. l. tollere. f
non vt. l. i. §. si legatarius. ff. ad. l. fal. & pre
sumendū est q̄ in dubio. l. tollere nolit cū
errat vt. l. mater. ff. de inoffi. testa. facit cō/
tra extra ȯ stitu. c. i. li. vi. vbi papa igno/
rans o suetudinē nō tollit eā ergo multo
magis errans. Nico. de ma. dicebat circa
hoc sic. ¶ Aut populus errat in facto. & tūc
talis vsus erroneus o suetudinē nō inou
cit. quia deficit in eo o sensus vt dēa. l. si p
errorē. aut errat in iure. et tūc aut in iure
diuino aut naturali. & tūc nō inducit con
suetudo quia etiā ex certa scīa nō potest.
aut errat in iure positiuo & tūc inducitur
o suetudo cū habet potestatē o stituēdi ius
o suetudinariū eē o tra ius positiuū ex cer
ta scīa. ergo multofortiⁿ per errorē. § Ja.
de are. & Pe. dicūt. aut tu queris vtr̄ pos
sit induci o suetudo p erroneū o sensuz cō
tra ius vel. l. & dico q̄ nō quia illō quod
fit ad augmentū & defensiōez. l. nō debet
eius oppositū operari. vt. l. cū tale. §. penūl
ff. de ꝺoī. & demo. § o suetudo fuit introdu/
cta p populū errantē ad augendū ius. sic
disponēs ergo nō oz illud tollere. ¶ Preterea
q̄riēs errat in cā ipulsiua. nō viciat actus
sec⁹ si in cā finali in dicta. l. cū tale. §. falsaz
nā cū sic fit in testamētis que sunt lex vt ī
§. disponat in auc̄. de nup. ergo & in cōsue
tudine q̄ est ius nō scriptū. § talis popul⁹
sic errauit in tali causa ipulsiua. ergo ⁊c.
nō ob. q̄ errans nō o sentit. quia q̄liq̄ q̄s
errat in actu p̄mo. nō in o suetudine sed ī
eius causa. ergo valet o suetudo sicut so/
lem⁹ dicere in ingrediēte mōsteriū cū fra/
tres dixerunt q̄ bū ꝺmeveret & bene oz

miret. nā licet postea reperiat male cōme/
dere & bibere & dormire. non propter hoc
viciatur ingressus quia errauit in causa
& nō in actu. de quo vide in. c. duduū. extra
de ꝺuer. ꝺiu. p Jnno. ¶ Ulterius q̄ro an
per consensum coactū possit o suetudo in/
duci. & pone pars maioz populi. duobus
exceptis vsa est q̄ p̄mogenit⁹ habeat totū
quidā volens consuetudinē confici istos
duos ꝺpulit aq consentiendū huic vsui.
Unde nunc reperit consensus maioris
partis. Utr̄ ista o suetudo valebit. Unde
q̄ aut a priuato facta est talis coactio. et
tūc non valet. cuz p̄toz ea que gesta sunt
metu. rata nō habeat vt. l. i. et p totū ti. ff.
q̄ me. cā. l. si priuat. ff. qui & a quibus. aut
fit a iudice. & tūc aut a iudice iurisdictiōz
exercente. & tunc valet ar. l. i. C. que sit lō
consue. vbi patet q̄ per iudiciū consuetu/
do inducatur & iudiciū redditur ī inuitū
preterea volūtas iurisdictione exercētis
reputat volūtas ptis vt. l. si ob cām. C. ꝺ
etuic. cū si. § Si ẋo a iudice vt p̄uato & non
valebit. & tūc rō qz q̄cūq̄ iudex aliq̄d fac̄
vt p̄uat⁹ pōt. & oz sibi resisti vt. l. deuotum
C. de methat. li. xij. & l. p̄hibitū. C. de iure
fis. li. x. ¶ Oz pone iudex ponit multas sē
tēcias o tra ius sup eodē fco q̄b⁹ plūs ad/
quieuit. nūquid ex eis ioucet o suetudo.
vr̄ q̄ sic vt. l. diuturna. cū. l se. ff. de legi. et
l. i. C. q̄ sit lō. o sue. § Cōtra vr̄ p⁹ qz res iter
alios acta alijs p̄iudicare nō debet. vt. l.
sepe. cū ñ. ff. de re iudi. Preterea ea que cō
tra. l. fiunt. nulluz sortiunt effectum vt. l.
itē cū o tra. ff. que sen. sine ap. rescin. & sic ff
possunt inducere o suetudinē que ē aliq̄d
vt. l. nā etsi sb conditione. §. i. ff. de iniusto.
rup. irrito q̄. te. ¶ Tercio quia frustra. l.
auxilium implorat qui in legem cōmittit
vt. l. auxilium. ff. de mino. sed consuetudo
non valet nisi fit. l. approbata ergo nō pōt
sentencia nulla que est a iure approbata
inducere cōsuetudinē. § Oz dic q̄ inducit cō
suetudo ex o sensu q̄ resultat ex talib⁹ sen/
tēcijs p iura p hac pte inducta. nec ob. q̄
res iter alios acta ⁊c. qz sentēcie non sunt
ille que p̄iudicāt. § o sensus qui ex eis re/
sultat. sicut qui sibi realit nō p̄odest alij p/
odesse posset. vt. l. posthu⁹. §. si quis. ff. de ī/
offi. testa. & eodē modo rñdē ad scōm ar⁹.
Im Ja. de ra. ¶ Ad tertiū frustra inuocat
⁊c. Rndeo q̄ qui cōmittit in vnam. l. non
potest illius. l. auxiliū inuocare. alterum

Bene fm ꝓdictū Ja. ꝫ Hec rñsio non valet qz in dicta.l.auxiliū minoꝛ amiserat contra.l.vnā.ꝛ inuocabat auxiliū illi⁹.l. qđ ñ pōt.ꝛ ido dicebat dict⁹ Ja.ꝙ qui cōmittit in vnā.l.pōt ei⁹ auctē.l.auxiliū inuocare. ita est in ꝓposito. ꝫ hoc ē falsū fm Pe. ꝗa nō est credendū ꝙ.l.cōsentiat voléti eam infringere.ꝛ ideo dic ꝫ eūdē.ꝙ ad robur cōsuetudinis nō inuocat̄ snīa iudicis ꝫ cōsensus ꝓpli. ¶ Jtē q̄ro q̄d req̄rat̄ ad cōsuetudinē inducēdā. rñdeo ꝙ req̄rit̄ cōsensus ꝓpli diuturn⁹ ꝛ frequēs. ꝙ diuturn⁹ pz.ꝓ hūc tex.ꝛ.l.diut̄na.ff.de legi.ꝛ ꝙ frequēs ꝓbat.l.i.C.q̄ sit lō cōsue.ꝛ.l.an i totum.C.de edifi.ꝓuat. ¶ Dz quero q̄s dicet frequēs cōsensus. Rzo in sūma dicē ꝙ requirit̄ spaciū vni⁹ anni saltem ar.l.iij.in fi.C.de ēpali audi.qđ etiā glo.tz hic. ꝫ Ja de bel. hoc reprobat q̄a.l. non curauit de his que sel̄ vel bis accidūt.l. nam ad ea. ff.de legi. Ja.autē de are. defendebat opi azo.ꝛ gl. non per.l.quas allegat. ꝫ per.l. cū alijs.C.de cura.furio.et.l.iij.in fi.C.d ēpali audi.nihil facit. qz loquit̄ de assuefactione nō de ꝟsuetudine que ē ius. ꝓpe. aūt ꝛ Cy. post eū dicūt. ꝙ frequentia nō est causa ꝟsuetudinis. ꝫ ꝟsensus solūmō ꝓpli. vt patet.Ś.in diffinitiōe ꝟsuetudinis ꝛ iō si ex vno actu tm̄ posset ꝓpēdi ꝟsensus toti⁹ ꝓpli vel maioris ptis. inducta esset cō suetudo.ꝛ.l.nō dicit de frequētia vsus ñ qz meli⁹ ex frequentia vsus perpendit̄ cō sensus.q̄ ex vno actu. deinde requirit̄ ad ꝟsuetudinē inducendā ꝟsensus toti⁹ ꝓpli vel maioris ptis vt patet in ei⁹ diffinitōe exceptis furiosis ꝛ infantib⁹ q̄ inter illos de ꝓpo nō numerant̄ quo ad hoc vt.l.diuus.ff.de diuer.ꝛ tpali. ꝓscrip. et etiaz exceptis minoribus xxv. annis qui quo ad ista que rēpublicā tangūt. non numerātur et perfectū sensum nō habent vt.l. rez publicā. ff. de mune.ꝛ hono.ꝛ.l.spurij.Ꝟ.i. ff. de decuri. Jtē exceptis mulieribus q̄z consensus quo ad hoc nō requiritur. sic⁹ etiam in.l.condenda. nā.l. est virorū prudentū ꝛc. non autem mulierꝫ. l.i. ff. de legi. non est tamē negandū. q̄n si due mulieres inciperent vti aliquo actu. q̄n ab illo vsu eaꝫ. posset ꝟsuetudo descendere. si maior ps ꝓpli consentiret in eo. non tamē ꝓpter eaꝫ ꝟsensum. ꝫ ꝓpter ꝟsensuz ꝓpli. q̄ cātus est in eo vsu fm docto. ꝓdictos. ¶ Dz q̄ro q̄modo colligeꝫ ꝟsensus ꝓpli toti⁹ vel maioris ptis. rñdeo videbit̄ quot homines fuerūt pñtes tpe ꝓmi actꝰ. ex q̄ cōsuetudo vz eē inducta. ꝛ q̄t tpe scdi. ꝛ q̄t tpe tercij. et sic q̄d reptū fuerit ꝙ successiue sil̄ putatis ipi faciūt maiorē ptē ꝓpli. inducta erit ꝟsuetudo al̄. nō. nā pūtia ipoꝝ exq̄ nō otradicerūt ꝟsensū opat̄. nec ob. l. ei⁹ est nolle. ff. de re. iur. l. qz lz in actib⁹ puatis. pūtia illi⁹ q̄ nō pōt p otradictionē suā actū ipedire. nō opat̄ ꝟsensum tī in publicis opat̄ cōsensum vt pz i.l.ij.ff. ad municipales. sicut videm⁹ in pre cui⁹ fili⁹ vocatus est ad munera ipo sciēte. nā si pr̄ ñ otradicat elapso tpe ad appellandū. ꝟsensus reputabit̄. liz etiā ei⁹ otradictio nō potuisset actū impedire vt.l. spurij. Ꝟ. pater. ff. de decuri. ¶ Jtez req̄rit̄ ad inducendā ꝟsuetudinē diuturnitas tpis. ꝛ ℔ vt sciam⁹ q̄ aio ꝓpls vsus fuerit illo actu. nā pſumptio ē ꝙ aio ꝟsuetudinē inducēdi ex diut̄nitate tpis. nec ob ꝙ i.l. cōuenda vel statuto nō req̄rat̄ diut̄nitas tpis. nā ℔ ió ē qz apparet de ꝟsensu exꝓsso. ꝛ ió ad cōiectūas nō ē recurrēm vt.l. cōtinuus. Ꝟ. i. ff. de ẋ. ob. qđ ñ ē repire i cōsuetudie. ¶ Dz q̄ro q̄ta tpis diut̄nitas req̄rat. q̄dā dicūt ꝙ tāti tpis cui⁹ memoria nō existat in cōtrariū vt.l. hoc iure. Ꝟ. vltus aq̄. ff. de aq̄ quo. ꝛ estiua. Alij ẋo dicunt ꝙ x. annoꝝ. ꝛ hoc est verꝫ vt gl. nō. ℔. Postea subdit Azo ꝙ inter pñtes. x. inter absentes xx. vt ptz per eum. in summa. in materia cōsuetudinis. qđ displicz moderns qz distinctio pñtie ꝛ abñtie sit in materia ꝓscriptionū que est multū diuersa a mā cōsuetudinis q̄tū ad hoc. nā ꝓscriptō currit ex negligētia nō petētis que ē maior in pñte q̄z i abñte. ꝛ iō min⁹ tps req̄rit inter pñtes. ꝫ cōsuetudo cāt ex consensu maioꝝ. l. ptis ꝓpli cōprehēso aliq̄ vsu. ꝛ ideo hic nō ē facienda dra inter pñté et abñté. ¶ Quero nūq̄d sit dare cām q̄ req̄rat̄ maiꝰ spaciū q̄z x. an. ad cōsuetudinē inducēdaz. vt si vniuersitas quedā cōsenserit ꝙ aliq̄ cōsuetudo ñ possit induci ñ fuerit firmata ex tacito cōsensu xxx. vel xl. an. nūq̄d ista tlis cōsuetudo que vult impedire cōsuetudines inducēdas maiori spacio xl. an. possit induci spacio x. an. vel ꝙ sic. nā tm̄ tēp⁹ sufficit regulariter ad cōsuetudinē inducendā g⁹ ꝛc. econtra vr̄ nā si cōsuetudo ista inducetur spacio x. cōtrariat̄ sibi. ꝛ cōtrari⁹ sibi ipi. ñ audit̄ vt.l.i.C. de furti. ꝓtēa id qđ q̄s in alio vult in se ipo debet approbare vt.l.i.

Quib⁹ dicat⁹ frequens ꝟsus vel quot tempꝭ requiꝛ⁹ ad istud

Quo spacio tempꝭ videat⁹ ad ꝟsuetudinem inducendam

ff. ꝙ q̄sq̄ iurl. ꝯ ista ꝺsuetudo in alia ꝺsuetudine inducēda īprobat tps .x. ānox. et approbat tps xl. an. g° sic erit i seipa. ꝓtea q̄s nō pōt iuuari ex eo qꝺ vicio venit. vt l. papi ℌ. memisse. ff. de ioffi. testa. ꝯ hec cō/suetudo īprobat īducēdā ꝺsue. mīori spacio xl. an. g° ea ipa īducēda nō ē. dic ꝙ hec ꝺsuetudo spacio .x. an. īduci pōt p rōnes p ℌ allegat. nec ob. opp. otra determinatiōz nā ꝺsuetudo ista vī se excludere ⁊ īcludē ꝺsuetudines i postex īducēdas vt sic in fiſi i. l. tbutoria q̄ oēs alias. l. correxit. tī se ipaz ñ. vt i. l. ij. ℌ. exact. ff. de oī. iurl. pre/terea i gñali fmōe ñ otinet psona loquē/tis vt. l. iq̄sitio. ff. de solut. nō ob. aliud qꝺ hec ꝺsuetudo nō inducit spacio .x. an. q̄a ꝺiuturnitas tpis ñ ē cā cōsuetudinis vt alle. diri fm Pe. ⁊ Ty. ꝯ tacit° ꝺsensus. et iō vēa argumēta nō ob. qꝺ hec ꝺsuetudo iuuatur ex consensu. ꝓterea hec ꝺsuetudo ñ tollit. l. q̄ puidit ꝙ spacio .x. an. īducitur tacit° ꝺsens° donec fuēit i eē suo fēa. qꝺ nā l. é dare formā negocijs futuris vt. l. leges ⁊ ꝺstōes. C. de legi. fm ℌ. formā nō posset dare añq̄z sit ꝺsuetudo. ⁊ ꝺsuetudo nō fit añ tps x. an. g° nō ꝯ aliq̄o qꝺ repugnet ꝺsuetudinē posse induci spacio decennij.

¶ Deinde ꝑncipaliť q̄ro q̄liť ꝺsuetudo in iudicio ꝓducať. ⁊ dic ꝙ triplex ē mod° ꝓ ducēdi ꝺsuetudinē in iudicio. s. agēdo ex/cipiēdo ⁊ iudicis officiū iplorādo. ꝺsuetu do ꝑt ꝓduci excipiēdo. vt pōe. l. diē ꝙ ven ditor ꝺz cauē de vicijs ⁊ morbis alīs vē/diti. ñ ꝺsuetudo ꝯ qꝺ nō teneť. ñ emptor agat ꝺtra vēditorē ꝙ caueat de vicijs. de ꝺsuetudīe excipere poterit ⁊ eā in iudiciū ꝓ modū exceptionis ꝓponē. facit in ar. ad pōca. l. post. ff. de pac. ¶ Jte officō iudicl. deducit i iudiciū vt pōe iure caueť ꝙ ma ior xxv. an. nō possit restitui. aliq̄s inť xxv. an. ⁊ xxx. ānox vult petere restōez in inte. hoc facit iudicis officio iplorato vt. l. ꝙ ñ minor. ℌ. vlti. ff. de mino. Jtem deducitur in iudicium ꝓ modū agendi ⁊ hoc. vl̄ per modū agendi reali. vt pone iure cauetur ꝙ hereditas equaliter diuidať inter fili/os. ꝺsuetudo se habet. ꝙ ꝑmogenitus to tum habeat certe intētabit actionē rēalē ex ꝺsuetudine. cū petitō hereditatis fit re alis vt. l. ꝯ ñ le. ℌ. penul. ff. de petī. hereditat. Jtem ꝓ modū agendi ꝑsonali vt pone. l. dicat ꝙ nullus ꝺpellatur emere aut ven dere rē suā vt. l. rē emere. C. de iure delibe

Triplex ē mod° ꝓducendi ꝺsuetudinē in iudicio

ꝺsue. se habet vt qui habet lapidicinas i aliqua ꝺrata vēdere ꝺpellať. intentabiť contra ipm psonalis actio. i. cōdictio ex. l. que ex ꝺsuetudine cōpetit vt. l. vnica. ff. ꝺ ꝺict. ex. l. ¶ Demū queriť ñ intentať ex ꝺsuetudine ꝺpetens actio siue agendo re ali siue psonali siue excipiēdo siue iudicis officiū implorādo an sit necesse de ꝺsuetu dine mētiōez fieri i libello. vī ꝙ nō. ꝓ ea q̄ scribūt doct. i. l. edita. C. de edēdo. vbi deť minať ꝙ ñ ē necesse exp̄mere actiōz q̄ agiť i libello. otrariū cōiť deť minať ꝙ expedit de ꝺsuetudīe mētiōez fieri in libello. qꝺ cō suetudo ē fēi vt. l. i. C. q̄ sit lō. ꝺsue. ⁊ i. c. i. ex de ꝺstitu. li. vi. ⁊ ea q̄ sunt facti de facili ignorāť vt. l. ij. ff. de iurl. ⁊ fac. ig. hinc ē ꝙ videť ꝙ sit necesse poni in libello ñ sbūge bat. tī Ja. ꝺ ra. diē ꝙ ñ ꝺsuetudo eāt noto ria. non expediebat de ea in libello facere mētionē vt. l. i. in fi. ff. de acti. emp. ⁊ l. em/ptorem in prin. C. ti°. Ty. vero determīat ꝙ nunq̄z est de consuetudine necesse in li/bello mētionē facere. qꝺ cōsuetudo nō est mediū īmediatū ad cōclusiōez q̄ fit i libel lo ꝯ mediū īmediatū ipi° ꝺclusionis ē fa/ctum: qꝺ i libello deducit. ⁊ sup q̄ ꝺsuetu/do fūdať dispositīe. ꝯ ꝺstat ꝙ i libello suf/ficit ꝓponere mediū īmediatū conclusiōis omisso medio mediato ipi° vt est videre in libello rei vēdicatōis in quo ꝓponiť rē spectare ad actorē iure dñij. qꝺ est mediū īmediatū rei vendicatiōis. nec expedit ꝓ ponere titulū ipi° dñij. s. emptōnis ⁊ ꝓmu tationis liz postea in ꝓbat. expedit i iudi cio deduci ñ ipm dñium negeť. hoc fit eāt in cōsuetudine q̄ est mediū mediatū iurl. qꝺ ex ea deducit fm Ty. qꝺ est subtile. ¶ Quero nūquid expedit ꝺsuetudinē ꝓbāi vī ꝙ nō. qꝺ ꝺsuetudo ē ius nō scriptū vt hic ꝑz. ꝯ iura sūt certa vt ꝑz in prohemio ff°r. in fi. ⁊ Ś. in ꝓhēio hui° libri. ⁊ qꝺ cer tum ē ꝓbatiōe ñ īdiget. ꝓterea ꝺsuetudo ⁊ lex nō differt niſi penes tacitū ⁊ exp̄ssū ꝯ. l. nō ꝓbať. ergo nec ꝺsuetudo. dic cōsue tudinē quodā qꝺ cāť ab vsu qui ē facti ignorātia iō ꝓbāda. ¶ Ꝟz q̄ro q̄liť ipa cō suetudo ꝓbabiť. Rndeo ꝙ duos vl̄ ꝙ tres testes quos ps ꝓducet ⁊ iurare faciet p/te pñte. ⁊ eox dicta publicabūť soleniter ꝓut in alijs actib° fm doct. Pe. dicit ꝙ de hac opi. vulgares trufanť qꝺ nō videtur iurisdicū dīre. nec equū cū tāta ꝓbatio nō exigať. sic i alijs singularib° fēis ꝓbāndis

2nō ꝺsuetudo ꝓbabiliter

ꝛ videō distinguebat. Pe. hoc mō. aut nos loq̃mur de ꝓbatione fiēda sup iure dispositō ꝛ i ꝟ requirit ꝓbatō plenissima. vt iura dicūt aut de ꝓbatiōe fiēda sup iur̄ disponētis q̃le ē ius scriptū vel nō scriptū. ꝛ hic req̃rit seiplena ꝓbatio. q̃ recipit a iudice etiā ꝑte absēte. ꝑ q̃ facit ꝟ qđ Jnno. pōit in. c. iij. al. ex ꝑte. ex̄ de accusa. ꝛ absq; solēnitatibus aliq̃b⁹. sicuti vide⁹. cū aliquis negat ius scriptū. dicēs de iure esse dr̄az int̄ agnatos ꝛ ognatos. ali⁹ dic̄ differētiā istā ſblatā ee. p. l. nouā. ad ꝓbationē hui⁹ iurl. Juder aperiet libr̄ ꝛ accedit ad camerā. ꝛ videbit. q̃d. l. de hoc dispōit ꝛ sup ꝟ informabit scientiā suā absq; ꝑtis pñtia. ꝛ sine aliis solēnitatibus. simile nos vidē⁹. q̃tiens nos deducim⁹ aliq̃d in iudiciū accessorie. nō plene expedit illd ꝓbare ẞ sufficit semiplena ꝓbatō. vtputa dico ꝙ dom⁹ tua dat fuitutē domui mee deducit in iudiciū accessorie dñiū meū et fuit⁹ ꝑncipaliť. certe ñ expedit dñiuz plē ꝓbare ẞ sufficit si ꝓbo me possidere. vnde dicit. l. ꝙ si est ꝓnūciatū pro fuitute. nō ꝑiudicat sniaz q̃tum ad dominiū qz certa q̃ ad dominiū non fuit recepta ꝓbatio. nec fuit deductū ꝑncipaliter vt est casus in. l. ẞ si ante. ff. de excep. simile patet in agēte iudicio fami. hercis. qz videť se dicere domin̄ dimidie hereditatis. et sufficit tñ si ꝓbet se possidere qz dñiuz nō deducit ꝑncipaliter ẞ incidēter vt. l. pōni⁹. ff. fa. her simile ioucebā quadā vice ad. q. ò fēo formata erat inquisitio otra quendā de furto qđ ē otractatio rei aliene iuito dño. dominiū deducit incidēť videť sufficere posse ꝓbare dñiuz rei furtiue. sic dicim⁹ ī ꝓposito qz osuetudo nō deducit ī iudicō ꝑncipaliť ẞ incidēť ꝛ accessorie. qđ dicebat Pe. de fuitu. opi. vulgariuz ꝛ laicoꝝ. qđ fieri dz. dū ꝑt cū appło descēdat ius nō scriptū q Ꝟ tūc q̃ro circa ꝟ ꝙ deponēt testes volentes ꝓbare de osuetudie. certe dicēt ꝑm ꝙ apparet. sic fuit obtentū sine otradictōe ꝟ ꝑ°. q z° ꝙ libelli q̃rimoniaꝝ otra cōsuetudinē ꝑdictā ñ fuerunt admissi. ꝛ° ꝙ bis fuit obtentū in otradictorio iudicio. nam rñsio iudicis tm̄ opať. q̃tū ñ sniarz pro cō suetudie. ar. l. sue actl. ℌ. ñ q̃ ff. de negot. gest. Jtem ꝙ hec fuerit obtēta ī otradictorio iudicio qz vn⁹ dicebat osuetudinē ali⁹ nō. ꝛ fuit iudicatū ꝙ erat osuetudo inducta vt. l. cuz de osuetudie. ff. de legi. ẞ ꝟ nō placuit Ja. bu. nā dicit ꝙ libelli querimoniaꝝ nō fuerūt recepti. et ꝙ sic fit obtentū in otradictorio iudicio. est dicere ꝙ res inter alios acta. aliis preiudicet. qđ est otra iura. ꝑterea probatiōes debent esse clare. ꝛ de iure cōcludere. ꝛ necessario. vt. l. neq; natales. C. de ꝓba. ẞ nō sequit. bis est obtēta ī cōtradictorio iudicio. g° ꝟ sentit ꝑs maior ꝓpri. Ꝛ Mar. de fauo. in mā ꝑdicta nitit defendere. nā nō intellexit. osuetudo bis est obtēta ī otradictorio iudicio. vel ꝙ libelli q̃rimoniales eēnt recepti ꝙ inducereť osuetudo. ẞ ꝙ ex his actis ꝓbareť iducta sic in fili. ꝑ sniaz nō ꝓbatur dñiuz. sed declarať dñiuz. vt. l. ex diuerso. ff. đ rei vē. nā hec talis sniā iudicis. qz bis est pronūciatū pro cōsuetudine. facit ius q̃ ad oēs de ꝓpło nisi fuerit appellatione suspēsa. vel doceať de collusiōe. cū sit in ea tale q̃d. qđ tāgat totū ꝓpm. ar. l. cū qui. ℌ. in ꝓpriis⁹. ff. de iureiul. sic̄ qñ libelli querimoniales sunt repulsi. ꝛ ꝑ ꝟ probať osuetudinē esse inductā. adeo ꝙ notoriū est ꝙ dicti libelli meruerūt reiici. Ꝛ Ja. de ra. ꝛ Pe. fr̄edūt ab opi. ꝑ iura otra eū inducta. et dicūt ꝙ testes deponūt ꝙ sic se habuit cōsuetudo qđ dictū q̃d reprobāt. nā testis dz deponere de tali fēo qđ sit ꝑceptibile sensu corporeo. ẞ osuetudo q̃ ē ius ñ scriptū. nō est ꝑceptibilis sensu corpeo g°rē. ꝑterea esset testis fatu⁹ q̃ vellet deponē circa cōsuetudinē. cū nescit q̃ sit osuetudo circa quā eē ꝑitissimi errauerūt. vñ nō dz velle q̃s piuriū ſbire vt. l. videam⁹. ff. de in. li. iurl. ꝛ iō mod⁹ iste probādi osuetudinē nō plz Cy. lz isti mōi colligāť ex probatiōe fame vt. l. testiū. ℌ. quidā. ff. de testi. cui⁹ probatio est huic filis. Et iō dic ꝑm Cy. ꝓdictū. ꝙ si testis diceret ꝙ osuetudo taľ ē. ꝛ tot actus iteruenerūt ꝙ ex eis fuit adept⁹ cōsensus maioris ptis ꝓpri. tūc talis probatio reluaret. fiē solem⁹ dicē illū eē filiū legitimū q̃ ē nat⁹ ex iustis nupciis. vt. l. filiū. ff. quī sūt sui vl̄ ali. iurl. nā ex actib⁹ ꝓpīs cōꝑhēditur cōsensus ꝓpri. et ex eo cōsensu ꝓpri. cōsuetudo. C ñ potestis dicē clari⁹. ꝙ ps volens probare cōsuetudinē dz offerre se probaturꝝ ta. s. vsū ꝓpri. frequētiā. ꝛ diuturnitatem illi⁹ vsus. nā ex istis tb⁹ resultat cōsensus q̃ ē cā imediata cōsuetudis. Ꝟ reducam⁹ ꝟ ad ꝑticā. quō testes deponēt ꝓcerte dicť ꝙ viderī vti ī hac citate ꝙ ꝑ° genit⁹ totā hereditatē hūit. ꝛ ꝙ viderī ꝟ sek

Ad probandā vsum vel alia requisita criā necessaria

iudicari vel vti.nã iudex tẽ videbit si tres
hoies.vere faciãt maiorẽ ptẽ ppli.Deinde
q̃rit a testib⁹ q̃to tpe viderũt prędicta etsi
deponãt de decẽnio.ꝓbata erit ꝺsuetudo
q; ꝓbata erũt dicta ꝛa expedictiq; ad ꝺsue
tudinẽ.ꝛ ista ẽ ꝛitas reiectis alijs opi.q
Fz põe ꝙ dicti testes dicãt se nescire qui
bus prescṫib⁹ viderũt.nunquid iudex ex
hoc ꝓcipiat ꝙ ꝺsuetudo sit inducta. dic ꝙ
iudex examinabit locũ vbi põita videṫ
ꝛ quot homines solent ibi esse verisimili
ter ꝛsi ibi viderit ꝙ ibi soleat eẽ maior ps
populi tũc ꝑsumet esse ꝺsuetudinẽ q; que
ꝓbari nõ possunt clare.ꝓbantur ꝙ iectu
ras vt.l.ꝺtinuus.H.i.ff.de ꝛb.ob.ꝛ.l.non
omẽs.H.a barbaris.ff.de re mili.q Ite
pone ꝙ duo testes deponãt vidisse sic actũ
presentib⁹ duobus.Alij duo deponãt vi
disse pñtibus trib⁹ homibus qui oẽs sit
iuncti faciũt maiorẽ ptẽ populi.nunquid
ex hoc videṫ ꝓbari ꝺsuetudo.videṫ ꝙ nõ
q; testes predicti sunt singulares in dictis
eoꝝ.dicto.determinant ꝺtrariuꝫ ꝛ dicũt
de hoc esse gl.in.l.ob carmẽ.H.vlti.ff.de te
sti.vbi volens agere de itinere actuq; pri
uato.dz probare se iuisse per xxx. dies.ab
anno retro.si vnus testis probat ꝙ p xxx
dies in mense maij.ꝛ alius per xv.mẽsis
Junij.videtur ꝓbata esse intentio istius
nã testes concordãt in eo qꝺ est ꝓbandũ.
s.ꝙ ille iuerit p.xxx.dies.sed hoc non ap
ꝓbat.Ite.cũ testes põdicti sint singulares
vt dictũ est.nam appellant testes singula
res cũ debẽt dicẽ factũ iẽz ꝺtractũ ꝛ i iure
qꝺ resultat ex eo concordant.sed in facto
discordant.vtputa egi ꝺtra te ad r.ex cau
sa mutui.vnus testis dicit ꝙ vidit me mu
tuare.alius ꝙ confessus fui mutuũ.certe nõ
probant intentionẽ q; licet concordãt in
iure.discrepant in facto.licet pro ꝑma opi
faciat l.in summa in fi.de aqua plu. ar.et
l.si arbiter.ff.de proba.nã si quis vult agẽ
actione aque plu.ar.debet ꝓbare op⁹ ex q̃
noscet factũ fuisse tali tpe ꝙ memoria nõ
existat.Ceteꝝ si vnus testis deponit ꝙ vi
dit titiũ qui habuit huiꝰ opis memoriaꝫ
videtur ꝓbata esse intẽtio ipi⁹.ẽz Ite.res
pondet ad glo.in.l.ob carmen.ꝙ ibi testes
cõcordant in facto.qꝺ nõ expediebat pro
bare ꝙ aliquis iuerit de mense Junij vel
maij sed simpliciter ꝓbare ꝙ iuerit p xxx.
dies ab anno retro ꝛ sup hoc ambo depo
nunt nam cum habemus factũ nõ est cu

randum de causa remota ipius. non sic ẽ
de testibus deponendis sup obligatõe de
decẽ quia discrepant in forma facti fz Ja
de are.q Vltimo quero quid si vnus tes
tis deponit ꝙ maior pars populi sic vtiť.
aliqui testes deponũt ꝙ aliq; ꝺtradixerũt
illi vsui.nunqꝺ impediť ex dictis ipoꝝ cõ
suetudo per alios probata glo.in.l.nemo
.H.i.ff.de re.iur.distinguit aut cõsuetudo
ẽ prescripta et nocet etiã ꝺtradicentibus
alꝫ nõ.quã glo.seq̃ť Dy.ꝛ canoniste ꝙ q̃
facit.l.nãliť.ff.de vsuca.ẽz Ja. de ra.ꝛ Dy.
ac Ite.tenent oppositũ.nã ꝺsuetudo non
ꝑscribitur vt superius dixi nec ꝺtradictio
aliq̃ꝝ hz ipedire ꝺsuetudinẽ hẽ nec ipedi
ret statutũ vel.l.cõez q; maior ps ppli pitu
dicat minori in iure ꝺdẽdo ar.l. ꝙ maior
ad munici.fz Dy.q Pro declinõe mãe cõ
sue.ẽ videndum quis sit ei⁹ effẽs circa qꝺ
ẽ distinguẽm.q; a cõsue.ẽ fz.l. aut pť.aut
cõtra.si fm vel pť.l.vt pz i vsib⁹ feudoꝝ.et
sine dubio ꝺsuetudo tenet.ꝛ ẽ ius nõ scri
ptũ i loco vbi viget vt.l.de q̃b⁹ in pn.ff.de
legi.aut cõsue.ẽ cõtra.l.tũc ẽ opi.inť cano
nistas ꝛ legistas.Dicũt canoniste ꝙ.l.se
quẽs nũq̃ tollit cõsuetudinẽ pcedẽtẽ q̃a
nõ ẽ verisile romanuꝫ ꝓncipẽ velle tollẽ p
legẽ sequẽtẽ.cõsuetudinẽ pcedẽtẽ q; veri
sile ẽ ipm ignorare cũ fundeť sup vsu q̃ ẽ
facti vt ẽ casus de hoc in.c.i.eť de cõstitu.
li.vi.Legiste vero dicũt ꝙ.l.sequẽs vero
gat cõsuetudini precedenti. pro hoc alle
gant.l.in.H.diuus.ff.de sepul.vio. vbi vñ
casus.ẽz canoniste respõdent ad illum.H.ꝙ
ideo.l.sequens tollit cõsuetudinẽ pceden
tem.q; i.l.ẽ publica vtilitas q̃ eť a; q̃ꝺ spãli
tatl.inducit.ar.l. barbarius.ꝛ qꝺ ibi nõ.
ff.de offi.pto.quã so.Jo. mo.posuit i dco
c.i.Alij vero canoniste aliter soluũt dictũ
cõtrariũ vt nõ.per eos in dicto.c.i. Si vo
consuetudo seq̃ť.l.distingue tũc. q̃a aut ẽ
generalis.aut spãlis.si generalis facta a
ppo rõno.ꝛ tũc vincat.l.tenendo ꝙ popu
lus romnaꝰ hodie possit facere.l. et cõsue
tudinẽ nec est distinguendũ vtꝝ p errorẽ
vel ex certa scia fuerit inducta.q; nõ ẽ veri
sile ppm romanũ totũ vel partẽ maiorem
errare.tenẽdo vo ꝙ ꝓplus rõnus hodie nõ
possit facere cõsuetudinẽ vel.l.generalem
qꝺ multi tenẽt.ꝛ sic ẽ cõsuetudo spãlis et
local.ꝛ tũc a; fuit p errorẽ inducta ꝛ tunc
ꝑ ꝛ cõtra.ꝛ hec sũt opi.de quib⁹ supi⁹ dixi
aut fuit inducta ex certa scientia et tunc

aut ẽ otraria iurĩ nãli ⁊ nõ valet qz illud ẽ ĩmutabile vt ff. e. H. ẽ nãlia. aut otra ius gentiũ. ⁊ tũc idẽ p victũ. H. niſi otineret publicã vtilitatẽ nã tũc tolleret ius gẽtium vt. l. venditor. H. ſi cõſtat. ff. coia poi. aut ẽ cõtra ius ciuile. ⁊ tũc aut introducta otra libertatẽ eccĺie. ⁊ tũc nõ valet vt auc. caſſa. C. de ſa. ſanc. eccle. aut ẽ ĩtroducta cõtra cõez vtilitatẽ. ⁊ tũc nõ valet. C. de pci impa. offe. l. nec dãnoſa ⁊ l. fi. C. ſi otra ius vel vtili. pu. ſi vo ẽ introducta otra puataz vtilitatẽ. ⁊ tũc aut ea qs enormiť leviť ee tẽ ñ valz. qz ĩ hẽ cãu nõ valet pncipis ſcripti. l. qtiẽs. C. de pci. impa. offe. ſ. ex cõſuetudie hac qs movice leviť. ⁊ tũc valet vt C. de vſuris. l. eos. C. o fuť. auc. navigia ⁊ hoc vez niſi. l. ſimplr cõſuetudinẽ cõtrariã tollat. qz tũc itelligiť de iouta ⁊ inducẽda ĩ poſtez ar. l. duoũ. C. de cõtra. emp. ſ. l. eaz nõ ĩpbat. ⁊ tollit. l. i cãu vt ff ⁊ l. ij. C. q̃ ſit lon. cõſue. cũ hiis que ibi nõ. Fz Ja de ra. ⁊ Cy. licet Pe. tenere videať q nulla cõſuetudo contra. l. valeat niſi pncipe ſciẽte ⁊ pmittẽte fuerit itroducta. qo eſt cõtra cõez opi. Quo ãt oſuetudo liget nõ ſbditos diri in mã ſtatutoz. ⁊ hec ad pñs ſufficiãt circa mãz oſuetudinis. Baldus.

De iure perſonaz.

SUmma itaqz diuiſio pſonaz ẽ q qdã liberi ⁊ qdã ſerui ſunt. ⁊ libertas ẽ facultas ex nãli iure pueniẽs q̃cqo placuerit faciẽdi ñ iure gẽtium vel ciuili phibeať. H. o. vſqz ad. H. fuit. In gl. i. ibi iure gẽtiuz. dic pmo iure ciuili vt pz in libero homĩe qui patiť ſe venũdari vt ff. e. H. penl. In gl. que incipit ff pone. Ex hac gl. collige ar. ad. q. Teſtator duos heredes inſtituit ⁊ ſbſtituit eis hoc mõ. etſi heredes mei ſine liberis deceſſerint ſbſtituo eis titiũ vn. deceſſit ſine liberis. nũquid ſbſtitut. admittet ſaltẽ invidia. ¶ Iſta gl fať q ſic qz plis dz reſolui in ſingl. are ſ. hoc ãt ar. nõ determino nũc ff al's pleniſſime dixi. ego aũt puto q ali. coheres excluderet ſbſtitutũ. p q̃ videẽ potes. l. heredes mei. H. cũ ita. ff. ad trebell.

Seruitus H. o. Seruitus a iure gentiũ ſũpſit ortũ. p quã qs alieno dñio eſt ſubiect. ⁊ a ſeruando victi ſunt ſeruí cũ magis reipublice interſit captivos viuere ſeruos q̃ i genuos dominos mori. q̃ ať mãcipia nũ cupant. eo q̃ mãu ab hoſtib. capiũť. h. o.

Seruí autem Breviter. h. intẽdit. ſuorum quidã nãliter ſerui ſunt qui ex ſuis naſcũť. quidã iure gẽtiũ. qdam p captiuitatẽ. alij iure ciuili. qñq̃ interueniẽtibus ⁊ quo ad nomẽ nulla dña repiť ĩ ſuis. Liberoz quidã ſũt ingenui. qdã libtini. bal.

De ingenuis.

INgenuis Titul. iſte breviter h. itendit. Is eſt ingenu. iudicando. qui a ſue natiuitatis inicio ingenuus natus eſt. et quo ad igenuitatẽ matris ñ patris ſequiť ſeu expectať cõdicio. ſufficit ãt ex matre libera tempe cõceptionis ať nationis. vel medio tpe cũ de eius natiuitate q̃riť natũ eſſe. et ea que de facto fiũt. nõ ſortiunť effectũ iurĩ. nec alteri in iure prejudicant. h. o. Baldus.

De libertinis

LIbertini Manumiſſ. dicť libertinus. ⁊ manumiſſio q̃ fuit de iure gentiũ itroducta eſt datio libertatis. a iure tamẽ naturali incognita. et correlatiue ſe invicẽ reſpiciũt. nec vnũ ſine altero põt eſſe. et q̃ de nouo emergunt nouo indigẽt auxilio. a iuť gentiũ tria genera hominũ ſunt. q̃uis de iure naturali vnum tantũ eſſet. hoc dicit vſqz ad. H. multis autem.

Multiſ autẽ Hoc itendit. Manumiſſio tã iter viuos q̃ i vltia voluntate multis mõdis fit. erq̃ ad actũ volũtarie iuriſdictionis q̃libz loc. ẽ iuridic. h. o. vſqz ad. H. libtinoz ãt. In gl. i. detectio. hec gl. alle. p Jacobu. q̃ ſi pfira ẽ dilatio iudici ifra quã probatões recipiat et ps iuſſa fuerit pbãe q̃ erat alibi tpe delicti ppetrati. q̃ iudex ela pſa dilatiõe ad pbandũ pt ĩducere teſtes q̃ probãt q̃ nõ erat alibi. ff ibi. qz nõ videť ad de nouo probare ff pbatl. ſ cãm p eũ ef fruſtratã p pbať ptis adverſe detegẽ vt ipe dñs Ja. ſcripſit ĩ. l. mãumiſſiões. ff. de iuſti. et iure. In gl. vbi mãumitti q̃ dic ibi lz ſit sec. ĩ filijs. dic qz nõ emãcipãť inuite qd ppetuo tene mẽti. ať dicaz nũq̃o pr teneať iuit. emãcipe filiũ. In glo. vum trãſit hec gl. ẽ ar. q̃ ſi ꝓpria auctoritate poſſũ

De q̃ pñs
De ingenuis
De libertinis
& q̃b⁹ mõ manumitt̃e n pñt

ingredi alicui⁹ rei possessiõez ꝛ ad iudicẽ accedẽs. ipi⁹ rei possessionẽ intrãdi licẽtiã impet⁹. nõ ꝟuata forma seu solẽnitate statuti. q̃ in ℔ cãu req̃rebat. ꝙ intrãs possessionẽ ñ pũit. ꝛ ñ poterã facẽ sine iudice. vr ꝙ multo magl. cũ eẽ min⁹ legitima aũcte.

Libertinoꝝ

Licet olim libertinoꝝ mlte essent spẽs. hodie é it eos vnica odicionaz oẽs plena libtate potiũt. h. d. vsq; ad si. ti. In gl. scilicet eis ꝛc. Collige ex hac gl ꝙ dictio multis cõphendit xxiiij. alibi vr dicere ꝙ tria ad minus cõphendat vt. l. fi. ff. hoc rescriptũ. ff. ad. l. fal. Alibi dicunt multi q̃ sunt vltra xl. extra ỏ cle. excõ. c. latores. de testi. cũ cãm. Alibi ỏo xx. dicunt pauci vt xlv. di. c. disciplinã. xxiij. q. iij. c. non potes. et. c. ꝙ aũt. ꝛ. c. disciplinaz ꝛ in. c. vidua. xxxiij. di. Balous.

Ex quibus causis mãumittere nó possunt

Non tamen hoc ꝑn. hoc intẽdit. nõ licet dño iter viuos i fraudem creditoꝝ ꝟuũ suũ mãumittere. in vltima aũt volũtate ꝟuũ instituendo põt i fraudẽ creditoꝝ manumittere vnuz. nllo alio volente hereditatẽ testõris. qỏ indubitum est ne ãs sine herede decedat. ꝛ qui vult oñs vr ꝛ velle añs sine q̃ oñs illud eẽ nõ põt. h. d. vsq; ad. ℌ. in fraudẽ. Facit ar. ad. q. põe dat⁹ est ꝓcuratoꝛ aliq̃s ad litigandũ cũ aliq̃ nũquid iste poterit libellum ꝓducere. ꝛ als facere q̃ sunt ꝑambula ad litẽ ꝛ ꝑparatoria lic̃t certe sic. qꝛ qui vult oñs. vult ꝛ ei⁹ ꝑambulũ vt patz hic qỏ etiã facit si omissum est alicui ꝙ faciat aliq̃d i cõi. vtputa collectã exigẽ⁹ iobedies punit multa siue coertione sine q̃ ñ posset sibi omissa explicare cõcoꝛ. l. ex mãdato. ff. ex officio ei⁹ cui. In gl. nõ ꝙ dicat Ex hac glo. collige ꝙ si testatoꝛ vnicũ heredez in certa re instituat. ꝙ de iure habere debet totũ iure accrescẽdi. ꝛ ne quis decederet pro parte testatus ꝛ pro parte itestatus vt. l. i. ℌ. si ex fundo. ff. de heredi. instit. ꝙ si testatoꝛ dicat ꝛ volo ꝙ amplius de bonis meis habere nõ possit ꝙ tale testamentũ é nullũ. ꝛ talis institutio non valebit. cũ hec ỏba. ꝛ volo ꝙ amplius ꝛc. videant declarare ꝙ animus testõris fuerit ad decedendũ ꝑ ꝑte testat⁹ ꝛ ꝑ ꝑte intestatus ꝙ ius nr̃m nõ patit vt in regula iur. Jus nr̃m nõ patit cũ exp̃ssio dictoꝝ ỏborum fit otra actũ q̃ gerit. qỏ scripsit bar. i. d. ℌ. si ex fũdo. Aliq̃ ỏo dicũt ꝙ talis exp̃ssio ỏboꝝ tollit de medio ꝛ nihil opat. ne veniam⁹ in absurdũ ꝛ vt act⁹ magis valeat q̃ peat. ꝛ qꝛ institut⁹ in re certa si ñ é ali⁹ heres vniũsal. ẽ heres i totũ vt. l. i. ℌ. si ex fũdo. ff. ỏ hẽ. ĩsti. nec ob. illa ỏba q̃b⁹ testõr iussit heredẽ tacitũ eé. ꝛ otẽtũ. ꝛc. qꝛ ℔ nõ obstãte dr heres vniuersal. de ℔ é ca⁹ in. l. q̃tiẽs. diũcta gl. T. de here. ĩsti. ꝛ i. l. q̃tiẽs diũcta gl. T. fa. her. nã ista ỏba tacituz et otentũ sũt otra nãz dispositiõis. ꝛ sbaz q̃ é ꝙ istituẽ⁹ i re certa. sit heres vniuersalis ꝙ⁹ opz hr̃i ꝑ nõ adiecto. sic dicim⁹ in sili de ingresso monasteriũ bonis retẽtis. vt aũc ĩgressi. T. de sa. san. eccl̃. nec ob. l. q̃tiẽs. T si duo. ff. de here. ĩsti. ibi ñ maifesta volẽt. nõ refragẽt ꝛc. qꝛ intelligũt illũ ℌ. ꝙ erant heredes eq̃lit. vnde testõr voluit vnũ esse heredẽ tantũ. vel ibi testõr voluit esse heredem ꝛ eq̃lib⁹ ꝓportionib⁹. qꝛ tũc seruabitur volũtas testõris. nec ob. ꝙ testõr põt ꝑ hibẽ accrescẽdi ius ꝑ. l. i. ff. ỏ vsufr. accres ꝛ. l. due. ff. de vsuf. qꝛ dico ꝙ istituẽ⁹ i re certa nõ ℌz ius accrescẽdi. ℌz ex. l. dispositi one. et iuris necessitate. qꝛ ius vult ꝙ aliq̃s ñ decedat ꝑ ꝑte testat⁹ ꝛ ꝑ ꝑte itestat⁹. ꝛ ẽ pinde ach mẽtio rei fca nõ eét vt d. l. i. ℌ. si ex fũdo. ꝛ. l. q̃tiẽs. ℌ. si duo. ꝑ ℔ fac. qꝛ vbi aliq̃d inducit ex iuris nccitate ꝑ testõ. nihil opat ꝓhibitio testator l. vt nõ. bar. in. l. fi. ff. de eo ꝙ certo. lo. nã testõr nõ põt facẽ q̃n. l. hẽant locũ in testõ suo vt. l. nemo potest. ff. de leg. ꝑ⁹. nõ ob. dicta. l. penulti. ff. ỏ iiusto test õ. qꝛ ibi fuit adiũct⁹ ꝑ ius accrescẽdi qỏ testõr potuit adimere vando sbsti tutũ. ideo totũ testm̃ reducit ad cãm intestati. ne ãs decedat pro parte testat⁹ ꝛ ꝑ parte itestat⁹ ꝛc. sed in casu nostro institut⁹ in re certa. ℌz reliqua bona. nõ ꝑ ius accrescẽdi ℌz ex q̃busdaz iur. nccitate vt ꝓdixi. ꝛ ℔ maxie qꝛ ñ é verisile testõrem elegisse viã ad suã voluntatẽ impugnandã vt. l. iij. ff de mili. testa. nec voluisse vno ỏbo totam sbaz ꝛ solẽnitatẽ testi sui tollere. ar. l. si qñ T. de inoffi. testa. ¶ Item quia cã testati

est fauorabilior q̄ cā intestati.cū iterfit de fūcti hereuē institutū p̄ hereue hr̄e vt.j.ad l.fal.in p̄n.et j. de fideicō.hereū.H.sed et̄ quis. Dicēdū est ergo q̄ cā testati trahit ad se cāz itestati.et per h̄ vt res magis valeat q̄ pereat vt.l.q̄tiēs.ff.de rebus du.

In fraudem Hoc itēdit Increditor fraudem dr̄ māumissio fēa esse.siue māumissionis tpe siue statiz postq̄ fēa ē māumittēs tem eē apparz ñ soluē°.et vt māumissio facta in fraudē ipediat.ē op° q̄ re et cōsilio. creditores repiāt se fraudatos.ꝛ āpliores hr̄e vires p̄imonia q̄ hēant hoies. sepe sperāt.h̄ d.vsq̄ ad.H.eadē. In gl. rñdet in fi.dic q̄ ibi loq̄t̄ i rei pticularis valore. q̄m scit q̄s se hr̄e.cui° valoris ignorātiā ius ñ tolerat vt ibi. hic loq̄t̄ i extimatiōe toti° p̄imonij.c°extimatio de facili nō p̄t sic fieri.vt existiatio rei pticularis. iō nō obest.

Eadem lege Hoc itendit.Minor.xx.an.ita de mū cū cā approbata. māumittē pōt seruū suū.si xvij.annū opleuit.ꝛ xviij. attigerit ꝛ media via.ē in duob° eligēda.h.d. vsq̄ ad fi. In gl.vsq̄ huc in fi. dic q̄ ibi ñ erat res dubia ꝛ perplexa sicut hic q̄re media via nō eligit̄ seo res put iurl.ē decidit̄ur vt ibi patet. Baldus.

De.l.fusia cani na Blacas

Lege fusia Breuit̄.h.intēdit ampu/tanda est iuidia occasio.ꝛ legalis est argumentatio de otradib° ad vlti mas volūtates.hoc dicit Baldus.

de his qui sui vel alieni iuris sunt.

Sequitur Alia diuisio de iure perso nar̄ que ē q̄ q̄dā sūt sui iuris q̄/dam alieni.ꝛ ad cognitionē otrarior eadē ē disciplina.h.d.vsq̄ ad.H.in ptāte. In gl. nā vt dic̄ Aristotiles imo vr̄ q̄ licz otrarior eadē ē disciplina.tñ cōtrari° fit effectū de vno p̄icet affirmatio.de alio negatio.ꝛ de vno affirmatiē. de alio negatiue in iure disponat̄ vt.ff.de accusa.l.q̄ accusare p̄sit.ꝛ clar̄ est q̄ affirmatio ꝛ negacō sūt otraria.p̄terea ad positionē vni°. seq̄t̄ remotio alteri° vt.l.ille aut ille.ff.de insti. ꝛ in auc̄.de mā.p̄n.H.neq̄ autē.pro solone huius brocardi distingue.aut de otrarijs disponit de iure vtro q̄ ipsor affirmatiue vel negatiue ꝛ isto cāu otrarior eadez est disciplina.ꝛ effectus vt.j.de emp.ꝛ ven.H. tū aūt.C.de cad.tol.H.p ff°.C.d fur.l.fi.H. cū fa.ꝛ dico q̄ eadē ē disciplina i gñe.et i spē.et etiā aliqñ q̄tū ad numer. qz vna ē de vtro q̄ mēbror cōceptio. h̄ eo respectu qz diuersa sūt in se ipis put rōe effect° in pla pticularia p̄nt diuidi ꝛ diuersa iudicari.ā de vno otrarior disponit affirmatiue ꝛ de alio negatiue.ꝛ tūc cōtrariorum cōtraria ē doctrina. h̄ p tāto dr̄ eadem qz vno cognito cognoscit et reliquū.vñ ead est disciplina q̄ ad cognitionē.vt dixi i sūmario ꝛ pbatur hic.ꝛ in.l.i.ff.eo.cum fi.

In ptāte Ib.itēdit ptās dñi in fuū fuit d iure gētiū introducta.p quā vite necis q̄ ptās erat eadē in fuos.q̄ fuit postea iure ciuili limitata.vt dño fuū occidē vel atroci° tractare nō liceat.q̄si reipublice interfit ne q̄s sua re male vtat̄.et iuste delinquentibus nō ē denegād° assensus h.d.vsq̄ ad fi. totius ti. In gl.s.iuste.in fi.sic eē facit gl.ibi in ar.ad.q.de duob° dñis q̄r vnus legauit fuo suo libertatē.si p̄im° i platea obuiaret ei seruus.et alter eadē conditione seruo suo legauit libertatez. accidit q̄ isti serui inuicem sibi obuiarunt quer̄itur nūquid erunt ambo liberi.videtur q̄ nō. qz eo mom̄to quo inuicē sibi obuiarunt. videt deficere conditio.in istis.q. de punc̄to vbi nō requirit ad° successiuus iterp̄tatio ē faciēda in benigniorē p̄tez vt res valeat ar.hui° gl.et.l.post mortem.in p̄n. ff.de leg.i.cū si.p̄ter qđ dñs Ja.bu.disputauit hanc.q. Statuto cauetur q̄ oēs p̄sone filiorum debeant fieri per vicarium. Item alio statuto q̄ nō possit p̄sona de bannito rebanniendo fieri. facta ē reformatio demum de rebanniendo bannitum.nunquid valeat videtur q̄ nō q̄a eo momento quo fit p̄sona per vicariuz de rebanniendo bannitū. videtur recipere delinquentē.et intelligitur in fugitiuo p̄m° motus ad actū delinquēdi vt.l.si q̄s non dicā rapere.C. de epis et cle. p̄terea hec ē questio de puncto.et actus iste videtur successiuus.et ideo videtur res vitiari ar.eor.q̄ no.in.l.si post mortem. S.allegata Jn glo.qz interest in fi.glo.nō soluit tu ergo dic q̄ ibi nō aparebat voluntas et qualitate facti et eius atrocitate et ideo

De lege fiscia
De his qui sui l' alieni iuris
De pria potestate
De Nuptijs

eēt ipunibilis fauore animati corpis et rōnibus positis ſm doc. Baldus.

De pa po.

Patē Breuit hoc intē dit. Patria potestas fuit de iure rōno itrouēta. p quā ē fili⁹ ex ltimo mri/monio nat⁹. ⁊ ceteri descēdētes p lineam masculinā in patria potestate. censeñ. Mulieres vero ⁊ eaꝝ descēdentes tale ius ñ habent. h. o. summarie. Baldus

de nupcijs

Nuptas Breuit. h. itēdit. Inē marē maiorē xiiij. ānis ⁊ feiaz maiorē. xij. an. lib os. ſm legū p̄cepta nupcias otrahētes. iuste nupcie otrahūt. In ptāte aūt stituti. nupcias absq; p̄ris sensu otrahē nō p̄nt. ñ p̄ forz ihabil⁹ ad sēsū p̄stā. h. o. vsz ad ff. g°

Ergo Breuit. h. o. Descēdentes cum descēdētib⁹ nālib⁹ vl̄ adoptis mrionīū otrahē phibēt. h. intēdit vsq; ad

Inter eas C. ff. Inter eas. Breuit. h. o. Inter frez ⁊ sororē nāles ex vtroq; parētē. vl̄ alter parēte diūctos. vl̄ adoptiuos. q̄mdiu durat adoptio matrimoniū impedit. h. o

Patris Breuit ꝯ itendit. Neptem vl̄ pneptē nāles ex linea trāsuersali phibitū est cū auūculo nupcias otrahere. Trāsuersales ꝛo ex latē lz ī q̄rto gradu sint diūcti. p̄nt adinuicem sibi mrioniū copl̄ari. h. o. vsq; ad ff. affinitatis. Ad cuidētiā isti⁹ ff. frīs p̄mitte. q̄ ē dare lineā directā ⁊ trāsuersalē. vt cōiūctoꝝ in linea directa descēdētiū vel descēdētiū vsq; ad infinitū ꝺ iure nr̄o phibitū ē mrimoniū vt. ff. e. ff. i. In trāsuersalibus est triplex ordo. s. ff. ⁊ ex latere In ordine trāsuersali ifra regla ē q ē phibitū mrioniū vsq; ad q̄rtū gradū ēclusiue. De trāsuersalib⁹. ff. ꝺ q̄ de trāsuersalib⁹ ī ea. rōe ꝯ pbat. ff. fris. vsq; ad. ff. ei⁹ ꝛo. Ex trāsuersali latere phibitū ē mrimo^m vsq; ad ꝛciū gradū. ī q̄rto ꝛo licz otrahē mrimo^m ꝺ iur nr̄o. ꝯ pbat. ff. duoꝝ. vsq; ad ꝛñ. amittā. ꝛ certe ꝯ vlti^m iura canōica aliter dīsponunt vt in. c. nō debet. eī de ꝺsan. ⁊ affi. ⁊ ibi vide. ¶ Itē p̄mitte ad euidētiam isti⁹. ff. q̄ p adoptiōez nūq; pōt otrahi parētela ñ ille de cui⁹ pentela queritur fit agnat⁹ adoptā/tis. Et ꝓterea si q̄rat nūquid matertera possit fieri p adopti. dic sic distigui. an ille cui debz fieri matertera ē ī potestate adoptantis vt qz sit nepos ex filia quez adopto. nā p adoptionē fit in ptāte mea et ñ agnatus. Postea adopto aliquē in filiuz vel filiā. iste in ptāte erit auūculus adoptiuus huic nepoti adoptiuo a nāli. naz si adoptat⁹ nō esset. cū nō sit in ptāte mea nec adimet aliq̄o alteri. quē adoptarez. et iste ē intellect⁹. l. p adoptionē. ff. fi. alias ī gl. ⁊ ita senti. nūc pone q̄ habeo nepotez ex filio vl̄ ꝓnepotē ex nepote nato ex filio hūc nepotē vl̄ ꝓnepotē adopto q̄si ex filia vel nepte natū. qđ possū. ꝓinde ach habe/rez nullū filiū. Isti erūt ceteris frīb⁹ suis si sint masculi auūculi si feie matertere et iste est intellectus glo. magne.

Affinitatis Breuiter. h. intē dit. eam que olim prouigna nurus socrus vel nouerca fuit ꝓpter affinitatis rōez. nō liz nobis in matrimonio copulare. Itē multo magl. si hodie sūt qz due rōnes vincent vnā. ⁊ quis duas vxores habere ñ pōt. h. o. vsq; ad. ff. mariti. In gl. affinitatis. in fi. ex ista glo colligūt q̄dā q̄ nō possit otrahi ēptio vno numo. qz in emptione debz intervenire p/cium in pecunia numerata vt ff. de emp. et vē. ff. item preciū. ꝛ vnus numer⁹ nō est numerus. ꝛ ꝓncipiū numeri sic marit⁹ ē ꝓn/cipiū affinitat⁹ ⁊ nō ē affinis. dic otrariū nā ꝓnceps familie videt esse ꝺ familia vt l. ꝓnceps. ff. familie. ff. ꝺ ꝛ. sig. sic ⁊ vn⁹ num⁹ ē numer⁹. etsi res eēt digna tāto p̄cō valēt emptio vno numo contracta ſm doc.

matris h. o. nata ex vna mliere q̄ p⁹ nupcias otraxit cū filio secūdi mariti. ex alia muliere matrimoniū otrahere mīme phibet. cā tñ honestatis ē a q̄busdā nupcijs abstinēdū hoc. o.

Illud Inē fuos eē eis maūmis ꝯ matmo^m otrahētib⁹ ꝺgnatio īpedit ad mrioniū otrahendū. h. o

Si aduersus

Cōtra p̄cepta legū ñm̄ otrahētes penas ff. scriptas īcurrūt. ⁊ q̄ otra iura fiūt ñ sortiūt effectz. ꝛ penā merēt. ꝯ. h. o. vsq; ad. ff. aliq̄s. In glo. bñ īfert. Ex hac gl. colligit ar. ad. q. quā formal gl. ī. l. fi. añ nupcias. ff. so. ma. Aliq̄s otraxit mrioniū p ꝛba de p̄senti cū ipubē dū adhuc ñ eēt uiripotēs certū tū ē q̄ ñ vz ñm̄ vt in ꝓn. Pōe q̄ iste re

cepit certa ꝓdia q̄ sunt futura in dotē. dū erit tēp⁹ habile ad mr̄imoniū cōtrahēduz vñ iste ꝓcepit frēus er ꝓfis istis. mō q̄rit̄ nūq̄d vir lucret fruct⁹ istos. gl. in. d. l. si añ nupcias. rñdet ꝙ de rigore iur. non lucrat. q2 nō ꝑt dici dos. cū non sit matrimoniū. ꝑ ℔ fac̄ ista gl. ℣ azo dic̄ ꝙ si iste vir alimētabit istā impuberē et sustinet onēa pro ipa. ꝙ de eq̄tate lucrabit fruct⁹. al' nō pro hoc facit. l. dotis fruct⁹. ff. de iur̄ dotl. Spe. posuit istā. q. in ti. ꝺ donatl. inter vi. et vxo. ℌ. fi. ꝺ. quid si mulier. et ℣ ostiē. in summa de donatl. inter virum et vxorem ℣ y. in dicta. l. si ante nupcias. 2 al'at pro vera opi. l. insulā. ℌ. i. ff. so. mā. ¶ Sed pro declaratione hui⁹. q. et determinatōe ipi⁹ sic distingue s̄ talis cōtrahēs cū tēi impubere credebat tenere mr̄imoniū. et tūc lucret frēs vt d. l. insulā. ℌ. i. al's nō. ar. dcē. l. dotis fruct⁹. et ℔ ē vex̄ ñ cōtrariū paduz sntuenerit vt d. l. patet. Ty. in. l. sup ea. C. de dotl. ꝓmissio. tāgit hāc. q. et determinat idē qꝺ ℣ y. ℔ addito q2 dic̄ ipse ꝙ mulier vī fruct⁹ q̄ ꝑ maritū ꝓcipiūt donare. tāq̄z bñfactori suo ar. l. ℔ fi. l ℌ. consuluit. ff. de peti. here. que opi. azo. fuit posita ꝑ eūdē in summa ti. de iure do. ℔ ℣ o. bar. detmi/nat prędicta in dicta. l. si ante. et dicit virū nō debere lucrari fruct⁹ et rō ē. nā tēis impubes si vellet expresse donare. nō posset vt. l. ler q̄ tutores. C. de admi. tu. et. l. prędia. C. ꝺ prędijs. mi. ad qꝺ facit. l. pel. ff. ꝙ fal. tu. auc. qꝺ vī mihi ex alio posse defēdi nā nō pōt vir ꝓtēdere bonā fidē in ℔ mr̄imonio ꝺtracto de facto. cuz debuerit scire ꝙ ipubes mr̄imoniū ꝺtrahere nō ꝑt. vnꝺ errauit in iure q̄ iurl. ignorātia si ꝓdest vt q̄s lucr̄ q̄rat vt. l. regla. de iu. 2 fac. ignoscit forte velles dicere ꝙ ista ipubes ꝑ aspectū apparebat maior. 2 ita marit⁹ iste errabat i facto. 2 hoc forte cāu posset ꝓcedere opi. azo. nec ob. allata ꝺtra eū ꝑ bar. q2 loquūt i alienatiōe rei q̄ fuā⁹ fuari ꝑt. nosc̄ in fructib⁹ q̄ fuādo fuari nō possunt.

Aliquando Fili⁹ nālis tā curie principis tradit⁹. vel q̄ nat⁹ ē ex ea cū q̄ pat̄ mr̄imoniū ꝺtrahere poterat. ꝓe dictā mulierē postea i mr̄imonio sibi copulāte ītueniētib⁹ dotalib⁹ instr̄is ꝓde h̄ acti legitio mr̄imo⁹ nat⁹ eēt. h. d. vsq̄ ad fi. toti⁹ ti. ℣ gl. ℔ nūquid. tene mēti istā gl. 2 ꝓcedentē. adde ℔ nūquid filij spurij succedūt matri. 2 dic̄ ꝙ non qz cū coitus ex quo sunt nati ꝺamnatus sit a iure nō pōt illud quod ozitur ex ipo coitu aliquē effectum sortiri vt in ℌ. ꝓcedēti cū si. qꝺ tz gl. in. l. si qua illustris. C. de ozifi. 2 ibi Ty. 2 ī auc. q̄ mo. na. effi. sui. ℌ. fi. Balvus.

De adoptionibus

Non solum Breuit. h. d. adoptiōe patria ptās ostituitur. 2 adoptiones due sunt species. quaꝝ vna arrogatō dicit. qua imperatoris auctē vel prefōis eos qui sui iurs sunt arrogamus. Alia vero adoptio nuncupat̄ ꝑ quā aliquē nō sui iurs. cuiuscūq; iudicis auctē arrogat̄.

Sed hodie Breuit h. d. Filiafa. in adoptionem extranee psone dat⁹. in ptāte patris adoptiui nō trāsit. nō exnee ꝺo dat⁹ q2 nālia 2 ciuilia iura ocurrūt in vnū. transit in patris adoptiui ptātē. lz olim aliud obtineret. 2 vinculū naturale fortius est ciuili.

Cum autem Impuberis arrogatio cā ogni ta celebratur. 2 arrogatio tabellioni 2 stipulationi nomine quoꝝ intererat. cū fideiussore ꝓmittit. restituꝝ se impuberis bona illis ad quos peruentura fuissent arrogatione non facta. si impubes in etate decesserit pupillari. hoc dicit ¶ Ex isto. ℌ. colligitur ꝙ notarius potest stipulari alteri. et ex tali stipulatione sine cessione alteri adquiritur actio qꝺ sine dubio in iudicialibus 2 pretorijs ōm omnes vex̄ est ꝓpter auctem iudicis 2 pretoris reuerentiam. ¶ Sed quid erit in conuentionalibus stipulatiōib⁹ nūquid notari⁹ ꝑ stipulationem poterit alteri adquirere 2 sine cessione. ¶ Inno. in. c. duduū extra de conuer. cōiuga. 2 Jo. an. in. c. q̄q̄z extra de vsuris. li. vi. determinat ꝙ in cōuentionalibus ꝑ notariū non adquiritur alteri. quod seq̄t̄ ℣ o. Ja. bu. 2 forte verum est de iure. naz non est aliqua. l. in mundo que dicat ꝙ i conuentionalibus stipulationib⁹ notarius adquirat alteri. sed omnes. l. in hac materia loquentes. loquunt̄ in iudicialibus 2 pretorijs. 2 non est facienda similitudo in conuentionalibus stipulationibus cum pretorijs 2 iudicialib⁹ cū multa spālia statuāt. ꝓēa liz ꝙ notari⁹ dicat̄ psona publica nōdum sibi lz stipulari alteri. q2 ideo dī

publica qz ad eiꝰ fidē recurrit. stipulatio nes ãt sūt iuente vt q̃libz stipuleť qđ sua itĕst vt.l.stipulatio ista.§ alteri.ff. de ver. ob.ꝛ i.§.ñ q̃s alij.ff. de iuti.sti. ℔ notarij nō itĕrest alteri stipulari. gꝰ q̃ ad stipulatōez itꝑonēdã p alio. idē ius seruet in notario, qđ in q̃libz ꝓuato. Hui.đ achu.ī l.nō alit ff.e. tenet ꝙ p stipulationē notarij. etiã in quĕtione ex iudiciū p notariū possit adq̃/ri alteri. Et allat.l.gaiꝰ.ff. de vsuris q̃ fm vnã lec. nihil facĕ. fm đo aliã satis bñ facĕ Do.bar. dicĕ ꝙ nō solū notarij ℔ ecĕ q̃libet notariꝰ publicꝰ ī stipulationibꝰ q̃buscūq; p̄t alteri adq̃rere. de notarijs ostat. qz tex. ĕ h.ꝛ gl.§ tz ī l.pupillꝰ.ff. rē ra. ha.ꝛ l. nō alī.ꝛ l. his đbis.§.ñ đo. et ibi nō.ff. māda ti. et ī aucĕ. de his q̃ que. et recōue. ī.§.i. vñ sumit aucĕ. libellū. C. de lit. ot. et nō. ī aucĕ de litig. ī.§. ad excludeñ. vñ sumit aucĕ. ge neralit. C. de epis et cle. et ecĕ ibi ĕ gl. et in aucĕ. de heredi. ab intest.§. ex his. vñ sumi tur aucĕ. matri et auie. C. qñ muli. tu. offō fung. pōt. Preterea. l. nō itendit dzāz esse inter stipulatiōes p̄torias et quĕtionales q̃ ad adq̃sitionē. ℔ ostat ꝙ in p̄torijs nob p notariū adq̃rit. ecĕ ex iudiciū. vt.§. đ satis .§.gꝰ. ita erit ī quĕtiōalibꝰ ꝛ ista opi. q̃tidie p̄ticat. licet forte de iure nō sic sit fm dōcos doct. Jo. an. ꝛ Jnn. ꝛ ego vidi vna vice p/ticari otrariū ī curia dñi boñ. dñi fabicĕ Audit tñ do. bar. ꝙ ad cautelā faciat ille p q̃ ĕ fca stipulatio p notariū. sibi cedi ac tiōez si notariū p̄t hre qz ad § cogit notarius vt.l. possessio quoq;.§.ñ possessio. ff. đ acq̃. poss. ꝛñ notariꝰ hri nō pōt. tūc etiam sine cessione tutꝰ erit. qz regula ĕ ꝙ vbi q̃s a iure otra cedětē agere ꝛc. ñ ille q̃ dz ceve re nō repiat. pōt sine cessiōe agi vtili actio ne ī ꝑfđiū vt.l.i.ī fi. ff. de instito. ꝛ l.i. C. đ iutili sti. ꝛ l. dāni infecti. ī fi. ff. de dā. infec. Credo tñ ꝙ tutiꝰ eĕt ꝙ notariꝰ stipulareť de mādato iudicis. § mō qz dicet ꝓmittis mihi notario vt publice ꝑsone stipulāti ꝛ recipiĕti de mādato talis iudicis nomine talis ꝛc. tūc videť valere fm oēs dicta sti/pulatio. ꝛ hāc opi. fūdat dictū. c. duduz. et qđ ibi nō. Jnn. ꝛ dictū. c. q̃q̃. ꝛ qđ ibi nō. Jo. an. ꝛ dicta. l. gaius. fm vnã lec. ꝛ si cō/tingat facere otractū pōderosuz tene hāc

ítem non aliter

cautelā. ff. b. itendit. Arrogato emācipato sua bo/na restituūť. ꝛ arrogatoꝛ q̃rtā ptĕ bonoꝝ suoꝝ iubeť reliq̃re filio suo arrogato nisi ex iusta cā exheredari otigisset eundē. h. o

mínozem

Adoptās dz plena pubertatis etate ad optatū p̄cedere. qz ꝛa adoptio imitať nāz et mōstruosū ĕ filiū prez ī etate p̄cedĕ h. o

Licet autem

vt adoptio legitīe fiat sufficit ꝙ illō qđ p adoptionē fit fit possi bile a nā. ꝛ adoptās aliquĕ in nepotĕ filij quĕ in ptāte hz. dz osensum eiꝰ req̃rere vt pleᵐ ius nepotis ecĕ q̃ ad filiū possit ose q̃

In plurbus

adoptio. h. o.

Adoptans non extraneum vel quemuis arrogās. pōt dare alteri ī adoptiōez eūdē Nāliť inhabilis ad generādū. ad optan/dū ihabilis reputať. ꝛ feie adoptare non pūt. ñ ex ꝓuilegio spāli siue ꝓncipali. ꝛ ar/rogatꝰ trāsit ī ptātē arrogātis vna cū oī/bus q̃s arrogatꝰ in ptāte hĕbat. h. o.

Apud catonem

Seruꝰ adoptatꝰ a dño. fit p adoptiōem li/ber. ꝛ noiatio dñi ꝓuū suū filiū vocātis li bez efficit eū. licz iura filiatiōis nō oseq̃t h. o. vsq; ad fi. totiꝰ ti. Jn gl. vltīa ī fi. So. ibi appebat de mēte testātis volĕtis testa ri. ꝛ iō nō valet vt codicillus. vñ si q̃rať si nō valet qđ ago vt ago an valet vt valĕ pōt. sic distingue fm doct. aut ostat de mē te agĕtis siue ī otractibꝰ siue ī vltīa volū tate. ꝛ tūc illa ꝓuať ꝛ ab ea non recedimꝰ etiāsi res possz valere alio iure. q̃ eo quo agebat. vt.l. nō codicillū. C. de testis. ꝛ l. i ff. de iure codicil. allat. ī gl. ā nō appet de mēte. ꝛ tūc ā tractamꝰ de obligatiōe otra/hēda. ā de otracta dissoluēda. Si zᵒ ꝛ tūc ā res de q̃ agit nō valz vt agit qz pcēm ĕ ī mā. ā qz pcēm ĕ ī forma. pᵒ cāu si nō valz qđ ago vt ago. valz vt valĕ p̄t vt.l. an in utilis. ff. de acceptil. cū his q̃ ibi nō. Naz acceptilatio ĕ otractꝰ ꝛ boꝝ. pōe gꝰ ꝙ apo nať sup otractu iurgñtiū. sup solēnibꝰ pec cat tūc ī mā qz sup alia mā ponit q̃ sit mā ꝓpria. ꝛ venia digni sūt q̃ alicō morbo la borant. vt.l. venia. ff. de na. lib. ā res de q̃ agit peccat ī forma. ꝛ tĕ si ñ valet qđ ago vt ago. nō valz vt valere p̄t. qđ pz ī acce/ptilatiōe ꝛbis ĩutilibꝰ ĩpositā. q̃ nec iure pacti valz. qz peccat ī sui forma vt d.l. an inutilis ꝛ l. si vnus.§. pen. ff. de pact. et rō huiꝰ dīe est. qz maius ĕ pcēm in forma q̃

in mā q; forma dat esse rei. vt. l. iulian⁹. §. ℔ etsi q̄s. ff. ad exhibeñ. ⁊ l. sepe. ff. de au. ⁊ ar. le. Et ꝟo nos loq̄mur de obligat. l. con/trahēda. tūc a̅ de obligatiōe ctrahēda in re. a̅ de obligatiōe ctrahēda in pſonā. z⁹ casu ſi nō valet qđ ago vt ago nec valet. vt valere pōt. vt. l. i. §. ſi q̄s ita. ff. de ꝟ. ob. ⁊ l. eū qui. ff. de oſti. pecu. aut de obligati one ctrahēda in re. ⁊ tūc ſi ñ valz qđ agiť vt agiť. valet vt valere pōt. vt. l. via. ⁊ l. ſi tā augusti. ff. de fui. rusti. pōi. ſic pōt intel/ligi. l. ℔ etsi poſſeſſori. §. ſi iuramēto. ff. đ iu reiurt. que ꝟba perpetuo tene mēti. Bal.

Quibus modis iuſ prie ptātis ſoluitur.

Videamus In p̄n. h. o Filiꝰ in ptā te prīs exīs p mortez prīs ab eiꝰ ptāte ſoluiť. nepos ꝟo p mortē aui. ſui iuſ efficiť. niſi pater ſit. in cuiꝰ ptāte recidere debeat. h. o. breuiť. **Cum aūt** Mors ciui/lis ⁊ natu/ralis eāpollēt. ⁊ captiuitas prīs vel filij faē diſſoluere patriā ptātē. ñ captꝰ p p̄nci pem fuerit reſtituꝰ. q̄ cāu ⁊ patre ptātis et alia p̄ſtina iura recupat. h. o. In gl. ℔ nō. vbi in ſi. illa. l. allegať in gl. pro tāto quia ibi eſt diuerſa ratio ⁊ tñ ſtatuitur idē ius. So. ibi ē alia rō efficacioꝛ ⁊ potētioꝛ ñ cō traria. ℔ diuerſa ne iō mix ſi p eaz ſtatuiť idē ius. **Relegati** Relega tio prīs ⁊ filij ius prie ptātis nō adimit. dānatus ꝟo i metallū vel pene huꝰ effect⁹. ius patre ptātis amittit. h. o. vſq; ad §. filiꝰfa. In gl nō dr̄az in ſi. p hac gl. facit qđ dr̄ de crime ſtellionatus vt ſolz notari in. l. infamē. ff de publicis iudi. ⁊ in. l. q̄o g⁹. §. vl. ff. đ hiſ q̄ nō. infa. Ja. de are. dicebat q nullo mō bānitus ē eāparādus deportato. ⁊ rō eſt q; ptās deportādi q̄ ē in maiorib⁹ mgr̄atꝰ bus. p eo q deportāe ius ciuitatiſ ē amit tere ſeu adimere qđ nō pōt p̄ſes vt pz i p̄/cedēti. g⁹ multo miꝰ⁹ miozes mgr̄atꝰ. i. po teſtates ctraz. ⁊ alij q̄ exbāniūť q̄ non hñt maiorē ptātē q̄ p̄ſes puincie. p̄terea ban/num ē q̄dām⁹ qđ ex iura dia. ⁊ remediuz q̄dā otra delīquētes ſingl̄are ⁊ exordia/riū. qđ nō ē ad oñtias trahēdū vt. l. q ꝟo otra. ff. de legi. ℔ i ſtatutis diſponētib⁹ de bāno ſolz poni. q effect⁹ bāni extēdi ñ poſ ſit p̄terq; ad illos q̄ ſūt exp̄ſſi i ſtatuto vt. c. placuit. §. i gl. xvi. q. i. ⁊ ita declarat Ifre de ſalli. in quadā diſputatiōe facta p eū i bononia. ⁊ ita eū ſeq̄t Cy. i. l. i. C. đ hē. iſti

Filiuſſa Breuiť h. o. q̄ pote ſtate p̄ria nō eximiť militari oſulari. vl̄ senatoria dignitate p̄/fignit⁹. patriciatus aūt dignitas. filiuz a ptāte eximit p̄cēa. ⁊ q ē maiorl auct̄l. plu ra poteſt. ⁊ tenet ar⁹. a minozi ad maius affirmatiue. h. o. vſq; ad §. ſi ab hoſtibus

Si ab hoſtibus Patre ab hoſ/tib⁹ capto. pēdet ius pāe ptātis. q̄ꝑ con curſionē pluriū. q̄ ipo reuertēte oīa iura i tegra refuat p̄inđ eidē. ach i ciuitate ſēp fuiſſz. idē iurl. ē i filio capto i q̄ ius patrie ptātis pēdz h. o. vſq; ad §. dēz ē āt. In gl. q̄ incipit hoſtes ſūt. imo vr̄ q hoſtes dicāť qñ vna citas alteri citati bellū idixit vt. l. ſi q̄s igenuū. i fi. ff. de captis. So. hoſtes dicūť. ñ q tm̄ hēat locū ius poſtliminij vl̄ l. coz. ℔ q̄ ad aliū effēz ſtatutū. Dié tñ bar vnuz. q tales ſe iuicē capiētes. pōūt iura ſue p̄rie ciuitatl. vñ ſi poſſent iuuari aliq̄ l. mūicipali. nā ſiť ciues romani pōūt ius oīum rōnoꝛ. ita i ſil̄i ciues alia; ciuitatū vt ipe ſcribit i. l. q̄dā ſūt. ff. de penis. ⁊ in. l hoſtes. ff. de captis. et qz gl. dié q hoſtes ſūt q̄b⁹ p̄liū p̄l̄s rōn⁹ idixit ⁊ p̄l̄s otrari⁹ ei. p̄l̄s rōn⁹ dr̄ oīs p̄l̄s i orbe dſiſtél. rōno impio obediél. Aduertēdū ē q q̄dā obedi unt i totū. q̄dā in pte. in totū ſūt ſiť ciuita tes alemanie. ⁊ q̄dā alie q̄ i oīb⁹ ip̄z recog noſcūt. Alie i pte ſiť ſūt citate ſ tuſcie ⁊ lō bardie. q̄ viuūt legib⁹ cōditis a rōno ip̄e rio. ℔ q̄ ad alia ip̄m ñ recognoſcūt de fco. dicūť tñ de p̄l̄o rōno eē. qz p̄l̄us rōnus exercet ptē iuriſdictōis i eos. p̄ꝑ iura eiꝰ q̄bus vtūť. ⁊ ſic illiꝰ ptis colore iuriſdicti/onē retinēt vt. l. ſi p⁹. in p̄n. ff. đ aq̄ plu. ar. Quidā ſūt q̄ nullo mō obediūt imperio. nec i legib⁹ nec i alio. ⁊ dicūt ſe ℔ hre ex p̄/uilegio ab ipatore vt ſūt veneti. et iſti eē dicūť de p̄l̄o rōno. Nā vñr hre p̄cario ab ipatore. q posſet ipator ꝛuocāe ad ſui vo lūtatē qz ñ pōt ſibi. l. iponē a q̄ ſibi recedē ſi liceat. l. ſi q̄s i p̄n. ff. đ le. iij. p̄terea p̄uile/giū qđ iſti alle. ñ oz eiſ eē vānoſuz. ℔ fauo rabile ar. l. i bello. §. ſi q̄ſ fuo. ff. đ cap. ⁊ p⁹ reū. ℔ eis fauorabile ñ eēt ſi p illđ diceréť ſi eē de p̄l̄o rōno g⁹ ꝛc. q̄dā ſr̄ p̄l̄i q̄ nō obe diūt ipatori. ℔ aſſerūt tñ ſe hre exemptiō

ex otractu antiq̃.vt sũt ꝓuitie q̃s donauit
ostãtin⁹ eccl'ie qz ex illo otractu donatiõis
dicũt se exẽptos z liberos ab impatore.et
isti eẽ dicũt de populo rõno. nã exercẽt iu
risdictiõez q̃ erat añ donatiõez penes ꝓpz
romanũ z hꝫ ò plano ostitet eccl'ia.vñ non
definit eẽ ò ꝓpo rõno ꝫ admistratõ iurisdi
ctiõis z rẽgimis ab ipo est trãslata z alij o/
missa.hic pz i fili. Papa q̃ ad spũalia é dñs
toci⁹ mũdi.et ex se exercet iurisdictiõez ĩ cle
ricos.dicẽt ne ꝓterea nõ eẽ ciues romani
certe nõ.qz ius ciuiũ romanoꝝ eis opetit
q̃ ad successiõez vt.l.deo nobis.C.de epis
z cle.idez est de rege frãcie q̃ se dicẽ exẽptũ
ab ipatore.et pscriptiõe vel alia cã. fatẽt
tñ de iure regulari ipatorẽ eẽ dñm tocius
mũdi.hz ex ipius dñio subtrahat ex ꝓuile
gio pscriptiõis vel alia cã.et iõ nõ definit
eẽ de ꝓpo romano. vñ oẽs q̃ recognoscũt
ecclesiã romanaz.dicũt de ꝓpo romano.
dicendũ est ideo ꝙ si aliq̃s eoꝝ dicẽt ptina
citer ipatorẽ nõ esse dñm.et mõarchaz to/
cius orbis.esset censend⁹ hereticus .quia
dicẽ otra determiatiõez ecclie.et otra tex.cuã
gelicũ qui dicẽ exiuit edẽm a cesare augu
sto vt describeret ĩt.nã rps recognouit im
peratorẽ cũ dixit reddite.q̃ sũt dei deo.z q̃
sũt cesaris cesari.et ꝓdicta determinatio p
cedit nisi alicui dẽoꝝ ꝓpoꝝ indicereẽ bel
lũ p ꝓncipẽ.qz stari diceret hostis. vt.l.ho
stes.ff.de captis. Quidã ꝺo sũt ꝓpi extra
nei qui nõ fatẽt ꝓncipẽ romanum eẽ dñm
toci⁹ orbis.vt tartari.qui dicũt deũ eorũ
esse machometuz.et iudei qui dicũt eoruz
dños esse ꝓncipes toci⁹ orbis. Inter istos
tñ ꝓpos q̃ ad nos est aliq̃lis dria qz q̃daz
sũt nobiscũ federati vt greci otra turchos
q̃dã sunt cũ quib⁹ hẽm⁹ pacẽ vt sũt tarta
ri.nã mercatores nri ad eos et ipi ad nos
vadũt.q̃dã sũt cũ quib⁹ nihil hẽm⁹ facere
vt iudei.q̃daz ꝺo sũt cum quib⁹ hẽm⁹ bel
luz indictũ vt sunt saraceni.et turchi hodie
ꝫ de his ꝓpis qui nob nõ obediunt nihil
ad nos. Ꝫz videam⁹ g⁹ quis ꝓpius pos
sit bellũ indicere et q̃s sit effect⁹ belli liciti.
Pro cui⁹ euidentia é sciẽdũ. ꝙ belloꝝ lici/
toꝝ.qdã é ꝓuatuz.qdã nõ.ꝓuatuz é qd
a quolz rpiano seu ꝓuato ad tutelam sui
corpis ꝑt indici vel ꝙ defẽsione rei vt.l.iij
ff.cuz igit.ff.de vi et vi ar.et ibi no.z.l. vt
vi.ff.de iusti.et iur̃ et glo.no. S.de iur̃. na.
gen.et ci.ff. ius ãt. Aliud é bellũ qd indicit
a ꝓuato pro recuperatione rei vel eẽ ꝓpter

absentiã iudicis vt.l.nulli.C. de iudeis z
l.si alius.ff.de bellissime.ff.ꝙ vi aut clã z.l.ait
ptor.ff.si debitorẽ.ff.q̃ in frau.cd.z istd bel
lũ nõ hz effectũ de q̃.ff.dicã.hz ex illis bellis
ꝓmittãt homicidia z talia vt.l.qm̃ multa
facinora.C.ad.l.iul'.d vi publica et.l.sciaz
ff.q̃ cũ aliter.ff.ad.l.adq̃l. Itez pt indicere
belluz q̃s ꝙ iurisdict'l defendenda vt.l.q̃ r̃
stituere.ff.de rei vendi.et. l.nõ est singulis
ff.de re.iur'.et hz bellũ istud sit licitũ nõ tñ
est publicũ et iõ ea que capiũt in eo. nõ fi
unt capientiũ nisi de ff.l.esthz facta. ꝓficiẽs
bellũ.et ita tenz Inn.extra de restitu. spol.
cum oli.vñ cũ rectores ꝓuicia alicui re
volenti ei⁹ iurisdict'l.ipedire indicẽt bellum
ea q̃ capiũt in eo bello nõ sũt capiẽtiũ.nec
hoies efficiũt ꝼui nisi legẽ p⁹ sup ꝫ rector
fecisthz. Tertiuz est bellũ qd indicit a ꝓpo ro
mano.vel ab ipatore ĩ quẽ est trãslata ois
iurisdictio ꝓpi.et istud bellũ est illd qd hz
oẽs illos effect⁹.qz q̃ captiuãt fiũt hostiũ.
et hoies capti fiũt ꝼui.et i eo hz locũ fictio
l.cor.et postliminij.et hita obligatiõe isti⁹
belli.facti sũt tituli de captis.C.et.ff. Itez
etiã qñ q̃s indiceret bellũ otra ꝓpz romanũ
talis dr hostis vt.l.hostes.ff.de captis.
Ꝫz põe ꝙ aliq̃ vniuersitas resistit officiali
ecclie et ei faciat bellũ nũq̃d dr hostis ec/
clesie.cũ ille official' repsentet eccl'iaz.dic ꝙ
aut dca vniuersitas dco officiali r̃sistit.qz
officialis male regit nõ mistrãdo iustitiaz
sic dz.z ꝓtextu sui odij.vel ꝑsone sue.ei bel
lũ indicit.et tũc nõ dicit hostis ecclie. qz nõ
vr facere in diminutiõez iurisdictõis eccle
sie.ꝫ ꝓpter malas opatiões illi⁹ rectoris.ad
dco officiali resistũt z bellũ indicũt nolẽtes
subeẽ iurisdictiõi et dñio ei⁹.ꝙ q̃ eccl'ie tũc
videt inimici z hostes.et tũc sec⁹.ꝙ q̃ vr ca
sus i.c.si a subdelegato extra de offi .dele
li.vi.vbi si ꝓpter viciũ ꝑsõe appellet dz ap
pellari ad sbdelegatez.si ꝺo ꝓpter defectuz
sbdelegatiõis.ad ordinariũ appellat Ult
timo circa hãc mãz q̃ro. q̃d de bellis q̃ fa
ciũt citates vna otra aliã nũq̃d erũt publi
ca.vr ꝙ nõ vt.l.si q̃s ingenuã .ff. de captis
oppositũ vr qz hodie q̃lz citas facẽ ꝓpm per
se.vt é videre i citatib⁹ tuscie.z iõ cessat rõ
l.si q̃s ingenuã.z vr esse eadẽ rõ.q̃ est cũ est
otencio inẽ ꝓpm romanũ.et saracenos.so.
dic aut é otencio inẽ duas ciuitates.q̃ re/
cognoscũt superiores.ꝫ q̃lz ꝙ se é r̃bellis ꝓn
cipi vt est hodie citas florẽcie. et citas Ja
nue.z tẽ de iur̃ genciũ antiq̃s morib⁹ itro

c i

vnctõ.capti diceret fui esse.et ī eis hz locū fictio postliminij et.l.coz.et alia q̄ hñt locū in publico bello.vez tñ qz fm moderni tē poris ꝛ ꝟsuetudis obfuātiā inter xpianos nō fuam⁹ q̄ ad psonas hoim iura captita tis ꝛ postliminij.h̄ q̄ ad res.ficꝛ talis ꝟsuetudo ē obfuāda.vt.l.postliminiū.ff.de cap qđ fac̄ otra dñz padanū.qui dicebat nobiles de lombardia captos in bello eccl̄ie p eum seruos suos esse.lz obtinere non potuerit.

Dictum é ãt ad similitudinem hostij limīs.postliminiū dez est.qz captiu⁹ vltra limina imperij ingredit.et paria sūt q̄o ec̄ ī spe ī dubitata.vel in facto esse.h.o.vsq; ad se.

Preterea per emancipatiōez q̄ lz oli certa fieret solēnitate.h̄ est coz̄ iudicib⁹.sine p̄stina solēnitate celebraꝛ.soluit p̄ria ptās.et p̄ filiū ipuberē emācipās ei⁹ tutoꝛ ē legitim⁹ ꝺ iur h.o.

Admonēdi Filiū hñs in ptāte et nepotē p̄t vnū ex eis p libito emācipare.h.o.

Hz si pater per adoptiōez fcaz p psonā ñ extraneā adoptato coz̄ iudice pūte et nō otradicente.quo ad p̄ez nālē ius soluit patrie ptāt. ꝛ taliter adoptat⁹ in ptāte p̄is sic adoptātis trāsibit.h.o.vsq; ad.H.illꝺ ãt ¶ Vi q̄is nūq̄ absens et ignoraās uideaꝛ cōsentire dic ꝙ nō vt.l.q̄ vas.H.vetare.ff.ꝺ fur. aut nūq̄ sciens ꝛ absens cōsentire videaꝛ.R⁹ ꝙ sic in casu q̄ cogi possz vt.l.ij.H. voluntl. ff.so.matri.vez qz vtz q̄ tacet ꝟsentire videaꝛ.iura nr̄a circa hoc vident obscura.et circa h̄ diuersa voc.dicta. Circa h̄ collige distinctiōez talē ex dictis Ja.de bu.in.l.filiusfamilias.H.iuit⁹.ff.ꝺ p̄cur̄.et ex dcis bart.l.q̄tiēs .ff.so.maꝛ.ꝛ ex dcis dy.in.c.q̄ tacet extra de reg .iur̄ li.vi. ¶ Aut nos q̄rimus de p̄prio significato ꝺbi q̄ tacz ꝟsentire vr̄ ꝛ tūc dico ꝙ tacēs nec ꝟsentit nec otradicē vt in regula is q̄.et iō aut lex nō requirit aliqꝺ extremoz scz ꝟsū vel otradictiōem ꝛ tūc q̄ tacz fi p̄s est.nec vr̄ ꝟsentire nec otradicere.h̄ est via media vt.l.i.H.sciaz.ff.de tribut. ¶ Aut ē necesse ꝙ applicem⁹ alicui odiciōez extremoz viz ꝟsensū vl taciturnitatē.et tūc aut q̄rim⁹ de ꝟsensu furioſi hoīs aut sane mentis. Vi de ꝟsensu furioſi. ꝛ tē fi haberet sanā mentē cogeret ꝟsentire. alii cui de q̄ q̄rim⁹.et hēret p ꝟsentiēte vt.l.ij.H. volūtaꝛ.ff.so.maꝛ.aut ꝟsētire nō cogeret et tūc aut ad⁹ q̄ gerit ꝟsensu otrahit.ꝛ hēt p otradicēte vt.l.q̄ ad certū.ff.loca. aut fi req̄rit ꝟsens⁹. h̄ req̄rit ꝺa otradictio ꝛ tūc p nō otradicēte hēt ꝛ obligat vt.l.ait p̄tor.H. curator.ff.de negt.gest. ¶ Illut q̄rim⁹ de cōsēsu hoīs sane mētis p̄tis ꝛ tacētis.ꝛ tūc ꝺ tacz p otumaciā qz ītrogat⁹ a iudice.nō rñdet.et tūc hēt p ꝟsentiēte.aut otradicente put magl.sibi oberit.vt.l.de etate .H.qui tacuit.ff.de introgatl. act.aut nō p otumaciā tacuit.et tūc aut ad⁹ q̄ gerit respiē eius fauoꝛē.aut ei⁹ odiū.aut tercij cui⁹ bona ad eū ptinēt cura ꝛ solicituꝺie.p⁹ cāu aut tractat de casu qui respiē ꝟmodū.ꝛ hētur pro ꝟsentiēte vt.l.fi.ī munerāꝺi.H.si pall⁹.ff.mādati.et.l.q̄ patit.eo.ti.aut tractat de actu q̄ respiē ei⁹ p̄iudiciū.ꝛ tūc aut tractat de ipo actu eū obligāꝺo.ꝛ tūc nō hēt p ꝟsentiēte vt.l.iuit⁹.ff.e.ꝛ h̄ regulare fallit ī casib⁹ ꝛ ī illis hēt p ꝟsentiēte.p̄m⁹ est fauoꝛe rei publice.ff.ad municip.l.ij.ꝛ.l.honoꝛes.H.vltl. ff.de ꝺcur̄.scꝺus ē fauoꝛe mr̄imonij vt.l.ī spōsalib⁹ in fi.ff.de spō. Tertiꝰ ē fauoꝛe pupilli vt.l.iiij.H.vltl.ff.de fideiuss.tu. q̄rtus odio decipe volētis vt.l.fi fine.ff.ad vell.a tractat de alio iur̄ q̄rendo.otra eū q̄ tacz.ꝛ tūc distīgue fm gl.posita in.l.gaius .ff. de pig.act.qz si ille ad⁹ q̄ gerit est tal. ꝙ tal tacens.poterat eū ipedire otradicēꝺo.ꝛ tē si ꝟsētire p̄sumit vt.ꝺ.l.gaius cū ꝺcoꝛ.ibi posit fallit tñ rōe ꝛgnacl p quā q̄s vr̄ ꝟsētire vt.l si fu⁹ ꝛ.l.ij.ff.de ꝺonacl.inē vi.ꝛ vr.l.iij de adoptl.in fi.ꝛ gl.no.in.ꝺ.l.q̄ patit.ꝛ hoc vez nisi talis ꝛgnatꝰ h̄ret ducere ꝟsensū reuerēcialē.qz tūc reuerēcia faceret p̄sumi dissensū ar.l.i.H.q̄ honerāꝺe.ff.q̄z rez ac.ñ da.et.l.plt.ff.de fur.aut otradicēꝺo poteꝛ actū q̄ gerit ipedire.et tūc tacens vr̄ cōsētire vt.in.ꝺ.l.gaius ꝛ p h̄ facit.l. fideiussor .H.pater.ff.de pig.ꝛ no.in.l.sepe.ff. ꝺ reiuꝺ ¶ Vi ꝺo tractat ꝺ p̄iudicio generāꝺo tercio cui⁹ bona ad ipm tacētē ptinēt cura ꝛ solicituꝺine .et tūc nō vr̄ ꝟsentire vr.l.i.in fi.et l.ij.ꝛ.iij.ff.de auc.tu. ¶ Hz q̄ro nūquiꝺ in casu q̄ tacēs p̄sumit ꝟsentire. opz ꝙ dolo taceat.vl sufficit q̄cūq; tacitnitas.vr̄ ꝙ dolus requiratur.ar.l.ij.C.si res alie.pig.dasit.ꝛ dicte.l.fi fine.C.ad vell.ꝺ. Ja.bu.in.ꝺ l.ij.determinat quācūq; taciturnitatez sufficere.et hec ꝺia tene menti. Valous

Illudauté Concept' ex filio e' mācipato añ emācipatiōez ī pris sui ptāt nō nascit. secus si fuisz post emācipatiōez ocept'. ꝛ fili' nālis vl adoptiu' nō opellit vt emācipat ez sus cipiat ꝛ pater ipoz eos regularit emācipaē nō cogit. ℌ. o. vsq; ad fi. ti. Baldus

De tutelis

Transeamus Hoc minū q̄ sūt sui iuris. q̄uā in tutela. q̄uaz in cura. q̄uā neutro iur tenēt. et otrariorū eaē est disciplina. ℌ. o. vsq; ad ℌ. ē ārt Jn gl q̄ incipit q̄ sūt igit hec glo. vult ꝙ filiosa. ñ pt vari curatoz. otra quā vī cas' in. l. cū ñ solū. C. ò bo. q̄. li. Jté otra eā fac qò no. ī. l fi. ℌ. i. ff. de ꝛbo ꝙ ob. vbi pris auctas non suffic ad pupilli obligatōez fac ℌ. e. ò iutil. sti. ℌ. pupill' vbi ꝑbat idē. so. ℌm. o. bar. oñt distingui tres cas'. aut ei nos tractam' de actu in q̄ solūmō q̄rim' de pupillo obligā do. et tūc pris auctas nō suffic vt. o. l. fi. ℌ. i. de ꝛbo ob. et. o. ℌ. pupill' ℌ. de iutil. sti. aut nos tractam' de actu in q̄ dubitāt adq̄rit et illud pt sine auctē pris. vel alteri' vt ℌ. ò auc. tu. in pn. aut nos tractam' de actu ī q̄ pupillo omodū vel incōmodū adq̄rit. et tē in illis pī est legitim' admīstrator. ꝛ in ill' nihil pt fili' sine pīe. nec pater sine filio. si tñ fili' est capax ofens'. al' pater sol' pt vt. l. cū nō solū ℌ. vbi ārt. C. de bo. q̄ lib. Et det/minatio hec ꝑbat qz pat fact' ē ꝙ iura nouissima legitim' admīstrator filio in his q̄b' adq̄rit patri vsusfruct' vt. l. i. C. de bo mater et. l. cū nō solū. ℌ. all' Jn alijs ꝛbo dic vt no. ī auc. vt lz matri ꝛ auie ℌ. i. vnde vbi pupill' iure obligat circa hoc pris auctas nihil opat. vñ tūc vī expedire pupillo cu tores vari vt. l. cū nō solū ℌ. i. ℌ. all'ata. pte/ra hoc est verꝝ vt ꝑbat tex. ꝛ gl. in. l. i. C. ò bo. mat. vbi fili' cum ofensu prīs ostituit. ad idē fac. c. vlt. de ꝑcu. li. vi. Et ex his hēs ptica tale. ꝙ ī ill' pater nō est admittēdus de iure tanq̄ admīstrator legitim' filij nec etiā ī iudicijs vbi tractat ī iure de filio obligando. qz in istis casib'. nō tractam' alia q̄o de adq̄rēdo prī. ꝛ iō pī nō est legitimus admīstrator ℌm ea q̄ prius dixi et ita vī limitāda Est ārt Hoc tenuit ℌm. o. bar hec gl. Tutela est virēs ptās hoi libo attributa. ad tuēdā p̄sōaz pupilli q̄ ꝑter etatē se tueri neq̄t data a iudice vl a testatoze permissa. et probabile est argumētū ab alluōe vocabuli. ℌ. o. vsq; ad ℌ. ꝙ missū. ¶ Jn gl. i. violenta ptās circa fi. dic ꝙ bar. in. l. i. in pn. ff. e. ti. rēphendit hāc diffinitiōez nā si hec diffinitio eēt vera seq̄retur ꝙ mater et auia q̄ tm̄mō volentes ad tutelā admittūt vt in auc. matri et auie. C. q̄n mu. tu officio fun. pt. non eēnt tutrices qz eis nō opetit diffinitio tutele. ℌm hanc expositōez. cū ipe nō cogāt iuite ad ea Nā cui nō opetit diffinitō nec diffinitū. Preterea seq̄t ꝙ affectans tutelā. tutoz dari non possit qò est otra casū. l. in ei' . ff. de tutelis et. l. cria onera. ff. de excu. tu. ꝑterea seq̄t ꝙ pupill' volēs aliꝙ tutorē. ipm tutorē ꝛ nolentē recipiat. qz talis dat' volēs volenti nō eēt tutoz. qò est falsū ꝛ otra casū. l. ij ff. e. ꝛ cōtra. l. illud cū se. ff. de tu. et cu. da. ab his. ꝛ iō dic ipe ꝙ hec expositio nō pt sustineri. de iure Forte possz sustineri qz tutela de sui nā patit hāc descriptiōez. et arguere de matre ad auiā ht̄es excusatiōes sunt cas' spāles. q̄ ꝑterea ñ distrigūt diffitl. vl regulā Jn. e. gl. ī fi. hāc expositōez dānat pā t'. o. bar. nā ex ea vī iouci ꝙ nō sit dare tutelā sine coactiōe. erq̄ seq̄t ꝙ tutoz añ satisdatiōez tutoz nō eēt. qz tutoz q̄ satisdare teneat. nisi satisdet administare nō potest. vt ℌ. de satisdat. tu. in pn. ℌ hoc est falsū qz stati tutoz ē qz tutores sūt añq̄ faciāt inuētariū tutele lz executiōez ñ hēant. et admīstrare nō possint vt. l. tutoz q̄ reptoriū. ff. ò admi tu Nā nō est vicēdū ꝙ tutoz añ executiōez tutele si sit legitimus anteq̄ satisdet et testamētarius et etiam dat' añq̄ inuētariū faciant nō sūt tutozes Nā testamētarius stati adhibita tutela. tutoz ē alr eēt addita hereditate vt. l. si nemo. ff. de testa. tu. ꝛ legitim' stati mortuo pīe ipuberis p. l. rij. ta. et ficit tutoz legitim' vt. ff. de legit. tu. l. legitimos in pn. et ℌ. de legi. ag' tu. ī pn. ꝛ dat' stati cū dat' est a iudice ℌ. ò attil. tu. ꝛ. ff. de tu. et cur. da. ab his ꝙ totū ¶ Ex ꝓdicta expositiōe seq̄t ꝙ nō essent tutozes añ satisdatōem vel inuētarij ofectiōez. quia in tutela sūt duo. s. ptās. et ptātis executio q̄ est ī inuentario ofciēdo vel satisdando. vñ hec expositio nō placz eidē et sup dca determiatiōe est qō notabil. ¶ Pone alicui pupillo ē delata hereditas c' daz extranei. q̄ abq̄ aditiōe ñ trāsmittit. ex scia tñ tutoris q̄ sciuit agrum pupilli mortuuz. trāsmittit ius

deliberādi.ſm ea q̄ hñtur et ſcribūt̄ p̄ doc. in.l.qui duos.ff.de reb⁹ du.pone ꝑ quidā pupill⁹ cui⁹ agnat⁹ deceſſit.ad quē ei⁹ here ditas deferebat.hīs tutorē q̄ nō fecerat ī uentariū infra tp̄s deceſſit.nūquid iſtō iuſ deliberādi trāmittit ad hereuē pupilli. ita ꝑ hoc opet̄ ſcia tutor.q̄ iuētariū nō fec̄ cer te ſic nā ſtat ꝑ tutor añ ofectiōez iuētarij p̄t agere ea q̄ pupillo utilia ſunt vt.l.tutor q̄ reptoriū.S.all.et ibi no.ꝙ trāſmittere iuſ deliberādi ē utile pupillo. Iſtō ē ſatl. vere dēm vñ.d.bar.ꝓpter obiectiōez p̄dictā rece dit a p̄dicta expoīd gl.et alr expoīt. ad qō ē ſciēdū ꝑ hec dēo vis. quādoqz ſumitur pro actu illato in aliuz. et tunc idē eſt qō violenta vt.l.i.§.i.et.l.extat.ff.ꝑ met⁹ cā. a ff.de vi et vi ar.C.ad.l.iul.d vi.et.l.vt vim ff.de iuſt.a iur.qūꝑ dēo vis ſumit̄ ꝑ potē cia.q̄ eſt in ꝓſona.ſiue in aīa ſiue in corpe et ꝓut ineſt ipi ꝓſone nō ät ꝓut iferē ī aliū et tūc vis et ptās idē ſūt.et ſm ꝯ eēt bona expoītio gl.niſi obſtarēt excepti.ſeu obiecti/ ones de q̄b⁹.S.dixi.a opz ſcire deriuatiōez vocabuli vis a certe ſm vguitōez hec dēo viſ driuat a vireo.res.et iō expōe ſm bar.ē vis atqz ptās.i.virēs ptās ſm ꝑ dixi ī ſū mario. In gl.nā niſi.hāc glo.reꝓbēdit bar in.l.i.ff.e.in p̄n.nā dic̄ ꝑ iſta verba ī capite libro referūt̄ ad tutorē.q.d.ille q̄ tutor dat̄ dz eſſe liber hō.et hec expoſitio ꝓbat̄ p̄ prin cipii ſeq̄tiſ.nec ē dicēdū ꝑ iſta ꝛba fuerit poſita ad denotādū ꝓſonā in quā tutelā ex ercet.i.pupillū.qz cū volum⁹ exp̄mere actū quē volum⁹ exercere in aliā ꝓſonā debem⁹ exp̄mere in actō.a nō in ablatiuo ar.l.ī eoſ ff.de tutelis a oīuz iuriū dicētiū actū dari in aliquē q̄ ſemꝑ ponūt̄ ī accuſatiuo ꝓſo/ naꝫ in q̄s dat̄ actio.ſub ꝛbo.i. pupille p̄n cipalr rei et etiā conſequētiā ꝓſone vt.l.in copulādis.C.de nup. In glo.S.allata dic ēcio ſm bar.data.ſ.a.l.ꝓmiſſiua.ſ.diſpoſiti/ oni iudicis vel teſtatoris per ipam.l.q.d hec p̄tās qñqz dat̄ a lege.qñqz ꝓmiſſiōe le gis a teſtatore vel iudice a hoc ſentit Ja

Permiſſū pat̄ filio Cō are ipuberi ex.l.ꝓmiſſio ne ī ei⁹ teſtō tutorē d̄cernit idē d auo circa nepotes.niſi p⁹ mortē ei⁹ in p̄is ſui ſint po teſtate recaſuri.ꝯ.d.breuit̄. **Cū ät** poſt hu/ mo p̄t ꝓ illuz in teſtō decerni tutor c⁹ī ptā te naſcitur⁹eſſet.emācipato teſtō iutilit̄ da tur tutor dat⁹ tū abſqz iq̄ſitiōe dz ꝓ iudicē ofirmari.ꝯ.d. In gl.nō g⁹ in ſt.gl. declarat cū ducit.l.lege.ꝯ mō ille q̄ ofirmat vī dat̄ ē iudex ofirmat tutorē iutiliter datū a p̄re g⁹ dare vī.ꝑ ꝯ fac̄.l.a qz.et qd ibi no. ff.de iuriſdic.o.iudi. Idē idē fac̄ tex.l.iure nr̄o.ff de teſta.tu. Idem facit.l. ſi vt ꝓponis.ff de ofir.tu.fac̄ etiā.l.q̄ in negl.§.in teſtō.ff. de admi.tu. In otrariū ꝑ debeat dici teſta mētari⁹ qz teſtārij nō ſatiſdāt nec etiā iſte o firmat⁹ vt.l.iij.§.fi.ff.d ofir.tu.ꝓterea pz ꝑ p̄ferē legitio ſm q̄ꝓdā opi. de q̄ ſtatī dicaz ſo.dy.dic̄ ꝑ ē datiu⁹.cū ſapit nāz teſtārij ꝑ ſapiat nāz teſtārij pz.qz nō ſatiſdat vt dēz eſt.ꝑ āt ſit datiu⁹ pz ꝓ.l.iij.ff.de ofir.tu.vbi tex.dicit ꝑ datiu⁹ ſiue dat⁹ in teſtō iutiliter ꝓ iudicē ofirmat⁹.ē filius teſtārio ꝯ nlīz filie ē idē vt.l.ꝑ nerua.ff. dpoſiti g⁹ nō eſt teſta mētari⁹ a in hac opi.fuit.d.bar.in.l.fi.ff.de ofir.tu. Q Litio q̄ro vtr tutor iutilit̄ dat⁹ ī teſtō p̄ iudicis ofirmatiōez p̄ferat̄ legitio vel econtra. Glo.hic tenet ꝑ legitimo pre/ feratur.doc.etiaz tetigerūt in.l. neqz.C.de confirma.tu. Marti. hanc diſputauit.q.et dēminat ꝑ prefertur legitimo. hoc ꝓbat ex ordine titulo⁹.C.a.ff. nā p̄mo ponitur titulus de teſta.tu.poſtea ti. de confirma. tu.deinde ſubiungit ti. de legi.tu. ex quo ordīe pz ꝑ p̄mo p̄ferē teſtāri⁹. z⁹ ofirmatuſ ēcio legitim⁹.hoc fuit ſecut⁹ Cy.in dicta.l. neqz Jo.an.ī adic.ſup.ſpe.circa māz tu.cō firm.nec ob.l.lege.cū ſi.qz illud qō ſolem⁹ dicere ꝑ q̄ ofirmat dat.eſt vex cū hac limi tatiōe nōbili niſi ofirmās neceſſe hēat ofir mare.nā in nēcitatib⁹ nemo liberaliſ exiſtit vt.l.rem legataz.ff.de adi. lega. ſubiungit Cy.tamen ꝑ iſta talis ofirmacio admittit ſecum datiuum cum vere datiuus ſit. lz q̄ ad quedaz teſtamentarij loco habeanē.dz in p̄latiōe tutele quo ad legitimū. et ꝑ ad mittit ſecū datiuū caſus eſt in.l.ſi vt ꝓpo/ nis.C.de ofir.tu. Balous.

Quidari tutores te ſtaméto poſſunt

Dari ät Filiusfamilias tutor dari p̄t ſui ät ꝓprij cū libertate in teſtamento tutores dari poſſunt.ſed ſi etiaz in teſta mento libertas exp̄ſſe non det̄ niſi ſcienter hoc faciat tutor in teſtō rite creat̄. qz qui vult oſeq̄s vīt eē aſcedēs ſñ quo illō eē ñ p̄t ꝯ.d. In gl.ñ fit mut⁹ otra cū poſſit eē

pcur.vt.l.mut⁹ ·Ḣ·i.ff.de pcur. g⁹ etiã ꝛ tu
tor.ſo.mut⁹ ꝑt eſſe ꝓcurator ad negocia qꝫ
ibi nõ req̃rit ꝙ loq̃t. ẖ nõ tutor qꝫ auctoza
ri nõ poſſ3 nã in auc̃te ꝑſtanda ẽ expedicſ
ꝙ tutor loq̃t vt gl. det̃miat in.l.iij .ff.ꝺ auc
tu. ꝓ hoc facit.l.i.Ḣ.vlt.ff.de tutelis rite in
telligẽdo ł gl.no.otrariũ in.l.nõ voce.ff.ꝺ
regu.iurꝭ ꝑmã gl.tz ꝺy et Ey.et q̃i oẽs doc
ł Ja.de are.teneat glo.in.ꝺ.l.nõ voce ꝓ.l.
i.ff.de auc.tu. Et hec faciũt in ar̃m ad pul
cram .q.pupillo eſt ꝺelata hereditaſ cuiuſ
ꝺam extranei qui pupill⁹ ſciente ꝛ paciẽte
tutore habitat ĩ ꝺomo hui⁹ deſũcti .q̃ritur
nũquiꝺ ex hoc ꝓbet aꝺicio hereditatꝭ. ꝛ ꝺ
tus hui⁹.q.obſtit in hoc vr̃ ſcia ꝛ pacien
tia tutoꝝ.auctoritatẽ ꝑſtaſſe itelligat ꝛ in
auctorizãꝺo an ſit neceſſe ꝙ tutor loq̃tur.
nã actus habitãꝺi in ꝺomo.in eo q̃ poſſ3 ꝓ
ſe aꝺire.ĩꝺuceret ꝑſũptiõez aꝺiciõis .vt.l.
gerit.ff.de aꝺq̃.heredi .ẖ pupillo q̃ non ꝑt
aꝺire ſine tutorꝭ. auc̃te vt. l.potuit. C.ꝺ iu
re delib.abſq̃ tutorꝭ.auc̃te aꝺiciõez nõ ĩꝺu
cit.ꝓ ꝑdicta det̃miat hec qõ.nã tenẽꝺo opi
cõem.gl.hui⁹.et gl.ĩ.l.iij.ff.de auc.tu.ꝛ ꝺy.
in.c.q̃ tacet de regu.iurꝭ.li. vi.ſcia ꝛ pacien
cia tutoꝝ auc̃trem nõ ĩꝺucũt.ꝛ ex illo actu
nõ ꝓbat aꝺicio hereditatꝭ nili forte tutor
mãꝺatꝭ pupillo.qñ q̃ .vt aliq̃o faceꝛ ĩ illa
ꝺomo.nã talis exp̃ſſio mãꝺati auc̃tez ĩꝺu
ceret.vel niſi pupill⁹ ꝺiu. ſ.x.ãnis mãſiſſet
in illa ꝺomo.nã ꝓ hoc ꝓbaret aꝺicio.ꝛ oĩa
fuiſſe ſolenniter fca.vt ĩ.l.q̃ aliena .Ḣ.q̃ aꝺ
ſuerit.ff.de aꝺq̃.heredi.ẖ tenẽꝺo gl.in.l.nõ
voce.et Jacob.de are. paciencia et ſciẽcia
tutorꝭ auc̃trem ĩꝺuriſſent ex actu p̃ꝺco.qꝺ
eſt nõ ꝺignũ.qꝺ det̃minat bar.in.l.gerit.ff
de aꝺq̃.heredi.in vlti q. Deinde qꝛ iſta gl.
ꝺic̃ ꝙ ſurꝺus nõ ꝑt eſſe tutor.op . ꝺe.l.fi.ff
de legit.tu.ſo.ibi loq̃t nõ ꝺe peir⁹ ſurꝺo qꝛ
ł talis ſurꝺ⁹ tarꝺe et cũ ꝺifficultate tamẽ
aliq̃liꝫ auꝺiebat. Jtẽ mut⁹ ꝛ ſurꝺ⁹ nõ excu
ſanꝫ a tutela qꝛ talia vicia nõ excuſant a
munerib⁹ publicꝭ.vt.l.oẽſ.Ḣ.i.ff.de mune.ꝛ
ꝺo. ꝛ tutela eſt mun⁹ publicũ vt hic no.ſo
ibi loq̃t in munerib⁹ pr̃imoĩalib⁹ hic ĩ ꝑſo
nalibus Ꝛeꝺ pone ꝙ alicui q̃ erat ſoluſ
tutor ſupueñit morꝺus.ex q̃ fact⁹ eſt iutilꝫ
ꝛ ſurꝺuſ.nũquiꝺ morꝺ⁹ ſupueniẽs.faciet
eum deſinere eſſe tutorẽ.glo.in vĉa .l.non
voce.tz ꝙ nõ.et male.et glo. tenet otrariũ
ꝛ meli⁹ in.l.i.Ḣ.vltl ff.de tu.et illã ſeq̃t bar.
Ꝛeꝺ nũquiꝺ mut⁹ et ſurꝺus.ipo iure ꝺ
ſinent eſſe tutoꝛes.vel ꝓ ſẽtẽtiaz.glo .in.ꝺ.
Ḣ.tenet.ꝙ ipo iure et bene. Ꝛeꝺ pone ꝙ

aliq̃s ſurꝺus vel mutus intelligit ꝓ mo
tũ labioꝝ.qꝺ agit.nũquiꝺ poſſit talis eſſe
tutor.qꝛ ꝺe ſba eſt ꝙ tutor auꝺire ꝺebeat
ẖ iſti nõ auꝺiũt.ẖ magis ſenſu ꝑcipiunt.ex
etiã nõ poſſũt ſtipulari vt ꝺeterminat per
bar.in.l.i.ff.ꝺe ẏ boꝝ obli. Jn glo.cũ ei ĩ fi
ꝺic lz.l.ſi fili⁹ et.l.luci⁹ tici⁹.allegaret ad ei
anꝺẽ ꝺeterminatiõez. ꝙ ſi pater agnoſcat
tutelã filij.ꝙ ipe teneꝫ in ſoliꝺũ.tũ ꝺ ẽa.l.lu
ci⁹ ꝺic̃ oꝑtũ apte.naz ibi ꝺic̃ ꝙ lz pater
agnoſcat niſi ſe exp̃ſſe obliget. nõ teneꝫ in
ſoliꝺũ.et iõ oꝑono ad det̃minacꝭ.gl.ꝺe.ꝺ.l
luci⁹.ſo.ibi loq̃t i filio ꝺato tutore teſtamẽ
tario.q̃ caſu pater nõ obligaꝫ niſi ꝑ oſẽſuz
niſi exp̃ſſe ꝺicat ſe velle obligari. l.ſi filius
loq̃t in tutore ꝺato a iuꝺice.rõ ꝺiuerſitatꝭ.
eſt ſm aliq̃s.qꝛ teſtamẽtari⁹ nõ ita eget cõ
firmatiõe ſic̃ ꝺatiu⁹. Alij ꝺicũt ꝙ i ꝺatiuo
ẖ ſaꝫ fauoꝝ iuꝺicioꝝ.q̃ꝝ fauore multa fiũt
Ja.de are.ꝺic̃ ꝙ rõ ꝺiuerſitatꝭ.ẽ qꝛ.l.oſiꝺie
de eo.et iõ ꝓ eo q̃s ita de facili nõ obligaꝫ
in ꝺatiuo ẖo exigit ſatiſꝺatio.et iõ facili⁹
obligat pater ꝓ filio. Tu ẖo ꝺic ſm bar .ꝙ
rõ eſt qꝛ ĩ oib⁹ in q̃b⁹ ꝑt pr̃ cogi oſentire fi
lio aliq̃ꝺ faciẽti.et ſe ꝓ eo obligare cõſenſ⁹
ſol⁹ pr̃is ĩꝺucit obligatiõez. hec regula ꝓ
baꝫ ꝓ ea q̃ no.in.l.i.Ḣ.i.ff.de inſti. et qꝺ no.
voc.ĩ.l.ſi cũ ꝺotẽ.Ḣ.trãſgꝺiamur.ff.ſo.ma
tri.ẖ pater teneꝫ oſẽtire filio.fco tutore ꝺa
tiuo.et ꝓ eo ſe obligare vt.l.ſi inter eos.Ḣ.
ſi imp̃r .ff.ꝺ excu.tu.iõ ſol⁹ oſenſus obliga
tiõez ĩꝺucit. Ꝛeꝺ q̃ro quõ oſenſus iſte ĩ
ꝺuceret nũquiꝺ ꝓ tacitnitatẽ gl.ꝙ agnoſ
cere ꝛ oſentire vr̃ paꝫ ſi eſt p̃ns.ꝛ patit.iſta
ẖo ꝓbant in.l.ſi fili⁹.ff.de tutelis.q̃ gl . ibi
re ꝓbat et bñ.nã ẖ tractaꝫ de obligatiõe ẖ ĩ
obligãꝺo p̃ez.p̃cia nõ ĩꝺucit cõſenſũ ſm
ea q̃ ꝺixi.Ş.q̃.mo.ius pa.po.ſol.Ḣ.ẖ etſi pr̃
ꝓ gl.ꝺc̃e.l.ſi fili⁹.faĉ.l.ij.ff.ad muuicip. ſeꝺ
illa loq̃t in munerib⁹ publicꝭ. auc̃te ꝛ vtili
tate.nos ẖo loq̃mur in munerib⁹ publicꝭ.
auc̃te.ẖ vtilitate ꝑuatis.et iõ cũ vis ꝙ pr̃
obligeꝫ ꝛ teneaꝫ ꝓ filio creato tutore teſta
mẽtario.ponas in ꝺtractu oſentiẽte ꝛ paci
ente et ſe in ſoliꝺũ obligãte talẽ p̃ez ſuum
ꝺ.bar Ꝛeruus ãt breuit.ẖ.ꝺ.Alie
n⁹ fuus ſub ꝺoi
ciõe llbertatꝭ.futuẽ.tutor ĩ teſtam̃to creari
ꝑt.p̃ſes ãt ſub hac oꝺitiõe tutorem iutilit
ꝺecernit. Querit vtꝝ fuus poſſit ꝺari
tutor.mã eſt multũ itricata hic ꝛ in forcia
to. Ja.de are.et bar.poſt euz. ſic ꝺiſtingũ
aut ſeruus ꝺatur tutor a iuꝺice et nõ va
let vt.l.in ſeruili eo.ti.et rõ eſt in promptu

qz iudex nō ꝑt liberare fuū. aut fuus da
tur tutoz a testōre.ꝛ tē aut testōz crevebat
eū libeꝛ.et tūc nō valz vt.l.ſi q̄s tutoꝛē.ff.
e.ti.et.l.generaliter.H.ſi q̄s tutoꝛē.ff.de fīd/
iuſſ.vel ſciuit eū fuū et tūc aut ē fu⁹ ꝓpri⁹
vel alien⁹.ſi ꝓpius.aut vedit eū cū hac cō
vitiōe cū liber erit.et tūc nō valz. qz trufa
toꝛie vī avleciſſe hāc clauſulā.cū ī ei⁹ ptāte
ſit euz liberare.et iō nō valz vt hic.aut alr
puivit ve libertate.ꝛ illi puiſioni ſtabitur
vt.l.q̄ tutoꝛ.H.l.ff.e.ti.ſm vnā opi .aut ſim
plicīter ſine exꝓſſione libertatl. ē dat⁹ tutoꝛ
et tūc erit directe tutoꝛ et liber vt.T. de ne
ceſſ.fuis.l.ſi.S.ꝛ ex q̄.cauſ ma.non pñt.H.
veniq;.et hic.aut ignoꝛat ipm ꝓpriuz ꝛ tūc
vī data fivecōmiſſa.libertas ar.l.ſi heredi
tas.H.ſeru⁹.ff.e.ti.aut erat alien⁹.et tē aut
dat tutoꝛ cū libtate.et valet talis datio cū
liber erit vt in dicto.H.fu⁹ ꝑmo ſc⁹ aut ſim
plicit.et tūc fivecōmiſſa.libertas vī data
et vī revim̄ous ꝛ manumittēd⁹.et tūc erit
tutoꝛ vt.l.ſi pupilloꝛ.T. e.ti.ꝛ ita itelligit

furioſus Creat⁹ C.H.fu⁹ p⁹ ſc⁹ tutoꝛ qui eſt inhabilis
rōe alicui⁹ accidētis ānexi. tpale ipedimē/
tū ꝑstātis.eo ceſſante efficaciter tutoꝛ erit
ꝛ dari ꝑt tutoꝛ ex certo tpe.ꝛ ad tps.ꝛ ſub
vditiōe añ heredis iſtitutiōez et poſt.certe
dō rei vel cauſe dari nō ꝑt.ꝑ.v .vſq; ad .H.
ſi q̄s filiab⁹ In gl.q̄ icipit a testōre Iſta gl
ſoluit otrariū ve.l.ſmo .H.ſub vditiōe.ff.eo
ti.vbi ſub vditiōe extriſeca dari ſi ꝑt tutoꝛ
ꝫ ſolue q̄ ibi loq̄t l iudice.ꝫ dō in teſtōre. ꝛ
era quā ſo.opo.ve eodē.H.ſi ꝫ vditiōe.que
tacite ieſt.bñ ꝑt dari tutoꝛ vt ibi ꝫ ſub cō/
ditiōe extrinſeca nō.ꝫ otra.q̄dā ſub vditio
ne fieri nō vñt.ꝫ tñ fēa tenēt a iudice vt in
ſnīa iudicl.lata ſub vditiōe vt.l.i.H.bidnuz
ff.qñ ap.fit.ſo.ibi lex vltra ꝓcedit ofirmā/
do.ꝫ ām ānullādo.ar.l.nō dubiū.T.de legī
ꝛ qđ ibi no C Ex q̄ro q̄ ē oria int teſtōrē ꝛ
iudicē.q̄dā dicūt.q̄ datiua tutela eſt actus
legitim⁹ ꝛ iō nō recipit dīē neq; vditiōem
et ita ſentit gl.ꝫ certe iōd in tutela teſtamē
taria q̄ ſīliter eſt act⁹ legitim⁹ fiē datiua.q̄
dā dicūt q̄ act⁹ iudiciarij nō vñt pēdere vt
l.nō quēadmodū.ff.de iudicl. ſec⁹ eſt i actī/
b⁹ extraiudiciarijs.hec rō ipugnat ꝓ bar.
ꝓ dēm.H.bidnū.ꝫ certe hec ipugnatio non
vī ꝓcedere ꝓ ea q̄ dēa ſūt qz lex vltra ꝓce/
dit ofirmādo.rō nūc diuerſitatis int teſtō
rem ꝛ iudicē.ſm bar.hec eſt.qz cū teſtōz ꝓ/
uidet de tutoꝛe ſub cōditiōe die , vel ex die
tē ſuccedit ꝓuiſio iudicis q̄ ſupplet defēm
teſtōris.ꝫ cū iudex nō ꝓuidet nō eēt alius
q̄ ei⁹ defēm ſupplere poſſz niſi ipe idē.iō iu/
dex īducit ſibi plenā nōitatē q̄ ꝓuidat. In
gl.q̄ icipit.ſ.certe opp⁹.ꝛ vī q̄ dat⁹ rei certe
videat dat⁹ ad oia.fē iſtitut⁹.in certa ꝑte
hereditatl. videt iſtitut⁹ in totū . ſo.dic ſm
doc.q̄ aliud ē ī hereditate. aliō ī tutela.qz
iſtitut⁹ in certa ꝑte hereditatis. hz aliq̄o ī
hēditate.ꝫ tutoꝛ certe rei.nihil hz ī tutela
et iō ſec⁹. C Cōtra qđ opp.de.l.certaꝑ.ff.eo.ti
vbi ſi def tutoꝛ diſtīctl. certis reb⁹. nō valz
datio.ꝛ tñ ꝑstat q̄ ille hēret certā ꝑtē tutele
ꝓter qđ dic q̄ hec rō ñ ē bō.ꝛ iō rō ē Inſti
tutio ē fauoꝛabil ex ꝑte iſtituētis et iſtitu
ti.tutela verō ē on⁹ C Ite otra hāc gl. ī fi.
op.de.l.ex fēo.ff.de hereditatl. inſti. vbi iſtitu/
tio fēa de certa ꝑte reꝑ ſeu vniuerſitatl. de
ſtricto iure ñ valz.ſo.dic q̄ nec talis tutele
datio valz de iure ſtricto.ꝫ qz tps illi⁹ iur̄
ſoluti ſi fuit puiſū.ꝓ tanto ſic fuit ītrodu
ctū.et iō dicē tex. q̄ hoc iur̄ veteri .vt.l. ſi ex
teſtō.ff.e.ti.ꝛ rō hui⁹ ſm Ja.de are. potuit
eē hec.qz ſimplr dat⁹.potuit ſe excuſare a ſ
b⁹ in aliena puincia ſtitutis. T. de excu.
tu.l.teſtō vñ teſtōz ſic eū vando tutoꝛē vī
voluiſſe q̄ nō ſimplr tutoꝛ eſſz. ꝫ ſolū q̄ ad
miniſtraret bona illi⁹ puicie.et ex H cōclu
dit Ja.de are.q̄ ſi dareꝫ tutoꝛ reb⁹ exiſtēti
bus in vna villa.q̄ nō valeret tutoꝛis da
tio qz ceſſat rō dēi vſus.ꝫ qz hodie citatef
ſūt diſtincte quo ad territoꝛia. vt glo.no .ī
l.ſi.T.de ꝓſcrip.lon.tpis.valz datio tutoꝛl.
dati reb⁹ exiſtentib⁹ in vna ciuitate ꝑ rōez
prędictā .Et hec faciunt in ar.ad. q .pone
teſtōz legauit tibi oia q̄ hz puſij. poſtea ibi
multa adq̄ſiuit.nūquid veniāt ī legato.ex
poſitis inuit q̄ ſic.etiā tale legatuz vidēt
eē legatū vniūſitatl.in q̄ veniūt eē adq̄ſita
p⁹ teſtm vt.l.grege.ff.ō legl.p⁹ ꝫ ſi dicerem⁹
iſtō eē legatū reꝑ ſingl'ariū tē ī ſpicerem⁹ q̄ſ
reſ teſtōz hūit tēpe teſti.et illa cederēt lega
to.alia dō nō vt.l.ſi ita.ff de auro ꝛ ar. le.

Si quis filiabus Appella
tōe filio
rū poſthumi ꝑmi gradus tantū otinent
appellatione liberoꝛ nepotes et ceteri deſcē
dētes oplectūt.ꝛ appellatiōe poſthumoꝛuz
tā ꝑmi grad⁹ q̄ vltioꝛ otinēt.h. v.vſq; ad
fi.toci⁹ ti C Si tu q̄ris nūq̄o maſculinuz
gen⁹ dcipiat feīnū.ſm bar.omiſſ opionib⁹
diſtigue.aut maſculinū ꝓfertur ſub noīe
propꝛio.aut ſub nomine appellatio . ſi ſub

noīe ꝓrio masculīm genꝰ nō ocipit femina nū vt.l.si ꝙs ita.ff.de rebꝰ du.hoc fallit qū ꝓferr a.l.ius cōe odendo vt in ꝑma ostitu cl.C.circa fi.et q no.p dy.in.c.qđ alicui ex de regl.iurl.li.vi.aut ꝓferr sub noīe apellatiuo.et tūc.Aut appet de mente loquētis ⁊ tūc illi statꝰ vt.l.lucꝰ.H.qrit.ff.de le.3°.ā nō appet de mente.et tūc aut ꝓfertur i mā differenti.H est q nō ogruit masculino vl feminino.et tūc nō ocipit vt.l.fi.C.de legi.et l.fe.ff.ꝺ re iudi.H si ꝓferr in mā i differenti et pariter vtriq; oueniēti.et tūc aut tractatur de fauore vel odio rōnabili.⁊ tūc oprehendit vt.l.si quis ita.ff. eo.ti. ⁊ hic. Aut qrit de odio irrōnabili.⁊ tūc si oꝑhēdit vt l.si quis.C.ad.l.iul.ma.et.l.ij.H.qritur.ff.ꝺ ven.in pos.mit.Et ꝑdicta ꝓcedunt qñ masculinū ꝓferr a.l.cōi Dz ꝺo si ꝓferr a.l.municipali nūqđ fuer ista distinctio. dy.dicit q sic in.l.quecūq;.C.de fuis fug. Ista qō refidet in hoc vtz masculm ocipiat fem ex ꝓpria significatiōe. vel extensione.Cy.dicebat in dicta.l.q ex ꝓpria significatiōe ⁊ nihil ꝓ hoc allegat.dy.tz oppositum p.l.nunciatio.⁊ qđ ibi no.ff.de ꝛbozꝝ sig.Tu vero fm.d.bar.distinguēdo sic pulcerrime. aut i.l. municipali ponit nomē cōe.vt hō.⁊ tē ex ꝓpria significatione ocipit femm.vt.l.hominis.ff.de ꝛbozꝝ sig.facit tex.et glo.in.l.i. ff.e.ti.Aut ꝓferr nomē solū masculini generis.et tūc aut illud nomen est adiectiuū ꝑ substātiuū.si sbstm.tūc nō ocipit feminū qz tūc veniret iterpretatiue q non cadit i statutis vt poīti in mā statutoꝝ p hoc fac.d. l.pnuntiatio.⁊ quod ibi no.Si ꝛo nomen masculini generis est adiectiuuz.⁊ tūc aut habet substm cui adiacet qđ est cōe.sic hō et tūc oꝑhendit de ꝑma significatiōe femm ⁊ ita ꝺz intelligi.l.ait diuus.H i.ff.de iur fis Aut adiacet substō masculini generis ⁊ tē nō oꝑhendit feminū qz illud ex iterpatiōe est p dām.l.pnūtiatio.Aut ponit adiectiuū p se in masculino genere ⁊ absolute.et tūc qz ꝺz substm subintelligi vt facis mus bonā grāmaticā vt facē debemꝰ vt.l.plautius.ff.de auro et ar. le.et tale substm fm cōem vsuz loquēdi est terminꝰ cōis vt hō ⁊ tunc fm ꝓpriū significatū oꝑhendit feminū fm ea q supius dca sūt ⁊ scripsit bar. in.l. i.ff.de ꝛbo.sy.Balous.

¶ De legítima agnatozum tutela

Quibus ãt Brevit.h. intendit.testamētariꝰ tutoz.legitis ꝑfertur Quo deficiēte.ex.l.xij.ta.primo ꝛ attinēs pupillo ex linea masculina q agnatꝰ vocat in tutela ꝑferr iure iusto.nec eē admittit attinēs ex linea feia q cognatꝰ dr

Quodãt limitata cā.limitatum ꝓducit effm. et itestatꝰ etiā q ad tutelā dr q fco testō decedit in q nō dispoit de tutela.vel eiꝰ dispositio q ad tutelā effectuz sortiri non pōt.h.dicit

Sed agnatiõis Brevit h.d. que fortiori vinculo sūt ligata difficillime dissoluūt Et capitis diminutõe. agnatio q ē de iure ciuili tollit.nō ãt ognatio q fuit ꝺ iurnāli introducta.qđ nō tollit p ius cōe.h.d vsq; ad fi.tociꝰ ti. Ideo agnati ꝑferūt i tutelis q sūt onꝰ.qz ꝑferebāt in hereditatibꝰ q sūt omoduz ⁊ Inoucit h in arm ad.q.q fi statuto ciuitatl.aretine cauet q agnati ꝑferāt cognatis in hereditate.q eē ꝑferri debēt in tutelis.nā otēplatione emolimēti hereditatl. onꝰ tutele ꝺferr vñ hac rōne attenta q̃cūq; ꝑferr in hereditate ꝺz ꝑferri in tutela.cū magl.debeamꝰ mētē ⁊ rōez legis attēdere q; ꝛba vt.l.cū pater.H oulcissimis.ff.de le.ij.qđ scripsit bar. in.l.i.ff.e.tiº. In glo.no.diligenter ibi in hereditat bus ⁊ tutel gl.tz q etiā ꝺ iure antiq admittāt cognati ad tutelas deficientibꝰ agnatis Glo.tz ꝛtrariū in.l.i.ff.e.ti.et dic q iur nr̄o tm̄ hoc est receptū. Illa glo.male loq̃t ⁊ repꝓhendit ꝓ dy.et alios et ista gl. est ꝛba ⁊ p ea facit.l.i.C.e.ti.et.l. fi.fm vnū itellec.de legit.tu. ⁊ Subseqnt q̃ro nūquid adoptiuus admittat ad tutelā iur agnatoꝝ. Gl in dicta.l.i.ff.de legit.tu tenet q non et fundat ex illo tex.qz videt copulatiue req̃rere q sit agnatꝰ et q sit osanguineus .agnati ergo ẽ.quā glo.repꝓhendit Ja.de are.Et ꝺ terminat q adoptiuꝰ admittatur ad tutelam iure agnatoꝝ.tz hoc exp:esse . l. nō dicat Non ob.tex.dicte.l.i. que uidetur duo req̃rere copulatiue quia illa sunt verba.l. tū rō eiꝰ fuit q ille ꝑferatur qui ꝑferr i hereditate.que rō habet restringere ⁊ limitare dcm cui.potius ẽ standū.q; dicto.vt.d.l pat.C.dulcissimis ꝛ adoptiuꝰ ꝑferr ognatis in hereditate etiā nālibꝰ ⁊ legitis vt.l.i.in fi.et.l.i.H.pui.ff.de legit.⁊ suis ergo ꝑferr in tutela qz placio in hereditate.est cā ⁊ rō placiōis i tutela vt.s.dez est q Sed iurta

hoc quero pone ꝙ agnatus cui deferebat hereditas de iure.est ꝑuat⁹ successione qz forte fide ꝑstitit de restituendo nō capaci vel qz intra ānū tutele se nō imiscuit vt tenebat ꝓpter qđ hereditate ꝑuat⁹ ē.vt.l.sciant.T.đ legit.heredi.nūqđ qz ali⁹ ꝑfertur in hereditate.poterit on⁹ tutele declinare vī ꝙ sic nā olim ꝑferebat in tutela q̄ ꝑferebat i hereditate.vex qz hodie nō est dria inter agnatos ⁊ ognatos q̄ ad successiōem et sic ꝑuati fuert agnati ꝓrogatia succedẽdi i hereditate.p oseq̄s ꝑuati ꝓlatiōe tutele.ar.ei⁹ qđ no.i gl.vlt.isti⁹ tituli.ꝫ dic licz q̄s ꝑuet hereditate ñ ꝓpterea euitabit on⁹ tutele.si ꝑuet ꝓpter ei⁹ đlictū hereditate.qz nō dz q̄s ex delicto omodū reportare vt .l. siue hereditaria.T.de negl.gest.ꝫ omodum ē ꝙ q̄s se excuset a tutela cū sit on⁹ g⁹ ĩ.p hac opi.fac̄.l.iij.§.i.ff.e.ti.⁊ hec ꝓcedūt qñ ꝓpter ei⁹ delictū ē ꝑuat⁹.si vo absq̄ delicto sit ꝑuat⁹ nō poterit euitare on⁹ tutele ⁊ ita dz itelligi qđ no.spe.vbi māz tractat legitimi tutoris in ti.de tutore.dicēs ꝙ otra legitimū tutorē opponūt.ꝙ infra ānū tutelā nō ad̄mīstrauit p.l.sciāt.T.de legit.hered. ꝓ hac determia cl.fac̄ qđ dicebā i p⁹.q. ¶ Vlteri⁹ ꝓ itellectu gl.⁊ titulox segq̄ntiū ē aduertendū ꝙ q̄dā est tutela legitīa.q̄ defert agnato ex vbis ⁊ mente.l.vt illa q̄ defert agnatis ex.l.xij.ta.q̄ voluit ꝙ prior agnatus admittat i hereditate ⁊ in ea ꝑferat ognato.⁊ ꝫ vbis ipi⁹.l.exp̄sse cauet.demuz ipsa lex.xij.ta.ordinauit.ꝙ qz ille q̄ sentit omodū sentiat ⁊ on⁹.⁊ ꝓuidit ex tpis vbis actiā ex mēte ꝙ agnati q̄ ꝑferūt in hereditate ꝑferāt eā ⁊ in onere tutele.q̄dā sūt legitimi tutores ex mente ipsius.l.xij.ta.et ex rōne ꝫ nō ex vbis ipi⁹ vt est vivere in tutela patroni de q̄.j.de legit.tu.patrono ex tu.⁊ in.l. iij.in pn.ff.di legit.tu.nā.l.xij.ta.ꝓuidit ex mente ⁊ rōe sua.ꝙ hereditas liberti ad patronū suū deferat de tutela nihil tūc ꝓuidit exp̄sse.vex qz ei⁹ mēs est.ꝙ vbi omodū est hereditat.fit et on⁹ tutele.ex hac mēte.l. xij.ta.defert onus tutele ad patronū. non ā ex vbis.Quedā ē tutela que nō defert nec ex mente nec ex vbis seo ꝓpter iuentitatē rōis.vt est vivere in patre emācipāte filium.q̄ nec ex mente nec ex vbis.l.xij.ta succedit eivē.ꝫ ei⁹ successio introducta ē. ꝓ alia iura post.l.xij.ta.q̄ de ꝓdicta successiōn nō cogitauit et sic nō potuit cogitare de tutela.ꝫ qz iuētitas rōis est in hoc casu.post ꝙ ꝓ iura alia delata fuit hereditas hec.q̄ est in aliis heredibus et hereditatib⁹ delati ex.l.xij.ta.viz ꝙ vbi est omodū ibi et onus ĩ.iō ꝓpter iuētitatez dicte rōnis et extēsionis iuriū.fuit introducta p̄ris tutela de filio emācipato.q̄ nec ex mente nec ex vbis est.l.xij.ta. ¶ Quedā vero est q̄ est fiduciaria tutela.vt pz in duob⁹ fratrib⁹ quox alter est emācipat⁹ q̄x ad inuicē nō fuit successio introducta.ex.l.xij.ta.nec etiam ex .l. ffox vnō nec ex mente.nec ex vbis.l.xij.ta. vel iurl. veteris extensiōe poterat introduci hui⁹mōi tutela istox seu iter istos de iur antiq̄ pz.T.de legit.heredi.l. memīm⁹ ꝓpuenit postmodū ius nouū .qđ ꝓuidit circa successox istox ex cui⁹ iur nouī extensione diūcta rōe.l.xij.ta.introducta est tutela.q̄ dr fiduciaria.de q̄.j.de fidu .tu.q̄ hoc iure nouo obseruato vocat tex.eā legitīam vt.l.fratrē.T.de legit.heredi.et hec est vitas lz gl. circa hāc mām intricate loquatur. Balo⁹

De capitis diminucione

Est ar Capitis diminutio q̄ ē mutatio stat⁹. obsistens in libertate citate ⁊ familia.dr eē triplex.maxima cum adimitur ciuitas et lib tas.media cuz ciuitas amittit.minima cū mutatur familia aliis retentis.et priuatō habitum ꝓsupponit. dignitatis qz mutacio diminutiōem capitis non inducit.ꝫ .o vsqz ad.§.quod autē ē dictū . In glo .atro citate in fi.que est posita.T.đ donat inter virum et vx.auc̄.hodie ⁊ ibi no .otrarium seo dic ꝙ dānatus pena capitali.aut debz ꝓpere vitā aut non.si vitā et adhuc hodie remanet suus pene.et ita ei⁹ testm̄ irritaret maxima capitis diminutiōe et ita intelligitur qđ no.in dicta auc̄.hodie.aut vitam ꝓpere non debet vt in exemplis istius tex.et tunc non dicit effici suus pene ⁊ ita determinat dy.in.l.quidā.ff. de pēs ⁊ bar in.l.qui vltimo.ff.eo.ti. In glo.scz donatis ibi ad instar donatiōis. seo certe donatio reuocatur eē officio iudicis. non rei vē dicatione sm pe.et Cy.vt patet per eos in l.fi.T.derei vend. In e.glo.ibi nisi in cāu Ex ꝫ iferē a.l.alimēta ꝓstari debē donatori egenti.vt si denegz reuocet donatō ꝓpt ingratitudinē gl.i.l.fi.T.de donat cā. mor.

tenet circa hoc ꝙ ꝑ denegatiõez alimẽtoꝝ donatarij ꝓat rẽ donatã ꝛ ab eo reuocari possz qõ seqt Cy.ibidẽ tali rõne.filius tenet alere pẽez.ſm ꝙ pz.C.de alen.lib. l. ij. ℔ ille ꝙ donat facultates magnas.pñi opatur vt.ff.ò ofic.tu.l.ſi patronꝰ ergo idẽ erit de eo qõ de pẽe.qõ é itelligẽdũ.cũ donatõ fca est ò magna re.ar.dce.l.ſi patronꝰ. ſi tenet alimẽtare,ostat ꝙ ꝑ denegatiõem alimẽtoꝝ.pt fieri reuocatõ donac.nã ipidiarũ vite donatoris é cã legiria reuocãdi donatiõez vt dic tex.in dca.l.ſi.℔ denegare alimta.est ipidiari vite.imo vꝝ necare.vt.l.necare.ff.de legit.agna.succes.gꝰ ꝛc.Et ꝑ hoc determinat qõ formata.ꝑ Ja.de are.vtrum filius emãcipatꝰ negando alimenta patri possit reuocari in patria ptãte.et tenet ipse ꝙ sic.nã cũ habuit ipse beneficiũ emãcipatiõis a patre.illuo ꝑ ingratitut iné pdit ar.℣.impatores i.l.i.C.de igra.lib.ꝛ.l.igrati.ff.de iure patro.Et per ea q̃ dca sũt de donatore ꝛ donatario.infert ad aliaz.q.vtꝝ vasallus dñz egentem teneat alere.alioqn possit ꝓdere feudũ.et eũ ꝑuare et ℣ꝯ. determinat ꝙ sic per dcm.℣.impatores ꝛ etiam tali rõe.vasallus tenet defendere dñz suũ vt in.c.i.q̃ sit forma fidelitatis.℔ ille q̃ denegat alimenta nepũ nõ defendit sed necat vt dicta.l.necare.Et hoc sequit gl.in dicto ℣.i.in vsu feu.et spe.hoc tangit in spe.qui filij sint legit.℣.i.℣.sed nunquid Jn e.gl.ibi et hoc nisi ꝛc.imo et reuocatur tunc in fui tutem ſi denegaret alimenta lz hic non sit de casibus expressis in dicta.l.ſi.tamen est casus similis vel maior expressis. Et ideo ibi additur per glo.cautis expressis in ter. Jn gl.nõ minuit ibi.id est.ꝙ eet alꝰ ꝛc.vel dic ꝙ ibi loquit de crimine capitali quod cap naturale admit lz enim suus cap ciuile non hẽat vt hic dicit.tamẽ naturale hz ſm Cy.i.d.l.otraria et etiã gl.sentit ibidez

Quodaũt Minima capitis diminutio ognatõez ñ tollit quo ad effectus ciuiles. Jura ꝙ sanguinis nulla capitis diminutione tollunt ℔.d.vsq ad ℣ cũ ãt. ¶ Opp.fortissime ſi deportatus pdit ea que sũt iuris ciuilis. ergo nulla actio potest sibi opetere quia actiões sunt iuris ciuilis vt plene dicam ℣.de acti.in pn.sed.l.dicit ꝙ deportato competunt act. vt .l. legatũ.ff. capi .di. ſm vez itellectũ lz gl.alit sẽtiat.ff.ò re.iur.l.ea q̃ deportatõis ꝛ.l.ſi tibi mandauero ℣.sui ꝙ bõ.ff.mãdati. tí. ¶ Do.dic ſm doc.ꝙ deportatꝰ pdit ea ꝙ sunt iuris ciuilis vt ibi pz.nec est mirandum ſi sibi operat actio que é ò iure ciuili.quia fundatur super otractu qui est de iure gẽcium.et deportatꝰ ea que sunt iuris genciuz nõ pdit.ergo nec descẽdẽtia ab eo vz actiones. ¶ Damnatus vero in metallum pdit ea que sunt iuris. gencium.et non põt contrahere nec sibi competit actõ nisi pro his que sunt de iure naturali introducta vt plegato alimẽtoꝝ vt dicta.l.legatũ.ff.ò.capdi.nã nõ pdit ea que sũt de iure naturali sed solũ ea q̃ sũt de iure genciũ vel ciuili

Cum ãt No agnatũ primũ legitia tutela defert. Etñ sunt plures primiores eodem gradu.ad oẽs simul piter defert.℔.d.vsq ad ſi.ti. Jn glo.facit ad hunc.℣.in ſi.dy.sequt istam glo. No.ergo ꝙ iz expresse.l.aliqua mũdi nõ dicat ꝙ quo ad materiaz tutelaꝝ etiaz sit sublata dñia agnatoꝝ et cognatoruz.sed solũmõ expsse sit sblata quo ad hereditates delatas ab itestato.qz tñ delatio hereditat.est cã delatiõis tutelaꝝ vt patebit ℔.ti. pri. Jdo correcta cã.corrigit et effectꝰ eiꝰ qõ nõ. Nã quocienscũqz corrigit aliqõ a quo aliq dependẽt vident eẽ correcta dependentia ab illo. Quod facit in ar.ad.q. de statuto citatis aretine quo cauet ꝙ portans arma puiat in.xx.ſine diminutõe. alio statuto cauetur ꝙ in oibus maleficis detrahat ãrta pars bñficio ofessiõis.demũ facta é rformatõ ꝙ portãs arma puniat i libris.x.nũqõ puniẽ oꝰerit ql i libris.x.ſñ dminutiõe ſi fuerit ofesꝰ scdũ formã pmi statuti.an ido diminuet ãrta ps ꝑ ofessionẽ qz illò statutũ vꝝ correctum fuisse Per dicta pñt determinari.ꝙ puniat diminuta quarta.nam cum pena primi statuti sit trãslata in penaz reformatiõis et sic ꝙ videat modo pmũ statutum correctum ergo et oia q̃ dependẽt ab eo ſñ diminuet.quarte ¶ Item pone eodem statuto cõis ciuitat.aretine cauet.ꝙ per cõe aretinoꝝ eligat ptãs.in quo statuto mlta de electiõe ptãtis puident.ad q̃ tenet ptãs er forma dci statuti.de dicta electõe loquẽtis.demũ citas aretina puenit ad manus eccl̃ie.ꝓt qõ citas aretina ptãtẽ nõ eligit nũqõ ptãs electꝰ ꝑ eccl̃iaz i cuiꝰ electiõe certa forma disponit tenebit ad ea q̃ dicta forma statuti de electõe loquẽs.l.dispoit vltra formã sue electõis facte.ꝑ dicta vident determinari ꝙ nõ.nam cũ correctũ sit statutum

q̄ ad electōez g° q̄ ad oīa illa que de electio ne facta fm formā dēi statuti sequūt. ficus enī correcta est dria ognatiōis ⁊ agnatio nis q̄ ad successiones q̄ sūt cā delatiōis tu/ tele. sic corrigit ipa dria q̄ ad delatiōez tu tele. et sic erit ī cā ntraductiōis ⁊c. Balo°

De legi. patronoꝝ tutela

Exeadē Ex mente. l. xij. ta. pa tronoꝝ tutela extitit introducta. et qd est ex mēte. l. dicit ex. l. liez nō ex ꝟbis. l. et regulariter ad eū on° tutele deuoluit ad q̄ ptinz hereditat. omodū. ḣ. d. vsq; ad finē tituli. Balous

de legi parētū tutela

Exēplo Ex extēsione iur̄ osul ti ꝓpter idēntitatē rōis quā circa mām tutelarū introduxe rat. l. xij. ta. Filio ipuberi emācipato pr̄ le/ gitim° tutor erit. ḣ. d. vsq; ad fi. ti. Jn gl. i. in fi. Ḥz certe si itelligerem° tutelā legitiaz sic dz itelligi vz ꝓ eam quā introxit. l. xij. ta. nec olim nec hodie tutela parētū nec tute la fiduciaria eē pōt dici legitime. cū nec ex ei° sint mente. qz. l. xij. ta. nō cogitauit d̄ he reditatib° filioꝝ emācipatoꝝ deferēdis eo rū pr̄ib°. Ḥz dōt itelligi iste tutele esse legitīe .s. ꝓ extēsiōez iur̄ osultoꝝ. q̄lis est legitima parētū tutela. vel iur̄ nouo. q̄lis ē fiducia ria ex idēntitate rōis introducta ꝓ. l. xij. ta. et circa māz tutelaꝝ. q̄ est q̄ ad euz spectat o/ nus tutele. ad quē spectat omodū hereditatis. et isto respēu possūt dici legitīe. ⁊ ꝓ Ḥ facit qd dicebā. S. d̄ legit. agna. tu. Ḣ. vlt

de fiduciaria tutela

Et Ytalia Breuiter. ḣ. itē dōit Pat̄ filij sui ab auo emācipati Itē frīs sui vel sororis. mortuo auo. eodē qz pr̄e fiducia ri° tutor erit. et tutela filioꝝ patroni. erga libros iō legitīa nūcupat̄. qz libt° si manu miss° nō eēt in ptāte filij heredis q̄ ꝓni. recasur° eēt. et iō manumisso ogruū ē vt ī ei° tutelā remaneat. qd est sec° de frē q̄ si e/ mācipat° nō fuisz a pr̄e. ī frīs sui ptāte nō erat recasur° eē opatris sui nūc existente hereue. ⁊ regl'are ē ī tutel' q̄ mīor. xxv. ānis tutor si sbīstit. ḣ. d. vsq; ad fi. toci° ti. Jn gl nā si puberes tz g° ista gl. q̄ pr̄ nō eēt cuī tor legitim° filio suo puberi qd est ve ꝓ et eā sequūt oēs doc. lz gl. nōt otrariū ⁊ ma/ le in p̄dicto Ḣ. luci° et in. l. Ḥz si milites Ḣ. iaz tū. e. ti. q̄ gl. vtrobiqz reprobat ꝓ dy. nā nō est dare aliquē curatorē legitimū nisi cuā torē furiosi qd eē sequit Cy. in. l. de creatō nib°. C. de epis. aud. ⁊ dy. scripsit in Rca de legit. tu. ff. Ad otrariuz Ḣ. i. in auē. vt hi q̄ ob. phi. res ⁊c. dico q̄ ibi loquit in certis p sonis ibi enumeratis fm doc. Jn gl. s. pr̄e nā nō pt esse ivē hō tutor filioꝝ suoꝝ emā cipatoꝝ ⁊ nepotuz. qz si nepotē hz ex filio opz q̄ fili° sit maior. xiij. ānis. ⁊ sic eī ture lā Jn gl. Ḥz certe ī fi. imo nō ē legitim° ꝟbis ⁊ snia. l. xij. ta. nec altero de dēis mōis qz. l xij. ta. d̄ ea mīme cogitau'. Ḥz pt dici legitia ex extēsiōe iur̄ noui ꝓpt̄ idēntitatē rōis quā introuxit. l. xij. ta. scōm q̄ dixi ī Ḣ. S. de legit agna. tu. Balous

de atiliano tutore vel eo qui ex. l iuli. ⁊c

Dcui Cessante tutore testārio doc° ē datiuo. q̄ oli a cer/ tis magr̄atib° tm̄ creabat. ⁊ dum dat° ē testāri° cui° exercitiū cāliter ē suspen suz lz de iur̄ cōi possit sortiri effectū iterī tu tor datiu° a dēis magr̄atib° creabat. cui° tutele officiū expirabat testārie tutele ipe/ dimēto cessante. ḣ. d. vsq; ad Ḣ. Ḥz ex his C Ad euidētiā tutele testārie de q̄ fit mētio ī isto p̄n. q̄ro qñ icipiet vires hr̄e. dico q̄ ici piet vires hr̄e ab adita hereditate vt pz in l. si nemo. ff. de testa. tu. pbat̄ in. l. tutorē. e. ti. ⁊ ī. l. his q̄ tres d̄. ivē. ff. de excus. tu. p̄te rea Ḥ fūdat̄ ex illa regla generali nā dies eoꝝ q̄ sūt disposita ī testō. q̄ nō trāsmittūt ad heredes vt vsusfruct° ⁊ filia. cedūt ab a dita hereditate ⁊ nō aī. fm q̄ nō. ff. de lega tī. Ḣ. ij. C. de cad. toll. Ḣ. i nouissimo Ḥ tutela nō trāsmittit ad heredē. ff. d̄ tutel. l. tutela g° cedt solūmō ab adita hereditate. ⁊ ex Ḥ seqt̄ q̄ regla catoniana. q̄ ꝓhibet. q̄ ea q̄ ñ valēt si testōr stati decederet dduto testō. ñ p̄nt valere si postmodū testōr supuiuat in predimēto cessante. nō hēat locū in tutelis vt. l. aīpelt. ff. de regl. cato. Deiñ ꝓ declarā. ⁊ itellēu gl. q̄ incipit Ḥ q̄o si null°. pone ma gis explicite Ḥ mō testōr q̄dā pupilluz īsti tuit heredem. ei qz tutorem dedit. tutor iste vult conuenire debitorez pupilli. oppo nitur sibi q̄ non potest. hoc modo tu es

De legitima proxi tute
De legitima parentu tute
De fiduciaria tutela
De arbitraria tuto vl' eoq

tutor testamētarius ꝛ tutela testamētaria ꝫ
hz effectū nisi ab adita hereditate vt supi⁹
dēm est.et ꝓbat in.l.ñ ifanti. C.de iure de/
lib.et.l.pupilli de adq.heredi.certe fsultat
ꝓplexitas nec vr dēm tutorē posse oueni/
re dēm debitorē pupillarē.gl.hic dat vnuz
fmediū.s.q pupill⁹ cū iudicis auctē adeat
ꝑ.l.ñ ifāti.§.all'.qz adita hereditate tutor
poterit agē.gl.ī dca.l.ñ nemo.C.ō testa.tu
dat aliud remediū. vz q deē cuator huic
pupillo.et ei⁹ auctē adeat hereditas .qua
adita tutor agat.qō ofiliū colligit ex.l.cuz
q̄daz mulier.C.de admi.tu .Sed caueas
ab hꝰ ofilio.nā curator pupilli nō ꝓt auc̄to
rare certe hereditatis aditiōem vt in .l .cū
vna .H.tutor.ff.de app.et no. in.l.solz. ff .de
tutelis.et ꝓbat.j.de cura.H.interdū.nec ob
dca.l.cū q̄dā.qz loqt in curatore adulti ꝫ⁹
oēs doc.et iō gl.alibi dat fmediū q detur
tutor ad hereditatē adeūdā vt in. l.ñ here
ditas.ff.de testa.tu.Hz otra hꝰ ofiliuz istat
fortiter naz ad certuz actū tutor dari non
ꝓt vt.§q da.tu .tes.pos.H.certe ār.ꝛ.l.certaꝫ
ff.de testa.tu.Hui⁹ otrarij timore dicunt q
dam.q dabit tutor simplicit.ꝛ ita sentit gl
hic in fili q incipit hic.al.his tutor.ꝛ ꝓbat
ex tex.l.ñ hereditas.vbi dicit q dat tutor
q̄i hereditas nōdum sit.nec spet ꝛc.vel fm
Ja.de are.dabit tutor spālit ꝛ expresse ad
hunc actum.et de hoc videt casus in .l.ñ ī
pub.ff.de tu.et cur. Hz fm bar.vtrūq ꝓt sal
uari hoc mō.aut eniz certum est q heredi
tas nunq̄ adit qz ē inops. vl ē dubiū vtꝫ
adeat vel non et tūc dabit tutor simplicit
ꝑ tex.dce.l.ñ ipub.et istuo ofilium videtur
sentire glo.in Rica.C.de testa.tu. ꝛ alis tu
tor ad hunc actum specialiter datus non
habet necesse ofice inuentariuz fm.d. bar
q̄dmoduz tutor datus ad litem qui illō
nō oficit vt no.in.l. ō creationibus .C.de
epa.aud.Sed certe hec ofilia nō videtur
expediencia qz vbi pupillus sol⁹ est īstitu
tus ꝓpter existentiā sui heredis ofirmat tu
tor. datio absq aditiōe.nā existētia sui he
redis ī filio ō iure cīli.facē eū heredē ī oib⁹ q̄
sunt ad cōmodum filij.nec huic repugnat
beneficium abstinendi introductum ꝑ pre
torem.nā ꝓtor eum instituit per beneficiuz
abstinendi q fili⁹ nō ꝓsumeret heres. hoc
āt facit volens filio ꝓuidere.nō aūt volēs
derogare cōmodo filij. vbicūq ergo filio
beneficiū abstinēdi esset dānosum.nō tolli
tur ius suitatis.Hꝫ hfe tutorē est vtile filio
ergo ius suitatis q ad ipam tutelam ꝑti
cit aditiōez nec bñficiū a iure ꝓtorio indu
ctū certe hꝰ aliq̄o opat.etiāñ opponat huic
tutori q hereditas nō sit adita ergo tutor
nō est.Rñdet q ius suitatis ofirmat ipaz
tutele datiōez.q̄dmodū ꝛ tabulas pupil
laresꝫ adita habet.q̄i eū hre tutorē sit cō
moduz pupilli.ꝛ ius suitatis opet oīa ad
cōmoduz pupilli.q̄ oparet bñficium absti
nendi inductū a ꝓtore.ergo. nimirꝫ si pōt
tutor ꝓ hoc agere.fac.H.sui.j. de here.q̄l et
dif.et hāc opi. insequit Cy.in.l.ij. C de te/
sta.tu.et.d.bar .in.l.ñ nemo.ff.e. ꝑ q̄ videt
illud qō no.in.l.ñ fili⁹ q̄ pat.ff.de vulg . et
pupil.et ibi ꝑbus. Hz hic op. q existētia
sui hrois nō opet aliquid vt.l.apō iul.H.
tōē iul.ff.ad trebell'.so.dic ꝓdicta dbēt limi
tari ꝛa esse.nisi pupill⁹ hret ībstitutū vul/
gariter.q̄ casu videt heres factus ō neces
sario volūtari⁹.et tunc ius suitatis nihil
opat.vel nisi haberet coheredem.nā tūc ꝑ
adictiōez coheredis vr testōr recessisse a ꝓ
uisione.l.et iō ius suitatis nō haberet tūc
effectū.ꝑ dcz.H.idē iul.Hz adhuc ꝓdicta sūt
limitanda fm bar.s.q ībstitut⁹. fac cessare
ius suitatis nisi essz fili⁹.et pupilli frat vl
ali⁹ quē testōr necesse hret dare coheredez
nā isto casu nō vr recessisse a ꝓuisione.l.vo
lūtarie.Hz coactus necessitate iuris. ꝓt qō
ius ꝓuisionis suitatis nō abstulit.hec de
terminatio ꝓbat p.l.ñ ples.H.q̄s possū.ff.
de vulg.et pupi.et p.l. lib hō.ff.de stip . ser
uoꝝ Hz ꝓdicta determinatio videt falsa qz
etiā vbi pupillus hz heredē secū extraneū
opat ius suitatis ad ipi⁹ omoduz ꝓut est
casus in.l.iij.C.de iure delibera .Ho.q̄ ad
ius trāsmittēdi nō aditū.bñ opat ius sui
tatis etiā coherede extraneo dato.vt ī.d.
l.iij.Hz q̄ ad validatōem eoꝝ.q̄ ꝓdicta sūt
in testō ius suitatis nihil opat si est dat⁹
heres extraneus secū.et ita dñr itelligi et
declarari q̄ supi⁹ dicta sūt. vñ cuz pupillo
dat⁹ est ībstitut⁹ vlgarit vl cohores extra/
neus.locus est remediis dictis vz q det tu
tor ꝛc.al's āt ꝓdicta ofilia nō sūt necessaria
qz ius suitatis poterit tutorē defendere.ꝑ
ea q̄ supi⁹ dca sūt.ꝛ hec colligūt ꝑ dca bar
in.d.l.ñ nemo.et in.d.l.ñ fili⁹ q̄ pater.ff. de
vulg .ꝛ pupi . Si vero testator daret filio
suo cohered suū ꝛ extraneū simul ꝓt ad
ditiōez coheredis extranei.quē testōr volū
tarie fec.si āt nēitare iurl.iduct⁹ vr fecisse
a prouisione.l.et iō tunc ius suitatis nihil

opaꝯ q̄ ad ofirmatiõez eoꝝ que i testõ sũt
vispoita.nã tunc cessat rõ .d.bar.vz ꝙ hoc
faĉ necessario.qr volũtarie faĉ saltez q̄ ad

sed ex his ℔r̄ (extraneũ heredẽ
h.itẽdit (circa datiõez
tutor\. datiui.a iure extitit introductuz.ꝙ
ꝙ inq̄sitiõez a osulib⁹ vel a ꝓtore crearetur
q̄ rẽ pupilli saluã fore satisdare teneť.quo
iure circa ipos tutores datiuos introducto
cessante.de ipoꝝ satisdatiõe tutoꝝ ꝛ opul
sione ad tutelã mĩme cauebať.h.d.

sed hoc iure ℔r̄.h.intendit tpe
Justiniani da/
tiu⁹ tutor a pfecto vel a ꝓtore fm loca eoꝝ
iurisdictiõis (In puincijs .d. a pfide tãtũ
si magne erant pupilli facultates a pfidis
delegato si magne nõ erãt facultates. dãť
h.d.usq̄ ad .H.nos ãt. ¶ (Iste .H. determiat
illud de q̄ vidi als dubitari. (An iudex ma
leficioꝝ possit ĩterponere vices suas . siue
decretũ i altnatiõe minoꝝ ꝛ in alijs.ꝛ du
bitatiõez faĉ qr iudex maleficioꝝ ñ potest
ognoscere de re pecuniaria vt.l. solem⁹ .H.
latrũcinatoꝝ.ff.de iudi. (Iste .H. vr determinare
ꝙ possit decretũ ĩterponere qr pfect⁹ vbis
habebat solũmõ iurisdictiõez in maleficijs
vt ℔ videm⁹.q̄ dat tutorẽ vt ℔ pz .(Et hũc
.H. semꝑ tene menti ꝙ disposition decretorũ
sup tutelis vz fieri ꝑ iudicẽ q̄ hẽat pupil/
lũ in iurisdictiõe sua.et ꝓterea si clericus
peteret tutorẽ.vel curatorẽ coꝝ iudice lay
co.nõ valeret talis datio tutor\. vel cur\. ℨ
debẽt accedere ad ipm. qui eũ hẽret ĩ sua
iurisdictiõe q̄ dez tutorẽ vr curatorẽ daret
qd est valde nõndũ.qd seq̄t eĉ bar. (In glo
g⁹ delegať ibi et ℔ dr̄ (Ja.de are.dicit ꝙ tu
tor\.datõ.nõ ẽ meri nec mixti imp̄ij.nec iu/
risdictõis.ℨ est q̄dã facultas a iure attribu
ta.q̄busdã iudicibus.q̄ pñt eam delegare
nisi sit ℔ l. ꝓhibitũ.et dic̄ tex.apte ĩ. l.muto
.H.tutoris alťar\.in gl.fm eũ.et est facil\. so.
ad otrariũ in gl.ℨgnatũ. **Nota** .h.
in
tendit de iure nouo.si pupilli facultates si
sũt magne.et q̄ngentos aureos nõ excedãt
p iudicẽ ordinariũ ciuitat\.cũ epo tutor de
cernit.extra ꝛo citatẽ p iudicẽ municipij
cũ satisdatiõe rẽ pupilli saluã fore. cui⁹ sa/
tisdatõis piculũ.si idonea ñ recipiať ad re/
cipientẽ spectabit.h.d.usq̄ ad .H. impubere
Quia dũ pendet effect⁹ tutor\.testamẽtarij
durãte impedimento in testõ ad datiuũ per
uenit vt pz in ℔ ti.in p̄n. Quero q̄d si dat⁹
sub dditione vel ad dic̄ vel pure.tñ adhuc
nõ est addita hereditas.vl etiã ipe ẽ capt⁹
ab hostib⁹.et supsũt agnati q̄b⁹ deferť tu/
tela nisi essz iste testãri⁹. nũquid talis legi/
tim⁹ debebit excludere datiuũ vel ꝓueniet
ad datiuũ excluso legitimo.videtur ꝙ per
uenienduz sit ad legitimũ nã certũ est ꝙ le
gitim⁹ ꝓcedit datiuũ vt pz ex ordine titu/
loꝝ et ex ordie ipoꝝ.(T.ꝛ.ff.ĩ mã tutele vbi
ꝓponit legitia tutela datiue.so. dic ꝙ dati
u⁹ ꝓferť in oĩb⁹ istis casib⁹.nã et tutele eo
mõ deferũť q̄ ꝛ hereditas vt pz.(S.ti.ĉtio.ꝛ
l.i.ff.d tutel.ℨ ĩ successiõñ hereditatũ regu
la ẽ.ꝙ q̄dũ spes successiõis ẽ ex testõ.nũq̄
admittãť venientes ab itestato vt.l.q̄dũ
ff.d adq̄.heredi.ꝛ.l.añ.q̄.(T.coĩa d successi.
ℨ in casib⁹.(S.dictis est spes de testãria tute
la g⁹ cessat legitia.vñ ius ꝓuiret de tuto
re datio q̄amodũ eĉt si esset dubiũ veruz
loc⁹ sit successiõi.iudex ꝓuidet dãdo cura
torẽ bonis.vel dando institutis bonoꝝ pos
sessionem fm tabulas q̄ ꝓuisiones durãt
durante dubio.ff.de heredi.instit. l.si q̄s i/
stituať ꝛ.l.ij.H.si ℔ dditiõe.ff.de bo.poss. fm
ta.et.l.i.ff.de cur.bo.dando .ℨ otra p̄dicta
opponit.nã p p̄dca vr innui. ꝙ vbi non est
spes testãrie succedat legitim⁹.ℨ.l.dic̄ op/
positũ.s.ꝙ succedat datiu⁹ vt est cas⁹ in.l.si
sub dditiõe.ff.de bo.pos.fm.ta.et.H.i.(S. de
testa.tu.vbi si est dat⁹ tutor testãri⁹ qui se
excusauit a tutela ꝓuenit ad datiuum nõ
aũt ad legitimũ.ꝛ tamẽ nõ erat ibi spes tu
tor\. testamẽtarij.so.dic ꝙ ibi ꝑ tanto ꝓuei
tur ad datiuũ qr adhuc supsũt rõnabiles tute
le testamẽtarie qr supest ille qui testamẽta
rius erat.ℨ vbi nõ esset aliq̄ spes nec super
essent reliquie.qr testamẽtari⁹ esset mortu⁹
tẽ loc⁹ esset legitie vt in dcta.l.fi.sub cõditi
one in.H.ꝙ si tutor.ꝛ hãc solutiõez seq̄t glo
in.l.i.(T.de testa.tu.in gl.magna in.H.si sub
dditiõe.ℨ otra hãc solutiõez opponit.nã cõ
stat ꝙ si tutor remot⁹ ẽ vt suspect⁹ .nõ rma
nẽt relicte in eo q̄ ad illã tutelã.nec spes ꝙ
illã vnq̄ reassumat vt.l.decreto .ff.d suspec
tu.et.l.si arrogat⁹.ff.de tutel.ℨ.de excus. tu.
.H.vlt.et tamen loco suspecti ꝓuenit ad da
tiuum vt in eadem.l.si ℔ conditione ꝓte
rea non oportet ꝙ in aliquo reliquie non
superstint. (Dy.vero dicebat reliquias non
superesse hoc modo. (Aut testamentarius
definit esse tutor.manente habilitate pso
ad tutelam.et tunc dicuntur superesse reli
quie vt est vivere in excusato qui adhuc

remanet habilis ſi vellet.aut remotus nõ remaneret habilis ad tutelaz ſi vellet vt ẽ vidꝛe in moꝛtuo ⁊ deportato.et tũc nulle remanẽt ſliquie vnde tũc ꝓuenit.hãc ſolutiõez et declaratiõez ſeq̃t Cy.in.l.i.C.de teſta.tu.et cõiter oẽs moderni. ꝓterq̃.d.bar nã dꝛa hãc ſolutõez iſtat.nã dſtat q ſuſpectus a tutela remotꝰ q̃ ad tutelaz a qua ẽ remotꝰ vt ſuſpectꝰ eſt inhabilis .⁊ remanz abſq̃ ſpe reaſſumendi eã vt.S.dixi ⁊ nulle ſliquie ſmanẽt in eo ſm ꝓdictos. vñ debꝛet ꝓueniꝛi ad legitimũ tutoꝛẽ.et tñ.l.dicit q ꝓuenit ad datiuũ vt. S.dixi ergo ũ.ꝓtꝛea pone q remouet aliq̃s a tutela ꝓpter moꝛbũ ꝑpetuũ.qđ eſt poſſibile in eo nõ diꝛerentur eſſe aliq̃ relꝛiquie qꝛ ꝓma inhabil remanet vñ in eiꝰ loco debꝛet ſuccedꝛe legitimꝰ⁊ tñ.l.dic q ſuccedit datiuꝰ vt.l.ſi ſ dnd.H.i.et iõ rõez ꝓdictoꝝ nõ ſeq̃t d. bar ſ rõ ad dez ꝓmũ dtrariũ eſt. quã poſt iurſ dſultꝰ i dco.H.i.vbi dic q iõ remouet ꝑ iudicẽ ſuſpectꝰ vt aliꝰ det.et ſic iudex agit q ſuccedat datiuꝰ.hãc rõem etiã ponit tex .i dco.H.q̃ri ꝑt.ff.de legiti.tu.vbi ꝺo iudex ſ nõ ageret.ſed caſus vtputa moꝛs ciuilis vel nãlis.tũc locꝰ eſſet legitie vt i dco.H. q ſi tutoꝛ. Itẽ dem Cy.dy.⁊ alioꝝ nõ poſſe ꝓcedꝛe pz.qꝛ pone q ſit datꝰ tutoꝛ ad diez certam.finita die certa. dicet eſſe locus legitime.et cum ꝓmus remanet habilis.⁊ ꝓ dſequẽs debeat eſſe locus datiuo ſm eos Qꝛ aũt ſ caſu ꝓueniꝛetur ad legitimã pꝛobat qꝛ.l.eq̃parat tutelã finiꝛi moꝛte.et diei aduentu.vt ff.qui mo.tu.ſi.H.Sed contra prędicta op.qꝛ etiã vbi iudex hoc ꝓncipaliter non agit vt remoueat teſtamẽtariꝰ. tñ locus eſt datiuo vt i.H. ab hoſtibus. Ꝺo. aut ſpes eſt teſtamẽtariꝰ.et tũc etiãſi iudex non agat.cũ remouet nihilominꝰ eſt locus datiuo.vt in.H.ab hoſtibus vbi ius poſtliminij ſpem non tribuit tutele teſtamẽtarie qꝛ alias ſecus.aut non eſt aliqua ſpes vt in deportato vel moꝛtuo.⁊ tũc eſt locꝰ legitimo. Sed dtra nã in deportato eſt ſpes q ipe reſtituat a ꝓncipe ad ꝓſtina iura.tã ad tutelas q̃ ad alia.vt.S.qui.mo.iuſ.pa.po. ſol.H.q autẽ.et tñ hoc caſu locꝰ eſt legitio nõ datiuo vt.l.ſed ſi ſub dditiõe .H.vlt.S.al legato . Ꝺo.aut ſpes eſt tutele teſtamẽtarie de iure cõi vt in capto ab hoſtibus.et tũc ꝓcedit qđ dixi.aut de iure bñficiali vt ꝑ beneficiũ reſtõis.et tũc illa ſpes nõ atrẽdit vt.l.iiij.ff.de fideicõ. libꝝ .qꝛ illa ꝑt ſolũ ꝑ ꝓncipẽ dcedi.et illa q̃ ſolũ per ꝓncipẽ expediri debẽt quodãmõ ipoſſibilia re putãtur vt.l.ap.iul.in fi.ff.de leg.ꝓmo. ¶ Item op.dtra ꝓdicta de dicta.l.ſi ſub dditiõe i fi. vbi dr q ſi ſũt duo teſtamẽtarij vno moꝛtuo locꝰ eſt datiuo.et tñ q̃ ad illũ moꝛtuuz nõ eſt ſpes q vnq̃z reuiuiſcat. ſo.ibi nõ deficit tutela teſtamẽtaria qꝛ cũ plures tutoꝛes creãt.tutela eſt penes q̃libꝝ in ſolidouz lꝝ admiſtratio diuidt inter eos. ff.de teſta. tu.l.inter eos.et iõ cũ ſũpſit tutelam in ſolidũ.nõ eſt locꝰ legitie ſ datiue vt ſupꝰdixi Sꝝ dtra hãc determinatiõez iſtatur Tutela deferꝛ ꝑ modũ ꝑ quẽ deferꝛ hereditas vt S.dixi ⁊ tñ hereditas ꝑt deferꝛi ex poſtfcoptim ab intestato . vt.l .circa.ff . de in offi teſtamẽto.g° ſic erit in tutela.Ꝺo.ſm dy.hereditas bñ ꝑt eſſe ꝑ ꝑte penes vnũ. ſ tutela eſt penes q̃libꝝ in ſolidũ iõ ceſſat legitima.et iõ iudex ſupplendo defectũ moꝛtui ꝑuidet de datiuo Ꝺi g° q̃rit ipedito tutoꝛi teſtamẽtario q̃ꝛ ꝓueniat ad legitimũ vel datiuũ.ſine allegatiõib³ diſtigue ſic.Aut ẽ ſpes teſtamẽtariꝝ.et tũc aut de iure cõi vt puta ꝑ ius poſtliminꝝ.et tẽ locꝰ eſt datiuo vt pz etiã in tutoꝛe teſtamentario dato ſ dditiõe vl ex die vl pure.añq̃z adita ſit hẽditas.aut eſt ſpes teſtamẽtarie ꝺ iurẽ ſpãli vt ꝑ bñficiũ reſtõis in deportato.tũc ẽ locꝰ legitio ⁊ rõ ꝓdictoꝝ eſt. qꝛ q̃ diu ſpes teſtamẽtarie eſt.ceſſat legitia.aut ꝺo teſtamẽtarie ſpes non eſt.vt in excuſato vel moꝛtuo ſuſpecto ve.et tũc aut iudex circa hãc tutelaz aliq̃ꝺ egit.et tũc locꝰ eſt legitio . et hec diſtictio colligit ex theoꝛica ſupſcripta ¶ Sꝝ pone q legitimꝰ tutoꝛ deſinit eẽ tutoꝛ nũq̃ ſuccedet legitimꝰ vel datiuꝰ loco ſui gl.in.d.l.ſi ſub dnd.dic q ꝓuenit ad legitimũ ſi ſupẽ .al ꝺo ad datiuũ. ꝟ arguit gl. ſic.nã datiuꝰ i defectũ legiti datꝰ deſinit.ſu ꝓueniẽte legitio qꝛ tꝑe ipiꝰ datiui nõ erat habilis.vt.l.ſi tutoꝛ rei publice .H.i.ff.ꝺ tu ⁊ ra.diſtra.g° multo fortius eũ ipediet dari ¶ Tu ꝺo in hoc caſu diſtigue ſm doc. Aut nõ erat legitimꝰ.ſed erat ſpes q ſupuenit ex forma qꝛ nõ erat legitie etatis.et tũc deficiẽte legitio.locꝰ eſt datiuo.et ideo l.nõ ſolũ .H.ſi libertꝰ.ff.de excu.tu.⁊ in dco .H.i.cuicũq̃z legitimꝰ tutoꝛ fuit tutoꝛ.ſ nũq̃ deſinit.et tũc aut deſijt a iudice hoc ꝓncipaliter agente vt in excuſato vel ſuſpecto remoto .et tũc ẽ locꝰ datio vt.l.iij .H.q̃ri ꝑt ff.ꝺ legit.tu.aut deſijt caſu vt moꝛte ciuili

Deportatus

vl naturali.ꝛ tē aut ſupē aliq̄o eiuſoē gradus ꝛ nō eſt loc⁹ legitio vt.l.iij.§.ħ ſi fuus ff.de legit.tu.et ar.l.ß ſi ſub ꝺoicl.in fi. ff. ꝺ tutelis.aut oēs legitī eiuſoē grad⁹ deficere et tūc ſuccedit legitim⁹ ſequēs vt.l.iij.§.ħ ſi oēs.ff.de legit.tu.aut eſt ſpes ꝙ eam tranſmittat de iure cōi vt in capto ab hoſtibus et tunc eſt locus ꝺatiuo vt. l.i.§.ſi apuꝺ hoſtes.ff.de legit.tu.et.l.iij.§.penſ.e.ti. ¶ Aut ē ſpes de iure ſpāli vt i deportato.et tūc iꝺē quoꝺ in mortuo naturaliter ꝓ rōes ſupꝺictas in teſtamētario deportato ¶ Dz quero ꝙ ſi deſijt ꝺatiu⁹.nūquio eſt loc⁹ legitio vel ꝺatiuo.gl.in victa.l.ſi ſub ꝺoicl ꝺicit ꝙ ꝓuenit ad legitim.ſi ſupē.al ät ad ꝺatiuū ħ quō ꝑt eſſe ꝺat⁹ ꝙam tutor.exiſtente legitimo cū legitim⁹ ꝺebeat eum ꝓcedere ꝛ⁹ ꝙ hoc poteſt eſſe ꝺuplicit.quia vel tpe ipi⁹ ꝺatiui.legitimus non erat habilis forte ꝓpter defectum etatis.et tunc ſine ꝺubio ꝓuenit ad legitimū ſi ſuperē. vt victa .l.ſi tutor rei publice .§.i.et victa.l.nō ſolum .§. ſi libert⁹ .ff .de excuſ.tu.ꝑt etiā eſſe ꝙ ꝺatiu⁹ ꝓcedit legitimū qꝛ loco teſtamētarij impediti.quentum eſt ad ꝺatiuū.et poſtq̄ teſtamentarī⁹ deſijt. remanet ꝺatiu⁹ vñ poſtea deficiēte ꝺatiuo eſt quentuz ad legitimuz ſi ſupē.qꝺ eſt ver ſi deſijt morte cili vel naturali vt qꝛ mortu⁹ eſt vl deportat⁹.ſi vero qꝛ capt⁹ ab hoſtib⁹.et ſic eſt ꝙ ꝛaſſumat tutelā de iure cōi vel qꝛ remot⁹ vt ſuſpectus vel qꝛ excuſat⁹.et tūc loc⁹ eſt ꝺatiuo .excluſo legitimo.ꝓ ea que ſupi⁹ victa ſūt ¶ Dz q̄ꝺ ꝺe matre renūciāte tutelaz nunq̄ꝺ loco ei⁹ admitteť legitim⁹ vel ꝺatiu⁹.et qꝛ i hoc li⁹ de tutela matris nihil tractať.anteq̄z intrem.hanc.q.q̄ro an mater pōt eſſe tutrix rūꝺco ꝺ iure ffoꝝ ñ ꝑt eē tutrix niſi a p̄nci pe impetraret vt .l.fi.ff.de tutel⁹ poſtea ſupuenit ius. ¶ Ouicl. quoꝺ ſupaꝺꝺit tria viz ꝙ iuꝺicis ꝺecreto inꝺueniente ꝙ ipa iuret ſe nō trāſiturā ad ſcꝺas nuptias.et ꝙ nō ſupſint legitī vt.l.ij.C.qñ muli .tu. officio fū.ꝑt.p⁹ea ꝺ iure nouiſſio autēticoꝝ ē inouatū circa tutelā matris ꝛ auie.ꝓmo quia non erpeꝺit ꝙ impetrent a principe ſeꝺ a.l ꝓmittit ꝙ tutrices ſint. Itez ſcꝺo ꝙ ꝺe iuſ ffoꝝ ꝛ Ouicl ſola mať poterat eſſe tutrix ꝺe auia nihil diſponebať.hoꝺie ꝺo diſponit ꝺe auia qꝺ ꝺe mre . Tercio ꝙ mater et auia ꝓferūť legitiſ. olim vero teſtamētarij ꝛ legitimi matrez excluꝺebant. q̄rto eſt innouatū ꝙ vbi mater olim tenebať iurare non trāire ad ſcꝺas nuptias. Hoꝺie vero ſufficit ꝙ ꝓmittat ſimpliciter abſq̄z iuramto.et eſt aꝺꝺitū ꝙ renūciet velleyano ſenatus ꝺſulto.et oī alij.l.auxilio. ¶ Priuilegia/ te ſūt hoꝺie mater et auia . qꝛ ꝺebitor pupilli non pōt eſſe tutor. Mater vero et auia eē ꝺebitrices admittūť ad tutelā ꝛ hoc ꝓbatur in auē.mri et auie. C.qñ mu.tu.officio fū.ꝑt ſūpta i corpe autēticoꝝ.ꝺ heredi ab inteſt.§.ex his ¶ Dz quero pone ꝙ ſup ē pauia.nūquiꝺ poſſit eſſe tutrix. ꝺicetur ꝙ nō qꝛ.l.ſolūmō puiꝺet ꝺe mre et auia ꝛ ſic remanet ꝙ alia mulier nō pōt eē tutrix ꝺ.bar.ꝺeterminat ꝺrrariū.qꝛ illꝺ qꝺ diſponit ꝺe auia.ꝺz itelligi ꝺe pauia qꝛ pauia eſt auia.ꝓ hoc facē.l.graui. ff.de ꝺbor ſi. et qꝺ no.ꝓ ꝺoc.in.l.gallus de lib.ꝛ poſtħ. ¶ Quero quiꝺ ꝺe mre ꝛ auia naturalib⁹ tantū.nūquiꝺ erūt tutrices. gl. ꝺetermiat ꝙ ſic in victa auē .matri et auie facit.l.fi.C quāꝺo mu.tu.officio fun.pōt.qꝺ intelligeniſi mater eſſet illuſtri.C.ad ozfi.l.ſi qua illuſtris. ¶ Quiꝺ ſi ſupeſt mater et pater.q̄ſ prefertur ꝺiceť ꝙ mater qꝛ ſupi⁹ ꝺixi eam eſſe preferenꝺā oīb⁹ legitīs ſeu pať ē legitim⁹ vt.§.ꝺe legit.pa.tu.ergo ꝛ.ſo.ꝺic ꝙ pē legitimus et naturalis p̄ferť matri ar.l.iij. in fi.C.qñ mul.tu.of.fun pōt.nam tex .authentice ſi aꝺuertať ꝺicit eam eſſe preferēꝺā legitimis ex latere.vnꝺe quo ad legitimoſ aſcenꝺentes.iura antiqua remanent ĩcor recta.vt ꝓbať in tex.victi.§.ex his in auē.ꝺ heredi.ab inteſt.ſi vero pater ē tātūmoꝺo naturalis.p̄fertur mater vt.l.fi. C.quāꝺo mul.tu.of.fun.pōt.nam ſicut mater naturalis.patri naturali p̄ferť i ſucceſſ filij qꝛ pater aꝺmittit ĩ ꝺuabus vncijs.maꝛ i vnatm̄ vtj.ꝺe ſucceſ.agna.§.vlt.ꝛ.ff.vnꝺ agnati.l.hac pte.quēaꝺmoꝺuz eſt ꝺe filio habēte patrē et matrē naturales quo ad ſucceſſionē ab inteſtato vt.l.ij.C.de naturalibuſ lib.et qꝺ no.az.in ſūma.C.e. ¶ Deinꝺe q̄ro ſubſequenter qꝺ ſi ſupereſt au⁹ et auia ad quē ipoꝝ ꝺefertur tutela. Ꝺo. ¶ Aut au⁹ ꝛ auia ſunt vtriq̄z paterni aut vtriq̄z materni. ¶ Aut alter paternus alius maternuſ primis ꝺuobus caſibuſ oportet ſupponere ꝙ auia ſit nupta erquo preſupponimuſ auum ſupeſſe.qui eſt eius maritus et tunc tutela ꝺeferť ipi auo.quia iura loquencia ꝺe tutela matris et auie . ꝺicentur requirere ꝙ non ſint nupte imo nuptijs renunciant . ideo his ꝺuobus caſibus auia

vr̄ ihabilis ꝓpter qđ tutela ꝺferr̄ ad auū cui nihil obstat.ſi ꝺo auus paternꝰ.et auia materna fuerūt vl ecōuerſo tūc etiā ꝺic ꝙ auus paternus ꝓferri ꝺz.qz iura faciēcia mrēs et auias tutrices.et ꝓferēcia eas a/lijs legitis intelligūt̄ de alijs legitis trā/uerſalib⁹ de alijs ꝺo recte aſcendētib⁹ nō vt.S.dēm eſt.et iō auia nō excluꝺet auuz nec ob.ſi ꝺicaŕ.ꝙ.l.q̄ ꝺicebat legitimū ꝓfe/rri matri ꝛ auie.faciebat tm̄ mētōez non de auia.et ſic tm̄modo obſtaret ꝺiſpoſitio iur̄ noui circa auiā ꝓpter qđ vr̄ eſſe ꝓferenda qz ꝺico etiā ꝙ q̄ ad auiā ꝓferēdam ꝺz ius ātiquū remanere qđ q̄oez erat in mr̄e. vīz ꝙ legitī ꝓferāŕ et ꝙ erit itelligēdū cū limi/tatiōe iur̄ noui vbi eēnt legitī ex latere.nā eaꝺē ē rō i auia q̄ i mr̄e ꝓ ℔ faĉ.l.ij.§.ſi ma/ter.&.filiꝰ āt.ff.tercul.inducēꝺo a filio.nō enī fuit intentio iur̄ noui qđ induĉ tutelā a/uie.facere melioris ꝺitiōis auiā ꝙ mr̄ez vel etiā ꝺeterioris.et hec ꝓcedūt ſi auus eĉ auia ſint nāles ꝛ legitī ſi ꝺo eēnt nāles tm̄.tūc ꝓferŕ auia.ſĉ ipa ꝓferŕ in ſucceſſio/ne vt.S.ꝺixi de ꝓfe et mr̄e nālibus. ¶ Sed quero q̄ꝺ ſi ſupeſt mater ꝛ auus quis pre/ferŕ.gl.tenet ꝙ auus ꝓferaŕ cū iura noua ſi corrigāt ius ātiquuz qđ ꝺiſponebat le/gitīos matri ꝓferri in legitie aſcēꝺētib⁹ vt ſtatī ꝺixi.et auus ſit de illis. ergo maŕ ei nō preferŕ.etiā ſic ꝛz glo.ſed ℔ nō placet bar.cū tex.vñ ſumiŕ auĉ.matri ꝛ auie.vo cat eas ad tutelā ꝙ.ꝺomodū ad hereꝺita tez.ſed claꝝ eſt ꝙ in ſucceſſ̄ ꝓfertur mater auo.vt no.i auĉ.de fūcto.C.de legit. here ad hanc gⁱ tutelā ꝺz etiā preferri i tutela et hoc tenet expreſſe glo.i auĉ.ꝺ heř. ab in teſt°.§.mulieribꝰ colŕ.ix. ¶ Sed cuz mater in tutelā ꝓferaŕ.nūquiꝺ ꝓferaŕ et in cura excluſis illis quos excluꝺit in tutela .licz non repiatur ibi viꝺeŕ bene expſſū i cura tū glo.in auĉ.matri et auie.et ꝺoc. ꝺicunt iꝺē eſſe in cura .et in tutela ꝓpter iꝺentita/tem rōis.que eſt in vtraq; ¶ Sed quero an mater et auia coganŕ ad tutelam vr̄ ꝙ ſic.ar.eoꝝ que ꝺixi.§.de tutel̄ in ꝓn.℔ ꝺic ꝙ volēſ admittiŕ nec opellit̄ per ter.qui ℔ ꝺicit.in ꝺicta auĉ.matri et auie .iō tutrices voluntarie ꝺicunt̄.oēs alij tutores ꝺicunt̄ nēarij ſicut in hereꝺib⁹ legitis ꝺicūt̄ q̄ꝺz nēarij vt filij in poteſtate ſtituti ꝺe iure ciuili oīo nēarij ſunt heredes. Quiꝺā vo lūtarij vt oēs alij agnati in poteſtate non ſtituti ¶ Alteriꝰ quero vtrū tutele mr̄is

ꝛ auie.ꝺicant legitie vel ꝺatiue.viꝺeŕ ꝙ le/gitie ꝓpr̄s.l.C.ad tcull.oppoſitum vr̄ naz ꝺe iure eſt ꝙ legitia preferaŕ ꝺatiue. et de iure. ¶ Co ꝺicit.q̄ fuit introꝺucta tutela matris legitī eam excluꝺebant.ergo ꝓz ꝙ nō erat legitia.nec eſt hoꝺie.cum ius nouiſſimum ad tutelaz eiꝰ ſolum q̄ꝺaz aꝺieceŕit.ꝓterea tutores legitīos faĉ.l.abſq; miniſterio ho/miniſ ℔ mater nō ē tutrix ꝓ.l.niſi ipa velit gⁱ nō ꝓt ꝺici legitia qz eiꝰ tutela non eſt in ptāte.l.℔ in voluntate matris ipiꝰ. ¶ Timore iſtoꝝ otrariozū tenuit glo.in auĉ.matri .ꝙ huiuſmōi tutela erat anormala qz nec tā tuz ꝺatiua.nec tm̄ legitia .℔ de vtraq; par/ticipabat. ¶ Item ſpe.in mā de tutore §.Dy/ꝺicit tutelam ꝓicꝺam eſſe legitimam pre/tertu ꝺcē.l.ꝛ per.l.ij.§.ſi mater.ꝺ.ꝙ ſi pater ff.ad tcull.et facit.l.penl̄.C.in quib⁹ ca .pi/ta.otra hi.et hec opi.viꝺeŕ eſſe vera ſaltem hoꝺie.cū de iure nouiſſimo.oībus iure etl. legitis ex latere tutorius ꝓferaŕ vt.S.ꝺixi nō ātelligo ꝙ ſit legitia.i.p.l.xij.ta.introꝺucta ℔ eſt inꝺucta ex extēſione iurl. ꝓpter iꝺentitatē rōis introꝺucte.p.l.xij. ta.ſĉ ꝺi/xi de tutela pīnoꝝ vt.S.de legit.pa.tu §. vlti.nec ob.ꝙ ꝺemū mater ꝛ auia volentes ad tutelā admittāŕ .qz ꝺico ꝙ tutoꝝ legi/timoꝝ.q̄ꝺā ſunt volūtarij vt mater ꝛ auia alij neceſſarij aliq̄ ht̄es excuſatiōez legiti mā alij ū ht̄ſ.ſĉ ꝓz i mā ſucceꝺeñ.qz q̄ꝺā ſūt hēꝺes legitī volūtarij q̄ꝺā neceſarij vt S.ꝺixi ¶ Sed pōe ꝙ maŕ ſit ꝺata tutrix in teſtō nūq̄ꝺ ꝺiceŕ teſtamētaria gl.ī.l.ſi ſb ꝺi ff.deſta.tu.ꝺicebat de hoc.℔ ꝺitas ē ꝙ erit teſtamētaria.volūtaria tū.q̄ꝺomodū a ſi muli de hereꝺib⁹ teſtamētarijs.q̄ꝺā volū tarij.q̄ꝺā neceſſarij ꝺici pñt ꝛ eā poſſe ꝺari tutricē teſtamēto ꝺicē tex.apte in ꝺcā auĉ. matri ꝛ auie ¶ ℔ qz ꝺcz fuit.S.ꝙ ꝺ iure no uiſſimo fuit introꝺuctū ꝙ maŕ ꝛ auia teneŕ renūtiare.ſine ſacramēto tū.ſcḋis nuptijs ¶ Quero nūq̄ꝺ ſi eis nō renūtiauit nūquiꝺ erit tutrix vr̄ ꝙ ſic qz omiſſio mo ꝺice ſolē/nitat.nō ht̄ viciare actū q̄ gerit vt.l.i.in ſi. ꝺ.de uē.inſpi.vbi fuit introꝺuctū ꝙ ad iſpi cienꝺū vēre p̄gnātis/tria luiaria inteſſēt etſi ñ inteſſūt niſi ꝺuo.nō viciaŕ actꝰ q̄ gerit qz alteriꝰ omiſſio ē mo ꝺici ꝓiuꝺicij .℔ eſt l.ré nō nouā §.ſi patronū.C.iuꝺi. ℔ ꝺic cō trariū nā ius nouiſſimū et eĉ ātiquū ſpeci/fice req̄rūt renūtiatiōez ſcḋaꝝ nuptiaruz ꝓmo ꝺe iur̄ ātiq̄ nō poterat eē tutrix ñ.cū iuramēto renūtiaret.ꝺe iur̄ āt nouiſſio.ſolū

mō remittit iuramētū ꝫ remanet māvatū l.introducētis eā debere renūtiare nuptijs scdis.nec ē vex ꝙ tal renūtiatio omissa sit mobici ꝓiudicij imo magni.nā. l.iō ihibuit trāseūtez ad scdas nnptias esse tutricez qr ꝓsumit ꝙ amore scdi viri filios excoriaret vt.l.q̄ tutoꝝ.ff.admi.tu. vñ cuz ea q̄ nubet sit suspecta legi.idē ē etiā de ea q̄ hēret animū nubendi.sicut solemus dicere in simili ꝙ paria sunt habere animū diuertendi et diuertisse vt .l.si ducbinam.ff.rerum amo.ꝛ.l.sed si mater circa fi.ff.q̄ et a q̄bus facit.l.nuptias.sed si tales. C.de nup.vnde cū renūtiauit.er q̄ .l.māvat.vī hēre animū nubēdi.et iō suspecta est.l. ac si nupsisz ¶Preterea in auc.vt sine.§.mat et §.qr vero mater.dicit ꝙ ocupisc̄cia hax nuptiarum ita reddit matrez et auiā ihabiles.sic scde nuptie.et ꝓpter hoc ad ipaz ocupiscenciaz tollēdā introduxit.l.ꝙ eis renūtiarēt vñ omissio dce rnūciatiōis est magni ꝓiudicij ꝛ iō hēret viciat tutelā.ꝓterea iudex q̄ ofirmauit eā tutricem absq; renūciatiōe ignorauc animū dce mulier.l.vtx hēret animū nubēdi.et tc̄ eā ad tutelā nō admisisz vel sic et cū ꝫ nō fecit. erauit in re magni ꝓiudicij ꝓpter qd viciat hec tutela. ¶Deinde qr.s dcz est ꝙ debent renūtiare velleyano q̄uo q̄o si ei nō renūtiauit. Ty.in auc. matri et auie.dic ꝙ renūtiatio modicuz releuat ex cui⁹ dcis vī seq̄ omissiōez ipi⁹ renūciatiōis nō viciare vel mutare tutelā.ꝫ tu dic ꝙ ei⁹ omissio viciat tutelā.nā omittit res magni ꝓiudicij vt vī dicere gl.ī auc.matri ꝛ auie possibile est enī.ꝙ mater a debitore pupilli nō exigat ꝓpter qd tenebit ipi pupillo ꝓdicto debitore effco forte nō soluendo vnde velleyano iuuaret nisi rnūciaret qr alienā obligatiōez vī in se suscipe q̄ casu hz locuz velleyanū.vel ꝑ esse ꝙ hz otutorē ex cui⁹ mala admīstratiōe.forte tenebit si velleyano renūciauit qd alr forte nō essz. ergo renūciatio velleyani forte est magni ꝓiudicij et hoc vī seq̄ gl.in.c.ex pte. R.extra de app et sequit spe.in mā tutelax.verūtn aduerte ꝙ si mater pupilli tutelā recipit et ꝓmittit vtilia facere ꝛ iutilia ptermittere.ꝛ oīa facere ad q̄ tenet q̄libz bon⁹ tutor deinde ꝓmittit oīa et singula obſuare et nō venire otra.et Jurat.vī ꝙ tale iuramētū sufficiat esto ꝙ nō fit rnūtiatū velleyano .quia iuramētū hz validare actū q̄ de se nō valz de iure.dūmō nō fit iprobat⁹ de iure vñ si mulier dicat se nō teneri ex aliena obligatiōe qr nō renūtiauit velleyano obiciet iuramentū.qd hz excludere velleyanū ſm ea q̄ scribunt ꝑ doc.in.l.si quis ꝑ eo.ff.de fid/iuss. ¶ Qz pone ꝙ in tutela matris ꝛ auie nō sit dictū ꝙ renūtiauit beneficio ꝑ se inrodocto nūquid talis omissio hz viciare tutelam.videt ꝙ nō qr tex.in auc.matri et auie.si vī req̄rere nisi renūciatiōem velleyani.et scdax nupti ꝓterea superflua sūt vitā da vt in.§.q̄b⁹ ī ꝓma ostitut. Dicid.ꝫ tal rnūciatio videt superflua.cū mulier nō habeat aliud bñficiū q̄ velleyani ergo ꝛ.dic ꝙ talis omissio viciat. qr tex. vñ sumit auc. matri et auie.hoc dicit.ꝓterea imo mulier hz alia beneficia ꝓter velleyanū qr succurritur sibi ꝓpter ignorāciā iur.qd nō esset in masculo vt.l.fi.C.de iur et facti igno. ꝓterea mulier nō ꝓt capi ꝑ debito nec in carcerem detrudi vt.l.fi.et auc.ibi posita .C.de officio diuer.iud.et extra de. iudi.c.mulieres li.vi.vnde ad excludēdū dca beneficia et multa alia que hz.est necessaria dca renūciatio qr est magni ꝓiudicij.et ex hoc sequit.ꝙ si renūciauit cū illa clausula gñali nō possr postea opponere aliqd bñficiū.qd opetat sibi vt mulieri.et iō ipa iurr. ignorācia nō iuuaret.et forte ꝑ debito capi possz vt masculꝰ.nec ob.ꝫ dicat ꝙ generalis renūciatio nō valet . qr talis fit iuris siue.l. auc̄te.q̄ ꝓt tollere bñficia q̄ alꝫ non tollerent vt pz in velleyano cui rnūciari nō ꝓt ſm opi.doc.in.l.fi.c.ad vell.et ꝓbat in.l.doli exceptio.§.diuersuz.ff. de nouat. tñ aut huic.l.renūciabit ꝛ valebit renūciatio. bñficia tamē que opeterent cuilibet masculo qui fuisset tutor.vtputa ne cōueīatur nisi in q̄tuz facere pōt et filia que opetūt masculo.nō tollerent sibi ꝑ hāc renūciatiōem beneficioꝝ ſm.d.bar. ¶ Deo pone ꝙ facta est generalis renūtiatio oīm beneficiorum ꝺ beneficijs āt velleyani ꝛ scdax nuptiax nihil dictū est.nūquid hec duo otinebunt sub hac generali renūtiatiōe.¶Bar. determinat ꝙ nō expedit specifice renūciare velleyano.qr velleyañ est beneficiū mulieri cōpetens ꝛ ophendit sub generali beneficiorū renūtiatiōe qd cū semel mihi accedisz defco obtinere nō potui.nā cū.l.dat formā ꝙ de hz beneficio fiat spālis renūciatio .non sufficit rnūciatio general. qr a forma.l.nō est recedeñ vt.l.certa forma.C.de iure fi.ꝓterea q̄ certa et spāli nota digna sūt spāliter exꝓmenda sūt ergo nō suffic generalis renūciatio scdaruz nuptiarum et velleyani

nã sine dubio sub illa ñnũciatiõe.nõ otine
tur trãsitº ad scõas nuptias.qz bñficium
facti est.vñ sub tali generali renũtiatione
bñficiũ nõ cadit.Hz pone ꝙ mulier nõ ob
ligauit exp̃sse oia bona.qõ tũ.l reqrit vt ĩ
auc̃.vt sine ꝓhi.nũqo talis omissio vicia
bit tutelã.vñ ꝙ nõ.nã nõ curamº õ mõ dũ
mõ ꝓhẽmº effectũ.aut tacitũ aut exp̃ssũ . ꝛ ĩ
ter tacitũ et exp̃ssũ.q̃ ad effm̃ nihil interé
vt.l.cũ qõ.ff.ñ.cer.pe.et absq; obligatione
exp̃ssa bona mris ꝛ auie sũt tacite obliga
ta vt.l.ꝓ socio.C.de admi.tu.ergo nõ ẽ cu
rãdũ de exp̃ssa obligatiõe.Ꝫ dic reqri exp̃s
sam obligatiõez qz tex.sic exp̃sse mãdat vt
dicta auc̃. vt sine prohi . matres.p̃terea lõ
ge interest inter obligatiõez tacitã et exp̃s
sam.vt pz in.l.assiduis.C.qui.po.ĩpig.ha
ergo nõ sufficit tacita obligatio. vbi.l.mã
dat fieri exp̃ssam.p̃terea tex.alibi reqrit eã
ĩ tutela exp̃ssaz fieri obligatiõez bõꝝ vt.l.
de creatiõibº in fi.C.de ep̃a.aud.gº tacita
nõ sufficẽ. ¶ Hz pone ꝙ mat̃ et qõã aliº da
ti sũt tutores in testõ. nũquid ambo tuto
res erũt vñ ꝙ nõ nã iura dicũt testam̃tari
os tutores p̃ferri mri vt pz ĩ dca auc̃. ma
tri et auie.et in corpe.vñ sumit. Ꝫ gl.dic̃ v/
troſq; eẽ tutores testãrios.et qõ dr̃ esse p̃fe
rendos dz ĩtelligi nisi mater sit testãria.nã
tũc pari passu ãbulabũt ¶ Hz pone ꝙ ma
ter sit data tutrix in testõ.nũquid añq; ad
miniſtret dẽat confirmari ꝓ iudicẽ.qõaz dic̃
ꝙ sic.p.l.q̃ aliena.§.q̃q̃.ff.de neg. gest. Hz
certe illa.l. loq̃t de iure antiq̃. hodie vero
nõ expedit.Ꝫ sufficit ꝙ tutelã coraz iudice
agnoscat.et renũtiet p̃dictis bñficijs ꝛ ita
det̃minat̃ in dca auc̃.matri et auie. ¶ Hz
pone ꝙ matre ignorãte et nõ reqsita datus
est tutor.nũquid valebit.de hoc sũt glo.cõ
trarie. in.l. tutor si fuerit peritus.ff. de tu
to.et cu.da.ab his Glo.tenet ꝙ non valet
In dicta auc̃.matri et auie in vlti.gl.circa
fi.videt tenere ꝙ valeat.sed pro p̃ma glo.
ꝙ talis datõ tutorl.ñ valeat arguit sic que
dtra iura fiũt iurl. nõ debent sortiri effm̃
vt.§.de nuptijs .H.si aduersus.C. de legi.
l.non dubiũ .Ꝫ talis datio tutorl fuit fca
cõtra ius.disponẽs qõ p̃ferat̃ ei mater.gº
talis datio non valuit ꝓ hoc.l.magl.puto
H.ñ hoc.ff.de tu.ꝛ cu.da.ab his.et.l. tutor
si petitus e.ti.et hanc ꝓtem sequitur dy. et
oldr.C.qñ mu.tu.offi.fun.potest.l.ij. Pro
hoc.l.iij.H.vltl.ff.ad trebell. Ja.bu. tenuit
gl.ij.scz ꝙ tutorl. datõ valeat ꝓ casũ.l.ñ vt

ꝓponis .C.de ofir.tu.que optime fac̃. nã
ibi est casus ꝙ tutor erat datus a patre.
filio emancipato.qui ofirmatione indige
bat.ergo non reqsito dedit aliuz. ibi dicit
ꝙ datio scõi valet.nec ob.qõ dicit in auc̃.
matri ꝛ auie.ꝙ p̃ferr̃ ĩ.qz vex est ꝙ mater
et auia p̃ferunt re itegra. sed occupata tu
tela per alium.non.et hanc opi.dñs odof.
seqtur ibi.maxime si ponam9 ꝙ mater fue
rit in mora in declarãdo se velle esse tutri/
cez et iudex sciuerit pupillũ habere mrem
qui ꝓpter negligẽciã mris quã iudex p̃su
mit suspectã.vñ iudex voluisse eã excludẽ
ꝛ aliuz dare ar.l.scim9.C.de admi .tu.sec9
do si mater nõ fuisset in mora.qz tũc nõ vñ
valere talis tutor̃ datio ꝓ iura.§.pro hac
pt.allegata.pro hoc facit.l. cũ non.ff.de fi
deicõ.lib.et.l.fi.qui admit.ad bo. pos. p̃nt
¶ Preterea ꝓ dicta gl.q̃ tenet ꝙ talis tutor.l.
datio non valeat.facit ꝙ regulariter tuto
rẽ habẽti.tutor dari nõ p̃t. Ꝫ pupillus iste
habebat tutorẽ.s.matrẽ.ergo aliº sibi dari
nõ p̃t.Ꝫ rõ ista nõ vñ p̃cedere qz mater ꝛ a/
uia añquã declarẽt se velle esse tutrices ñ
sũt.nã sicut supi9 ego dixi det̃minãdo ꝙ tu
tela mris et auie sũt tutrices legitie volũ
tarie.vñ añ volũtatẽ nõ dicũt tutrices ꝙ
admodũ heres volũtari9 legitim9 nõ dicit
heres añq; declaret se velle eẽ heredẽ.ꝛ iõ
nõ vñ vex dicere.ꝙ iste pupillus hr̃et tu/
tricẽ matrẽ.et iõ cessat dcm ar . ¶ Supdictã
opi.odof.seqt̃ Cy.in dca auc̃.matri ꝛ auie
in vi.q.hac rõe addita.nã cũ mater nõ sit
tutrix in vita.Ꝫ tũc demũ cũ petit.ꝛ decla
rat se velle tutricẽ eẽ.sequit̃ ꝙ existendo ĩ
mora.vñ velle se.ñ esse tutricẽ .ar.l.no9 ali
enatiõis.ff.de ẋbo; sig.vñ postea peniten
do et volẽs redire ad tutelã cui ñnũtiauit
audiencia nõ est.ar.l.ñ q̃s. C. de iureiurl.
cũ si . Hui.de suza.dic̃ determiacl odof.eẽ
verã qñ mulier non est data tutrix ĩ testõ
et qñ sciuit aliũ tutorẽ dari.nã tũc pacien
cia sibi nocet ar.l.si dñij.ff.ad velle.et Cy.
de iure do.impe.l.i.ñ vero ignorauit tuto
rẽ dari dco pupillo. tẽ sibi nõ p̃iudicauit
ar.l.fi.ff.de trãsac.ꝛ.l.genero. ff.ꝺ his qui
no.in fa. Si ẋo datº fuerit in testõ solẽni.
tũc alterius tutoris datio nõ valuit.C.q̃ tu
da.pos.l.si sororis nec ob.dẽa.l.si vt ꝓpos
qz loq̃t in tutore inutiliter dato.ꝛ hãc opi
vr̃ seq̃.mar.syl.et Jo.an.in addic.sup spe.
applaudet.Ꝫ qz ĩ det̃miacl.p̃dicte.q . fm det̃/
minacõez odof.et Cy.distinxerunt ipi vtz

mater fuerit in mora vl nō. ḡro quātū tpſ
reḡrat vt dicat mater eſſe in mora .lex enī
aſtrīgit vt ℣.ānum tutorē petat vt . l. ſciā
C.de legit.heredi.ꝛ q̄tiēs q̄s tenet ad diē
lapſ' dici ꝺſtituit eu3 in mora vt.l .magnā
C.de ꝺtrahēda ꝛ cōmit.ſti. vñ ita puto in
ꝓpoſito.l3 doc.non tangant. ¶ Dz ḡro q̄o
ſi mater et auia nō trāſierūt ad ſcꝺa vota
ſed luxurioſe ſunt vt q; ſtuprū ꝺmiſerit nū
quid ꝓ hoc excluꝺūt a tutela.vī ꝙ ñ.quia
tex.ſolūmō loquūt de nuptijſ ꝺtrahēn nec
eſt tanta ſuſpicio ꝙ excoriēt filios cā vāꝺi
luxuriāti cū ea.quāta eſt de marito.ſo.glo
in auc.ſacrm̄.C.qñ mu. tu.of.fun. pōt.deī
minat ꝺtrariū.et illā ſequūt doc. nā nō ꝺz
plus oparī luxuria ꝙ caſtitas vt ī auc. de
reſti.et ea q̄ pa.℣.ſi.faī.l.ſi.qñ mu.ꝛc. ¶ Dz
ḡro excluſa mre ꝓ trāſitū ad ſcꝺa vota ad
quē tutela ꝺefertur vtrum ad legitimum
vel ꝺatiuum. ℣o.glo.in ꝺicta.l.auc.ſacrm̄
tenz ꝺiſtinḡe. ꝙ ad ꝺatiuū.iſta queſtio ē
ſatis ꝺubia.et cum accꝺiſſz de facto . com
miſſa fuit.ꝺ. Ja.ꝺ bel.ꝛ richar. ma. exiſtēti
b' in ſtuꝺio bonoñ.et tenebant opi.glo.p'
ꝺicte. ¶ Ja.bu.et ray.de for.tenebāt.ꝙ de
fertur ad legitimuz.per regulaz generalez
ꝙ quotiēſcūq; ſupeſt legitim' excluꝺit ꝺa
tiu' vt pz in ordine titulorū. Reſtat vide
re iura.q̄ faciūt ꝺtra hāc ptē ꝓmo ꝺtra faī
l.ij.C.qñ muli.tu.ꝛc. vbi ꝺī ꝙ mre excluſa
admittit ꝺati'. Rō ꝙ illa .l. loq̄t de iure āti
quo.quo legitimus excluꝺebat matrē .vñ
ꝺz intelligi illa.l.ꝙ legitim' nō ſuperat .al
nō ꝓceꝺeret vex qz mater hoꝺie excluꝺit
legitimuz ideo.l.illa nihil facit. Itē cōtra
hāc deīminatiōez faī.l.oēm ꝛ.l.mrem .C.
ad tercul.ꝛ.l.iij.C.in qui.ca.pig.ta.ꝺtrahī
ꝛ in auc.ꝺ nup.℣.ſi aūt tutelis coll. q̄rta.ꝛ
l.mres.C.qui pe.tu.ſed certe rñꝺeī ad iſta
oīa.per ꝓictos qz ꝺz itelligi in caſu q̄ nō
erat legitim'.ꝺtra quā ſolutiōez facit glo.
in ꝺca auc.ſacrm̄.q̄ ꝺeterminat ꝺtrariū.ſo
ꝺic ꝑm bar.tres eſſe caſ' .qñq; enim mater
nūq; tutelā aſſūpſit.ß corā iuꝺice acceꝺenſ
renūciauit eiꝺē.ꝛ tūc ſucceꝺit legitim' ar .l
ij.C.q̄ pe.tu.qñq; mater tutela aſſūpta re
nūciauit eiꝺē. vtpote qz tranſiuit ad ſcꝺa
vota.et tūc loc' eſt ꝺatiuo.ꝛ ita itelligo gl
in ꝺca auc.ſacrm.et gl.in.l. ſi quis ſb ꝺoditi
one.ff.de teſta.tu.et ℣. cū coram iuꝺice ac
ceſſit et ſuſceptā tutelā renūciauit. volens
trāſire ad ſcꝺa vota nā corā iuꝺice manife
ſta ē ſuſpicio ꝙi' mris.ꝛ iō iuꝺex eā rmo
net vt ſuſpectā ꝛ aliū ꝺat.ar.l.ſi. q̄s ſub cō
ꝺic.℣.i.S.allata.qñq; mater nō curauit ꝺ
filijs nec iuꝺice. ℣ ſimplr trāſiens ad ſcꝺa
vota ꝛ tūc ex iur' ꝺiſpoſitiōe iuꝺice niḣil a
gente.ꝓuata eſt tutela.et hoc caſu loc' eſt
legitio.ꝓ ea q̄ ſupi' ꝺca ſūt in fili in ꝺepor
tato ꝛ filiꝰ circa quoꝝ remotiōem iuꝺex
niḣil agit ſm bar.ex q̄ deīminat.innuit ꝙ
mre trāſeūte.ad ſcꝺa vota nō eſt āpli' ſpes
ꝙ reaſſumat tutelā.qꝺ facit ad ea q̄ ſtatim
ꝺicā. ¶ Dz pone ꝙ mater accedit ad iuꝺi
cē ꝛ corā eo ſimplr expoit.ꝙ vlt trāſire ad ſe
cūꝺa vota.vtꝝ ꝓ ℣ ſtati deſinat eſſe tutrix
vel expectabit ꝙ trāſeat ad ſcꝺa vota.glo
ī.l.i.C.in qui ca.tu.ha.ꝛc.i ſi inuit ꝙ tutrix
eſſe nō deſinat ꝛ allegat.l.oēz.C.ad tercul
et uiꝺet velle ꝙ cū ea deī ali' tutor gl.l.cuī
℣.interꝺum.apte deīminat ꝙ nō deſinat
eſſe tutrix.pro hac pte facit tex . q̄ ꝺicit ꝺtra
ctis nuptijſ.q̄ ẋba viꝺet exigere factū ꝛ rē
pfectā ꝺenotant.quia cōtract' ſunt fēi vt.l.
ꝺfilio ī fi.ff.de cur'.furi.ꝛ gl.no ℣. de oblig
ſeq vbi facta exiguntur.verba nō ſufficiūt
vt.l.ſi pcur'.℣.ſi ignorantes.ff. manꝺati.et
iō ꝺicit gl.ꝙ aliud eſt ꝺicere volo aſcenꝺe
re arborez.ꝛ aliꝺ ē arborē aſcēꝺere vt.l. ſi
ementis.C.de contrahe.ꝛ.emp.nam ſi ꝺicē
tur volo aſcenꝺere arborem .non ꝓpterea
ſequitur ꝙ aſcenꝺam vt patet.ꝑterea ī tex
ponit ꝓticipiū ꝑteriti tpis.viz ꝺtractis nu
ptijs ꝛc.ꝛ eſt qꝺ ꝺenotat rē pfectā vt.l.i.℣.i
ff.ꝙ quiſq; iur'.ad quas rōes viꝺere meo
eſt ꝺifficilis rñſio.ꝺ.bar. deīminat cōtra p
ꝺictas gl.nā ab īinicio mater nō ꝺareī niſi
frnūtiaret ſcꝺis nuptijſ ꝓpt ſuſpitiōez. quā
ḣz.l.de ea.ꝓ id qꝺ ꝺicit in.l.ler que .C . de
admi.tu.ℏ cū ꝺicit ſe velle tranſire ad ſcꝺa
vota.ibi eſſe incipit aīus nubendi. ſupue
nit ſuſpicio.l.ꝓ quā revoīt ſuſpecta ꝛ a tu
tela remoueī .ſalte quo ad ſuſpiciōez īou
cendā et ſic nō ob.qꝺ ꝺicebaī ſupius ꝙ a
liud eſt volo aſcenꝺere arborē. et aliud aſ
cenꝺere qz illud atēꝺit circa ẋitatem.iſtō
vero circa ſuſpitionem.ꝑterea .ꝓia ſūt hre
aīmū ꝺtrahēꝺi nuptiaſ .ꝛ ꝺtrahē vt.l.īpia
les ℣.ſi tales.C.de nup.ſicut paria ſūt ꝺi
ūtere et habere aīmū vt.l.ſi ꝺcubinā.ff.reꝛ
amo.q̄ ꝺeterminatio eſt ſatis nōbilis ſm
bar.ꝛ pro eo facit ℣.ſinaūt tutela in auc.ꝺ
nuptijs.vbi volentis venire ad nuptias
ſola voluntas et cōcupiſcencia nuptiarū
viꝺeī facere eam ſuſpectam. et gloſe que a
liter ſentiunt.maḽ ſentiunt. ſecūꝺuz eum

nō ob.tex.otractis nuptijs. qz ibi ponit pri
cipiū pteriti tpis ꝛc.et ꝟbuz facti.qz tex.in
corpe eq̄parat voluntatē facto.dū dic vo/
lētē ad scōas nup.veire ꝛc.ꝛ p ꝟ determinat
etiā p eūdē q̄ idē sit i ea q̄ spōsalia otraxit
quā.q.de sponsa tetigit spe.in ti. de tutore
q̄ ℣.nūq̄o diceñ.ꝟ.q̄o si nōdū otraxit vbi
ipe spe.tetigit opi.vbi ō bobio. q̄ dicebat
ō iurl.rigore spōsa otrahēs.nō excludat p
tex.qui dic otractis nuptijs.ꝟ ꝓpter idemtā
tē rōis.q̄ rō est cā suspicōis affectꝰ mulie
ris ad tm virū.bñ ipedit et pdicta pcedūt
vbi mater nōdū tutelā ognouisset.ꝟ rebus
itegris dixisset.ad scōas nuptias se velle trā
sire vel spōsalia otraxit.ꝟ pone q̄ iā tutrix
erat.et forte litigabat tāquā tutrix.nunq̄o
p hūc otractū spōsalioꝝ ꝛ occupiscentie ad
zm vir tutela puabit.determinat idē spe.ꝟm
pdictū vber. de bo.q̄ nō desinet esse tutrix
qz facilꝰ ipedit ab inicio adquisitio alicu
ius rei.q̄ postea adq̄sita pdat ar.l.i.ℌ.ca
sū.ff.de leg.pmo.alꝫ ō lib. ꝛ posth.et.l.ij.ff
de adult.qō si essz vex i sponsa. mstomagl.
in ea q̄ simplr dic se velle nubere.sed certe
vbi ipa tanq̄ tutrix litigabat qō est magl.
dubia.et vr tūc q̄ nō debēt renūtiare tute
le ita de facili ar.l.in causis ꝛ q̄ ibi no.i pn
ff.de pcur. ¶ Sed pone q̄ mater p trāsitu
ad scōa vota pdit tutelā filioꝝ.demū dissolu
to mrimōio.vult reassumere. mō q̄ritur
nūquid possit.vr q̄ sic.nā hic cessat cā su/
spicōis p quā a tutela rmouebat qz scōus
vir nō subest.cuiꝰ amore suspicat lex.eā de
bere excoriare filios.et iō cessante cā phi/
bitiōis debet cessare effectꝰ ipiꝰ phibitiōis
ar.l.generaliter et qō ibi no.T. de epis et
cle. ¶ Preterea simile videmꝰ in tutore dato
sub pditiōe vel excusato pp̄ etatē ad tps
loco cuiꝰ dū impedimētū durat.vat alius
vl etiāsi ab hostibꝰ captꝰ fuerit vt pz. ℣.in
pn.et.ℌ.i.ꝛ impedimento cessante.ipam tu
telā reassumit.ita erit i ppolito .nā cū scōe
nuptie sit impedimētū tpale.ipo dissoluto
ad tutelam pdictā admittenda erit .pterea
mulier ad scōa vota.l. pmissione. transire
potuit ergo qō erat legitie factuz penā nō
meretur vt.l.graccus.T.de adult. Cōtra ℌ
vr qz iura q̄ quis pdit nunq̄ recupat vt.l
q̄ res.ℌ.arena.ff.ō soluti.ꝛ.l.fi.ff.ō euic.spe.
i dicto ti.de tutore distīguit qz aut dū ista
transisset ad scōa vota.tutela pupilli fuit
occupata p aliū.et eaz nullatenꝰ reassumit
ſi vero alius tutor non est et sic tutela va/
cabat.tūc reassumere poterit quia cessat i
pedimentuz p hoc.l.i.ff.de repu. Item naz
filius q̄ renūtiat hereditati paterne ad eā
admittit ex beneficio spāli. dūmō ñ sit per
aliuz apprehensa.qz si esset apprehēsa p ali
um tūc nō admitteret.pro hoc etiā facit qō
scribunt doc.in.l.gallus.ff.de lib.et posth.
vbi si aliq̄s restitueret natalibus qui olim
succedere nō poterat.naturali pri ō̄functo
ad successiōez admittit si hereditas nō fu
erit per aliū occupata.aliaſ vero per occu
pantes eaz excludit facit.l.fideiussor p° ℟m
so.et.ℌ.i.ff.qui satis.cog.facit qō no.in auth
de testi.et ea que parit.ℌ.i.et.ℌ. si ꝟo.sed cer
te si tenemꝰ determinatiōez Ja.bu.et Ray. ō
for.et eē bar.quā.℣.dixi dū q̄rebam quis
admitteret ad tutelaz exclusa mre per trā
situm ad scōa vota.vbi dixi q̄ admittit le
gitimꝰ.so.hec est expedita.et male determi
natur per spe.qz siue tutela sit occupata siue
nō.qz regula est q̄ q̄cūq̄z in locū tutoris
remoti puenit ad legitimū nō est vnq̄ spes
q̄ ille remotꝰ reassumat.quia tūc demū ad
legitimū puenit.q̄ nulle rliquie rmoti su
persūt vt dixi.℣.in pn.huiꝰ materie. Cum
ergo pdicti teneant q̄ pueniat ad legitimū
matre exclusa.ergo necessario dicēdū ē.q̄
nulle rliquie pōris tutele remanebāt i ma
tre.pterea etiā tenendo opi. q̄ pueniat ad
patruū matre exclusa.in diſtricte vivet nūq̄
matrē admittēdaz qz remouet ꝓpter suspi
ciōez quā.l.ℌz de ea et tunc non est spes q̄
trāsmittat tutelā.quādo tutor remouetur
ꝓpter suspiciōez. qz ex quo semel suspectus
et sic malus.mala est suspitio in futurū cō
tra eū vt.ff. de suspec.tu.ℌ.vlt.ff.de sena .cas
sius.vnde suspicio q̄ ista cōtrahet tercias
et quartas nuptias.et sic vr eaz oīo exclu
dēt. Cōcludit ergo ꝛ bene q̄ postq̄ mulier
otraxit scōas nuptias.q̄ soluto mrimonio
nō possit eē tutrix pupilloꝝ pmi mrimonij
nec ad tutelā ipoꝝ pōt aspicere. ¶ Alteri
us q̄ro pone q̄ matre uolente trāsire ad se
cūda vota si nō vult pdere spē successiōis
filij sui.imponit sibi necessitas vt aliū tu/
torē petat.nūquid iudex tenet dare illū q̄
mater petit.glo.in auth.hoc sacrm videt te
nere q̄ sic.quidā vero dicūt iudicē non te
neri de necessitate illū quē mater pōt dare
et refert ¶ y.ita fuisse dsultū in auth.matri
p hac determinat.facit.l.credendū in fi.ff.q̄
pe.tu.vbi dicit q̄ matris ofiliuz non ē suf
ficiens ad eligendum .et nulla .l.cauet q̄

iuvex vare teneatur petitū a mre. vnde ꝺ/
terminat ꝙ iuvex petitū a matre. pōt vare
si vult, nō ām tenetur ve necessitate vt. l. ma
tris. ¶. qui. pe. tu. ⁊. l. ij. §. mater. ff. ad tercul
et sequit Ja. de are. vt refert Ty. i vča auč
matri ⁊ auie. lz vicat Ja. de are. hoc non sē
fisse. tamen scripta referunt. ¶ Vltimo q/
ro pone ꝙ mater est minor. xxv. an. sed ām
te q̄z tutela filij finiatur ꝑatur esse maior q̄s
ꝫ medio succedet i tutela, an legitim⁹ an
vatiuus videtur ꝙ vatiu⁹ ar. l. non solum
§. libertus. ff. de excus. tu. ⁊. l. si tutor rei pu
blice §. i. ff. de tu. et. l. si tutor. ff. de tutelis
⁊ ra. dis. Jn contrariū videt quia ei mater
legitima tutrix non fit nisi velit. sed lex di
cit ꝙ testim̄ scdm. tunc demū tollit p̄muz si
est validuz ex se ipo. secus si alias eius vi
res dependent ex voluntate alterius. pu/
ta filij ꝑteriti qui potest illud validare per
ei⁹ volūtatem. nam tale testamētum z^m nō
tollit p̄mū vt. l. cum in scdo. ff. de iniusto te.
et ibi no. facit. l. si filius qui in potestate. ff.
de liber. et posth. ita deberet esse in ꝓposito
quia mater non deberet excludere legitim
exquo excluſio dependz ex sua voluntate
⁊ ita videtur sentire. lz dubitatiē. d. bar. tñ
satis dubitauit de hac opi. nam qdcūq3 ē
impedimētū tpale in tutore vtputa qz va/
tus est tutor sub ditione vel ex die. non ē
locus legitio ꝫ vatiuo vt p3 §. e. p̄mo &° ⁊
sic forte opi. non est vera ⁊ vī loc⁹ eē vatio
¶ Sed pone iure cauetur ꝙ debitor pupil
li vel creditor. nō possit esse tutor. q̄ā tam̄
deberet esse. nisi debitor vel creditor ess3. et
sic ꝓ dēm impedimētū a tutela excludit. q̄rit
tē ad quē ꝓueniat. certe tūc videt. dicēduz
ꝙ ꝓueniat ad vatiuū qz i tali tutore videt
esse religē ⁊ spes tutele reassumende cū de
fierit esse debitor vel creditor. et est regula/
re ꝙ vbi supſint religē tutele impediti non
ꝓuenit ad legitiz ꝫ vatiuū ergo in casu p/
posito idē. ⁊ ꝓ hac determiac. fac. l. si ipube
ri. ff. de tu. et cur. da. ab his. et ita videt det̄
minare bar. ¶ Vltio q̄ro mat ad scda vo
ta trāsiens petit tutorē dari filio suo q̄ va/
tus est ꝓ iudicem. supstite tñ auia. q̄ cū pre
dicta ad ei⁹ noticiā ꝓuenisset. tutelam assu
mere vult et excludē vatum ꝓ iudicē. nun
q̄d ꝑt. doc. det̄minant ꝙ sic. ꝓ tex. vñ sumit
auč. mri. qui dič ꝙ oīb⁹ ꝑfert. testamētarijs
dūtaxat exceptis. et istud ꝓcedit sine scru/
pulo tenēdo opi. ꝙ ea trāseūte ad scda vo
ta ꝓuenit ad vatiuū. qz tūc semꝑ ē auia q̄
est legitima et inꝺubitanť ipm excluꝺens
nisi forte qz auia fuisset negligēs ꝑm ea q̄
plenissime supr̄ dixi circa māz mris. q̄ ignorā
te vat⁹ ē tutor ¶ Dz pone ꝙ pater. i ptāte
desijt hre filiū et ē absens qz relegatus vl
deportatus vel etiam est bannit⁹. tenendo
opi. ꝙ debannit⁹ equipareť deportato. nū
quid mater poterit esse tutrix filij sui vide
tur ꝙ non quia tex. videť requirere ꝙ ma
ter sit vidua. et tamē non est. qz est nupta.
ctrariū est ꝺeterminatū nā tex. qui excluꝺit
mulierē nubentē a tutela filij. itelligit de
alijs nuptijs. nā de eisdē nō ꝺubitauit qz
non est suspicio ꝙ exoriet filium ergo ⁊c.
Et hoc ad pñs sufficiat ad tutelā mris et
auie. qz alibi non reperies ita ꝺeterminatū

impubērel ¶ Tutor. l. prouisiōem equitatis rō intro/
duxit vt qui ꝓter etatis ibecillitatē ad sui
regimē non sufficit. alterius r̄gimie guber
neť. et finita tutela tutele iudiciū intētať ⁊
nō ante. ḥ. d. vsq3 ad fi. ¶ Sed pone mater
filioꝝ tutelā acceptare non vult. nūquid
ex hoc sentiet aliq̄ icōmodū ꝺ iur. rñdeo
ꝙ si mater stetit negligens ꝑ ānū ꝙ filioꝝ
tutelā nō acceptat. vel nō petat aliuz tuto
rem decerni filio suo. et lz ꝑ iudicē ad cōfe
ctiōem inuentarij opelli possit. ꝑuať succes/
sione filij sui. in pupillari etate decedentis
vt. l. oēm. ¶. ad tercul. ⁊. l. sciāt. ¶. de legit.
heredi. ⁊. l. ij. et qꝺ ibi no. ¶. si aduers. delic.
et. l. ij. §. si mater et §. vlt. ff. ad tercul. et hec
ꝓcedunt de plano quando est locus tu/
tori vatiuo. matre negligente. vl ea renun
tiāte ¶ Sed pone ꝙ pupillus habeat tu/
torem legitimū qz forte superat sibi patru
us qui erat ꝓximior. nūquid ꝓiuabit ma
ter successione filij nisi petierit tutorem. &°
ꝙ si qz tutorē legitimū. l. xij. ta. facit. absq3
eo ꝙ petať vt. l. iij. in p̄n. ff. de legit. tu. et. §.
de legit. agna. tu. in p̄n. et hoc est clarum ¶
Sed pone ꝙ talis tutor legitim⁹. nec facit
inuentarium. nec aministrat. mater cora
iudice non instat ꝙ talis legitimus tutor
faciat inuentarium vel ꝙ satisdet vel alia
faciat ad que teneť. nunquid ex hoc ꝑua/
bitur successiōe filij sui. videtur ꝙ sic quia
casus est in. l. ij. §. ꝙ si nō opulerit. ff. ad ter/
cul. nam excusatur a non petendo exquo
l. dedit. non tñ excusať a faciendo cōpelli ꝑ
iudicē ofícere inuentariū. et alia q̄ facere ꝺz
et hanc ꝓtē tetigit spe. in ti. de tu. ℞. nunq̄d
vicen. in fi. Albertus et odof. determinant

Casus 5 in quib. mater non potest filius tutore dimittere

oppositus qui disputauit hāc.q.n ꝓbat de termiatiue iducēdo q̄dā nōbilē gl.que ē ī d.l.iij.C.ad tcul.que potī q̄nq casꝰ spāles in quibꝰ mater excusat si nō petat tutorez filio.pmꝰ est si pubes decedat filiꝰ vt est casus in.d.l.iij.§.vlt.C.ad tcul.scōus si mat viderit nō expedire.et nō expedit filio suo tutorē hre.seu iuentariū facere vt nō ostēdant bona rei familaris vt.l.i.C.qñ ꝛ quāquar.ps debet li .x .Tertiꝰ si mat volebat petere tutorez ſ.tps legitimū.§ aliꝰ ꝓuenit eam.quo casu mater excusat.quod fac ad statutū.quo cauet.ꝙ sindici.ſ.certū tps habeant denūtiare maleficia.ꝙ si ꝓuenti fuerint ante illud tps per iudicem inq̄rentem vel per eum.qui accusatiōem de maleficio porrexit.nō tenebit sindicꝰ ad penaz statuti pro eo ꝙ nō denūtiauit. Quartꝰ casꝰ est si filiꝰ hꝫ aliquē tutorē legitimū Quitus si mulier fuerit minor.xxv.an. q̄ ꝓpter eta tez sibi subuenit Item fallit etiā si mat fuerit in seruitute vel grauata ifirmitate vl alia iusta cā put hec oīa colligunt i.l.iij.§.si mater.cū se.ff.ad tcul.Ex quo ꝓcidus albꝰ determinat mrem non esse ꝓuādā debita successiōe filij ꝓpter negligētiā.nā.l.logītes de ꝓuanda matre non petente tutorē ꝛc.videtur loqui in tutore datiuo.non āt in legitimo vnde.d.l.odiosa.restringenda est. non āt trahenda ad legitimū.et ita etiam determinat Jo.an.corrigendo dēm spec.in.d.§. nunquid diceñ.& .vlt.qui male locutꝰ fuit vt pz ibi in addicl. Jo.and. Sed q̄ro pone ꝙ mater pregnans existēs .mortuo marito non petijt se in possessꝫ. mitti noīe ventris bonorū mariti.nec etiā petijt tutorē tri.nec etiā petijt curatorem dari bois .ad que oīa tenet de iure vt pz in ti. de ven.in pos.mitt.et de cura.bo.dando.nūquid per hoc successione ꝓuabitur.videt ꝙ sic.q̄ in ꝑmis duobus casibus multuz delinquit denegando fauorabilia partui qui ꝓducit in lucē.nasciturus nō solū sibi.sed etiā rei publice.ff.de ven.in pos.mitt.l.i §.eo facilius.ꝑterea multuz delinq̄t q̄ ꝓpter negligenciā poterūt denegari alimenta ꝓtui vt pz eo.ti.l.extraneo in fi.que videt eē magl. ꝓuidiciabilia.q̄ nō petere tutorē.ergo ꝓpt has negligentias ꝓuabit filij successione Prefatꝰ albertꝰ determiauit in dēis duobꝰ casibꝰ.ſ.cū non petijt se mitti ī pos. bonoꝝ noīe ventris Item cū non petijt ventri tutorē dari non esse ꝓuandaz successiōe filij.qꝛ nulla.l.cauet ꝙ ex his casibꝰ ꝓuaretur mater.ergo erubescere debemꝰ si otrariuz sentiamꝰ vt.l.illā.C.de colla. In ēcio vero casu ſ.si nō petijt curatorez dari bonis successꝝ ꝓuabit q̄z ꝛz nō habeant locum & ba.l.siue ꝺstitutiōis .que putat ꝙ mater non petēs dari tutorē filijs ꝓuet successꝝ filij.hz locū mens ī isto casu vt est casus in. l.iij.§.fi ſ ꝓguans.ff.ad tcul. Ultimo circa .§.impuberes.q̄ dicꝰ §.tractat de reddenda rōne ꝓ tutorē finita tutela.q̄ igit tutores solēt ꝺficere de rōibꝰ ipoꝝ Codices ꝛ libros.q̄ro quō et qñ fides eis adhibeat. distigue tres casus.aut ē in liꝰ tutoꝝ aliq̄d scriptū ꝓ tercio.et tē fidē ꝓ tercio facit.vt est casꝰ ī.l.lucius.§.tutele.ff.de admi.tu. Aut otinetur aliq̄d ī eo ꝓ pupillo otra tutorē. et facit fidē.q̄ ꝓuata scriptura ꝺfecta facit fidē cōtra se vt no.gl.in.l.quedā.§.numulariosſ.ff de edendo et.l. Instrumēta ꝛ.l.rōes.C.de ꝓbat & aliq̄d otinet ī dēo liꝰ.otra pupillū et tūc aut talia sūt q̄ dependent a volūtate tutoris.meza.vt q̄ mater est. et fac scribi in codice rōnū ꝙ ipas impēsas q̄s facit iterdit rehabere.et aio repetendi fac.et tūc fidem fac otra pupillū.et ꝓ tutore vt .l.nesēniꝰ.ff.de neg.gest. Aut in dēo libro sunt descripta talia.q̄ nō dependēt a volūtate tutoris. vtputa ꝙ aliq̄d ipendit vel solutiōez recepit et filia.et tūc dic scōm pe.q̄dā sūt. q̄ nō pñt de facili ꝓbari vt expēse minute vtputa q̄ emit carnes salsas ꝓ q̄tidiano vsu.et in istis stat liꝰ.suo.ar.legl.si q̄s ꝓ redēpt.C.de donac. et q̄ nō.Ty.de epīscle. Aut dō otinent alia q̄ pñt ꝓticularitez probari vtputa q̄ soluit creditori pupilli vl filia.ꝛ tē credit ei.cū sit ꝓuata scriptura ar.dēe.l. Instrumētū. Hz otra ꝓdicta istat ꝙ nullo mō stet scripture tutoris. vñ op .de l.ex snīa.ff.de testa.tu.vbi ascribēs sibi tutelā in testaméto.nō est tutor ſo .ibi loq̄t ꝺ ascribente sibi tutelā et tutele officiū ꝛ iō illi scripture nō stat.§ q̄ supdca sūt loquūtur in scriptura.q̄ fit de ꝓticularibus articulis tutele .et ꝑm hoc est dīa vez q̄s sibi ascribat totale officiū.an ꝓticularia officij illiꝰ que faciūt ī arm vtrū notariꝰ possit scribere omissiōez q̄ sibi fit de aliq̄ actu vtputa omissa est alicui examiatio testium nūquid hanc omissiōez possit idez scribere .ꝓ ꝓdicta pz determinatio ꝙ sic.nā nō ipe scribe

aliqꝫ officiū totale. ℔ si vellet sibi ascribere vnū officiū totale vtputa q̄ esset cācellarius vel notar. tūc nō posset. et ſm hoc notarius ordinarij vicarij qui scribit distributōnē officialiū. nō posset scribere deputationem officij sui. qz esset ascribere totum officiū. sic i sili videm⁹ si eēt otētio de totali iurisdict. potestatis. si esset potestas. non possz de hac cā cognoscere. cū cā sit ꝓpria in qua null⁹ p̄t eē iudex vt. T. ne ꝺs i cā ꝓpria iust. si ꝺo ē otentio. verū i vna cā ꝓticulari puta ticij. essz ipe iudex opetens. bñ posset de hac ognoscē vt. l. ij. ff. si ꝺs i iust. vo. ñ ierit.

De auctoritate tu.

AUctoritas ℔breuit ꝺ. o. sine aucte tutoris pupill⁹ suā ꝺditiōem meliorem efficit. ⁊ tutor. l. auctas ad obligādum pupillum est necessaria. sine qua pupillus actum gerens vtrīq obligatorium. contrahēte cū eo sibi obligat. ℔ eidem non ipe obligat. ꝺ. o. vsq ad ℌ neqz tñ Jn gl. ꝗnta ibi ar⁹ otrax̄. so. hic otract⁹ ꝓ tāto clauꝺicat qz ē iusta cā clauꝺicāꝺi ꝓt culpā cōtrahēntis cū pupillo sine tutore Jn e. gl. ibi alias x̄. qz tex. ⁊ gl. in corpe iur̄ circa hanc māz qñ pupill⁹ obligeť vel nō. vī multum aduersare. omissis opi. oim. distigue ſm. ꝺ. bar. aut nos loq̄mur ꝺ pupillo ifāte. ⁊ certe ille nec ciuiliter nec nāliť obligat vex tñ locupletior fc̄us tenebiť ꝺditiōe sine cā. vl actiōe ad exhibēꝺū. nō āt actiōe ex otractu quē gessit vt. l. iij. in p̄n. et qꝺ ibi no. ff. omo et qꝺ no. in. l. pupill⁹. ff. ꝺ regl. iur. ⁊ qꝺ dēz ē in ifāte. iꝺē ꝺicēꝺū in ꝓrio ifantie. s. a. x. ānis. ℌ. qꝺ dixim⁹ ℌ. de iuti. sti. ℌ. si pupill⁹. ℔ si pupill⁹ ē prim⁹ pubertati. et tūc aut promittit tutori suo. ⁊ nō obligat ciuiliter nec nāliter ita no. gl. in. l. i. ff. de nouac. qꝺ ē verū nisi pupill⁹ essz locupletior ex otractu cū tutore fc̄o vt. l. in q̄b⁹. ff. de auct. tu. Aut p mittit alij sine tutori. aucte. et tūc obligat nāliter etiāsi nō fit locupletior. rōe ꝺsensus cadētis in eo. q̄ nālez obligatiōez ioucit ve ꝺ. l. i. ff. de nouac. et hoc etiā ꝓcedit si non hēat tutorē. ꝓ hoc fac̄. l. fi. i p̄n. ff. de iurisdict. l. si pupill⁹. ff. ad. l. fal. ⁊ l. cū illud ℌ. i. ff. qñ ꝺi. leg. ce. cū si. si ꝺo pupill⁹ ē fc̄us locupleti or ex otractu quē iiuit. tūc et ciuiliter ⁊ nāliter obligat vt ꝺicit ℞ glo. et i vča. l. i. ff. de nouac. ℭi vero otraxit cum tutori. auctoritate tunc ciuiliter et naturaliter tenetur

eamē bñficio restitutōis iuuatur si lesus ē ff. de aut. tu. l. impuberes x̄. ℭa q̄ ꝺicta sūt ꝙ pupill⁹ obligat limitāda sūt si pupillus otractū fecit sup re alienabili. sine ꝺecreto quales sūt res q̄ ꝺuando ꝺuari nō possūt si vero sup re q̄ nō sic possit alienari. sine ꝺecreto tūc nō obligat sine tutori. aucte vt ē casus in. l. ad resoluendū. ff. p̄ꝺi. mi. ℭt est ratio ꝺictoꝝ oim. nam in p̄mo casu ideo pupillus non obligatur quia nō hz ꝺsensum. ⁊ sic deficit ꝺsensus sine quo otractus robur non sumit Jn scꝺo casu nō obligat ratio quia. l. resistit obligatiōi. et quotiens cūqz. l. resistit obligatiōi nlla actio ozit cilis nec nālis ar. l. si non sorte in p̄n. ff. de ꝺolo. et ista est ratio. l. his in bonis. ff. de ꝺ boꝝ. ℔g. vbi ꝺicit ꝙ ille cui est inꝺictuz bonis nullo modo obligat nam cuz. l. resistit alicui actui peccatū est venire otra. l. ex tali actu nulla potest resultare obligatio. imo iuramētū non valeret talez otractuz vt ꝺicunt doc. in. l. si quis p eo. ff. de fideiuss quod tene menti ꝓpetuo ad statuta p̄hibētia aliqꝺ fieri. puta statutū ꝺicit ꝙ mulier non otrahat absqz ꝺsensu viri sui. vl ꝙ nl⁹ otrahat cuz muliere nisi coram iudice et similia. nam si otractus fiet otra ꝺictaz p̄hibitiōem. nulla resultaret actio. etiāsi esset iuramento vallat⁹. secus est si otractuz l. non approbat nec etiaz reprobat vtputa qz ꝺicit si factus fuerit otractus cum muliere absqz talib⁹ solēnitatib⁹ otractus ipse non valeat. naz hoc casu. l. non rēsistit otractui. sed nō ꝓbat. tūc naturalis obligatio nascitur ex eo. etsi valeret iuramento efficax esset hinc est ꝙ pupillus naturaliter obligatur otrahens sine tutori. auctoritate. qz. l. nō resistit otractui suo. ℔ iꝑm nō approbat. ℭ ℔z q̄ro quō adult⁹ obligeť ℞⁹ hz gl. videāť aliter sentire qz aut hz curatorē. et tūc iꝺē est de eo qꝺ de pupillo maiori ifantie ℔ ꝓrio pubertati qz otrahens sine curatore nāliter obligat vel ciuiliť. vel nāliter et ciuiliť ut. ℌ. ꝺixi de pupillo. aut ꝺo curatorē nō hz. ⁊ tē ciuiliť ⁊ nāliť obligat lz possit restitui si lesus ē. vt. l. impuberis. ff. de ꝺ boꝝ ob. ℭ ℔z otra hāc so. fortiter instat glo. in. l. ñ curatorē. T. de i iteg. resti. que e/ q̄parat adultū curatorē hūtez. ei cui est bonis interꝺcm. q̄ nec nāliter nec ciuiliť obligat qz p iterꝺcoez admīstratiōis iuꝺex vī legl. aucte otractui fiendo p ꝓuigū tlez fīsti. g⁹ ita erit de adulto. ꝙ nllo mō obligeť

fine curatore.et hāc opi.tenet quidā. ꝛ male qz ex hoc ſeqūtur ꝙ in plus obligaretur pupill⁹ ꝙ adult⁹.qđ eſt abſonū dicere.glo ergo q̄ vult eū eq̄parare ei cui eſt bonis inē dēm ſimpl̄r vex nō dixit.nā p datiōez cuā toris nō tollit̄ adminiſtratio bonoꝝ ſuoꝝ ſed remouet̄ qđdā fomentū iur̄ ciuilis ex quo r̄ſultat ciuil⁹ actio.ſed qñ intdicit bonis denegat̄ adminiſtratio bonoꝝ.vnde non eſt bona eq̄paratio p̄dicta .niſi vellem⁹ dicere ꝙ aſſimilem⁹ eidē quo ad denegatiōez acti onis.que ita đnegat̄ ex otractu adulti cō trahentis ſine curatore.ſicut ex otractu ei⁹ cui bonis interdēm eſt.ſed quo ad denegā. dū obligatiōez nāle.dicta eq̄paratio non p̄cederet.qñ āt pupillus dicat̄ f̄cus locu/ pletior dicā.ff.de iuri.ſtip .H.ß qđ diximus ff.r̄.h.o. Neqz tamē ditatib⁹ direct̄ vl̄ fideicōmiſſarijs vel bonoꝝ poſſ̄ adq̄ſitis pupillo.nēaria ē tutoris auctas.ꝛ pupillo a iur̄ puidet̄ ne dānuz indebite patiat̄.h.o. ff.r̄.h.o. Tutor āt actus q̄ geri tur p pupillū in q̄ tuto ris auctas exigit̄ p tpe q̄ gerit̄ actus au/ ctoritas tutoris eſt interponēda. et ex int/ uallo uel p eplaz interpoſita.nō hz effectū et nemo in re p̄pria auctorizat.h.o. vſq ad fi.ti. In glo.q̄ incipit.ſ.rei ven.ibi vel idem in eo qđ in alijs.hāc etiam.q.format ſpe.ī ti. de tutore.H.generaliter. ℞.idem ī debitl. et ofirmat p̄mā p̄tem hui⁹ gl. ſ.ꝙ creditor vl̄ debitor qui datus eſt tutor in teſtō poſſit eſſe tutor. Et fuit ſecutus odof.mar.gu gui.đ ſuz. ꝛ Cy .in auc̄.minoꝝ.C.qui da. tu.poſ.cū hac tñ additiōe. ꝙ ſit tutor ſi te/ ſtōr eū ſciebat eē creditorē.vel debitorem Azo.C.qui da.tu.poſ H.idē ſi creditor i ſū ma.et gl.hic et in corpe vt hij qui obli.ſe.p hi.et in auc̄.minoꝝ ꝛc.tenet oppoſitū ꝙ ſine teſtōr ſciuerit ſiue ignorauerit.tutorē datū in teſtō eſſe creditorē vel debitorē .ꝙ tutor nō erit.et hanc opi.ſecutus fuit Ja.de bel et dicit eſſe caſū in.H.et hec oīa in dicto cor pore vbi ter.dicit nō oīo.qz negatio p̄poſi ta ſigno vſi affirmatiuo facit equipollere ſuo otradictorio.nullo mō et nllo caſu Et p̄ p̄ma opi.facit auc̄.matri ꝛ auie.nā ſi mat iō admittit̄ lz ſit debitrix vel creditrix qz fi des ei⁹ eſt approbata.a.l.multo fortiuſ erit admittend⁹ teſtamētarius qui p̄fert matre Itē poſſz induci dēm auc̄.otra hāc opi . et ꝑ alia hoc mō.exceptio ofirmat regulā in nō exceptatis vt in ff.r̄.ca p dy.extra de reg. iur̄ li.vi.ß ſola mater excipit̄ q̄ lz ſit . debi trix vl̄ creditrix nō excludit̄ a tutela ergo in oib⁹ alijs remanet regula firma.ß certe hec rō poſſz tolli p nō.in.l.q̄ p̄pter.ff.de re. iur̄.nec ob.rō facta p p̄ma opi.nā ſi rō ſpā liratis ſit in teſtamētario tutore.qz fides ei⁹ ſit approbata p̄pter qđ ſatiſdare nō tene tur. Idem edt dicēduz in tutore dato ex in q̄ſitione qđ.l.hz multū p aſſidato.adeo eē ꝙ non ſatiſdat.et tñ planū eſt ꝙ ſi eſt credi tor vl̄ debitor iſte excludit̄.ergo idē erit in teſtamentario.ß hec rō nō multū cōcludit qz in tutore teſtār̄io plus valz teſtimoniuz p̄fis q̄ filio dat hereditatē ſuā. q̄ etiā et ex heredato dat tutorē.et qui eū ſumme diligit.adeo ꝙ nullus amor vincit paternuz vt.l. Iſti quidē in fi.ff.qđ met⁹cā.p̄pter qđ min⁹ ſuſpicañ eſt de iſto q̄uis ſit creditor vl̄ debitor.q̄ de dato ex inq̄ſitione. p p̄ma pte facit qz voluntas teſtōris eſt.l.vt i.H.diſ ponat in auc̄.de nuptijs ꝙ nō ob. huic. l. teſtō ꝙ iſte tutor ſit debitor vel creditor qz cū.l.voluiſſz potuiſſet p̄uidere ꝙ tutor eſſz.dy.in oſilijs ſuis in oſilio.xxxviij.tenet ſcōaz ptez cū az.et Ja.de bel.p rōes p hac pte īductas.nec ob.qz.l.multū dixit de te ſtamētario.qz verū eſt q̄ ad caſū nr̄z. quod patz qz.l.de creatiōib⁹.C.de ep̄a. aud.ꝛ H. ij.de ſatiſ.tu.q̄ dicūt ꝙ fides illi⁹ eſt ap̄ro bata itelligit̄ q̄ ad onus ſatiſdatiōis eui tāde.nō āt q̄ ad hoc vt poſſint eſſe tutores ſi debitor vel creditor ſit qz illa.l.antiq̄ nō potuit de hac nouiſſima cogitare.p̄terea ſi releuatio ab onere ſatiſdandi edt cā qz te/ ſtamētarius tutor debitor vel creditor a tutela nō excluderet ꝙ ſiliter eſſz ī datiuo ex inq̄ſitiōe qz ſiliter nō ſatiſdaret.qđ tam eſt falſū ꝛ ſic tenuit ī oſilio p̄fato dūs dy. Hz ſucceſſiue q̄ro de quadā.q. quā diſputauit.d.Ray.de for. Quidā creditor pupil li dat⁹ eſt tutor in teſtō.qui ſuū creditū ta cens eſt a iudice ofirmat⁹ in adminiſtratorē huic pupillo ſupeſt patru⁹ q̄ vult hūc tu/ torē teſtamētariū remouere.dicēſ ꝙ qz cre ditor ē.a ſuo credito cecidit.ꝛ tutela ē p̄ua ē⁹.mō q̄rit̄ nūquid poſſit hoc dicere. ꝛ vt⁹ q.in ß oſiſtit an creditor pupilli q̄ imiſcuit ſe ei⁹ tutele.p̄terea cadat a credito. et an deſinat eē tutor . vel tutor r̄maneat. ꝛ ſibi ſuffic̄ pena ꝙ p̄dat creditū.quā.q .format gl.in.l.p̄ in p̄ma gl.ff.de p̄cur̄.certe ī hoc iuerūt opi.az.tenebat ꝙ a credito cadat.ß

tutor remaneat.h.cēbat ꝙ puīat ī vtroqz viz i amissiõe crediti. et in amissiõe tutele de oīb⁹ opi.fit mētio in.l.ꝑter litē.ff. de ex cus.tu.in ꝑma gl.ꝛ in auč.minoꝝ.C.q̄ va. tu.pos.q̄ sibi iuicē vī variare ab eo qō di xerat gl.ꝑfata.D.Ray.deīmiauit ꝙ dicta opi.az.fit vera viz ꝙ tutor remaneat ꝛ cre dito ꝑuet qz in auč.vt hi q̄ ob.se ꝓhi.ꝛ.vꝫ ad fi.ℌ.q̄ aūt.ponūt q̄tuor casꝰ.ꝑmꝰ ē ī cre/ ditore ex cā ātiq̄.scōs ī creditore ex cā noua ēius ī debitore ātiq̄.q̄rꝰ in iā tutore reci/ piēte cessiõez otra pupillā.ꝑmꝰ subdiuidit in duos.qz ā ostat de credito a ꝑncipio et tūc repellit.nec puīt si se nō imisceat.scōs est si tacuit nec a ꝑncipio stitit de credito tūc caꝰ a credito.nec alia pēa pūit ibi nec nos gꝰ pūire debemꝰ eū.nā repulso tutore a tutela admittit ad eā cū nō repiat iste ꝓ hibitꝰ cū cecidezit a credito ar.l.qō ℣o.ff.ō legi.ꝑterea cessante cā finali cessare dz effe tꝰ vt.l.generaliter.C.ō epis ꝛ de. ꝫ causa finalis huius ꝓhibitiõis est creditū.ergo cessāte credito cessabit ꝓhibitio. et dispoſi/ tio.cū cā sit rōducta ad nō cāz. nec ob.quod solz no.i.l.nō dubiū.C.ō legi.ad hāc rōez vbi dī ꝙ sufficit legislatorē ꝓhibuisse ꝛc. qz illud vez ē qñ ꝓhibitio est de iur cōi secus si essz de iure spāli vt hic et ar.l.fi.de diuor cijs.ꝑterea satis est ex vno fēo quē vna pe na puiri vt.l.ex facto.ℌ.iul.ff.ō vulg. ꝛ pu sub.ꝑterea eodē mō vī cadere a ōbito a q̄ cātus ē tutor.sic ē qō ō fēo pūcto vñ repire vī se ipeditū tpe q̄ tutor est.ar.l.si pꝰ mortē ff.de leg.ꝑmo.et qō dixi de qōe pūcti. ℣.de his qui sūt sui vel alie.iur ℌ.in ptāte. ꝑte/ rea exq̄ debitū talis tutoris.l. remittit. gꝰ et ipe tutor vī remittere vt.l.fi.C.si mā.ita fue.alie.ꝫ planū est ꝙ ille qui remittit debi tū.ꝑt admitti ad tutelā.ꝑterea ꝑ hac deter minatiõe fač.ℌ.si vero tacuit.in dicta auč. vbi creditori taceñ.pena ponit.et tutor re manet.Ja.de bel.tenet aliaz opi. viz ꝙ tu/ tor nō remanet in tutela.ꝑterea qñ ō aliq̄ dubio sūt opi.dicebat mar.syl.ꝙ opi.sequi debemꝰ q̄ applaudet magl̄ menti bonoꝝ vi rorū et eq̄tati.ꝫ in mētē boni viri nō cadēt ꝙ creditor tacēs creditū ꝓpt qō fuit dāni ficatꝰ in credito suo.sine suspicioē i admini stratiõe bonoꝝ pupilli fit.nā si lex hz eū su spectum qz creditor est.ne in bonis pupilli malignet.multo magis debz eum habere suspēm qz dānificatꝰ ē vñ magl. hz cāz ma lignādi in admīstratiõe bonoꝝ pupilli ar.

l.fi.C.de nup.ꝑterea in auč. vt hi qui ob. dicit.ad administratiõez non accedāt ꝛc.ꝛ sic eis totaliter vī admīstratiõez inhibere et hāc velut eq̄rē seq̄t Jo.an.in addict.in dicto ℌ.generaliter ℣.q̄o si debitor Jn e.gl in fi.tenet gꝰ ista gl.ꝙ si tutor tenet pupillo actiõe reali nō ꝓhibet eiꝰ tutelaz assumere quā sequit dy.ꝫ glo.nōt otrariū ꝛ meliuſ ꝑm.d.meū.et.d.bar.in dicta auč. minoꝝ.ꝑ ptez ℣bū tenet qō est in ter.qō īdifferenter ꝑportat et se hz ad actiõez realē.ꝛ ꝑsonalē ꝑterea eadē est rō et suspitio in actiõe reali ꝛ ꝑsōali.ne sibi tutor forte surriperet īstru mēta ꝛ defēsiones pupilli. ¶ Alteriꝰ q̄ro vtꝝ tpe haꝝ.l.pupillus tenebat iuriꝰ. siue cogebat eē assumere curatorē.cū tutor vo lebat agere cum eo.gl.in.l.iij.ℌ.si pupillus ff.de tutel.dicē ꝙ cogit petere vnū. nō tamē hūc vel illū.sed illū quē eliget dabit iudex ꝫ ē miꝝ ꝙ iudex dēat sequi volūtatem pu pilli q̄ ē ognoscit q̄s curator sibi expediat et sic forte petet illū quē tutor volz. vñ for te meliꝰ puisum ꝑ iudices fuissz. si iudicis arbitrio reliquissz.scōm.d.bar. ¶ Ideo q̄ro nūquid talis curator dabit volens vī iui tus. Ja.de are.dicit ꝙ dabit etiamō volens qz tex.in dcō ℌ.dicit ꝙ dabit prorsus peten ti.ex q̄ sequit ꝙ debet volens esse.Alij dicūt ꝙ dabit iuriꝰ sicut tutor vt.l.munerꝝ.ff.de mune.et honori.ꝫ tene ꝑmā ptē ꝑm.d.bar. qō est verꝝ niſi forte casualiter ad curā appel/ leret ar.l.ij.ℌ.q̄itur.ff.de cur.bo.dando.qz forte nō repiret aliꝰ idoneus vt ibi pz. qō sequitur C y.in.l.i.qui pe.tu. ¶ Ideo pone ꝙ datus sit curator absens. qui sciens se datū ostēdit postea.nūquid valeat. vī ꝙ sic qz habitio rati sequēs.videt valīdare qō ꝑus non valebat.sicut dicimꝰ in ꝑcurato re qui absens dat vt.l.i.ff.de ꝑcur.debebꝫ tū absens dari tā ꝫ pñs.sed certe dic ꝙ nō valz qz tex.in dcō ℌ.si pupillꝰ dat formā ꝙ detur pñs.et ideo datus illa forma nō ser uata nō valet ar.l.cū hi.ℌ.si ꝓtor.ff.de trās ac.ꝑterea cum certo tpe requiritur consen sus.ratihabitio sequens non sufficit vt.l quid gꝰ in ꝑn.ff.de his qui. no.infa. et ℌ. tutor.ſ.e.ti.et.l.obligari.ff. de auc.tu.qō se quit Ja.de are.et ideo in instrumēto cure semꝑ facias apponi ꝙ talis iudex tali ad ulto pñti.et petenti dedit talez pñtem ꝛ re cipientem in oībus ꝛc. ¶ Ideo nūquid pos sit dari curator infanti per ꝓdicta patz ꝙ non.qz infans nō ꝑt petere nec consentire

Qz ꝙro ꝙd faciet si tutor velit litigare cuꝫ pupillo infante ℞° ꝙ erspectabit ꝙlsꝙ infans erit fēs maior ifante fm Ja. de are. ⁊ hoc medio tpe neutri curret ꝓscriptio vt l.ij.§.rōib⁹.ff.de iudi.ß certe ꝓ hoc erit male ꝓiudicū tutori.qui vellet suū.vnde bñ prouidet iusꝫ nouissimū.nā aut tutor est aliꝙ receptur⁹a pupillo.añꝙ tutelā assumat.⁊ non ꝓt tutor creari.nā datur ius suū ꝓdit si admīstret vt pz in dēa auc̄.minor̄.vnde tūc nō est curandū de credit.cū cecíderit a iure suo.aut pendente tutela supuenit iusꝫ creditori extra pupillū.et tūc nō ꝓt nisi admōto curatore admīstrare.quo auctore poterit pupillū ouenire. ꝙadmodū si ab initio fuissent plures tutores.vn⁹ possꝫ altero agente auctorizare vt.l.fi plures et qd ibi no.ff.de testa.tu.et adiūgit dicto tutori curator vt.§.dixi.quo auctore ouenret tutorem.aut habebat ipa iura anteꝙ admīstraret.⁊ tūc ille ñ debꝫ accedere ad admīstratiōez nec ad eā fuissꝫ admissus si se debitorem exꝑssissꝫ esse .vnde cum hoc tacuerit in fraudem.extra ordinē puniet in.l. eos.ff.de tutel.et poterit facere eū remoueri vt dicta auc̄.minor̄ ℔ si vellet eum remouere.ꝑus haberet ad ꝛmedīū huiꝰ.§.recurrere.viz ꝙ vacet curator.ꝙ auctore ageret otra tutorem ¶ Qz qd de curatore qui datur furioso vel ꝓdigo ℞° ꝙ tales ignorantes et etiā absentes curatores recipiūt.cū enī talis cura sit legitīa.īuito absente ⁊ ignorāte.sic̄ tutor vacet.nā tales ꝓcōe si vellēt cōsentire nō possent qz carēt ossu vt.l.ij.§. volūtatē.ff.so.ma.facē.l.fulcini⁹.§.adeo.ff. ex qui.cāis in pos.ea. ¶ Qz cuꝫ pupill⁹ nō habeat legitīam ꝑsonaꝫ standi in iudicio. ꝙro nūquid ꝓma vice ad petitiōez creditoris citabit.certe tex.in dicto.§.si pupill⁹ vr̄ Innuere ꝙ sic.qz ibi dixit siue pupill⁹ agat siue ouciat.⁊ sic īuit ꝙ iā citat⁹erat añꝙ tutorē haberet facē.l.i.§.sufficē.ff.de admīnitu.et hoc est vex īoubitant̄ in casu illo. ¶ Qz quero nūquid ad petitiōez cui⁹cūq; creditoris alteri⁹ possit citari pupill⁹ tutorez nō hūs absqꝫ curatore.vr̄ ꝙ nō qz pupill⁹ nō hz legitīam ꝑsonā standi in iudicio sine tutore vt.l.i.C.qui legit.ꝑsonā ℔ citacio ē ꝑs ꝓma et fūdamentū iudici.cū iudicium incipiat ab ea ꝑte.que est de in ius vocando vt in.§.fi.de pena te.litigā.et.l.i.ff.de in ius vo.so.dic ꝙ etiā citari poterit.⁊ citatō facta de pupillo simplr̄ debebit intelligi.ꝙ ꝙeat cū tutore.alioꝙn si ꝙeat ipe sol⁹. sñ tutore in iudicio otumax essꝫ.qz nō videt ꝙere qz nō ꝙet legitīe vt.l.ij.§.defendi.ff. ex qui.cāis in pos.ea.et iō otra eū tanꝙ cōtra otumacē ꝓcederet ad missiōez ex ꝓmo decreto vt.l.apud iul'.§.fi.ff.ex qui.ca.i pos ea.qd est notādū qd sequit.o.bar.i dicta.l. ij.§.si pupillus.ff.de tutelis. ¶ Et fac iste §.ad.q.nā cū iure caueat ꝙ lz filiusfamilias non possit testari pr̄e viuente. donare tam cā mōtis ipo volēte ꝓt vt. l.tā ꝓis.ff.de donac̄.cā.mor. ¶ Pone filiꝰ in vltis ostitut⁹ qz si ꝓt testari.cā mort.aliꝙd volebat donare patre ipo consētiente.nunquid huic donaciōi poterit osensū ꝑstare.iste tex. facit ꝙ nō qz essꝫ auctor in cā sua.hoc gl.determinat nōbilis in.l.i.ff.de admi.tu. quā sequit. o. bar.in.l.dēa tā ꝓis. In glo sequēti q̄ incipit facit ad ℔ i fi.so.ibi nō ē iudex i cā sua vt ibi no.et ibi illud statuit i oviū māvātl. Bal.

¶ Quibus mōis tutela finitur

Pupilli In pubtate q̄'oliz in masculo ꝓ impuberū cōi aspēz decernebatur.hodie vo ꝓ opleméū.xiiij.ānor̄ in eovē.⁊ in feia xiij.āno.tutela finit.o.h.vsqꝫ ad §. Itē finitur ¶ Quero nūquid oīo finiat ꝓ.xiiij.annū tutela.ita ꝙ āmō possit pubes sua negotia admīstrare.qd ō facto accidit in filio regl. logienf.⁊ ꝓmo videtur ꝙ possit āno.xiiij.o pleto negotia gerere.⁊ r̄gnū adminīstrare nā per lapsū huiꝰ tpis finit tutela vt patz ꝓterea minor.xxv.an.maior tñ.xiiij.ꝓt ꝓ se cās bñficior̄ et mr̄imonior̄ adminīstrare vt.c.fi.extra de iudi.li.vi. et.c.ex ꝑte extra ō r̄sti.spo.⁊ sic si accidit sibi admīstratio vtilis ⁊ bñficij.ergo et regni.ꝓterea ille qui est alis ihabilis ad iudicandū habilitat.si adminīstratio talis iudicandi. sibi ex successione adueniat.nā feia adiudicare non ꝓt de se vt.l.feie.ff.de re.iurl. ℔ si contingat sibi decerni ex successione dignitatem secularem.secus in mr̄imonio et i ingressu monasterij vbi paria vident eē.maior.xiiij.añ et esse cognoscibilem siue malicia supplere etatem pro quo.c.vlt.et.c.impuberes et.c. de illis extra de spon.impub.et. xij.q.ij.eñ extra de arbitris.c.dilecta ergo idem erit ī

ꝓpoſito q̄ lz maior.xiiij.ānis nō poſſit iu/
dicare.ꝓpter admiſtratiōez dignitatis q̄
ſibi ex ſucceſſione deferꝝ poterit.ꝑterea qđ
de vno ꝓhibetur.de alio ꝺcedit vt.l.cū pre
tor.ff.de iudi.vbi impubes ꝓhibetur iudex
eſſe.ꝑterea ſi opus eſſet dare curatorē i ad
miniſtratione regni huic puberi.ex hoc po
terit inſurgere ſcandalum in regnū ꝓpter
poſſibilē diſſenſuz ipōz curatoꝝ in regno
inter ſe ipōs et ſcriptū eſt.oē regnū in ſe ip
ſum diuiſum deſolabitur demuz diuiſum
nō ſtabit Mathei.xij.c.cui diſſentiōi poteſt
reparari ſi pupillus ſolus poſſit admiſtra
re cum ofilio pitoꝝ qui ſibi aſſiſtant. ⁊ ma
xime videꝝ poſſe ꝓdicta determinari ſi fili⁹
regis ſit diſcretus ita q̄ diſcretio ſupleat
etatem.ſicut ſolem⁹ dicere de malicia vt.l.i
ſacriſ.C.de pri.ſacro.ſcri.li.xij.et.c.ſi.extra
ꝺ deſpon .ipub. Sed dic ꝺtrariuz fuiſſe de
terminatū in caſu iſto.et pro iſta determi
natione eſt tex.in.l.i.ff.de minor.ꝑterea mior
etatis ānoꝝ.xx.veniaz non ipetrat vt.l.hj.
C.de his qui ne.eta.impe. ergo ſaltē ante
illud tps nō ꝺcedit adminiſtratio regni
ſine curatore.ꝑterea vbi maius eſt piculū
ibi cautius eſt agendum.l.ſciant.C.de pro
bac.et.c.vbi maius extra de eleč.li. vi.ſed
mai⁹ eſt piculum in adminiſtratiōe regni
q̄z rerū ꝑuatarū.quaꝝ adminiſtratiōez nō
habet ſine curatore.ergo multo min⁹ ⁊ re
gni.ꝑterea ſtabilez mentem non habens
ſapientum hoīm iura non habet tractare
vt.l.ſi.C.de teſtō mili.ſed pubes ante .xxv
an.non habet ſtabilē mentē ergo ꝛc.ꝑterea
indigni ſunt regie alieno qui ſe ipos rege
re nequeunt vt.j.de excuſ.tu.§.minores et
ſequit.d. Jo.an.qui recitat ſic.fuiſſe determi
natū vt.§.dixi

Item finitur Impuberis ar
rogatione vel
deportatiōe.vel in ſeruitutē redactione. ꝓ
pter ingratitudinez vel captiuitatem vel
ꝺditionis euentū.propter cui⁹ ſuſpenſiōez
tutor creat⁹ extiterat ac eč tutoris vl pupil
li morte.tutela finitur.h.d.vſqz ad.§.ſeqtē

Sed ⁊ capitis Maxima vel
media capiti.
diminutiōe tutoris.oīs tutela finitur.mi/
nima vero interueniēs legitimaz tollit dū
taxat.q̄liber autē capitis diminutio pupil
li oēm tutelam tollit.et finito certo tempe
ꝺ qđ tutor datus erat extīguit tutela.⁊
ſuſpitō i tutore ſupueniēs vl legitia tutori

excuſatio ꝓmit tutelam et finit. hoc.d. br̄

De curatoribus

Masculi Minor.xxv.an.
maior.xiiij. an.ſi
eſt maſculus vel.xij.ſi eſt femia
curatores recipiūt qui ab eisdez
magiſtratib⁹ a quib⁹ tutores creant dant
et teſtō dari nō poſſunt.dati tñ ꝓ iudicem
ꝛfirmant breuiter.h.itendit

Item inuiti Curatorē q̄s nō
recipit iuitus niſi
in litē et certe cāe dari ꝓt lz fit ſec⁹ i tutore

Furioſi Furioſi ⁊ ꝓdigi. C h.d
cui⁹cūq̄ etatis curato⁹
primior agnat⁹ exiſtit.q̄b⁹ ſi agnat⁹ nō ſu
pereſt.ex inq̄ſitione curator ꝓ iudicē ꝺstitu
itur.ꝑ quē etiā mutis ⁊ ſurdis ac cecis ac
mentecaptis ⁊ aliis morbo ꝑpetuo ipedit.
curator ſimiliter decernit.h.d.vſqz ad.§.in
terdū Jn glo q̄ incipit ⁊ §.ꝑ hāc gl.⁊ ſic⁹
determinat doc.in mā ſubſtitutionuz. q̄ ſi
pater hz filiū ipubere furioſū.⁊ velit ei ſub
ſtituere poterit ſubſtituere ſibi ipuberi. nō
ām erit expediēs q̄ ſbſtituat ſibi vt furioſo
qđ ē magni effect⁹.qz ſi ſubſtitutio fča ipu
beri furioſo itelligēt i dubio fča vt furioſo
nō valeret.niſi ſubſtituti eſſent debētes ve
nire ab itestato § ſi itelligeret fča ei vt im
puberi tē poſſz ei ſubſtitui q̄cūq̄z extrane⁹
⁊ hec colligūt in.l.ex fčo.ff.de vul. ⁊ pu. ſ§
et.l.hūanitatis.C.de ipub.⁊ aliis ſubſti.
ex q̄ collige q̄ qñ ꝺcurrt due cāe q̄ꝑ vna ē
accidentalis alia nālis ꝺz ſpectari natura
lis.ꝺtra qđ op.q̄ imo ꝺz inſpici vtraqz vt
l.cuz pater.C.de iur̄.dec̄. Bo.dic ſm Ray.
q̄ cū q̄ritur ꝺcurrētib⁹ cā accidētali ⁊ nāli
q̄ ꝺz ſpectari.an ſint ꝺtrarie.et ſe ipas non
opatiāt.et tūc ꝑualet accidental.et illa ſpe
ctanda eſt vt.l.i.§. beſtias.ff. de poſtu. rō
qz tūc cā ꝑ accidēs opat.qñqz vere cauſa
accidentalis ⁊ naturalis nō ꝓpugnāt.imo
pñt eſſe in eodē.hz eaꝝ effect⁹ eſt ꝺtrari⁹ vt h
nā quē eſſe furioſuz ⁊ minorez. cadunt in
eodē.tñ effectu repugnāt qz ali⁹ eſt effect⁹
minor.⁊ ali⁹ furioſi.⁊ tūc nālis cā inſpicit
vt hic et.l.quibus in pn.ff.de tutelis. aut
naturalez ⁊ accidentalē ſimul eſſe in eodē
nō repugnāt nec eaꝝ effect⁹ ꝺtrarius ē.et
tē vtraqz inſpicit vt dicta. l.cū pat hz certe
male videt puideri furioſo minori ſi cura
tor ſimpl̄r det vt minori. nō vt furioſo vel
prodigo.cū prodigus ec̄ nālit nō obligetur vt

l.is cui bonis.ff.ꝺ ꝟboꝝ ob .Ꝫ ciuilit᷑ ꝙ nā liter obligat ſi eſt pubes nō habens curatoꝛē.Ꝺo.dic ſm.ɔ.bar.ꝙ iſto caſu duo eſſt actꝰ vnus per quem interdicet adminiſtratio tali prodigo.Alius per quem dabit⁹ curatoꝛ.et iſti actꝰ ſunt diſiuncti. ar. l.iul. ff.de cuꝝ.fur.et per hoc plene erit ei puiſū quia non poterit ſe obligare naturaliter ꝓpter iuriſdictiōem iudic.et curatoꝛ.Ꝫ mirū eſt quomō curatoꝛ iſti furioſo dabitur quia curatoꝛ debet dari volenti.ſed furioſus non habet velle vt.l. furioſi.ff .de regiuꝝ ſo.ſm Ja.de are.ſatis ē ꝙ furioſꝰ ñ poterit dici inuitus tex. dicit ꝙ non detur inuito.ꝓterea furioſus in cauſa i quā habebat cauſam otradicēdi vꝝ volenſ vt.l.ij .Ꝭ. voluntatem.ff.ſo.ma.et.l.ſi cum dotē.Ꝭ.eodem autem tpe.nam cum approbare et reprobare poſſit.ſatis ē.ar.l.i.Ꝭ.vlt.ff.fur.aduer.na.ca.ſta.¶ Ꝫ pone ꝙ aliquis ē manifeſte prodigus nunquid valebit otractꝰ cum eo factus.videt ꝙ non.naz ſententia et manifeſtū equiparātur vt.l. emptoꝛem in ꝑn.ff.de act.empti.ſed obſtat ꝙ ſententia iudic.facit eum inhabilez ad otrahendum ergo in ꝓpoſito erit idem.Preterea glo. vꝝ hoc tenere .in.l.is cui.ff.ꝺ teſta.pro hoc facit.l.cum ſciret.ff.pro emp. vbi videt caſus glo.tenet otrarium.et iſta eſt veritas in.l. is cui bonis.ff.de ꝟboꝝ ob. idē tenet in.l. i.circa ꝑn.ff.de cuꝝ.fur.faē.l.is cui et.l.iul. eo.ti.ad.l.emptoꝛem rñdet ꝙ ibi fuit ſentēcia.ꝓterea ſententia qua iudex ꝓnūciauit aliquē ꝓdigum non habet effectum . et ꝙ ꝓdigus non poſſit otrahere ſed datur curatoꝛ vel ſpālis iterdictio. vnde multo minus effectus interdictiōis habebit ꝙ quiſ ſit manifeſte ꝓdigus vt ſi quis eum ſciret dic ſcōm Ja.de are.ꝙ vl ꝙs ſciebat ꝓdigū ꝺſūpturū illuꝺ ꝙ dabat ſibi in malos vſ certos.ſecus vero ſi ſciret eum ꝺſumptuꝝ male.non tamen ſciret ī quos vſus.¶ Ꝫ pone ꝙ iudex facit ꝓconiū ꝓ ciuitat.ꝙ nullus otrahat cum tali ꝓdigo.et nunꝯ per hoc viciaret talis otractus .quē quis faceret cum eo.Duꝺo de ſuza.tenet ꝙ talis adminiſtratiōis interdictio debet fieri cū cā vt.l.is cui in fi.ff.de tu.et cuꝝ.da. ab his Ꝫ hic non fuit cāe ꝺgnitio adhibita.ergo ꝛc. Preterea hz vim ſnie.et ſic nec interdictio bonoꝝ vt.l.ꝓclama.C.comiatōes vel epiſtolas.ꝓterea ꝓdigo debet fieri interdictō adminiſtratiōis bonoꝝ per iudicem vt ꝺi ta.l.iul.ſed hic fit de bentibus contrahere cum eo et non ei ergo ꝛc.ſcōm bar. cum tamen iudex dat curatoꝛez ipi prodigo vt ꝓdigo.videtur interdicere adminiſtratiōez bonoꝝ eidē vt.l.ſi cui actoꝛ.ff .ꝺ i integꝝ reſti.mi.et.l.vlt.ff.de cuꝝ.fur.¶ Ideo pone ꝙ iudex alicui dedit curatoꝛē vt ꝓdigo q̄ non erat ꝓdigus nunquid tenet datio.gl. l.is cui bonis.ff.de ꝟboꝝ ob.tenet ꝙ nō valeat ar.l.ſepe egreſſe.ff.ꝺ tu.ꝛ cuꝝ.da.ab his.vbi ſi iudex dat cuꝝ. maiori .xxv. an. curatoꝛem maiori an.xiiij.non tene datio¶ Solo.eſt in dicta.l.ſue.et in.Ꝫ prodigus.ſ. q̄ non eſt permiſ.fa.te.et.l.ſi ab eo . ff.ꝺ vſuc. tenet ꝙ valet Doc.diſtiguūt. aut eſt errꝰ expreſſus .et tunc non tenet . et hanc partem tenet.Dy.in.l.ij. C.quando prouo.nō eſt neceſ.Ja.de are .et Pe .tenent primam ptem ꝙ indiſtincte valeat.quia diſtinctio aut fuit errꝰ expreſſus ꝛc.vendicat ſibi locum in his que tractu tpis mutantur.et hanc partem ſequit etiam bar.alia ratiōe eſſe minoꝛem.xiiij.an.et eſſe minoꝛem.xxv. an.eſt a natura.et iudex dando tutoꝛē vel cuꝝ.non facit quem minoꝛem. nec aliquid diſponit in tali datione quo ad etatez vñ cum ille non ſit minoꝛ tutoꝛem vel curatorem non recipit ſed eſſe furioſum non eſt a natura vel etiam ꝓdigum.ſed per determiad.iudicis.vnde hic iudex totuz diſponit quia hic iudex totum fecit auctoꝛitate l.que eum habet pro ꝓdigo. et ei qui non eſt ꝓdigus non facit contra ius.l.ſed contra ius partis et ideo talis datio tenet .et pro determinatione .ɔ.bar. videtur facere glo.que eſt in.l.i.C.de cuꝝ. fur.que ē mltum no.¶ Ideo pone ꝙ aliquis ꝝuertitur ad ſanos moꝛes nunquid ipo iure ꝺſinat cuꝝ.habere.Pe.ꝺterminat ꝙ non. ar.l.i.ff de cuꝝ.fur.¶ Vltimo quero nunquid ꝓdigus obligetur ex delicto. Solo.in.l.ſi ꝙs in tantaz.C.vnde vi. videtur dicere ꝙ nō ſed illa glo.loquitur in materia illius. l.Ꝫ in alio delicto prodigus non excuſatur vt ibi tenet fran.accur .qꝺ ꝓbatur ſm.ɔ.bar ſic. Pupillus proximus pubtati ſibi adq̄rit ſine tutoꝛe.ſecus ſi eſſet infans vel proximus infantie vt no.glo.ſ.de inutilib.ſtipul.Ꝫ.ſed ꝙ diximus.ſic ꝛ prodigus poteſt ſibi acquirere vt.l. Js cui bois.ff.de ꝟbo ob.Et conſtat ꝙ pupillus proximus pubtati ex delicto obligatur vt.l.pupillus. ff. de regu.iuꝝ.ergo idem in prodigo .Ꝫ certe

in adquirendo pupillus et furiosus sunt similes. in obligando tamē sunt multum dissimiles. cum primus pubertati obligatur semp et ciuiliter et naturaliter de eo ꝺ quo factus est locupletior. vt dixi plene. ff. de au. tu. et prodigus in nullo obligatur et tamen credo ꝙ predicta determinatio sit vera. ꝙ aliam rōem quia interdictio iudicl. limitata est quo ad administratiōez bonorum tātum. et ideo non extendit ad delictū

¶ Deinde quero. prodigus cui interdictuz est bonis non obligatur ciuiliter nec naturaliter vt dicta. l. is cui bonis. pone ꝙ ipse contraxit cum aliquo. in quo ꝺtractu promisit non venire ꝺtra. et iurat nūquid illꝺ iuramētum valiꝺabit ꝺtractum talē. videtur ꝙ sic quia oē iuramētū est seruāꝺum. quod nō ꝝgit ad interituz salutis eterne vt in. c. cum ꝺtingat extra de iurīur. cū cōcor. sed dic ꝺtrariuz qz esse iuramenti debz habere in se iudiciuz iusticiā et ꝝitatem vt no. gl. in auc. ꝙ eis. C. de nup. sed ī casu nostro nulluz habet iudicium cuz prodigus nullum aimū siue ꝺsensuz habeat fictione iurīs

¶ Preterea fm. ꝺ. bar. seruari non pōt sine īteritu salutis eterne. quia ꝙ illuꝺ q̄s peccaret mortaliter ipm seruando cū. l. phibeat exp̄sse ꝙ prodigus ꝺtrahat. vnde cū ꝺtrahit facit ꝺtra mandatuz p̄ncipis. et sic mortaliter peccat veniens ꝺtra id qꝺ ꝙ p̄ncipem iubet ar. e. ff. extra de maio. et obe. et auc. sacrā. C. ſi aduer. vē. nō ob. l. i. ꝛ. e. ti. vbi iramentū validat ꝺtractum qui de se erat inhabilis quia lo² in casu ī quo lex non restit ꝺtractui. sed sibi non assistit. nos vero ī ꝺtractu qui est de iure phibit⁹. qꝺ facī ar. ad statutū qꝺ dicit ꝙ minor vel mulier vel cum minore vel muliere. nisi certis solēnitatibus adhibitis nullus ꝺtrahat. naz ſi dictis solēnitatib⁹ omissis cum ipis cōtrahat. ꝺtract⁹ ipe iuramento nō validat cuz fiat iuramētū ꝺtra. l. phibitiōem. sec⁹ vero si lex municipal' diceret ꝺtract⁹ celebratus p̄ talē sine talib⁹ solēnitatib⁹ nō valeat qz tal' ꝺtract⁹ iuramēto validaret omissis p̄dict. solēnitatib⁹ cū tal' ꝺtract⁹ ñ sit r̄probat⁹ a statuto ꝝ ſi ē appbat⁹ ar. eoꝝ q̄. Doc̄a sī

Interdum Breuiter hoc intendit hūti tutorem. tutor regulariter nō ꝺatur ei tamez curator aduīgit in casibus hic ꝺscriptis. h. ꝺ. scꝺz vnam lec. al' tutor fm aliam

Quod si tutor

Tutor ifirmitate vel alia iusta causa impeditus tutelā adminstrare fortunarum suarum piculo iudicis decreto actor cōstituitur. h. ꝺ. vsq ad fi. ti. ¶ Circa hunc ff. ꝓmo queritur qualiter cōstituatur actor vtꝝ a tutore cū auc̄te iudicis. vel a iudice ad petitōez tutor. R⁹ a tutore ostitui debz et iudicis decretū sequat ꝛ ista ē cōis practica quā videm⁹ obꝛuari in istrumtis. ostituciū actores. ter. in l. ſi actor. C. ꝺ app. vī inuere ꝙ tutor petat actorē a iudice. et iudex eū det. et iudex ad ei⁹ petitiōem faciat ff. idē gl. in ꝺ. l. actor sup ꝝbo dar⁹. exponit. l. dari petit⁹. ff ꝺic ꝙ vtraqz practica ē bō ꝛ tolerabil' de iure. siue iudex ad petitiōez tutoris ipm det siue tutor eū et iudicis decretū sequat qꝺ ꝓbat glo. in. l. neq̄ . C. de p cur'. ¶ Sciendū est non posse dari actorem qui est absens vt. l. curatorem. C. qui da. tu. pos. ff nūquid in ostitutiōe talis actor. requirat cā necessaria. ter. hic innuit ꝙ sic ff ꝺic ꝙ q̄lz cā. ꝺūmō sit tolerabil'. sufficit vtputa qz mulier est tutrix. vel p̄sona egregia cui nō est honestuz venire in publicuz vel alia ex filī causa vt. l. curatorē. C. q̄ da. tu. pos. ꝛ ibi no. ¶ Sed nūquid talis actor tenebit' de rato cauere. gl. in dicta. l. actor distinguit. aut ostat solū ꝺ mandato tutoris ff decreto iudicis non appet. et tē satisdat aut de vtroqz appet. et tē satisdare nō tenet. ff certe si non ostaret de vtroq̄ istoꝝ non videret admittēꝺ⁹ etiā ſi satisdaret. qz non appet factā ostitutiōem solēniter pur ius requirit. et ideo rūdet in libell' suis rof et tenet indistincte in ti. ꝺ actiōe que oritur ex stipulatu rem ratā hr̄i. ꝙ teneat eē satisdare etiā ſi ostet de vtroqz. ff ꝺic tenuisse ꝙ dam suū doc. et ē rō qz ostituit a non dño olde. tenet idē tali rōne in ostitutione actoris exigitur cā. vex qz cā non essz vera forte ꝓter quā talis ostitutō actoris irritare tur ar. l. cum ꝝo. ff. ſbuentū. ff. de fideius. tlb ideo talis satisdatio requirit. ¶ ff quat erit ista satisdatio R⁹ rem ratam habere ff an satisdare dz pupillū ratū habiturū vel tutorez. R⁹ fm. ꝺ. bar. omissis alijs ꝙ ē modus ostitutiōis aduertend⁹. qz a⁹ fuit ostitut⁹ a tutore cū decreto iudicis ꝛ satisdat tutorez ratuz habituꝝ. ſi vero a iudice ad petitiōem tutoris ē ostitut⁹ tūc satisdat pupilluz ratū habituꝝ. qz ꝓmo cauī videt ꝺtēplaciōe tutoris gerere. ſcꝺo ꝺtēplatione pupilli. dic̄ tñ bar. ꝙ securi⁹ ē ꝙ ꝓmittatur

pupillū ratū hītuꝝ Et ꝓdicta ꝓcedūt vbi dubiū esset de tutela tutoris qr tūc indistē te a q̄cūq; ostitutl.fuisset.satisdare dz pupillū ratū hītuꝝ q̄admodū ꝛ tutor.si dubitarē ō ei⁹ tutela vt.l.vulgo.ff.de admi.tu.cū eisdē mōis regulet ꝛ eodē mō actoria sicut tutela vt dicta.l neq;.C. de ꝓcur.

De satisdatione tutoꝝ vel curatorū

Etamen B̄r.h. intendit ꝓter iōē nitatē pupilloꝝ ꝛ adultoꝝ tutorl.ꝛ cur.satisdatō extitit adiuenta.et testamētarij vel etiā ex inq̄sitiōe dati satisdare nō cogūt.h.d.vsq; ad .§. ⁊ etsi testamēto. In glo. s.p̄sūptiōe.qr ista gl.colligit aliq̄ q̄ tutor de necessitate hz facē .añq; ad administratiōez accedat.sciendū ē ꝙ gl in.l.legitimos in.p̄n.ff.de legi.tu. pleni⁹ hꝫ posuit.vbi posuit q̄tuor ad q̄ tenet tutor anteq; administret.p̄mo ꝙ administrationē suscipiat cū decreto iudicis.2°.ꝙ iuret vtilia facere.ꝛ iutilia ꝓtermittere.3tio ꝙ faciat inuētariū.4rto ꝙ satis det.si est de illis q̄ satisdare tenēt. Nodit ꝓ dꝫ. ꝙ exp̄ssā suscipiat defensiōez pupilloꝝ ꝓmittēs eos non dimittere idefensos.q̄ oia p ordinē videam⁹. Et p° circa decretū q̄ro q̄ iure fuerit introductū.ꝙ tutor.iudicl.decreto administrationem suscipiat R° ꝙ nouo iure. Codicl vī introductū.s.p.l.fi.C.ar.tu.vbi dic̄ ter.res accipiat put vsitatū ē. ⁊ certe ꝓprie ostendo tal decreti iterpositio fuit de iure. ffoꝝ iuēta.nā eo iur erat ꝓhibit tutor administrare nisi ꝓcedente decreto iudicis ita innuit ter.in.l.iiij.ff.de auc.tu.ꝛ.gl.asr ibi sētic.facit.l.cui coꝝ.ff.d postu.et ibi no. Dz q̄ro nūquid hoc fit in oib⁹ tutoribꝰ vniuersaliter.R° ꝙ sic vt pz in dicta.l.iiij. nisi forte eēt testamentarius cui testator remisisset tale decretū.qd p̄t vt dicta.l.fi.vel nisi eidē administratōez decreuisset.ar.l.itē eorū.ff.de postu.sic etiā testōr p̄t decernere legata nō ꝙ ꝓpria auctē accipiat legatū vt.l.tricia .§. i.ff. d leg.ij.vnde tale decretum ꝓprie est ponere tutorē in administratiōe tutele et in quasi possessiōe administratiōis sic dict canonista dz q̄s si iuestit⁹ de beneficio.nō accipit administratiōez nisi fuerit in q̄i possessꝫ ipi⁹ bñficij ꝛ iur̄ administratiōis ipi⁹ vt in.c.i.extra de sacra.eū vel alter ꝓ Inno.et de cles.p̄ben.c. ꝓposuit in.i.glo. Dz q̄ro nūq̄d tale decretū extra territoriū illi⁹ iudicis illo inēponētis porrigat effectū.vī ꝙ nō ar.l.cū vn⁹.§.pen̄.ff.de bo.auc.iu.pos.et.l.fi.ff.de iurl.di.om.iudicl.sed talis decreti interpositio est quia iudex decernit administrationē tutele.siue licētiā.administrādi tutori ꝛ ita vsitatuz est vt videm⁹.ꝛ ad hūc effectū se refert dcā.l.fi.C. ar.tu. Idem etiā inuitter.i.l.legitimos.§.legitim⁹.ff.de legi. tu.cōfirmata gl.vbi dicit decerni tutelam.et gl.ex posit.i.administratiōez tutele et q̄ pz ꝙ nō ē op⁹ ꝙ in tali decreto quod est licētia administrādi ꝙ tutor a se ipo ingrediat possessionē bonoꝝ pupilli.nūc adꝓpoituz.sup actu volūtario q̄ non hz coertiōez in aliū p̄t interponi p iudicez.q̄ hz in p̄tate p̄sonam ad cui⁹ instātiā decretū interpoit.lz res sint alibi situate vt.l.magis puto.§.illud q̄ro.ff de reb⁹ eoꝝ.pro hoc qd no.doc.in.l.si ꝓtiū de ꝓcijs mi.vī si iudex nō habuit resistētē dēm decretū inēponet valituꝝ etiam q̄ad bona alibi situata. si ꝛo ostraictorē hēret q̄ nō ꝓmittēt tutorē ingredi possessꝫ bonoꝝ pupilli.alibi existenciū. ꝓpter qd esset opus mittere familiā.et executorē.tūc esset opus ꝙ iudex scriberet iudici ꝙ ipe in cui⁹ territorio sunt illa bona talē executiōem fēi faceret vt docet glo.in dicto.§.penul. Sed q̄ro nūquid ad hāc interpositiōez decreti citandi sūt illi qui p̄sūt esse tutores. Rndeo sm.d.bar.distinguēdū esse. Aut ocditur administratio vni sic ꝙ alijs denegat.tē alij sūt citādi.cū nō fit hoc fiēdū. nisi cā cognita vt.l.testō datos.ff.de testā.tu.cū.l.se.ꝛ.l fi.ff.de admi.tu. Aut vero per talem agnitum alijs administratio nō denegat.et tunc aut sūt legitī aut datiui vel etiā testamentarij q̄ oīo tutores sunt. et vī istos citandos fore ar.l.legitōs.§.i legitīs ff.de admīstra.tu.vbi dic̄ tale decretū eē interponēdū cā gnita.et sic requirendos eē q̄s res tāgit.ar.l.in cē.ff.de minor. qd maxime ꝓcedit qñ supest legitim⁹ cui posset esse multū ꝓiudiciale.ꝓpter spē successiōis vt dicta. l. legitimos.§.penul.aut nō sunt tales qui p̄sūt esse tutores si volunt.et tunc non sunt citandi de necessitate.qd optime ꝓbat ter. in.l si vt ꝓponis.C.de admi.tu et.l.q̄ negotiatorem.§.testamento.ff.de ofic.tu.facē qd no.in dicto.c.ꝓposuit extra de cles.preben. in glo i.hec sufficiant circa p̄mum.lz enim ponatur per glo.tanq; primū.tamen debz

esse vltimum quia oibus alijs explicitis hoc interponitur. vt ꝓbat tex. in dicta l. fi. C. ar. tu. vel statim ipso in instanti. quo inꝛ ponitur decretū. debent alia fieri vt ꝓbaꝛ in .ff. fi. in auc. vt hi qui ob. ¶ Secdo requiꝛitꝛ ꝙ tutoꝛ iuret vtilia facere ⁊ inutilia ꝓtermittere qđ iure. C. introductū fuit in curatoꝛe vt ꝓz in. l. de creatiōib⁹. C. de epa. aud quod per ius nouissimū extensum fuit ad tutoꝛem vt patet in dicto .ff. fi. et cum hac pusione similiter debet oia bona sua obligare vt patet ibidem ¶ Tercio requiritur ꝙ satisdet si non est legitim⁹. excepto patrono vel dato in testō. vel ex inq̄sitione vt ff patet Et cui sufficit dare qualencūq; fide iussoꝛē ⁊c⁹ ꝙ erit tutoꝛ ⁊ administrare poterit lz possit hac de causa r̄moueri nisi idoneum fideiussoꝛē exhibeat vt. l. pauptas ff. de excus. tu. et ibi dicit doc. ¶ Quarto r̄quiritur ꝝboꝝ miniſteriū ꝙ ꝓmittat defēsiones pupilloꝝ suscipere. ⁊ ipos indefensos non relinquere. l. fi. ff. oēm autē dubitatiōnē. C. d ad. tu. In quo multi notarij errāt omittentes hoc ꝓpter quod multe tutele. infrigūt quotidie quod fuit supaddit⁹ a dy. et licz hoc fuerit de iure nouo expsum et introductuz. tamē de iure antiquo ꝑcipuū erat officiū tutoris. nō relinquere pupillos indefensos vt. l. tutoris ꝑcipuuz ff. de admi. tu. ¶ Sed nūquid possit defendi tutela in qua ꝓmisit vtilia facere ⁊c. sed de defensione pupilloꝝ nihil dictum est. videtur ꝙ sic quia sub hac deceptione ꝝboꝝ vtilia facere ⁊ inutilia ꝓtermittere. venit defēsio pupillorū ar. l. ait ꝓtoꝛ .ff. de op. nouncl. vbi doc. hanc. q. ponūt. sed Dy. ⁊ alij moderni determināt otrariū in dicto .ff. oēm ād dubitatiōez ex mente dictoꝝ ꝝboꝝ. non tñ est expssuz. ex ꝝbis q̄ tex. ibi requirit qđ ꝓpetuo tenementi ¶ Ultio tenet deficere inuentariū de q̄ alibi dicā viz. ff. de excus. tu. circ. ff. fi. diligent. tamē aduerte qđ q̄uis tutoꝛ anteq̄ administret ad oia ista teneatur ꝑ tamē eis omissis oia gerere q̄ sūt ad vtilitatē euidentē pupilli. qđ est no. dignū. qđ sequūt doc. in. l. tutoꝛ qui reptoriū in ꝑn. ff de admi. tu. fac. l. fi. C. de tu. q̄ non satis.

Sz si testō Breuiter. h. intē dit pluribus tutoribus testamētarijs vel ex inq̄sitione datis. vno ipoꝝ cupiente in administrationi ꝑferri satisdatiōem cū tutoribus suis offerre tenetur in quoꝝ numero electus ē vel satisdatiōez r̄cipe. et vt ille sol⁹ administret decedere vel ei administratiōez offerre ⁊ in administrac. ꝓferri q̄ nullo mō satisdante siue satisdatiōez offerēte. et nō pusio quis eoꝝ administret a maioꝛi ꝑte electō in administratiōe ꝑfert. etsi in electiōe dissentiāt ad sentiendū. ꝑ iudicez appellant. nisi oēs simul administrare deberēt. h. d. vsq; ad .ff. sciendū Jn gl. dūmō in fi. so. ibi lo⁹ in ostitutōe act⁹ diuidui. l. fuitutl. q̄ nō pñt nisi ꝑ oēs cōstitui. hic loq̄t in administratiōe q̄ est diuidua et penes vnū in solidū possibile est. et iō nō ob. Jn gl. se. in fi. C. Cū q̄rit si plures discoꝛdēt nōne cogendi sūt dsentire vel sorte iuestigādū q̄s sit ꝓferendus. et distīgue fm Dy in. l. fi. C. coia de lega. ⁊ fm. d. bar. i. l. huiꝰ mōi. ff. de lega. i. in .ff. vlt. ⁊ hoc sic aut ꝑs discoꝛdāt in fco aut in iure. si in facto incūbit ꝓbatio ei qui dic vt. l. ei q̄. ff. de ꝓbac. si in iure aut potest aliq̄liter ꝑpendi q̄s debeat ꝑferri. et ille ꝑfertur vt. l. sancim⁹. C. de donac. aut nō pōt ꝑpendi q̄s deat ꝑferri. et tūc aut discoꝛdāt in piudiciū tercij et ad petitiōez illi⁹ dsentire cogūt vt hic ⁊. d. l. huiꝰ mōi. ff. vlt. ā vo discoꝛdāt i piudiciū ipoꝝ tm. et tc aut neut vlt facere fortunā iudicē huiꝰ mōi discoꝛdie ⁊ nō dirimit sorte ꝛ viciat act. vt. l. q̄tiens cū si. de vsuf. aut vn⁹ vult se sūmittere iudicio fortune et illud dirimere et sorte dirimit ita intelligitur. l. dicta fi. C. coia de leg.

Sciēdū Breuiter. h. intēdit. Ex malla administratione tutoris otra mgratū satisdatiōez nll̄ā. vl nō idoneam recipiētē in subsidiū vtilis actio tutele dirigit q̄ cē opetit otra heredes eiusdē. h. d

Quibus h. vlt breuiter. Tutoꝛ satisdare recusans pignoribus captis dpellitur. et magistratus qui ad satisdatiōes recipiendas deputat⁹ est. non qui tutoꝛem dat actione subsidiaria ē astrictus. h. vult vsq; ad fi. Balvus.

De excusatiōibus tutoꝝ ⁊ curatoꝝ

Excusantur Breuiter h. d. Tres rome. q̄tuoꝛ in Jtalia. in ꝓuincijs q̄ngz liberi nāles supstites i ptāte dstituti vl emācipati. vl i adoptiōez dati a tutela q̄ ē publicū mun⁹ auctē. ff. c. a ceteris muneribꝰ cīlibꝰ siue oneribus excu/

satiõem tribuũt. adoptati non ꝓsunt .h.o.

ítem nepotes. Breuiter .h.o. Ex filio nepotes. qui q̃tquot sũt ꝓ vno reputant. in liberoꝝ numero ad excusatiõez tutele ꝓ sunt. et filij q̃ i p̃ncipis acie ceciderũt pie acſi viuerẽt et imunitatez a tutela tribuũt qz q̃ i p̃ncipis huicõ moriũt. ꝓ gliã viuẽt intelligũt ꝛ pcur. fisci hñt excusat a tutela .h.o

ítem qui rei.p. Bñ. h.o. ab sens reipublice cã. duraãte abñtia excusat ab ichoata tutela. quã reuersus cogit ꝛassumẽ. h. itemꝰ

ꝛ qui pratẽ Jurisdictiõem hñs a tutela suscipiẽda excusat lz susceptã ñ deserat ꝛ q̃dã ipediũt cõtrahẽda q̃ ñ dirimũt iã cõtracta

Item ꝓp pter litem Breuiter h.o. ꝓpter litẽ quã q̃s cũ pupillo hz. ñ fuerit ꝺ oibꝰ bonis se ñ excusat. ꝛ triũ tutelaꝝ ñ ꝓcuratarꝝ onus excusatiõez tribuit. et vna tutela ꝑ ples pupillos otinere. pauptas ꝛ impicia lr̃aꝝ. simplicitati ãnera excusatiõez tribuit. h.o. vsq; ad .ℌ. itẽ si ꝓt inimicicias. In gl. i. si nõ hẽat. Bi q̃rat q̃s dicat paup ꝛ quo pauptas ꝓbet tex. ꝛ glo. varij sũt. Bl. in. l. vbi adhuc. C. de iure dotl tz ꝙ q̃s reputat paup q̃ é sic apꝺ vulgũ. ꝛ idistincte illã seq̃t dy. ꝛ Cy. tex. l. ñ nulli. ff. de accus. vñ dr̃e ꝙ pauptas dicat a. l. aureis .j.ℍ.j.ꝺ succes. libꝰ .ℌ.ℍ nr̃a. vñ dici ꝙ ille q̃ nõ hz cẽtũ aureos vñ paup. gl. seq̃t hãc opi. in auc. de exhi. et introduc. reis .ℌ. fi. coll. vi. in gl. q̃ incipit. q̃s dicat paup ꝛc. gl. in auc. ꝑterea. C. vñ vir ꝛ vx. tenz ꝙ paup dicat q̃s arbitrio iudicis. q̃ pauptatẽ ꝛ diuicias ꝺsiderabit. ispecta q̃litate ꝓsonaꝝ ꝛ negotij de q̃ q̃rit et hoc eẽ vñ sẽtire gl. ista. vñ ad ocoz. ꝓdictoꝝ. distingue ꝑm. ꝺ. bar. Cũ q̃rit q̃s dicat paup. qz aut tractat de actu opante puũ ꝑiudiciuz tũc tene gl. dce. l. vbi adhuc. C. de iure doc ꝙ dicat paup ꝑm opi. vulgi. si ꝺo tractat ꝺ actu magnũ ꝑiudiciuz opante. tẽ aut ẽ determinatũ in iure q̃s dicat paup. et tũc illi determinatiõi stam. et ita itellige dcam. l. ñ nulli. ff. de accus. ꝛ dcz .ℌ. ℍ nr̃a ꝺ succes. libꝰ ꝛ gl. q̃ est in dicto .ℌ. vlt. in auc. de exhi. ꝛ intro. reis. ℜ Aut nõ est determinatũ a iure quis dicat paup. et tũc tene glo. no. in dicta auc ꝑterea. ꝙ q̃s dicat paup arbitrio iudicis q̃ arbitrabit pauptatẽ et diuitias ꝼm q̃litatẽ ꝓsonaꝝ et negotioꝝ qz cẽtũ flor̃ facerent vnũ rusticũ diuitẽ. q̃ eẽnt magna pauptas

vni militi et nobili ar. l. nepos ꝓculo. ff. de ꝺbor̃ lig. et. l. i ordinatiõe. ff. de reg. iurl. qꝺ seq̃t ꝺo. bar. i. l. ñ ostãte i p̃n. ff. so. matri.

ité si ꝓpter Creatꝰ tutor vt a pupillo ꝛ creditoribꝰ vexet pupillaribꝰ. a tutela excusat ꝛ q̃ tutelã agnouit. se excusaẽ neq̃t. ꝛ ex q̃ q̃s dicat se nõ esse p̃ri pupilloꝝ notuz. a tutela minime fit imunis. h. o.

inimicicie Bñ. h. o. inimicicie capitales inter tutorẽ et p̃rez pupilli. niſi reconciliatio interfuit. et otroũsia facta tutori ꝓ p̃rem pupilloꝝ Itẽ septa agita ãnoꝝ numer. excusatiõem a tutela tribuũt h.o.

minorel Minores xx v. annis ad tutelã nullaten. admittũt. iõ eis excusatione op. nõ est. et q̃ est ihabil circa regimẽ ꝓpriũ circa alienũ ihabil reputat. et miles ad tutelã aspirare nõ ꝑt. h.o.

ité rome Bñ. h. itẽdit. docẽtes rhetoricã vel medicinã in vrbe rõna. vñ in climate ꝓrio duñmõ sint intra numeꝝ a iuẽ statutũ a tutela excusat. h.o

Qui ar ples hñs defectiones ꝓ vni. ꝓpositiõez alijs nõ ñnũtiat ꝛ tutoribꝰ existẽtibꝰ intra cẽtesimũ miliare a loco vbi dati sũt. tps q̃ragita dierũ ad se excusandũ a tpe scie opetit. remotioribꝰ ꝺo ꝓ singul. xx. miliaribꝰ. tribuit vna dies et vltra dies triginta. dũ tñ oibꝰ oputatis pauciores. xl. dieb. nõ repiant habere. h.o vsq; ad .ℌ. dat. ãt. et ꝑt iduci in arm ꝙ si datus est termin. ad ꝓponẽdũ exceptiões et aliq̃ friuole ꝓpite sũt intra dilatiõez. ꝙ ñ ꝑt ꝓcedi ad vlteriora ñ dilatiõe elapsa qz ꝑt alꝫ ꝓponere. cũ nõ videat recessisse a ꝓponẽdis ꝓ ꝓpositas. ꝓpter qꝺ nõ vñ necessaria ꝑctica q̃ obstãt i ꝓponẽdo excepti. cuz in fine eaꝝ dicat saluis alijs ꝛc. nã absq; tali ꝓpositiõe siue refutatiõe et ꝓtestatiõe alꝫ ꝓponer niſi fit extra dilatiõez. In gl. q̃ incipit ß otra in fi. tz glo. ista gl. ꝙ i muneribꝰ publicis auctẽ et vtilitate nõ est ꝑfixũ aliqꝺ tps ad exceptiõez siue defensiones proponẽdas. ℍ stati trãsit ipa notiatio iporum muneꝝ in rẽ iudicatã. iõ est necesse appellare. ꝓpter piculũ qꝺ imminet ar. l. pẽptorias C. si en. rescin. nõ pos. sed in alijs muneribꝰ ẽ ꝑfixũ certuz tps ad excusatiões ꝓponendas vt in tutela ꝛ notiatio tutele nõ trãsit stati in rẽ iudicatã. iõ nõ ꝑt appellari cum aliuꝺ remediũ ẽ sibi patũ. vz ꝓpositio excusatiõis. ℍ q̃ro de rõe rõis. q̃re i muneribus

publicis aucte ꝛ vtilitate nō est ꝓfixū ep̄s ad defensiones ꝓponendas.ꝛ in alijs sic.Item deo qz in ꝑmis ꝙtiē maiꝰ piculū. iō cautiꝰ oportuit puideri in eis ar.l.actꝰ.§. labeo.ff pro socio.C.de ꝓbac.l.sciāt qđ scripsit Cy ī.l.is q̄.C.đ app. ¶ Ex qbꝰ iferē arm ad.q. vt ecce ꝯuocatꝰ ē ab aliq̄ collegio ad aliqđ officiū.nūquid statī hēat necesse appellare vel ꝓponere excusatiōez. Sz circa ꝓdicta vī ofiderañ vtr aliq̄s vī advocari ad aliquod munꝰ publicū aucte ꝛ vtilitate et tūc appellet.aut ad munꝰ ꝑuatū vtilitate.et tūc nō.sed ꝑ solue.huiꝰ.q. est distinguēduz.Aut iste vocatꝰ erat de collegio.& nō.si nō erat de collegio nec hz necesse appellare nec se excusare.qz noīatio nō valuit ar.l.i.C.q̄ ꝑ sua iurisdicī.Si vero erat đ collegio et tē de eo iudicāduz ē.qđ de munere vtilitate priuato.qz appellare nō ꝑt.Item hz se necessario fiē de tutore ar.l.tutor cū fi.ff. de pac.et.l.i.in fi.ff.qđ cuiusq3 vniuer. qđ scripsit.v.bar.in.l.i.§.fi q̄s tutor.ff .qui appsit In glo.q̄ incipit.i.vando in fi.No.hāc gl q̄ facē in ar.ad.q.statuto caueē ꝙ testes posint reprobari ī.tres dies.aliq̄s ꝓposuit libellū reprobatoriū.tū nihil ꝓbauit de otētis in libello ī.tres dies.nūqđ elapsis tribꝰ diebꝰ poterit reprobare.certe nō.qz statutū qđ ꝑfixit terminū ad reprobādū dz itelligi ad reprobatiōez ꝓbāda ꝑfigere dilatiōem qz nō vī q̄s testes reprobare ꝑ ꝓpositiōem libelli reprobatorij nisi in eo deducta ꝓbet

Datus ät h.itendit Tutor simplr datus ad oē p̄monitum datus videē et qui tutor iuitꝰ fuit pupilli.non cogitur esse curator.h.d.

Idē rescripserit Maritus vxor. curator eē nō ꝑt.et falsis allegatiōibꝰ se excusans.ab onere tutele.ꝓterea nō eximitur a tutela.h.d.vsq3 ad fi.ti. In gl. q̄ incipit i ꝓprie.Item cū maritꝰ ꝑt eē ꝓcur̄.vxoris vt.l.maritꝰ.C.de ꝓcur̄.q̄re nō cur̄.gl.dat hz vnam rōez qz.l.suspicaē ꝙ oīa remittēt.alia ratō solz alibi assignari.qz officiū ꝓcur̄.finitur lite finita vel ꝑ reuocatiōez māndati re itegra.et sic nō ꝑt ꝑsistere tāto tpe ꝓcur̄.mariꝰ q̄to in cura.q̄ nō finiē nisi ꝑ aduētū maioris etatis.et hz seq̄ē spe.in ti.đ cur̄.§.vt ād đ.hz nūquid.Ex qbꝰ rōibꝰ vī.dicendū ꝙ mariꝰ ꝑt eē curator vr.ad litē qz hz casu cessāte ꝓcte.due rōes.ꝑma viz ꝙ vxor ꝝmitteret oīa.qz ad curatorē.litis nihil de bonis ꝑuenit dm̄.hic est ꝙ nō cogit facere inuētarī uz curator litis vt solz no.ī.l.de creationibꝰ.C.de epis.aud.vñ in eo cessat ꝓdicta suspicio.ꝓterea cessat et alia rō in cur̄.litis qz eiꝰ officiū stati finit.finita lite vt.§.de auctu.§.vlt.et iō nō est illa rō q̄ est in curatoē vniuersali.hz de hoc cur̄. est idem quod de ꝓcur̄. In e.gl.ibi ſ vero prius dic durāte hz finita cura bene posset vt pz ī dca .l .vlt. quā glo.allat qđ est vex revdita rōe administratiōis ꝑ eum ¶ Sz nūqđ de iur. canonico ꝓhibet mrīoniuz inē curatorē ꝛ adultam gl.fi.tenet ꝙ nō ī.c.penl.extra de scōis nup.quia certi sunt casus in quibus de iur̄ canonico ꝓhibitū ē mrīmonij inē q̄s iste nō numeaē Et idē dicas de rectore otra hente cū subdito ꝛ filiꝰ.quod eē seq̄ē In. an.hz hec ſm Cy.ꝓcedūt q̄ ad ordines ꝓmouendos.naz in eis stabim̄ iuri canonico qz de ordinibꝰ nihil ad nos.& q̄ ad māz succedēdi tales filij nati ex tali mrīmonio dicerēt spurij ꝛ ī habiles ad succedēdū qz q̄ ad māz succedēdi seq̄mur ius cōe vñ descēdit ius succedēdi vt scripsit Cy.ī .l.fi.C.đ iter dic. ma.qđ est valde notandū.Baldus

De suspectis tutoribus ꝛ curatoribus

Sciendus Suspecti crīs ognitio romane ad ꝓtorē ī ꝓuincijs ꝑsidibꝰ vel legato ꝓsulis spectat.h.d.vsq3 ad §.ostendim̄ In glo.ex quo ꝛc. Circa materiam suspecti est sciendū ꝙ de suspecto pōt agi dupliciter.quādoq3 enī agitur solum vt tutor remoueatur.et ista dicē quedam ciuilis positio et esset potius dicenda q̄rela q̄z accusatio. sicut in querela inofficiosi testi dicimus.querela dicitur accusatio.ꝛ cū hac via agit.pōt procedi coram iudice ciuilium causarum Item nō est necesse in libello inscriptiōez fieri ad penaz talionis nec poni locum et tps seu alia solēnia de quibꝰ patet in.l.libelloruz hz solūmodo observabunt solēnitates.que in causis ciuilibus obseruātur.Quādoq3 vero agitur de suspecto vt suspectus extra ordinez puniat ꝛ tūc agit crīmialiter.et est necessaria inscriptio et locus et tps in libello accusatorio.hz hec causa corā iudice maleficiorū tm̄ tractabit qz crīalis est. qđ posuit dñs bar.in.l.i.ff.e.ti. In. ea. glo .ibi vt dicē est qđ sequit Inn.ī.c.vlt. extra de pur. ca . et Cy .in l.vlt.C.eo.ti.ꝛ advūt ꝙ iudice sup

hoc crimīe ꝓcedente ꝓ inq̄ſitionē non ē ne
ceſſe cām ſuſpectōis exp̄mere. nec odēnat⁹
erit ifamis. qō ſequit. d. Bar. i. l. fi. C. e. ti.

Oſtendimus Breuiter ℔ in
tendit. Suſpe
ctī crimen otra tutores cuiuſcūq; generis
poteſt intētari et patron⁹ de ſuſpecto accu
ſatus et conuictus non erit infamis. h. d.
vſq; ad. ℌ. ſequens. ¶ In gl. ſ. vt poſſit in fi.
glo. in dicta. l. ſi tutor. poſuit aliā ſolutiōz
que eſt vera. quia aut tutor ſuſpectus eſt
diunctus pupillo contra quē agit ꝺ ſuſpe/
cto ratione doli de quo conuictus eſt. et ꝓui
dit ꝙ nō remoueat vt ſuſpectus ſed adiū/
gitur ſibi cauſatores. qñq; agitur contra eū
ꝓpter culpā. vel eſt tutor otra quē agit rōe
doli vel culpe nō diūct⁹ pupillo tunc ſuſpe
ctus remouebit et ita dñt intelligi alie. ll.
de ſuſpecto loquētes que limitatio eſt ꝛiſ
ſima et colligit ex tex. dicte. l. ſi tutor. q̄ non
eſt alibi in mūdo. d. Bar. ſequit idem

Conſequens h. intendit bre
uiter. ¶ Accuſa
tio de ſuſpecto cuilibet competit. ꝛ ad eam
etiā mulier q̄ ex magna pietate et amore
pupilli mouet. admittit. h. d. vſq; ad. ℌ. im/
puberes. in glo. publicā. ꝛc. ¶ Scienduꝫ eſt
ꝙ crimē dicit publicū triplr. ℘rīo qꝛ agit
ad vindictam publicam. et iſto mō qꝺlibz
crimē ſuꝑ quo crīaliter agit ꝓt dici crimen
publicū. arg. l. licitatio. C. qꝺ illicite. ff. de
public. ꝛ. l. qꝺ ſenat⁹. de iiur. ℣° dr̄ publicū
qꝛ ei⁹ accuſatio cuiliz de populo cōpetit et
ſic ſumit ℔. ℣° mō ſumit publicū ſtricte et ℔
mō capit ℌ. de pub. iudi. et. ff. e. ¶ Mō aūt ℔
ꝙ crīe publico dānat⁹ ſūpti ℔ mō. ſꝙ eſt in/
famis. vt ℌ. e. C. ſuſpectū. qꝺ ſcripſit. d. bar.

Impuberes i. l. i. ff. de pu. iud.
h. intēdit breuit
Impuberes ad accuſandū tutorē ſuū de
ſuſpēo cū oſēſu ꝓntū poterūt admitti. h. d

Suſpectus Qui malafide in
tutela verſat licz
diues ſit ſuſpect⁹. eſt tutor. et qui dolū i tu/
tela omittit añq; gerat de ſuſpecto accuſa
tus poterit remoueri. et remot⁹ vt ſuſpect⁹
ꝓpter dolū infamis efficit. ℔ ob culpā inte
gre fame remaner. h. d. vſq; ad. ℌ. hīs ār.
In glo. ſ. leuē in fi. Si q̄ris nūqꝺ lata cul
pa eq̄pet dolo. qꝛ circa hoc glo. nr̄e variāt
et loquūt obſcure. diſtigue ſm. d. bar. aut
loquim² de facto ꝓ quo dz pena corꝓalis ī/
poni. et tūc lata culpa nō eq̄pat dolo. ca⁹
eſt in. l. lege. ff. de ſiccariis. aut tractam⁹ de
facto ꝓ quo dz imponi pena pecūiaria. et
tūc aut lex noiati req̄rit dolū et ℔ caſu la/
ta culpa nō equipat dolo. ca⁹ eſt in. l. ij. ℌ.
hec actio. ff. vi bo. rap. et glo. ſingularis ℔
et in. l. magna neglīa. ff. de ꝛ. ſig. facit. l. in
actiōib⁹. ff. de in lit iur. ¶ Aut. l. noiatim do
lū nō r̄q̄rit. et tūc lata culpa equipat dolo
vt. l. i. ℌ. i. ſi meſ. fal. mo. di. et. l. qꝺ nerua. ff.
depoſiti. et hec eſt ꝛitas ſm. d. bart. vt ipſe
ſcꝑſit in. l. i. ℌ. i. ff. ſiqs teſtō lib. eē iuſ. fue. et
per hoc dcor. multe. l. circa hāc materiam.

Siquis autem Accuſato de
ſuſpecto pen
dēte accuſatōe admīſtratio tutele inꝺicit
et ſuſpēi crimē tutoris morte extīguit. h. d

Siquis tutor Tutore dene/
gāte ꝓ otuma/
cia alimenta pupillo preſtare. pupillus in
poſſeſſionem bonorū tutoris mittit. et per
curatorē qui pupillo dabit. bona tutoris
q̄ ſuādo ſuari nō pñt diſtrahunt. tutorq;
ex iaz dicta cauſa ſuſpectus efficietur

ſed ſiquis Tutor aſſerēs ꝓ mē/
dacio nō poſſe pupil
lo alimēta decerni. ¶ Itē qui data pecūia tu
telā redemit. ad pfectū vrbis puniend⁹ re/
mittit. ī qua cā eſt liber⁹ fraudulent tute
lā filioꝝ vl nepotū patroni adminiſtrās. h. d

Nouiſſime Datiſdatio quā
ſuſpect⁹ tutor of
fert. ſuſpitionē nō tollit ℔ affert. et ſuſpitio
ex prauis moribus inducit non ex facul/
tatib⁹. h. d. ¶ Quia. ℌ. in ꝑn. de fati. tu. dixi
ꝙ vnū ex illis quinq; que habet facere tu/
tor anteq; adminiſtret. eſt dfectio inuētarij
¶ Quero primo quid ſit inuentariū. R° ꝙ
inuētariū eſt quod alr dicit repertorium.
et ſcriptura in qua deſcribūtur omnia bo
na pupilli ſm ꝙ colligit in. l. tutor qui rep
torium. ff. de admi. tu. melius in. l. tutores
C. eo. ¶ Sed quero quando ipe tutor ha
bet facere inuentariuz tale. R° vr̄ ꝙ habe/
at terminum quatuor menſium vt in auc
ꝑbiteros. C. de epi. et cle. et imo vr̄ ꝙ ℌ. xxx
dies a tpe adite hereditatis illud debeat
inchoare. et infra. lx. illud finire. vt. l. fin. ℌ.
finaūt dubi⁹. C. de iur̄ delibe. Et do. dic ꝙ te
net facere inētariū mox cū citi⁹ pōt alr vt
ſuſpect⁹ remouebit et incarcerabit vt in. l.
ſij. ℌ. tutor qui repertorium. ff. de ſuſpect.
tu. hoc dicit tex. in. l. tutor. in principio. ff.
de adminiſ. tu. et ſpe. in titulo de inſtrumē

edicā.H.dco circa ꝑn.et ꝓbaī i.l.odicio hec ff.de odi.et de mō.nec ob.d.auē.ꝑsbiteros. qz loquīt in casu spāli.nec dicā.H.finat dubi.qz loqīt in iuctario hīois. Qz qro qli ter fiat istud iuctariū.Rō in pntia iudicl.z notarij.vt.d.l.tutor.Ez nūqd deat ꝑmitti signū sācte crucis in ei odfectōe.Rō de iure h nō cauet nisi in iuctario heredis et iō etiā absq illo fieri poterit. Qz pone q tutor diu stetit q inuctariū nō fecit.postea illud fecit.nūqd poterit repelli ꝓpter tarditatez odfectiōis iuctarij.vī q sic.qz pāia sūt.aliqd nō fieri vl nō fieri ltie.vt.l.nō dubiū.C.de legi.et.S.de nup.H.si aduersus. et h tz spe. in.d.H.dicēs q cōtra inuctariū op² dicens q nō fuit factū mox vt ibi pz.Ez dic otra ꝑm d.Bar. qz.l.dic q tutor nō faciēs ꝛptoriū mox cū pōt.suspect⁹ est.et ex h poterit ꝛmoueri et incarcerari vt dictū est p.l.iij.H.q rep/ toriū.ff.de suspec.tu.et.l.fi.C. ar.tu. g° ptz q tutor remanet donec ꝛmouet.ꝓterea nō odficere inuctariū est dol⁹ ꝑsumpt⁹ vt ꝓbaī in.d.l.tutor q reptoriū.in ꝑn. Ez ꝓpter dolū ꝑsumptū tutor q admīstrat remoueri non pōt.qz solū remouet ꝓpter doluz vez.vt.l. iij.C.de suspect.tu.S.e.H suspect⁹ Deinde qro si aliq suꝑuenerit pupillo q ñ sūt posi/ ta in inuctario.nūqd ꝺ his dēat odfici nouū inuctariū.gl.in.d.l.tutor.et tutores.videt vidē q sic.et ꝑ h allegant.l.fi.H.tali.de curl. fur.z sic vī ptrāfire.d.bar.in.l.dicta tutor q reptoriū.et h etiā tz Dld.Ez Albert⁹ ꝺ bo bio.vī dicere q sufficiē si tutor res q supue niāt pupillo.describat in codice rōnum.et ita itelligit dictū.H.tali.spe.ꝺo in.d.H. nōbi liter distīguit. aut ea q supuenert pupillo sūt.fruct⁹ et itroit⁹.et tūc sit ꝺa opi.vbi.q sufficiat ea ponere in codice rōnuz si ꝺo es sent res magni pcij obueniēs tūc de ea dz odfici nouū instrm.et h sufficiē etiā si nō fit ꝑm solēnitatē inuctarij odfecti. et ita itelligit di/ ctus.H.tali.ꝑm cū. Qz qro nūqd ad ose/ ctionē inuctarij citādi sūt debitores z credi tores.glo.in.l.tutores.C.de admi.tu.tz q nō et h ē vez de iure.tñ cauti⁹ ē ꝑm Bar. q ipi citent qz cū inuctariū factū eis nō ci tatis ꝓiudicet soluz tutori vt.l.fi.C.ar.tu. ipis citatis nō solū ꝓiudicabit ipi tutori. Ez etiā creditorib⁹ z debitorib⁹.vt.l.cirographis.in ꝑn.ff.de admi. tu. q itelligēda ē q ad odfectiōez inuctarij cū citati fuerīt credi/ tores et debitores. Qz qro nūqd aliq ca su tutor excuset a odfectiōe inuctarij.Rō si

si iustissima cā mot⁹ inuctariū nō fecerit.vt dicit tex.in.d.l.tutor q reptoriū.in ꝑn. Ez q poterit esse iustissima cā.Rō ꝑm.d.bar.qz forte fuit tutor ifirm⁹ vl alio facti obstacu lo ipedit⁹.z h q̄tū ad pson tutoris vl pu pilli.qz pupill⁹ fuit paup et reputat diues vñ nō expedit ei odici inuctariū ne pōpa rei familiaris ostēdat.ar.l.fi.C.de ali. ꝓstan. z.l.i.H.tractari.ff.ad tercul.et.l.ij.C.qñ z q. quar.ps de.li.x. Ez qro an tutor q dat cā honoris vl amicicie excuset a odfectiōe inuc tarij.vī q sic qz ille nō tenet admīstrare. Ez dic q inuctariū odiciet.qz lex dicit q sibi ñ pōt solui vt.l.q ñ forte.ff.de solucd.g° inuc tariū odiciet ꝓpter gñalitatē tex.in.l. tutor q reptoriū. Deinde qz dī.S.de attili.tu. q pōt dari tutor ad certū actū vtputa ad hē ditatē adeūdaz. qro nūqd talis tutor iuē/ tariū odiciet.Rō q nō vt ibi dixi.et h sequi tur Ja.de are.in.l.ipubes.ff.de tu. et curl. da.ab his.gl.etiā tz in gl. puula in.l.fi.C. de tu.q nō satis.h ꝓbaī ar.curatorl.ad litē q inuctariū nō facit.vt.l.de creatōib⁹.C.de epa.audi.. Qz pone.q.qtidianā q de facto accidit. Citat⁹ ē aliqs tanq tutor pupilli alic⁹.q oparet i iudi⁹.dic actor exhibe istu mētū inuctāñ qz volo copiā ei⁹.et vidē si po tes admīstrare.dicit tutor nō teneor qz i ci tatione tua fateris me tutorē. et qui fatet tutorē tenet ei stare q qs in actis suis pro ponit.vt.l.cū ꝓcurator.C.de liba.cā.Ez dic certe q poterit odpellere tutorē ad ꝓducen/ dū inuctariū. qz nisi inuentariū ꝓduceret possz effici deterior odītio h⁹.qz iudiciū cū eo agitatū nō valeret si inuctariū nō fecis set. vñ nō vī rōe defēdere. inuctariū si nō ꝓducat.vt.l.ij.H.defēdere.ff.qui.ex ca.i pos. ea.nā possibile ē q tutor est.et tñ admīstra re nō pōt.qz nō facit ea quīq que ꝓcedere debēt admīstrationē de qnib⁹.S.dixi de sa tis.tu.i ꝑn. Qz quero qualr dabit copia inuctarij. nūquid dabit cū reb⁹ exñtib⁹ in eo.Rō nō ꝑm.d.bar. qz edicōnes instrumē toz debēt fieri solūmodo in ea parte i qua expedit peteti edicionē fieri. Ꝟ huic agenti cū tutore. non expedit fieri edicionez rez ergo ei dabit tñ inuctariuz sine rebus in eo descriptis ꝛc.et ꝓ hoc erit prouisum pu/ pillo quia nō pāderent vires patrimonij sui.qđ ei⁹ interest vt dicta.l.fi.de ali. pu.prę/ stan.et etiā erit prouisū huic agenti. quia satis est q ostet tutorē inuctarium fecisse Iz eni nō omnes res in inuctario posuisz

nō tñ impediret admīstrare ꝫ bñ posset vt
suspect⁹ remoueri.ar.l.in eos.ff.de tutelis
et hec sufficiāt ad pñs de mā tutelaꝝ licet
mlta fuerīt omissa q̄ dici nō occurrerūt in
ꝫ libro. Balo⁹. Explicit lib ꝑ⁹ Incipit z⁹.

De rer⁹ diuisione ⁊ qualitate

SAperiori breuiter.h.intēdit. Prima rer⁹ diuisio hec est.q̄daz sūt apta esse in p̄rimonio nr̄o. et q̄dā omīno extra p̄rimoniū sūt. Secūda vo diuisio est.qz q̄daz sūt coia q̄daz publica oīz ꝑsoꝝ.quedā nulli⁹.q̄daz vniuersitatis.et q̄daz singuloꝝ. Aer.aqua de celo cadens ⁊ mare.et p oñs litora maris.esse coīa omniū cēsent.et in maris litoꝛe aliq̄d edificāsl vel etiā occupās.p occupationē efficit domin⁹ ei⁹ q̄d nō est hoīs alic⁹ ꝫ edificāti cedit.et lit⁹ maris dicit q̄tin⁹ inundatio magna maris. cū magis excrescit extēdit.h.d.vsq; ad.ℌ.flumia ¶ In gl.q̄ incipit.i.iurgētiū. Ꝫ dic ꝙ tex.stat p̄rie ꝑm Ja.de are ⁊ Ja.bu.nā aer aqua ꝑfluēs ⁊ mare.cōia sūt de iure nāli oibus aialib⁹.vt.ℌ.de iure naturali in ꝑn.et hec sūt huiⁿmodi iō glo. nō habuit necesse exponere nāli iure .i. gentium.sed stet tex. p̄rie sicut sonat.

Flumina Breuiter.h.intēdit Flumia ꝑpetua et portus ipoꝝ publica cēsent.et vsus eoruz public⁹ pariter omnib⁹ competit.ripa q̄z fluminis quo ad vsū publica est.ei⁹ vo p̄rietas illoꝝ est q̄ ꝑ flumē p̄dia possidet. ex quo seq̄t ꝙ arboes ibi nate eorūdez cēsent.h.d.

Litoꝝ quoq; Litoruz vs⁹ est cui⁹ ⁊ mare ⁊ occupāti decedit. p̄rietas vo ipoꝝ.itē mare nullius iuris esse censentur.h.d.

Vniuersitatis Loca obnecessitatez cōez alicui⁹ vniuersitatis facta vniuersitatis dicunt esse. Nulli⁹ vo que hoīm dominio nō pmanēt ꝫ dīno vt res sacre et religiose ad cultū diuinū dedicate. que nisi ob cāz redēptiōis captiuoꝝ alienari non pñt.h.d.vsq; ad.ℌ.siq̄s aūt Ex dco.ℌ.vniuersitatis colligit ꝙ in cā vniuersitatl.qui libet de vniuersitate pōt testioniū dicē.q̄a quilz ad testioniū admittit qui nō repit⁹ phibit⁹.vt in.l.i.et.l.ex ea.ff.de testi. Nec obeni si dicat ꝙ testificet in cā p̄ria q̄ nō pmittit.vt.l.in oīb⁹.C.de testi. qz ꝛ ꝙ io q̄d est vniuersitatis nō est singuloꝝ vt ꝫ p̄z q̄d tz glo.in.l.in tantū.ℌ. vniuersitatl. ff.e.et.l.ꝫ si hac.ℌ.q̄ mādmittit.ff.de in ius vō. et canōiste hñt gl.in.c.ex lr̄is. eī de testi.q̄d est verꝝ ꝑm Ja.bu.nisi cā vniuersitatis esset de re que ptineret ad illos de vniuersitate tanq̄z ad singlos.q̄d esse pōt. ar. l.i.ℌ.in p̄ria.ff.q̄s appel.sit.et ideo interdiceretur testimoniū.ar.dicte.l.in omnibus.

Siquis autem Locū sacruz nulli ꝑuatolicz p̄ria aucte dstituē ⁊ destructo loco sacro.locus sacer nihilomin⁹ remanet.h.d.

Religiosum Priuat⁹ aucte p̄ria efficit locuz rligiosū. si in eū locū suū mortuū intulerit. vnicuiq; socioꝝ altero iuito nō ꝫ mortuū inferre in locū puꝝ. et p̄rietari⁹ iuito vsu fructuario nō efficit locū religiosū.h.d.
In gl.q̄ incipit.ꝫ fauore.in fi. Vbi dr̄ ꝙ ī re cōi melior est dditio p̄hibētis.ꝫ certe nihil est spāle in ꝫ casu.qz soci⁹ inferēdo mortuū in locū cōez vbi est ali⁹ sepulc⁹ vtit re cōi ad vsū destinatū. et ido q̄d dicim⁹ in re cōi melior est dditio p̄hibētis. est verꝝ nisi soci⁹ vtat re cōi ad vsū ad q̄ ē destīata vt p̄z p Dy.in.c.in re cōi.ex de re.iur.li.vi.

Inalienum Dño pmittēte in ei⁹ locū mortuū īferri.religiosus loc⁹ efficit.ꝫ postea cōtradicat.⁊ muri ciuitatis rome dīni iuris sūt nō hūani. qz a firmitate etiā sācti dicti sūt qz deliquētes in eis pena capitis puniūt a q̄ firmitate leges sācōnes sūt vocate qz otra eas faciētes pena debita puniūt.h.d

Singulorum Quarūdaz rerꝝ singulariuz dominia adq̄runt iure nāli.et q̄d ius gentiū apellat.quarūdam vero de iure ciuili. et antiquitati deferendum est.h.d.

Ferē Pisces.bestie.volucresq; nām ferā hñtes.iur gētiū statī occupāti adq̄runt siue ī suo fūdo. siue ī alieno capiāt.⁊ q̄d ī nulli⁹ ī bonis ē occupāti dcedit.et dtra volūtatē dñi q̄s ī alienū venāti nō pt.h.d.vsq; ad.ℌ.q̄cq̄d aūt. In gl.q̄d si p⁹ phibitōez.ī fi. Ꝫ certe.l.q̄s gl.all'at nō faciūt ad determiatōez suā.alia gl.in.l.diu⁹

ff. de fui. vz. ꝑoi. formal ꝓhane. q. et remittit
ad nō. i. l. iij. ℌ. plane. ff. de adq. rer. do. ¶ ibi
vī imiari otrariū. et meli⁹ vt ꝓuto ꝓt rlaz
gñalē ꝙ ī nulli⁹ bōis ac. et qđ ét ibi nō. vtz
possit detineri ille qui serā ī alieno sūo ce/
pit q̄uscz eā dño ꝓh reddiderit. ¶ ibidē de
imiat ꝙ nō. ¶ ibi nō etiā ꝙ possū resistē ma
nu armata itranti in eū. me inuito qđ nō.

Quicquid ār. ¶ Taz diu pisces volucresqz occu
panti remanēt. q̄diu in ei⁹ custodia pseue
rāt. ℏ recipiētes pristinā libertatē qđ intel/
ligit dūmodo occupātiū oculos effugiūt
vel difficilis est psecutio eaꝝ. esse desinunt
dñi ei⁹. et occupantiū fiūt. h. d. breuiter.

Illudquesituz ¶ Breuiter. h
d. Ferā tali/
ter vulnerās ꝙ verisīr capi posset. ei⁹ dñs
ñ efficit. ℏ de ꝺsuetudie obfuat. et inspicit
qđ euenire pōt. h. d. vsqz ad ℌ apium q̄z q
In glo. posita sup ꝟbo. placuit. in text. Et
male de iure vt sequit. ℏ bene de ꝺsuetudi/
ne. et nō glo. ī. e. ℌ. examē. ¶ In glo. nō ꝙ in
spicit in fi. ¶ Cū querit vtz inspiciendum sit
qđ euenire pōt. plenissime sic distīgue. aut
illud de quo querit tm̄ dñs tps hz et nul/
lam habet dependētiaz ad futurū. et tunc
non inspicit quod euenire pōt. vt. l. fi stipu/
lat⁹ fuero ℌ. i. ff. de ꝟbo. ob. et. l. fi a colono.
eo. ti. et. l. scientū. ℌ. fi. ff. qui satis. cog. aut il
lud de quo querit respicit tps futuꝝ. et di
stingue tūc. quia aut pōt venire fm natu/
ram. aut pōt venire fm legē. aut ꝓter legē.
et ꝓter naturā euenire pōt. primo casu ispi
cit illud qđ pōt euenire. vt. l. heres me⁹. ℌ. fi
ff. de ꝺdi. et demon. et. l. fi. ℌ. auaricie. T. cō/
munia. de leg. et. l. fi. q̄s dñs. ℌ. vlt. ff. loca. z⁹
casu. s. illud qđ pōt euenire fm legē. distin/
gue. aut pōt euenire de iure speciali. et nō
ꝺsiderat. vt. l. iiij. circa ꝑn. ff. de fideicō. lib.
aut pōt venire de iure cōi. et tunc inspicit
qđ euenire pōt. ar. dicte. l. iij. ¶. l. ℏ si ꝓ preto
rem. ℌ. fi fere. ff. ex qui. ca. ma. allata in glo.
aut illud qđ pōt euenire est preter legez. et
ꝓter naturā. ¶ tūc aut pñs stat⁹ rei iudicat
otingentiā de futuro. et tūc inspicit quod
euenire pōt. vt. l. qui bona. ℌ. cū inter here/
des. ff. de dam. infect. et. l. habitator. ff. loca
et. l. in hac in fi. ff. de iurl. om. iudi. aut pñs
stat⁹ nō iudicat otingētiā de futuro et tūc
nō inspicit qđ euenire pōt. vt. l. inter stipu/
lantē. ℌ. sacrā. ff. de ꝟbo. obli. qđ fallit rōne
doli. vt. l. diuortio. ff. de neg. ges. et. l. eum q̄

ℌ. pomp. ff. de furt. et. l. locū. ℌ. ꝺdēnatio. ff.
ꝺ ta. exhibē. qđ fallit etiā rōe libratis vt. ℌ.
libeꝝ hoiez. in. l. gñalit. ff. ꝺ fideicō. liber. et
hec faciūt ad ea q̄ dixi. s̄ de auc. tu. et faci
unt ét in arm. ad. q. pone ꝙ iur cauet ꝙ cre
ditor nō possit eē tutor. duo frēs hēditatē
diuiserūt. qđ vn⁹ filio ipubere decessit
petit ꝙ fr̄ sit ei⁹ tutor. allat ꝙ nō pt qz ē cre
ditor ꝺdicionalis. posset cnī esse ꝙ aliq̄ ps
reꝝ q̄ euenerūt in portiōez ei⁹ euiceret. ¶ sic
nepos ei⁹ teneret de euictiōe. nūq̄d pt ℏ di
cere. ꝑ ꝓca pz detmiatio. qz aut pñs stat⁹
rei iudicat euictiōez vt qz forte sibi mouet
otrouersia. et tūc inspicit qđ euenire pōt. ¶
sic a tutela se excusabit. aut pñs stat⁹ rei ñ
iudicat otigētiā de futo. vtputa qz sibi cō
trouersia nō mouet. nec moueri spat. et tē
ñ inspicit ꝙ res pt euici. et tē nō excusabit et
colligūt ex dictis. d. bar. ī. ℌ. sacrā. ℏ ñ sūt ad

Apiuz quoqz ¶ Breuit. h.
intēdit. Ha/
pes de arbore aliena. q̄s pōt eximere et ei
ꝺcedunt cū fuerit in alueo suo. et eas ꝛpo
fuerit. fauosqz ipaꝝ ī aliena arbore exūtes
eximēs suos efficiet. et apes de alueo euo
lātes. ita ꝙ eaꝝ difficil sit psecutio occupā
ti ꝺcedunt. qm̄ ipaꝝ fera est nā. h. d.

Pauonuz ¶ Breuiter. h. inten
dit. Hialiuz habē/
tiū ꝺsuetudinē reuertēdi q̄lia sūt pauōes
colūbi ¶ cerui. talis de iure tradit regla ꝙ
dū ꝺsuetudinē reuertēdi retinēt. eoꝝ pma
nēt ad q̄s de ꝺsuetudie reuertūt. cū ꝟo di
cā ꝺsuetudinē ꝓdiderit. qm̄ ipoꝝ ē fera nā
occupātib⁹ ꝺcedunt. que ꝑ extrinseca de/
notant.

Hallinaz ¶ z ea q̄ ferā nāz nō
hñt effugiāt ꝺspēm nr̄m. occupātib⁹ mine
ꝺcedūt. ℏ aio lucrādi ea detinēs furti tene
bit. h. d..

Ité ea que ¶ Que ab hostib⁹ capi
mus nr̄a fiūt. et hostiū hoīes ꝑ captiuita
tē sui efficiunt. Fuiqz pseuerāt donec a no
bis effugiētes ad hostes reuertant. et la
pilli in litore maris ꝺprehensi occupantiū
fiunt. d. h. breuiter.

ítē ea que ¶ Que ex aīalib⁹ nr̄is
nascūt. nob iur̄ gētiū adq̄rūt. quo iure qđ
fūdo nr̄o ꝑ alluuionē. i. paulatī ¶ latēti in
cremento addit etiam nostrum fit. qđ vis
fluminis patenti et simꝫ alteri adiecerit pri
ori domio r̄manet. arbores tamen ibidem
existentes ñ in vicino fundo radices emi/

serint.vicini fūdi dño adq̃runt.h.d.beruit

Insula .h.intendit. Insula maris accedit occupāti Insula fluminis nō in medio exñtis.ei⁹ est qui ꝓximus ꝓximior alia ꝑsona possidet.in medio vo existens flumis . est eoꝝ qui ab vtraq; parte ripe ꝑsona possidēt. ꝑ modo latitudinis predioꝝ mensurabilis iuxta ripā.h.d.

Quod si ab aliqua

Si flumē agrū alicui⁹ in forma insule dimittēs vndiq; circuerit.ꝑoris tū dñi ꝛmanet alueus q̃z antiqu⁹ a flumie derelictus eoꝝ fit qui ꝓpe ripā predia possidēt.nouus vo alueus incipit public⁹ esse.ꝛ flumīe ad antiquū alueū redeūte.nouus alueus derelict⁹ eoꝝ erit qui ꝓpe ripam predia possidēt Inundatoq; flumis alicui agro aduenies dñm agri.dñio non priuat.h.d.

Cuꝫ ex aliena Duo noīe bō fide spēz.que ad materiā ꝑmaz reduci nō pōt ofīciēs.ex aliena mā.ipi⁹ spēi dñs de iure gentiū erit specie vo ad ꝑmā māz reducibili māe dñs. spēi dñs efficit. ¶ In glo.que incipit.ſ. bō fide ibi R°cōis est dñi.¶ Dic.ſ.materie.ꝛ ibi .ſ.in alia malā R° q ꝑ ea parte qua habuit bonā fidē dñs erit māe specificate.fm distinctōez h⁹.ff.ꝑ alia vo parte dñs erit dñs verus māe. Item ibi.malā fidem habuit. R°deo q ꝑ ea parte ꝑ qua habuit bonā fidem ff.vt.ſ. In ea.glo.in fi.Dolue q ꝑ ea parte qua suo noīe specificauit habz locū iste.ff.ꝑ alia vero species cedit ei cui⁹ noie specificauit.ar.eoꝝ que in ꝑn.glo.dicunt. ¶ In glo.que incipit.nec in fi. Do.vt dixi in dicto.ff.penſt.quia tūc media via eligit qñ fieri potest deseruiendo iuri.et ita hic.ſi vero eidez medie vie deseruiēdo resultāt iurī dissonantia.et tūc eā nō fuam⁹ vt.d.l.

Quod si partim nesenni⁹ h.d. Ex sua et aliena materia spēz ofīciēs bona fide.speciei efficit dñs. et accessoriuz sequit ꝑncipale.et dñs māe furti et ordine furtiua agit ctra furem. Iz ꝑ specificationem ab eo factā desinat materia in ei⁹ dominio esse.h.d.vsq; ad.ff.ſi duoꝝ. Nota q̃ iste.ff.facit ad.q. de facto. q ſi aliq̃s vēdidit aliq̃o ꝑncipalit. et ꝑ modum accessorij aliq̃o accedit qđ est ꝑncipali⁹ et nobili⁹.nihilominus sequit nāz ꝑncipal'. et ille qui vēdidit oīa iura etiā cū iure patronat⁹ qđ hz in q̃oaz ecclesia. vī vēdidisse ius patronat⁹ q̃uis sit nobili⁹ ꝛ ꝑncipali⁹.qz Iz illud sit ꝑncipalius tū fuit additū ꝑ modū accessorij.qđ tū nō determinando dico et bñ qz ius pronat⁹ cū sit spūale.qz ānexū spūali.nō ꝑt vēdi fm

Sidonꝫ veritatez canonicam h.d.materiaꝝ ofusio dñoꝝ volūtate et casu fortuito inuenies in spē.ex dictis materijs specificata omnione inducit.h.intēdit vsq; ad.ff.q ſi frumē tū. ¶ In glo.q incipit.bene dicit. Tenet g° ista gl.q siue spēs sit reducibil' ad ꝑmā materiā.siue nō.q cedat specificāti bona fide cū ex sua et aliena mā specificauit.glo.nō. ctrariū.et meli⁹.ff.eo.ff.q ſi parti. ¶ In gl que incipit.vt sit cōe. Mā ſi reducibilis eēt ad ꝑmā māz.cōis remaneret vt ibi patet.

Quod ſi frumentuz h.d.ꝑ īmixtionē spēꝝ dñoꝝ volūtate inuenīēte inducit cōio. ſed casu fortuito talis mixtio obueniēs cōionez nō facit.et vtq; dñs vēdicat spēs eorūdez. in qua vēdicatione cuiuscūq; corpoꝝ sit īmixti.q ad qualitatem et quātitatē ratio est habēda.h.d.

Cuꝫ in ſuo Breuiter.h.intēdit edificiū cedit solo. et dñs māe ctra dñm soli. qui in solo suo de aliena mā edificat.agit in duplum pro materia.et dirupto edificio.nisi duplū fuerit ofecut⁹.suā māz vēdicabit in qua vēditione totū petet.h.d.vsq; ad.ff. et diuerso. ¶ In glo.i.in ipa in fi. Hāc spāliť declarat qz ibi loquit in edificio qđ fit in solo cōi q̃ ad vsū.ꝛ nulli⁹ quo ad ꝓprietatē.vbi regula est q solū cedit edificāti. hic vo loq̃mur de solo cui⁹ ꝓprietas est singuloꝝ.vbi vendicat sibi locum regula huius.ff.

Ex diuerſo h.intendit breuiter In aliēo sciēnť edificās desinit esse dñs māe.bona fide in alieno edificās si edificiū possideat. dñz exceptōe doli mali repellet ñ expēsas tā mallie q̃z fabroꝝ rēstituat bone fidei possessori a q̃ fm medio erit exclus⁹ male fidei possessor.h.d

Situs Breuiť.h.d. In alieno solo plātatū.si radices egerit solo cedit.Hꝰ intendit.

Qua rōne Sicut in alieno solo plātās. ita in alieno seminās bona fide si solum possideat dñz agentem.contra eū rei vendicatione repellet.nisi seminis impensas resartiat.h.d.

Litterę quoqz ¶ Si scri bens in aliena carta.cartã possideat dñm carte ex ceptiõe repellet.nisi ꝛaꝛimpẽsas resartiat sęptorꝛ. **¶ Si quis in aliena** .ħ.d. ħ.intendit.Tabula cedit pictuꝛe.et picto/ re vẽdicãte tabulã nisi dño quõdaz ei⁹ p/ ciũ redoat doli exceptione repellit. pictoꝛe ẽo tabulaz possidẽte. vtilis rei vẽdicatio ad tabulã.dño tabule tribuet.a q̃ p dictaz exceptõez repellit. ñ soluat extimatiõez pi ctuꝛe.et otra surripientẽ tabulã actio furti domio competit.ħ.d. **¶ Si quis a nó domino** ħ.intẽdit bone fidei possessoꝛ cũ titulo fru/ ctꝰ industriales sibi iuꝛ gẽtiũ q̃rit.male fidi possessoꝛ de fructibus perceptis etiam ꝺsũ ptis tenet.ħ.d **¶ Iusufructuarius** fru/ ctꝰ dñũ ecõtra pcipit et nõ añ q̃rit sibi.qđ i colono q̃i p ꝺoia sibi vẽ/ dicat locũ.et partꝰ aialiũ i fructu eẽ cẽsent ly partꝰ ancille in eiꝰ fructu nõ est et qđ in/ uentũ est ꝓpt aliuꝺ.illuꝺ seq̃t nõ eotra.ħ.d **¶ Iusfructuarius** gregl.i locũ aia/ liũ demoꝛtuoꝝ fetuz sũmittẽ tenet. et ꝛ su/ fructuaꝛiꝰ vince i locũ demoꝛtuaꝝ vineaꝝ siue arboꝝ nouas substituere tenet.qꝛ bo/ ni pꝛisfamilias arbitratu vti tenet.ħ.d. **¶ Tesauros** Tesauꝝ in loco suo oata opa. aut i sacro loco vl religioso foꝛtuito repiẽs.eiꝰ dñiuz nãciscit.i alienoꝺo vl fiscali vl ciuitate vl lo co publico tesauꝝ foꝛtuito repiẽs p dimi/ dietate ipi⁹ dñs erit.et tũc alia dimidietas vel dño soli vel ciuitati ꝺcedit.ħ.d. **¶ Per traditionẽ** Breuit ħ.inten dit.Traditio rei coꝛpal.fca a dño.ex causa habili ad trãslationẽ dñij.i eũ cui traditur dñiuz trãsferet.volũtasq̃ dñi circa trãslatõ nẽ dñij rei sue fuãda ẽ. et int̃ ꝺoia ꝓuicia/ lia q̃ tributaria nũcupant. et italica q̃ ad trãslationẽ dñij nulla dꝛa manet .ħ.d.usq̃ ad.ℌ.vẽdite ¶ In gl.vltia hꝰ ℌ.in fi. Ibãc gl.sequit Ty.i.d.l.cũ res. ꝺcta quã op. de l.ratio ℌ.i.ff.de act.emp.Ibo. vẽditoꝛ p tra/ ditiõez possessꝝ. nõ vacue dñiũ adq̃rit. vt ħ q̃ cũ ter.i.l.traditiõibꝰ.C.de pact.dicat q̃ p traditiõez et vsucapionẽ adq̃rit dñiũ.q̃ro nũq̃o sit aliq̃ dꝛia int̃ dñiũ qđ adq̃rit p tra ditiõez.et illuꝺ qđ adq̃rit p vsucapiõez.di co q̃ duplex ẽ.ꝑª qꝛ p traditiõez possessiõis vacue adq̃rit dñiũ vt ħ.gl. q̃ vsucapiõe vl vsucapiẽdi ꝺicõne nõ adq̃rit dñiũ absq̃ traditiõe possessionis nõ vacue.cũ sine pos sessione nõ ꝓcedat vsucapio.vt.l.sine poss. ff.de vsuc.et i.c.sine.et qđ ibi nõ. p ¶ Dy. eꝛ de re.iurl.li.vi. ꝺª ẽ dꝛia int̃ dẽa dñia qꝛ in adq̃sitiõe dñij p vsucapionẽ req̃rit bõꝝ.des tpe traditiõis vt.l.hoĩez.ff.p socio.q̃ i adq̃/ sitiõe dñij p traditionẽ nõ ẽ necessaꝛia bõꝝ ves q̃ suffit bõꝝ des dñi dñiũ trãsferre vo lentis.fac̃.l.q̃ ꝫ donatũ.et qđ ibi nõ.ff. de dã.ifect.et ħ et.l.cũ i coꝛpꝰ.ff.de adq̃.re.do. et ꝓbat i.d.l.hoĩez.q̃ p traditiõez factã a ñ dño q̃rit publiciana.vt ℌ.de act.ℌ.alic.et in adq̃sitõe dñij p traditiõz nõ sit neẽe vacuã possessiõez tradi vt ħ. ¶ Quero nũq̃o i ad q̃sitõe publiciane sit necessaꝛia traditio va cue poss. vꝛ q̃ nõ. Rẽ ei tradi a dño q̃ ad dñiũ trãsferẽduz et eã tradi a nõ dño q̃ ad publicianã adq̃rẽdã.paria iudicat vt nõ.i l.clauiꝰ.ff.de otrahẽ.ẽp.gꝰ ꝛc. doc.i.d.l.cũ res dicũt.q̃ req̃rit quo ad publiciãz adq̃/ rẽdaz traditio vacue possessiõis. qđ ꝓbãt publiciana ẽ cã vsucapiõis ichoãde.q̃ q̃ ñ tradit vacuã poss .nõ ꝓstat cãm vsucapiẽ di.vt.l.siue.ℌ.hec actio.ff.de public.gꝰ ẽ ne cessaꝛia traditio vacue possessiõis. ¶ Loz q̃/ ro i instro otinet tal.vẽdidit.cessit dedit.et tradidit.talẽ rẽ tali.nũq̃o p hec ꝟba tradi dit ꝛc. ꝓbat facta traditio. vꝛ q̃ sic.qꝛ de ly ẽ gl.i.l.minꝰ.C.de adq̃.pos.q̃ determiat hoc apte.ℓ Ja.de are. Ol.et Dy.ibidẽ.et ẽt spe. i ti.de em.et vẽ ℌ.i.ꝟ.q̃ qđ ñ i instro. Dy.et bar.i.l.ꝓdia.ff.de adq̃.pos.tenẽt q̃ ꝟbũ tra didit i instro positũ. nõ ꝓbat traditiõez ñ res de q̃ fuisset fca mẽtio i ꝺspẽu otrahẽciũ fit vl fit habit vt possit tpe otradꝰ tradi vt forte qꝛ erat res mobit. q̃ ñ fuisset res imo bit q̃ nõ fuisset i ꝺspectu.tũc sine dubio nõ ꝓ bareꝫ traditio. et maxie si apponat i instro ꝟbũ ad misteriũ.qđ nõ ẽ sufficiẽs ad tradi tiõez q̃ ẽ fci.qꝛ vbi opꝰ ẽ fco ꝟba nõ suffici unt.vt.l. ꝓcuꝺ.ℌ.ñ ignoꝛates.ff.mãdati. et ꝓpterea solet poni i instris.quã rẽ ostituit se suo noĩe possidẽ.nã p hc ꝟba possessio et traditio rei trãsferet.si ille q̃ ostituit possidẽ tpe talꝰ otradꝰ possidebat.nõ.gl.i.d.l.minꝰ a plenius in dicto.ℌ.alie.ff.de acẽ. **¶ Vendite** ħ. intendit breui/ ter. rei vẽdite per

traditoꝛẽz.dñiuz nõ trãſſerꝛ niſi ꝑcio ſoluto vel alſ de eo vẽditoꝛi ꝓut ſibi placuerit ſatiſſcõ.vꝫ niſi a vẽditoꝛe habita ſit fides de ꝑcio.h.d.vſq; ad.ℌ.nihil. ¶ Jn gl.q̃ incipit qđ eſt ius ciuile Ex hac gl.vꝫ inui ꝙ adq̃ſitõ dñij ꝑ vẽditõz traditõe ſecuta.ſit de iure ciuili qđ é falſũ.qꝛ ß tractaꝛ de adq̃ſitõe dñij de iure gẽtiũ.ȝ dic ꝙ.l.xij.tabl'aꝝ non adiuenit trãſlatõez dñij ꝑ traditõz factaz ex titulo vẽditõis.imo é iur̃ gẽtiũ.ȝ aꝓbauit quod ius gẽtiũ dicebat viz ꝙ ſatiſſiat de ꝑcio et dare fideiuſſoꝛes vꝫ pignoꝛa pide habeaꝛ acñ ſoluẽit ẽptoꝛ ꝑciũ manualit ¶ Jn gl.q̃d ſi dedit die ad ſoluẽdũ ibi aliud pẽm.l.cõmiſſaꝛie. Hãc gl.ſeq̃ Ja.đ are.et Cy.i.l.inciuile .C.de rei.vẽ.et plꝰ dicũt ꝙ etiãſi ſtatueꝛeꝛ vna hoꝛa ad ſoluẽdũ ꝑciũ.dũmodo res tradita effugẽit ꝺſpectũ vẽditoꝛis.ſtatiz trãſſereꝛ dñiuz.qđ é mirabile dictũ. Et iõ ſm eos dic ꝙ cũ res vendita traditꝛ.et ꝑciũ nõ ſoluitꝛ.ñ ſtatuitꝛ ẽmiꝰ ad ſoluẽdũ.aut res effugit ꝺſpectũ vẽditoꝛis.et ſtati dñiuz trãſſereꝛ.et aliſ nõ.qđ nõ Jn hac.e.gl.in fi.idẽ nõ.gl.in.d.l.inciuile.C de rei vẽ.ꝺtra q̃s gl.doc.detminãt tali rõe nã.ℌ.iſte vꝫ velle ꝙ.l.xij. ta.ꝓhibeat dñiuz trãſſerri rei vendite niſi ꝑcio ſoluto vel eiꝰ noie ſatiſdato cũ fideiuſſoꝛe vꝫ ß pignoꝛibus. ꝓterea ꝑ intꝛpretatõez iurꝺſultoꝝ ꝙ fides ſit habita đ ꝑcio.i.ſi vẽditoꝛ ſecutꝰ ſit fidẽ emptoꝛis trãſſerꝛ dñiuz.q̃ q̃dez interꝑtatio itelligẽda é qñ emptoꝛ ꝑciũ ſoluere ꝓmiſit.ar.l.vꝫt.ℌ. ſi legatariꝰ.ff.quoꝝ leg. et hũc intellectũ hũit Azo.in ſũ.et hec fuit opi. Ja.đ are.quã ſequitꝛ Cy.in.d.l. inciuile.qui itelligit iſtũ.ℌ.in fi.ꝙ tũc dicaꝛ habita fides de ꝑcio.qñ facta eſt ꝓmiſſio de precio ſoluẽdo.et ita etiã itelligitꝛ.d.l. inciuile ſm eos.quod eſt notandum

Nibilautẽ Nõ ꝛfert quo ad iuris effectũ.q̃d ex eq̃ pollẽtibꝰ fiat.et qui ꝑ aliũ facꝫ ꝑ ſeꝑſim facẽ vꝫ.et ꝓcuratoꝛ gñalis ad negocia hñs generalẽ admiſtrationẽ intelligo gñalem cũ libera.vt.l.ꝓcuratoꝛ cui libera.ff. de ꝓcu. ꝑ traditõez ſiẽ verꝰ dñs dñiuz trãſſerre ꝑt h.d.vſq; ad.ℌ.inꝺuz ¶ Jn gl.ſecꝰ in gñali in fi.q̃riꝺ.nũq̃d ꝓcuratoꝛ vẽdẽs rẽ dñi poſſit hꝛe fidẽ de ꝑcio.dic ſm Ja.de are.ꝙ procuratoꝛ eſt ꝓhibitꝰ hꝛe fidẽ de ꝑcio tacite vel erꝑſſe.qđ colligitꝛ er aliq̃bꝰ dictis q̃ colligunꝺ in.l. a diuo pio.ℌ.ꝙ ſi emptoꝛ.ff. de re iud.et ibi ꝓbaꝺ.vt qꝛ fozte ꝺſtituitꝛ ꝓcus toꝛẽ ad vẽdendũ ꝑciũ cã ſoluẽdi dẽẽ. ad q̃ tenebaꝺ ſub pena.et tũc nõ põt hꝛe fidez de ꝑcio vt é caꝰ in.l.cuiuſcunq; ℌ.ſi ei.ff.de inſti.ſi đo nõ é ꝓhibitꝰ.hꝛe fidẽ põt đ ꝑcio q̃admoꝺ dñs.ar.d.ℌ.ſi ei.a ꝺtrario ſẽſu.et l.ꝺtra iuris.ℌ.vlt.ff.de pac.et.l.apud celſũ. ℌ. i hac ff.de doli.excep.qđ é verꝫ ñ dolo ſe đſeꝺ ꝓcuꝺtoꝛ hñdo fidẽ de ꝑcio. ar.l.creditoꝛ.ℌ.vlt.ff.man.et nõ.ff.de tribut.l. ꝓcurl. ℌ.vlti. Circa hãc mãz.d.bar.in.d ℌ ſi em toꝛ.pꝛa ſcꝑſit q̃ dic vt ibi.et fozte alibi dicã

Interduz Pacietia dñi cꝰ ꝑmiſſione res é penes me q̃i traditõez inducit.q̃ ꝑ traditõe habeꝺ. et tradicio clauiũ traditõez rei ſub clauibuſ ꝺtente opaꝺ.h.d.vſq; ad.ℌ. ȝ ampliꝰ ¶ Jnter. ſ ẋbo traditõe.ſcz ẋa ȝ eſt ficta tradicio q̃m doc.vocãt q̃i traditõez vt ſcꝑſit Cy in.l.traditõibꝰ.C.de pac. ¶ Itẽ in gl. ſup ẋbo nuda.ſ.a traditõe ẋa ⁊ ꝓpꝛia.eaꝺ tñ ꝺ tradꝰ pambulꝰ ſolẽnis et habilis ad trãſlatõez dñij ¶ Itẽ ſup ẋbo.tradiderit.ſ.vere.tradidit tñ fide ſiue ꝓſumptie.⁊ q̃i tradidit.ac pinde é acñ tradidiſſz vere vt dixi ī

Hoc amplius ſũmarioꝛ Nõ refert q̃ ad trãſlatl.dñij ꝑ traditõez fiẽdã vtꝫ ī certã vl' in icertã ꝑſonã fiat.et occupãs rez ꝑ derelicto habitã.eiꝰ dñs fit.qꝛ eidẽ ꝑ dñm tradita foze fingitꝛ.h.d.vſq; ad.ℌ.alia cã. Jn gl.ſi abiecit ibi alio q̃n.i.niſi aliud fẽm inꝟueniat.nã dñiũ ſine fẽo nro a nob euelli nõ pt.vt.l.io qđ.ff.đ re.iurl.ȝ poſſeſſio ſic ſolo aio.vt.⁊.ℌ.dria. et hec é dria inꝛ dñiũ et poſſeſſionẽ vt ibi pz ¶ Jn gl.ar.ꝺtra.ℌ.đ lega.ℌ.tutoꝛ.ꝓo.ibi loquitꝛ ī datõe tutoꝛ. q̃ multũ é ꝑiudicialꝛ.et iõ nõ põt in tertiã ī certã ꝑſonã ꝓferri.qꝛ dubiũ é vtꝫ ſenſerit teſtõꝛ đ illo. ß ãt certũ é tradẽtẽ ſẽtire đ eo qui rẽ traditã occupat et ideo non obſtat.

Alia cauſa Rẽ ꝓiectã in mari. nauis alleuiãde cã occupãl.furtũ ꝺmittit.qꝛ penes eũ é abſq; dñi volũtate.qđ iuris eſt de re quã q̃s fozt tuito caſu perdit.h.d.Baldus.

De rebz ꝯporalibz ⁊ incorporalibuſ

Quedam Rex é tertia diuiſio qꝛ q̃daz ſũt corpaleſ q̃ ſui nã tãgi pñt.q̃dã icorpales q̃ſ nãliꝛ tãgẽ eſt ipoſſibile. Et iura icorpalia

iudicant tanq̃ pro corpalib⁹ oputent. ℌ. d vsq̃ ad fi. ti. ℭ Balous de parusio.

De seruitutibus

¶ Rusticoꝝ seruitutuꝫ realiū. q̃daꝫ vrbanoꝝ p̃dioꝝ. q̃daꝫ rusticoꝝ sūt vt via. ad⁹ iter et aque duct⁹. et rusticoꝝ p̃ dioꝝ seruitutes que dicunt. et apud quem sint. hic p ordinē describit. ℌ. d. vsq̃ ad ℌ. istuo prin.

¶ Prediorꝫ breuit. ℌ. intendit. vrbanoꝝ p̃dioꝝ seruitutes. in omoditatem p̃dioꝝ dñantiū. et in incōmoditatē p̃diorū seruientiū ostendunt vt in exēplis hic specificatis et filib⁹ eis. et predia vrbana a rusticis nō loco ℨ q̃litate diminant. ℌ. d. vsq̃ ad ℌ. in rusticoꝝ. ¶ In glo. hoc. s. Quia glo. ista tangit de materia p̃scriptionū seruitutū. ¶ Primo opponit. q̃ fuit⁹ nō pōt p̃scribi et rō quare seruitutes nō pñt p̃scribi est. q̃a seruitutes sūt res incorpales vt in ti⁹ p̃cedēti. et incorpalia non possident. vt. l. seru⁹. ℌ. incorpalis. ff. de ad q̃. re. do. et. l. iij. in p̃n. de ad q̃. pos. et nō. in ti. p̃cedēti in glo. iij. ℨ sine possessiōe nō p̃cedit p̃scriptio. vt. l. sine possessione. ff. de vsuc. g⁹ falsū est dicere q̃ seruitutes p̃scribant. ℨ dic q̃ prescribunt sine dubio q̃ casus est in. l. i. et ij. ℭ. de seruitu. et aqua. et. l. penl'. in fi. ff. eo. ti. et. l. fozamē. ff. de serui. vr. predi. ¶ Nec ob. q̃ seruitutes non possideant q̃ dico q̃ q̃si possessio ℨ illū effectū quē vera possessio. q̃ d p̃z. nā indictū vti possidetis nō dat nisi possidēti. vt. l. i. ℌ. indictū. ff. vti possidet. ¶ ℨ q̃ro q̃lis possessio requirat ad p̃scriptionē seruitutis. ℟⁹ vt dicit tex. in. l. i. ff. eo. q̃ req̃rit vt possidēs ius seruitutis. nō possideat ab aduersario vi clā vel p̃cario. ℭ Et intelligit fuit⁹ possideri ab aduersario vi. ℔m q̃ dicit tex. in. l. vi. ff. de vi et vi ar. ℭ Claz ℔m q̃ hētis tex. in. l. clā possidē. in p̃n. ff. de ad q̃ pos. ¶ Precario vero ℔m tex. in. l. i. in p̃n. ff. d p̃cario. ¶ Ja. de are. et ℭ y. sequēdo ipm in. l. i. ℭ. de seruitu. dicit q̃ vi dicit possidere ab aduersario. q̃ possidēs facit aliq̃d cōtra phibitū aduersarij. ℭ Clā vero dicit q̃ facit aduersario nō phibente et debuit scire aduersariū phibituꝝ. ¶ Primū pbat in. l. quo tutela. ℌ. in factū. ff. de re iudi. z⁹ pbat in. l i. ℌ. i. et. l. phibere. ℌ. vlt. ff. q̃ vi aut claz nūquid hec possessio sibi opitulet ad prescriptionez seruitutis. videt q̃ sic. ar. l. i. in fi. ff. vti possi. vbi illud intendituz q̃d dat pōt dēti opetit otra pbantem etiāsi possideat ab alio vi clam aut precario. ℨ dic ℔m doc illud intelligi quo ad interdictū vti possidetis tm̃. vbi solūmō q̃rit de possessione retinenda. hic aūt querit de iure seruitutis adquirende ex ipa possessione. et ideo glo. in. l. i. ℭ. de seruit. et aqua. que formal hāc q̃. dicit hic. vicios̄a possessio sibi nocet quia prescribēs seruitutez debet esse bone fidei q̃ p dño possideat. vt. ℭ. de seruit. l. apud antiquos. et. l. vlt. ff. de seruitu.. videt ergo gl innuere q̃ in prescribenda seruitute requiratur bona fides. ℨ in dubiū ruoco. vtq̃ hoc sit verū. videt q̃ sic per ea que dicta sūt. ¶ Preterea videt casus in. l. pe. ℭ. de seruitu. in otrariū vbi videt inui q̃ p̃cedat prescriptio in seruitute. siue q̃s bona fide siue mala fide possideat. ℌo distingue circa ℌ. ℔m doc. in. dicta. l. quia aut. q̃rit de p̃scribēda libertate otra seruitutē. et tūc aut otra seruitutem psonalez aut realez. p̃mo casu necessaria est bona fides etiā in prescriptiōe longi tpis que pro libertate opetit. aut de prescribēda libertate reali et tūc subdistingue. quia aut querit de adq̃renda libertate prediorū rusticoꝝ. aut vrbanoꝝ. si vrbanoꝝ et tūc requirit bona fides vt. l. hec ārtura. ff. de seruit. vr. predi. si de prescribenda libertate prediorū rusticoꝝ. et illa procedit etiā cū mala fide. vt. l. penlt. ℭ. de seruitu. supi⁹ allegata. et ratio diuersitatis int libtatē rusticoꝝ prediorū et vrbanoꝝ est ista que ponit in hac gl. quia in prescribēda libertate vrbana necesse habeo aliquid facere. ℨ in prescribēda libertate rustica nō non expedit facere. sed sufficit negligentia non vtentis. ratio huius rōnis est. ℔m aliq̃s q̃ difficili⁹ debz perdi seruitus vrbana q̃z rustica. quia sūt preciosiores magis care et nobiliores. ¶ Z⁹ vo casu cū querit de p̃scribēda fuitute p̃diali et rustica vl vrbana. tūc inducte requirit bona fides vt. l. ℭ. de seruitu. et aqua. et. l. vltia. ff. quēadmo. seruit. amit. ¶ Sed nunq̃d in dubio presumit bona fides in prescribenda fuitute videt q̃ sic vt. ℭ. de rei ven. l. domum. preterea bona fides colligitur ex ignorantia vt. l. bone fidei. ff. de verboꝝ sign. sed in dubio semp presumit ignorātia. preterea ille qui dicit p̃scribentē. vi aut claz aut precario possidere et sic malā fidem habere asserit. g⁹ pbet. p hoc regla iuris. et nō. p ℔m.

in.c.possessor.extra de re.iurl.li.vi.ℨ ꝙ ma/
la fides presumaꝫ nisi probeꝫ bonā fidem
adesse.sic probaꝫ. Naz est iurl.ꝑsumptio ꝙ
quelz res sic libera nisi ꝓbeꝫ seruit⁹ ei osti/
tuta vt.l.alti⁹. C. de seruit.et.l.si tibi.eo.ti.
ergo debuit scire ille qui hac fuiture vtiꝫ
sibi nō esse iusvtendi in re aliena hac fui
ture nec sibi licere aliq̄o facere in re aliena
sine ꝑmissiōe dñi vt.l.fi.in fi.C.de pac. nec
ꝑmittiꝫ ꝙ alleget ignorasse rem fuisse alie
nā quia debuit scire ꝙ illud qđ suū nō est
omibus modis ad alios spectare vt.l.clā
possidere.in pri.et.Ş.q̄daz.ff.de adqui.pos.
et.l.i.Ş.ij.de iti.actuq̄ ꝑua. Jn gl.q̄ incepit
iure seruit.ꝛc.videt dicere ꝙ inoubio non
ꝑsumaꝫ bona fides ℨ ꝓbabiꝫ fm eā si ille
qui dicit ꝑscripsisse ꝓbet ꝙ vsus fuit fui/
tute quā sibi ostituit ille q̄ dñm putabat
vel credebat locantē vel fuientē dñm esse
putandū est illū titiuz dñm cui testor lega
uerat. ℨ Ty.ibi dicit nō.illā glo.imo dic
ꝙ ꝓbato lōgo vsu.qui sufficit ad prescptō
nē fuitut.l.ꝓbata est ꝑsumptie bona fides
et ꝙ possidet nō vi.nō clā.nō precario.etiā
si ad pñs cōstaret ꝙ mala fide aut vi aut
clam aut precario possedisset.nā certuz est
ꝙ in reꝝ corpaliū ꝑscriptiōe.ꝓbato tmino
ꝑsumiꝫ bona fides nisi ꝓbeꝫ mala.ff.de ꝑ/
scrip.lō.tem.l.nemo prodia.C.de ꝑscri.xxx.
ann.l.siq̄s emptionis in fi.et ibi nō.glo.sic
erit in ꝑscriptione seruitutū in quib⁹ nō re
quiritur titulus cum illud opetur solus
vsus in ꝑscriptione seruitutis.quod opa/
tur titul⁹ et vsus in ꝑscript.l.reꝝ corpaliuz
vt.ff.si ser.ven.l.siquis diuturno.et.l.ij.C.
de seruit.sed certe vsus in prescribēdis ser
uitutibus nullus est opandus vsui in ꝑ/
scribendo res corpales. nam ꝑmo casu ꝑ/
scribitur contra naturalem libertatem rei
que de se est libera.vt dicta.l.altius et.l. si
tibi.ꝓpter quod necesse est contra hanc na
turalē nō errare in iure q̄ error iuris impe
dit vsucapionē vt.l.qui fundū.Ş.ij.ff.ꝑ em.
sed constat ꝙ ille qui prescribit debet scire
liberam esse.ergo malam fidez etiāsi nesci/
at quia hoc scire debet.ꝓterea illud est pre
scribere dominiū in reb⁹ corpalib⁹ in q̄bus
req̄riꝫ titul⁹.qz ꝓbato titulo ꝑsumiꝫ bona
fides cū talis ꝑscriptio nō sit otra nālez li
bertatē rei.et cēseꝫ hec bona fides ex igno
rātia facti.que in ꝑscriptionib⁹ nō obest.et
iō salua reuerētia dy. nō est dicendū ꝙ bō
fides ꝑsumaꝫ.quare Ja.de are.et Ty.seq̄

do eū dicūt ꝙ dicta glo.in.d.l.i.Ş.ij. de iti.
actuq̄ ꝑua. ꝓ parte bene dicit .s. cū dicit ꝙ
presumiꝫ mala fides.in alia vero parte in
qua dicit ꝙ ꝓbabitur bona fides ꝑ modū
suꝑdcm male dicit.qz sequereꝫ ex ea ꝙ vo
lens ꝑscribere fuitutē hr̄et necesse habere
titulū.qđ est falsum vt scribūt doct. in.l.ij.
C.de seruitl.ꝛ iō dicūt q̄daz ꝙ bona fides
ꝓbabiꝫ ꝑ iuramentū.et ita vr̄ glo.in fili.ff.
de actio.Ş.alie.ℨ gl.illa loquiꝫ in ꝑscriptōe
reꝝ.et iō nihil ad ꝓpositū.et iō glo.in dicta
l.i.Ş.ij.ff.de iti. actuq̄ ꝑua. reprobat hanc
opi.et bene vnde prefati Ja.et Ty.dicunt
ꝙ ꝓbabit bonā fidē hoc mō. ꝙ vz ꝓbabit
ꝙ actor suus vl alius fidelis homo dixit
sibi ꝙ prediū vicini debebat illam fuitutē
qua vsus est.quo ꝓbato.et ꝓbato vsu.de
facili presumeꝫ bona fides.et qđ iure fui/
tutis vsus fuit.nec hoc erit ꝓbare titulu ℨ
errorē facti ꝓbabilez et ita ostendere bo/
naz fidez.que opi.vsq̄quaq̄ nō ꝓcedit. Et
iō dic circa hunc passū vt dicā.j.de actio.Ş.
alie.et qđ nō.d.Bar.in.dicta.l.i.Ş.ij.de iti.
actuq̄ ꝑua. Deinde quero quanto tem
pore ꝑscribunt seruitutes prediales. So⁹
dic ꝙ seruitutū predialiū. quedā hñt cām
otinuā vel q̄si vt qz otinue ea vtiꝫ sicut est
seruit⁹ aq̄ ducende et altius non tollende
vel pōt ea vti lz non vtaꝫ de facto vt serui
tus stillicidij.quia pōt quis vti otinue cū
pluet.ꝛ isti prescribunt spacio.x.an.inꝫ ꝑsē
tes.et.xx. inter absentes. vt est casus in.l.
pl't.ff.de seruit.vr.prodio.facit.l.i.et qđ ibi
nō.C.eo.ti.et.l.foramen.ff. de serui.vr.pre/
dio. Alia est seruitus disc̄otinuaz causaz
habens que quo ad eius vsū requirit ho
minis factū.sicut seruit⁹ itineris.nā quis
nō pōt otinue ire.et in istis fuitutib⁹ ē ne
cessarius vsus tāti tpis ꝙ nō ertat memo
ria.vt.l.hoc iure.Ş.duct⁹aque.ff. de aqua
quoti.esti. Deinde quero.quādo quis
incipit seruitutes prediales ꝑscribere. So
cū sint incepte adquiri ꝓ habēdo illas de
nūciando vicino ne aliq̄o faciat otra fui/
tutē vl nō edificet.et ipe obtēpat denunci
anti.nam ꝑ talez actū incipit q̄s possidere
talem seruitutē.et ita glo.nō.in.l.i.C.eo.ꝛ
nihil aliegat.tamē potest allegari qz ꝓhi/
bicio ꝛ denūciatio facꝫ eū possidere qui añ
non possidebat.vt.ff.de vsucap.l.is qui.Ş.
si seruus.et.ff.quoꝝ legatoꝝ.Ş. q̄stū Alij
dicunt ꝙ semꝑ.xxx.an.domus sua extitit
depressa. tūc extinde incipio prescribere ne

altius eleuet. vel ſi habes feneſtras altio
res domo ſua. vl q̄ aperiūt ꝺſus domū tu
oz ꝺepſſaz. ff. ꝺe iti. actuq; p̄ua. l. i. ꝟ iſte ſūt
truſe. iō ꝺic ſm pe. q̄ ſuitutū q̄ꝺā ſūt affir
matie vt aq̄ ducēꝺe. iter agē et files. q̄ꝺaz
negatie vt ne alti⁹ edifices. Jn ſuiture nō
aꝺq̄rit poſſeſſio niſi vicin⁹ volēs libertate
uti. fuerit p̄hibit⁹ ne ueret. et ipſe huic p̄/
hibicōi obtpauit. nā ex ꝟ tpe incipis p̄ſcri
bere ſeruitutē in rē vl in edificio talis ob/
tpantis. vt. l. i. C. e. et. l. ſi. ff. q̄ao. ſui. amit.
Jn affirmatis ꝺo ſuitutib⁹ ſūt q̄ꝺaz que
irroganť p̄ modū cuiuſꝺaz facultatl. et q̄/
ꝺā p̄ modū iuris ꝺebiti in rē vt ſuit⁹ aque
ducēꝺe. calcis coquenꝺe et files. Jn p̄mis
ſuitl. q̄petūt p̄ modū cuiuſꝺā facultatis
q̄ facultas eſt ire p̄ p̄oiū alienū niſi p̄hibe
ať vt nō. gl. in. l. p agrū. C. e. et tūc q̄ſ ſum
in poſſeſſione talis ſuitutl. oꝑtet q̄. xxx. ꝺi
eb⁹ vſus fuerim. vt. l. i. ff. ꝺe iti. actuq; p̄ua.
Jn z⁹ ꝺo ſeruitute q̄ petit p̄ modū iuris
in rē ꝺebiti alienaz. vt ducere aquā p̄ fun
ꝺū alienū qꝺ nō poſſū licite niſi ꝟ in ꝺeceꝺa
tur p̄ ꝺñz rei. et iſta ichoať cū ſeť vſus fue
rim ꝺño ſcīēte et nō p̄hibēte. vt. l. ij C. e. et
l. i. ꝟ. vlt. ff. ꝺe aqua plu. ar. Sz q̄ro ꝺe rōe
ꝺiuerſitatis inť has ſeruitutes. a p̄⁹ quō
quare in ſeruitutib⁹ negatis incipiat q̄s
poſſiꝺere cū fuerit p̄hibit⁹ vicin⁹ vti libta
te a p̄hibicioni obtpauerit. qꝺ nō eſt in af
firmatis. ℟⁹ qz in aꝺq̄ſitōe ſeruitutis ē ne
ceſſariū factuz vtētis. ꝟ ſi vicin⁹ me⁹ ꝟz ꝺo
mū oppreſſā et ego altā. hic nullū factū me
um intuenit. ad hoc enī vt inciptā p̄ſcri/
bere op⁹ eſt aliquo facto. qꝺ nō p̄ōt eſſe alt
ud niſi q̄ p̄hibeaz eū vti aliq̄ libtate vide/
licet ne altius edificet. ꝟ in affirmatis vi
cino nō vtente libertate p̄ōt ꝺti factū meū
abſq; eo q̄ p̄hibeā eū libertate vti iō ſec⁹ ī
eis. Sꝺi q̄riť quare inť affirmatios. ꝺiſtin/
guiť q̄ ille q̄ petūt iure facultatis nō in/
cipiāt niſi poſt vſum. xxx. ꝺiez. alie ꝺo poſt
vſum p̄me iuris. ℟⁹ q̄ ad hoc vt q̄s incipi
at p̄ſcribere ſeruitutē. neceſſe eſt q̄ cōſtet
q̄ incipit poſſiꝺere aīmo aꝺq̄renꝺi ſeruitu
tē. ꝟ in illis que petūt iure facultatis. vt
ire p̄ fundū alienū nō ſtati ꝺe aīmo cōſtat
ſeruitutē aꝺq̄renꝺi qz p̄ōt ire iure facilta
tis ſibi petētis. iō ſtatuit ſibi tps ꝺieruz.
xxx. ex quo tpe ius p̄ſumit q̄ habuerit ani
mū aꝺq̄rēꝺi ſuitutē qꝺ nō ē in alijs neceſ/
ſe. qz p̄ p̄mū actū oſtat ꝺe aīo. nā aquā du/
cē p̄ fundū alienū. nō eſt īn licitū ñ iure ſer

uituꝺ. aꝺq̄rēꝺe. Et ex hiis ꝺeciꝺunť mul!re
q. pone q̄ illi ꝺe ſācto Jacobo. vel ꝺe roma
dū null⁹ vaꝺit aꝺ ſanctū Jacobū. volunt
opellere citates et loca ꝺe quib⁹ oſueueře
ire hoies aꝺ ſanctū Jacobū p̄ tm̄ tps q̄ in
otrariū memoria nō exiſtit q̄ vaꝺāt ꝺicen
tes q̄ eſt ius q̄ſitū ſibi ex p̄ſcriptione. certe
ꝺicere nō p̄ñt qz ex pte iſtoz p̄ſcribētiū nō
inťuenit aliqꝺ factū et in iſtis ſuitutib⁹ p̄/
ſcribēꝺis oꝑtet q̄ inťueniat aliqꝺ factū p̄/
ſcribētis. Jtē pone aliq̄s p̄ longū tps iuit
aꝺ molēꝺinū meū. ꝺeinꝺe volo p̄hibere q̄
nō vaꝺat. ꝺic ipe ius eūꝺi p̄ſcripſiſſe p̄ lon
gū tps. p̄ ꝺoča pz q̄ nō p̄ōt ꝟ ꝺicē. niſi foz/
te ꝺū ſemel voluiſſē eū p̄hibē. huic p̄hibicē
oni nō obtpauit. ꝟ iuit p̄ ſpaciū lōgiſſimū
p⁹ p̄hibitionē nā ab hac p̄hibicōe incipit
p̄ſcribere ſm pe. Sz pone q̄ꝺaz nō ꝺñs
ꝺetinēs ꝺomū ꝺepſſaz iuť ꝺomū tuā altā
ꝺū vellet edificare alti⁹ p̄hibit⁹ eſt p̄ te. et
iſte huic p̄hibicōi oſēſit et ſic tenuit ꝺepreſ
ſā. ꝺeinꝺe ſpacio lōgi tpis ꝺñs veniēs vē
ꝺicauit ꝺomū. et vult alti⁹ edificare. tu p̄/
hibes allegās tibi q̄ſitā ſpacio lōgi tpis p̄
ſcriptōnē. querit nūq̄ nūc poſſis. vī q̄ ſic
Nā in p̄ſcriptionib⁹ ſuitutū nō req̄riť titu
lus. ꝟ bō fides ſufficit. vt. l. i. C. e. et. ſ. ꝺicaz
ꝟ poſſū habere bonā fiꝺē etiā ꝺño nō poſſi
ꝺēte. g⁹ p̄ſcripſi. glo. in ꝺicta. l. i. in vlt. q. ꝺič
me non preſcripſiſſe quia in preſcribēꝺo ſer
uituť eſt neceſſaria bona fides et ſcia aꝺ/
uerſarij. vñ cū hic aꝺuerſari⁹ qui eſt ver⁹
ꝺñs hāc p̄hibitionē ignorauerit. nō p̄ſcri/
p̄ſi otra eū Ulteri⁹ quero qualiť poſſeſſio
ſeruitutis retineať. glo. vī ꝺiſtinguere inť
ſeruitutes vrbanas et ruſticas vt ruſtica
poſſeſſio ſuitutis retineať aīmo. ſicut ani/
mo retineť reꝝ coꝛpaliū poſſeſſio. vt. l. licet
C. ꝺe aꝺqui. poſſ. poſſeſſio vero ſeruitutl.
vrbane vt tigni īmittēꝺi retineť coꝛpe. vt. l
hec aūt iura. ff. ꝺe ſerui. vr. preꝺi. Ꝺe. vero
ꝺicit non eſſe alꝗuaz ꝺřiaz inť ſeruitutes
quo aꝺ hoc. ꝟ oīm poſſeſſio aio retineť. ar.
ꝺicte. l. licz. et tāꝺiu eā q̄s retinet quouſq; ꝟ
fuerit expulſus p̄ vſū libertatis aꝺuerſārij
vt qz p̄hibuit et aquā ducere et tignū īm/
mittere vel qz alti⁹ edificauit te īnuito et
ſic ꝺebet intelligi ꝺicta. l. hec aūt iura. et. l.
ſi. ff. quēaꝺmo. ſeruí. amit. Ꝺeꝺ quero
q̄s eſt effectus poſſeſſionis ſeruitutl. gl. i n
l. ij. C. e. vī ꝺicere q̄ effect⁹ ei⁹ eſt qz poſſiꝺē
tē ab onere p̄bandi releuat vt ſ. ꝺe inꝺicīt.
ꝟ. ꝺmodū. qꝺ eſt vez ſoubitant inť in ꝺicio

possessorio sed in petitorio. distingue fm doc qz aut loq̃mur in seruitute reali aut psõali. si in psonali tũc etiã releuat in petitorio ab onere pbatõis. vt. l. circa. ff. de pbat. si in seruitute reali tũc nõ releuat. vt. l. secuti .H. qrit. ff. si ser. vẽdi. Et dña est int fuitut. reales z psõales qz qñ aliqd aliqñ est tale sp psumit esse in futuz tale. vt. l. siue possidetis. C. de pbat. ẽ ois res ab initio fuit libera. go et nũc psumet q sit libera. et sic p sumptõ iuris otra possidentẽ. vñ in ea possessio fuitut. nõ releuat ab onere pbandi ẽ sic nõ est i possidẽte aliq vt fuũ. qz ab initio potuit esse fu⁹. vñ hodie nõ psumit esse liber vt. S. de iure psonaz. H. fui. vñ qui eũ possidet vt fuũ nõ hz psumptionẽ iur̃ contra se. iõ ab onere pbãdi releuat. Et ex hoc ar. nõ. q qñcũq; et qtiẽscunq; aliqs repit aliqd possidere. otra dispositõnẽ iuris cõis possessio nõ releuat ab onere pbãdi in petitorio. ẽ in possessorio sec⁹. ẽ si aliqd possidz qd otra iuris dispositõez nõ esset tã in petitorio q; in possessorio releuaret ab onere pbãdi p pdicta ¶ Alteri⁹ qrit vtz in pscriptione fuitutis titul⁹ exigat. ¶ Placẽ. dicebat q sic. ar. l. celsus. ff. de vsuca glo. z oẽs doc. determiant otrariũ. s. q titul⁹ñ exigat. z l. celsus loquit i pscriptõe rez corpaliũ in quib⁹ exigit titul⁹. et rõ h⁹ est qz pscribens grauat in ẽ q dz pscribere aduersario ei⁹ sciẽte. saltẽ ab initio. vt. l. ij. C. e. ti. fm aliqs qd nõ est vez in pscriptione aliaz rez z iõ releuat in ẽ q titul⁹ nõ expediat. ar. l. eũ q ff. de iureiur. l. vel dic q rõ est fm alios qz i pscriptõne aliaz rez pdit dñiuz vel effect⁹ ei⁹. et sic in eis de maximo ꝓiudicio tractaret. ẽ in pscriptiõe istoz tractat de petitõe libatis eiusdẽ rei q̃ est modici ꝓiudicij et ido cauti⁹ agit in illis qz titul⁹ exigit. qm vbi maio⁹ est piculũ ibi cauti⁹ est agendum vt. l. sciãt. C. de pbat. et. l. i. H. ẽ et siqs. d carendicto. etsi dicas quare g⁹ in seruitute vsufruct⁹ ad ipaz pscribendã exigit titul⁹ cuz ibi non pdat dñiuz. &⁹ qz vsufruct⁹ est ps dominij. vt. l. iij. ff. de vsuf. z ide est iudicãdum de pte. qd de toto. vt. l. an ps. ff. de rei vẽ. et hec fuit rõ ¶ Dy. et roff. qui ¶ Dy. secutus fuit in multis locis et maxime in. c. ij. eẽ de re. iur. l. ii. ¶ De. do aliã rõez assignat quia seruitutes reales adquirunt a re rei et res ipe nõ otrahũt. iõ titulũ sibi nõ adq̃rũt. sec⁹ do in pscriptõe rez corpaliuz que adquirunt a psona psone. que possunt sibi titulũ adq̃rere. qd etiã est in fuitute vsufruct⁹ que psonã respicit. p hac rõne ẽ text. in .H. oportet. in auc. d man. pn. et facit. l. vlt C. de pscrip. lon. tẽ. et. l. adigere .H. quãuis. ff de iure pa. ¶ Ulterius aduerte q lz sit dictũ supius q fuitutes habentes cãm otinuã spacio lõgi tpis. et discontinuã tãto tpe q memoria nõ existat in otrariũ. pscribuntur. hoc est vez in discõtinua reali. sec⁹ in habẽte discõtinuã psonalẽ. que spacio longi tpis cũ titulo. et lõgissimi tpis sine titulo pscribit. ita dz itelligi. l. fi. C. de pscri. lõ tpis. et. l. cũ satis. de agri. et cens. li. xi. et ẽ rõ diuersitatis int seruitutes discõtinuas reales et psonales. qz res nõ possidẽt z iõ nõ ita cito pscribunt fuitutes reales discontinue. sicut psonales qz psone possident. ẽ certe ista rõ põt calumniari. qz ex ea sequeret q fuitutes habentes cãz otinuã nõ prescriberent spacio lõgi tpis qd est falsuz iõ nõ puto q rõ ꝓdicta sit bona. lz forte determiatio. q. sic. Et hec faciũt in ar. q si aliqs. electioni int fuit p xxx. an. q ipi iuri intessẽ di electioni pscripsit qz ius electõis est psonale z ideo prescribit spatio longi tpis vt .S. dictũ est. ¶ a aũt que supi⁹ dixi q fuitutes reales nõ pscribunt absq; bona fide. intellige q nõ pscribunt spacio longi tpis ẽ spacio. xxx. vel xl. an. etiã cũ mala fide pscribunt. cũ illo tempe omnia iura tollantur. vt. l. sicut. C. de pscrip. xxx. an. et hoc sequitur Cy. in dicta. l. ij. C. de seruit. qd est nõ. ¶ Sed quero nũquid aliud requirat in prescribenda seruitute reali q; bona fides et possessio spacio dicti temporis. &⁹ q exigitur tertiuz. s. q quis vtatur aduersario sciente. vt. l. ij. C. e. ti. quod intelligunt ¶ De. et Cy. verũ esse in seruitute formanda siue inchoanda. secus vero in formata siue inchoata psequẽda. quia põt otinuare et p sez etiã aduersario ignorãte. z hec distictõ pbat fm eos p. l. fi. C. de prescrip. lon. tem/poris. quod estimo. ¶ Ultimo quero q̃a dixi q seruitutes discõtinue prescribũtur tempore cuius memoria nõ existit in otrarium. quomodo probabitur memoria z nõ extare cum sit negatiua que nõ est probabilis. ¶ Do. ter est in. l. si arbiter. ff. de probatio. docet probationem facere videlicet q facias articulum. q est publica vox. et fama communis. memoriam non extare de tali re. et hec probabilis est quia affirmatiua est. s. famam esse sicut etiam probare

ticiū non deliqsse.q poterit ꝓbare ℔ modo qz publica vox et fama est.s.ticiū. nō deli/ quisse.qđ sequit Inno.in.c.veniens.eꝝ de ẏbozꝝ sign.et.d.Bar.in.l.i.§.vlt.ff.đ aqua

In rusticoꝝ quoti.et esti. ℏ.intēdit. hauſt⁹ aque pecozis ad aquā appulsus. ius pas/ cēdi.calcis coquende.et arene fodiēde sūt gratia p̄dioꝝ rusticoꝝ. Itē fuitutes rusti/ ce vel vrbane p̄diales.iō appellāt.qz absq; p̄dijs dñantib⁹ vel fuientib⁹.cōstitui non

siquis velit possunt.ℏ.d ℏ.intēdit.fuitu tutes reales ostituunt in otractib⁹.et vlti/ ma voluntate.ℏ.d. Baldus.

De usufructu

Usufructus Breuiter ℏ.intēdit ¶Usufruct⁹ formalis est fuit⁹ psonalis. p quā alieni vtunt et fruuntur re. ꝓprietate integra remanēte. et sublata cā māli tota. accidēs depēdēs ab ea extinguit.et vsufru ctus a ꝓprietate tōliter ē sepatus. qui p̄t in otractu et vltima volūtate ostitui.et reꝰ ꝓprie iutilitas ꝛprobat a iure.ℏ.d.vsq; ad §.ostituit. ¶In gl.q incipit.p̄stita cautōe in fi.hāc opi.sequit gl.C.e.ti.l.i.et Cy.ibi ℌ pone q vsufructuari⁹ ē adeo paup q nō reperit fideiussoꝛē qui hāc cautionē p̄stāe velit. nūq̄d ꝓter hāc ipossibilitatē cauēdi repellit ab vsufructu. an omittat ei⁹ iura/ toꝛie cautioni. Glo.format hāc.q.C.e.ti.l. vsufruct⁹.q ponit opi.finalit deꝛmiat q ta lis vsufructuari⁹ ꝓit vsūfructuz qz diffi cilas nō eximit quē ab obligatōe.v.l.cō tinuus.§.illud.ff.de ẏ.ob. Pe.et Cy.sequē do eū in.d.l.vsufruct⁹.et Richar. malūb. tenēt q ℌ casu omittet iuratoꝛie cautioni talis satisdatio.siē alꝰ fit in hñ in.l.cū non facile.ff.si cui plusq̄.p.l.fal.et hec ꝓcedunt nisi vsufructuari⁹ esset ꝓsona suspecta. q̄a tūc res in qua vsufruct⁹ deberet seq̄strāet ar.l.fideiussoꝛ.in fi.ff.q̄ satisd.co. q̄ deꝛmina tio ē satis nōbilis. ¶Qz pone q vsufru/ ctuari⁹ hac satisdatōe ñ p̄stita recipit fru ct⁹.nūquid faciet eos suos. gl.vī distiguē qz aut nō fuit p̄stita.nec petita. aut petita ē.nō p̄stita.p⁹ casu fruct⁹ lucrat.z⁹ nō.ar. d.l.vsuf.et.l.vsuri.ff.de vsuf.leg.qđ ē verū si fruct⁹ bōfide ꝓcepit credens se ad p̄dicte cautiōis p̄stationē nō teneri qz tūc vī bōe fidei.q lz erret in iure.sibi nō obest.vt.l.ℌ si lege.§.scire.ff.de peti.here. Dooff.ẏo qz hoc qñ vsufructuari⁹ est ꝓsona cui ꝓmittit ius ignoꝛare vt mulier.rustic⁹.q miles.tūc fru ctus suos facit alꝰ nō. ¶Qz deꝛminatio hui⁹.q. ostitit in ℌ. nūquid vsufructuari⁹ teneat fideiussoꝛē p̄stare si nō exigat.Ray in.d.l.vsufruct⁹ vī deꝛmiare nōbilit q hec cautio nō sit prestāda nisi exigat vñ nō vī fieri moꝛa ꝓprietario nisi eā petat.et iō ōdi stincte vsufructuari⁹ cui nō p̄t moꝛa ipu/ tari fruct⁹ suos facit.etiā hac cautione nō prestita.facit in ar.l.vlt.§ i.ff.quoꝝ leg.qđ dicere vī ℣z.in sūma.C.de vsuf.ℌ si posset vsufructuario moꝛa imputari cautiōis nō prestite. tūc p̄dicta vēdicāt sibi locū. ¶In glo.i.separato.in fi. Glo.in.l.si post certi.C. de liba.cā. vī deꝛmiare otrariū. Pet. circa hāc.q.sic distinguit.aut homo liber.q̄ ope ras locat in ꝑpetuū ꝓmittit fuire p se ipm et tūc nō valet talis ꝓmissio.arg.ℏ⁹ tex.et glo.in.l.iiij.et qđ ibi nō .ff.eo. si ẏo ꝓmittit seruire p se vel p aliū.tūc ꝓcedit opi.gl.ℏm eū qđ intelligit Cy.esse vez.qñ electa ē in/ dustria p̄sone.et ꝓmittit seruire p se ipm.nā tūc nō p̄t p aliū seruire.ar.l.fideicōmissa/ ria.§.vlt.ff.de leg.iij.et.l. inter artifices.ff. de solud.alꝰ ẏo liberat prestando intesse. vt.l.in stipulacōe.§.opaꝝ.ff. de ẏboꝝ obli. qđ scripsit Cy.in.l.antiq̄tas.C.de vsuf.et Dy.in.l.titio.§.titio.ff.de odicl.et demō.et de hoc ibi.d.bar.dicit q non videt qūo in terminis glo.nō libereꝛ quis prestādo intesse.et ideo iste tex.nihil facit ad.q.

Constituitur ℏ.d. vsufruct⁹ in q̄buscūq; re/ bus coꝛpalib⁹.his que vsu ꝛsumunt exce ptis ostituit in quib⁹ p̄t tñ ostitui abusi/ ue.quo casu vsufructuari⁹ tenebit de exti/ macōe rei. vel tāta pecunia si res ipa vel pecunia fuerit i cā vsufruct⁹ ꝛsumēdi siue fruēdi restituēda.ℏ.d.vsq; ad.§.finit. ¶In glo. sed nonne. ¶Pet.vī distinguere q aut q̄rim⁹ de alia cautiōe euictōis q̄m p̄stat v/ sufructuari⁹ p⁹ q ē de vtēdo arbitrio boni viri.et illā nō p̄t remittē testōꝛ. nō ea rōne q̄ sit i fauoꝛē hēdis p̄t ꝓhibē testōꝛ.vt.C.ad l.fal.auē.ℌ cū testōꝛ.et in coꝛ.vñ sumit. ℌ ē rō fauoꝛe publice vtilitat. ne q̄s īuitet ad deliq̄ndum qđ fieret ñ dēa cautio p̄staret ar.l.dueīre.ff.de pac.pot.eā ẏo cautōz q̄m p̄stare dz vsufructuari⁹ abusiue videlz de restituenda extimatione rei in qua talis

De vsu fruc
De vsu et hab
De vsu cap et long

vsufruct⁹ ostituit.l. ñ põt remittẽ testõr. ar dicte auc.ß cũ testõr.et in.H.si vo.in auc.de here.et fal.colł.i.vnde sumit.nam remissio talis cautionis nõ inuitat vsufructuariũ ad delinquendũ cũ in eũ transeat dñium ꝓprietatis rei in qua vsufruct⁹ ostitut⁹ est vt hic patet.et in hoc etiã resolvet ff.

Finitur Morte nãli vsufructuarij vel ciuili.et osolidatione vsufruct⁹ cũ ꝓprietate.extinguit vsufruct⁹.h.d.vsq; ad.H.eo amplius. Circa hũc.H.querit nunquid si vsufructuari⁹ sic exbãnit finiet vsufruct⁹.ff. tetigit hanc .q.C.e.l.emptione.Et arguit q; vsufruct⁹ nõ extinguat. qr lz exbãdimentũ fit mors ciuilis.nõ est tñ verũ q; p omnẽ mortẽ perdat.qr p ingressũ monasterij qs mozit mũdo.vt.l.deo nobis.C.de epi.et cle.et tñ nõ primit vsufruct⁹ vt nõ.in auc.ingressi.C.de sacrosanc.eccl.et in auc.idem.que est posita.C.de bo.que lib.l.cũ optet. Iste tex.et.l corruptionẽ.faciũt q; ꝑdat vsufruct⁹ p exbãdimentũ.Mar.fil.et ff.sequendo eũ.vident determiare q; vsufruct⁹ extinguat nisi quo ad alimẽta que insũt vsui in fructu q; ad omoditatẽ.vt.l. is cui.ff.de ali. et cib. leg.Nec ob.de ingressu monasterij qr talis nõ delinquit nec mutat p ingressuz monasterij statũ suũ in deterius qđ sec⁹ est in exbãnito. vnde otrariũ determinet in eum ne maleficia remaneãt impunita.ar.l.ita vulnerat⁹.ff.ad le.aquil. Idem videt esse determinandũ de excõicato.quod de exbãnito. cũ ille p̃ciat mediã capitis diminutionez vt nõ.Ş.de capitl.dimi.H.minor.

Eo amplius h.d.Mutatione forme rei extinguit vsufructus.et parietibus osumptis vsufructus aree.nõ debet.formaliq; vsufructu extincto ad ꝓprietatem redeũtis dicitur causalis.h.d.vsq; ad fi.ti. In glo. sic.ff.in fi. so⁹ hic ideo extinguit vsufruct⁹ quia mutata forma rei est. ꝓpter cui⁹ mutationem extinguitur. vt i.l. allegatis in glo.ibi vero nõ extinguitur ius pignoris in area quia obligata domo.obligata est area que est pars eius.vnde nimiruz si pignus durat in ea.Balo⁹ de parusio.

De vsu et habitacione.

Idem Breuiter.h.intẽdit. Vsus eodez modo ostituitur et finitur quo vsusfructus. licet minus sit iuris in eo cuz vsuarius solum ad quotidianũ vsum utat. quem vsum alteri cõcedere nequit.vsufructuari⁹ vero ius plenum in fructibus habet quoz perceptionez alteri concedere potest.h.d.

Item Vsuarius domus suum ius in alium transferre nõ potest quoquo mõ.sed ibi in hospicio recipere.et cũ psonis cum quibus promiscue viuit poterit habitare.et serui vel animalis operis sine fructu nisi ad quotidianuz vsum vsuarij.non utetur.

Sed si cui Habitatio dom⁹ nec vsus nec vsufruct⁹ censet.sed quasi ius sepatuz 7 habitatõez habens eã alijs locare et gratis concedere potest.h.d.vsq; ad fi.ti.Balous.

De usucapionibus 7 longi temporis prescrip

Iure ciuili Breuiter.h. intendit.Dlĩ rem mobilem anno.imobilem ytalicam biennio. hodie vero mobilem triennio.imobilem.x. annis inter pñtes. et.xx. inter abñtes etiãsi italica res non sit cum titulo iusto et bona fide possidens.p vsucapionem que inuenta est *ne rerum domina remaneant in incerto.*de iure ciuili dominiũ querit eius rei.h.d.vsq; ad.H.sed aliquãdo. In glo.que incipit. quod presumitur ibi.ff.de probat.l.verius. Quod intelligũt dicẽt.esse verũ si titulus ostendatur nam facit presumi bonam fidem.alĩs vero bona fides non presumit.nisi forte iustus error doceat.vt.ff.de vsucap.l.celsus.et.ff. pro leg.l.legato.et hoc fm Ja.de are.quez sequit ff.in.l.penult.C.de prescrip. lon.tẽporis.sed opi.glo.est omnis quam secutus est Dy.in.c.ij.extra.de reg.iuris.li.vi. et hoc est verũ in ꝑsumenda bona fide in ꝑscriptione rez corpaliuz.sed in ꝑscriptõne rez incorpaliuz sp ꝑsumit mala fides nisi bona probet.et rõ quare hoc.dic vt supra

Titulus debet ostendi

de seruit.dixi ¶ Ire nō. ꝙ ad ꝓscriptionez et vsucapionē sp requirit otinua possessio Et qualit ꝓbabit.R° ſm doct.difficilis est hec ꝓbatio tñ ꝓbabit ꝑ oieduras ſm qſ/dam videlicet ꝓbando ꝙ quolibet anno. tpe vindemiax ꝛ messiū accessit ad fundū Tu vero dic ſm Ty.ꝙ otinua possessio ꝓ/babit hoc modo. nā ꝑmo ꝓbabitur quali ter fuit adquisita.et qualit ꝙ adquirat ꝓ betur dic vt per glo.et doct.in.l.licet. C.de adqui.pos.ꝛ ꝓbata adquisitione possessio nis presumit otinuata fuisse.interrupta nō quia qui olim possedit hodie presumit pos sidere.vt.l.siue possidetis.C.de probacōni bus.et.ff.de adqui.pos.l.clam possidere.§. qui ad nūdinas.quod scripsit Ty.in.l.pe/nult.C.de prescrip.lōgi tpis. ¶ In gl.que incipit.que tempora.ibi seq prescriptio odi osa.ſ.partim.et partim fauorabilis. Si in telligimus de prescriptōne longissimi tem poris.xxx.vel.xl.annox.ista est totalit odi osa.ꝛ in odium negligentiū introducta vt nō.glo.in dicta.l.fi.et Dy.latius sequit in c.ij.extra de re.iurl.li.vi.ꝛ ex hac dria ꝑscri ptionis colligit ipe Dy.quare p prescripti onē.x.vel.xx.annox querit dñiuz vtile ꝛ p vsucapionē dicēm. quia prima est mere fa uorabilis et ideo ex ea plenissime ius que ritur.zª est mixta et ex ea causa quia est fa uorabilis querit vtile dominiū. zª vero.ſ. ꝑscriptio longissimi tpis.minus ius tribu it quia est totaliter odiosa .et ideo exceptō nem dominij parit.vt Dy. nō.ibidē. ¶ In glo.que incipit.ſ.in eadem in fi. Non dicit ꝙ hodie ille dicatur absens qui non est in ciuitate. vel suburbijs vel ptinentijs ciui/tatis. quod intellīgit Dyn. esse verum nisi in ciuitatibus que habēt separatas iurisdi/ctiones vna ab altera.ꝛ non regunt ab eo dem presīde.nec superiorem recognoscunt vt sunt ciuitates tuscie ꝛ lombardie aliq. secus vero si plures ciuitates sub eodem presīde regerentur quia tunc diceretur ab sens qui non est in iurisdictione illius pre/sidis. ¶ Sed quia hic fit mentio de prouīcia.quero que dicatur prouincia.R° quia aliter dicitur inter laycos.aliter inter cleri cos.nam inter laycos dicitur vnus presi/datus cum preses sit maior de prouincia inter laycos vl quo ad laycos.vt.ff.de of/ficio presidis.l.siue eadem.sed quo ad cleri cos vnus archyepiscopat⁹ cū archyepisco pus sit et dicatur maior clericus qui sit in prouincia. Pe.vero dicit ꝙ hodie augmē/tate sunt prouincie.et distinguūtur solum per archyepiscopatus et non presbyteratus. etiā quo ad laicos.quod probatur in auē de hered.et fal.circa fi.ꝛ in multis alijs in quibus imperator mandat archyepiscopo ꝙ per totam prouinciam publicet constitu ciones suas.et ꝙ per archyepiscopatus distinguantur. idem videtur tenere Ber. extra de elect.c.dilecto. Et nota ꝙ ciuitas regij.et ciuitas cremone.que sunt cōtigue sunt diuersarum prouinciarū. eo respectu quia ciuitas regia est de archyepiscopatu mli. Hodie vero ſm goff. quem sequit Ty dicet ꝙ prouincia dicitur ſm cōmunē vsū loquēdi sicut est apulia.terra laboris.frā/cia et similes.ſm ꝙ eas vulgares appellāt Et nō.per eum extra de prescrip.nonnulli Ty.inducit pro hac opi.l. auūculus.ff. de ſbor signi.et.l.legatis.§.vlt.et.l. librorum §.quid ergo.ff.de leg.iij. ¶ In glo.que in cipit ex littera. Pe.de bella partica.sequit opi.Mar.cū hac distinctione dicens ꝙ aut queritur de prescriptione lon.tpis.cū ti.et er hac adquirit dominiū directum sine du/bio quia text.hic dicit aperte.et in multis alijs locis.et hanc opi. probat multis ra/tionibus. Primo si per istas prescriptōnes non adquiritur dominiū directum.seque/retur absurdum. pone enim ꝙ feudatari/us vel emphitheota habent vtile domini/um. Quod forte euinceret postea a non domino bona fide.et non possideretur per spacium longi temporis.ſi dicamus ꝙ per hanc distinctionem non queratur domini um directum sed vtile.ergo per prescriptio nes nihil adquisierunt. quia vtile domini um habebant.sed ista ratio non est multū efficax quia per hanc prescriptionem que ritur dominium aliud vtile.quia domini um vtile quod habebat non excludebat a suo directo dominio. sed directum prefere/batur vtili.nunc vero prescripsit aliud v/tile dominium quod in toto excludit dire/ctum.similit arguit Pe. quia ea que proce dūt a potentiori et fortiori debent potenti orem effectū operari.vt.ff.de iust na.§. sed plebiscita et quod ibi nō.sed constat ꝙ pre scriptio causat a nobiliori ꝛ fortiori causa videlicet a possessione rex immobilium.qꝫ vsucapio que causatur a possessione rerux

Continua possessio quo probetur.

Absens

Prouincia

mobiliū que est vilis et abiecta.vt.l.si rem ff.de adqui.pos.ergo multo magis oz adquiri ex pscriptione q̄z vsucapione. pterea ostat q̄ seruit⁹ directa ita adquirit̄ p pscriptionē sicut alijs modis.pterea iura pdiorum ita inherēt ossib⁹ nris q̄ transferri non pñt directa.sed tm̄ utilia.vt.l.quis ergo.ff de peculio . ℔ iura formalia et dominia separant a nobis.ideo nil remanet penes nos per fictam traditionem a nobis dominis vt.S.de reb̄ diui.¶.per traditionē.igitur p pscriptionē separi poterūt.cū alienatōnis ⁊bo cōtineat omnis modus dominium trāsferēdi .vt.ff.de ⁊.sign.l.alienationis.ergo dicam⁹ q̄ pscriptio sit mod⁹ alienatōis preterea hec probat tex.in.l.eum qui edes ff.de vsucap.si vero quis prescribat lōgissimo tempore mala fide. tunc adquiritur exceptio dominij.et ita intelligitur dicta.l. siquis emptionis.fm eum. et hanc opi.sequūtur quidam moderni per dictas rationes.preterea dicunt esse glo.in auč.nisi.C de bo.mat̄.que dicit q̄ per prescriptionem adquiritur vtrunq̄.quod exponit̄.scilz directum dominiū.et exceptio dominij.communis opi.est in ctrarium quam ꝓsequit̄ Dy.in.c.ij.de reg.iur.li.vi.cui etiam videtur Ty.adherere in dicta auč.nisi.vbi hāc opi.pe.recitauit. dicens tamen q̄ qui opi. pe.sequeret non projiceret lapides.

Sed aliquādo Breuiter.h.dicit non alienabilis non procedit vsucapio.et res mobilis de facili non vsucapit̄ cum dominꝰ ctrahens super ea .plerūq̄ factuz impedit ꝓpter quod vsucapio impeditur .h.d. vsq̄ ad.¶.sed tamē. ¶ In glo.sed videtur.in fi. Que est de prescrip.lon.tempor.super.l.ij. ius nouū introducens quo cauetur q̄ vitiū personale singulari successori noceat. et sic iura antiqua sunt correcta quibus cauebatur q̄ singulari successori vicium personale non noceret vt in hac glo. ¶ Sed quero pone q̄ autor meus a principio habuit bonaz fidem sue possessionis.et sic incepit prescribere postea superuenit mala fides et tempore huius male fidei rem m̄ bona fide ementi tradidit. nunquid potero prescribere.vt sic mala fides mei autoris mihi non noceat.videtur q̄ non p tex. auč.malefidei.C.de prescrip.lon.temporis. que indistincte loquitur siue fuerit semper male fidei siue ex postfacto fuerit ille q̄ vendidit Richarma.in dicta autēt· male fidei determinat q̄ malafides supueniens autori meo non nocebit mihi.quia nō debeo esse peioris conditionis q̄m auctor meus. sed auctori meo non noceret.vt.C.de vsucap.transfor.l.vnica.ergo nec mihi. ¶ Deinde quero . Nunquid dicta auč. loquatur in vsucapione rerum mobilium vt pone q̄ auctor meus malam fidem habebat in re mobili que causabatur a vicio personali.nūquid nocebit mihi. Pe.determinat q̄ non.quia dicta auč loquitur solūmodo in prescriptione rerum immobilium vnde in alijs iura antiqua remanent incorrecta et sic videtur q̄ dicta auč.malefidei.nō habeat locum in vsucapione.vt.l. precipim⁹. C.de appel. et sic non bene loqueretur fm Pe. ¶ Deinde quero.auctor autoris mei habuit malam fidem. sed autor meus et ego habuimus bonam fidez.nūquid mala fides primi nocebit mihi. videtur q̄ sic quia autor meus prescribere non poterat ꝓpter malam fidez autoris sui que sibi nocebat. ergo nec ego qui succedo sibi quia heres heredis testōris.est heres. vt.C.de hered.instit.l.fi. Ja.vero de are.contrariuz determinat.nam si sic diceremus sequeret̄ absurdum q̄ nullus vnq̄ prescriberet.ḡa oportuit aliquem esse male fidei ex autoribus primis. Vnde dicendum est q̄ mihi non noceat.arg.l.librorū .¶. siquis sciens. et.l.qui sciens.ff.de liber.causa.et.l. an vitium.ff. de diuers.et tempora. prescrip.pro quo vide quod scr̄pſit Ty.in dicta auč. male fidei

Sed tamen Breuiter.h.intendit. In rebus mobilibus tunc vsucapio procedit cum immediate auctor bonam fidem habuit licet errauerit in facto vel in iure. cum talis error vicium facti excuset et animū lucrandi abfuisse demonstret .h. d.vsq̄ ad.¶.q̄ autem. ¶ In glo.An ipe heres.ibi qd est falsum. quia deficit titulus sine quo vsucapio non procedit.vt.l.diuitina.C.de prescrip.lon.temporis.et.S.eo.in prin.nec ob.l.i.allegata in gl.quia ibi titulum habebat. ¶ In eadē glo.ibi.¶.filium. Sed que est ratō q̄ titulus pro herede nō vendicat sibi locum in suis heredibus. Rndeo q̄ per prescriptionem suorum heredum non transfertur aliquod ius nouuz in eis sed solum fit quedaz aministratio cū vōi essent viuente patre rep paternarū

Casus

Alius casus

n illud ius haberet quod habebat pat. vt l. in suis. ff. de lib. et posthu. ¶ Jn. ea. glo in fi. ℔ in casu h⁹. H. defunct⁹ malafide possidebat qz habebat sciaz rei aliene. g° non pōt hīre locū vsucapio. ¶ Jn gl. et ita vsucapit in fi. ¶ Tene ꝑmā solucōez distīguētez si q̄rit vtr erroz iuris vsucapioni noceat. aut intuenit in ꝑsona tradētis. aut in ꝑsona recipiētis. ꝑ° casu nō nocet vt ℔ et in. l. furti ꝛc. in ꝑn. ff. e. n est rō qz ex parte tradē tis ꝟsideram⁹ solū bōz fidē q̄ ꝑ ignorātiā fēi nō tollit. vt. l. nemo ꝓdo. ff. de re. iurl. si in ꝑsona recipiētis est erroz. tūc ille ipedit vsucapionē. vt. l. nōnūq̄. ff. e. ti. et est rō q̄a ex pte recipiētis nō suffic bona fides. ℔ exigit titul⁹ qui nō pōt iuris erroze cāri. ¶ Prꝛe terea recipiēs qui vult vsucape tractat de lucro captādo in quo iuris ignorātia nō ꝓdest vt in. l. iuris ignorātia. ff. de iur. et fa ti igno. fm ¶ Dy. et ipe scripsit in. d. l. furtū.

Quod autē Breuit. h. intēdit Mala fides auto/ris dūmō res viciosa nō fit. olim singulāri successori nō oberat ad ꝓscriptionez. et rei īmobil furtū nō omittit purgatoq̄ vicio furti. qz res etiā dñi vl quasi in ptāte fuer sa ē vsucapio mīme ipedit⁹. h. d.

Res fisci Breuit. h. d. Res fisca/les vsucapi vel lōgo tē pore ꝓscribi non possūt. fisco ꝺo debite vel añ denūciationē tradite vsucapiunt et ꝓ/scribūt. h. d. vsq̄ ad. §. nouissime. ¶ Jn gl. q̄ incipit. s. triēnio ibi idē in re ecclesiastica ¶ Dic. s. mobili q̄ vsucapit triēnio cum quo ad res mobiles ecclesiasticas. nō sunt mu tata iura antiqua. n iō vsucapient triēnio fiē olim. lz ecclesia possit restitui infra q̄dri enniū a tpe vsucapionis cōplete. vt nō. in auc. de eccl. ti. §. ꝓ tpalib⁹ colł. ix.

Nouissime Breuit. h. intendit Res viciosa vsuca pi nō pōt. et erroz fēi ꝓbabil ꝓ titulo repu tat⁹ vsucapionē ipedit. h. d. vsq̄ ad. §. diu/tina. ¶ Jn glo. q̄ incipit. vl q̄s ibi nūq̄ ꝓ/caria. R° Rogler. alibi sētiebat ꝺtrariuz q̄ opi. ꝛa est fm ¶ Dy. si ꝓcario possidens cō tra dñi volūtatē possideat. qz tal dñs ꝓca riū reuocauerit. nā tūc tal res viciosa essz ar. l. vlt. z° R°. ff. de ꝓca. fm ¶ Dy. ¶ Jn e. gl ibi. ℔ possessio rō h° gl. nō plz doc. qz ꝓ vio lentiaz dr possessio violēta et tū res effecta est viciosa vicio violēcie. n iō dicūt q̄ ratō gl. nō est bona. lz determiatō bō fit. ꝓ. l. furtū §. vlt. cū. l. se. ff. e. ¶ Jn gl. de erroze ibi. ff. e. l. nūq̄. Opp². de. l. itē si is. vbi erroz iuris nō nocet. So. ibi loquit de erroze q̄ est ex pte tradētis. dic vt dixi ibidē. Jn. e. glo. ibi. fm Az. Sz solue sp fm Jo. que est cōis opi cū erroz facti ꝓbabil habeat ꝓ titulo vt. l. celsus. ff. de vsucap. ¶ Jn eadē gl. ibi iusti ozē erroze. ¶ Dic. s. q̄ in aliis titulis.

Vltima h. intendit. Successoris v/niuersalis. cui⁹ auctor bōz fidē habuit mala fides. vsucapionē nō im pedit. et ad vniuersalē res trāsit cū cā sua rpa q̄z possessiōis autor in singularib⁹ suc cessorib⁹ i ꝓscripcōe et vsucap. ꝺtinuāt. h. d

Edicto Emēs rē fiscalē. et a fisco rē alienā vt suam vēdente olim quadriēnio ꝓscribebat. ℔ hodie statī n absq̄ ꝓscriptiōe est secur⁹. ꝺtra fiscū in re illa ius hūti regress⁹ vsq̄ ad quadriēniuz dat. q̄ omia in reb⁹ primonialib⁹ impato/ris et auguste vēdicāt sibi locū h. d. ¶ Bal.

de donacionibus

Est aliud Breuit. h. itēdit. Do/nationū. q̄dz inter viuos. quedā cā mortis. Et mortis cā donatio est cū q̄s suspitione mortis instātis vel future do/nat. que ꝓ recōualentiaz et penitentiaz do natoris vl hī donatari⁹ premoriat revoca tur. legatisq̄ donatio hec ꝓ oīa simil at et ī ea donās se donatario. et donatariū hēdi prediligit. h. d. vsq̄ ad. §. alie. ¶ Jn gl. fere dic ibi item in donatiōe obligat donans. ¶ Quod est verꝝ si donatio incipit a precedē ti cōuentione. vt. ff. eo. §. perficiuntur. ¶ Jn e. gl. ibi nō donationē. Ratio est quia do/natio causa mortis est actus sepatus a te stamento. et accusans testamentum de fal so debet perdere commoda solum que sibi obueniunt ex testamento. vnde secus esset si donatio facta in testamento esset. vt nōt. ibi per doctō. ¶ Jn e. gl. ibi filiusfa. donat sed non legat. Patre presente et cōsentien/te quia legatum datur in testamento n est vltima voluntas que non debet ex alieno arbitrio pendere. vt. l. illa institutio et. l. ca ptatorias. ff. de hered. instit. sed donatio cā mortis accedit tractui. vt nō. glo in. l. ij. ff de dote prelegata. ideo dōnat et non legat pre ꝺsentiēte quā rōez ponūt doct. in. l. senium. ¶. qui testa. facere pos. et. l. tam his. ff

Alia ät de donat. causa mortis.

¶ Donatio int̄ viuos volũtate ꝓficit. et ꝓfecta nisi cãbilit̄ reuõbil̄ nõ existit. q̃ngẽtos aureos excedẽs insinuãda ẽ. quib⁹ tñ donatiõib⁹ exceptis et ꝓfectis donatio cãlit̄ reuõtur. h. o. vsq; ad. ℌ. ẽ aũt et aliud. ¶ Jn gl. s. p ℞ba. ℙi ista gl. eẽt ℞a seq̃ret q; stipło nõ valeret dicẽdo. ꝓmittis tu m̃. x. et ali⁹ diceret. placz. ꝛ q; pactũ non bñ ꝺcipet̄ ℌ mõ fiq̃s diceret. dabo tibi. x. ꝛ ali⁹ diceret. placet m̃. qꝺ est absurdissimuz dicere vt ꝑ cuilibz. nã cũ in stipłac. apponit̄ aliqꝺ ℞bũ qꝺ hz depẽdentiã p⁹ se. recte ꝺtrahit̄ stipło. sicuti ℞buz infiniti tpis qꝺ ẽ aptũ ad oñe tps et idẽ est in pacto. nec est vez q; p ℞ba pñtis tpis tm̃ põt ꝺtrahi pactũ vel stipło. cũ pacta q̃ traherent̄ ad obligatõez pñtis tpis inducerẽt dissolutionez obligacõis. ¶ Nec ob. l. tale pactũ. ff. de pact qz ibi ponit̄ ℞bũ teneri. qꝺ ẽ infinitum ad oñe tps aptũ et iõ ista gl. nõ vr̃ vsq; quaq; bñ dicere fm. d. Bar. et ipe scribit in. d. l. stipulatio ista. ℌ. stipło. ff. de ℞. ob. ¶ Jn glo. dicebat ibi Jo. ꝺtra. ¶ De hac. q. dic vt nõ. ff de act. emp. l. i. in ꝓn. vbi detminat q; si venditor hz rẽ. ꝓpise cogit̄ tradere. als libatur int̄esse ꝓstando quã opi. sequũt̄ etiã canonistę ꝓpter ei⁹ eq̃tatẽ. ¶ Jn gl. i. scriptura: in fi. Nõ hãc gl. q̃ docz quo dz fieri insinuatio. et ẽt dic nõbilit̄ q; i actis ad ipoz fidẽ nõ sũt necessarij testes. et est rõ qz ℞isile est q; in iudicijs multi testes assint. vñ nõ est necesse testes apponi. ar. l. oim. C. de testi.

Jn ℞. ꝛ cũ retro. ¶ Ubi tractat̄ de insinuatõe quero. nũq̃ posśit renũciari legi introducẽti insinuatõez. vr̃ q; sic qz est introductuz insinuatõz fieri. ob fauorẽ donãtis. ℌ quilz põt renũciare fauori suo. vt. l. hiq̃s i oscribẽdo. C. de pac. fac̄ qꝺ nõ. ff. e. l. fideiussor.

¶ Ty. detmiat ꝺtraziũ. s. q; renũciari nõ possit. cũ sit introductũ in fauorẽ publicũ talẽ insinuationẽ esse faciẽdã. cui nõ põt renũciari. sicut alibi dicim⁹ in cautiõe quã ꝓstat vsufructuari⁹. de vtẽdo et fruẽdo arbitrio boni viri. vt. ℌ. de vsufru. dixi. ℌ. ostituit̄. p̃terea quotiẽscunq; l. aliq̃d ꝓhibet. nõ põt veniri ꝺtra ꝓhibitionẽ. l. directe vel obliq̃. etiã cũ iuramento. vt. l. nõ dubiũ. C. de leg sicut pz in alienatõe fũdi dotalis et rei minoris. ℌ ler ꝓhibet donationez fieri vltra q̃ngẽtos solidos sine insinuatione. p̃terea si aliter diceremꝰ. tũc illud qꝺ est ꝓhibituz vna via. altera ꝺcederet̄ qꝺ esse nõ dz. arg l. heres meus. ℌ. vlt. ff. de ꝺuers. et dẽmõ. et l scire. ff. de tut. et curl. da. ab his. ¶ Hui. de achu. in. l. illud. C. de sacrosanc. ecc. tenet q; valet renũciatio. et ¶ Bar. in. l. modestinus. ff. de solucl. idẽ tenet Huid. de suz. tenet cũ ꝓdictis in dicta. l. illud. vbi renũciãs fuisz certiorat⁹. nã als renunciari nõ vr̃ iuri qꝺ ignorat sibi opetere. ar. l. fi. C. ad velle. iuncta. l. qui cũ tutoribꝰ. ℌ qui p falcidiaz. ff. de transac. nec ob. fm eũ q; bñficiũ insinuatõnis fuerat introductum in fauorẽ publice vtilitatis qz vez est secũdario. sed p̃ncipaliter fuit introductũ in fauorẽ donantis. et debem⁹ inspicere qꝺ p̃ncipaliter fit. arg. l. i. ff. de auc. tu. et p ℌ facit qꝺ nõ. et dixi. ℌ. de iusti. et iur. ℌ. illud. qꝺ est p̃ncipaliter in vtilitatẽ vni⁹ põt esse secũdario in vtilitatez alterius introductũ. ℌ certe hec distinctio qui nõ videt̄ posse defendi de iure. nisi forte. l. ꝓpijs in quib⁹ est ꝓmissũ iura ignorãe. nã cũ ꝓmissũ est oñs iura scire. g⁹ debẽt. vt. l. leges. C. de legi. ꝛ ius dicit q; talis insinuatio sit necessaria ad quod debuit iste qui certus est certiorari. et ideo cõis opi. doct. ꝓdictoz videt̄ verior. ¶ Jn glo. veluti. ibi diuersis tpibus facte. Ex quo ꝛprobat̄ practica notarioz qui ponũt in instrumentis donacõis q; donãs. in q̃tuz quãtitas donata excederet q̃titatẽ ad quã insinuatio exigit̄. q; tunc er ipa faciet tot donationes q̃t fieri est necesse ita q; nulla excedat ipaz legitimuz modũ. volẽtes dicti tabelliones defendere dictam practicam per. l. scire debemus. ff. de ℞bo. obli. nã vt talis diuisio fiat ꝛ ne coaceruatio fienda sit. de omnib⁹ donationib⁹ est necesse q; ipe donationes fiant diuersis temporib⁹. vt hac glo. ꝛ ℌ. si quis autẽ alie ibi iura. et ex hoc detmiatur fm Ja. de are. nam ad hoc vt coaceruatio fiat. duo sunt necessaria. scilz q; plures sint donationes. ꝛ q; eodem tempore facte non sint. et quia quotiens cũq; duo exigũntur non sufficit alterum fieri. vt. l. vlt. ff. de diuortijs. ¶ Jn glo. q̃q; ſ. ibi de reuo. do. l. fi. Ubi additur per glo. sextus casus. in quo donatio reuocat̄. ſ. h donatarius. donatori egenti deneget alimenta. ar. l. necare. ff. de liber. l. agno. quod est verum si donatarius magnam donationem recepit. fm quod determinat Ty. in. l. fi. ꝓdicta.

Est autem ⁊ aliud

¶ Donatio ꝓpter nuptias que est species

donationis inter viuos olim añ nuptias dicebatur et cõtrahentes matrimoniũ tacitam conditionez habebãt. ſi fiebat matrimoniũ. poſtea vero inſtante tpe contracto matrimonio augeri poterat et celebrãt et que olim ante nuptias. hodie ꝓpter nuptias appellat. et nomẽ fit oſequẽs rei. ħ.d.vſq; ad.ℌ.erat olim. ¶In glo.ſic.℣.de epis.et cle.in fi. ¶Ubi dicit qõez nois pti/ nacib⁹ relinq̃m⁹.℣o. nomẽ oz esse oſonãs rei ſi põt vt ħ.ſed ſi nõ põt nõ curam⁹ de nomie. dũmodo nos habeam⁹ effectũ vt i iu

erat olim

(rib⁹ ꝺtrarijs) ¶Olim int̃ viuos alia q̃dam donacio.adq̃ſitionis ſpẽs dicebat. ꝑ ius accreſẽdi .ꝑ quã portio ſm quã vn⁹ dñoꝝ manumittebat. alteri accreſcebat q̃ hodie eſt ſublata.ꝛ vno dñoꝝ ſeruũ manumittẽte ſi partis alteri⁹ dñi extimacio ꝑſtetur ſeru⁹ in totũ.fauore libertatis liber efficit.ħ.d.vſq; ad finem. ¶Balous.

quibus alienare licet vel non.

¶Accidit ¶Breuit.ħ.intendit. Marit⁹ fundũ dotalẽ italicũ lz ei⁹ dñs ſit. inuita. aut volẽte vxore alienare aut pignori obligare nõ põt.ħ.d.vſq; ad.ℌ.ꝺtra aũt. ¶In gl. .ſ. inextimatũ ibi alꝫs ſi extimat⁹ eſſet dic.ſ. ex tali extimacõe q̃ faceret emptiõem et ꝑ qua marit⁹ tenet ad extimacõez. ¶In e. glo.ibi vt ſciat q̃tuz valet.ſ.vt ſi maritus tpe reſtõnis fundi.de fũdo teneat in id qđ deteriorauit. tñ ꝑ illã extimacõez nõ deſinit teneri ad reſtõnez fũdi. ¶In e.gl.in fi.Ja. de are.et Ja.de ra.ſequũt hãc gl.ſ.q̃ poſſit alienari.et fũdat eoꝝ opi.qz vni⁹ approbatio alteri⁹ eſt excluſio.vt.l.cũ ꝓtor.ff. de iudi.et.l.marit⁹.℣.de ꝓcura.ℌ.l.iulia ſolum inhibz alienacõez rei imobilis.g⁹ vr̃ ꝓmittere de re mobili.ꝑterea nõ eſt mirꝫ ſi ẽ dña int̃ res mobiles et imobiles ℌ caſu. cũ in allegatis iurib⁹ imobiles alienari ꝓhibẽtur. et mobiles indiſtincte ꝓmittant. vt ꝑtz in reb⁹ minoꝛib⁹ de iure antiquo quo imobiles alienari nõ põt. mobiles tunc ꝛo ſic vt.℣.d aomi.tu.l.ler q̃ tutoꝛes. ¶Preterea ꝑ hac opi.facit.l.i.℣.de ſeruo.pig.da.ma. glo.nõ.ꝺtrariũ in.l.i.ℌ et cũ.l.℣.de rei vxo. acti.q̃ ſentit q̃ res mobiles alienari nõ põt ℟°.ad dictã.l.i. q̃ ibi ſpãle eſt fauore libta

eis cui⁹ fauoꝛe multa ſolẽt introduci ꝺtra regꝫas cões vt in ti.ꝓdicto in fi.et hãc opi ſequit ¶Pe.et ſũdat ſe iſtis rõib⁹.ꝑ° ſic Magis oz attẽdi rõ q̃.l.ipa.vt.l. hec actio.ff.ꝺ ralũ. ℌ hec rõ q̃ in ꝓhibicõne alienãde rei imobilis videlz ne ſeruus muli erũ ꝛc̃.ẽ eaꝺẽ in reb⁹ mobilib⁹ g° ꝛc̃. ¶Preꝛea vbi ẽ maius ꝑiculũ ibi cauti⁹ eſt agendũ.vt.l. ſciãt ℣.de ꝓbac.ℌ mai⁹ eſt ꝑiculũ in reb⁹ mobilib⁹ qz facili⁹ baratat . g° poti⁹ et citi⁹ in eis alienatio ꝓhibet. et hãc opi. ſequũtur q̃ moderni. cũ ꝓbabili diſtinctõe qz aut q̃rim⁹ de reb⁹ mobilib⁹ que ſeruãꝺo ſeruari põt.et in illis ħz locũ ꝓhibitio alienatõnis ſicut in reb⁹ imobilib⁹. dũmodo data ſint inextriata quẽadmodũ diſtinguit i imobilib⁹ per eaſdem rõnes quas ſupius dixi.ſi vero ſeruando ſeruari non poſſunt vt frumentũ vinũ.et in iſtis non prohibet alienatio.hanc diſtinctionẽ ſolemus etiaz facere in rebus minoꝛis vt patet in dicta. l.lex que tutoꝛes.ſm hoc membruz. ſcilicz cum poſſunt ſeruãꝺo ſeruari.probat ex eo quod dicimus ꝙ quãꝺo maritus recipit fundum extimatuz extimatione que facit emptionem ꝓter quam tenetur maritus ſolũmodo ad quantitatem non inhibetur alienatio vt in hac glo.nam quando recipit res que ſeruari non poſſunt. non tenetur ad reſtitutionem earũ.ar.l.ſi extimatõ et quod ibi nõ.ff.ſol.ma.et ibi dicit ℣art. circa hunc paſſum ꝙ de iure antiquo non erat prohibita alienatõ rei mobilis ſed de iure nouo ſic vt ibi patet ꝑ eum. ¶Sed quero nunquid mulier prohibeatur alienare fundum dotalem.¶De iure noſtro ſũt opi.Ja. de are. dicebat ꝙ nõ prohibeatur alienare.℣y.in l.previuz.℣.de iur̃.do.qui hoc recitat tenet contrarium vt ibi patet ꝑ eum.quod ſequitur ℣y.et ℣ar.in vi/ cta.l.ſi extimacio.¶Sed canoniſte hanc opi. canonizauerunt in.c. licet mulieres extra de iureiuran.libꝛo vi.vbi eſt caſus ꝙ cum iuramento fundum dotalem alienare poteſt.imo plus iuꝺex ſecularis per eccleſiaſticum compellitur vt ibi patet. et mihi videtur ꝙ per dictum.c.opi.domini ℣ar.nõ poſſit ſuſtineri. que quidem opinio ℣art. de qua alꝫs dixi tenet ꝙ quotienſcunq;.l. inhibet aliquem actum fieri per aliquem ille actus non poteſt cum iuramento valiꝺari.cum veniens contra preceptum et ꝓhibitionem .l. peccet moꝛtaliter.vt in. c. i.

ex de ma et obe. vñ iuramẽtũ sup ꝟ inter/
positũ nõ poterit saluari sine interitu salu
tis eẽne et ideo nõ ſuandũ. vt in. c. cũ otin
gat. ex de iureiur. et de ẽ. in. dicto. c. licz. eo
ti. li. vi. Nã p dictũ. c. licet. vñ hec opi. repro/
bari. cũ. l. iulia inhibeat alienationẽ fundi
totalis. et tũ cum iuramẽto ipa alienatio
custodiẽ et valet vt in dicto. c. licz. vñ forte
nõ posset sustineri dictũ. d. Bar. qđ ipe seri
pſit in. l. hiꝯs pro eo. ff. de fideiuſſ. et ego te/
tigi. S. de cura. Ez querũt canoniste de
pulcerrima. q. aliꝯs iurauit nõ vẽdere rez
aliquã vt pone. Mulier iurauit nõ vẽdere
fundũ totalẽ. ipa p̃ca eũ vẽdidit z iurauit
nõ venire otra. q̃rit nũquid talis vẽdicio
valeat. Determinat q nõ. qz zm iuramentũ
positũ in vẽditione nõ põt seruari sine pe/
riculo salutis eẽne. iõ nõ oz obſuari ꝟ pu/
niet. qz temere iurauit vt nõ. canoniste in
dicto. c. licet. et ideo bona est practica q iu/
ret q nũꝯ alienet fundo totalis. et q ma/
rit⁹ et vxor iurẽt se nõ alienatos ipm. naz
tũc nõ poterit alienari p pdicta. qđ est sum
me nõnouz. ꝟ tenuit hosti. et Jo. an. p quo
facit. c. intellecto. extra de iureiur.

cõtra at Decuit. h intẽdit. Credi/
tor ex ouẽtõne cũ debitoẽ
inita. pign⁹ alienat lz ei⁹ dñs nõ existat. p/
ter vo ouẽtõez vl otra. p̃missa venũciatõ/
ne. fm iur. ordiné illõ aliẽare p̃mittit eidẽ

Nunc admonendi

Pupill⁹ absq tutoris auctẽ. res ꝓrias ñ
alienat. et pecuniã soluẽs. ei⁹ dñiuz in acci
piẽtez nõ trãsfert ꝟ existens vendicari. bõ/
fide osumpta cõdici. mala fide vero osum
pta p ea ad exhibeñ potẽit agi. h. d.

At ex otrario Soluẽs pupil
lo qđ debz fine
iudice vel tutore plenã liberationẽ osequi
tur ſi pupillus saluã pecuniã habet. vel ex
ea locupletior fact⁹ est. alꝯ nõ libat. soluẽs
vo eidẽ cũ auctẽ tutoris plene libat. sed ſi
pupillus ex hoc fit lesus restituit in itegꝝ
Soluens vero pupillo cũ iudicis autori/
tate pleniſſime liberat. et pupillus fine au
toritate tutoris suo creditori soluens mi/
nime liberat. quia in recipientẽ. pecũie do/
miniũ nõ transfert. h. d. vsq ad fi. ti. Bal.

Dez quas personas nobis adquirtur

Ambo) alienaẽ hũs
p q̃d̃ psonas nobis

Adquiritur hoc. p̃n. Breuiter
h. intendit. Excepta causa castrẽſi
vel quaſi. quicq̃d p filiũfamilias adquire
bat olim. pleno iure totũ pris fiebat. hodie
vero idem. ex causa pfecticia querit fiẽ olim
ex aduẽticia querit solũ quo ad vsũfructũ
ꝓprietate penes filiũ remanente. h. d. vsq
ad. S. hoc quoq. In gl. large. pone. in fi.
Quo⁰ dicio er. ꝓprie et stricte sũpta denotat
mediatũ. et ponit p ꝓprio vt in otrario.

Hoc quoq Filiũ emãcipãs
olim in emãcipa
tionis p̃miũ tertiã partẽ bonoꝝ que pri ñ
adquirebant. q̃lia essent bona matna ipi⁹
filij in emãcipatõis p̃miũm retinebat. h. d.
vsq ad. S. itẽ nobis. In gl. ar. otra. in fi.
Dic ꝟ ibi loquit circa emolimentũ haben
tem extimabile vt hereditas vel legatum
ideo debet sustinere onus. et hic loquit de
onẽ siue incõmodo inextimabili. et iõ nõ ob

Itẽ nobis Quicq̃d p seruũ iu/
ste vel iniuste adqui/
ritur io dño suo querit etiã inuito. et here
ditatẽ suus institutus iussu dñi p̃cedente
adire tenet. quã sic aditam. dño suo adqui
rit. h. d. vsq ad. S. de his autẽ In glo. sic
ff. in fi. Jo. inuito non ofert bñficiũ directo
vt ibi. et in. c. inuito. extra de re. iur. li. vi. ꝟ
p osequẽtiam et mediãte psona alteri⁹ sic.
vt hic. de quo tñ plenius dic vt p Dy. in. c
inuito. In gl. nõ in hereditate. ibi. S. iuſ/
sum. Dz quare iussus dñi req̃rit vt heredi
tas sibi cẽat. R⁰ qz hereditatis aditio aio
et volũtate instituti depẽdet. ꝟ su⁹ volũta
tẽ nõ hz. cũ reputet p mortuo. vt. l. in serui
tute. ff. de re. iur. iõ oportet p̃cedere iuſſum
dñi. q̃ volũtatẽ in suo tũc iducit. ꝟ qz ĩ tre/
bellianica restõne nõ est necesse p̃cedere iuſ
sum nec etiã volũtatẽ serui. R⁰ qz ibi nõ re
quiritur q seruus adeat. sed aditio debet
fieri per institutum qui restituet seruo. sed
quare in bonorum possessione adquirẽda
nõ est necesse precedere iussum domini. sed
potest sequi consensus qui tantum impor
tat R⁰ quia bonorum possessio fuit de iur̃
pretorio. q autem iussus precedat fuit de
iure ciuili introductum. et solennitas iu
ris ciuilis. non est necessaria in adquisitõ
ne bonorũ possessionis. de iure pretorio. et
hoc colligitur per nõ. per doct. ff. ad trebel
l. seruo inuito. in glo. in rebus. Et est ratio
quia facilius adquiritur domino in reb⁹

peculiarib⁹ qꝛ in eis aomiſſrationē et aq̄ſitionē ꝺceſſit ſeruo. et ita p̄ſumit ſcientia

De hiſ ät (quoꝺ non in aliis Fructuaꝛi⁹ ſeruꝰ. liber hō vel ſeru⁹ alien⁹ bona fiꝺe poſſeſſus ex fructuarij et bone fiꝺei poſſeſſoꝛis re et ip̄ius opa eiſꝺem tā poſſeſſionē q̄ꝫ p̄rietaté aꝺq̄rūt. ꝫ ex dictas cās liber hō fructuaꝛi⁹ vel alien⁹ ſeru⁹ vero dño p̄rietat. aꝺq̄rūt. h. ꝺ

Exhíꝺ Per exn̄eā p̄ſonā excepto p curatoꝛe p quez poſſeſſio et dñiuz vel vſucapiēꝺi ꝺoicio nobis querit nihil poteſt aꝺquiri nobis. h. ꝺ.

Actenuſ Aiſo ꝺe aꝺq̄ſitōe dñij reꝝ ſingulari um. Ammoꝺo viꝺenꝺū eſt ꝺe reꝝ aꝺq̄ſitōne p vniuerſitatez. et ab eis q̄ p teſtm̄ aꝺq̄rūt eſt p̄us inchoanꝺū. h. ꝺ. vſq̄ aꝺ fi.

De teſtamentis oꝛ ꝺinanꝺi ſ

Teſtamẽtuz .h. intenꝺit Teſtm̄ ſolẽne in ſcriptis eſt ſcripta. i ſe volūta tẽ teſtātis otinés cū numero ſeptẽ teſtium vno ocłu aꝺ ip̄m teſtm̄ aꝺhibitoꝝ q̄ ſolẽnitas ẽ ꝺe iure cīli. cū ip̄oꝝ teſtiū et teſtōz ſubſcp̄tione qꝺ fuit a oſtonib⁹ introꝺuctū cū ſignacul⁹ teſtiū. qꝺ fuit iure p̄torio aꝺ ñtū. q cū ſubſcp̄tiōe noīs hr̄ois p teſtōrẽ vel p teſtes fiencꝺa. qꝺ a Juſtiniano extitit ſupaꝺꝺitū. lz alie teſtōꝝ ſolẽnitates oli eſſẽt. h. ꝺ. vſq̄ aꝺ §. p̄ñt aūt. In glo. ij. in fi. So. antiq̄tas p̄ot allegari vt habeam⁹ ei⁹ noticiā vt hic cū ocoꝛ. nō aūt aꝺ obſuātiā vt i otrā io. nā q̄. l. ātiq̄s coꝛrectas allegā et aꝺ obſuātiā pēa fli p̄ñtēo⁹ ecł. l. i. ff. ꝺ fal

Poſſúṫ ät Vno anulo vł plu rib⁹ p̄ñt teſtā ſignari. et teſtō teſtes aꝺhibenꝺ q̄ ex eo cape p̄ñt mulieres ip̄uberes muti vel ſurꝺi. i totum furioſi cui ẽ bonis inꝺictū. et q̄libz ali⁹ p̄hibit⁹ in aliis actib⁹. a teſtamẽto repellunt

A teſtamento quī repellantur

Ꝫ cū aliquis Conꝺitio vel habilitas teſtis vera vel cōi opiniōe putatia teſti cōꝺiti tpe ẽ ſpectāꝺa. h. intēꝺit vſq̄ aꝺ §. pat In gl. ſ. putatia. in fi. So. ibi loquit r̄gulariť. ꝫ ät caſualiť. qꝛ fauoꝝ teſtōꝝ iſpicit po ti⁹ opinio. et rō ſpālitat. ſit publica fama.

pater ar. l. barbari⁹. ff. ꝺe offi. p̄to. Teſtō exn̄ci. ꝺe vna familia pl̄es p̄ñt aꝺhibēi i teſtes. Teſtō vo ei⁹ i cu ius p̄āte ſūt. nō erūt yoonei teſtes. et teſti monīū ꝺomeſticū i teſtis repellit. h. ꝺ. vſq̄ aꝺ §. ſeꝺ neq̄

ſeꝺ neq̄ Heres et ei⁹ pat. filiꝰ ſeu patruus teſtō teſtes aꝺhiberi p̄hibenť. lz olim circa p̄ꝺicta aliter cautū eſſet.

Legatariuſ Legatari⁹ et fiꝺei cōmiſſari⁹ ſingularis. et q̄ in eoꝝ p̄āte ſūt. teſtes i teſtō eſſe ñ p̄hibenť. et i q̄cunq̄ carta. et etiā i ꝺiuerſis cart. p̄t tenoꝝ eiuſꝺē teſti ꝺeſcribi. h. intēꝺit

ſiquis ät h. ꝺ. Teſtm̄ ſolenne. qꝺ te ſtm̄ nuncupatiuz et ſine ſcriptis ꝺr̄. fit p̄ñtib⁹ ſeptē teſtib⁹ rogatis. coꝛā teſtōꝛe. volūtatē ſuā ꝺeclarāte. h. ꝺ. vſq̄ aꝺ fi. ei. In gl. i. rogatis. ꝺiuīcto tex. §. e. i. §. poſtea ibi vt teſtes q̄ꝺez q eoꝝ p̄ñtia vno ocłu teſti celebrāꝺi gr̄a. ꝛc. Ex his gl. et tex. collige. q ẽ neceſſe teſtes i teſtō rogatos eſſe. et aꝺhibitos. vt inthint teſtō. Ꝫ q̄ꝺ ſi ꝺr̄ q ñ ſint aꝺhibiti aꝺ hoc. ꝫ ꝺr̄ p̄ñtibus teſtib⁹ rogatis. ſc⁹ p̄ſumit eos eſſe p̄hibitos. aꝺ ꝫ. ar. l. ij. §. hoīes. ff. vi. bo. rap. et. l. ſeruil. §. pinꝺe. ff. aꝺ mace. Ꝫ nū q̄ꝺ ſi ꝺr̄ in teſtō p̄ñtib⁹ talib⁹. nūq̄ p̄ſumunt rogati. Dy. ꝫ q̄ nō qꝛ ẽ ſolēnitas extrinſeca q̄ nō p̄ſumit niſi p̄ꝺet. vt. l. q̄cunq̄. in fi. ff. ꝺe publi. Ty. ſeq̄t iꝺē i. l. hac oſultiſſima. T. eo. q̄ꝺam vo otrariū habent in. l. ſcienꝺuz. ff. ꝺe vboꝝ ob. et p̄ꝺicta intellige q teſtis nō p̄ſumit rogar⁹ niſi forte teſtis ſe ſubſcriberet quia p ſubſcriptionē rogatus p̄ſumit. arg. l. ꝺomici⁹ labeo. ff. eo. et hoc ibi ſequit. ꝺ. Bar. et q teſtis non p̄ſumatur rogatus niſi p̄ꝺet. ꝺeterminat Spe. in ti. ꝺe teſte. §. i. v. ſeꝺ quiꝺ in p̄ꝺictis. et v. ſe. circa §. pater Quero etiam nunq̄ filius emancipatus p̄hibeať teſtimoniū ferre p̄ro patre. viꝺetur q non. arg. l. impuberez. §. i. ff. ꝺe fal. Preterea nec hic nec alibi repitur p̄hibitum. quia. ll. que p̄hibent filiū teſtificari in filiofamilias loquūtur. Preterea p̄ro hoc facit quoꝺ nō. in. l. q̄ꝺ vicim⁹. ff. ꝺe auc. tu. vbi filius emancipatus. p̄ot p̄ſcribere teſtamentū patris. So. ꝺic otra ſm̄ Dy. Ty. et ꝺoc. moꝺernos ꝺe hoc eſt glo. in. l. parẽtes. T. ꝺe teſti. Preterea filius repellitur p̄ncipaliť a teſtimonio p̄ris p̄pter reuerentiā quā ei ꝺz q̄ reuerentia etiā ꝺucit in filio emācipato. vt. l. libert⁹. ff. ꝺe obſeq̄. lib. Nec ob. nō. in. l. q̄ꝺ ꝺicim⁹ qꝛ ibi fili⁹ aꝺhibeť tāq̄ p̄ſōa publica. vt

Teſtamentū per ſcripturā et nuncupatiuum

Teſtis per ſubſcriptionē rogatus intelligitur

scriberet testm̃ g° nō pōt esse testis.ar.l.ser/
uus.ff.e. vbi seru⁹ pōt scribere testm̃ et tñ
nō est testis.rō h⁹ dicti est.qz q̃s adhibeť te
stis vt psona ꝑuata. ℔ ad scribendū testm̃
adhibeť vt publica psona.quā nō est veri
simile delinq̃re in officio sibi omisso ꝑm ꝑdi
tos doct. ¶ ℔ nūq̃o aliquo casu pr̃ ꝑ fi/
lio admittit in testē.℟° sic vbi non tractať
de facto filij et ei⁹ omodo vt pone q̄ fili⁹ fit
creat⁹ arbiter vl̄ ꝓcuator.nā tūc pr̃ admit
tit in testē.ar.l.q̄situz.ff.de in ius vo.ꝛ.l.li
cet.§.i.ff.de obseq̄. ¶ ℔ q̃ro nūq̃o pr̃ emā
cipat⁹ ꝑ filio admittať in testē.vr̄ q̄ sic q̃a
nō repit ꝓhibitū.ar.l.ex eo.ff.de testi. glo.
et ℭ y.in dicta.l.parētes.ℭ.de testi.ꝓhibēt
pr̃ez emācipatū ꝑ filio testificari.ꝓterea ꝑ
℔ facit.ff.de ꝛ.fig.℔ si fili⁹.et qō ibi nō.vbi
filiusfa. et ecōtra pater non pōt esse testis.
nisi cū testať fili⁹ iure militari. g° ꝓhibeť i
alijs casib⁹. ꝓterea etiā post emācipationē
durat affectio patris circa filiū.cū affectō
nis intuitu repellit a testionio filij. ꝓterea
domestic⁹ nō admittit vt hic nō. et in ꝛ.℔
si fili⁹.℔ maioꝛ est rō in patre emancipato.
g° ꝛc. ¶ Quero nunq̃o mať admittať ꝑ fi
lio.dic q̄ nō.qz dicit lex eā admitti in casu
speciali.videlz cū de filiatōe tractať ꝛ eius
etate.vt.l.etiā.ff.de ꝓbac.g°et in alijs pro
hibeť.ar.l.marit⁹.ℭ.de ꝓcur. ¶ Sed q̃ro.
nūq̃o frater admittať ꝑ ffe.glo.in dicta.l.
pntes dicit q̄ sic nisi sint in eadē ptāte. gl.
in.l.iulia.ff.e. vr̄ tenere otrariū qz exq̄ nō
admittit otra nō oz admitti pro.℔ certe.o.
l.modicū facit. naz ibi loquit de psonis q̃
ꝓpter reuerētiā a testimonio repellūtur.et
tūc est vez q̄ non coguńt testificari. nec ꝑ
eis pñt.sicut libertus ꝑ prono.q̃daz sunt
psone que nō admittuńt rone affectōnis
sicut in ffe.et q̄ frať otra fratrē non cogať
et tūc volēs admittit ℔ inuitus nō cogit
vt hic.ea rone q̄ introductū est ob fauorē
in eius lesionem nō retorquať.arg.l. q̄ fa
uore.ℭ.de legi.℔m Ja.bu.dicit tñ ℭ y.in.l
pntes.ℭ.de testi. q̄ si otingat frēz volētez
ꝑ fratre admitti non dabit ei tanta fides
quāta dareť extraneo. et vn⁹ frater ꝑ fra
tre non faceret semiplenā probationē et ℔
est quod dicit text.in.l.iij.ff.de testi. tu ma
gis scire potes ꝛc. ¶ Sed nunq̃o in crimi
li causa admittuńt parentes ꝑ parentib⁹
℟° non.hoc probať in simili.in.l. lex corne/
lia.ff.de iniurijs.et in.l.qui iurisdictioni.ff
de iurisd. om.iudi. ¶ Sed nūquid parens

qui prohibeť ꝑ alio testificari admitteť si
est otroversia inť duos pntes vtputa ter/
tius frať si est questio inť duos frēs.dic q̄
sic qz affectio sanguinitatis tollit suspiti
onem.arg.l.non solum.ff.de ritu nupci.et
l.exneo.§.i.ff.de qōnib⁹. ¶ Quia in glo.
que incipit.itē ꝛ in alijs.in ꝛ.℔ si fili⁹.dr̄ q̄
vxor marito et ecōtra dr̄ esse domestica p
sona.quidā determinat otra hāc glo.dicēteſ
q̄ vxor bñ est domestica viro suo.nō ecotra
et ideo maritū pro vxore non admittūt in
testē.℔ de.sequit hāc glo.nō.ℭ y.in.l.parē
tes.ℭ.de testi.ar.l.q̃s.§.ꝓterea.ff. siquis
cau. ¶ Sed pone q̄ mutuasti titio p̄senti/
bus famulis tuis decē.et nō potes proba
re mutuū nisi per eos.ipi vero ꝓhibent te
stificari ꝑ te vt hic ꝛ. Itē seruiētes siue da
piferi.qō erit remediū.so° ℔m ℭ y. q̄ tu re/
pellas familiares.et tūc poteris eos ꝑduc
cere in testes.nec ob.q̄ fuerūt familiares
tui.qz inspicit odicio testis tpe quo depōit
vt.l.iij.§.l.iulia.ff. de testi. ¶ Dicit tñ ℭ y.in
in dicta.l.parentes. q̄ si possz hoc ꝓbari q̄
hoc in fraudē fecisses.qō p̄sumereť ex p̄ce/
dētib⁹ et sequentib⁹.ex p̄ceventib⁹ qz erat
familiaris quē multū diligebat et erat si/
bi necessarius multū.ex sequētibus quia
exquo reduxisti eū postq̄ ipe deposuit.tūc
dictum ei⁹ nō valeret ꝓpter fraudem adhi
bitam vt nō.ℭ y.in.l.etiam .ℭ. de testi.
Sed pone q̄ volo producere familiarem
tuum otra te in testem. nunquid admitteť
Ja.de are.narrauit tm̃.℔ Dic ℔m ℔e.q̄ ad/
mittetur quia cessat ratio suspitionis.naz
suspitio erat q̄ diceret omnia pro eo. quā/
do contra te producebať.vnde in fauorez
eius contra quē producebatur.erat intro
ductuz.q̄ testimoniū eius non valeret vñ
ne fauor retorqueať in odiū dignum est q̄
possit induci otra dñm ℔m prefatos.vt nō
ℭ y.in dicta.l.etiam in vltima.q. ¶ In gl.
quidaz hoc intelligunt.in ꝛ.§ cū aliqs.ℭ.et
hec fuit opi.Mar.ibi nos cōtra. et hec fuit
opi.Jo.otra quā instať qz instrumentū eq̃
ualet duob⁹ testib⁹.vt.l.in exercēdis.ℭ.de
fide instru. sed duo testes in testamēto nō
sufficiūt. g° nec instrm̃ factū de testamento
nūcupatiuo.nisi testes de nouo examinēť
℔ ℭ y.et omnes dicūt q̄ opi. Mar.est vera
de iure.s.q̄ nūcupatiuū testamētū in pub/
licā formā r̄dactū.plenā fidē facit absq̄ ex
amiatiōe testiū descriptoꝛ in eo nam stať
instrumēto. donec ꝓbetur otrariū.vt.l. cū

precib⁹ C. de ꝓbac. Nec obſ. q̄ inſtrumen
tū eq̄alet duob⁹ teſtib⁹ q̄r vez eſt qñ ꝓ
bat̄ otra inſtrumentū ꝑ duos teſtes in eo
deſcriptos. nā tūc vacillat fides iſtrumēti
etiāſi mille teſtes eſſent in eo deſcripti. ſed
qñ teſtes nō dicūt otra inſtrumentū tūc in
ſtrumētū eq̄alet. q̄t ſūt in eo deſcripti. vt
ꝛ Inno. in. c. cū Johānes hēmita. eō de fi.
inſtrl. Preterea ꝑ hac opi. facit. q̄r certi ſūt
ca⁹ in quib⁹ ad ꝓbatōez ad⁹ req̄runt ānq̄
teſtes. et tñ ille ad⁹ ꝓbat̄ ꝑ inſtrumētū. vt
l. vlt. et auc. ibi ꝓpoſita. C. ſ. cer. pe. In gl.
C. de teſti. in v. legatarijs. ibi otra. Hui⁹cō
trarij timore dic q̄ cō erat de ſolēnitate te
ſtamēti. ꝛ iō nō ꝑ hibebat̄ teſtificari. ſecus
qñ eſt cō de v̄itate q̄r tūc ꝑhibet̄. vt. d. l. in
omib⁹. ℔ certe hec rō faceret q̄ etiā hēs ad
mitti poſſet. qđ tñ eſt falſū. ℔ gl. in. d. l. in oī
bus. ſoluit ℔ otrariū. q̄r eſt cō legatarij in
ter legatariū et hērdez et tūc nō pōt teſtifi
cari q̄r tūc teſtificaret̄ in cā ſua. aut eſt cō
int̄ aliū ꝛ hērdez. vl int̄ alias ꝑſonas noīa
tas in teſtō. et nō ꝑhibet̄. et ℔ voluit ſētire
glo. hic in fi. Balous

De militari teſta mento

Supradicta intendit Militi in ex
peditiōe degēti. eſt remiſſa ſolenni
tas teſtandi. circa nūm teſtiuz ſubſcriptio
nes et ſigilla. et pōt qui vult teſtari dūmō
de ei⁹ volūtate ꝑ duos teſtes rogatos cō
ſtet. qđ ꝓuilegiū nō militāti denegat̄. et tñ
ꝓuilegio militāi ocedit vt q̄uis filiusfami
lias. mut⁹ vel ſurd⁹ ſit. teſtari poſſit. ꝛ ceſſā
te cā ceſſet effēs. Sz actenus h. d. teſtamentū
a milite ex expedicōez degēte. debz fieri cū
ſolennitatib⁹. in paganoꝝ teſtamentis cō
ſuetis obſeruari. factum vero in expeditio
ne intra annū poſtq̄ honeſte remiſſus fue
rit. iure militari valebit et in teſtamento
condicio retrotrahitur.

ſed ſiquis Cōfirmās iualitū vr
de nouo concedere.

denīq; h. d. Teſtamentum militis
non rūpitur mīma capitis
diminutione. et filiusfamilias in caſtrenſi
teſtari poteſt. iure tñ omuni. h. d. vſq; ad fi.
ti. L. Nō. arg. ad. q. Statuto ciuitatis ca
uet̄ q̄ in maleficijs poſſit procedi ad con
demnationem non obſeruata iuris ſolen
nitate ſuper aliquo maleficio. recepti ſunt
teſtes die feriato. qui etiam non iurauer̄t
Modo queritur nunquid poſſit ſequi con
demnatio. Determinat̄ q̄ ſic. arg. hui⁹ ter
per verba prędicta non obſeruata. ꝛc. ſicut
patet in milite cui ſolennitas teſtandi re
mittitur. pro hoc iure ſolūmodo eſt ēmiſſa
ſolennitas iuris ciuilis. non autē ea que
de iure gentium eſt. ſm quod in ore duoꝝ
vel triuꝫ vt hic patet. ſic a ſimili in propo
ſito. Statutum prouidet q̄ non obſeruādo
iuris ſolennitates fecit proceſſus. videtur
diſpenſare cū ſolennitate iuris ciuilis vt
puta q̄ ferie non obſtant. que de iure ciui
li introducte ſunt. vt. l. prouinciaruz. C. de
ferijs. Item q̄ recipiantur teſtes etiaz nō
iurati. quia iuramentum teſtium eſt iuris
ciuilis. vt. l. iuriſiuranoi. C. de teſtibus. ex
quo ſequitur condemnationē ſequi poſſe
ex dicto proceſſu. non autez poſſet pretertu
dictorum verborum omitti partis citatio
cui per hoc auſertur facultas defenſionis
que eſt de iure naturali. vt. l. vtrum. ff. de
iuſti. et iure. Circa hoc vide Bart. cuius
ſunt verba. in. l. filius. ff. de dona. in princ.
Item nota ex ver. plane. cauetur ſtatu
to aretino q̄ contra inſtrumenta guarenti
gie non poſſit aliqua exceptio niſi falſita
tis. ſolutionis. et pacti opponi. vis oppo
nere contra inſtrumentum quod producit
tur. quod non eſt inſtrumentum guarenti
giatuz. certe hoc potes quia antēq̄ vendi
cet ſibi locum ſtatutum quod prohibet
exceptionem opponi. oportet q̄ appareat
q̄ ſit inſtrumentum. et guarentigiatum. ſi
cut oportet hic probare militem fuiſſe te
ſtatuz antequam poſſim dicere eſſe ſibi re
miſſas ſolennitates teſtandi. Item fa
cit ad illam queſtionem. Cauet̄ ſtatuto. q̄
villa teneatur emendare damnum dero
bato. et quod ſtetur iuramento derobati.
nam q̄ quis ſit derobatus non ſtatur iu
ramento ſui dicentis. ſed oportet probare
legitime ipſum eſſe derobatum. et poſtea
eius iuramento ſtabitur circa emendā de
robationis eius pro derobatis rebus. fac̄
l. iiij §. ordinatū. ff. de re iudi. et. l. diu⁹. ff. de
teſta. mili. Item dicit iſte tex. facē capitla
duz vis releuare aliqđ teſtamentū. nā nō
ſufficit dicere q̄ aliquis fuerit teſtatus

pñtib⁹ septē testib⁹ adhibitis. qđ tene mem
ti. qz sup hoc vidi multotiēs errare. ¶ In
glo. q̄ incipit honestā. in .H. ẋ actenus. Jsta
glo. inducit ad. q. p aliꝗs ꝙ notario cōde/
mnato de falso. nō pōt in sentētia reseruāi
facultas officiēdoꝝ instrumentoꝝ. sicut mi
les qui ordēnat⁹ est de fide rupta nō pōt te
stari vt hic ptz. sic in simili notari⁹ falsita/
tē omittēs redarguit de fide rupta qz tpe
quo creat tabellio iurat artē suā fideliter
exercere. Cy. tñ ctrariū determinat. C. de his
qui nō. infa. l. etsi seuerioꝝ. et. ar. hui⁹ gl. in
fi. ¶ In glo. vlt hui⁹ tituli. in fi. Sed certe
hodiē null⁹ miles pōt testari inofficiose vt
in auc. de herd. et fal. in .H. vlt. Cy. in. l. fi. C
de inofficioso testamēto idē sequitur. et est
ipa veritas. ¶ Balous.

Quibus nō ē permis sum facere testamentuz

Non tamē Jstud ꝑn. Bre/
uit. h. d. Jn ptā/
te aliena ostituto testāi nō licet. ca
strense vel q̄si castrense peculiū habentib⁹
dūtaxat exceptis. qui de eis ad patressa/
milias essēt. pōt de iure testari. h. d. vsq; ad
H. itaq; ¶ In glo. s. causa mortis in fi. Cō
tra istā glo. dp. nā nulla vltima voluntas
pōt pendere ex alieno arbitrio. vt. l. i. ff. de
leg. ij. cū silibus. ẋ donatio causa mortis ē
vltima volūtas. vt. l. fi. C. de codicillis. g⁹
nō pōt fieri ad sensu patris. Sed⁹. dicebāt vt
Ś. de donat. H. i. nā donatio causa mortis
magis accedit ad tractui q̄ vltime volūtati
vt nō. glo. singularis in. l. ij. in ꝑn. ff. de dot
ꝑle. et ideo pōt ab alieno arbitrio dependē
Em Cy. vt ipe scripsit. in. l. tā his. ff. de do.
cā moz. z Cy. sequit in. l. seniū. ij⁹ &⁹. C. qui
testa. fa. pos. Ex hoc infert Bar. in. l. tā his
ꝙ q̄ officis instrm donatōis causa mortis
facias ꝙ donatari⁹ sit pñs. et paciscat vel
stipulet. nā tūc facta donatiōe ꝑ filium. va
let patre cōsentiente. quia in forma cōtra/
ctus facta est. secus vero si donaret absen/
ti quia tunc non valeret. ¶ Sed nunquid
filiusfamilias donabit patri ipo consentiē
te. dic ꝙ non. ar. H. vlt. Ś. de auc. tu. pro hoc
facit glo. ordi. in. l. i. ff. de auc. tu. licet Mar.
ibi teneat contrariū. per. l. cū ipo. C. de con
trahen. emp. sed primā tenet Bar. in dicta
l. tam his. et Cy. in dicta. l. senium Alte
rius quero. ex quo filiusfamilias donare
debet cum consensu patris et aliter nō po
test. quādo tunc interuenire debet consen/
sus. vtrum sufficiat ratihabitio sequens.
hanc. q. formal Cy. et eam insoluta3 dimit
tit in. l. seniuz allegata. Do. bar. in dicta. l.
tam his. dicit ꝙ statim facta donatione dz
consensus interuenire quia quociēscūq;
aliquid requiritur in aliquo actu. non suf
ficit illud ex interuallo adesse. ar. Ś. de auc.
tu. H. tutoꝝ. nisi forte adessz ex interuallo cō
sensus. et filiusfamilias in prima volunta
te pduraz. nam etiaz ex perseuerantia vo
luntatis videt donatio confirmari. vt nō.
d. Bar. in dicta. l. tam his. Ś. allegata.
Alterius quero. pone filiusfamilias prē
consentiente testatur. et in fine testamenti
apponit clausulā consuetaz si nō valet iure
testaméti valeat iure codicilloꝝ vel alteri⁹
cui⁹ libz volūtatis vltime quo melius va
lere potest. queritur nūquid ex istis ẋbis
possit valere saltem iure donationis cau/
sa mortis. doct. determinat ꝙ non quia in
donatōne causa mortis requiritur expres
sus et specialis consēsus. vt. l. filiusfamili/
as. ff. de donacl. ti⁹. generali. et illud dicit
speciale quod a gñalitate verboꝝ excludi
tur. hic non excludit donatio causa mortl.
ab illa generalitate. ergo non sufficit dict⁹
generalis consensus. ꝓterea vt dictum est
donatō causa mortis magis accedit ad tra
ctui. ergo sub istis verbis non ctinet.

Itaq; h. d. Castrense peculium mili
tis est precipuū. adeo ꝙ cum
fratribus cōmunicare nō tenet. et pater il
lud et alia peculia non occupat. sed ad in/
stitutū per militem pertinebit. vel eo ab in
testato defūcto ad filios vel ad fratres ei⁹
excluso patre pertinebit. h. d. vsq; ad H. pre/
terea. ¶ In glo. non hereditario. Quod ē
vez in peculio aduenticio quo ad ꝓprietā
tem. sed in pfecticio nō sūt mutata iura an
tiqua. vt. Ś. ꝑ quas pso. no. ac. H. i. et ideo il
lud et etiā aduēticiū quo ad vsūfructū in
re peculij. hodie sicut olim occupabit.

Preterea h. d. Impubes et furios⁹
intestabiles sūt. et qđ ab ij
cio nō valuit. tractu tpis mīme cōualescit
et res pfecta non viciat. si ad euz casū per
uenerit a quo inchoare nō potest. h. d.

Itē prodigz Forti⁹ ē impedimē
tū a nā q̄ ab ac/
cidēti pueniēs. et mutus. et surd⁹ totaliē
a natura testari nō possūt. secus si ex acci

denti loquēs vel audiēs cū difficultate te
stari nō ꝓhibeꝫ. et impedimentū supueniēs
in cā efficiēte dispōnez nō viciat .h.d.vsq̄
ad.ℌ.cecꝰ aūt. ¶ In glo.q̄d si fiat invidtio
Hāc glo.sequit̄ ¶Dy.et bñ.lz glo. et q̄am
alij nō.ctrariū in.l.is qui bonis.ff. de ꝛb.
ob.quā glo.S.in tiꝰ.de curl.reprobaui vbi
plura de hac materia dixi.ideo vide ibi

Cecus ār h.d.¶Utroq̄ lumīe cecꝰ
nō testaꝫ nisi tota eiꝰ di
spositio corā septē testibꝰ et tabellione vel
alio eiꝰ loco.si tabellio non repit̄ adhibito
p ipm cecū maifesta in scriptis rediget .h.
d.vsq̄ ad.ℌ. eiꝰ ¶ In glo.q̄ incipit.s. vt co/
rā.in fi. ¶Dic itē est necesse in testō ceci.q̄ p/
us fiat institutio q̄ legatū ſm ¶Pe.et Rich
malū.et recitat Ty.in.l.hac ꝛsultissima zᵒ
rñso.T.qui testā.fac.pos.qd nō est in alijs
testamētis.vt in ℌ.añ heredis.ff.de lega.

Eius qui h.intēdit.¶Fictio postli
minij.et.l.coz.capti.ab
hostibꝰ añ captiuitatē testati.facit ꝛualeſ/
cere testamētū.h.d.vsq̄ ad fi.ti. ¶ In text.
ibi nō valet ī hoc.Sz quare nō opaꝫ fictio
postliminij q̄ dictū testm̄ ꝛualescat.Rᵒ q̄ fi
ctio dz hīre duo extrema habilia.videlz ex/
tremum a quo.et extremū ad qd.vt.l.huic
scripture.ff.ad.l.adquil. ℈ in capto testāte
apud hostes nō repit̄ extremū a quo habi
le.qz ips testi a quo dz fieri fictio ista.cum
dictꝰ captꝰ sit seruꝰ hostiū est inhabile.ideo
nō opaꝫ fictionē postlimnij circa illd testm̄
qd factū fuit apud hostes. ¶ In glo.vltia
in fi. ¶Ubi ponunt plone q̄ testari nō pñt
Quero nūquid exbānitꝰ possit testari qui
nō ponit int̄ plonas que nō possūt testari.
dy.distiguebat put glo.S.qui.mo.ius pa
po.sol.ℌ.ñ ab hostibꝰ.aut est exbānitꝰ ꝓter
cāz.ꝓter quā pdit ciuitatē et bona. et tūc
nō testaꝫ q̄ mod̄ nec deportatꝰ. alꝫ ꝛo
testari poterit.qz eq̄paꝫ relegato.q hāc opi
nionē sequi dott. in his que nō. in.l.i.C.
de here.instī.de qua opi.feci mentionem in
dicto.ℌ.ñ ab hostibus.excepto domio.bar.
qui dicebat exbānitum nūq̄ equipari de/
portato.seꝫ haberet ꝓ trāsfuga cītatis sue
vt.l.amissione.ff.de capi.dimi. et ideo ipse
distinguit.quia aut exbannitꝰ vult testari
ſm iura sue ciuitatis q tunc non potest.qz
nullū statutū potest sibi opitulari de ciui/
tate.aut vult testari ſm ius cōe.et tunc ꝓt
quia nō repit̄ phibitꝰ. et hoc videt esse de
mente ¶a.de are.in.l.ex postfacto.ff.ad tre
bel.et Rich.mal.in dicta.l.i.C.de hered.in
sti. ¶ Ultimo quero.nūquid quilz ifamis
ex quacūq̄ causa ꝓhibeaꝫ testari. ¶Uidet
q̄ sic.quia actꝰ testādi est actꝰ legitimꝰ. mō
actꝰ legitimi invdicunt infamibꝰ.vt in.c.lz
ex quadā.extra de testi.et.l.i.C.de digni.li
rij.q in.c.infamibꝰ.eō.de re.iur.li.vi. ℈ dic
q̄ testari possunt etiamsi sunt damnati ob
crimē famosum. quia infames tali crimīe
equipant relegatis.vt.l.i.ff.de var.et exōr
cogni.seꝫ relegati pñt testari vt.l.eius qui
.ℌ.vlt.ff.de testa. Nec ob.q̄ invdicant sibi
actus legitimi et sic est seruus.Baldus

De exheredatione liberorum

Non tamē hoc pn.breui
ter.h.intendit.
¶Institutio vel exheredatio nomi
natim facienda de filio in potestate ostituto
exigit̄ ad solēnitatē testamenti.q testamen
tum in quo filius in potestate existens est
preteritus.etiam filio ante patrem moriē/
te est ipo iure nullum.h.d.

Sz nō ista .h.d.¶Filia q liberi oēs
ex quacūq̄ linea descē
dentes.preter filios. poterāt olim exhere/
dari inter ceteros q p̄teritio nō ānullabat
testamentū.seꝫ eis certa portio per ius ac
crescendi dabaꝫ.et notatim dicit̄ fieri. qd
expresso nomīe vel etiā equipollēti fit.h.d.

¶Posthumi ¶Posthumo pre/
terito. vires te/
stamenti remanent in suspenso.et eius na
tiuitate testamentū rumpitur. ¶Posthumi
quoq̄ feminini sexus inter ceteros exhere
dari poterant dum tamē legetur aliquid
eisdem.Masculi quoq̄ cuiuscūq̄ gradus.
notatim exheredandi sunt.h.d.

posthumoꝝ .h.d. ¶Posthu/
mi reputatur
qui post mortem testatoris suum heredez
se reperit esse.si testamenti tempore alius
precedebat eundez.et vt testamentū agna
tōne posthumi rumpatur.consulitur testa
tori vt talem posthumum exheredet vel in
stituat.

Emācipatoꝝ h.dic.de iure ci/
uili filius emā/
cipatus est incognitus. et impune potest
filētio ꝓteriri. de iure tñ ꝓtorio emācipatꝰ

per lineã masculinã diuãtus nomiatim. ꝑ femĩnaz vero inter ceteros exheredat. alr dcra tabulas bonoꝝ possessio eis dat.h.d

adoptiui h.d.Adoptiu⁹ in ptãte exũ sñe filiꝰ nãlis exheredari vel instituí iubet.emãcipat⁹ ẽo põt ipune per patrez adoptantẽ ꝓteriri. qui quo ad patrẽ naturalẽ. acsi ab ipo emãcipat⁹ fuisset.reputabitur.h.d.

Sz hoc quidẽ h.d. omes descẽdẽtes ꝑ lineam masculinam nati vel posthumi sui.vel emãcipati.eodẽ modo exheredari iubent. alioqn sui testm̃ nullũ dicũt. emãcipati cõtra tabulas bonoꝝ possessionez hñt.circa adoptiuos filios extitit noua constitutõe prouisum.h.d.

Sed si in expedicióe h.d. ꝓteritio militis in expediciõe vegẽtis ex certa scia fẽa ꝑ exheredatõe habet .h.d

mater h.d.Mater vl alij ex linea materna ascẽdẽtes. nõ hñt necesse eorum descendentes instituere vel exheredare.sed eos pñt filẽtio ꝓterire. quoꝝ ꝓteritio ꝑ exheredatiõe habet.h.d. vsq ad fi.ti. ¶ Jn glo.ỽ.maculatũ. Jterũ est si in accusatiõe otineat locꝰ certꝰ vtputa in palatio ptãtis.vel in platea leonis.q non expedit aliqua ofinia adiici cum ofinia adiiciant ad demõstrãdum locũ certũ.vt.l.forma osularis.ff.de censib⁹. ¶ Ex glo.q̃ incipit.itẽ alijs modis ibi .omes liberi sint exheredati.in ỽ.noiati aũt.Ş.eo. Nõ ex hac glo.q illud qđ fit ex ỽbor ꝑlitate.et nominati fieri dicit.qđ fac in arm.ad.q. Jure caueꝫ q nõ valeat renũciatio ꝛc.siqs renũciaret sub ỽbis vniuersalib⁹ hꝰ modo.ꝛ renunciauit omni casui fortuito q valet renũciatio. Jtẽ ad aliã.q. mti sũt ca⁹ in qb⁹ reqrit ꝑale mãdatũ qđ plenissime dicã.ꝑ qs pso.age.pos.et nõ.in.l.põponi⁹.ff.de p/cur.vtputa in cã in in itegꝝ restõis.nũqđ sufficiat dre ostituo ꝓcuratorẽ ad petẽdũ restõnez in integꝝ in omni cã in qua opus erit.an debeat dre in tali causa ꝛ aliter nõ valeat.ista glo.facit arm.q sufficiat dicere in omi cã.doc.tñ in.l.i.C.etiã ꝑ ꝓcuratorẽ cãz in ite.fsti.agi.pos.videt detmiare oppositũ.de quo dic vt ibi. Baldus

de hezedibus instituendis

Heredes Breuit.h.intendit põt heres instituí tã liber q̃ suus alien⁹ vel ꝓius olim cũ libertate.hodie sine libtatis mẽtione habita. et ꝓri⁹ dr etiãsi ali⁹ in eo hẽat vsũfructũ.h.d.vsq ad.Ş. est aũt. ¶ Jn glo q̃ incipit.q.d.Sz in possessione reꝝ heredi tariaꝝ nõ subtrat nisi ea adita hereditatẽ apprehẽdat.qz illa est facti.vt.l.cũ heredes ff.de adq̃.poss.Sup tex.ibi.cũ libtate.s. de ea exprssã mẽtõz faciẽdo ibi Sñ libtate.dispositisse vr.imo si testõr istituisset eũ exprsse sine libtate q talis institutõ nõ valeret.vt Ş.ex.q.ca.ma.nõ licz.Ş.idẽ iur.ꝛ qđ ibi nõ

Est aũt h.d. Seruꝰ adulterat⁹ a dña adultera heres istituí nõ põt añ cãm adulterij termiataz.h.d.

alienus seruus h.d. Seruꝰ in quo q̃s hz vsũfructũ dr alien⁹.et ꝓri⁹ fu⁹ hẽs instituꝰ simplr ei⁹ ditioné nõ mutãs.necessarí⁹ hẽs et liber erit.hz mutãs dicõez ꝑ manumissionẽ hrs volũtari⁹ fiet.alienatusq a testõre p⁹ instõnez factã nec liber nec hrs

alienus quoq h.d. eẽ potẽit.h.d intẽdit.seruus alien⁹ stitut⁹ heres iussu dñi hẽdita tẽ adit.et quo ad iussũ intꝛponẽdũ q̃ fit fui dñs hẽditatis adeũde tps inspicit manu missus aũt volũtari⁹ heres fiet .h.d.

seruus h.d.hereditas sicẽ defũcti obtinet. et hẽditari⁹ vl ei⁹ q̃ est i vtero fu⁹ recte istituit hrs.et fu⁹ pluriuz dñoꝝ hrs istitut⁹ ꝑ eoꝝ portionib⁹ eũ hẽredem efficiunt.h.d.

ervnũ Brr.h.itendit. Plres et vnuz heredẽ instituere licet. et hẽditas nisi p testõrez alr ꝓuideat in ꝓtes rij.q̃ sub asse cõtinẽtur diuidit. q̃z q̃lz vna excepta ꝓpria noĩa vltra munẽa hz.h.d.vsq ad.Ş.nõ ãt. ¶ Nõ ex hŞ.q quelz res de mundo.nõ solũ heredítas diuisione legali.diuidit in ꝑtes.rij. et ideo si arbiter dẽnaret aliq̃ ad restituendũ tres ꝑtes rei.deberet intelligi de rij.tres.vel si peteres duas ꝑtes dom⁹ intelligere poteris sextã ꝑtez toti⁹. et hŞ est vez fm.d.bar.nisi osuetudo loquẽdi alr se hret q̃ in talib⁹ essz spectãda magis q̃ propria significatio.vt.l.labeo.ff.de supel.leg. et qđ ibi nõ.iõ ad oẽz dubitationẽ euitãdam qũ vis petere partẽ aliquã rei declara quotam illam er tota vtputa de tribus partibus totius domus peto vnam vel duas. naz tunc videris domũ distribuisse

in tres ptes.qđ facere potes vt in hereditate patet.

Non autē ħ.d. ¶In pautiores vl plures.xij.vncijs. potest quis diuidere hereditatē suam et nullus ab initio ꝑ parte intestatus decedere potest nisi miles .ħ.d. vsq; ad.§.ſi plures. ¶In glo.imo ibi arg. ꝯtra.ff.de pact. ¶So.regula est ꝙ idem iur. est de parte quo ad partem.et de toto quo ad totuz.ff.de relig.l.an.partis. que regula procedit quādo est eadem ratio partis ad partem.que de toto quo ad totum iō non est idem iuris

Si plures ħ.d. ¶Plures heredes non expressis pārib⁹ instituti.equales partes habebunt.et aliquibus partibus expressis reliquus qui quod asse deest habebit. als illud inter illos si plures sunt diuidatur equaliter. et asse distributo inter aliquos alijs sine partibus instituti.dimidiam hereditatis habebunt.ħ.d.

Videamus ħ.d. ¶pluribus institutis heredibus pro partibus. aliqua parte residua remanente.videtur tacite in eo quod distributum nō est.pro partibus distributis instituti.et eisdem institutis ꝑ distributis partibus transcendētibus assem. iō quod vltra assem est pro partibus quibus instituti sunt decrescit.ħ.d

Heredes ħ.d. ¶Pure et sub cōditiōne pōt heres istituī et tps certū in institutione adiectū ꝑ superuacuo est habendū et inutilis adiectio viciatur et nō viciat.ħ.d.vsq; ad.§.impossibilis ¶In glo.ꝛ in die.Ratio hꝰ pmi dicti ē qz dies incertꝰ habet ꝑ conditione.¶Ꝛz quero que est rō ꝙ q̄s nō pōt instituere heredē ad certum diem vel ex certo die.R° fm dy. qz idem est iudiciuz de tpe ad res.vt.l.qđ ostitutū.ff.de milit.testō. ꝛ q̄s nō potest ꝑ parte testatus ꝑ parte intestatꝰ decedere g° ꝛ.¶Ꝛz tūc q̄ro q̄re pōt heres sub conditiōe instituī cū aliq̄ parte ꝛpis.i.pendēte conditiōne repiat decedere intestatꝰ.et adueniente conditione testatꝰ fm ¶Dy.R° ꝙ conditiōis effectus retrotrahit ad tps testi.vt.§.de milit. testō.§ post missionē.et iō nullo tpe vꝝ tūc decessisse intestatꝰ.ꝛz ¶Ja.de are.aliā rōnem nisus fuerit assignare.

Impossibilis ħ.d. ¶Nōta.ħ. inter ¶Ja vltis voluntatibꝰ impossibilitas ꝑ modū adiecta nō viciat ħ.d.vsq; ad.§.ſi plures. ¶In glo.que incipit tribꝰ modis ibi celū tetigeris.hec impossibilitas non est ſ. de leg.§.fi.cē.sed ibi ponit conditio ꝑ modū negatiuū.vt ſi celū digito nō tetigeris.q̄ conditio non est impossibilis ꝛ necessaria.ꝛ iō nō reiicit fm doc.ꝛz gl.ibi aliter sentiat et male.vñ reprobat ꝑ.d.bar in.l.i.ff.de cond.instit. et q̄ dicuntur de impossibilitate in hoc.§. intelige qñ impossibilitas nāe vel iuris adiicit ꝑ modū conditōis sec⁹ si ꝑ modū dispōnis.qz tūc viciaret. vt l.apud iul.in fi.ff.de leg.i. ¶Ꝛz quero certū est ꝙ conditio impossibilis de iure vel natura reiicit.nūq̄d sa⁹ tē hēbit cuerti in aliq̄d possibile.vꝝ ꝙ sic.ar.l.legatū.ff.de vsuf leg.et.ff.de admi. rer ad ciui. pti.l.legatū So.dic fm bar. aut conditio adiicit ꝓpter aliq̄d honestū.vt qz testōr legauit.c. ꝑ missis cātandis.et cūras est intricata ꝓpter qđ missē nō pōt cāt-ri. tunc istud factū cuertit in aliquē aliū actū piū vt sūt elemosine ꝛ oēs et ſīla.q̄q; conditio adiecta fuis ñ ꝓpter factū honestū ꝛ trufa vel trufatoriū est. vt ſi occideris pārem vel celū digito tetigeris et tūc eiꝰ loco nihil oz fieri.vt.l.obtinuit.ff de cond.et demō. ¶Vlteriꝰ q̄ro. q̄đ ſi conditio adiecta ē ꝑ parte possibilis et ꝑ pte impossibilis. R° ꝙ ꝑ ea parte ꝑ qua est possibilis admittit et ꝑ parte ipossibili fmittit vt.l.qui dotē.ff.de do.pleg.fac.l.penlt.ff.đ cond.et demō. ¶Demū q̄ro.nūq̄d instituꝰ sub conditiōe poterit hereditatē adire de iure ciuili.vl hēat petere bonoꝝ possessionē de iure pretorio. ¶Ja.de are.dicit ꝙ petere expediebat bonoꝝ possessionē et hereditatē adire de iure pretorio.ar.l.fēa.§.dāna.ff. ad trebel.et.l.i.§.ad eas.ff.ad.l.fal. ¶Bar.in.l.i.ff. de cond.instit.dicit ꝙ aut conditio reiicit a iure ciuili q̄ est ipossibilis.vt hic et in dicta.l i.de cond.instit.ꝛ tūc adire poterit hereditatē de iure ciuili qz ius pretoriū de tali hēreditate se nō intromittit.aut conditio reiicit seu remittit de iure pretorio vt in dicto.§. sed si damna. et in dicto.§. ad eas. et tunc sit vera opi. ¶Ja.de are.ꝙ debeat adire de iure pretorio.¶Et est magna vis huius questionis quia de ciuili iure heres maius tempus requirit ad aduocandam hereditatem q̄ heres de iure pretorio.vt.l.i.§. largius.ff.de successo.edicto.et quod ibi notat. ¶In glose.in fi. Rationē huius differētie facit q̄a ipputet sibi qui detrahit sub conditōe impossibili vnde sibi non subuenit qui se in necessitate

posuit sed in arbitrio heredis non fuit. ℊ possibilis condicio sue institutioni adiice/retur et ideo facilius sibi subuenitur. cetera circa materiam conditionis impossibilis dicam ff. de iurisdict. stipu. §. ℨ impossibilis

Si plures Breuiter. h. intendit conditionibus pluribus institutis. adiectis copulatiue. omnibus est parendum. disiunctiue vero. sufficit si alteri earum pareatur. ⁊ etiam incognitus testori. ꝑt ab eo heres istitui. h. o. Bal

De vulgari substitutione

Potestate Unum gradus substitutionis et plures quis in testamento pro libito voluntatis facere potest. ⁊ ne quis intestatus decedat ofiliuz est ℊ in vltimo gradu seruū suū heredez instituat. h. o. vsqꝫ ad. §. et plures. ¶ In glo. rubrice in fi. Si iste intellectus esset verus sequeret ℊ fideicōmissaria substitutio posset dici vulgaris naz ipa potest fieri ꝑ quēlibet et cuilibet. et tamē constat ℊ vna non est altera ⁊ ideo hec ratio non valet. ℭ. in. l. precib⁹. ℭ. eo. dicit ℊ ideo dicitur vulgaris qz quilibet scit vti verbis necessarijs ad eā. Hui de achu. et alij doc. moderni. dicunt ℊ vulgaris dicit. i. directa Sicut aliter sic exponitur in. l. cū filiū. ff. de here. insti. vel dicit vulgaris. i. approbata. vt. l. si seruus nauē ff. de furtis. Itē vulgaris quia verbis cōsuetis. vt. l. iij. §. i. ff. de rē. ra. haberi. Item dicit vulgaris. i. expressa qñq a iure qñq a testatore. v. l. libertus. ff. de fideicō. lib. Itē vltimo vulgaris dicit quia nihil habet specialitatis vt. l. edicto. §. i. ff. de iur. fi. ¶ In glo. in alia enī ibi sceziola. Per text. illius. l. Ja. de are. dicit ℊ etiam in codicillis non potest directa substitutio valere iure fideicōmissi. quia nulla lege cauet ℊ verba directa obliquant. et tex. in dicta. l. sceriola. non facit quia ibi ponitur verbū obliquū. omnes doct. defendūt glo. reprobando. Ja. de are. per. l. verbis ciuilib⁹. ff. eo. ti et ꝑ dictam. l. sceziola naz patet ibi ℊ facta fuit substitutio pupillaris que est directa. tamē trahitur ad fideicōmissariam.

Et plures .h.o. Unus loco pluriū. et plēs loco vni⁹ possunt substitui. ⁊ cum plures invicē substituunt vivent partes adiecte in institutione et substitutione. tacite repetite. h. o.

Si instituto .h.o. Substitutur vulgariter ei qui est coheredi suo vulgariter instituto et eidem substituto coherede non adeuntibus in portōnē vtriusqꝫ admittit. ea substitutione vulgari. et altero adeūte in nō adeuntis portionem solūmodo admittitur. h. o. vsqꝫ ad. §. si seruū. ¶ In glo. s. ordinis ibi sed certe ille. §. corrigit. Ista glo. ꝑ oēs doc. reprobādit qz legū correctio est vitanda. et ideo soluo ℊ dictus. §. loquit qñ quis exheredauit filiuz et ei substituit. quo casu etiam dato. debet ꝓcedere substitut⁹ nā si substitutio ꝓcederet non possz dici iure taliter ꝓcessisse institutionē qui in testō facta non fuit. et quia tractatur de ordine plenissime distinguit. cū querit vtrū ordo sit seruādus. Omissis his que ℐy. nō. in l. nec enī. ff. de solucd. Et dic ℊ tripler est ordo. Prim⁹ est ordo rei quo ipa res producitur in esse. Scōs est ordo rei ꝑm tempus vnius rei ad aliam. Tertius est ordo scripture. Si tu queris de primo ordine quo ipa res producit in esse. aut ille ē ordo necessitatis aut voluntatis aut dubitat. Si necessitatis vt in snia nā ordo ei⁹ quo producit in esse est libellus. precedere lit. cōt. iurare de calūnia. certe si prius iuretur de calūnia qꝫ lis otestetur viciatur sententia vt est casus in. l. prolatam. ℭ. de sententijs quod tene menti ⁊ tunc viciatur quādoqꝫ ipa res ipo iure propter omissionem talis ordinis. qñqꝫ per sententiam vt. l. i. et qō ibi nō. ℭ. de appel. quādoqꝫ est ordo voluntatis. et omissio talis ordinis non viciat. vt. l. preposteri. ℭ. de testa. et ff. de lega. §. añ heredis. aut dubitatur vtrum sit necessitatis an voluntatis. et tunc aut ille ordo est magni preiudicij et tunc eius omissio viciat vt. l. cum hij. §. si pretor. ff. de transacti. aut est modici preiudicij et tunc eius omissio non viciat. vt. l. i. in ꝑn. ff. de ven. inspi. quod facit ad. q. Jure cauetur ℊ heres in confectione inuentarij signum crucis premittat. vt. ℭ. de iure delib. l. si. dubium est vtrum ille ordo sit necessitatis an voluntatis. certe tunc quia omissio illius ordinis est modici preiudicij. nō habet viciare. sec⁹ si esset magni ꝑiudicij vtputa si essz omissa citatio creditorꝫ vt ibi ptz. Scōs est ordo vni⁹ rei ad aliam. et tunc aut tu queris in

honorib⁹ ſuſcipiẽdis et tũc nõ iſpicit ordo
tpis.q; nõ ordinabit ꝑus antiq̃or ꝯ ꝟtuo
ſor.vt.l.honores.C.de decur.li.xij.lz ꝑmo
ipa ordiatio ꝑus ſpectet q; dz gravati or/
dinari.vt.l.honor⁹ gerẽdor.ff.de mun.et
hon.qđ fallit vbi al's eſſet puiſũ.vt.l.ꝑmi
cerio.ff.de offõ.ꝑfec.vr. Si tu q̃ris de ordi
natis in iure ꝑferẽdis. tũc tps inſpicit q̃a
antiq̃or ꝑferet.vt.l.i.ff. de albo. ſcrib.et.l.i.
C. de ꝺſulib⁹.li.xij. et hoc eſt circa ordines
ꝑſonar.circa ꝟo ordinẽ iuris ciuil' vl' ꝑſo
nalis.qđ fit poti⁹.dic vt p ff.in.l.penul.
ff.de ꝑuileg.credi. Certi⁹ eſt ordo ſcripture
et tũc aut mẽs diſponẽtis eſt certa.z tunc
non curam⁹ de ſcriptura.vt.l.nec enĩ.ff.de
ſoluc.aut eſt dubia et tũc curat.vt.l.quo/
tiens.ff.de vſuf.facit qđ habet in p⁹ oſtõe
C.circa fi.vbi dr̃ q; inſpicit dies late cõſti
tutionis.vt ſciat que ꝑor.z q̃ poſterior eſt
Et ꝑ hoc determinat talis qõ. Pone q; q̃s in
libello dicit quare peto talez ꝺpelli et cogi
et vr̃a ſnia ꝺdẽnari.ad danduĩ et reſtituen
duĩ rẽ talẽ ꝛc.nã lz ꝑm ordinẽ ſcripture vide
atur ꝑ⁹ petere executionẽ q̃z ſniaz qđ ẽ ꝓhi
bitũ de iure.vt.l.i.C.de execu.rei iudi.qz ꝭ
certi ſumus de mẽte libellãtis talis libel/
lus tolerat ꝑm bar.vt ipe ſcꝑſit in.l.ij.C.e.

Siſecundz h.d. ſubſtitutio vlga/
ris ꝑ hec ꝟba. ſi heres
nõ erit.in eo quẽ teſtor credit libez.intelli/
git ſi ei poſtea cui⁹ iuri ſupponet hr̃ditas
nõ adq̃ſierit. ꝯ in eo quẽ alieni inr̃ ꝺbitret
intelligit ſi ipe heres nõ erit. vel aliũ here
dẽ nõ fecerit.h.d.vſq; ad ſi.ti. Et ſi.h⁹ ter.
colligũt doc.ar.ad nõbile dictũ. q; quotieſ
cũq; q̃s nõ hz ſupioreꝫ.et hz cãz cũ aliquo
in cã tali ille eſt iudex ꝺpetẽs.qz qđ ſolem⁹
dicere in cã ꝓpria null⁹ põt eſſe iudex. ꝑce/
dit vbi q̃s hz ſupioreꝫ.al's ipemet erit iudex
vt hic habet.et.ff.de here.inſti.l.et ita.vbi
doc.ꝯ ponũt.z ibi vide.nõ ſũt alia ĩ iſto ti.

De pupillari ſub ſtitucione

Liberis ſuis h.ꝑn.h.d. Li
beris quos
q̃s hz in ptãte iſtitutis vl' exhr̃da/
tis.põt teſtor nõ ſolũ vulgariter ꝯ etiã pupil
lariter his ꝟbis.ſ. ſi hr̃es erit et in pupillari
etate deceſſerit pupillariter ſubſtituere.z pu
pillo nõ adeũte ſubſtitue⁹ admittit ex vul
gari.eo adeũte.z in pupillari etate mortuo
er pupillari admittet.et in inhabilib⁹ ad p/
uidẽdũ ſibi ius ꝑuidet.h.d.vſq; ad ſ. qua
rõne. In glo.ꝑma.in fi. Dde itẽ ad hoc
vt ſbſtitutio valeat exigit q; pupill⁹ ſui iu/
ris efficiat ꝑ mortẽ teſtãtis.qđ bene colli/
git ex fi h⁹ gl.et ꝓbat i.l.ij.ſ. plane poſthu
mus.ff.eo.et rõ hic in gl.aſſignat.qz ſubſti
tutio pupillaris fit ſolũmodo illis impu/
beribus qui teſtari poſſent ſi puberes eſſent
ꝯ in ptãte aliena recaſuri.etiãſi puberes eſ
ſent teſtari nõ poſſent.vt.ſ.qui.nõ eſt pmiſ
ſa.te.ſ.i. Itẽ exigit q; añ mortẽ teſtõris nõ
fit effect⁹ ſui iuris. nec nocet ſi tpe teſtamẽ
ti.ſui iuris eſſet.dũmodo tpe mortis teſtã
tis repiat in ei⁹ ptãte.vt.l.heredi.ſ cũ filio
ff.e. Itẽ exigit q; pat faciat teſtm̃ ſibi. alio/
q̃n nõ põt ſubſtitut⁹ pupillarẽ facere vt.l.i
.ſ libez in fi.ff.eo. Itẽ q; patris adeat he
reditas.vt.l.ij.d.hõ adeo.ff.eo. ſ Dz que
ro nũquid iſti liberi debeãt eſſe naturales
et legitimi.&° q; ſic.vt ꝑ ꝛz.C.e.l. ſi teſtõ.cũ
ſe. ſ Sed quero. nũquid adoptiuo poſſit
fieri pupillaris ſubſtitutio. Rndeo q; ſic ſi
tales ſint q; tranſeant in poteſtatẽ adoptã
tis.vt.l.ſed ſi pluſ.ſ in arrogato.ff.eo.z nõ
in dicta.l.ij.ff.eo.naturalib⁹ tm̃ non poteſt
pupillariter ſubſtitui.vt nõ.ff.eo.l.lutius.
ſ Sed pone q; ſtatuto caueatur q; minor
xx.an. non poſſit teſtari. nũquid ei fieri po
terit ſubſtitutio pupillaris. Dicitur q; ſic
cum in tali ſit defectus etatis qui eſt cau
ſa pupillaris ſubſtitutionis. contrarium
eſt dicendum quia ſubſtitutio fit ſolũmo
do etate impeditis.et ideo mentecaptis. ma
ioribus.xiiij.an.non poteſt fieri ſubſtitutõ
pupillaris.lz ſint impediti teſtari. ſed exem
plaris quia habent illud impedimentum
nõ cauſa etatis.ꝓterea maiores.xiiij.an.z
minores.xx.poſſũt habere filios ad quos
eoꝝ ſucceſſio deferet qđ nõ eſt in impuberi
bus. ſ Dz videt q; ſubſtitutio pupillaris
poſſit fieri emãcipato.dũmodo ſit ipubes
nam ꝑ auc.de heredi.ab inteſt.ſublata eſt
dr̃ia emãcipationis et patrie ptãtis.vnde
oñib⁹ illis quib⁹ poterat olim pupillariter
ſubſtitui ſi in ptãte aliena erant.etiam eis
hodie poterit in emãcipatis. ꝯ die otra q̃a
dr̃ia emãtipationis et patrie ptãtis hodie
eſt ſublata.ſolũmodo quo ad ſucceſſionez
ab inteſtato al's non.vt nõ.in.l. gallus.ſ.
quid ſi tm̃.ff.de lib.et poſthu.cũ ñ. Preterea
mater ea ratione ſola non poteſt ſubſtitue
re pupillariter quia nõ ſũt in poteſtate.v

l.ñ mater.ff.e.vñ patria ptãs hodie est nec
cessaria ad pupillarẽ substitutionẽ fiendã

Qua rõne exemplária substi/
tutõ p quã q̃s liberis.mẽtecaptis.cuiuscũq; etatis filios mẽ
tecapti vel frẽs ñ filios nõ hz vel q̃scũq; alios exneos p̃oidis deficiẽtib⁹ substituit.
ad exemplũ pupillaris substitutiõis exti/
tit introducta q̃ eo cui facta est ad sanãmẽ/
tez redeũte ñẽ pupillaris. pubtate expirat
h.d.vsq; ad.H.igit. ¶ In gl.et ita ibi qui li
beris.H.verba.Dy.in tractatu substitutõnũ
dicit q̃ in istis substituc.otinent vulgares
exp̃sse.Az.in sũma.e.ti.tenet idẽ.Dy.z Ja.
de are.in.l.p̃cib⁹ sequũt istã gl.Bar.in.l.i.
in p̃n.ff.eo.et.l.lucí⁹.ocorvat has opi.hoc
mõ.nã aliq̃o põt dici exp̃ssũ verbis gñalib⁹.
qz sub oceptiõe verboz põt otineri.vt dicen
do oẽs filios exheredo videoz exheredare
noiati qz sub istis verbis gñalib⁹ põt oms
oph̃endi vt.ff.de exheredac. lib.H.noiati.et
hac ofideratiõe vulgaris substitutio que
oph̃endit sub opẽdio et breuiloquio dicit
exp̃ssa.et ideo matrẽ excludit.vt.d.l.lutius
nã sub hac gñalitate verboz hos iuicẽ sub/
stituo.vel q̃ñcũq; decesserit talis sit heres
p̃t otineri ñ heres nõ est ꝛc. Quodã est ex
pressũ verbis spãlib⁹. et hac ofideratiõe sub
istis verbis substitutõis nõ otinet vulgar.
exp̃ssa ꝟ tacita et sic soluant dicte opi. Sed
vulgaris tacita ĩdubitanter vocat illa que
otinet sub exp̃ssa pupillari.de qua gl.i.fac
mẽtionẽ vt ñ testõz dicat ñ heres decesserit
ñ.pupillarẽ etatẽ.nã tacita ĩtelligit vulga
ris.ñ heres nõ erit otra nãm verboz exp̃sso
rũ.qz hec verba de sui nã generalit vel spãli
ter nũq; poterũt oph̃endere ñ heres nõ erit
sed p̃pter presũptaz mentẽ testãtis.qz iuris
osulti diectuati fuerũt. q̃ testõz qui voluit
substitutũ admitti ñ heres esset.et decede/
ret in pupillari etate. idẽ voluerit ñ heres
nõ fuerit ꝛ in pupillari etate decesserit p̃pt
idẽtitatẽ rõis. et iõ dicit hec tacita vulga
ris subaudita a iure. ¶ In glo. ibi vt hic
.s.vt ñ heres. ¶ Põt etiã dici ſm opi.aliq̃rũ
q̃ pupillaris que otinet in breuiloqua sit
expressa ſm Azo.qz matrẽ excludit vt.d.l.
lucí⁹.lz glo.in.l.precib⁹.C.e.ti. teneat q̃ in
breuiloqua otineat vulgaris tacita quod
probatur in.l.i.H.ñ his.et.l.hoc iure.ff.e. hz
dic vt dixim⁹ de vulgari que sub hac vos
iuicem substituo continet pupillaris exp̃s
sa gñaliter et non specialiter.et ita concor/
dantur glo.z doct. ¶ In.e.glo.in fi.glo.in
l.centurio.ff.e. Tenet q̃ ñ substitutio cõ/
pẽdiosa fit pupillo p verba obliqua vt cõ
munia.omi tpe valeat iure fideicõmissaie
Glo.in.l.p̃cib⁹.C.eo.ti. nõbiliter distiguit
quia aut substitutio cõpẽdiosa fit pupillo
cũ tempore ꝛ distinctione.sicut cõiter solet
fieri.vt quia testõr dicat filiũ meum impu
berẽ instituo. etsi decesserit in pupillari eta
te vel q̃ñcunq; sine liberis talez substituo
tũc.ĩ.tẽpa pubertatis vz.vt directa et iure
directo.postea vt fideicõmissaria. Glo.sam
ĩ.l.centurio.seq̃t Az.z Ja.bu. Inno.ĩ.c.ray
nũci⁹.ex.de testis ſm glo.et Jo.an. in anti
qua sua.gl.in.c.ñ pater.de testis.li.vi.z et
Dy.Bar.Richar.Mal.Odoff.et q̃ñ oẽs
legiste tenent hanc glo. que tenet q̃ q̃ñ fit
p verbũ cõe substituo infra pubertatẽ va
leat iur directo.postea obliquat.sic. Ja.de
are.et Dy.in dicta.l.precib⁹ et Jo.an.in.d.
c.ñ pater.ĩ nouella idẽ. q̃ opi.satis ẽ nõbil

Igitur .h.intẽdit. Testm substitu/
tionez otinens pupillarez quo ad quid vnũ et quo ad quid duo cen
seri potest. et volens caute substitutionez
facere.debet eã sepatiz a p̃rio testõ facere
et per se clausam tempore vite pupilli tene
re iubet.et substitutio pupillaris in eodez
codice quo testm est scriptũ et etiã alio põt
scribi.h.d.vsq; ad.H. non solum. Ex isto.H.
colligit ar.ad.q.Saturo cauetur.q̃ siquis
non probauerit accusationez puniatur in
r.in eodez libello accusatorio accusati sũt
duo de diuersis delictis que nõ probauit
nunquid pro vna accusatione non proba
ta an duabus puniatur. Iste tex.facit pro
vtraq;. Ja.bu.disputauit hanc.q.et deter/
minauit q̃ debeat puniri pro duabus ac/
usatõnibus nisi accusator probaret q̃ cõ
munis vsus loquendi se habet q̃ accusa/
tio dicatur libellus accusatorius quo ca/
su quia est vnus libellus pũiretur p vna
accusatione non probata.quã ponũt doc.
in.l.libelloz.C.ñ libelli.ff.de accu.

Non solum h.d. Etiam libe
ris exherevatis potest fieri substitutio pupillaris in qua
veniunt omnia bona pupilli quãuis ali/
unde q̃ a patre q̃ñta. et nõ solum natis hz
etiam posthumis pupillariter potest sub/
stitui.h.d.vsq; ad.H.liberis. ¶ In glo.que
incipit.qui substitutus.ibi cum fill.in fin.
Sed que est ratio diuersitatis q̃ pupillus

erherevatuz in legato sibi relicto grauare possū ꝫ eiꝰ sbstitutū ñ. So. fm Pe. ⁊ Cy nō pōt reddi rō. ꝫ ꝙoaz voluerūt quasoaz fri uolas assignare rōnes vt recitat Cy. in. l. cum quidam. C. de lega.

libens h.d. Pupillaris substitutio est ps et sequela testamenti ꝓncipalis. et nisi ꝙs sibi testet nō ꝑt pupillarē substitutionez facere que potest fieri liberis impuberibꝰ singulis. vel tm̄ ei qui vltimo morietur. h.d.

Substituitur h.d. Potest pupillo sbstitui nomiatim certo ꝓprio noīe designando p ꝑsonā vel gñaliter p ẏba hec. quisqs mihi heres erit. quo casu qui hereves erūt ex iudicio defūcti. p hereditarijs portionibꝰ ex pupillari substitutōne vocant. h.d. vsqz ad ℣. masculo. ¶ Jn glo. sibimet. in fi. Cōtra gl. opp. de legē hꝙs cū totū. ff. de codicil. vbi ñ curat ꝙ alius quis sit heres. So. fm Dy. ibi nō erāt alij descripti. et ideo oportet ꝙ nos intꝛpretem² heredes in effectu ex hac substitutōe quisquis mihi heres erit alꝫ volūtas testōris periret. ⁊ rō determiatiōis hui⁹ glo. qz testōr ex affectiōe substitutum fac. que affectio ampli⁹ cadit in descriptis et heredes in effectu tm̄modo. et p hāc gl. et ff. s. d. Bar. reprobat quādaz opi. Cy. Pe. et Ja. de are. qui tenēt ꝙ filiꝰ et ꝓprius heredes descripti alr faciāt heredē patrez et dōm. nā filiꝰ fac patrē heredē in effectu ꝫ ipe rmanet noīe. seruꝰ ẏo nec nomie nec effectu remanet heres. ꝫ vtroq; mō heredē dōm facit vt Cy. scripsit in. l. cū ꝓponas. C de here. instit. nā hec opi. est falsa. si ei seruꝰ faceret dōm hereditē et noīe et effectu. ergo dōs admitteret ex hac substitutiōe. ꝙsquis heres mihi erit. qđ tn̄ hic negat. quare ex hac substitutōe nō plꝰ admittit q̄ pater. ꝫ nō est ex alio ñ qz filiꝰ ⁊ ꝓprius rmanēt hēdes noīe. ⁊ hec est ẏritas vt scripsit Bar. in. l cū filio. ff. de leg. pᵒ. et. l. qui liberis. §. hec ẏba ff. de vulg. et pup. et hec inducunt ad. q. iure cauet ꝙ qñ ē delegata aliqua cā alicui sub noīe dignitatis. ꝙ illo defūcto. succedat indelegatus successor vt in. c. qm̄ abbas. eẋ de offi. deleg. et. l. et qz. ff. de iurl. om. iud. ℣z pone ꝙ ꝓmissa est cā in aliquē sub noīe dignitatis. et mortuus est. certū ē ꝙ si fuisset ꝓmissa sub nōie ꝓprio nō transiret ꝓmissuz ad successorē in dignitate quia ꝓmissū arbitri morte finit. vt. l. em proferre. ff. de arbi. sed nunquid hoc casu tranſibit ad successionē. videt ꝙ sic quē/admodum dicimus in legato. arg. dictoruz iuriū. Jnn. in. c. fi. eẋ de officio deleg. determinat otrariū nōbiliter. nam in ꝓmisso nō transit aliqđ vniuersale. sed vnus actꝰ tm̄. secus est in iurisdictione. vbi quid vniuersale transit fm eū. ꝙ hoc facit quod dicit sup ista glo. nam quotiensc̄uq; ꝓferunt verba generalia otemplatione affectiōis non otinet successor in effectu. sed in proposito lz verbis generalibꝰ appellatis causa fit ꝓmissa. hoc factum est otemplatione ꝑsone nō causa dignitatis. et ideo nullatenus transit ad successorē in dignitate fm dictam declarationē dicti Jnn. que ē vera ꝫ ꝓdictis vr̄ obstare fortiter qđ solet declarari in. l. quidaz. ff. de rebꝰ du. vbi solet dici ꝙ si factus sit executor quis sub nomine dignitatis. ꝙ si moriatur in executōne surrogatur succedens in dignitate. et tamen constat ꝙ executoris officium cōmittitur otemplatione ꝑsone. So. dic ꝙ hec gl. et iura allegata in ea nō faciūt ad. q. predictas lz determiatio Jnno. sit vera. nā hic loq̄mur in noibꝰ appellatis que testōr a se ipo idu/cit. et ideo intꝛpretamur fm ꝙ hic dicimus sed in questione ꝓposita nomina dignitatis nō introduxit testator seu ꝓmittēs ideo nil facit qđ hic dicit ad. q. allas. Possumus tn̄ respondere ꝙ ratō quare admittatur successor in dignitate est qz executor quē dat testōr succedit loco legitimi executoris. videlz episcopi qui est legitimus executor. vt. l. nulli. et. l. ꝫquis ad declinādaz. C. de episcopis et cle. quasi sub nomine dignitatis sit executor. vnde succedens loco eius. ipius naturā sapit. l. si eum §. qui iniuriaꝝ. ff. ꝫquis cau. et quia decedente executore legitimo succederet successor in dignitate. ita etiam erit in proposito. quod determiat dōs Bar. in. l. qui liberis. §. hec verba. ff. eo. ti.

masculo h.d. Masculo vsqz ad tiiij Mulieri vsqz ad. xij. ann. pōt fieri substitutio pupillaris. post vero dicta tpa vel ecia intra eẋneis nullus pōt substituere directo sed ꝙ fideicōmissum est substitutio fienda. h.d. vsqz ad fi. ti. ¶ Jn glo ꝙ semper. in fi. ¶ Dic. ꝙ ista glo. tenet ꝙ directa substitutio eius facto nunc̄z obliquatur. et idem notat precedens que incipit. s. directo. Quas glo. quidam sequunt

maxie Ja.de are.vt dixi.S.de vulg.ſb.ſup rubrica.gl.nō.otrariū in.l.ẏbis cīlib⁹.ff.ꝺ vul.et pu. q̄ vult q̄ q̄ticūcunq; ꝺirecta ſbſtitutio fit.nūq; poſſit valere iure ꝺirecto ꝓpt defectū pſone q̄ etiā facit vel cui fit obliq̄t in iure fiꝺeicōmiſſi.et illa glo .eſt ẏa ꝛ iſta eſt falſa �means cōez op⁹ i. ¶ Sz q̄ro maꝁ pupillariť ſubſtituit filio ſuo.certū eſt q̄ iure pupillari valere nō ꝑt qꝛ ꝺefic̄ vnū ꝺe ſubña lib⁹ pupillaris ſbſtōnis .qꝛ mr̄ filiū ī ptāte nō habz.nūq̄o valebit iurꝫ fiꝺeicomiſſi. p ꝑ/ ꝺicta pz q̄ ſic ¶ Sz q̄ro pr̄ filio pubi ſubſti tuit pupillariť.certū eſt q̄ nō ꝑt valere iurꝫ pupillari.nūq̄o valebit iure fiꝺeicomiſſi. vr̄ p ꝑꝺicta q̄ ſic.nā ſbſtitutio q̄ nō potuit va/ lere iure ꝺirecto.ꝺz obliq̄ri et trahi ad fiꝺi omiſſum ẕ iſta ē hmōi.g⁹ꝛ.ꝺoc.ꝺetmiant otrariū.nā ſubſtitutio pupillaris ꝺz pub/ tate finiri.vt.S.in.§.hoc.g⁹ ſubſtitutio pu/ pillar̄ vt valeat iure fiꝺeicomiſſi. nō ꝑt tūc inchoāi.vt.l.cū moꝛiar.ff.ꝺe vſuf.leg.facit l.ſi funꝺū p fiꝺeicomiſſariū.ff.ꝺe leg.p⁹.qꝺ ſcripſit.ꝺ.Bar.in.l.ẏbis ciuilib⁹.ff.ꝺe vul. et pu.et ẏ ſeq̄t.ꝺ.Jnꝺ.ꝺe achu.Ray ꝛ oēs

Quibuſ modis teſtaméta infirmantur.

¶ Eſtamétuz reuit.h.ī/ tēꝺit.ſui heꝛeꝺis,agnatione. et cū p⁹ teſtm̄ q̄s a teſtōre aꝺoptaꝫ.aꝺoptōe p quā q̄s in ei⁹ cūſit ptātē. rūpit fēz ſolēnit teſtm̄.h.ꝺ.vſq; ad.§.poſterioꝛes ¶ In gl.ſi āt.ibi tē nō rūpit teſtm̄.Et ē rō ꝓpter reliq̄as ſuitatis q̄ erāt in filio emācipato. ꝓpt q̄s tolerat exhere/ ꝺatio in eo vt poſteq̄ ꝛuertēs ad ius ſuita tis p arꝛogatiōez teſtm̄ nō rūpit. cū ꝛ alꝫ reliq̄e ptātis aliq̄o ſpālitat.īꝺucant.vt.ff. ꝺe q̄nib⁹.l.vni⁹.§.fu⁹.et nō.S.ꝺe tutel.ī fi ¶ In e.gl.ibi.aut exne⁹ emācipat⁹.ꝺic q̄ rō ē h⁹ꝺicti.qꝛ ī tali exhēꝺato nō ſūt aliq̄ re/ liq̄e ſuitatis q̄ hāc exhēꝺationē poſſint va (liꝺare

¶ Poſteꝛioꝛe §ꝺ.ꝺ.zᵐ teſtm̄ ex q̄ nō potuit aꝺiri hēꝺitas ꝺe iure cīuili.p/ mū rūpit.ſi tñ heꝛeꝺitas ex eo ñ aꝺeat.ꝛeꝛ aꝺ cām intestati ꝺeꝺuciť p⁹ teſtō rupto. et z⁹ abſq; aꝺitione heꝛeꝺitatis effm̄ nō ha bere valēte.h.ꝺ.vſq; aꝺ.§.ẕ ſiq̄s. ¶ In gl.ſ̄ eſt vex in fi.¶Ꝺic q̄ rō ꝺiuerſitat.ē qꝛ iuꝺex ſemel iuꝺicauit in cā in qua quo aꝺ illā ef fectu eſt ꝓuat⁹ ꝛ fūꝺ⁹ ē offō ſuo.ꝛ iō tanq;

ꝓuat⁹ āpli⁹ vꝺicāe ñ ꝑt.et iō ſec⁹ ē ī teſtōre ꝺuo vl ꝑa teſtā facīēre.qꝛ p hoc facieñ p̄m nō fuit ꝓuat⁹ facultate faciēꝺi z⁹ vl z⁹ vt l.ſiq̄s in ꝑn.ff.ꝺe leg.z⁹. ¶ In gl.nō.nō ꝙſi/ ꝺerari ī fi.§ꝺo⁹.nō ē vex q̄ min⁹ pfectū tol lat p̄mū pfectū.nā ſi teſtm̄ z⁹ ꝺz tollere p̄⁹. optet q̄ hēat oēs ſolēnitates q̄b⁹ teſtm̄ p/ ficit.nec ī pfectū ꝺr̄ q̄ ex eo heꝛeꝺitas non aꝺeat.iō nō ob ꝑꝺicta.l.ſi iꝺ qꝺ.qꝛ ibi loq̄t in vēꝺitiōe z⁹ ꝺitionali. ſeu facta ſine tu/ toꝛe q̄ eſt ī pfecta et iō empt̄ōez purā vel p fectā etiā auc̄te nō tollit. ¶ In gl.q̄ incipit q̄re nō trāſmittit.in fi.§ꝺic q̄ itelligiť ī hē/ reꝺe exneo.ſec⁹ eſſz in ſuo. qꝛ heꝛeꝺitas pa tris ꝺm gl.trāſmittiť ī deſcēꝺētes ſuos eē in exneos q̄ſcunq; ꝺm opi.cōez.vt nō.C.ꝺ his qui ante apertas ta.l.vnica.

¶ Sz ſiquis §ꝺ.ꝺ.Scōm teſtm̄ ī quo eſt heꝛes in certis reb⁹ inſtitut⁹. ꝓmū in quo ē aliq̄s vl inſtitut⁹ rū pit.pōt tū qꝺ ꝺiſpoſituz eſt in ꝑ⁹ teſtō p zᵐ ꝺfirmari vt per inſtitutuz in eo iure fiꝺei/ omiſſi ꝺebeaꝫ inſtituto in ꝓmo teſtameto.

¶ Alio autē §ꝺ. ꝺ. Capitis ꝺimi/ nutione nō mīma te/ ſtōris.teſtm̄ irritū fit.et teſtm̄ iuſte pfectuz q̄ñq; nullū.q̄ñq; pfectū ruptū.q̄ñq; irrituz fit.ẕ ī effectu inꝺ ruptū irritū et nullū ꝺr̄a nulla eſt. et ꝺmodius eſt ꝺr̄as rex ꝓpꝛijs vōbulis ꝺeſignare q̄ ẏbis ꝓmiſcuis.§.ꝺ.

¶ Nontamē §ꝺ.ꝺ.Capitis ꝺimu/ tione teſtm̄ irrituz fēm ꝺe iure ꝓtoꝛio ꝺualeſcit ñ ſtatū ꝑſtinū teſtōr mortis tpe recupauit.et volūtas ī p fecta pfectā nō tollit.et q̄ ſoleniter ſūt liga ta ſoleniter ꝺebēt ꝺiſſolui.et qꝺ nullū ē nō tollit qꝺ ē aliqꝺ etiāſi in aliq̄ ī patoꝛ fuerit inſtitut⁹.ꝛ q̄ vt ꝺuꝛioꝛē aꝺuerſariū aꝺuer ſario ipi oſtituerer iſtituit impatoꝛez.iure non teſtať . Jmpatoꝛis quoq; pſona ius cōmune vendicat.h.ꝺ.Baldus.

De inofficioſo te ſtamento.

¶ Olia plexq; §ꝺ. Jſtuꝺ p̄n. h. ꝺ. Exhēꝺitat⁹ a q̄uis linea vl p̄tēi tiōe maꝛna iiuſte.q̄relā iofficioſi teſtī itentat p quā iuꝺicis offō teſtm̄ rūpit.qꝺ etiā vē/ ꝺicat ſibi locū in aſcēꝺēt⁹ p̄teritꝰ.vl exhē ꝺatis iiuſte.h.ꝺ.vſq; aꝺ.§.ſoꝛoꝛ aūt. ¶ In gl.q̄ incipit.ſ̄ tm̄.ibi ꝺe exhēꝺa.lib.allega.

ꝛ meli⁹.Ş.de exhĕdad.lib.Ꝯ.nr̃a.ẓ gl.nŏt cō trariū huic in.l .maxīm viciū quaz.glo.al legat.¶Glo.illā q̄dā doct.all'ant.nā qđ solet dici dic ſblata est dria emācipacōis ꝛ patĕ ptātis. ĕ vex quo ad successionē ab ītesta to.ẓ q̄ ad successionē ex testō iura antiq̄ vi dēt stare. d.bar.et q̄daz moderni sequunt istā gl.p tex.in.d.l.maxīm viciū.¶Ex q̄ iferť ad.q.difficilĕ. pr̄ hñs filiū emācipatū ꝛ ne potē in ptāte retentū.nepote p̄terito.filiuz emācipatū instituit. q̄rit nūq̄o ei⁹ testm̄ sit nullū cū sit p̄terit⁹ suus hēs.ſ.nepos suus de iure antiq̄ nō esset dubiuz ꝙ testm̄ esset nullū.p tex.Ş.de exhr̄ō.lib.Ꝯ.posthumoz.ī ¶.ſi fili⁹.d.bar.dečmiat ꝺtrariū.nā emancī patio nō obest hodie filio emācipato.etiā ī successione ex testō ſm hāc gl.et sites.vñ ſ̄ p̄t dicĕ nepos se suū hr̄dem.cū fili⁹ p̄cedat eū.cui hodie emācipatio nō obĕ. et ita dečmiauit.d.bar.i.l.gall⁹.in p̄n.ff. de lib.et po sthu. ¶Jn gl.q̄ incipit.ſ.ĕ p̄missū ibi nō ſb jiceret.qđ ĕ vex de iure antiq̄.ſi miles ī pa/ tria ptāte r̄manebat.ẓ effect⁹ sui iuris p̄de bat bñficiū inofficiose testandi .hodie ꝺo null⁹ f.li⁹ etiā miles p̄t inofficiose testāi.vt nō.doc.i.l.fi.C.de inoffi.test.et dixi.Ş.ò mi li.testō.Ꝯ.plane ī gl.q̄ incipit ẓ quō etiā.

Sozor ât h.d.Sozor et frať p̄teri ti.et turpib⁹ p̄sonis isti/ tutis q̄relā inofficiosi testi intētant. ceteris attinēt ib⁹ vltra eos.q̄rela nō ꝺpetit.h.d.

Taz ât h.intēdit.q̄rela inofficiosi te/ sti exhr̄dato vl̄ p exhr̄dato habito.nō ꝺpetit si eis p̄t aliť subueniri cū in ſbstiū tm̄modo deť.et tā posthumo q̄m nato oli poterat q̄rela inofficiosi ꝺpetē.h.d.

Ꝫ hoc ita h.d.¶Do excludendoz inofficiosi q̄relā sufficit ei⁹ q̄rte habicio. qđ habitur⁹ ĕ ab ītestato oli.hodie ꝺo semis vl̄ triens ſm nūm quo quo relicti ti⁹.oli. hodie iure instōnis si te stamētū fiat solēne relinq̄.etsi min⁹ debita portiōe reliq̄t eidē.testm̄ q̄relare nō potēit ẓ ager ad supplemētū debite portiōis .h.d.

si tū tor h.d.Exhr̄dat⁹ approbans testm̄ volūtāie agnoscēdo qđ ĕ in eo dispositū excludit a q̄rela sec⁹ ſ necĕitate officij ductⁿ ẓ faciat.ꝛ testm̄ īpro/ bāſ p̄ŧ officiū sibi incūbētis necĕitat.nō p dit ꝺmodū sibi alis ex testō debitū.h.d.

¶Jn gl.q̄ icipit.hodie iur̄ instōnis. Quero q̄re hodie sit introductū ꝙ fili⁹ hĕat portiōez sibi debitā iure instōnis ne q̄relaret testm̄ ſ̄ ꝙ glo. dicūt ꝙ ẓ est factū p honore filij nā maioz honoz est filio eĕ institutū q̄ hr̄e ex legato. ¶Ja.de are.et ¶y.¶.e.aut.nouiſ sima. dicūt ꝙ rō ĕ qz pleni⁹ ius hz ex īstitu one q̄ ex legato p̄pter ius accrescēdi.qđ hz in testō.etiā ex causa partis vel rei. qđ nō hz legatari⁹ ſm ꝙ tractať in.l.q̄tiēs.¶. de here.insti. ¶Jn gl vltia ibi et hec fuit snīa mar.qui dicebat ꝙ qz cā dz hodie inseri in exhr̄dacōe fiēda de ascēdentib⁹ vel descē/ tib⁹.nō posse hr̄e locū q̄relā inofficiosi testi qz aut cā nō exp̄miť.ꝛ tūc testm̄ nō valet.ꝛ sic nō expedit q̄relari.aut cā exp̄miť et tūc incōcussibiliť valet cū testōz fecit illud qđ lex māḋat.ẓ ce: t: Mar.male intellexit vt se quit in glo.qz qñ cā exp̄ressa p testōrez. nō p̄bať p heredē hz locū q̄rela inofficiosi te/ stamēti. ex quo sequit ꝙ hec via hodie nō est correcta vt glo.dečmiat et bñ. ¶Jn ea. glo.ibi de gratis filijs.¶Dic ꝙ tñ reputati fuerūt ingrati p testōrez.ẓ p̄bari nō potu/ it ꝙ he.edes eos esse ingratos. nā si testōr reputasset eos gratos nō potuisset eos ex heredare cū debeat cāz ingratitudis inserē in testō.vt in auť.ex cā.¶.de liberl.p̄teritis. ¶Jn.c.gl.ibi ingrati.¶Dic ꝙ fuit p̄batum eos ingratos esse.alis enī p ingratis non haberent.qz paria sūt nō esse vel nō appa/ rere.vt.l.in.l.ff. de otrahenda emptione. ẓ non sunt alia. ¶Baldus

De hezeduz qualita te ⁊ dria

Heredes Jstō p̄n.h.intēdit.hē/ dū tripler ĕ ꝺdicio. et seru⁹ necessarius hr̄s dr̄.iō ẓ instī tut⁹ a dño.stati dñi etiaz iuit⁹ fit heres.in q̄stis tñ p eū p⁹mozť dñi sui ſi sepacōz im petrauit ab hereditatis creditoz ib⁹ inq̄etą (ri non poterit.h.d

sinauté h.d ¶Decedētis in ptāte pa rēt.mortl.tpe.p⁹ loco exūs suus erit neces/ sari⁹ hr̄s.q̄ suus hr̄s nūcupať.qz rex hr̄di tāiaz pntl.pnte supstite.dñs censeť.eaz so lū p hr̄ditatl.ipositōe ꝺmīstratio ī eū trās it.et tñ necessari⁹ iō dič⁹ qz de iure ciuili etiam fit heres inuitus.licz de iure prieto/ rio habeat beneficium abstinēdi.h.d. vsq̄ ad.Ꝯ. sequentem ¶Jn glo.ita vr etiā in fi. tenet ista glo. ꝙ ſ̄ est correctus titulus.de coniūg.cum emancipa.liber ꝙ in successio ne ex testamento non sit differentia inter

filiū emācipatū ꝙ ī ptāte ostitutū.sicut nō. glo.ī ti.precedēti ī prima glo.ivē nō.in. l.i. de oiū.cū emācip.liber.ff.et.l.fi.ff.de.leg.p stan.ꝙ in.l.si ꝓponas.H.i.ff.de ioffi.testa.et in auč.ex successſ.C.de suis et legit.heredē licet ꝙdam hēant eā in ti.ad t̄cull'.ocor.gl. in auč.de heredi.ab intest.H.i.ꝙ in ti.de cō tra.tab. quedā glose videt inuere otrariū tenētes ꝙ ī successſ.ab intestato.ñ fit dīa inter eos.ꝑ ī cā testamti dīa ē ita sētit gl. S. de exhered .lib.H.nīa vo.ivē i.l.gall'.H. et ꝙ si tm̄.ff.de lib.ꝙ posth.ꝙ in.l.si fili'.ff.de ioffi.testa.ꝙ i.l.si emācipatus.C.de coll.ꝙ H3.ī ipo ti.ꝑ hꝫ fač ter.in dicta auč. de hē. ab intest.ꝙ si bū inspicit solū corrigit dīaz emācipat.ꝙ prie ptātis . vbi fili' emācipat' vult succedere cū suis descēdētib' . de hꝫ nil ibi dr̄.vñ cū hꝫ cāu non mutet ius anti quū.ñ ꝓhibet stare vt.l.pcipim'.C. de app. ¶Pro dcāꝝ glo.determiacōe dic hꝫ d .bar. ꝙ ā fili' emācipat' vult ad successionē vēi re ab itestato.ꝙ tūc sine dubio est correct'. ti.de diūg.cū emācipat lib.ꝙ admittit per inde.acsi eēt in ptāte non soluz ꝑ iura auč hꝫ eē p.l.memim'.C.d suis ꝙ legit.hē. Joē ē eē si vēiat ad recisionē testamti p q̄relaz vl' otra tabul'.nā tūc deducit res ad cāz in testati.¶si vo fili' emācipat' vellz succede re p otra tabul' tūc forte ī mō succedēdi ñ eēt correctus titul'.hꝫ deberz admitti tunc vna cū filio suo.p dictū tm̄.ꝙ hꝫ est ꝙ Ja.d are. dicebat ī dicta auč.ex cā.ꝙ sic reducūt ad ocor.dēe glo. ¶Jn gl.no.filiū.meli' po nit glo.S.de testa.H.hꝫ si fili'.q̄ ponit dome sticos. ¶Jn glo.ex artifitō in fi.ꝙ hec ē rō hꝫ.d.bar.q̄re exheredatio sit necessaria. qr cū fili' sit dñs rerū n patnaꝝ.si ipe non in stituatur vl' exheredet. hꝫ ūstituet exne'. q̄a tūc remanet dñs fili'.quo ñ pūt eiusdē rei dñi isolidū esse.qr repit dñs fili' . nō pote rit ūstitur' admitti. ¶Ad hꝫ g' vt dñs exne' admittat ē necesse vt fili' extra hereditatē ponat qd̄ fit p exheredacōz.q̄ facto .cū nō repiat obstaculū institutus dñs ꝙ hēs fi et.vt scripsit.d.bar.in.l.ī suis ī glo.allata. ¶Jn glo.s. liberis qr ptor ī bñficiū filij ī stituit ꝙ eciā introduxit ꝙ abstinere possit Ex hoc doc. inferunt ꝙ vbicūq; nō est cō modū filij ꝙ non ꝑsumat hered. bñficiū ab stinēdi nil opat. hꝫ suus ꝙ neccārius hēs re manz vt ius cōe dicebat.hīc est ꝙ exīstētia sui heredis.cōfirmat tabulas pupillares eciam absq; aliq; adicōne.vt.l.si filius qui patri.ff.de vul.et pupilla.et ita confirmat dationē tutoris vt dixi.S.de attil'.tu.quia hec omnia sunt ad cōmodum filij.ꝑ in his q̄ pūt contingere incōmodum vt in valoē legatoꝝ ꝙ vt vltra viēs hereditarias tene at'.tūc opat' bñficiū ptoris ꝙ hēs ñ ꝑsuma tur ñ se imisceat.bñficiū suitatis pōit fili' etiamsi de ei' cōmodo tractet si hz vulgā ter sbstitutū vt dixi ī ptn. Jtē cū hz cohēdē exneū.sec' vo si hēt suū cohered quia ille vat' ex necessitate.iō testōr non vr̄ recessisse a prouisione.l.ꝙ hec oia dixi pleniusꝫ ī ma teria tutelarum.S.de attil'.tu . ¶Sed que ro nunq̄d sit fundata itētio creditor'. here ditarioꝝ otra filiū anteq; declaret se velle imiscere ñ ꝓbet se abstinuisse quidam an tiq̄ dicebāt ꝙ sic per dictuz pauli. si filius ergo heres.C.de acq̄.here.l.necessarijs.C si vt se ab hered .ab.l.i.¶Sl.vtrobiq; determi nat otra.nā cū de icōmodo filij tractet pre toris bñficiū .vigore suū hz. vt ñ ꝑsumat' adire vel se imiscere.ñ hoc declaret. nā ab stinere dicitur. q̄diu ñ probat' imixtio. vt glosa hic dicit . doctores dubitant de hac q.l.i.et .d.Bar.in dicta.l. necessarijs dicit ꝙ vtrunq; potest defendi.nam fuit funda ta intentio creditoris . quod patet ex pre sumptione iuris ciuilis per quam filius est heres re ꝙ nomine vt dixit text' in.l.i.H. qui sunt in potestate.ff.si quis omis.causa testamenti.et in.dicta.l. necessarijs cum si. a qua hereditate non eximitur filius nisi se abstineat beneficio pretoris vnde ante absentationem fundata est intentio credi tor'.et ita fūdā est opi. ꝑma lz effectualit̄ et ita itelligit' z'. ¶Sed pone ꝙ filius cuius dam defuncti in cuius potestate erat in iu dicio conuenitur vt filius talis.et heres. in aliqua parte iudicij non apparet aliqs actus.per quem appeat filium gessisse.vel imiscuisse.nunquid poterit sequi condem natio contra filium tanq; sit fundata intē tio creditoris . exquo non declarauit se heredem.videtur ꝙ sic per predicta.docto. determinant otrariū nā q̄tiēs q̄s ē obliga t'.ꝙ ei' obligatio spectat' vel spat' nouari in conditionis euentum.nō potest pendente conditione ipse conueniri.vt.l.pecuniā .ff. si certū pe.hꝫ fili' est obligat' creditorib' ꝓt ꝑsūptōz iur' ciuil'.q̄ fac' eū hēdē.vt obliga tionē nouari et desinere si filius ab hēdita te abstineat . g' interī oueniri effectualiter non poterit . ꝙ ideo sis cautus vt facias

apponi ī pcessū ꝙ filiꝰ fecit aliquē actuz p quē pbet imixtio. ℔ si filiꝰ eet citatꝰ vt hēs nō esset contumax tunc esset ꝓbata intentō agentis. quia contumax videt ofiteri oīa q̄ ꝓponunt in iudicio p actorē. maxime ex forma iuris mūicipalis hꝰ ciuitatis nr etiā de iure. pōit Jnno. ī. c. preterea eī de dilati secus si citatꝰ esset vt filiꝰ qr si seqt ofiteor me filiū. gꝰ herede. p pōca. nr hoc ē qđ dicit tex. ī d. l. i. C. si vt se ab hēd. absti. fides ℞ itatis. ℞ box adminicula non deliberat. et glo. ī. d l. necessarijs q̄ dicit ꝙ donec filius declauit se herede. nō est heres q̄ ad omoda ℔audi puēiētia ex hereditate. vt ibi ꝑz dominus Bartolus. (

Ceteri Br. h. d. quicūq; hēs ī testate moriētis. tpe mortis non existēs. et si filius sit. exneꝰ est. nr vt necessariꝰ seruus dicat heres. expedit vt libtate nr hēditate ex testō dñi consequatur. hoc dicit.

Jnextraneis lb. d. heres exneꝰ vt hereditate ofeqt ex testō dñi. dz eē tbꝰ tēporibus capax testi. mortis nr adicōis. media ℞ tpa int pōca ñ reddūt eū ad hēditatez capescendaz ihabilē. capax itligit q̄ sibi vl alij adquirit q̄uis testari non possit. h. d.

Extraneis lb. d. Suis nr exneis heredibus opetit ius deliberādi añ hereditate aditā qua adita repudiare nō pōt eandem. miori q̄ būficio restitucōis ī integruz q̄ adita hereditate repudiare potest dūtaxat excepto. ¶ Jn glo. no. hic quatuor. nr diligenē ē aduertēduz. ꝙ si quis erret in causa adicionis vel repudiatioīs. puta vt quia putet se exneū. cū filius sit. vel ecōtra. si tz repudiatio vel aditio. vt. l. is q̄. ff. de adq̄. hē. nr iō si ī aditōe filijsfamilias dicēt tal filiꝰ talis. sciēs hereditate dēi prīs sibi eē delatā eā adiuit vel repudiauit. nō teneret tal aditio vel repudiatio. qr errat in cā cuz sit exneus se putat suū. qđ invocat ꝑ supōca verba. cū hereditas dicatur delata q̄ pōt adiri. nr adire sit exneoꝝ vt hic. debet ergo dicere tal filiꝰ. talis. sciēs se suū heredē di ti prīs sui. dēe hēditati se imiscuit vel eē adiuit non curo. dūmodo aliqua verba dicāt ꝑ q̄ declet istuz filium se eē suū heredem. nr sciuisse. ℔ vbi ex verbis nō apperet vt ī exo ptacto tē actꝰ vidiaret. qđ ē nōtāduz valde ℔z bar. vt ipe scpsit ī dicta. l. is q̄. Jn gl. seqnti ī fi. op. de. l. cū ātiq̄oribꝰ. C. d iur. deliber. vbi indistincte quis habet annum absq; eo ꝙ adeat imperatorem vel iudicem. So. annū habet a. l. ℔ si pecijt sibi tempus discerni tunc distinguitur vt ℔ Sz nōne ē superfluum petere tempus exquo quis habet a. l. Respondeo ℔m petrum ꝙ poterit eē ꝓficuum petere tempus deliberandi vtputa qr de tpe legali sex vel octo menses trāsierant nam tunc hēbit maius tempus q̄ sit tempus legale vt recitat C. eo. l. dicto §. nr hoc quidem. in glo. allegato. Sed pone statutū ē tempus in quo hēbat deliberare an velit adire. elapsū ē tps intra qđ nō declauit. vtm velit adire vel nō. q̄rit vtz nūc hēat ꝑ adeūte vel repudiāte. glo. nō. i. l. q̄dam. ff. de adq̄. hē. dicē ꝙ si dat ꝰ ē termin ꝰ ad petic̄z ℔stituti. ꝙ hēbit ꝑ adeūte ā repudiāte ꝓut ē sibi magis dāno sū vt. l. de etate §. q̄ tacuit. ff. d itrog. act. circa hāc mām dicūt doc. ꝙ qñ aliq̄s dubitat vt heres nr ille dic volo tps itra qđ hereditatē adeat vel repudiet. dz sibi dari tps qđ dat ad peteūdū bonoꝝ possessiōz. qđ ē diex cētū in exneo. ī suo ān ꝰ. nr si iudex hoc tps artz nō hēret ꝑ adeūte vel repudiāte ℔ talis dator ītimi ē iiqua. nr possz ifrigi ar. l. i. §. largi ꝰ. ff. de succes. edicto. nr vtrobiq; scpsit bar. ī §. vlt. ¶ Jn glo. que icipit ñ sit ī fi. p istā glo. dicūt doc. ꝙ si filiꝰ habeat vulgarit substitutū cessat ius suitatis. nr efficitur heres voluntarius. nec tē hereditas hētur ꝑ adita q̄ ad aliquē effectū vt dicūt doc. in. l. si filius heres. ff. de lib. nr posth. ī. §. si nepos.

Sciendum lb. d ꝓt grandis pic̄m emergens olī etiā maiori. xxv. an. adeūti hereditatē ℔ueniebat. ne vltra vires hereditarias teneat. hodie vero absq; dicto remedio. per pfectōez solēnis iuētarij fiēdi ꝑ hēdē de rebꝰ hēditarijs idē būficium cōsequitur. h. d

Item extraneis h. d. hereditas nuda voluntate heredis. verbis vel facto declarata. aditur si heres eum sciat. cui succedat mortuum. ex testamento. vel ab intestato. nr pro herede gerere dicitur. qui in rebus hereditarijs se miscet. et domin ꝰ heres habetur. hoc dicit. ¶ Jn glosa oportet tamen. glosa. ergo tenet ꝙ in adicione hereditatis. vel repudiacione requiratur animi declaratio. glo. in. l. ꝑ herede §. i. ff. de adqui. hered. videt tenere ꝙ sol ꝰ āimus sufficiat. glosa in. l. gerit. eo. titulo.

videtur dicere cõtra ꝛ dic̃ vitatẽ qz req̃rit qualitercũq; declaratũ sit siue ẽbis siue factis. volũtas ãt sola nõ obligat. quez hẽditati vltra q̃ ad eum peruenit. quia nullus ex solo animo obligaꝛ preterq; in re publica. vt. l. ſi rẽ. ℌ. i. ff. de pollici. ꝛ hoc tenz hoſt ꝛ goff. extra de voto. ꝛ btus thomas i 2ª parte ſui operis octuagesimaoctaua. q.

Sicutauté h. d. hẽditas nuda volũtate repudiatur. et mutus et surdus naturaliter vl accidentaliter. ſi per ſigna diſcernũt quid agunt. poſſunt ſe immiſcere hereditati. et pro herede hereditatem adire. hoc intẽdit vſq; ad finem tituli. Balous.

De legatis

Postbec Jstud prin. h. d. breuiter. legatũ est donatõ quedã a defũcto relicta ñ ab herede prestãda. qđ licet olim diuſis verborum ſolennitatibus fieret. Hodie q̃ buscũq; verbis aptis ad legandum absq; ſolennitate relinquitur. pro quo proſequẽ do pducte ſunt tres actiones. Jn glo. q̃ icipit. i. per rei vendicac. in fi. quod est vex niſi legetur p ꝺſequẽtiam. naz tunc nõ trã sit dominiũ a morte legantis recta via arduarũ legum ſimul diũctaz videlz. l. i. de fuic. leg. ff. diuncta. l. fuũ filij. ℌ. vltim. ff. de legl primo. hoc modo inducẽdo fuitus di recta via tranſit in legatarium. absq; eo q̃ cõſtituatur ab herede. vt. l. ſi parte. ℌ. i. ff. q̃ admo. fuit. amit. ꝛ dicta. l. i. ff. de fuit. leg. ſi ꝺo per conſequẽtiam fuitus legetur ñ tranſit in legatarium. donec cõſtitutus fuerit per herede vt dicta. l. ſeruum filij. ℌ. vl. ꝛ dicta. l. i. in eo. ti. Jn glo. ſ. in rebus ibi defuncti. Jnnuit ergo iſtã glo. q̃ in legatare. non poſſit agere legatariꝰ ypothecaria ad ipſam rem. quia cum iam ſit dominus eius. ꝛ res ſua non poſſit eẽ obligata dño ergo ꝛc. ar. l. neq; pignꝰ. ff. ꝺ reg. iur. Ty. vero i. l. i. C. cõia de leg. dic̃. q̃ aut legatariꝰ eligit velle rẽ legatã. tanq; ſuã. et tunc̃ non poteſt agere niſi rei vẽdicatõne. vel act. ex teſtõ nõ autẽ ypothecaria. ſi ꝺo eligat rem legatã vt ſibi debitam. tunc agere poterit ypothecaria acti. ex teſtõ. ꝛ rõ est quia ypothecaria dat ſibi ex p̃uilegio ſpãli. ꝛ q̃ alicui p̃uilegio ꝺferũt non aufert ſibi iuſ cõe vt. l. i bello. ℌ. ſi q̃s fuũ. ff. ꝺ captiuis. Jn e. glo. ibi competunt iſte tres act. Sed quero quando iſte tres actiones competãt hunquid adita hereditate an ante Bo ſm Ja. de are. q̃ adita hereditate et non ante C. de fideicõiſſ. auc̃. hoc amplius. et quod ibi nota. per doct. quod quidam cõcedũt in omnibus excepta ypothecaria. quaz dicit etiam competere ante. quod non eſt verum ſm doct. cum ypothecaria reguletur ſm naturã principalis ex teſtõ. vnde ante q̃ illa competat. non competeret ypothecaria. pſonal autez non competit niſi hereditate adita. cum añ nata nõ ſit. vt. ff. de pignoꝛ. l. lex vectigalis. ꝛ que res pig. ob. poſ. l. vlti. et ſic fatui ſunt illi qui petunt legatũ ꝛ non ꝓponunt hereditatem eẽ aditam quia ante non debetur. vnde ſine actione agunt ſm Ty. Sed nunquid iſte tres acti. poſſint ſimul intentari. Bo non vt. l filij ℌ. varijs. ff. de leg. 2° poterit tamẽ intentari actio ex teſtõ. et ypothecaria ſequitur acti. ex teſtõ tanq; eius pediſſiqua pro legato. videtur varijs q̃ non. ℌ ſm Ja. de are. q̃ olim non competebat vt ibi. hodie competit vt hic. quod ſeq̃t pe. Ty. vero dicebat q̃ olim et hodie competebat vt. l. creditorſ. ad fi. ff. de ſepabo. Jn ea. glo. in fine. Jnnuit ergo iſta glo. quod rei vendicatõ nõ competit legatario. niſi ratõe poſſeſſionis ℌ ẽte imo ꝺpetit rẽ rei. ſic̃ ꝺpetit cuilz ꝺo dño. nã illud qđ ſolẽ dicẽ. q̃ rei vẽdicatõ ñ ocurrit cũ act. pſonali. ẽ vex ſi det de iuẽ cõi. ſecꝰ ſi dat ex p̃uilegio ſpãli. ſic̃ legãrio ꝺpetit ex p̃uilegio ſpãli ꝛ q̃ ex p̃uilegio ſpãli ꝺpetũt ñ auferũt ius cõe vt dixi. vñ non ẽ mix ſi rei vẽdicatio. ñ ocurrat ℬ cũ act. ex teſtõ. ar. l. in bello. ℌ. ſi q̃s fuũ. ℌ. alſat. licet debet intelligi qz agit vt dicto. ℌ. varijs.

Sednóvsqz Legatoꝝ ꝛ ſi deicõmiſſoꝝ ẽ eaꝺ nã. liz olim int̃ ea mltiplex vſa eẽt. ꝛ nã rei facilꝰ ꝺgnoſcit cũ dat docẽna ſepatim q̃q; ñ diũcti cũ alia. h. d. Jn gl. q̃ icipit. q̃tũ ad ſniaz i fi. Jtẽ defert ſingulare legatum ab vltõ fideicomiſſ°qz p̃m ñ debet ñ hẽditas ſit ſoluẽdo. vtj. ad. l. fal. ℌ. cũ ãt. vle ꝺo ꝺbet ſic̃ vz heredis inſtitutio eẽ ſi hereditas ñ ſit ſoluẽdo. ff. ad trebell. l. ſi heres ab eo. Jtez ſm quãdã glo. q̃ ẽ in. l. cum filio. ff. de leg. p°. dic q̃ ſingulare puꝛ tranſit ad heredez etiamſi reſtitutum non ſit. ſecus est in vltõ qz nõ trãſmittit ad heredẽ niſi reſtitutũ. ℌ illa gl. ẽ falſa ꝺtinẽs. qz puꝛ fideicomiſſ m. ſiue purificãdum pẽz euentũ ꝺditõis. trãſ

mittit ad heredē ēc restitutōe nō facta. vt. l. apud iul. §. vlt. ff. ad trebel. ꝛ ē casꝰ i. l. §z volūt. C. de fideicō. Item dicāt §z gl. q̄ ē i l. is cui. C. de accu. vbi dī ꝙ legatū dicio nale singulare añ dicōis euētū nō trās mittit ad heredē. ñ eᵒ spes. secᵒ i vltᵒ spes añ dicōis euētū trāsmittit i heredē vt. l. cū heredes mei. §. cū ita. ff. ad trebel. ꝛ l. cū pater hereditas. ff. de legatis secundo.

Non solum Etiā rē alienā testōr sciēter legat. quā heres luere ñ pt ꝛ legārio pstare vleiᵒ extiacōz. ñ dmodo luē nō possit eādē tenebit ñ fit tal res legā cᵒ dñmciū nō siti cōi ꝛ testōrē fuisse sciētē rei alienę. ꝓbatio. legatario §. asseréti icūbit. de iur. h. d. vsq; ad §z añ rē. Jn glo. ꝛ i his ibi ſm Jo. qñ testōr legauit rē in q̄ habet cōlonē. gl. i. l. sui electōne. §. vlt. ff. de leg. i. distinguit ꝙ aut testōr dicit lego talem rem meā. et tunc vī detur solū legare partē quam habet. aut simplr dicit lego talē rem. ꝛ tūc vidēt totū legare. vñ tūc dēt distingui. vtrū sciuerit. vel ignorauerit ꝛc. §z dd. Ty. ꝛ glo. in. l. cū alienam. C. eo. titu. ꝛ in. l. iul. in prin. ff. de lega. iij. tenēt indistincte. ꝙ ſi testōr leget rē in quā cōmunionē habet. valet legatū in ea parte tantū. quā habet testōr. vlterius vero non. Jn glo. vllo mō in fi. §. pone ꝙ est ārētio inter heredē ꝛ dñm de iusto p̄tio q̄d fiet. dico ꝙ adhibēt iudex qui ōdinarit ſi pretiū q̄d affert heres sit iustum. vel non. vt ē casus i. l. alieno. §. his cuius. ff. de fideicom. liber. Jn glo. ñ apd nullaz i fi. Quero q̄d ſi testōr leget rem ecclesiasticaz. numq̄d debeat extiatio. Jnno. in. c. filius. eī de testa. dicit ꝙ non debēt. quia eiᵒ non est dñmtiū. ñ cū difficultate. §. quid de ordinarie. glo. i. l. pretium. C. de iure do. videtur inuere ꝙ non fit cōmertiū. et ideo nec extimatio debetur ſm eā. ꝛ ita videtur seq̄. d. Bar. i. l. ꝛ ſi rem. ff. de leg. i. Jn glo. que incipit q̄ ignorantia in p̄n. §. eo pone ꝙ testōr possidebat rem alienam. nūquid valebit legatuz eius nō distincto vtrum sciuerit vel ignorauerit. glo. in dicta. l. cum alienam determinat ꝙ legatum valet. quod ē nota. ꝛ hoc sequit ibi Ty. §. oppo. ꝙ legatū rei aliene nō valeat. eē scienter vt dicto. c. filius. extra de testa. §o. ſm Jnno. quod dicit in dicto. c. dēt intelligi ꝙ non tenet legatū in p̄iudicium dñi. §. i preiudiciū heredis sic vt hic. vel aliter ſm. Mo. ibi legabatur. res cuiᵒ comūntiū erat cuz difficultate ꝛ iō nō debeb. ħ vero erat dñmtiū rei legate ꝛ iō nō ob. Jn. e. glo. ibi ñ diūcte pſone fit relatū. qd̄ est verꝝ ꝙ legatū factū diū de pſone de re aliena eē ignorant valet. ñ testōr leget aliqua precedente cā. in q̄ errabat rē illā esse suā vt q̄ testōr dicebat. tale domū meā. que debuēit ſm ex hereditate talis lego ticio diūcto meo. naz hec cā videt esse final ꝛ alias legaturus ñ fuiſſz iur̄ p̄ sūpcōe. errorꝛ i hac cā viciabit legatuz ar. l. sticho. de vsuf. lega. ꝛ l. vxor. C. de leg. qd̄ no. Ty. in dicta. l. cū alienā. C. e. titu. Sed que dicatur cōiuncta persona. soluit glo. i dicta. l. cū alienam. hoc iudicis arbitrio relinquitur. vel ſm pe. persona diuncta itelligit ſi est agnatᵒ vsq; ad decimū gradum ſi ē de agnatis vsq; ad septimū ſñ dicimus i successorio edicto. vel dī cōiūcta persona vt i. l. exigēdi. C. de procur. Deinde q̄ hic dī ꝙ legārīᵒ probat sciam rei aliene fuisse in testōre. ad hoc vt valeat legatū. an i dubio presumatur ignorantia. dicūt doc. in dicta. l. cū alienā. ſi testōr possideat rez q̄ esset penes eū. in facto ꝓtio non toleraē error. secus ſi esset de penes extraneū. vel penes eum ex facto ꝓcuratoris ipiᵒ testōris vel altius q̄ tūc error presumetur i facto alieno. vt. l. q̄ in altᵒ. ff. de regu. iurl.

Sed si rem Jb. itēdit. Rez ꝓtā altī obligatā sciēnt legatā. eā tenebit hēs luē. ꝛ legārio tradē ñ expīsse testōr sēbit ꝙ legārius eā luet. hoc d. (

suā alienā Sī legārīᵒ ex cā lucratiā ē osecutᵒ rē ñ poterit eā ex cā lucratia alia petē. q̄ due cause lucratiē respectu rei eiusdē ꝛ pſone occurrēt ñ pñs. secᵒ ſi vna cāz fuerit onerosa. ꝛ q̄ ꝑmo extiacōem ex vna cā lucratia osequit. nō impedit ex alia osequi rem. ħ. d. vsq; ad §. ea quoq;. Jn glo. nota. caute. tenet ista glo. ꝙ extimacio non fit in obligatione. quod videtur inuere ter. in. l. plane. §. ſi coniunctim. ff. de leg. primo. ꝙ extimatio siue pretium fit in petitione. concor. glo. in dicta. l. cum alienam. Preterea ꝙ precium fit in obligatōne probat. per. l. §. ꝛñ res. ff. de legat. l. primo. et. l. mortuo. §. labeo. ff. de legat. secundo. Facit. l. filio. §. i. et. l. iulia. §. i. ff. de donacionibus. causa mortis. Do hoc ſm do. Bart. qui hanc glo. reprobat. et contra huius glo. nota. glo. in. l. fundo. ff. ad legez falci.

et videt tex.ī.l.ſi res.ff.de leg.iij. nec ob.l. ſi fuū.quā glo.ħ allat.qr ħ loquit in lega to p q legatari⁹ hēt actī.ꝑſonalē ⁊ realem vñ hz obligacōz verā rē vari ⁊ rē restitui vñ pt agere ad extīacōez vel ad rē p libito put no.Dy.ī.l.q fūdū.§.ſi tu.ex pte.ff.ad .l fal.ħ ī vidta.l. ſi ſeruus nō erat niſi vna ob ligatō. ¶ Hz quiđ ſi testōr legat fūdū ⁊ ex timacōez vt⁹ vēat hr̄e vtrūq.dicit Dy. q alterū nō hēbit ar.l.ij.§.nulla.ff. de dot. p leg.ħ certe hz v.bar.vtrūq debebit ar.l.fū dū cornelianū. ff.de nouat.⁊ vī hoc senti re dy.ī.c.bona fides eī de reg.iurī.li.vi.nec ob.dcūs.§.nulla.qr ibi testōr legauit fūdū estimatū.⁊ ideo nō debet vtrūq. ¶ Hz po ne iurta mām.§. q testōr legat totuz deiī quīqginta. nūqđ totū debebit vel alteruz eorū.qđ ℟et glo.⁊ videt.ff.de ali.leg.q q̄n

Ea quoq; quagīta debebūt) ¶Paria sūt q ad fa cultatē leganđi.in re vel in spe eē illud qđ

si eadem legatur hoc dicit.) ¶Legatū duobus diū dī vel sepatī relictū. vtroq acceptante inr legatarios diuidit eq̄liter. ⁊ portiōe vnius collegatarij defecta ad legatariū sibi diū ctū iure accrescendi devoluit.h.o. ¶ In p⁹ glo.pone q testōr legauit duob⁹ alt̄natīe vnā rē. vtriq debet vt hac glo. ħ põe q al ter exegit. nunqđ teneat alteri dare ptem glo.i.l.ſi titio aut seio.ff.de leg.ij.tenz q ſic p act.negotioꝝ gestorū. ħ ibi loquit ī reis debendi.nos đo ī reis credēdi.⁊ iō nō faē ioē glo.nōt i.l. frat a fratre. ff.de dolo ibi.in.i.gl .magna.alibi gl.dic q ita demū recuper terti⁹ ptē ſi sunt socij.al nōvt.l.qui hominē.§.i.⁊ ibi glo.ff.de solucd dic ħz bar aut isti sunt socij oīm bonoꝝ.aut nō. ſi sūt ⁊ tūc ſi alē exegerit ptez.socio restituere te netur.vt dicto.§.i.ſi đo non erāt socij.tunc aut fuit creditū otractū de pecu⁹ vel re cōi ⁊ ſic ex cā onerosa correi . ⁊ tūc vn⁹ ptē ab altero.qui exegit.requirit vt dictis glos.q erant correi ex cā lucrativa vt in casu nr̄o. ⁊ tūc alter ab altero nil repetit ar.l.ī. lege. fal.hoc obseruandum.ff. ad legem falcidi.

Si cui fūdus ¶Si partem rei le gate ex causa lu crativa.aliam ex onerosa fuerit legatari⁹ consecutus.eius partis extimacionez tm̄ modo consequetur..quam habet ex titulo

Sed si res oneroso .hoc dicit.) ¶Legatario inutiliter res propa legatur . ⁊ legatum purum qđ ab initio non valuit . non potest ex causa habili superueniente confirmari.hoc dicit

si quis rem ¶In legatis specta tur veritas.potiꝰ q̄z opinio.ſi hoc legatario prodest.⁊ aliena tio necessaria. rem legatam non tollit niſi heres probet per alienationem testōrem animum habuisse adimendi legatum. qđ vendicat etiam sibi locum ſi testōr pigno ret rem legatam. et quod iuris est de toto quo ad totū. idem de parte est quo ad ptē

Si quis debitori .h.d(¶Dōt per creditorem liberatio relinqui debitori per quam consequitur.vt heres eum libe ret.et potest liberatio debitori relinqui ad

Ex cōtrario tēp⁹ hoc dicit.) ¶Legatum factū per debitorem de eo quod debet . valet. ſi commodum aliquod pecuniarium affert et legatum quod ab initio poterat cōmo dum afferre.non viciatur ſi postea legata rius minime commoduz pecuniarium cō

sed si uxori sequatur. h. d.) ¶Utiliter propt̄ representacōnis commodum legatur . ux ori quoq certa q̄stitas pecunie quaz vere marit⁹ dotis noīe ñ recepit vz legatū.fēm sec⁹ ſi dotem q̄stitate non exp̄ssa leget.h.d.

si res legata ¶Re legā sūi mo ra hēdis pēpta vl ad ipossibilitatē p̄stādi deducta.legata rio đcedit.⁊ hēs suo legato ei⁹fcō inrcedē te a se vel ab alio maūisso hēde eē ip̄z suū legatū.fuisse ignorante.tenebit ad extima

si quis alias cōz eius đ.h.d) ¶Quab⁹reb⁹ eq̄ p̄ncipalib⁹ mediāte copula legati.vna pēp ta alia dēt ħ ſi vna alt̄i⁹ ē accessoria.pēpto legato q ad p̄ncipalē eē q ad accessoriam

si grex extinguitur.hoc.dicit.) ¶Reruniūsitatē otinēt.l.lega te augm̄tū ⁊ diminutō ad legāriū a die le gati spectat.⁊ grex eē i vna que t̄inet.h.d

si peculiū ¶Peculij legati au gm̄tū ⁊ dinutō añ morte testōr.otigēs.ad legāriū p̄tinebit.au gm̄tū p⁹ đo morte ⁊ añ aditōz hēditat.ali ūde q̄z de re peculiari obueniēs ad legāriū ſi spectabit.ñ ip̄i⁹ dies solū a vita heredita

Peculiū te cedēt.hoc.dicit.) ¶Manūisso ī vltima

voluntate peculiū nō debeꝫ. ſi ſpāliꝫ ſit legatū. ſecꝰ ſi fuerit inꝫ viuos manumiſſus ⁊ lib eē iuſſꝰ ⁊ nōibꝰ reddit ſi cū reſtitucōe reliq̄. qz videꝫ legatū peculiū. ⁊ legāriuſ qđ de pprio peculio ipendit repetere nō va

Tāutez lebit. hoc dicit (
Qđ teſtōri debetur
pt legari p eū. ⁊ ex h heres vt actōz otra đ
bitorē cedat grauatus vī qđ extinguitur ſi
teſtōr illud exegerit. poteſt q heres grauari vt aliq̄đ faciat. qđ legārij omodū otine

Sigeneraliter at. h. d. (
Si teſtōr
de certis rebꝰ q̄s hēt inꝫ alias leget icertaſ
electio ē legārij ⁊ ius optādi trāſmittiꝫ ad
heredē lz oli aliꝫ obtineret. plibus q̄ q̄buſ
pcetit optio diſcordātibꝰ. ne legatū peat.
ſorte dirimeꝫ q̄s debeat i opcōne preferri.
itē hiſſ ſoꝫ legari pt q̄ ex teſtō capē pūt. h. d

Incertis Incertitudo pſōe legatū. libratē. ⁊ tute
le vatiōz viciat. ⁊ alieno poſthumo pt ho
die ⁊ legatū ⁊ hereditas relinq̄. hoc dicit.

Sin nomine Erroꝛ propiſ
nōis ſi đ coꝛ
pe ſtat. ⁊ falſa demōratio ſine cā dūmō ñ
ſit dicōnalꝛ appōita legatū nō viciat. h. d

Anſeruo In legatiſ puris i
ſpicimꝰ eoꝝ valorē
pe teſti. ⁊ i eiſ regula catomiana vēdicat
ſibi locū. in dicōnalibus đo tps ditōis
exiſtētis inſpiciꝫ. ⁊ ad ea regla catonis nō

Anteheredi ptiet. h. d
Nā iſtitu
cōez hēdis. ⁊ pꝰ. ⁊ inꝫ medias iſtitucōes
hēdū. hodie utiliꝫ legatꝫ. ⁊ ordo ñ neceſſāiꝰ
ſi de mēte ſtat nō eſt curandꝰ ⁊ poſt mortē
heredis poteſt hodie legatū relinqui. h. d.

Pene quoz Nō poterat o
li ꝑ pena gra
uari heres vt aliq̄đ faceret vl obmitteret.
als hereditate puareꝫ. hodie đo pt ñ man
deꝫ q̄ faciat aliq̄đ oppbrioſū turpe vl im
poſſibile. đ nā vl iur. h. d. vſq̄ ad ſi. ti. bal.

De adempcōne legatoꝝ

Adēpcio Iſtō pn. vſq̄ ad
ſi. h. d. pt legatū i
teſtō datū. eodē teſtō vl alio vl co
dicill adimi. vl ab vno i aliū trāſferri. h. d.
vſq̄ ad ſi. ci. In gl. q̄ icipit vt ſi eodē ibi

ſi ita ſit ſcptū. vī gꝰ inuē iſta gl. q̄ i codicill
ñ pt ipo iur adimi legatū ⁊ h eē ſētit gl. in
d. l. ſi ita ſit ſcptū. quā. d. bar. reph̄dit p. l.
fideicō. C. đ fideicō. cū q̄ ad actū legādi ſit
volūtaſ ita pſēa i codicill ñē i teſtō ⁊ iō ita
ipo iur adimiꝫ legatū i codicill ñē i teſtō. ⁊
gl. q̄ h dicē ſit đa itlige i vltīa volūtate. alꝫ
vidaꝫ adēptū ipo iur ſi đo itligēꝫ q̄ ope ex
cepcōiſ. tē itlige q̄ h volūtas eſt ñ ſolēniſ
vt puta teſtm ipſēm In gl. vt adimo i fi
dic legāti h ſciēte vl ignorāte. nā eē iimici
cia otrahiꝫ tacite inꝫ ignorātes vt q̄ñ ali
q̄đ omittiꝫ. ꝑꝫ qđ ſi legās ſciſſz. q̄ fēs eēt
ſuꝰ iimicꝰ ⁊ ñ legaſſz vt qz adultauit vxorē
vt nō. gl. ⁊ doc. i. l. fideicō. C. đ le. In gl.
vlt. ī fi. op. đ. c. ñ pſtat ipedimtū đ reg. iu. li
vi. nā cū trāſlacō ñ fuēit ſortita effm ſi dē
rz m pſtare ipedimētū. So. trāſlā ē ſortita
effm ſuū. qz p eā declarata ē volūtas teſtō
ris q̄ icipit i reuocādo legatū vt. l. iij. ⁊. iiij
ff. e. ti. lz ñ ſorciaꝫ effm q̄ ad h vt legatū ñ
ſit trāſlatū in nō capacez ſm dy. Balous.

de lege falcidia ru brica

Apparet Iſtō pn. bř.
h. itēdit lege
falcidia q̄ fauore teſtātiū fuit itro
ducta cauꝫ. vt teſtōr vltra pres bonoꝝ ſu
oꝝ legaē ñ poſſit q̄ vēdicat ſibi locū vnoꝝ
plibꝰ hēdibꝰ iſtituti. h. d. vſq̄ ad. ſ. ⁊ cū q̄ſitū
In gl. ñ tñ i fi. pz q̄ teſtōr ſciēꝫ legādo vl
era viēs prīmōij vl dodrātē vī pphibē falci
diā. i dubio đo vī ignorāt reliq̄re vltra vi
res prīmōij. ſiue hēditat. qz lz q̄s dēat ſci
re vires prīmōij ſui reglariꝫ vt. l. ij. ⁊. l. q̄ſq̄ſ
C. đ reſci. vē. h i cāu iſto fallit ſm doc. ⁊ iō
teſtōre ſimplr teſtāte vltra dodrātē locꝰ eſt
falcidie ⁊ ſi hēs faciat inuētariū. alꝫ nūq̄ de
tī hiꝫ falcidiā đ legatꝫ. ⁊ i ſolidū teneꝫ legā
riſſ đ iur ātiq̄ ⁊ hec oīa patēt. i. auc. h cū te
ſtōr. cū his q̄ ibi no. p gl. ⁊ doc. C. e. In gl
et eē i fi h ē vez ſi pres reſ vni vltra dodrā
tē eēnt legate. q̄đ diſtīgūt. ā ex neceſſitate
cogiꝫ i vna declare falcidiā. vt qz legata ē
vna res diuiſibilis ⁊ alia in q̄ falcidia nō
detrahitur vt huius itineris. ⁊ tūc poteſt
in vna re detrahi. argu. leg. plane. ⁊. leg. ex
aſſe. ff. eodē. titulo. Aut vult detrahere ex
voluntate. ⁊ tūc poteſt. vt lege plancius. e
ti. Aut ex permiſſione fienda per iudicem.
vt quia ſunt legate res. ⁊ in commodam

De aliqs casibus legatarij
De lege falcidia
De fideicommissarijs hereditatibus

diuisionē recipiūt ⁊ tūc iuuet super hoc p uidebit. ⁊ ex iuuicis pmissione poterit de trahere. vt l. ij. ℌ. q̄situ. ℭ. e. q̄ō ibi scp̄ſit ℭy

Et cū quesitū ℣Inuſq̄ſq; istitutorum habere dz parte porcōis sue. vt l. falcidia cesset. al' delegat⁹ ab eo q̄ ptē quartam nō hēt falcidia detrahit. q; ſi in ſingulis reb⁹ rō. l. falcidie ē iponenda et porcio vni⁹ hē dū nō onerat alij onerato nec pficit. h. d.

Quantitas ℣Hoc itēdit pri monij testōris vt ferat ſi ſit legi falcidie loc⁹. ſpectat tēp⁹ mortis. et augmētū vel diminutio postea ōtigēs. nō pdest legatario. nec nocet. h. d.

Cum autez ℭreditores hereditarij legārijs p ferunt̄ et fatōe. l. falcidie imponēde. p⁹ alienū es deducit. deinde impēſa funeris deducit. deinde q̄rta de hereditate tō ſi q̄d ſupeſt ñ ſuffic̄ ad legā. de q̄lz legato dinui ē vt q̄rta ſuppleat. h. d. vſq; ad ſi. ti. balo⁹.

De fideicommissarijs hereditatibz

In nanc ℣Hoc pn. bē ℌ itēdit · lz oli rogat⁹ heredi tatē restituere ad ℌ nō possz opelli tū hodie pt opelli. et null⁹ pt grauari hēdi tatē restituē ñ hēs fuerit istitut⁹. et testm̄ ī q̄ defic̄ hēdis istitutio nullū ē. et q̄s etiaz de tota a̅ pte pure et ſb odic̄. de hereditat. pt restitucōe rogari. h. d. vſq; ad ·℣. restitu ta. ℣In glo. q̄ icipit vt ſpurij ibi naz nec hodie. qđ itellige ñ ſibi a p̄re eēt relictū ab extraneo p fideicōiſſ⁹. tūc bñ valerz vt nō. ſpe in ti. de ſucceſ. ab itest. ℣iprimis. ⁊ rō ē q; ñ prohibetur a iure ſibi legari vt ibi patet.

Restitura ℣Hoc intēdit p fi deicōiſſariū hēdi tatē restituēs. heres remanet. actōes ℣o hē ditarias tā actiē q̄ paſſiue p senatus cōſul tū ⁊ demū ppretorias aucte in eū ⁊ ei cui re ſtitutio facta eſt i ſolidū dirigebātur. h. d.

℣z quia heredes ℌra uato hēditatē totā restituere. q̄rtā p senat⁹cō ſultū pegaſianū retinere pmittit. actōibus hereditarijs eidē ⁊ extra eū opetētib⁹ ī ſoli dū. ⁊ ei cui eſt restituta hēditas abſq; aliq̄ hēditario onē remanēte. ñ int̄ euz ⁊ grauatū dē ſuſtinendis onerib⁹ cautio int̄posita fuerit. q̄ cāu ī cautōe ſuabunt̄ deuēta. h. d

Ergo ſi quidē ℣Ultra dotā tē hereditatē restituere grauat⁹ bñficio trebelliani dic̄. er q̄ p pte penes eū remanente ipē. p parti bus restitutis is cui facta ē restitutio one ra hereditaria ſuportabit ñ p restitutōz ī terponēdā cū eo cui restitutio facta ē ī one rib⁹ ſuportandis ſibi prouiderit. hoc dicit.

Sed ſi recuſet ℌrauatus de restituē do inuitus adire. remedio pretoris cōpelli tur. ⁊ totam hereditatem restituere.

℣z q; ſtipulōes ℣Hoc inten dit onera hereditaria tā rogat⁹ retinz p p te. q̄z fideicōmiſſari⁹ p ptib⁹ restituti. ſuſtinet er aucte trebelliani. cui ē oīs auctas pega ſiani attributa. ⁊ hēde ſpōte totā hēditatē restituente oēs actōs et dicto ſenat⁹ cōſul to. abſq; aliq̄b⁹ ſtipl'onib⁹ ī fideicōmiſſariū trāſeūt ipō iure. q; legib⁹ ē amica ſimplici tas. h. d. vſq; ad ·℣·ℓ ec̄. ℣In glo. ec̄ cōtra volūtatē ī ſi. gl. no. otrariū. ℭ. ad l. fal. auc̄ ℓ cū testōz. ⁊ ī. l. ſi. e. ti. ⁊ p illa glo. faciūt iu ra. q; q̄d nō repit̄ correctū. illud ſtare nō p hibet. vt l. p̄cipi⁹. ℭ. de app. ⁊ l. ſācim⁹. ℭ. d testis. ℓ ī q̄rta trebellianica nō repit̄ ec̄ cor rectū iuſ antiquū. q̄ cauetur teſtm̄ eā poſſe p̄hibere g⁹ ⁊c. p̄terea q̄ testōz possit p̄hibe re falcidiā ē extra iuris rōne. g⁹ restrīgēdū vt l. q̄ ℣o. ff. de legi. cū ſi. ñ g⁹ dēt extēdi ad trebellianicā ℣pro gl. q̄ tz q̄ testōz p̄t p̄hibe re trebellianicā. fac̄ q; vbi ē eadē rō. idem iuſ ē ſtatuēdū vt l. a ticio. cū ſi. ff. de ℣bo. ob. ℓ eadē rō ē ī trebellianica q̄ ī falcidia. g⁹ ⁊c. p̄terea ñ ſolū ē eadē rō ī trebellianica imo maī ē iuſ. l. falcidie. ⁊ fortī⁹ ⁊ pīguī⁹ q̄z trebellianice vt pz ī. l. iuij. ⁊ qđ ibi no. ff. ad. l. fal. facili⁹ g⁹ poterit testōz p̄hibere tre bellianicā q̄z falcidiā. ⁊ hāc vltīaz opi. ſeq̄t odof. ℣Ja. de are. pe. ⁊ ℭy. vt ipē refert ī di cta auc̄. ℓ cū testōz. ℣Ja de bel. dem̄iat otra riū tenēdo gl. otrariā. d. bar. ſeq̄t doct. p̄i ātos ℣Ja. de bel. repbādo ī. l. marcell⁹. ff. ad trebel. ℣Alteri⁹ q̄rit̄ ſi heres rogat⁹ resti tuere ñ ſecerit iuctariū an p̄uet̄ q̄rta trebel lianica. fac̄ heres istitut⁹ p̄uat̄ q̄rta falcidie iuctario ñ fco. vt dicta auc̄. ℓ cū testōz. Ri char. mal. dicebat q̄ ñ. nā. l. q̄ p̄uat̄ heredē omittētē facē iuctariū falcidia. ⁊ t^c belliāo mōnē ñ fac̄. g⁹ p omiſſa dz hī. ⁊ relīq̄ iuri ātiquo vt. l. cōmodiſſime cum ſe. ff. de lib.

51

et post. ¶Preterea multe dñe sunt int trebel lianū ꝛ falcidiā. vt pz in dicta.l.iiij. g° ius loquēs de vna nō dēt trahi ad aliā. ¶Pre terea rō diuīsitatis ē euidēs int trebellia'' ꝛ falcidiā. nā iō iubet heres facere inētārium. si vult detrahē falcidiā. ne valeat res hereditarias occultare. q̄s occultādo pīu dicaret legāri;s. ꝛ hec rō cessat in fideicom misso vlī. cū ibi cōtineant iuā vniuersalia q̄ non potest occultare heres g° ꝛc. ¶Pretēa si sic dicerem'. tūc lex loqūs de trebelliano supuacua eēt. qđ eēt absurdū dicere. ℔ ꝑ puaret quarta trebellianica nō ofecto iuē tario. sic ofiveret. heres ꝑ parte. si vult de trhere falcidiā tenet inētariū facere vt. C de iure delibā. l. fi. g° heres rogat' restitu ere qz remanet ꝑ parte heres filr tenebit cō ficere inētariū. ¶Preterea grauat' ò restitu ēdo tenet ò rōne reddēda vt. l. cū tale. ꝛ qđ ibi no. ff. de odiel. ꝛ demō. ℔ confectio inuē tarij est caput rationis reddēde. g° non fa ciēdo inuentariū perdit trebell'. cuz falcidia ꝛ trebellianū idē fit vt j. e. H. penul. et hoc quidā sequūtur. ꝛ quidā nō. Alij q̄s Cy. vī seq̄ videntur distīguere hoc modo Aut rogatus coactus adiuit. ꝛ tunc non ē tra ctandum de quarta. qz nihil eo casu apud eū remanet vt j. H. primo. Aut adiuit spō te. ꝛ tunc aut debet statim hereditatem re stituere. ꝛ tūc inuentarium facere nō tenet qz rōnē non reddet. ℔ statim quartam reti net ꝛ pro quarta debet adueniri. a. creditori b° hereditarijs. vñ nō ē suspicio fraudis. aut ex iteruallo tenet restituere ꝛ tunc nō facto inuentario ꝓuabit trebellianica cū te neat rōnē reddere vt ē. S. dictū. ꝛ inētarij cōfectio fit caput racōis reddende. nec ob. q̄ lex loquat de falcidia. quia prouisio fa cta in vno casu. vēdicat sibi locum in alio qū est eadē ratio. vt. l. gallus. H. ꝛ quid si tā tum. ff. de libis ꝛ posth. ꝛ ita transit Cy. in dicta auc. ℔ cū testōr. Ja. de bel. sequitur p̄ mam opi. ꝛ ita disputauit ī cirate bononie ꝛ dñs Bar. ꝙem sequit in dicta. l. marcel lus. per talē rationē omissis alijs. quia ꝓ ivētitatem rōnis vel maioritatē. l. ātiqua nō corrigitur vt nō. in auc. quas actiones. C. de sacrosā. eccl. et cū ergo. l. corrigens lo quat solum de falcidia ꝓ ivētitatem vel maioritatem rōis. non debet extēdi ad tre bellianū. ¶Circa huius tl. materiā quia in relictis ad pias causas singlīb° falcidia cessat. C. ad. l. falcid. auc. si mulier sumpta ex corpore de eccl'ti. H. si naūt. quero nūqđ de relicto ad pias causas. possit trebelliā ca deduci. vel cesset in relictis ad pias cau sas. ¶Dy. in. l. i. ff. ad trebelli. et Cy. in dicta auten. ꝛ similiter spec. in ti. de instru. evict. H. compēdiose. ℔ cū deducitur. Et. d. bar in. l. marcellus. ff. ad trebel. tenent ꝙ in re lictis ad pias causas cesset trebellianum ꝛ mouent ēlibus rōnibus. nā appellatione falcidie otinet trebellianica cuz vtraq; ad defalcādū fit inuenta. vt. l. pater filius. et. l. ticia. ff. ad. l. falcī. ꝛ. l. iubemus. C. ad trebē. ꝛ per alias multas. l. ff. ad. l. falcī. ꝛ trebel lianā. ℔ tex. in dicto corpore de ecclesiasti. ti. H. si autem. vnde sumitur dicta autēti. filr ter dicit ꝙ in relictis ad pias causas cessat omnis falcidia. ꝛ quia qui omnia dicit ni hil excludit vt. l. a proculo. C. man. ergo cessat trebelli. ¶Preterea dubia debent de clarari ꝛ interpretari ex precedētibus ꝛ se quētibus vt. l. q̄ filiab° in prin. ꝛ. l. si fuus pluriuz. H. fina. ff. de legat. primo. facit qđ noza. Ś. de rerum diuīsī. Iapilli. sed in dēo corpore de ecclesiastic. ti. in H. precedenti de inde. H. sinautem. fit mencio de fideicom misso vniuersali ꝛ sic de trebelliano. ¶Pre terea in illis casibus falcidia non resecat ptīculare legatum ad pias cās. ergo nec trebellianū vniuersale. ꝓ hac vī ter. cōiū cta glo. in. l. marcellus. ff. ad trebellianam. in glo. que incipit quoꝝ ūstrumētis. naz in l. in testō quā illa gl. alsat loquitur in reli cto ad pias causas. ¶Preterea ī testō mi litis q̄modocūq; cessat falcidia. sic ꝛ trebel. vt tenet Dy. in dicto H. in filij. Johan. an. glosauit contrarium in. c. i. de testis. li. vi. quod ibi sequitur archi. dicens ꝙ ī relictis ad pias causas trebellianū non cessat. et dicūt esse casum ī dicto. c. i. ar. sumpto. a. cō trario sensu. quod est validissimuz in iure vt. l. i. H. huius rei. ff. de offici. eius cui mā. est iurl. ¶Preterea ipsi probant aliter qz quod non mutatur. stare non prohibetur vt. l. precipimus. C. de appel. sed in relictis ad pias causas trebellianum de iure an tiquo deducitur. vt. l. i H ad municipium ff. ad. l. fal. ꝛ hoc non reperitur mutatum ergo ꝛc. ¶Preterea alia ratio est in falci dia q̄ in trebelliano. nam in falcidia est possibile ꝙ heres aliunde. q̄ ex hereditate. aliquid poterit habere q̄uis non detra hat falcidiaz. ꝛ sic seq̄t magna absurditas q̄uis de legatis particularibus ad pias

causas falcidia nō detrahatur. secus in fi deicōmisso vniūsali qz ñ de illo detraheret trebellianica. heres nihil hr̄e reperiret. et sic iuanū eet heres. qđ .l. non pmittit. ⁊ ad istas rationes. d. bar. ff. et. ad primū qz ar. a ctrario sēsu non ē validum vbi resultat sensus contrarius iuri. ⁊ sumendo a con trario sensu resultaret gō ꝛc. Nō ob. qđ nō mutatur stare ꝛc. qz imo mutatur in trebel liano sicut in falcidia ꝑ dictū tex. i corpoē qui dicit cessare omnē falcidiā Preterea li cet lex noua nō possit extendi. ad omnē ali um casum. potest tamē extēdi p. l. antiquā vt no. in. l. qđ vero. ff. de legi. ꝓbat ī. l. ñ qs seruo. ⁊ quod ibi no. in vltima glo. C. de fur. coniūcta. l. vt tantum. que est lex antiq ⁊ ponit regulam. ꝙ pater puniatur corrū pens filiū sicut corrumpens seruuz. super uenit. l. ñ quis seruum. que est lex noua. et voluit ꝙ attemptans corrūpere seruum si per eū non stetit perinde puniatur ac ñ cor rupisset. de filio nihil dicit. certe per racī onem. l. antique vt tantum. ⁊ i. extenditur ad volentem corrūpere filium. ⁊ ita in pro posito regula. l. antique est ꝙ vbicunq; ces sat falcidia cessat trebell. vt. l. marcellus. ff ad trebell. postea superuenit. l. noua. vt in dicto corpore ꝙ in relictis ad pias causas cessat falcidia. coniunge ergo regulam cū hac. l. noua. concluditur ꝙ cum in relictis ad pias causas cesset falcidia. cessabit et trebellianum per dictam antiquaz regłaz coniuncta. l. noua. et hec ē vera ratio. Nec ob. vltimum arg. dicte. l. Jo. an. per quam ponitur differentia inter falcidiam. et tre bellianum. quia ipse dicit contra casuz q̄ est in dicto corpore vbi loquitur. ꝙ heredi tas tota erat exhausta legatis ad pias cau sas. ⁊ sic nihil supererat. vnde posset aliq̄o habere Ecñ dicaē ꝙ heres erit i vanū. cer te imo nō erit i vanū. q exercuit actū puta soluēdo legā ad pias cās integraliē. ⁊ ex hoc satis cōmodū habet q̄ ad deum vt pz in auē. de here. ⁊ fal. ℋ. expressum. ℋz quic quid sit de iure ciuili. est periculosuz disce dere a glo. iur. canonici in consulendo.

Sedecia Per trebellia^m grauatur adire nolēs. ⁊ restituere totā hereditatē cogit. ⁊ nihil omodi vel oneris ex hereditate sustinebit. ⁊ qđ iuris est de toto quo ad totū. idez iuris ē de ꝑte quo ad ꝑte. h. d. vsq; ad ℋ. ℋz si quis vna

In glo. vt. ℋ. e. in fi. So. ibi non ē eadem ratio ꝑtis ad partē. que ē totī ad totum.

ℋzsi quis Grauatus restituē hereditatē retēta ꝑ te eō ſb nōie quote. pro ea onera hereditaria sustiebit. sec^o si retēta re vl quātitate eē si i se magnā ꝑtē hereditatis otineat. quo casu oia hereditaria onera in fideicōissū trāsibūt licet quecūq; alia remedia trebel liani. vendicent sibi locum. que procedunt

Preterea i hēde ꝑ ꝑte. h. d. (Ab itestato succes sores ꝑt quis grauare vt hereditatē totā vel partem vel rem aliquam restituant. et eo casu omnia remedia trebellianica com petūt. ⁊ ꝑt quis grauare fideicōmiss^m vt a lij restituat qđ percepit totaliē vel pro par

Et quia te. hoc dicit. (Heres i min^o solenni voluntate īstitut^o. si neget fore relictū. iuā re vel soluere opellitur. et in odiū negātis. cogitur fideicōmissū in minus solenni vo lūtate relictum prestare. secus si ab initio confiteatur. solennitatem negando. tunc ad eius non coget prestationem. h. ītendit ſm glo. vel ſm doct. modernos. Fideicom missū in minus soléni voluntate relictum ab instituto pri^o ecia voluntate solenni oī/ no debeť. et fauore vltime volūtatis quis iurare opellit. h. d. vsq; ad fi. ti. Ex vltimo sūmario no. ꝙ relicta i min^o solenni volun tate debeť. si nō reliquanť ab eo q̄ nō fu isset īstitut^o i soléni voluntate. ⁊ ita intelli gitur iste tex. ℋz modernos. ⁊ rō huius dr̄e est qz ꝑ^o cāu valet qñ relinquit ab eo qui fuit institut^o i soléni volūtate. et i min^o so léni voluntate ℋz dependentiā ab eo qđ est validū. valet ab heredib^o institutis soléni ter. ℋz z^o cāu qñ. s. relinquitur i min^o soléni volūtate habet ab eo qui nō ē institutus solenit. tunc relictū nō ℋz dependentiam ab aliquo valido fūdameto. ⁊ iō nimiꝝ. si nō debeť. ar. l. cū pncipalis. ff. de reg. iuris. et iste ē vus itellect. isti^o. ℋ. de iure. licet i ꝑtica obseruet intellect. glo. ℋz doc. vt ipi scri būt i. l. fi. C. de fideicōmissa. Baldus.

De singulis per fideicōmissariuz relic.

Notauté Situo pñ. brē ī tēdit. Ab hēde legārio vel q̄cūq; alio ex defūcti iu dicō omodū sētiēte. ꝑt ꝓclare fideicōissū

relinq̃ ꝛ eaten' quis poterit grauari q̃ten'

Cum autē est honorat'. h.v. (℔.intēdit. Rogat' ꝙ fideicōmissū rem alienam restituere siue prestare.eam lucratur si potest et fideicommissum prestare coget. vel extimacionem eradere compellit.libertas ꝙ potest per fideicommissū prestari. eam seruo rogati ꝙ rogantis vel extranei ꝛ si extrane' eū trade velit.possit ad eius prestacōnē compelli.a lioq̃n fideicōmissū infirmatur.h.v.vsq; ad ℔.q̃ autē. ¶ Jn glo .vel eē i fi. sic eē paria sūt volo emere ꝛ iusto pretō volo emē.ꝛ iō pone ꝙ tibi aliquis teneat i decē. petis ꝙ satisfaciat tibi.dic ꝙ non ℔z pecuniaz nec reperit emptorē .vnde vult dare bona sua iusto ptio. tu sūmittis aliquē emptorē istorum bonorū.q̃ de eis iustū preciū dare nō vult.dicetur certe nō repire emptorem.sed quero quid fiet q̃n hec otētio est.vtruz q̃s velit emere vel vēdere iusto ptio.℟eo hui' otrouersie.iudex ordinari' erit disceptator ꝛ iudicabit vtrū preciuz qd aliquis offert vel petit.sit iustū vel nō.vt est casus in.l.alieno ℔ is cuius.ff.de fideicom. lib. ¶ Jn gl.q̃ incipit quod differtur ibi si vsufruct' s.qd differtur non auferē nec eciam datur vt hic nisi ex differenti culpa vel mora possit imputari vt i otētio(

Qui autē Directo manumiss' q̃ dicitur eē testōris libt'.fideicōmissariā libertatem recipiēs ipius manumittētis libt' censet. et ꝟba fideicōmissū inducentia sūt per que iportatur ꝙ quis de manu aliena capiat. directa ꝟo cū q̃s alteri' ministerio nō ꝓcepturus erit.h.v.vsq; ad fi. ti. ¶ Jn hoc ℔.i fi.ꝟba de se ipis non sunt obliqua ñ solūmodo ex adiūcto viz notam adiicūt ꝟbo denotāti ministeriū alienū vt volo ꝙ restituas.volo ꝙ reddas.sec' ꝟo si adiiceret ꝟbis directis vtputa ꝙ diceret testōr volo ꝙ sis heres.vl' mādo ꝙ tu directe succedas ꝛ filia sicut doc.dicūt de ꝟbo volo i.l. cētu rio.ff.de vul.ꝛ pu. ſb. vñ hec verba . peto. volo.mando .poti' dēnt dici cōia.℟alo' .

De codicillis

Ante augusti a Istō prin. hoc intendit. Jus codicillandi licet olim non esset in vsu.ꝛ in codicillis dispositā non valerent.hodie tamen in vsu ē ꝛ in eo dispositā optimo iure debētur.h.v.

Non tantuz Hoc intendit. Etiam ab intestato decedens codicillari potest.et olim codicilli per testm̄ rumpebantur. nisi forent confirmati in eodem.hodie vero codicilli ante vel post facti presumuntur confirmati in eodem. ñ contrariū appeat.h.v

Codicillis Hoc intendit hereditas in codicillis directe dari vel adimi nequit . i directe autem potest in codicillis per fideicōmissum adimi.et etiam eis ſbstitutio fieri.vel institutōni cōdicio adiici. diuersa ꝙ diuersos operantur effectus.et plures potest quis conficere codicillos.h.v. vsq; ad finem tocī' ti. ¶ Jn gl.q̃ est ꝓma.ibi aliud i testis. Quia solet dubitari ꝛ materia est vtilis.q̃ro q̃n hec clausula operatur . qui vident rogati prestare legata. ℟espondeo venientes ab intestato vel ex testō. C. de codicillis ꝛ ibi glo ℟eo pone ꝙ dicit testōr valeat iur'.testamenti et codicillorum. nū quid si non valebit iur'.testamenti valebit iure codicillor. videtur ꝙ non propter repugnātiā quā inducit dictio.ꝛ.ar.l. vbi repugnantia.ff.de regu.iur'. quia impossibile est valere iure testamenti ꝛ codicillorum ℔ dic ꝙ hec clausula valida ē .ꝛ poterit eligere heres vtrum voluerit hereditatem ex testamento vel ex codicillis vt est casus in.l.finali.C.eodē.titu. Nec ob.dictio ꝛ.ꝙ videatur inducere repugnantiam. quia debet dissolui in disiunctiuā quia regula ē ꝙ quando copla cadit inē icōpossibilia oz resolui i disiunctiuam vt.l.titio fundoz. ff de vsufruct.legato. si tamen heres elegisz causam testi.non posset redire ad causam codicillorum vt dicta l.finali.

Sed quid Si testōr dixit. si nō valet iure testi.vale at saltem iure codicillorum . nunquid heres poterit eligere vtrum hereditatē heāt ex testamento .vel ex codicillis. ¶ ℟espondeo non. quia dictio saltez videtur importare quoddam vltimum refugium propt naturam coniunctōnis diminutie .ꝛ iō si pōt valere iur' testi.nō poterit habere vim illa clausula nec etiā heres habere poterit hēditatē ex codicillis propter significacōnē huius dcōnis saltem.C.de emen.propin. vbi dicit quos ad emendacōnē domestice laudis exēpla nō puocāt saltē correctōnis medicina compescat. ¶ Et ibi . Si non po

tes vare biſãtiũ ſaltez accõmoda denariũ
¶Quid ſi teſtator dicit ꝛ valeat iurl. teſtĩ.
vel iurl. codicillorꝫ'.quid operat hec clau
ſula.Ro ꝙ operabitur idem . qđ ſi diciſſet
ſaltẽ vnde in ſubſidium iurl. codicillorꝫ
valebit.ſi iurl.teſtĩ valere nõ poterit. quia
quando dictio.vel . adijcitur vni dictõi tã
tum.accipitur pro ſaltem vt eſt gloſa.Ś.de
vul.et pu. ſ.in pñ. ¶ Sed quero .nũquid
hec clauſula vendicet ſibi locum quando
aponitur in teſtõ non ſolenni. vt quia te/
ſtes non fuerũt rogati.vel alia ſolennitas
deficit.Reſpondeo ꝙ ſic.vt eſt tex.et glo. ĩ
l.codicillis.Ꝯ.ſi.ff. de lega.ij. ¶ Sed quan
do teſtm̃ eſt imperfectum propter defectꝫ
ſuperueniens teſtõri.nunquid hec clauſu
la operabitur ꝙ valeat iure codicillorum
Reſpondeo non.de hoc eſt caſus ĩ. l.ſi ꝙ.
ff.de teſtis.nec ob.l.ſi.C. eodem.ti. vbi di
citur.ꝙ hec clauſula operatur vbi teſtm̃ é
imperfectum. quia debet intelligi operari
vbi eſt imperfectio raciõe ſolẽnitatis omiſ
ſe.non aũt ratione imperfectionis.et ita in
tellige illã.l.ſi.ꝛ glo.ĩ.d.l.is qui.ꝛ pro hoc
videt caſ' in.l.ſi ea ſcriptura.ff.de teſta.
Ꝟz pone ꝙ teſtm̃ deficit ex cauſa impfectõ
nis qr filius eſt in eo preteritus . an tunc
hec clauſula operetur . ꝙ valeat iure codi
cillorum.glo.que fuit addicio noua i auc.
ex cã.C.de lib.preteritis. tenet ꝙ nil opeã
tur.vgo antiqu' gloſatur.ꝛ Ja.bu.vt recĩ
tat mar.ſy.in dicta auc.ex cã.tenẽt ꝙ dicta
clauſula operat ꝙ valeat iure codicillorũ
ꝛ hanc opi. ſequitur Cy. ꝛ omnes moder
ni.glo.noua reprobata.ꝑ hac opi.videtur
caſ' in.l.ſi pronõi.Ꝯ. ſi.fm lectu.vgo.ff.ad
trebellia.preterea paria ſunt relinquere.a
venientibus ab inteſtato.ꝛ aponẽ clauſu
lam ſi non valet iurl.teſtĩ ꝛc.vt dicta.l.ex te
ſtõ.C.de fideicõ . ſed ſi teſtõr diciſſet debe
ri legata ab venientibus ab inteſtato ſine
dubio deberentur. vt.l. ſi quis.cum nullũ
ff.e.et hac glo. ergo et hoc caſu ꝟbuerunt
ꝛ per conſequens dicta clauſula operabit
effectum ſuum.ſed contra hãc opi. opp. de
l.ij.ff.de leg.iij.vbi a preterito non poteſt fi
deicõm relinqui nominatim vt ibi.ſed gña
liter poteſt a venientibus ab inteſtato . et
tũc intelligitur preteritus vt hic.ꝛ hec ſũt
veã preterito filio nato .quia teſtm̃ nunqꝫ
valuit iurl. teſti. ¶ Sed pone ꝙ preteritus
eſt poſthum' . nunquid tũc dicta clauſula
aliquid operabitur.videtur ꝙ ſic ar. dicte
l.ſi quis cum nullũ .ff.e.dy. Ja.de bel.ꝛ q̃ſi
omnes tenent ꝙ ſi eſt apoſita dicta clauſu
la per verbum preſentis temporis . vt q̃a
dixit ſi non valz iurl.teſti .valeat iurl.codi
cillorum. tũc operabitur quia eſt certum ꝙ
valuit iurl. teſti . cum teſtm̃ in quo preteri
tus eſt poſthumus.ſic aliqđ. licet per nati
uitatẽ poſthumi poſtea rũpatur ar.l. cum
ſtipl'amur.ꝛ.l.ſi ita.ꝛ.l.ſi a colono .ff. de ꝟ
bo.ob.ſecus vero ſi aponerentur in dicta
clauſula verba preſentis temporis.ꝛ futu
ri . vt quia dicatur ſi non valeat vel vale
bit ꝛc.ſicut cauti notarij ſolent aponere.ꝙ
tunc per verba futuri temporis tractũ ha
bẽt poſt ſe.tunc clauſula dicta operaretur
ſuum effectum vt ſaltem iure codicillorum
valeret.ar.dicte.l.ſi quis cũ fũdum nã ſũt
paria nõ facẽ teſtm̃ vel facẽ ꝛ ipm rũpi vt
Ꝯ. de heredi .ab iteſt .in pñ.ꝛ ꝟba dce clau
ſule dirigũtur ad tps rupti teſtĩ gº ꝛc ꝛ hec
itelligunt eẽ ꝟa.d. bar. dic ſi ꝑterit' é poſt
humus ſcient .qr nõ cogitabat ꝑtẽitũ hre
filiũ q̃ hãc cl'aꝫ adiec.ſec' ſi ignorãt. quia
tũc dcã cl'a nihil opat.nã certũ eſt ꝙ dona
tio int̃ viuos ꝛmutã volũtate dñor fortũ/
or é q̃ fideicõm̃. ar.l.i.C .de pac.ꝟ donatio
int̃ viuos pfecta ꝑ poſthumi natitatẽ ifir
mat.gº mtofortũ' fideicõm̃. ꝑ tacite inẽ te
ſtõ militari ꝙ ſi ñ valeat iurl.cõi valeat iu
re militari. ¶ Põe gº ꝙ miles ꝑtiit poſthu
mũ.ctũ eſt ꝙ ſi fecit ſcient teſtm̃.valet iure
militari.tñ.l. dic ꝙ ſi ipm ignorant ꝑteriit
nõ valebit iur̃ militari.vt.l.qui viro.ff.de
mili.teſtõ.ꝛ.l.ſi vel in vtero .C.e. et hec vi
dent ꝟa.maxime hodie.cum in teſtis apo
nat hec clauſula abſq̃ ſcia teſtõris. vnde
vr̃ ignorant dca ꝑterito fca fm d. bar.
Ꝟz pone ꝙ dicat ſi nõ vz iure teſti. valeat
iurl.codicillorꝫ.nunqđ hec clauſula opabi
tur effectũ ſuũ.dubiũ enĩ fac ꝟbũ valeret.
qđ repit ĩ ꝑterito diũcti. ꝛ ĩ ꝑterito.optatĩ
nã ꝑ hãc clauſulã dicta ꝟba vident ſolum
mõ trahi .ad tps pñs. ꝛ ideo ſi aliq̃ tpe te
ſtm̃ valuit.non operabuntur aliquid hec
ꝟba.cũ ſolũ tẽp' pñs indicare vident. fm
vnã lect.vt.l.cũ ſtipl'amur.ff.de ꝟbo.obli.
ꝑut é ibi ꝟbũ oparet facit ec̃ .l. q̃ rome.Ꝯ.
augeri'.ff.de verborꝫ ob.fm vnam lect.
Cõtra hoc vr̃ qr ſemp ꝟbũ diũcti.reſpicit
ꝟba q̃b' adheret. ꝛ ſic reſpicere vr̃ futurũ
ar.l.ſi ita q̃s.Ꝯ.ſeya.ff.de ꝟbo.ob.ꝛ ibi per
Ja.de are.ꝛ.l.cũ certũ.ff.de vino.tri.oleo/
q̃ leg.nã ipſũ ſbiunctiuum.hz tps pñs.vr̃

tamẽn moderari ſm tẽpus quod adiſcit ꝛ
ió ſi dictum verbum cui adiſcit eẽt futuꝝ
deret ſuum effectum dicta clauſula opari.
maxime i teſtis i quibus ẽ legũ iterꝓtacõ
faciẽda.vt.l.q̃riẽs.ff.de regu. iuꝛ. ꝛ hanc
ꝓté ſequitur.d.bar. ℣ pone ꝙ i teſtõ dica
tur ſi non valet iure teſti.valeat omni iuꝛ
quo valere ꝓt. q̃ro nũq̃ ꝓpt dẽm verbuꝝ
põt.qđ ẽ ad futuꝝ extẽſiuũ. dca clauſula
opabit effectũ ſuum.ſi tm̃ aliqñ valuit. et
poſtea ẽ ruptum vel deſtructũ. vivetur ꝙ
ſic ar.dicte.l.ſi ita quis.ff.de leg.ij.ꝛ.l.ſi ita
eẽt.ff.de auro ꝛ ar.leg. vbi patet ꝙ ꝟbum
poteſt eſt extenſiuum ad futurum.vt.ℨ.di
xi.qñ hec clauſula apponitur per verba fu
turi tpis. licꝫ aliqñ valũit vt teſtm̃ ſi pea
deſtituat dẽm teſtm̃.dicta clauſula effectũ
ſuũ opabit. diligẽter ẽ advtẽdũ i qua ꝓte
clauſule dẽm ꝟbũ.põt.ponat.aut enĩ adiſ
cit i vltia ꝓte dicte clauſule vt i er°.ℨ. poſi
to.ꝛ tũc nihil opat i teſtõ.qđ aliqñ valuit
ꝛ verbũ futuri tpis debeat adiſci i ipa cõ
ditõne vt.ℨ.dixi ſi nõ valet vel valebit. ſe
cus vero ſi conditio fit ꝓ verbũ futũi tem
poris .pñtis qꝛ tũc ſtati conditio deficit.ꝛ ió
ſi teſtm̃ aliqñ valuit. dicta clauſula nil op
abitur.tanq̃ cõditõne deſerta. ſec° vero ſi
dictuꝝ ꝟbũ.ꝓt.appone ret i conditõe clauſu
le in qua eſſet ꝟbũ futũi tẽporis. quia tũc
ꝓpter verbum poteſt qđ venõt extẽſionem
ſi tũc teſtm̃ aliqñ vires hũit.ꝛ poſtea teſti
tutũ.dicta conditio.ſtati nõ deficit.cũ tẽpus
futurũ expectet.ꝛ ideo dicta clauſula ſuuꝝ
tũc opabit effectũ ſm.d.bar. vt ipe ſcꝑſit i
d.l.ſi q̃s ita.ff.de le.ij.cũ g° dictã clauſulaꝝ
apponis i teſtis vt oꝑhẽdas oĩa dicas. ſi
non vꝫ vel valebit. vel dicas ſi non ꝓt ꝛc.
¶ Ultio q̃ro pone ꝙ teſtõꝛ dixit i fi.vltie vo
lũtatis ſi nõ valet iuꝛ codicilloꝝ. valeat
oĩ iure q̃ meli° valere ꝓt.ꝛ i hac vltima vo
lũtate fẽa ẽ forte heredis iſtitutio vl tuto
ris datio.q̃ nõ ꝓñt fieri ñ i teſtõ. ꝛ i eo eſt
ſufficiẽs nũs teſtiũ.ꝛ oĩs ſolẽnitas que re
q̃rit in teſtis.nunq̃ vigore iſtius clauſule
poterit valere iuꝛ teſti.dicũt doc.ꝙ ñ.quia
hec clauſula dꝫ referri ad ea q̃ ſũt pariſ au
ctoritatis vel minoꝛis.nõ ãt ad maioꝛ ar.
l.ſi.ff.de vi.tri.ol.ꝗ leg. ꝛ.c.ſi.extra de pro
cur.i cle.vbi clauſula nõ referẽ ad maiora
qđ facẽ dꝫ extra erbãnitũ plib' erbãnim̃tis. q̃
põita vna ẽa leui ſuꝑetit cãꝫ gñalez .ꝙ ex
bãnitus pluribus aliis erbãnimentis . ñ
intelligitur.niſi de paribus vel minoꝛib'.

ꝛ ideo compoſitõ facta cum eo.eo modo ñ
extẽderet ad delicta. ꝺ hac cla q̃ ponit i ſi.
teſtõꝝ tetigit ſpec i ti.de iſtru.edic.℣.opẽdi
oſe.ꝺ.ité vide.ꝛ ℣y.i.l.ſi.℣.de codicill. et
bar.i.l.i.ff.e.ti. ℣alous.

Explicit liber ſcꝺus. Incipit terti° de
heredibus que ab inteſtato ...

de hẽredibꝫ que ab iteſta. deferũtur

Inteſtatus iſtꝺ pñ
bẽ ℣ ité
dit. Qui teſtari nõ ꝓt. vel ex ei° te
ſtõ hereditas non adꝫitur.dicitur iteſtatus
deceſſiſſe.ꝛ in ſucceſſionibus ab inteſtato
prima cã eſt ſuoꝝ heredum. quorum nũo
ꝓputãtur libi nãles ꝛ legitimi tm̃ vel ab i
itio nãles.℣ ex cauſ hic iſertis poſtea legi
timati.ℏ.d.vſq ad.℣ ita demum. ¶ In gl
vel quia in fi.dic ꝙ pupillus furioſus. et
aliꝭ qui nõ ꝓñt teſtari habẽtur ꝓ inteſtati.
ex quo collige ꝙ aliud eſt eẽ tale.aliud ha
beri ꝓ tali i fictõne.vnde aliud eſt eſſe ciuẽ
ꝛ aliud ꝓ ciue hꝝi.quod eſt verum quo ad
illos effectus q̃s citas nõ poteſt cauſare.
℣ quo ad illud qđ citas ꝓt tribuere.paria
ſũt ciuem eẽ vel pro ciue haberi. plene ſcri
bũt doc.i.l.ñ is qui pro emptore.ff. de vſu
cap.qđ facit ad.q.per ſummum põtificem
conceſſum eſt ꝓuilegiũ.ꝙ ciues aretini nõ
poſſunt trahi ad aliquã curiam.in primiſ
cãis eꝝ citatem aretinã.ſtatuto cauetur ꝙ
qui i ciuitate aretina habitauerit ꝓ quiq
ãnos hẽtur ꝓ ciue. nunq̃ ad hũc extẽdet
ꝓuilegium certe non. quia hoc nõ eſt tale
quod poſſit decidere citas aretina.pro hoc
eſt caſus i.l.codicillis.℣. ſi.ff. de lega .ij.v
bi in vltima voluntate ſua.teſtatoꝝ adie
cam haberi pro vltima voluntate et ſolen
ni. certe tunc illa operantur ea que teſtõꝝ
inducere poteſt.viz vt illa volũtaſ valeat
iure codicillorum.non autem operatur ꝙ
iure teſti ſi ſibi deficit aliqua ſolennitas
valet.quia ſolennitates teſtõrum non po
teſt teſtõꝝ iurꝫ.tollere vt.lege.nemo.ff.de le
ga.ꝓmo.ꝛ ideo quo ad ea d'a verba nihil
opant.ꝛ ſic ẽ i ꝓpoſito. ¶ Ideo cõtra hanc
gl.ꝙ pupillus dicatur eẽ decedere inteſta
tꝫ. proprie opponitur.de.l.ſi is cui.℣. finali
ff.de teſtis.℣o.ibi dicitur ꝙ ꝓprie dicũtur

itestabiles.ip̃ope itestati.ꝛ rō huiꝰ differẽ
tie hec est.qz hec dictio itestabilis est nomẽ
significās ip̃otẽtiam.vt itestabilis.i.testāi
non valẽs.ꝛ iste terminꝰ itestatꝰ ẽ ptĩcipiũ
denōns ꝓuatũ actu vt ꝓsupponit positōz
eius in potentia.vez quia potentia testan
di in eis actu nō est iō ip̃opie dicũtur inte
stati. ¶ Qz quero nũqd dicāt ꝓprie decedẽ
ab intestato.dubiũ hoc nō formaꝯ ab aliq̃
bus doct. ℞us huiꝰ dubij est nũqd adue
biũ ab intestato significet ꝓuationẽ actus
ꝛ eius posicōez i potẽtia sic̃ participiũ ite
status.videt ꝙ non .qz ois successio.aut ẽ
ex testō.aut ab itestato.Ꝛ non potest dici ꝙ
successio harũ ꝑsonarũ sit ex testō. gꝰ relin
quit ꝙ ab itestato. So.videt ꝓprie ab inte
stato decedẽ vñ non sine misterio iō rubꝛa
tur hic et alibi de hereditatibꝰ ab intestato
non aũt de hereditatibꝰ intestatoz vt pro
prie comprehẽdant oẽs quibꝰ nō succedit
ex testō.ꝛ istud videt pro nũc vez saluo iu
dicio melioꝝ dicentis.ꝛ ista faciũt in arg.ad
q.Statuto cauet ꝙ si quis itestatus.decesse
rit succedãt sibi primiores consãguinei
masculi.decedit aliqs pupillꝰ vel furiosus
cui deberet succedẽ mulier de iur.cõi.nun
qd excluderet per dictũ statutũ. predicta faci
ũt.ar. ꝙ non quia verba statuti debẽt pro
prie intelligi.vt dicũt doct.in mã statutoz
Ꝛ in casu nostro nō dicit intestatus proꝑe.
gꝰ ꝛc.ꝛ ita determinauit pe.ꝛ oẽs sequunt
hãc determinatiõem.secꝰ forte si statutũ di
ceret ab intestato.qz hec verba casũ nostꝝ
ꝯprehenderent ꝓprie vt puto ꝙ ea que dixi
S.dicit tñ bar.in.l.i.ff.e.ꝙ fm cõem modum
loquẽdi tuscie.itestatꝰ dicit decedere ecꝯ il'e
q̃ non potest testari .vñ cũ cõis vsus loq̃n
di ꝓualeat proꝑo significato ℞orũ.vt.l.li
broz.Ꝟ.ꝙ tñ cassiꝰ.ff.de leg.iij.ꝛ qđ ibi no.
ipe determinat ꝙ in casu statuti mulier ex
cluderet.ꝛ i hoc infert.qz fm cõem vsuz lo
quẽdi itestatꝰ non dicit decedere qui testa
mento facto decessit.cuiꝰ testm̃ postea desti
tuitur .ꝙ in hereditate talium intestatorũ
statutum non vendicaret sibi locum.

ita demũ ¶ Libẽi i potestate cõ
stituti prerogatiua
gradus ꝛ patrie potestatis.quos nemo p̃
ceoit q̃uis non sint primi gradus itestati
successione ceteris preferuntur. suiq̃ here
des vocantur.h.o.vsq̃ ad.Ꝟ. posthumi.
In glo.que incipit vel capit. ¶ Glo .innuit
ꝙ capitis diminutiõe etiam minima non
soluatur potestas patria. quod est verum
in capitis diminutiõe patris.secus in ca
pit.diminucõe filij. qz eꝯ talis capit.dimi
nutio inueniẽs.eũ eximit a ptãte patris.

Posthumi quoq; Posthumus pro iã nato cuz de eius com
modo tractatur habetur. et suis heredibꝰ
acquiritur hereditas ipo iurl. absq̃ alicu
ius auctte ꝛ ignorantibꝰ heredibus .h.o.

Interdũ Beneficõ postliminij qui suus heres non
est.post reuersionem ab hostibus.efficitur
suus heres.et crimen lese maiestatis. in du
obus casibus quo ad successionẽ.facit ius
Cũ filiuꝰ suitatis extinguit.h.o.) Nepos prioris tui fi
lij.licet sit posterioz i gradu.loco patris cũ
patruo admittitur.ꝛ pronepos ex nepote
premortuo.cum nepote viuente.in stirpes
non in capita diuidunt hereditatem.h.o.

Cum autem Vt quis suus
heres dicatur.
inspicit tempus quo certum est eum de q̃
q̃rit mortuũ intestatũ. Iz tpe mortis suꝰ nõ
eet.ꝛ nepos viuo auo ceperꝰ mortuo pre i
eꝰ locũ succedẽs suꝰ hẽs efficit pꝰ mortem
℞o aui ceptus ad eiꝰ hereditatẽ nullo iu
re admittit.h.o.vsq̃ ad.Ꝟ.emãcipati ¶ In
gl.q̃ incipit.Ꝟ.e ita demũ.So.ꝑ nos q̃rimꝰ
de tpe q̃ q̃s dr̃ suus hẽs ꝛ q̃ decessit nullo
debito testō .ꝛ illud ẽ tps mortis vt i.Ꝟ.ita
demũ.ꝑ de eo q̃ dicit suꝰ heres debito testō.
ꝛ postea destituto. ꝛ tũc inspicit tps q̃ desti
tuit vt h. ¶ Ex hoc Ꝟ in fi.colligit ar.ad.q.
ip̃atoz debẽauit q̃sdã nobiles vt ipi filij ꝛ
nepotes ꝓpe eẽnt erules a ciuate florẽtia
nũqd videt affici hac debẽatõe nepotes fi
lij q̃ pꝰ decipiũt.iste.Ꝟ.i fi.inducit in ar . ꝙ nõ
ita determinauit d.bar.Ꝛ si q̃s vellz ꝙ ornẽnt
nepotes ꝛ filij ꝓdicti apponat in sñia ℞bũ
postẽos ꝙ oꝑhẽdit eꝯ pꝰ ea natos ꝛ deceptos
vt ꝓbat i.l.iurcõsultꝰ p totã illã.l.vsq̃ ad
Ꝟ.ptes.ff.de gradib.Ꝛ ex hꝫ volũt q̃dã rẽfer
re ꝙ istrumtl.ẽphiteos i q̃b' cauet ꝙ nullꝰ
det i emphiteosim tlez rẽ talr recipiẽti p se
ꝛ p filios ꝛ nepotibꝰ.qđ nõ itelligit de filijs
ꝛ nepotibꝰ pꝰ ea natl. et deceptis ar.ꝓcõz.
Ꝛ ista ẽ mala debẽatõ.imo oꝑhẽdũt eꝯ cõ
cepti postea.nã spãle ẽ q̃ ad successiõz p vñ
libi vl extra tablas ꝙ nõ deceptꝰ viuẽte eo ꝙ
cuiꝰ hẽditate agit.nõ admittãt.cũ i succesſi
õe alioz iurũ admittẽt ꝓbat i.l.paulus

ff. paul'. Ret nepotē. ff. de bo. lib. qò est ve
rū nisi tractaret de odio eis inferēdo vt di
ri. ff. i cāu q̄ ꝺenat'ē q̄s ꝛ e' filij ꝛ nepotes

Emancipati Emācipat' de iur' cili in
ognit'. ad successiōz pentū non vēit. preto
ris tū bñficio p bonorum possessionē vñ li-
bi pinde hētur actiones in ei' ptāte māsisz. h. o

Athiqui Iuā nālia fortio
ra sūt q̄ ciuilia. ꝛ
p emācipacōz ius adoptōis soluit. fili' ve
ro adoptiuus emācipat' a pre nāli eidem
durāte adoptōe ñ succedit ea ꝛo finita pa
tre nāli viuēte. ad e' successiōez de iur' pto
rio p vñ libi admittit. adoptiuo vero pat
nullatenus post emācipacōz succedit. h. o

Eadē Emancipat' fili' dū durat i
adoptia familia. pris nālis te
stīm per ꝺtra tabulas non expugnat. emā
cipatus vero adoptiuus nec ipius testīm
in quo est preteritus expugnabit. h. o.

Admonēdi Licet emācipat'
pre nāli i adoptia
existēs familia. vel post nālis pris mortē
ab adoptio emācipat' a bonoꝝ possessiōe
vñ libi ꝛ vñ ognati. excludat i successione
pris nālis. libis tñ ꝛ aḡtis deficiētib' p vñ
ognati p eūdē admittit ad successiōz. h. o.

Szeaoia Fili' a pre nāli dat' i
adopcōz ius sui hēdis ñ
potit hz eiꝺ pñ successit ex testō. ꝛ ab itestō
actiones i ptāte māsisz. adoptio pre⁹° cū nālib'
succedit ab itestato odito ꝺo testō ptēit' pe
pugnare nisi persone non exnee dar' essz q̄
cāu eū exheredari vl instituī nōe ē. h. o.

Ité vetustas Nepos vel
pnepos ex
filia. ſ. masculi mort'. ad ei' successiōz cum
diminōe ꝺcieptis vocat. ſ. ꝺo morit fēia cū
eiusdē ptis diminōe. ad successiōnē eiusdē
gradu agnatoꝝ exclusoꝝ. tñ iure nouissimo
nō ē dra ser' in successiōe ab itestato. ꝛ fine
alic' ptis diminōe i descēdētis ꝛ ascēdētis
i testōꝝ successiōe piter admittūtur. h. o.

Sed nōs Az oli agnati existētib'
nepotib' vl neptib' ex fe
mia vl masclia linea ab itestato defūcti ad
q̄rtā ptē admittebāt. hodie ad dictā ptē ñ
vēiūt. c. ū nepos vl neptis fēia ex pson mris
cū filio ꝺfūcti succedūt. fit hēditatis diuio. ñ
p capita. hz p stirpes. h. itēdit Baldus.

de legitima agnato

rum successione

Nemo Isto pn. bf h. iten
dit. deficiētib' su
is heredib' vl his q̄ loco eoꝝ hñt.
ad successiōz itestati nālit vl cilit agnatus
e' cūq̄ ser' prior. p. l. xij. tabulaꝝ admittit.
ꝛ q̄litas limitat hz tps ꝺbi cui adijcit. h. o

Cetez Magnā pret sororē ad succes
siōz ab itestato ꝺfūcti p me
diā iur' prudētiā excludebat. lz ꝓtoris bñfi
cio p vñ ognati suoꝝ ꝛ agnatoꝝ gravib'
deficiētib' admittet. hodie tñ nō ē dra ſex
us in successione vnde cognati. ꝛ subtilitas

Hoc ecia ꝺbagarotiē odiosa h. o
Nepos vel neptis ex
sorore ꝺsāguinea vl vterina lz sit icognita
ad nepotē vl neptē ex fre q̄ sūt ꝺsanguinei
ad successionē auūcli admittūt eoꝝ. ꝛ tūc
hēditatis diuisio erit i capita si in stirpes
l. vnica. ꝺ iur' nouissiō i stirpes celebret fz
accur. ꝛ bar. ñ supsint defūcto fre. hodie tñ
vēi nepotes vna cū fre defūcti admittūt. h
o. vsq̄ ad ff. si plures. In glo. ff corrigit
i fi. vī g° hic tenere. glo. q̄ si aliq̄s decedat
relictis nepotibus ꝛ vno fratre. q̄ heredi
tas debeat in capita non in stirpes diuidi
ꝛ hec fuit opinio az. quam posuit in sum
ma. C. de legiti. heredi. glo vidētur idem
nota. in autenti. cessante. C. de legiti. here
di. Glo. in autēti. de heredi. ab intest. reci
tat vtrāq̄ opinio. ꝛ opinio az. probat per
certū. in dicto ff reliquum. et per. l. lege in fi
C. de legiti. heredi. ꝛ per. l. primā. in fine. ff.
si pars heredi. pe. accur. dū hec questio fu
isset sibi transmissa consulendo. ꝺsuluit cō
tra az. ꝛ contra hāc vltimam opinio. que
hic nō. in glo. determinat videlicz q̄ ff ca
su hereditas diuidatur in stirpes. ꝛ ita de
terminauit i dicta autēt. cessante. idē tenu
it in dicta. l. i. in. fi. ff. si pars heredi. pe. i om
nibus glo ꝛc. vbi dicit in casu isto iura. ff.
non corrigi per iura aut. Docto. commū
ter tenent opini. az. contra opini. accur. et
maxime ol. in dicto titu. de bo posses. vnde
cognati spec. in ti. de succes. ab intest. reci
tat opi. et nihil firmat Jacobus de are. et
Dy. ꝛ Cy. ac Jaco. bu. in dicta auten. ces
sante tenent opini. azo. vz q̄ hereditas in
capita diuidatur. ꝛ diuisio hereditat. i stir
pes tūmō fiat. qñ nepotes volūt cum pa
truo succedē. ꝛ admittūtur tunc ad succes
sionem de iur' spāli. ex pson pris sui ꝺfūcti

qꝛ cū patruꝰ eos p̄cedat ī gradu vēret eē ī ſucceſſiōe p̄ferri tñ ius autenticoꝝ voluit ꝙ ex p̄ſona defūcti p̄is vna cū patruo admittant.ñ debent hr̄e partē ap̄lioꝛē hereditatis ꝙ habuiſſet pater eorum ſi viuerꝫ.ſecus vero eſſet quando plures nepotes ex diuerſis filiꝭ ſibi.ſine patruis volunt ſuccedere.nam tunc quilibet poſſꝫ admitti ex perſona ſua cum inter eoſ non ſit p̄rogatiua gradus.ꝛ quilibet iure ſuo admittatur. diuiditur merito hereditaſ in capita non in ſtirpes. et hec videtur inexpugnabilis ratio.et hoc ſm eos videtur innuere textus in .ℌ. reliquum circa fi.in autētica de hered. ab inteſta. ibi tale p̄iuilegium et cetera. v.Bar.dum hec queſtio omiſſa eē ſibi conſuluit et tenuit opi.accur.ſcilicꝫ ꝙ hereditas diuidatur in ſtirpes: ꝛ probat opi.ſuam per.ℌ. ſi vero neq; fratres in auē de hered.ab inteſta.et per caſum.ℌ.illud.e titu.vbi exp̄reſſe dicitur in ter. ꝙ quando nulli ſuperſunt. ſcilicet maſculi. vel femine.filiꝭ fratrum ſuccedunt in locum parentum ſuoꝝ qui erant in ſcō gradu et excludent alios qui ſunt in tertio.licet ꝛ ipſi ī tertio ſint.ꝛ de hꝫ ibi tāgit per Ja. de bel. ex quo vr̄ innui ꝙ qñ nepotes ſuccedunt cū hiꝭ qui ſunt pares in gradu.ſuccedūt loco parentū. ergo dcludit ꝙ hereditas ē diuidenda ī ſtirpes.p̄terea ſi eſſet ꝛa ratō p̄dictoꝝ dod̄ ſequereꝫ abſurditas ꝛ cōtra caſū dicti.ℌ. reliquū. ℙone eniꝫ decedit aliq̄s relicto fr̄e.ꝛ relictis duobuſ nepotibus ex alio fratre p̄mortuo.ꝛ aliꝭ quatuoꝛ ex alio.ex p̄dicta ratōe ſequit ꝙ hereditas dꝫ diuidi ꝙ frater habeat tertiā hereditatis ꝛ omnes nepotes alias duaſ partes que due partes poſtea diuidēt ī capita cū inter ſe nepotes nō vēiant ex p̄iuilegio.hec dſeq̄ntia p̄bat p.l.q̄ cum plures.ff.de vul. et pu.ſb.hꝫ conſequens eſt falſum.ergo et dicta ratio dictoꝝ.erqua ſequit. cōcludit ergo ꝙ filiꝭ duoꝝ fratrū ſuccedunt ex perſona patrū vt hēditas in ſtirpes diuidat.

Si plures Indiffinita eque pollꝫ vniuſali ꝛ ſingulariſ nūs dcipit plez.p̄rꝰ ꝙ dr̄ nullo cō dicto teſtō quē nullꝰ p̄cedit tpe mortis.dicto āt teſtō ꝛ poſtea deſtituto cū ctū ē eē teſtm deſtitutū.ℏ.d.Fac ī ar.ad. q. Statuto cauet ꝙ ille q̄ pꝰ currēt ad brauiū. ꝛ illō teſtgēit habere debeat illud. pone ꝙ duo vel tres ſimul cucurrerunt.et ipſum ſimul tetigerūt ꝙ dēſ hr̄e dēant brauiū ſiḷ qꝛ qlibꝫ p̄t dici p̄mꝰ. Fac eē ꝙ ſi capitaneꝰ fec̄ edictū ꝙ ſi qs p̄mꝰ ītrauerit caſtrū dēat hr̄e.c. ꝙ ſi plēs.ſiḷ ꝛ ſemel ītrēt dēat vnuſq̄ſq; hr̄e c.cū dēs poſſit dici pꝰ cū nullꝰ eoſ añceđat

Placebit Per.l.xij. ta. ī ſucceſſiōibꝰ agnatoꝝ ꝺ p̄ſona ī p̄ſonā ſucceſſoꝛiū edcm̄ obtiebat obtinet eē ī eo mō in omodo ſuccedendi.

Adlegitimā P̄r filiū emācipās dtracta ſi ducia qđ hodie ſp p̄ſumit.ad hēditatē eiꝰ legitimaz agnatoꝝ iuē vōt.ℏ.d.vſq; ad fi.ti.

De ſenatus cōſulto terculiano

Ex xii tab. Iſtud p̄ceptū ℌ intendit Mat̄ ad ſucceſſiōz filiꝭ ꝛ ecōn .l.xij. tab.excludit.tñ p̄dictis būfitio ſibi iuicē p vñ agnati ſuccedūt.ℌ poſtea p terculianū mat̄ ingenua tres hās filios libos.libtīa ꝛᵒꝝ ad eorū itestatoꝝ ſucceſſionē admittit ℏ.d.vſq; ad.ℌ.p̄ferunt. Jn glo.ſ.matris Glo.i.d.l.ſi vxor dicit eē ꝙ filr ē ī p̄tate mariti q̄ ad ℌ vt teneat opari.ꝛ illud qđ ex opis acq̄rit.acq̄rit marito.ar.l.ſic.de op.libb ff.vbi nō.ꝙ eē vxor mortuo viro.tenet opari heredibꝰ mariti vſq; ad ānū. ſi ſtat cuz eis.pe.dd in dicta.l.ſi vxor ſimplicit̄ ſequit iſtā glo.dicēs ꝙ nulla.l.cauet.ꝙ maritus poſſit cogere vxorem ad operandum

Preferūtur Mariti defūcti filiꝭ liberi q̄ ſui heredes ſūt vel loco ſuoꝝ hās tur. Item nepotes ex filia .pat̄ q̄ꝫ ꝛ frat̄ dſanguineus matri in ſucceſſione ab inteſtato mortui preferuntur. ſoroꝛ defuncti ſola cuz matre admittitur.ſ auus per mortez excluditur hoc dicit vſq; ad.ℌ. hꝫ nos. Jn glo. que incipit .ſ. auum ibi ꝛ no.ad Dic ꝙ alia racō fallendi eſt in vincenꝰ auum. et alia ratio in vincendo patrez.)

Sednon Hoc dicit. Mater nō habens tres vel quatuoꝛ filioſ.ad ſucceſſionem filiꝭ admittitur indiſtincte. agnatis excluſis. niſi forte ſit ſoroꝛ vna vel plures conſanguinea vel vterina. que in dimidiam admittatur. ſed ſi ab inteſtato mortuus frater ſolus conſanguineus vnus. vel plures. vel eciam vterinus. eciam cum ſoroꝛ vna ſuperſit. vna cum matre omnes

omnes pariter admittũtur ad hẽditatẽ in capita diuendo. h. itẽdit vsq; ad. ff. q; admo dũ. ¶ In glo. eẽ pñi in fi. ℔ est vex qñ soli ascẽdẽtes supstũt ⁊ ñ supẽ frẽ nec sozoz vtri q; diũcti. adeo q; si defũcto supẽ au⁹ patern⁹ ⁊ auia paterna. ⁊ auus mrn⁹. ⁊ auia mat na. vnã dimidiã hẽbũt. auus ⁊ auia mrna si ℔ supeẽnt fres vl sozores vtriq; diũcti soli. tẽ admittũt vna cũ mre. ⁊ sic cũ ascẽdẽ tes supeẽnt tẽ tã ipi q; ascẽdẽtes fil admittẽ t fz tñ progatiaz otẽtã i auũ. dfũcto T. e. ti

Sed quemadmodũ

Mater negligẽs ff. ãnũ filio tutorẽ petẽ vel in loco excusati vel remoti alium postulaẽ ab ei⁹ in pubertate decedentis successione repellitur. ⁊ eẽ fi'io nãli sicut legitimo mat succedit. h. d. ¶ Balous.

de senatus consulto orphiciano

Per cõtrariuz

Istꝺ pñ. br̃ ℔ itẽdit. Matri legitime vl nãli tm̃ nisi esset illustris. succedit fili⁹. vel descẽ dẽtes si filij nõ supstint. exclusis agnatis. q; successio mima capitis diminutione. non perit. h. d. ¶ Balous.

de successione ognatoz

Post suos

Istꝺ pñ. br̃ h. itẽdit Exclu sis psonis q; p vñ libi vel p vnꝺ ag nati posset ad successiõz. itestati venire. ad quã vocãt p vñ ognati. attinẽtes priores ex linea feminina. ⁊ agnati capite diminu ti. ⁊ exceptis fre ⁊ sozoẽ q; capitis mima diminu tõe iusagnatõis ex pte movica pount h. d.

Hos ecia

Pretoris bñficio og nati ex latere p vnꝺ cognati vocant. q; capite. adoptati filij ad pris nãlis successionẽ admittũt. vulgo eẽ cõcepti ex eodẽ capite cognatoz cũ agna tos non habeant. vẽiunt. hoc dicit.

Hoc loco

ñ ñq; deueniat ad successiõz vñ vir ⁊ vroz p⁹ liberos admittunt vsq; ad decimuz gdũ. agnati ⁊ ognati vsq; ad sertũ ⁊ q; sũt i septio ex transũsali liẽa descẽdẽte. iure tñ noyissio tã agnati q; ognati vsq; ad gradũ decimũ admittũt h. d. vsq; ad fi. ti. ¶ In gl vlti. i fi. ibi i pmissiõe facta int viros q; ñ est ita fauorabil. ⁊ iõ maioz nũs trahit ad minorẽ qz sentit de miori ⁊ nõ ecõtra. ¶ Bal

De gradibz cognacionum

Hoc loco

Istuꝺ pñ. ⁊ to t⁹ ti. h. itẽdit li nea parentele alia supi. alia infra ⁊ alia ex trãsũso. ⁊ i transũsali nõ e pm⁹ gra dus i iur̃ nr̃o. ⁊ l nũatõne graduũ linee a/ scẽdẽtis. est fili⁹ et filia. ⁊ i linea transũsali q; incipit a z⁹ e frat ⁊ sozoz. ⁊ i eodẽ gradu scdo. ⁊ in nũatione graduũ vlterioz talis tradit a iur̃ doctrina. q; persona adiecta p sone. efficit vnũ gradum. hoc dicit. ¶ Bal⁹

De seculi ognacõe

Lucetiũ

Istuꝺ pñ. br̃ h. intẽdit. In successiõe libti ab ite stato defũcti. fili⁹ filia ve. dũ tñ libi sint. ex cluso patrono succedũt. ⁊ libtus etiam dem admittit ad successionẽ ab itestato sicut si

Repetitis

lib sp extitissz h. d In successiõe ab i testato q; cũq; q; remotioz e in gradu poci oz e i successione. vt in vñ libẽi ⁊ vñ ognati successione. est videre. i vñ ognati ꝺo re gulari pares in gradu parit admittuntur ⁊ in eo priores debent in successione prefer ri. hoc dicit vsq; ad fi. titu. ¶ Balous.

De successiõe libertoz

Hanc de bois

Istꝺ prin. br̃. h. itẽdit. p. l. tij. ta. Pron⁹ ad suc cessiõz libti sñ libis ꝺfũcti vẽiebat. ꝺdito te stõ excludẽ poterat. ⁊ adoptiu⁹ fili⁹ eũ ab ite stati successione non repellebat. hoc dicit.

Quaedã

h. itẽdit ꝺ iur̃ ptorio libt⁹ nullos libos hñs ꝺdito testõ. dimidiã bonoz suoz prono re linquere tenebatur. libi tamen in eius po testate ostituti ñ exhẽdati forẽt pronũ tõtr excludebãt. adoptiuis dũtaxat exceptis cũ quibus patronus ab intestato ad dimidi

Postea

am vocabatur. h. d(¶ h. intẽdit. lege papia

pron⁹ libro pauciores trib⁹ liberis reliqñ ti.si maior erat cētenario sex tertiox ab intestato siue ex testō debebat i porcōz virilē admitti cuz libis.tres vo sibi libi excludebant eundem.(

Sednostra hoc dicit hodie libertus maior cētenario libos ñ hñs vel hñs.ẓ eos exheredans.ẽciã bonox prono tenet reliquē ovito testō. ab intestato vo nl lis extātib⁹ libis succedit i totū.q̃b⁹ extāti

multis bus excludetur.h.o.)

h.o. Jn successiõe libti attinētes proni tã i directa q̃ in trãsũsali linea ẓ grad⁹ progatiam q̃admodũ pron⁹

Sedhoc si viuēt admittūt.h.o(

Alicz i successõe libtoz̃ ora eēt oli. ꝛ alē latinis alē vediticijs succedēt q̃ i alijs. hodie tñ int̃ eos libtos ora nulla manet.ẓ i oib⁹.succedendi modus ẽ idem.h.o.vsq̃ ad fi.ti. Baldus

de assignacõne liberto2um

1 Nsuma Jste ti.br̃ ẓ intẽdit.pronus vnos vel plres libos eẽ e⁹ prãte hñs pt vni eox assignare libtū.p quã assignationẽ ille sol⁹ pron⁹ q̃ ad oia reputat. nñ si libis decedit.ille cui assignatio fcã est. ius pronatus ad alios reuertit.ꝛ viciatur disposito si ad eū casū deueniat a quo incipe nõ pt.h.itẽdit tot⁹ iste ti.Baldus.

de bonozū possessionibus

1 Asbonox Jstud pñ.h.intendit. bonox possessiões a pron̄e i oude fuerūt. emẽdãdi supplẽdi. vl coadiuuãdi iuris ciuil gfa. q̃ opetūt ex testō ꝛ ab intestato .h.o.vsq̃ ad.ℌ.q̃s aũt. Jn glo .i. i pñ.vr̃ g⁹ bonox possessio i ius resonare ẓ possessio bonox sonat i facto ẽm aliquos.l i.ℌ.adipiscimur.ff.de acq̃. poss. ꝛ i.l.iij.i pñ. ff.e.ti.ꝛ sic aliud ipozrat dicẽ bonox possessio qđ ẽ ius .ꝛ alid possessio bonox qz fcm est .ꝛ ẽm aliquos aliud ẽ dicẽ iudicatū solui qz resonat i ius ꝛ continet ſb se omnes clausulas litis.ꝛ q̃ vbum sonat videlz q̃ soluet iudicatum.secus si dicatur solui iudicatum.quia istud sonat in factuz. ꝛ non continet nisi illud quod sonat. ꝛ ideo inferebatur ad.q. contra quoddaz procuratorium in quo dicebatur q̃ domin⁹ promiserat pro procuř.suo soluere iudicatum.naz cum teneatur satisdare pro eo dictas tres clausulas. dicebatur q̃ legitime non p̃miserat.tamen ẽm Ty.idẽ imporat dicere iudicatum solui. ꝛ solui iudicatum. et ideo dictum procuratoriuz defenditur vt.l.ij.ℌ. incertum.ꝛ quod ibi nota.in tex.ff. de pre eoz.stipu. Jn glo. sequenti ibi nõ cognoscens emancipatos.hoc est verū quantum ad successionem ab intestato.cognoscit autem eos.vl quia emancipatos vitio duxerat. Jn glo.quare in fi.So. non discordat. ẓ concordat vt ibi patet. nam pretor potest facere mentionẽ de eo quod est introductū de iure cili ꝛ ẽ vtil p̃toris dispositõ

Quos autẽ lz nõ necessaria (

Pretor non põt facere heredem ipo iure ẓ in effectu. et bonox possessiones ex testō sunt due. vna cõtra tabulas.alia ẓ tabulas. ab intestato vo erãt octo que in tex.per ordinẽ numerãtur. hoc dicit.

Sedeas Quita bonox possessio septima.octaua.ꝛ decima. ẽm iustinianuz correcte fuerūt.cū successiones que per eū deferebant̃ ẽ nõ vẽdicẽt sibi locū.ꝛ vniũsesũt sex tm̃mõ successiones ꝛ bonox possessiones ordinarie .h.o Septima. Hoc itẽdit vltra sex bonox possessiones ordinarias.septima extitit introducta. q̃ locū hẽt vt ex legib⁹ nouis bonox poss̃.datur.ꝛ extraordinaria bonorū possessio nũcupatur. h.o.vsq̃ ad.ℌ.cum igitur Jn glo.ponũt quidã exẽplum aliquod .dic q̃ omnia exẽpla.ℌ.posita per glo.istam in pñn. nõ pcedũt.ꝛ ista est veritas ẽm Jacobũ de ra. et Ty.sequit eũ.(

Cumigitur Temp⁹ bonorū possessioib⁹ operẽs est perendū in liberis ānis.i alijs cētū diex ꝛ eẽ i bonox possessiõib⁹ successoriũ eodẽm vẽdicat sibi locū.dies q̃ c⁹ nihil opat euẽt⁹ expectari ñ oz.h.o vsq̃ ad.ℌ.i petẽda. Jn ỽ.si q̃s itaq̃. nõ. q̃ ñ expectat dies c⁹ nihil opat euẽt⁹. et iõ põe q̃ dat⁹ ẽ ẽmi⁹ q⁰² diex ad accipiẽdum copiã libelli.acceꝑ ẽ copia p̃ª die. nũq̃o poterit seq̃nti die ad vltẽiora p̃gredi. ꝛ dari alia dila⁹.Ito q̃ sic ar.h⁹ tex.cũ frustra expectat euẽt⁹ q⁰² diex(

in petẽda Dies p̃fixi ad bono

h i

Differũ bonorum possessio ⁊ possessio bonorũ

rū possessioez petēdā dēnt eē vtiles ꝛ absq; solēnitate aliq̄ cor̄ā iudice bonoꝝ possessio agnoscit.h.d.vsq; ad fi.ti. ¶ In gl.magna dic nec vz agnicō bonoꝝ poss.fm Ty.ñ de ea ostet i actis iudicis. ¶ In.e.gl. ibi ꝛ cō tra ta.ē nōia.gl nō.otrariū .S. de iofficioso testō.i gl.i.vbi tenebat q̄ filiꝰ emācipatꝰ p terit' poteat dicē testm̄ nullū.ꝛ otra ta. pe tē.de q̄ dic vt ibi dixi. ¶ In.e.gl.ibi sic nec hodie Ja.de are.ꝛ Ty. ipsū sequendo dicit q̄ bonoꝝ possessio vnde cognati hodie est nōia.ꝛ q̄ dixerī otrariū errauerīt.pōe eni q̄ aliq̄s de suis heredibꝰ ē ipt̄ qō seq̄ns in gradu vz admitti ex successorio edicto.oportebat q̄ admitteret ex edicto successorio pretorio.siue de iure p̄torio. qz ñ poterat ꝺ iure ciuili.nā sic̄ duo ñ p̄nt eē dñi eiusdē rei i solidū .vt.l.ñ vt certo.§.ñ duob' .ff. cōmo. ꝛ heres idē est q̄ dñs. gꝰ cū exclusꝰ heres remaneat de iure cīli.qz si fuit heres nūq̄ desinit eē hēs. vt.l.q̄ ñ minor.§ paꝑ .ff. de minor.gꝰ oz de nōitate ꝺ iurī p̄torio p vñ li bi.si ē ꝺ libis vl' vñ agnati si ē de agnatis gꝰ fm ē dicē q̄ iste bonoꝝ pos.viz vñ libi.ꝛ vñ agnati ꝛ vñ agnati hodie ñ sint nōie qz sī nōie i casu p̄dco sñ dubio.gꝰ ꝛ ista glo.ꝛ sic̄s errauerīt.ꝛ q̄ eas sequūt.ꝛ hāc opi.fuit secut'.d. Ja.bu.d.bar.seq̄t opi.gl. hꝰ rep bādo opi.doc.p̄dcoꝝ.nec ob.eoꝝ arm̄. lz ei duo.ñ possīt eē dñi eiusdē rei i solidū.§ ē ve rū eo ꝺ iurī.ß bñ p̄t eē vnꝰ directe aliꝰ vo vtilit.ꝛ sic ē i hēditb'.nā ille q̄ pꝰ fuit hēs ꝺ iurī cīli.hēs dirēe remanebit.aliꝰ enī poterit adhe ꝺ iure cīli hēs eē vtilr vt scripti dē.d.bar.i. l.ex otractu.ff.de re iudi. ¶ Baldus.

De acquisicōe per arrogationem

Est et alterius

Istud pñ.br̄. h. itēdit. Arrogacōe oli vnitatis fiebat adq̄sicō .p quā i arrogacōz.bō oia arrogati.q̄ capit.diminucōe ñ pibāt.plēo iure ñ trāsibant lz hodie q̄ ad

Mortuo vsūfructū trāse āt .h.d lb. d. Arrogatoꝛ eē in aduēticijs.filio arrogato .i eꝰ ptāte ostituto decedēti.succedit.ñ supstites descēdētes vel i plures descēdāt de gestis enīz p arrogatum ante arrogacionem arrogatoꝛ de iure conueniri non potest.hoc dic̄. vsq; ad fi.ti. ¶ Baldus.

De eo cui libertatis cā bona adiicīuntur.

Accessit Istō pñ.br̄.h. itē dit p vnitatez adq̄sicō fit. cū i vltīa volūtate libtate relicta. ab eo cꝰ hēditas ñ adit eꝰ bō aliq̄s adijci sibi petit.q̄ cāu libtates tā dire cte q̄ fideicōmissarie hēbūt effectū.ꝛ fisc'eē pt̄ idistincte petē vt hac cā sibi bō adijciant q̄ bonoꝝ adiectō ñ fit. ñ p petētem caueat idonee creditoribꝰ. vel vni nōie oīm credi toꝝ.se satisfacturum q̄busc̄unq; h.d.

Hoc rescripto

lb. item dit. q̄ testāmēto codicillo vel alia vltīa volūtate sūt libtates relicte.p̄t eaꝝ obtuādaꝝ cā bonoꝝ adiectō peti qō tā defūctoꝝ q̄ libtatis fauore extitit introductum. hoc dicit.

Si is qui

Nō ISpicit qō p̄e de iure spāli occurrit. ꝛ libtas sit p̄stita irreuocabilr ē ꝛ q̄cūq; siūt it̄ viuos trāhūt ad vltīas volūtates.ꝛ eoꝝ. nō i vēsq; repiat rō identitat.h.d.vsq; ad fi. ti.

De successiōibz sublatis. que fiebāt per bonoꝝ vēdiciones

Cū autē Iste ti. vsq; ad fi.h. item dit. Olī due alie successiōes p vnitates vigebāt q̄ tñ hodie sī correcte. ꝛ i iudicijs ātiq̄ solēnitas ē remota.h.d. vsq; ad fi.tituli. ¶ Baldus.

De obligacionibus

Nunc trāseamus

Istud principium breuiter .h. intendit. Obligatio est iuris vinculum. cuius necessitate astringimur alicuius rei solue de.fm nostre ciuitatis iura.ꝛ obligatio.alia ciuilis.alia pretoria est. Item obligaciones.alie ex contractu. alie ex quasi cōtractu.alie ex maleficio.alie ex quasi maleficō que omnia seriatim sunt in tex. ¶ In glo. rubrice. videtur q̄ obligaciones non sint matres actionis. Nam in.C. ꝛ .ff. permixtim tractatur de ipsis. et non preponitur de obligacionibus. seꝺ enim potius de

De adquisitione p arrogā
De eo qui tutor' causā
De successionib' sublat'
De obligationib' &

actionib'. So. ſm Ty. i ti. de act. ⁊ ob. licet ibi preponat actio. ē tñ ibi ordo pūsus. cū debeat p̄poni obligatio. ¶ In glo. i. in fi. glo. hic tenet q̄ obligacōnes sunt de iure gētium introducte. glo. tenet idē i. l. stichū. §. nālis. ff. de soluc. ⁊ hoc vī ibi seq̄. o. bar. otra quod videtur ter. in. l. si io quod vñs ff. de condic. inde. vbi videtur q̄ eo iuē est naturale debitum. quo ⁊ libertas. sed lib tas est de iure naturali vt in §. ius autez gentium. Idem tenet. o. Jac. bu. i. l. ex hoc iure. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ ſ. de ac. in prin. pro solucione huius. q. est sciendum q̄ quadruplex ē obligacio. quedaz que venit ex illa racōne que est. §. de rerum diuisio. §. per trā dicionem. ⁊ in. l. i. in prin. ff. de pact. ibi viz nihil est magis cōsentaneū iure naturali. q̄z quod dueit obseruari. ⁊ hoc qñq̄ tēdit ad obligādū. qñq̄ ad liberandū. primo casu si coadiuncta fuerit iuri ciuili. ⁊ ab eo vestimentum receperit. inducit actōnem. et effectum exactōis vt. l. legitima. ff. de pact. si vero nō adiuuet adminiculo ciuili. tres habet effectus. nam compensacionem inducit vt. l. eciam. ff. de compensacōni. repeticionem impedit cum distinctōne tamen que est. ff. de condic. inde. l. i. ⁊ ei fideiussor accedit vt ſ. de fideiuss. in prin ¶ Quedam vero ē nālis obligatio. que venit ex equitate ad liberandum. ⁊ hec alios effectus parit. q̄z naturalem obligacōnez tollit ipso iure. vt dicta. l. stichū. §. naturalis. licz inducta ad obligandum liberatoriam tollit ope exceptōis. vt ibidē. quia pmptiores sumus ad liberandum q̄z ad obligandum. vt. l. arrianus. ff. de act. ⁊ ob. ¶ Preterea per hanc inducitur repetitio eius qđ inistitute est solutuz q̄z remanet vinculum naturale obligatorium eē liberatorium inducit. vt. l. si nullus §. pactus. ff. de pact. ¶ Tercia est naturalis obligacio que venit ex illa equitate. que dicit benefacientibus benefaciamus que est i. l. ꝟ si lege. §. consuluit. ff. de petitioīb' hered. ⁊ ista est duplex quedaz est reuocata ad precepta iuris ciuilis ⁊ iuris ciuilis ad miculo corroborata. ⁊ ista parit obligacō nē efficacē. ex q̄ iudicis officiū introducit. vt. l. i. §. p̄on'. ff. de officō p̄fec. vr. ⁊ l. si nō sortē §. libt'. ff. de odic. inde. q̄uā vo remanet in dicta generalitate ⁊ ad precepta iur' ciuil' non est reuocata. ⁊ ita nullum effectuz hz iuris ciuilis. nec compensacōnez inducē di. nec per errorem soluti repeticōnem. vel retencōnem nisi forte quis soluisset numerare volens. quo casu repeticio impeditur vt. l. si numerandi in prin. ff. mandati. ¶ Ex quibus colligitur vnde ⁊ ex q̄ iure sit obligatio introducta. dicit tñ. o Ja q̄ proprie truendo obligacōnem. ⁊ materiaz actōnū omnes sunt naturales. licet postea hēant adminiculum ciuile. per quod de necessitate postea fuerūt introducte. vnde potest dici q̄ hic diffinitur solūmodo obligacō nāt que adminiculū ⁊ qualitatē sūpsit ex iure ciuili ꝟ hoc qūo posset subsistere obligacio ciuilis sine naturali. cuz qualitas sine sbiecto sbsistere non possit ar. l. eius. qui in prouinciam. ff. si cer. pe. in fi. Respondeo hz est possibile ad similitudinem possessionis que dicitur vivelz naturalis. duplex tam per adminiculū ciuile. ⁊ tamē sublata naturali. ciuilis per se remanet. vt. l. clam possidere. §. vlti. ff. de adqui. poss. ¶ In gl. sūt enim in fi. hec gl. procedit i profecticijs. et aduenticijs bonis. de iure antiquo. ꝟ ō iure nouo in bonis aduenticijs. ſm quod filio remanet proprietas vt. §. de adqui. per arro. §. i. forte non impeditur adquiri ciuilis obligacō. filio. otra patrem. licz eius exercitium impediatur. durante patria potestate. Idem dicit quedam glo. q̄ actōnes possunt cedi filio otra patrem i. l. actōnes ff. de act. ⁊ ob. ¶ In gl. sequenti in p̄n. No. p̄n. h' gl. q̄ vult q̄ applone rei. otieat fēm gl. vī idē dicē in. l. i. i fi. ff. si cer. pe. ⁊ az. nōt idē i sūma i ti. ō act. ⁊ ob. ex q̄b' gl. iferē ar ad. q. statuti aretini q̄ cauet. q̄ p q̄libz q̄ntitate pecūie petita. soluant. xij. denarij p liba. ⁊ fiat vēa solucō directo tpe lit'. otl. vel tpe otūacie. Aliq̄s pecijt aliqđ fēm. vl aliq̄s pecijt q̄ lis otestet. ⁊ sic ē fēm. otumax ē reus. nūq̄o valebit p̄cess' tal' otumacie. siue fuerit solutū. siue nō. certe vēe gl. faciūt i ar q̄ nō. ⁊ sic vī posse determinari p vēas gl. circa hāc. q. puto dīam faciēdā. cū est enī post libellū q̄ otiet q̄ntitatē pecunie q̄ pecijt alia q̄o fēi vt q̄ lis otestet vl q̄ iuet ō calūnia. q̄ sūt fēi. ⁊ re' ē otūax puto q̄ p̄cess' valeat absq̄ eo q̄ solutū sit dariū. qđ venōnt vba i statuto appōita. puta q̄ soluat daciū tpe lit'. otl. vl otūacie. nā p hec vba declaratur q̄ mēs statuentiū fuit dirēe daciū ō eo sup q̄ oz lis otestāi si otūax opet. vez qz lis ñ dicet otestāi sup fēis petit'. sup p̄uctōe libelli iō sup eis daciū solui ñ oz q̄uā vo sūt fēa q̄ in libello petunt vtputa q̄ q̄s exigat pi

) hz

scrip.xxx.ānoꝝ. Baldus.

Quibus móis recontrahitur obligatio

REcótrahitur Istuꝺ pñ.bꝝ. h.ꝺ. Mutuum qꝺ ꝺtrahitur cū alio qꝺ ꝺe meo ꝺnis tēs pōꝺē nūo vel mēsura. ti bi ꝺo vt tuū fiat.ꝫ reꝺꝺas ꝺe eq̄li bōitate tātū ꝺē. sic appꝛatū est. qꝫ ꝺe meo tuū fit. et ex eo nascit actio q̄ vocat certi ꝺictio. h.ꝺ Jn gl.i.ī fi. gl.ī.H. q̄nimo. pōit nouū mo ꝺū q̄ vestit pactū viz p iuramētū. vt.l. iure iurā ꝺi. ff. ꝺe opis lib. Sz az. tenz qꝫ fint ser tīm moꝺi vestiēꝺi pactū nuꝺuz. nec potest ꝺici ꝓ.l. aucte vestiat pactū. quia potiꝰ ꝺicitur pēm foueri per.l. qꝫ vestiri. ꝫ non agitur ex pacto vestito. ꝫ ex.l. fomentū pactioni ꝺante. C. ꝺe ꝺonac. l. ñ quis argentum. Jtē nō pōt vestiri pēm pollicitacōe. nec iureiurā. qꝛ illuꝺ pactū ꝺicit eē vestitū. qꝺ in tota sua spē vestitur ꝫ in oī suo casu. ꝫ pollicitacōe ñ vestit pactuz ñ solūmō cum q̄s ꝓmittit rei pblice. nec iureiurā. ñ cū inꝛpōitur ꝓpē libtatē. gꝰ remanēt ser mōi pactuz vestiendi fm az. Sz fm hoc quero fm glo. que sit ꝺra inter pactum vestitum re ꝫ rei interuētu. glo. ponit vnam rationem quā ꝺoct. reꝛobant. qꝛ pōt econtra eē ꝓ i aliis pactis vestitis aliter qꝫ rei interuētu. res inꝛuenit ꝺuꝺū post pactuz. ꝫ ideo fm eos ꝺic ꝓ rō ꝺre ē. qꝛ illuꝺ pactū ꝺebet vestiri. in quo res ꝺesinat ad qꝺ contrahitur obligacio nulla facta verboꝝ ꝺesignatione. vt patet i mutuo. vbi rei traꝺitio ꝺesignatur. absq̄ verboꝝ alia expꝛessione. ꝓ reꝺas mihi rem equalis bōitatis. ß in pēis que interuentu rei vestiuntur. interuētu rei soluis absq̄ alia ꝛboꝝ expꝛessione. nō ꝺicant ad quiꝺ obligacō sit ꝺtracta vnde ꝺiūsa sunt vestimenta re. ꝫ rei interuentū. Sz oppono. ꝓ eē ꝺēis ser mōis non ꝺicat pactū nuꝺum vestiri. Nam ars imitatur naturā. vt.l. aꝺoptio. ff. ꝺe aꝺopt. ꝫ quoꝺ nō. S. ꝺe aꝺopt. H. ꝫ illuꝺ. ꝫ quis non pōt ꝺe natura ꝺici vestitus niſi fuit nuꝺus. ergo nec pactū quoꝺ nunq̄ fuit nuꝺū. pt ꝺici vestitum. Ro. ꝺicitur vestiri impꝛopē. sic impubes impꝛopꝛie ꝺicitur inteſtatus q̄uis non possit testari. vt. S. ꝺe heredi. ab inteſt. in pꝛin. hē et in ꝺiuina scriptura. pelle. et carne vestiuit nos ꝺominus.

gnꝰ vel eꝺificz ꝺomū. ꝫ ß iter facta puto eē ꝺifferentiam. queꝺā enī sūt q̄ cōit extiacōz recipiūt vt ꝓ fiat ꝺomus vel ꝓ i vinea laboꝛetur ꝫ filia. ꝫ ī istis ꝺeberz ꝺatiū solui. Ar. ꝺēarū glo. queꝺā sūt facta que extiationem non recipiunt vtputa ꝓ quis recolligat pignꝰ vel faciat vxoꝛē ꝺsētire ꝫ filia q̄ cōiter extimabilia non sūt. ꝫ in istis puto ꝓ ꝺatiū non ꝺeberet solui. Mā ꝛbū rei generale i statuto positū. ꝺeclaratur ꝫ limitatur per ꝛba sequētia. ꝺū vꝝ extiatō cētum ꝓ libza. Mā vꝝ se referre aꝺ res extiabiles qꝺ veꝛ puto. ꝫ sic faciēs talia ꝛba extimauit ī libello factuz. qꝺ pecit. qꝛ tunc illuꝺ qꝺ non ē extiabile cōi extimacōne. q̄ ꝺeꝺucta esset. ꝫ verbū extiacio positū in statuto nō ꝓfet limitare ꝛbū rei. in cāu ꝺubio. cuz res sit certa ꝫ inextiabilis ꝫ hāc ꝺetmiacōz ꝓbo p.l. ꝺies. H. i. ff. ꝺe ꝺā. infec. ꝫ l. ita aūt. H. gessisse in prin. ff. ꝺe aꝺmi. tu. Nam ledicit ꝓ tutoꝛ tenetur ꝺeponere pecuniam pupillarē in ēptōez ꝓꝺioꝝ collocāꝺā. aliaꝰ priuat. Pone gꝰ ꝓ tutoꝛ ꝺe pecūia pupillari hēāt. xx. nūq̄ ꝓuabit. certe nō. qꝛ cā ꝺ positi eꝰ ē emptō ꝓꝺioꝝ que nō pōt fieri p xx. solꝺos. ꝓ H ecia inꝺuco ꝺecisionē cuiꝰ ꝺā. q. ꝺetermiate p. ꝺ. bar. ī. ꝺēa. l. ꝺies. H. si ꝓꝺ ait. ī fi. ꝺit ipe pone ꝓ ꝺe q̄lz otractu soluat ꝺenariꝰ extiacōis rei ꝺe qua celebratur otractꝰ hitꝰ est otractꝰ ꝺe re cōiter iextiamabili. soluet ne ꝺatiū. certū ē ꝓ non. ꝓ H fac qꝛ sequētia ꝺeclarāt p̄cꝺētia. vt. l. hē ꝺes. H. ß si notā. ff. ꝺe testis. ꝫ nō. S. ꝺe reruz ꝺiui. H. itē lapilli. Jn glo. q̄ incipit ꝓpꝛie ponit. nō hāc glo. q̄ fac ī arm. aꝺ. q. q̄ facilr possz oziri ex statuto aretino q̄ cauet. si q̄s fuerit negligēs vel remissꝰ i petēꝺo aliqꝺ ꝺebitū. alicꝰ quātitatis pecunie. vel rei sibi ꝺebite. ex aliq̄ otractu. sedecī ānis. vlteriuꝰ non auꝺiat. ꝫ sibi pꝛescriptū sit. pone ꝓ aliq̄s ē ꝺebitoꝛ ex cā stipꝛois. siue instri. Et sic solūmō ex pte vniꝰ orta obligatio. fuit negligēs vel remissus. per sedecim ānos ī petēꝺo. ꝺēm ꝺebitū. nūq̄ erit ei ꝓscriptū. hec glo. ꝫ iura p ipaz allata cū ß. faciūt ī arm. ꝓ nō sit ei pꝛescꝑtū. cum non possit ꝺici ꝺebitoꝛ ex otractu ꝓpꝛie. cū ex parte vtriusq̄ nō sit nata obligacō. ꝫ ex pte ꝺebitoꝛis tm̄ moꝺo. ꝫ ꝛba ꝺci statuti ꝺebeāt ꝓpꝛie intelligi. nō āt trahi aꝺ ipꝛopꝛiū itellectū mari me cū ꝺictū statutū sit otra ꝺispositōez iur cōis. maiꝰ tps ī ꝓscribēꝺo actōni tribuentis. s. xxx. vel. xl. ānoꝝ. vt. l. sicut. C. ꝺe pꝛe

Gl.tñ in dicto .H. ꝙnimo .ꝛ Ja. bu. videtur tenere ꝙ vestimenta pactoꝝ sunt duo. scilicet rei interuentus .ꝛ coherentia ꝺractus etñ tu ꝙponis de verborum obligatione vbi res non interuenit anteꝙz obligatō interpelletur .Respondeo ꝙ quedam sūt pacta que trāseunt in specialem modū cōtractus vt stipulatio ꝛ ista vestimentum hñt de se.ꝛ non dicūtur vestiri vñ pereūt actiones vt dicta.l.iurl. iurl. i pñ.q̄dam vero i spāle nomē ꝺractꝰnō trāseūt.ꝛ hec oportz vestiri rei intuentu vel ꝺractꝰ coherentia pmū probatur in.l.ex placito.C.de rerum pmu ſm bar.in dicto.H. quinimo.Jac.de are.e i pe.quos sequit Cy.in.l.legem.C.de pact. dicunt ꝙ pēm vestitur solummodo rei intuentu.re aūt verbis. lris ꝛ ꝺsensu non ꝙa in illis transit in speciale nom̄ contractus etsi opꝰ.de dicto.H.quinimo.dicūt ꝙ coherētia contractus nunq̄z pactuz vestitur.pēm enim solum vocatur nudum.quia causaz ſbſistendi non habet.ꝫ pēa que trāseunt in speciale nom̄ contractus habent ſbſistentiam.ergo pactum nudum quod apponitur iuxta contractum reputatur pars conuentionis apposite in contractu propt̄ contiguitatē ipius quia que immediate fiūt videntur ineē.vt.l.lecta.ff.ſi cer.pe.ꝛ dictus.H.ꝺquinimo debet intelligi ſm hāc determinatōez ſm predictos doct. Cōmunis tamen opi.ꝛ est.ꝙ pēm ſex modis vestiatur ſm ꝙ az. tenebat.ꝫ ſm hoc oportet ꝙ vestimentū consensus.vel non dicatur vestimētuz. vt ſufficiat in omnibus pactis. nam quodlibet pactū vestitū hz i ſe ꝺsēſū. gꝰ vel iudicabit vestitū ab ipo ꝺsensu.vel nullū. So. in pactis que vestiūtur consensu vt emptō vēditio.ꝛ al de quibus .ff. de oblig.ex conſe.cuz ſe.ꝺsensus ē magis elegans ꝛ singularis q̄z in alijs.ꝛ ideo in eis habet vestire.et in alijs non. Alteriꝰ q̄ro quia videmꝰ ꝺdo fit pēm vestitum.videndum est gꝰ quid ſit pēm nudū.glo.in.l.iure gētiū.H.ꝫ cum nulla.ff.de pact. dicit ꝙ pactum nuduz dicitur ꝺdo non habet cām ſbſistendi ſbiectiz.nā vt S.dictū est pēa vestiunt. gꝰ pēa non hñtia cām ſbſistendi dicunt nuda Sed q̄ro de exꝰ.Pe.cuiꝰ fuit p̄cedēs opi.dicit ꝙ nuduz pēm dr ſi non fueris interrogatꝰ pmittis.x. ꝛ tu pmittis.vl ꝙ promissio p̄cedat.ꝛ interrogatō seq̄t vt ꝓbatū ē in.l.i.C. de vsuris. scz ſi supponas paciscētes valere voluisse.eo modo quo potest.aliaſ nullo modo valere potest ēciaz vt pactū.vt.l.an inutilis ff.de acceptilat.ſm vnam lect.ꝫ ſm Ja.de rauen. posses ponere multa exempla. pone eniz ꝙ fiat aliquod pēm quod non trāsit in speciale nom̄ contractus. ꝛ res non intervenit.illud pactum nudum dicitur. aliās aūt re interueniente. vel nom̄ speciale contractus sumente.dicitur pēm vestitum ꝛ est pacti vestiti effectus.quia ex eo oritur actio.ꝫ ex nudo non regulariter.quod fallit in casibus no.in dicto.H. sed cum nulla in glosa. que incipit caute ꝛc .

Jſ quoq; Hoc intendit Jnvebitum per errorem solutum recipiens.re obligat.ꝛ ex ꝺractu tenetur .ex pupillus in contractibus vel q̄ ſi qui recontrahuntur absq; auctre tutoꝛ. minime obligat.h.d.vsq; ad H.ite is Jn gl. q̄ incipit vñ tenet. Sz q̄ro q̄ rō est i primis duobꝰ casibꝰ ꝙ solutū indebitū.ñ repetit gl i.l.ea q̄.C.e.dic ꝙ rō ē q̄ in vno grauat in alio releuat.ꝛ econ̄.ꝛ ille q̄ soluit ex illi cāis vī releuari.a pena dupli quā soluisſz ſi fuisſz i iudicō duēt.ꝛ negasſz.ꝙ negasse p̄ sūitur.ꝛ qꝛ reoꝝ nā ē negare .i alio viz ꝙ ñ repetat solutū indebitū grauat.hec ratio nō ē bona ſm doc. ꝛ iō dic ꝙ ē ratio qꝛ vī datū ex causa trāsactōis.vñ ñ repetit vt i hac glo. ꝛ itellige ꝙ solutū ex his duabꝰ cāis primū erat debitū ab isto soluēte.vel ab alio .ꝫ ſi a nullo debituz erat.tūc repetet.et ita itelligit.l.ea q̄.per glo.ꝛ doc.cōit Jn glo.ꝫ qualit tenet.ibi nullo modo.ꝛ est rō qꝛ caret cōſēſu qui req̄ritur in nāli obligatiē.Jbi de auct.tu.pupillꝰ.dic ꝛ ē rō .qꝛ.l. resistit obligacōi.ꝛ ideo nulla nascit nālis vel ciuilis ar.l.is.q̄ bonis.ff.de ꝝbozꝝ.ob. Jbi ß restituit.qō ꝛeꝝ ē pꝰ q̄z solucōz fecerit ñbi debite q̄titatis.qꝛ tē nullatenꝰ restituī ē cū illa solu° fiat ex necessitate vt.S.q̄busalie.lz H.ex ꝺrario.ñ forte pecuniā nō hrēt saluam vt dicit ibidē. Jbi idē ꝙ i pupillo dic maiore infante quē S. dixi naturaliter obligari. Jbi nāliter ꝛ cū effectu. dic ꝙ rō ē qꝛ vlꝰ ē iure cōi vt.l.ñ vī.C.d i ite.resti.

Jtem ſ cuí Commodatum qō ē cū vtēdum q̄o gratis ꝺcedit.re cōtrahit. ꝛ i eo q̄s de cāu ñ tenet. nec culpa casū p̄cedat p qō ā mutuo differt i q̄ ad recipiētē mutuū casꝰ fortuitꝰ spectat qꝛ i eū rei mutuate transit dñiū i cōmodato neq̄q̄.h.d. Jn gl.ß no i fi.Sz an furtuz sit casꝰ fortuitꝰ So.furtuz

nō est casꝰ fortuitꝰ regulariť. fallit aūt qñ puideri nō pt.vt qz factū est.a persona domestica vł fāiliari qz tūc inť casꝰ fortuitos nūat.vt.l.eū .ℌ.ibi scribit.ff.de furt.ꝛ Ty. põit i.l.i.C.de ꝺmo. ¶ In glo. q̄ incipit al exactissimā ibi.ℌ. inťou.ꝛ ió qz tūc otractꝰ celebrať tm̄mō.gra vātis. vñ venit dolus ꝛ lata culpa.q̄ eq̄parať dolo.ƀ glo.de culpa nō dicať.vt.l.q̄ nerua.ff.depōiti. Jbi.ℌ. ƀ ita.ꝛ est rō . qz otractꝰ fuit celebrať gra vtriusq;. Jbi ꝛ ƀ gñaliť vt hic.qz otractus solūmodo fuit celebrať gra recipientis.ꝛ hec gl. cū istis supplecōnibꝰ vẽdicat sibi locū.i otractu cuiuscūq; rei.cꝰ dūium ñ transit i recipiẽtẽ. Jn glo.sic ℌ. loca. Jntellige ƀ ñ m̄ces inťucit.alias si i spẽ otractus ẽ innōiatꝰ ꝛ agẽť pscptis ꝟb vt.l.ñ olei .ff.loca

Preterea hoc itendit depositū re otrahit.i q̄ nō teneť depositariꝰ niſi de dolo.ꝛ lata culpa.ꝛ mala electō ẽ eligẽti iputāda. h.o.bť.

Creditor ℌ.dicit . Pignoris obligatio re cōtrahitur.ꝛ in pignoraticia.vel venit dolus.vel lata culpa vel leuis.qz pignoris obligatō vtriusq; gra celebrat .h.o.vsq; ad fi.ti.

Jn glo ƀ q̄s in fi.vbi distiguebat.bulg.q̄ a debitor rẽ perditā asserit.ꝛ tẽ pbz culpā debitor ñ vult.aľ ꝟo ñ ꝺbitor diffiteret rẽ pditā tẽ creditor pbat amissionẽ ꝛ cām depditōis.ꝛ p ℌ ac opi.facit.ff.loca.l.ñ fūdū ℌ.impator.de picul.tu.l.ñ tutor Ja.de are p alia verba ℌāc opi.sequebať.dicẽs. q̄ a creditor agit contra creditorẽ.ꝛ asserit eū i culpa perdẽdo pignꝰ.ꝛ pbabiť debitor. vt.l.ñ creditor.C.ꝺ pig.act.siue ℌ dicat ad fūdādū itẽcionẽ suā siue ad iuuādū.a agẽte creditore ad debitū.dicat debitor .tu m̄ dẽs racōne culpe.quā amisisti in perdẽdo pignus.volo q̄ ꝺpenseť. in eo qꝺ plus est m̄.tu restituas .aut debitor recipiet rẽ pignor.l.soluto debito.ꝛ creditor diť ego remtuā amiſi.tẽ creditor pbz casū.ƀ hec opi.ñ ẽ ꝟa. qz paria sūt debitorẽ ꝺfiteri pignus ꝺpositum.ꝛ creditorẽ pbare ꝺpoisse ꝛ scꝺo cāu non pbat debitor.ergo nec p°.ꝛ ió gl. alibi aliť diť.viz.q̄ debitor probz p° creditorẽ dolo vel culpa perdidisse .ꝛ ℌ pbato potest creditor pbare q̄ casu perdiderit. Jstuꝺ no.ff.de evẽdo.l. si q̄s ex argẽtarijs .ℌ.vlt.ꝛ dco.ℌ.iperator.ß hoc est falsū. q̄a nō expectāt q̄ creditor pbet ñ ꝺpoisse culpa ideo condemnaretur omnino probata culpa per debitorẽ.vt.l.ad pbacōnẽ.C.de probat.ꝛ ideo glo.hic ꝛ in dicta .l. ñ creditor.melius dicit ſm pe.ꝛ Ty.ꝛ ratio determinat.huius glo.est ſm eos.quia creditor pbāꝺo amisisse . probat causā amissionis. qz testes debẽt deponere dictū suū cū rōe sufficiẽti.vt.l.solam.C.de testi.vnde de necessitate deponẽt de cā amissionis .ꝛ sic fūdatam habet.creditor suā intẽcōnem. nisi debitor probet culpaz . ¶ Seꝺ quero quō creditor pbabit casū qz forte ñ ℌz testes q̄ viderit quō pꝺiderit.Reo p dicturas. q̄a pbabit se itrasse insulā ꝛ q̄ ibi cōsueuerūt eẽ latrones ꝛ predones.ex his cōcluderet presūptie.q̄ recursu latronū perꝺiderit ar l.non omnes.ℌ. a barbaris.ff.de re milita tari. Baldus.

De verborum obligationibus

Verbis Jstuꝺ pñ.h. intẽꝺit per stipłonem que interrogatōe pcedẽte.ꝛ respōsiōe ſbsequẽte . grecis vel latinis verbis itelligibilibus perficitur . verbis obligatio dicitur cōtrahi.ꝛ si certum sit in ea deductū. certi cōdicio.vel ex stipulatu agẽꝺi erit ex ea.hoc ꝺicit vsq; ad .ℌ. omnis stipulatio.

¶ In glo.que incipit est autem i fi.hic diffinitur stipło put ẽ otractus.ꝛ sic in facto cō sistit.ꝛ ideo bene dicitur verborū cōceptio verū qz aliq̄ glo. dicūt q̄ stipulatō est verborū obligatio ẽ notanꝺū q̄ alio mō pōt diffiniri stipulacō.ꝛ sumetur p illo contractu resultāte ex illa conceptōne verborum ꝛ est ius descẽdens ex otractu qui est facti vt scribūt doc.in.l.quinta.ℌ.stipulatio .ff. e. ¶ In glo.niſi in casu in fi.quod est verū ñ in tribus cāibus vbi valeret stipulatio eẽ si incertū eẽt deductū in ea.siĉ ẽ legatuz i alimẽtis.i dote.ꝛ ꝓter viā reficiendam. vt no.i.dicto ℌ.gener.ꝛ ẽ ratio ſm Ty . qz i istis ẽb' casib'. q̄ ẽ icertitudo i stipłone dotis videoz tm̄ stipłari. q̄ntuz ad dotem sufficit ſm facłtatẽ pr̄imonij. in stipulatione ob viam reficiendam . q̄tum sufficit p ipa reficiẽda.sic ocluꝺit .q̄ nunq̄ valet stipło vel legatū ñ certum i ea deducatur esse vel per relacōnem ad aliud . seꝺ certe dicẽꝺū ẽ.q̄ i dcis trib' casib'.fallit regula q̄ ñ valz stipło vel legatum.si incertum deducatur i eis.qz si dicemus.q̄ i his casib'

esset certum per relationez ad aliud. tunc
ꝛ legatum incertum nunq̃z viciaretur. ꝙa
legatum datur ob metuz. vt. l. nec adiecit
ff. pro socio. et tamen nisi certificetur quã
tũ. non valet. vt. l. i. ꝛ quod ibi no. ff. de le.
ij. ꝛ in dicto. ℌ. geñ. ꝛ si per relationem ad a
liud. videretur quis legare quantuz quis
viuit. quod tamẽ non posset de iure defen
di. ꝛ ideo ℭy. in. l. i. ℭ. de dot. promis. non
videtur bene dixisse propter quod reprehẽ
ditur p. d. bar. i. l. ita stipulatus in pñ. ff. de
verbo. ob. ¶ In glo. s. verbis ibi fuerunt i
ta. quod nõ. pro libellis posicõnibus ꝛ a
lijs actibus iudicialibus quia non viciãt
nisi aliquid superfluum addatur dummõ
substantialia sint in eo iusta. ¶ In gl. sequẽ
ti. Glo. videtur innuere ꝛrarium in. l. hãc
i fundi vocabulo. ff. de leg. i. vbi dicit glo.
ꝙ quis potest alterare significatum nomi
nis appellatiui. quia asino potest imponi
hoc nomẽ equus. ℌo. potest dici ꝙ hec so
lutio in stipulatõne vbi magis verba con
fũdentia sũt. q̃z in legatis. ibi vero loq̃mur
in legatis in quibus desideramus mentez
vl potest dici ꝙ ibi cõstabat ꝙ testõz volu
erat alteraẽ nomina appellatiua. quia pre
dixerat q̃tiẽscũq̃z dixero de boue. volo in
telligi de asino. vnde forte idẽ esset hic si p
mittit q̃tiẽscũq̃z dixero a. volo intelligi pro
mitto. nã tunc stipulatore interrogante.
rite contracta erit obligatio. ꝛ sic intelligẽ
do possum⁹ dicere. ꝙ hic non erat certũ. ꝙ
promittẽs vellet. ꝙ per. a. intelligeretur p
mitto. ¶ In tex. in ℵ. vtrum ibi si vterq̃ sti
pulantium intellectuz huius lingue hẽat
Bauoi per se vel interpretem. vnde vnus
latinus qui non intelligit grecum. posset
stipulari cum eo. adito interprete referenti
vni. quod alter dixit. ꝛ econuerso vt. l. i. ℌ.
vlti. ff. e. ti. ℌed tunc opp. quia ꝑm hoc vni
creditur quod esse non debet vt. l. iurĩur.
ℭ. de testi. ℌo. si notarius scribit instrm sti
pulationis. est ille qui ẽ interpres. q̃ interp
tatur vtrunq̃. ꝛ tunc ei soli creditur sicut
videm⁹ in vulgari sermone legis. illud qõ
ab aliquo est scriptum contrahentibus rei
iudicat. soli creditur vt. l. si quis decurio
℃. de falsis. si vero notarius non haberz
noticiam vtriusq̃. ꝛ periciam loquele. tũc
si posset in terra. vel in loco conuentario
duo interpretes reperiri. non sufficit vnus.
alias vni soli stabitur vt in autentica. de
non alienan. ℌ. quod autem. et dixi. ℌ. in ꝑ
hemio ℌ. vltimo nec erunt isti testes. sed di
cunt interpretes. ꝛ sic non ob. contrariuz
℘ed quomodo conficiet notarius instrm
inter grecum ꝛ latinum stipulantes adhi
bitis interpretibus. ℜespondeo ꝑm. dñm
bar. ꝙ notarius scribet ea forma. qua scri
beret instrm si duo quos intelligeret con
traxissent. demum subiunget predicta sic a
cta fuisse inter dictos contrahentes vt cõ
stat mihi per interpretationem talis. ꝛ
talis. adhibitorum ad interpretandum
voluntatem dictorum contrahentium.
.qui interpretes mihi retulerunt omnia
predicta. vt supra patet inter predictos
contrahentes gesta fuisse. tali grecis ver
bis obloquente ꝛ tali teutonicis. ℘ed si
notarius intelligeret loquelam vni⁹. pos
set subiungere hoc modo. ꝛ predicta acta
fuisse inter predictos contrahentes. cõstat
mihi non obstante ꝙ talis loqueretur gre
cis verbis. per interpretationem talium
qui declarauerunt mihi dictum grecum.
p̃dictis verbis grecis. omnia predicta ges
fisse. ꝛ ita etiam poterit fieri in iudicijs. si
examinentur testes. qui non intelligerent
ita dicit. do. bar. fecisse dum assideret pis
sis vt recitat in dicta. l. i. ℌ. fi. ff. e. titulo.

Omnis stipulacio

Stipulacõnum. alia pura. alia in diem. a
lia sub conditione. ꝛ ex pura statim. cessit
ꝛ venit ius agendi. ex ea que in diez. cessit
sed non venit. ꝛ ideo ante diem transactaz
ex ea male agitur. h. d. vsq̃ ad ℌ. ach stipu
lacõnes. ¶ In glo. i. stati. ibi p̃ue intelligẽ
dũ. ℭx hac glo. ꝛ iurib⁹ allatis i ea iferẽ i
ar. ad. q. ℙõe tu dẽbas m̃. r. sb dditõe si na
uis ex asia venerit ad penã mille. nũqd euẽ
t⁹ ddicõis. stati te obstituat i moza vt i penã
incidas ñ ea die q̃ vẽit ddito des. r. certe nõ
ar. l. qd dicim⁹. ff. de soluti. nã dz idulgẽi m̃
aliqd tps ad soluendũ purificã ddicõe.
¶ In. e. gl. fi. hec gl. vr̃ velle ꝙ. r. dies dẽant p̃
figi debitori ex obligatõe puã ad solutõz
ꝑpt̃ qd est sciẽdũ ꝙ q̃dã dilati. dãt. a. l ℌ. q̃s
q̃s p̃t soluẽ bñficio spãli. istud p̃t repiri in
tb⁹ cãib⁹ viz in dote q̃ dz solui si est in reb⁹
mobilib⁹ ℌ. annũ ℭ. d rei vr. act. l. vnica. itẽ
i ddẽnati. q̃bus dat q̃rimestre tps vt. l. fi
℃. de vsur. rei iud. ℑtẽ in eo qui stituit se
solutuꝝ aliquid. ꝛ hoc est temp⁹. r. dierum
vt. l promissor. ℭ. de osti. pecu⁹. quodda ve
ro est tps ad qd miseratõnis cã indulget

ñ ſtuo ẽ qꝺ vaĺ obligatis pure ꝺe qꝫ ꝑẽ
ti.l.qꝺ ꝺicim⁹.ff.ꝺe ſolucõib⁹ ⁊ .l.ratũ.e.ti
ñ ſtuo ẽ breue ⁊ lõgũ ꝓut iuꝺex illuꝺ mo
ꝺeratur ſm qualitaté perſonaꝝ.⁊ negocij
vt ꝺictis iurib⁹.nec ẽ.x.ꝺiex ſemper.vt gl.
hic vult.nã.x.ꝺant in ſtitutꝛa pecunia ſol
uẽꝺ a.⁊ ibi eſt ſpãle. qꝛ in caſu illo qꝫs tene
tur ex nuꝺo pacto .vñ aliuꝺ ſit ꝓ eo.ſ.ꝙ ex
igi non poſſit añ.x.ꝺies.vt ꝺicta.l.ꝓmiſſoꝛ
¶ In glo. que incipit niſi ab initio ibi an
te ꝺecẽ ꝺies. Iſta.gl.ſẽtit ⁊ male ꝙ tempuſ
quoꝺ inꝺulgetur miſacõniſ cã ad ſoluen
ꝺũ impeꝺiat actõné itentari qꝺ ẽ falſũ. qꝫ
ſtati agi põt lz ꝺifferaĺ i tꝑs iuꝺicis arbi
trio ſtatuẽꝺũ vt gl. ſẽtit.⁊ meli⁹ in ꝺicto.ℌ.
omnis. ¶ In gl.hic nõ.qõné ꝺe facto in fi
hec glo.ẽ nobilis quã tene mẽti pro practi
cis.q̃ fiũt in curijs. Citato eni aliquo aꝺ
aliquẽ actum.⁊ illo non compente in actu
quẽ tu facis i eius ꝺtumaciam.ſemꝑ aꝺij
cias tali citato .⁊ expectato vſq; aꝺ ꝺeſcen
ſum iuꝺicis a bancho.talis iuꝺex hic pñ
ciauit &. tamen aꝺuerte ꝺiligenter ꝙ ſi ali
quis eſſet citatus vt hoꝛa vnius ꝺiei ꝺpe
ret.ꝙ nõ poſſz ille actuſ celebrari p⁹ illã.qꝛ
ꝑte nõ citata . viꝺeretur ille actus celebra
tus fuiſſe vt.l.aut qui aliter.ℌ.i.ff.ꝙ vi aut
clam.q̃ eſt notabilis.(
Acſi ita lib.itẽꝺit. Tꝑs ñ ẽmo
ꝺ⁹ tollẽꝺi obligaꝺ.ipſo iuꝝ.ß i effẽcu.ℌ.ꝺ.vſ
q; aꝺ.ℌ.ß ꝺicõe. ¶ In gl.que incipit.ſ.ꝺo
nec.q̃ro nunq̃ tꝑs poſſit tollẽ nãlem obli
gacõz ꝺp.⁊ Ty.ſeq̃nꝺo eũ in.l.cũ q̃s.C.ꝺe
iuꝝ ⁊ facti igno.ꝺicũt ꝙ tꝑs nõ poteſt tollẽ
nãlẽ obligacõez ipſo iure ẽ tñ tollit i effẽcu.
aꝺeo ꝙ null⁹ effẽctus nãlis obligacõnis re
manet gui.ꝺe achur i.l.i.ff.ꝙ quiſq; iuꝝ i fi
ꝺicit ꝙ obligacõ nãlis non tollitur.nec ei⁹
effectus ẽ eliꝺitur.ſpecu.e.ratione tetigit ĩ
ti.ꝺe preſcripc.ℌ.i.ℵ.i. Bar.tetigit eam in
l.fi.ff.rem ratam hñ.⁊ ꝺicit ꝙ i hac qõe ca
ſus ſũt aliq̃ ꝺiſtinguenꝺi.aut enĩ q̃s ẽ obli
gat⁹ tꝑe.qꝛ ꝑ ꝺuẽtõnez noluit vltra temp⁹
teneri.⁊ taĺ ꝺuctio hẽt vĩ pacti liberatoꝛij.
vt.l.qui ita.ℌ.qui ea.ff.eo. ⁊ ſic naturalis
obligatio ipſo iuꝝ tollitur.remanente ciui
li.cum liberacõis pactũ ipſo iure.tollat ob
ligacõnem.vt.l.ſi vnus.ℌ. pactus.ff.ꝺ pac
Quanꝺo q̃ q̃s tenetur obligacõe ꝑpetua
ẽ liberat⁹ preſcriptione.xxx.vel.xl.ãnoꝝ ĩ
tũc ciuil tollit ⁊ remanet nãlis.cũ oĩb⁹ ſuiſ
effẽcib⁹ qꝛ preſcꝑtõ q̃ eſt iuꝝ ciuil non poteſt
tollere nãlẽ obligacõz q̃ fuit introꝺucta ꝺ

iure nãli.ℌ.ꝺe iure na.gen. ⁊ cĩli.ℌ. ſed na
turalia.lz effectus nãlis obligacõis ſit to
talit euacuat⁹.vt.l.ſicut.⁊.l.omnes.C. ꝺe
preſcrpt.xxx.vel.xl. ann.vnꝺe ꝺicit text⁹ ꝙ
ille qui ſic preſcripſit ſit perpetua monitõe
ſecur⁹ .⁊ ſic ꝺebet intelligi quoꝺ nõ. Ty .i
ꝺicta.l.cũ q̃s.⁊ qꝺ no.in.l.vltia .C.ex qui.
ca.ma.ſm vltramoñ. ¶ Circa hũc ℌ.acſi q̃
ro.Aliquiſ teſtõꝛ leganit.x.ãnuatim.nun
quiꝺ mortuo legatario agnito legato. ꝺe
bebitur legatum heredi ſuo. Reſponꝺeo
non. qꝛ tale legatũ itelligitur quoaꝺ lega
tarius viuat.⁊ eſt caſus in.l.fi.C.ꝺe lega
⁊ eſt rõ qꝛ tale legatũ annuũ ẽ mltiplex vt
hic no ta .nam ꝓ primo anno ẽ puꝝ ꝓ ſcꝺo
cõꝺitionale .ſ. ſi legatariꝰ capax erit.vnꝺe
qꝛ poſt mortez capax non reperit non trãſ
mittit aꝺ heredẽ ſingulare legatũ.vt.C.
ꝺe caꝺ . tolĺ.l.vnica.⁊ ex hoc ſeq̃t ꝙ ſi lega
tũ tale fieret alicui ſub nomĩe ꝺignitatis
vel alicui prelato .legatũ tale perpetuum
eſſet vt ꝓbaĺ in.l.omnia.circa fi.ff. ꝺe an.
leg.⁊ tãgitur ꝑ ꝺ.bar.ĩ.l.ſticũ.ℌ.i.ff. ꝺe ver
boꝝ obliġ. ¶ Sed q̃ro . Pone ꝙ aliquis
ſtipulaĺ aliqꝺ annuuz non aꝺiecto quoaꝺ
viuet .nũq̃ talis ſtipulatio ĩ perpetuũ vale
bit eẽ mortuo ſtipulatoꝛe.glo.in.l. allegata
ſi ſticũ.ℌ.i.ꝺicit ꝙ talis. ſtipło annua intel
ligiť q̃ aꝺ hoc cũ quiſ viuz vnꝺe poſt moꝛ
tem ſtipulatoꝛis nõ ꝺebebitur qꝺ in eo ꝺeꝺu
ctũ eſt.Ty.⁊ pe.ꝺicũt ꝙ illa glo. maleq̃
tur.⁊ fiꝺatur per falſam allegacõnẽ alle
gat enĩ.l.i annalib⁹.C.ꝺe lega. que loquiť
in vltia volũtate. ſecus vero in cõtracti
b⁹ inť viuos ĩ q̃buſ obligacões ſũt perpe
tue.⁊ trãſitoꝛie aꝺ hẽpes ⁊ otra eos .vt.l.
ſi pactũ.ff.ꝺe ꝓbacl. Mitiť.ꝺ.bar. ꝺefenꝺẽ
gl.ꝙ ſtipło ꝺeat limitari q̃ aꝺ ℌ vt ſtipulatoꝛ
viuat.nã ſi taĺ ſtipło inťpõiť.a.paupe. tũc
cã alimẽtoꝝ inťpõita ꝑſumiť.vt.l.legatuz
cũ glo.ſua.ff.ꝺe capi.ꝺi.ff.ꝺe tranſact.l.cũ
hĳ ℌ.ſi cum in annos.nec ob .ꝙ ꝺicta iura
loquantur in legatis relictis pauperibuſ
qꝛ non eſt ꝺare rõnem ꝺiũſitatis ĩ legatis
⁊ ſtipulone ſiue ſpãliť q̃ztũ aꝺ hoc . vt ꝺicat
facta cauſa alimentoꝝũ.vñ ſi intelligimus
glo.ꝺicti.ℌ. i.ꝓut fuit ſtipło inťpoſita per
pauperẽ.optime loquiť. nam alimẽtoꝝũ ꝓ
ſtatio.morte finiť.vt.l.cũ hĳ modus .ff.ꝺe
tranſact. ergo cũ ſtipło eſt interpoſita per
pauꝑez.nec non limitatur ſm tempꝰ vite
ſue. ſi ℵo inťponatur per ꝺiuitem illa glo
ℵohuc bñ ꝺicit.qꝛ ꝺebet intelligi ꝙ viuat

qz non dz qs effcūaliť eē obligat'ī ifinitū ī obligacōe ānua vt.l.sāci'.ff.ti.C.ò dona

Sub dicóe stipulationi dditō adiecta ipius obligacōis natiuitatē suspendit.et obligatō concepta sb condicione que non potest plena in vita stipulatoris ipleri . p' eius mortē sortitur effectū.spes q dicōnalis stipulacōis trāsmittitur ad hēdes.h.o.

Loca ¶ Adiectō loci in stipone ei' effectū.sicut dies retardat. ⁊ obligatōnis natiuitas non suspēdit. ⁊ ī possibilitas ī stipone adiecta eād ifrigit.h.o

Cōdicōnes h.o.Conditō ò pūti stipōnis valorem non suspēdit.sb veram statū purā reddit stipoz.falsa vo reddit ifirmam.h.o.

Non solum In stipōnib' facti succedit ad interesse obligatio . ī quib' propter difficultatē probatōis interesse penalē stipōnem vtile est'annecti. hoc intendit vsq ad finem. Baldus de Perusio.

De duobz reis stipulādi ⁊ promittēdi

Et stipulādi Istō pn. h.intēdit Duo rei nāt promittere ⁊ nāliter stipulari ī dubio presumūt.nisi aliud fit actuz tacite vel expresse.⁊ dictio eandē.cōfessiōz duop reorum promittēdi ⁊ stipulandi inducit. ⁊ solutio vni' correo p vel solutionis receptio.totaliter obligatōnē extinguit. dispa ritas nāq inducēiens ī die vel dditione duorum correop stitucōnem nō impedit .h. o.vsq ad fi.toti' ti. Circa mām huī' ti. q̄ritur.nunq̄ ius nouissimū aliquid imutauit circa stitucōnes duorū reorū.de iure antiq̄. Do.q̄ā glo.ī corpe iuris vī dicē q̄ sic.nā de iure antiquo cōstituebant duo rei dū h agebat tacite vl' expresse.vt.l.reos .ff.ti.ff.e.Hodie vo nō est necesse q h agat exp̄sse per auc.hoc ita.C.e. iste glo. nō sentiūt veritatē quia eo modo stituunt duo rei hodie.sēd olim ⁊ ita vī sentire glo.hic q̄ incipit.Hoc addito ibi etiā veteri ꝛc.⁊ ista ē vitas ꝑm Dy.pe.⁊ oēs. Nec qz p̄t dubitari qūo duo rei stituant dic ꝙz bar.q obligatōnū q̄ā sūt diuise .q̄ā idiuise si q̄rat qūo stituant duo rei debendi circa obligacōnū diuisas.tunc dic aut est actū exp̄sse q̄ sint duo rei . ⁊ tunc non est dubium . q̄ tūc duo rei.hoc casu stituuntur vt b nō.⁊ p3 i.l.reos.ff.cū ī talibz.ff.e.⁊ i auc.hoc ita C.e.aut hoc actū non est expresse ⁊ tūc aut se obligauerūt alternatiue ⁊ tunc stituunt sine dubio duo rei.vt.l.ex toto.ti.ff.de leg i. ¶ aut se obligauerūt copulatiue . et tunc aut interuenerūt duo act' promittendi.et due rerū exp̄ssiones.vt qz stipulator dicit p mittis m cētū.⁊ ali' promittit cētū.⁊ vterq sepatī rndeat promitto. tūc aut apōit dictō eadē.⁊ sic stituūtur duo rei vt est cas' hic in.x.duo ples ve.⁊ in .l.ij .ff.e. ⁊ glo.est in auc.hoc ita.C.e.lz Cy. eā reprobet dicēs. q dictio eadē non habet īducere psūpcōez q sint stituti duo rei. ¶ Aut fuit vnus act' promittendi.sb due verborum expressiones . vt interrogāte stipulatorē.rñdī fuit ego decē ⁊ tici' decem promittim'. ⁊ tē erūt duo rei debēdi qz vī hoc tacite actū nā act' promittēdi q̄ fuit vnic'. diūgens duas exp̄ssiones facit sb intelligi tacite dictōz eandē .vt.l.stipulo ista.ti eū q̄.⁊.l.eū q̄.in pn.ff. de verbor ob.si vo dictio eadē in stipone. nō fuit apposita qn̄ sūt plures verborū deceptōnes ⁊ ples rer exp̄ssiōes. tē nliter' stituūt duo rei.sb sūt duo obligatōes sepate.sz q pbat ī dicta.l.ij.ff.e.ci ¶ Aut ē vn' act' promittēdi ⁊ vna expressio vt qz interrogāte stipulatore m promittatis.ambo rndēt promittim'. ¶ Aut tē apponit dictio distributiua que hz q̄libet īsolidū attribuere.⁊ dictio.q̄libet.q̄sq vt puta qz interrogāte stipulatore rndeāt promittēte q̄libet vel q̄sq vīm promittit tibi.x.tē stituūtur duo rei.vt.l.si ples ī pn.ff.de lega.i.⁊ gō ibi no.Si aūt non est adiectū aliqō nomē distributim.tē q̄lz p rata tenet nec stituūt rei.⁊ ita itelligit dict'.ti.cū in tlib' Sz si q̄ris quo stituāt duo rei credēdi fili ter distīgue. ¶ Aut ē actū exp̄sse ⁊ n ē dubiū vt.S.dictū ē ī reis debēdi. ¶ Aut n est actum exp̄sse. ⁊ tūc aut dispositō collata ē in eorū psona alīnatiue ā copulatiue . aut per no' copulatiua.p' casu aut p̄t vni tm̄ acquiri obligatio ⁊ nō alteri ⁊ illi soli adq̄ritur exclusō alt̄o.ar. ifra ti.pri.ti.⁊.l.sb si filio.ti. i.ff.de stip.duo.aut vtriq p̄t adquiri.⁊ tūc aut electio que importat per alternatiuaz fuit collata debitori.⁊ tūc stituūt duo rei stipulandi.vt.l.si ticio aut seyo.ff. de legat. ij. aut collata fuit ī psonā creditoris ⁊ oī hec stipo erat inutilis.vt.l.i.ti.fructuarius ballatis.⁊.l.si duus cōis.ff.e. Hodie vero

uisiõdia resoluit in coniũctiam. et ioẽ iurẽ. tũc ẽ qd ẽ qñ uispõitõ collata est coplatie de qua stati dicã ar. l. cũ q̃dam. ff. d. v bo. sig. i fi. q̃ eẽ loq̃tur i otractib⁹ ⁊ i pactis ñ v̊o uispõitio ẽ collata coplatie in psonã vtriusq; stiplantis. tũc per oia iudẽ dic̃. qd ff. dixi circa mãz reoꝝ pmittendi. ñ v̊o uispõitõ collã ẽ p dẽones uistributias. i solidũ uistribuẽtes vt qz stipl'oes dicũt pmittis tu. vtriq; nr̃m. r. tũc duo rei stiplandi i solidũ ostituũt tacite ꝓpter significacõnez uistributie dẽois vt supi⁹ dẽm est. Aut loq̃mur i obligacõib⁹ iduiduis. q̃les sũt facto ꝫ obligacões ⁊ fuitutũ. ⁊ i istis q̃lz obligat i solidũ ⁊ q̃lz i solidũ agit. nõ ob. auẽ. ℔ ita. T. e. ti. q̃ vr̃ velle ꝓ hodie agat ꝓ pte otra obligatos i solidũ. qz illa loquitur in obligacõib⁹ diuiduis. ℨ i obligacõib⁹ iduiduis nihil ẽ imutatũ de iur̃ antiq̃. lz gl. teneat otrariũ ⁊ male. i dco. ff. cũ i tabul. ⁊ tõ per Ty. reprehẽditur ⁊ oẽs scribẽtes imo plus dicũt doct. q̃ i obligacõib⁹ indiduis nõ ostituũtur duo rei debendi vl credẽdi vt scribit Ty. i dca auẽ. ℔ ita. et nihil al'at. bar. ad ℔ al'at. l. rẽ hẽditariã ff. d. euicti. ⁊ gl. i. l. ij. ff. ñ eam̃ hominẽ. ff. de verb. ob. Preterea hoc ꝓbatur ratione. nam i duob⁹ reis credẽdi. ñ vn⁹ est litẽ otestatus alẽ agere nõ potest. vt. l. ex duob⁹. ff. e. ℨ i obligacõib⁹ iduiduis uno otestãte. Alius ñ ipedit. vt. l. ij. ff. exquo q̃dẽ. ⁊ qd ibi no. ff. d. ꝺbor̃ ob. imo plus dicit. bar. q̃ i obligad. iduiduis. ⁊ ñ ℔ exꝑsse ageret ꝓ ostitueret duo rei isolidũ. nõ eẽnt ꝓptea duo rei isolidũ. qz tũc exꝑssio tacite ierat. ⁊ iõ nihil opat. vt. l. hec ꝺba. ff. de leg. i. ⁊ sũt de mẽte bar. i. l. h. ff. e. ti. ñ g⁹ q̃rit q̃d inouat ius notissimũ circa mãm duoꝝ reoꝝ. clare pz rñsio ex pdictis q̃ i obligacõib⁹ iduiduis nihil notat. i obligad. ãt diuiduis circa mãz cõstitucõnis duoꝝ reoꝝ eẽ nihil inouat. ℨ circa exactõez fidei. otra reos debẽdi imutatũ ẽ qz lz olim isolidũ posset oueniri ⁊ exigi. hodie ñ oẽs sũt pñtes. ⁊ soluẽdo. vl absentes oueniẽtur ꝓ pte. ℨ ñ vn⁹ sol⁹ ẽ soluẽdo vel vnus pñs vel ambo eẽnt pñtes. ℨ vn⁹ sol⁹ pmissz. tẽ fieret exactõ isolidũ. lz in ℔ vltio pũcto qñ vn⁹ sub ꝺdicõe pmisit. Ty. dca auẽ. ℔ ita. recitat q̃ otra obligatũ pure fiat executio ꝓ pte. pẽdẽte ꝺdicõe glo. q̃. lz determiante otrariũ. Balous.

De stipulacõne ser

ũorũm

Seruus

ff. pñ. h. intendit Quicqd suus ñ bi dño vl ꝺuo seu ipsonal̃r stipla. ñ viuit dño. vl hẽditati adq̃rit ñ ei⁹ fẽz p sonã respiciẽs stipleẽ qd sibi ñ dño q̃rit. h. d

Seruus cõis

h. itẽdit. Cõis suus sibi vel dñis ſ apellatio nõie vl ipsonal̃r stiplan do ꝓ dñicl. porcõib⁹. q̃rit eisdẽ. ꝑpis nõib⁹ exꝑssis eoꝝ ꝓ virib⁹ tm̃ q̃rit. ñ vni⁹ iussu fuerit stipl'at⁹. cui tẽ idistincte isolidũ q̃rit. h. d.

Quod seruus

Cuz in actuz q̃ pt i vnũ solũ cadẽ duoꝝ noia exꝑmũt exꝑssio eius i quẽ act⁹ nõ cadit. ꝓ supuacua ⁊ nõ apposita reputat. h. d. Balous.

de diuisione stipulacõnũ

Stipulacõnũ

Istꝺ prin h. itẽdit Stiplonũ oim cõis ẽ diuo qz aliq̃ iudiciales aliq̃ ꝓtorie. aliq̃ ꝺuẽcionales. ⁊ aliq̃ cões tã ꝓtorie q̃ iudiciales q̃ rũ ex⁹ ꝓ oia denõnt. In glo. ℨ cũ hic hec gl. ñ bñ itellexit q̃ sit stipl'o iudicial. nã ñ ẽ veruz q̃ dicat a iudicõ vl a iudice. ℨ dr̃ ex eo iudicial qz iducta ẽ aliq̃ pte iur̃ scpti. dum mõ ñ sit ius ꝓtoriũ ipaz iducẽs. ⁊ hec ñ sẽtentiat iudicial ⁊ ꝓtoria. put sũt spẽs differẽtes. vna iducta ab edẽis ꝓtoꝝ. alia iducta ab aliis ptib⁹ iur̃ scpti. lz i. l. i. ff. d ꝓtor̃ stip. sẽtiat put ꝓtoriũ ẽ gen⁹ ſbalẽnũ otinẽs ſ se stipl'oes q̃s ꝓtor iubz i iudicõ inkpõi. vl ex. ⁊ ℔ ñ ẽ icõuẽiẽs vt eadẽ res sẽtiet vt gen⁹ ſbalẽnũ. ⁊ vt spẽs ñẽ videm⁹ in adoptõe. In gl. q̃ incipit cũ ediles ibi. ſreo. qz ꝓtoria. hec gl. põit itl'atũ h⁹ti. ⁊ verã differẽtiã inẽ ꝓtorias ⁊ iudiciales stipl'oes. q̃ tal' ẽ. Judiciales dicũtur qz ab aliq̃ pte iuris scpti iducte sũt ꝓterq̃ a ꝓtoꝝ edẽis. vt puta l. senat⁹ ꝺsult. ꝓncipũ placitis ꝛc. ꝓtoria ꝺo stipl'o dr̃ q̃ ẽ iducta ab alia pte iur̃ scpti. vi delz ab edẽis ꝓtoꝝ. ⁊ hãc dr̃az sequũtur pe. Ja de are. ⁊ bar. In e. glo. ibi ite̊ i ꝓtoria hec dr̃a nõ est ꝺa. nã q̃libz in iudicialibus iuuer ℔ ipm. i. vt iudicialis stipulatio inẽ ponatur adhibetur ꝓncipal̃r vt patet in. l. oib⁹. ff. de iudicijs. vbi additur iuuer principaliter. vt condicionalis debitor caueat.

De stipulaon seruoz
De diuision stipulaon
De in valid stipula

de soluēdo aduēiēte pditōe p ꝑ fac. C. de his q̄ ad eccl. confug. l. decernim⁹ vbi iudex pncipal⁹ adiē vt is quem hēo suspectū vt me offēdat. caueat de me ñ offēdēdo. fac. l muciane. ff. de pdict. ⁊ demō. vbi pncipaliē adiē iudex vt pstet cautio de parēdo pditi oni. fac. l. cū q̄dā. ℌ. ita q̄. C. e. ti. vbi interponiē cautio de iplēdo mōuz. ⁊ ob hoc ipm adiē iudex pncipaliē. ⁊ cū cautōes añdicte q̄ intponūt. a dcīs. l. ñ sūt iudē ab eodēm ptoruz. ꝗ ab alijs ptib⁹ iuris cilis. Preterea ēt vī q̄ i ptorijs iudex ñ sp ob ꝗ ipm pncipaliē adiē vt pz i cautōe dāni ifecti. q̄l vult tollere rudera vt. l. ptor i fi. cū. l. se. ff. d dā. ifec. vbi iudex adiē vt pmittat tollere rudera. ⁊ postea ex ea secuta cautō dāni ifecti p̄ stat. Preterea hec cautio dāni ifecti q̄de iudicat ptoria ꝑ ex quētōe ptiū interpōi. ex iuditiū vt. l. dāni ifecti. ℌ. cū ptor. ff. de dā. i fec. g⁹ nō ē vex q̄ ex ꝗ ptoria destruat a iudiciali q̄ñ iudex i ea pncipaliter adeat ꝗ in iudiciali ex dseq̄ntia. vt. l. i. pdcā. ⁊ ideo re pbā ista dra tene primā fm predictos. pe. Cy. ⁊ bar. ꝫ eā sequat. Ja. de are. vt dicē ol de q̄ d. bar. miratur. vt idē bar. scpsit i. l. sti plonū alie. ff. de ꝟbo. ob. Sequēs dra glo. inter pretorias ⁊ iudiciales ñ ē vsq̄quaq̄ ꝟa q̄r mste sūt stipłones ptorie q̄ ñ otinēt. i ti. de ptor. stip. ¶ Sz q̄ro ñ lex mūicipal⁹ i terdicat q̄ aliq̄ cāu. stipło iterponat. nūq̄d dicat ptoria vł cilis tal⁹ stipło. vis tal⁹ qōis ē magna. q̄r vno cāu eēt cū fideiussoē. alio sine. vt. C. de ꝟbo. sig. l. sācim⁹. So. ā statu tū fit a toto ppło. q̄r lex pmittit ⁊ tūc dr stipło cilis. vt. ℌ. de iure na. ℌ. ius āt ciuile et ño cautō ex eo introducta. erit cilis. Si ꝟo fi eret ab epo cōite vel marchione q̄ sūt spēs magr⁹ tē dicereē ius ptoriū. vt. ff. d iust. ⁊ iure. l. ius ciuile. vñ actōes descēdēteſ ex ill⁹ statutis eēnt tpales. ꝫ illa statuta eēnt ppe⁹. vt. ff. de act. ⁊ ob. l. i honorarijs. ⁊ iō cautōes ex ipsis introducte dicūt ptorie.
Sz q̄ro q̄d de statutis q̄ fiūt a pozib⁹ eoruz officij auctē. dicūt ptoria ꝙmodū illa q̄ fiūt p ediles. ius ptoriū dicebat. vt. ℌ. d iure na. ℌ. ptoriū. ⁊ iō cautōes ptorie introduceēt ex ꝗ statuto. ñ ꝟo fierz p pozes statutum. auctē ppli vel consilij generalis repzē sentantis populum vt. l. item eoruz. ℌ. si de curiones. ff. ꝙ cuiusq̄ vniuersi. tunc ipse populus facere videtur. ⁊ per consequens esset ius ciuile vt patz. ℌ. in prohemio hui⁹ libri. vbi commissum fuit illis prudētibus ꝙ facerent ius. ⁊ tamen nō dicit ius ptoriū. omnia enim nostra facimus quibus assensū. nostra ipertit auctoritas. vt. l. ij. ℌ. omnia. C. de veteri iure enucli. iō cautōes ex statuto iudē dicerent ciuiles vt ponit bar. i. l. stipłonū omniū. ff. de ꝟbo. ob. ¶ In glo. abnegatie circa fi. ¶ Hic sentit gl. ꝙ dra int pretorias ⁊ ciles stipłoes ognoscat ex eo ꝙ in stipłone pretoria iudex pncipaliter adiē. in iudicialibus ꝟo stipulacōib⁹ interponendis ofecutie. ꝫ hec dra non est vera. fm ꝙ. ℌ. dixi. ⁊ iō stipłones dicūt ꝫ v. bar. q̄ iudicūt a iure ptorio ⁊ cili vł ab iñ iudē vł ab alio approbāte ⁊ sic finis ē h⁹ ti. balo⁹

De inutilibus stipulacónibus

Omnis res ¶ Istud pñ. bt ꝗ itēdit. Res q̄ i rerū nā nō sūt. ⁊ que ab hōinū cō mertio sunt exēpte i stipłone deduci ñ pñt ⁊ euēt⁹ rei ad quā pñs stat⁹ ñ tēdit consideranda non est.

Ité contra ¶ Si res deueniat ad eū casū a q̄ non pt incipe. viciat. ⁊ res q̄ stipulatōnis tempore i commertio nō ē hōinū. iutilit i stipłoue deducitur. h. d.

Si quis alii ¶ Ex stipulatione i qua factū alienū pmittitur nulla nascitur obligatō h. d. vsq̄ ad. ℌ. ñ quis alij. ¶ In glo. q̄ incipit Et ē ratō ibi habere lite. ¶ Hec glo. sētit ꝙ i pmittēdo hr̄e litez q̄s obliget eē p facto alieno. ꝫ ꝗ ē falsū ⁊ ista gl. male itellexit l. stipło ista i pñ. ff. de ꝟbo. ob. q̄r non est rō ꝙ deat eē pncipłr ⁊ spāl⁹ i illa stipłoe potiꝰ q̄ i ill⁹ in q̄b⁹ fēm alienū pmittit. ꝫ ¶ Cy. i. l. i C. d pcu. seq̄t ista gl. ꝫ repndit p bar. i dca

Si quis alii ¶ l. stipło ista i pñ. ¶ Ih. itēdit. Nō pōt q̄s exnee psōe stipłari. ꝫ possit exne⁹ adijci solucōi cui solui potēit. taliq̄ soluto obligatōez pimz. tenebit tñ adiect⁹ stipłanti. a tōe māndati restituē q̄d recepit h. d. vsq̄ ad ℌ. ꝙ ñ q̄s ¶ In gl. ⁊ ē rō Ad euidētiā h⁹ gl ē sciēdū ꝙ stipło pt otrahi alīo d sex mōis a ꝟba stipłonis pmissiōis ⁊ executōis pferū ē in exneū. vē pmittis titio ꝙ dab tu ei. x. ⁊ tē idubitāt ñ vz eē i cāib⁹ exceptatis i q̄b⁹ pt alīi q̄s stipłari p. l. q̄cūq̄. ff. d act. ⁊ ob. ⁊ gl. i. l. stipło ista ℌ. ñ stipłer. ff. d ꝟbo. ob. gl. tñ videt sentire otrariū i. d. l. q̄cūq̄ ⁊ male

ideo reprehendit p oes. ff fallit i tutore ⁊ p curatore. q̃ pñt verba obligatoria. ⁊ executia ocipe i psonã pupilli ⁊ adulti. vt dicit gl. in dicto .ff. si stipuler. ⁊ i.l.i. i prin. ff. ò sti. fuo. ⁊ l. quotiens. ff. de admi. tu. Itẽ fallit i filio ⁊ seruo. qui verba obligacõ. ocipere pñt in personã prĩs ⁊ dñi. vt. d. l. i ⁊ i eius glo i pñ. ſ. de stip. fuorum. ⁊ hoc est verum in otractibus q̃ verb otrahũt. i otractu ℞o q̃ otraherent consensu. posset ⁊ nũci⁹ in personã dñi sui ocipere verba. vt. l. qd ãt. ff. si. ff. de osti. pecunia. ⁊ l. multũ. T. si q̃s alteri vel sibi. Secdo stipło concipit vt oferant ℞ba stipłonis. i psonã stipulãtis. ⁊ ℞ba executia in personã alterius vt pmittis ñ. q̃ dabis ticio. x. ⁊ tunc est mã. ff. nfi. ⁊ regula est q̃ valet si interfit stipulantis vt ſ. e. ff. alteri. ⁊ in dicto. ff. si stipuler. ⁊ e. ti. l. si q̃s insulã al⁹ nõ valet regulariter. fallit i casib⁹ nõ. in hac glo. i q̃b⁹ q̃rit aliq̃ directa fine cessione vt patet i tutore vt. l. eũ q̃ ff. si actori. ff. de osti. pecunia. i pcuratore vero est dubiũ vtrum fine cessione adq̃rat. ⁊ gl. i. l. i. ff. de stip. fuo. in pñ. videtur velle q̃ non. pro qua fac. l. eũ qui. ff. iul. ff. de osti. pecu⁹ ⁊ hoc ẽ verũ de directa. glo. i. l. omnibus. ff. de ptor. stip. videt tenere q̃ pcurator adquirit eciaz fine cessiõe dño. qd est verum de vtili. i subsidiũ. qñ pcur. nõ pt hĩi vt qñ sit absẽs vel defũctus vt pbatur in. l. penu. T. ad exhi. ⁊ qd dicitur i pcuratore idem i negotiorũ gestore. ¶ Terti⁹ mod⁹ ocipiẽdi stipłonis ẽ. vt ℞ba obligatoria ocipiãtur i personali. ℞ba executia i psonaz extranei vt pmittis. q̃ dab ticio. x. ⁊ hec non valet quia videtur stipłari cui vult solui. vt. l. si stipulatus fuero. ff. grisogon⁹. ff. de verb. obl. ¶ Quartus modus ocipiendi stipłonis est. q̃ verba obligatoria ⁊ executia cõferãtur ipsonali. vt promittis q̃ dabis. x ⁊ tunc sine dubio valet. quia in dubio eligitur persona stipulantis. vt patet i dicto ff. grisogonus. ¶ Quintus modus est qñ verba promissionis ⁊ executõnis concipiuntur in personam stipulantis vt promittis ñ. q̃ dabis. x. ff. indubitanter tunc valet. ¶ Sextus modus ẽ q̃ nomina promissionis ⁊ executõnis ocipiant i psonã stipulãtis recipiẽtis. nõie alt⁹. vt pmittis ñ recipiẽti nõie ticij. q̃ dab ñ eius nomine. x. ⁊ hec valet i pcur. ⁊ in negotiorum gestore vt dicta. l. pnl. T. ad exhi. ¶ Et ex predictis colligitur ratio. l. i. T. de sẽtẽcijs. vbi debz

pcur dãnari in sẽtencia. non dñs. qui non interfuit. Ratio ẽ eni. q̃ per iudicium quasi cõtrahitur. vt. l. iij ff. idez scribit. ff. de pecul. ℨ dominus nõ quasi cõtrahit g⁹ damnari non põt. ⁊ hoc est verum i verbis obligatorijs sentencie. ℨ in verbis executis debet dirigi ad dominuz nisi procur habe ret speciale mandatũ ad solucõnẽ recipiẽdum. vt. l. hoc iur. ff. de soluc. et ex istis infertur qd canoiste ponũt in. c. suscitata extra de in ite. resti. vbi dicunt q̃ poterat cõdemnari monasteriũ q̃uis sin dicus monasterij fuisset in iudicio. q̃uis non bene itellexerit predicta. verum eẽ de iure ciuili monasteriuz damnari poterat sicut superius dixi i stipulacõe que contrahit per tutorẽ cũ ℞ba pñt i psonã pupilli ocipi vel i psonã ipius tutoris. ¶ In. e. gl. i fi. Nota diligenter q̃ q̃uis regla sit q̃ quis alteri stipulari non possit si stipularetur alteri verba promissionis concipiendo i psonã suã ⁊ iuramentũ iterponeret in hac stipulacõe sq̃ valeret ꝓpter auctẽ inꝯpositi iuramẽti. q̃ si ℞gat i interitũ salutis eterne. ⁊ sit interpositum otra. l. phibicõnem optime fuandũ esset vt in. c. cũ otingat. extra de iureiuran ⁊ i. c. q̃uis extra. e. li. vi. ⁊ in. c. licet. de pac. e. li. ⁊ doc. scribunt in. l. si is. si lex pactioni. seu stipulacioni non resistit. ℨ nec ei assistit vt patet hic in textu secus vero si ei resisteret vt pz i. l. is cui bonis. et quod ibi nota

Quod si quis ff. de ℞b. ob. Coplacia it personas adiecta diuisionẽ ei⁹ qd psonis attribuitur inducit ⁊ pater filio stipulans sibi ipsi adquirit. propter idez. h. d. vsq̃ad ff. preterea. ¶ In glo. scilicet pro parte. vtrũ vtile p iutile vicietur scꝑfit Ty. i. l. sãcim⁹ T. de donacõ. ⁊ dy. i. c. vtile ex de regu. iur. li. vi. ⁊ gui. de achu. i. l. certi ꝺdicõ ff. qm. ff. si cer. pe. ⁊ d. bar. sequẽdo. ¶ Do. Ja. bu. i l. grege ff. illud. ff. de fideiussori. distinguendum vt distinguit glosa in. l. pecunie tenebris. ff. de vsuris. ¶ Aut querimus de separabilibus. ⁊ tũc vtile p iutile non viciatur vt hic. ⁊ l. si non sortem ff. si centum. ff. de conditionib⁹ indebiti. ⁊ l. i ff. illud ⁊ ff. trebati⁹. ff. de aqua quot. ⁊ esti. ¶ Aut non loq̃mur in separabilibus et tunc vtile per inutile viciatur. ⁊ potest esse inseparabile q̃tuor modis. aut eniz dr̃ inseperabile aut in diuiduum de natura vt dicto ff. illud. et l. cavez ff. cato. ff. de verborum obligacõ. aut

Jndiuiduum rõne voluntatis ortahẽtiũ. vt.l.pedi⁹.ℏ allegã.aut ẽ indiuiduũ rõne de pẽdencie vt pñcipale ⁊ accessoriũ vt.l.ij.ff. de pecul.leg.Aut ẽ indiuiduũ rõe rei vt in dẽa.l.grege.Sz illud vt dicã.ſ. ò fideiuſſ.⁊ ĩ iſtis oibus vitiat vtile p iutile vt ẽ dẽm.

¶ Jn glo.que incipit vt .ff. in fi. So.ibi vẽditor ſi venditio non valeret non grauaretur ñ in dimidia fũdi.cũ non fuiſſz vẽditurus dimidiã ⁊ ideo valet totum. ℏ aũt aliquod non eſt icõmodũ ꝓmiſſori ſi non valet in totum ſtipulatio.⁊ ideo non obſt.

Preterea Rñſio incogrua ad interrogacõnẽ vitiat ſtipl'ac.⁊ gñaliter rñdens vr̃ ad omnia rñdiſſe q̃ interrogacõz ꝓceſſerãt ℏ.d.vſq; ad.Sz.itẽ inutil. ¶ Jn gl.ſ. ogrue ibi nllo mõ valet.dic ꝙ ẽ ratio qr ẽ diũſitas i q̃litate obligacõis totalẽ obligacõez reſpiciẽte Jbi i eo qd̃ oſonat.dic.Et eſt rõ quãtitas minor ſp ẽ in obligacõne.vt.l.ñ.x.aut.xx.ff de verbo.ob.⁊ ideo illud i quo nõ oſonat rñſio cũ ſit minimũ in obligacõne non reddit eã iutilẽ. Jbi ⁊ tũc valet in alia nõ adiecta.dic ⁊ eſt ratio qr nulla diuerſitas i q̃litate cũ ſtipuler illã ſpẽm cũ adiecta quaz copulatiẽ ꝓmittis ⁊ ſic pciſe. Jbi ſi vero in vna non valet ⁊ ẽ rõ qr diũſitas ẽ in q̃litate reſpiciẽs totã obligacõnẽ. qd̃ nõ eſt i alternatiſ.cũ in eis minor ſit i obligacõe vt Ş.dixi Et facit iſte.Sz. ſi teſtis ẽ interrogat⁹ ſup eo qd̃ tici⁹ poſſidet talem rem ſpacõ.x. ãnoz.⁊ reſpondeat verũ eſſe.interrogat⁹ d̃ eã ſcie.dixit ꝙ vidit.nam debet intelligi ꝙ vidit poſſidere eo mõ quo interrogatur.

Item inutilis Ptãs dñica ⁊ pata iure impoſſibilitatis inẽ pfez ⁊ filium dñz ⁊ ſuũ ſtipulacõnẽ reddit inutilẽ.⁊ mutus ⁊ ſurdus oio.⁊ furioſus ſtipulati non pñt ℏ.d.vſq; ad.Sz.pupillus. ¶ Jn gl.ſcilicz obligatoriũ in fi.qd̃ itellige.ſ.de ꝓdigo ⁊ mente capto.cui ſit interdictũ bonis . alẽni obligaretur q̃uis notorie prodigus eſſet .vt dixi.Ş.de cur.Sz. ſi mente captus.

Pupillus Minor infãte ſibi ex ſtipulacõe querit.alteri nõ tenetur ſi quid ſine tutoris auctẽ ꝓmittat. ⁊ pater non eſt legitim⁹ adminiſtrator.ĩ his. in quibus nihil adq̃rit ipſi pri.ℏ.d.vſq; ad.Sz. ſi impoſſibilis. ¶ Jn glo.ſ.vſq; ad.x.annos in fi. ℥ certe iura .q̃ glo.allegat nihil faciunt.quia loquuntur in alia materia.⁊ iõ Jo.an. in addicõ.ſpec in ti. de teſt.Sz. i.v. nunquid factus pubes iſtam.glo.non ſequitur.Et nõ ex hoc.Sz in fin.q̃ pater non poteſt tanq̃ legitimus administrator comparere in cauſa criminali ꝓ filio vt al' dixi.cũ ſolũ legiti⁹ adminiſtrator dicat filiũ.q̃tuz ad oĩa ĩ q̃b⁹ q̃rit vſufructꝰ ei.ſec⁹ vbi tractat de filio obligãdo vt ℏ pz concor.ff.de verbo.ob.l.fi.⁊ tene menti perpetuo.glo.que incipit.ℏ que eſt ratio.

Si impoſſibilis ñtrẽ de impoſſibilis condicio de natura affirmatiue adiecta ſtipulacõi.ipam reddit inutilẽ . negatiue vo poſita.qr vr̃ potiꝰ ncia.q̃ ipoſſibilis.ſtipl'oz nec vitiat.nec ſuſpẽdit.ℏ.d.vſq; ad.Sz.itẽ vbor̃. ¶ Contra hũc.Sz. op.de.l.ñ mulier.T.de odiõ.ob cãm . vbi impoſſibilis condicio nõ hẽt impedire repeticõnẽ dati ꝓ ea.So.ipoſſibil' condicõ vitiat tractũ vt ibi dicit.vñ ibi nõ agit ex tractu mãdati qui erat adhibit⁹ ſup illa condicõe ipoſſibili . ℥ agit condicõe ob cãm. ¶ Itẽ op.d.l.ij.Sz. ex his ff.de vbo.ob.vbi ꝓmittẽs mille marcas auri.q̃ uis ñ hẽat vnũ denariũ obligat.ſo.ibi erat difficultas ⁊ nõ ipoſſibilitas .q̃ difficultas tractũ ñ vitiat Sz q̃ ſciaz an ſit impoſſibilitas an difficultas.Ret tex. ⁊ gl.ĩ.l. otinu⁹.Sz. illõ.ff.de. vbo.ob. dicẽs ꝙ ipoſſibilitas naturẽ vl' iur̃ ẽ . q̃ d̃ ñ pt fieri ipedimẽto nature vl' iur̃ difficultas vo q̃ d̃ fiẽi ñ pt.pcõe ipedimẽto Sz vr̃ ꝙ difficultas ſtipl'onẽ vitiet vt.Ş.d vbo.ob.Sz. loca.⁊ l.i.Sz. ñ q̃s ita.ff.de.e.q̃ cer.lo.So.a difficultas eſt exp̃ſſa i ſtipulacõe.⁊ tal' vitiat. vt.dẽa .l.i. .Sz. ñ q̃s ita.⁊ dẽ.Sz. loca . ſ̃ut non eſt exp̃ſſa ⁊ non vitiat.vt. dẽa.l.ij.Sz. ex his.⁊ dẽa l.otinu⁹ .Sz. illud. ¶ Sed videt eẽ ꝙ exp̃ſſa difficultas ñ vitiat.vt.l.ĩſulã i pñ.⁊.Sz.i.ff. loca vbi difficultas ꝓ iudicẽ remouet. So. ibi loq̃mur i tractib⁹ bone fidei.ſec⁹ i tractib⁹ ſtricti iur̃.⁊ ẽ nõbil limitacõ ad hanc mãz.⁊ p ℏ az.itellexit difficultatẽ i.Sz. ñ q̃s ſuos ⁊ i.Sz. ñ m ⁊ ti.ff.de leg.i.nã ibi põit difficultas in teſtõ.q̃d̃ hz inſtar bone fidei tract⁹ vt.l.i miorib⁹.T.inq̃. cã i ite. reſt.non ẽ neceſſaria.⁊ iõ difficultas remouet . Sz otra oĩa p̃dẽa op.d.l.otiu⁹.Sz. cũ his.ff. d̃ verbo ob.vbi difficultas ſtipl'oz vitiat . So . a eſt tal' difficultas q̃ reputat impoſſibilitas.⁊ tũc illa vitiat.vt pone ĩ aliq̃ qd̃ nõ poſſit fieri ñ ꝓ pncipẽ vel ꝓ papã.nã hoc reputat d̃ iure ipoſſibile.ſec⁹ ſi per mltos põt explicari

rō aūt ē. qz ipossibilitas in ꝺtractib⁹ viciat
Ff in vltimis volūtatibus viciaꝫ vt ꝺixi. S
ꝺe hereꝺ. instī. Ff. ipossibilis. ꝺe q ꝺic vt ibi.

Item verborum lib. ꝺ Inꝺ
absētes ꝟboꝝ obligō nō ꝺtrahit. Et stat
instrō ꝺonec contrariū ꝓbet. h. ꝺ. vsq; ad. Ff.
post mortē. ¶ In gl. no. q ꝺies. sc̄ptura pri
uata vī valere sine ꝺie z ꝺsule. vt. l. cū tab
na. Ff. z ibi tex. Cōtra hūc Ff opp. q cōtra
instrm publicū nō possit opponi. nā aut est
pblicū aut ꝓuatū. si est priuatū nō expedit
ꝺtra ipsū ꝓbare. qz nō facit fiꝺē. vt. l. istra.
T. ꝺ fiꝺe instru. si ē pblicū. tūc nullo mō ꝑt
ꝓbari ꝺtrariū. vt. l. vlti. T. arbitr. tu. z. l. an
tique. T. ad vellei. So. ꝺico q ꝑt loqui ꝺe
vtroq; nā priuate sc̄pture creꝺit. si hz ꝺebi
tā solēnitatē. z sbscripcōnē triū testiū. vt. l.
scripturis. T. q po. i pig. ha. Itē pblico cre
ꝺitur. ñ ꝺtrariū ꝓbet. vt. l. cū ꝑcib⁹. T. ꝺe p
bac. vez tū circa ff ꝺistīguēꝺū ē fm aliq̄s
aut ille q̄ obijcit instrō. negat illuꝺ ꝺe vo
lūtate sua factū. aut fatet ꝺe volūtate sua
ꝺsectū. ꝓmo cāu aut ē priuā scriptura. z tē
aut vult ꝓbare ꝺtrarium per instrm z ꝑt.
vt. l. ḡhalit in fi. T. ꝺe non nu. pec. aut ꝑ te
stes. z tūc non potest. ñ per numerū quiq;
testium qui succeꝺant loco probacionis fi
enꝺe per scripturam. vt. l. testium. T. ꝺe te
sti. Aut est publicum qꝺ confitetur sua vo
luntate factū. z tunc non potest cōtra veni
re. vt ꝺicta. l. vlt. z ꝺicta. l. ātique fm Ja. ꝺe
are. z pe. Quiꝺaz vero moꝺerniores circa
ff vltimum mēbrum ꝺistīguunt sic. aut āq̄s
vult ꝓbare ꝺtra instrm pblicuz. ꝑ aliuꝺ in
strm ei ꝺerogatoriū. vt qz in ꝓmo instrō cō
tineat vēꝺicō. i scꝺo ꝺtineat q illa vēꝺicio
fuit simulā. z potest z hoc ē qꝺ voluit ille ti
tulus. T. plus valē. qꝺ agitur. aut vult ꝓ
bare ꝺtrarium ꝑ instrm nō ꝺerogatoriū
ff simplicit ꝺtrarium. z tūc i ꝓmo ā ꝺtinet
veritas fēi. z tūc nō ꝑt ꝓbari ꝺtrarium. vt
ꝺicta. l. ātique. z. l. fi. aut ꝺtinet cōfessio. z ñ
facti veritas. z pōt ꝺtrariū ꝓbari. vt. l. cuz
inꝺebito. ff. ꝺe ꝓbac. Ja. vero ꝺe are. quē
sequitur Ty. i hoc mēbro. viz cū q̄s vult
ꝓbare ꝺtra instrm pblicū. sic ꝺistīguit. aut
vult ꝓbare ꝺtra instrm ꝺirecte. z non pōt.
per obliquū vero sic. vt. l. optimā. T. ꝺ con
trahēꝺa. z ꝺmitt. stip. aut vult ꝓbare sup
instrm z tūc hoc potest ꝓbare ꝑ ꝺuos testes
vt. l. iur. l. gētiū. Ff. qꝺ ferre. ff. ꝺe pact. ¶ Hz
q̄ro i instrō ꝺtinet q talis litigator ꝺemna
tus fuit tali ꝑcuratori meo. nunq̄ stabit
huic instrō ꝺicēti talē eē ꝑcuratorē meum
Ja. ꝺe are. ꝺicebat q sic per ꝺictā. l. vltimā.
facit. l. penul. ff. ꝺ ꝺcuri. ¶ Sed pono ibi in
strō ꝺtinē q ticius fuit ꝺēnatus tāq̄ ꝑcu
rator nūquiꝺ stabit huic instrō ꝺonec ꝓbe
tur ꝺtrariū ꝺicē ioē Ja. ꝺe are. q ñ. z rō ꝺiū
ſitatis inē hos ꝺuos casus est. qz i primo
casu ratificāꝺo qꝺ in instrō ꝺtinet viꝺeor
ipm asserere ꝑcuratorē. z ꝑ ratihabicōz ef
ficit ꝑcurator. ar. l. ꝺebitū. ff. ꝺ ꝺoic. ꝺebi
ti. facē. l. si cū ꝺeditor. Ff. fi. ff. ꝺe euict. secꝰ ꝟo
in scꝺo casu. qz non ꝺebet afferre ꝺoicōnē
ꝺeteriorē m. qz non est ꝑcur. me ratū ñ hñ
te. vt in. c. nō ꝺēt alteri extra ꝺe reg. iur. li.
vi. z que scripsit Ty. i ꝺicta. l. optimam.

Post mortem pōt ꝺci
pi stipło
vt post mortē stipłatoris vel promissoris.
vel ꝺoie q̄z morieť. alē ipoz. promissori aꝺ a/
liꝺ teneať. lz olim stipło huiꝰmōi reꝺꝺere
tur iutil. vel breuiꝰ hoꝺie actōnes ab hēꝺi
bꝰ z ꝺtra hēꝺes pñt icipē lz olī aliter esset.

Item si quis ¶ Ꝺies execu
cōnis i stipu
latione ꝺiē obligacōis p̄ceꝺēs aꝺ ꝺiē pfēe
obligacōis trahit. z valet stipulacio cuiꝰ
executio cum morietur stipulatoꝛ promissoꝛ
vel tercius retarꝺatur. hoc ꝺicit.

Si scriptum lib. ꝺ Solenni
tatez itrīsecā
ꝟboꝝ. exp̄ssio ꝺ phēꝺere p̄sumit. h. ꝺ. vs aꝺ
Ff. q̄tiēs. In gl. nūq̄ ibi exercēꝺis. z hāc
opi. sequitur bu. in. l. i. T. ꝺe vsuris. z pet.
eum hac ꝺistictōe. qz aut testis interroga
tus est ꝺe causa sciencie. z tūc qz ꝺictum te
stis itrigit fm causam quam reꝺꝺit. ſ reꝺ
ꝺit sufficienter cām stipłonis. ꝺe stipłoe ꝺz
intelligi. alias vero ꝺe nuꝺa promissione.
Mar. ꝺe fauo ꝺistīguit inter testes. Aut
enim testis ꝺicit q iter tales inēcessit stipło
z tunc p̄esumit interrogatio preceſſisse. z
rñsio secuta cū aliter ꝺtrahi non possit ar.
l. aꝺ rē. z. l. aꝺ legatum. ff. ꝺe ꝑcurato. Aut
ꝺic q taľ ꝓmisit. z tūc aut testis ē peritus
z itelligit stipło p̄ceſſisse ꝑter iꝺētitatē ra
tionis vt qñ in instrō ꝺtinet. aľ vero si testis
nō est ꝑitus. tē ꝟa fit glo. Ty. vī seq opini.
pe. z bu. i. ꝺicta. l. i. T. ꝺe vsis. ꝺñs Bart.
i. l. sciēꝺū. ff. ꝺe ꝟbo. ob. simpliciter tenz istā
glo. s. q ꝟbū a teste prolatum. semper itel
ligatur ꝺe nuꝺa promissiōe. z sic ratio ꝺiū
ſitatis inter testes z instrā est. quia testis

debet deponere de eo qđ percepit sensu corporeo vt i.c.cū cām extra de testi. ⁊ ibi per Jnno.⁊ in.l.testium.C.e.ti. sed solennitas que est iur̄.non percipitur sensu corporeo. ꝫ iudicio intellectus. Notarius vero vel alius qui scribit ī aliqua scriptura talis ꝓmisit.non debet de sensu corporeo deponē ⁊ ideo intelligitur promissio solennis.⁊ sic non sit ratio.qz notarius sit peritus qđ v̄bum promisit intelligatur.i. precedente interrogacōne.qz idem ⁊ si alius qui nō eēt notarius scriberet hoc. vt dicit dominus bar.in dicta.l.scienduī circa hanc materiaz

Quotiens Quot sunt resp̄ ducte ī stipl'one. tot sunt stipulacōnes. et vna viciata non propterea alia viciatur. hoc dicit.

Alteri Stipulatio est adinuēta vt stipulator qđ sua interest in stipulacōnem deducat. ⁊ pena in ea adiecta exigit.eē si sua non interest.h.d.vsq ad.§.ꝫ etsi quis. Jn glo.que incipit ibi item nota.ꝙ hoc vltimo casu. Jn pretoriis stipulacōib⁹ pōt ꝓcur̄ .acipere stipulacōez in ꝑsonā dñi vt nō.in.l.in oīb⁹ .ff.de ꝓcur̄. stip.⁊ l.q̄cūq.ff.d act.⁊ ob. ꝫ ille gl.nō sūt vere.⁊ ideo glo.dicit melius. Notāte tamē quia glo.vī velle ꝙ sine cessione. non quereretur actio dño.quod intellige.preterq ī iudicialibus ⁊ pretoriis in quibus queritur directa.absq alia cessione vt.l.in omnibus allegata.⁊ in extraiudicialibus. glo. bñ dicit.dēt tamē hoc limitari. nam in eī iudicialibus ꝓcur̄.vtilē dño querit sñ cessione.cā cognita.⁊ si ꝓcur̄.sit absēs vel mortuus.vt dñs non remaneat in damno succurritur sibi ī subsidiū per vtilem sine cessione.vt.l.i.in fi.ff.de instit.⁊ l.damni ifec.et ibi no. Jn glo.quantitas vero in fi. doc vltramoñ.C.de sentencijs que pro eo. qđ inter .l. vna . tenent ꝙ pena quantacunq fit.siue adiiciatur per nomina quotitatis vt dupli vl' quadrupli.siue per nomina substantiua vt.c.vel mille. semper peti potest. nam non est aliqua lex que prohibeat. alibi vero solet distingui.aut penalis stipulacio est adiecta facto.aut datōni speciei.aut quantitatis. Primo ⁊ scdo casu . quantacunq sit exigitur.si vero dationi quantitatis adiecta sit.aut ille qui eam adiecit eāt solitus fenerari.⁊ tunc videtur in fraudē vsurarum adiecta. vnde vltra legitimum modum vsurarum.non potest exigi.ita intelligunt.glosā in.l.stipulatio ista.Falcidi ff.de verborum obli.⁊ l.cum allegas.C.d vsur.. Aut non erat solitus fenerari.⁊ tunc quantacunq sit.potest exigi.sed Cy. non approbat hanc distinctionem in dicta. l.cum allegas. cum illa lex loquatur indistincte. est ergo conclusio ꝙ penalis stipulatio adiecta dationi quantitatis.videtur ī fraudez adiecta.⁊ ideo vltra legitimū modum non valet.vt dicta.l.cum allegas . sive ille qui adiecit eam.sit solitus fenerari sive non . secus si penalis stipulatio sit adiecta facto vel speciei datōni quia illa quātacunq sit exigitur per quecunq nomina adiiciatur vt dicta.l.vnica. Sz cū de iur̄ canonico ⁊ forte de iure nostro vt tenet glo.ī dicta autēti.ad hec .C. de vsuris.sint ꝓhibite vsure.nunquid poterit exigi penalis stipulatio .adiecta dationi quātitatis.ex dcā l.cum allegas.determinatur ꝙ non .nisi q̄ tenus interest .vt ibi patet.

Sed si quis Potest quis extraneo efficaciter stipulari.si quid eius interfit . et valet penalis stipulatio. q̄uis qđ in stipulacōe p̄ncipali deducitur.viribus nō subsistat.

Jtē nemo h. itedit de eo qđ est futurū suū . vel de suo sibi dando quis inutiliter stipulat ⁊ responsio.interrogacōnem non continēs reddit stipulacionem inutilem.hoc dicit.

Quod ex turpi. h.d. stipl'o dtinēs ī se aliquod turpe. vel ob turpem cām concepta.reputatur inutilis.⁊ conditionalis stipulacio. ad hercdem promissoris trāsmittit ⁊ eē dtra ꝓmissor.l.hēdē .h.d.

Qui hoc āno h.ite dit.Qū vna p̄statō est faciēda.petitur in fine temporis.⁊ in execucōe eius quod in stipulacōne deductū est.inest tacite tm̄ tempus ꝙ debitor possit ꝑmove facē qđ ꝓmisit.h.d.vsq ad fi. ti. Jn gl.i.elapſ̄ i.l.i.dic ñ est vez qz idē est in dtractu ⁊ ī vltia volūtate.vt.l.eū q̄.§.q̄ ita ff.de v̄bo.ob.⁊ l.cōis ꝑuus mensj ⁊ castrēsis peculij.§.fi.ff.de stip.seruo.v̄a ergo est. so.sequēs ⁊ ē ratō qz qñ aliquid debet anno.ē vna p̄stacō.cū v̄o ānuū . sūt ꝓles p̄stacōes.⁊ hoc ē vez vbi tps adiiceret ī accātio vt in ānos singlos.vt.l.si in annos.⁊ l non putabat.ff.de odicl.⁊ demonst. qz tūc debet. Jtem ꝫ esset verum nisi tēpus esset

ordeciū causa differende solucioīs. quia tē
si plures essent prestationes in fine āni de
betur. vt.l.lecta in fi.ff.si cer. pe. ¶ In glo.
vltima ibi vel dic arbitrio iudicis ista glo
melius loquitur q̄ glo. que est. S. de verb.
ob. S. omnis. que volebat q̄ precise vare
dies obligato puro. p.l. promissor. ff. de cō
sti. pec. ꝛ illa loquitur in casu suo. vt ibi di
xi. ¶ In. e. glo. in fi. dic imo habebit tēpus
arbitrio iudicis sicut debitor spēi. Ualous

De fideiussoribus

Pro eō qui prōit

p tit ¶ Istud pn̄. h. intendit. Pro pn̄
cipali/ obligato. solz incedere fīd/
iussor. vt creditori cautius sit prouisum.
q̄ obligacōni quocūq̄ detrahente. ꝛ culcū
q̄ eciā naturali tm̄. accedere p̄ōt. h. d. vsq̄
ad. S. fideiussor. ¶ In glo. q̄ incipit. s. tm̄. q̄ i
glo. hac tāgit q̄ exceptio cōpetens pncipa
li opetit ꝛ fideiussori. ꝛ circa ꝟ iura diuersi
mode loquūtur. vt plenissime instruaris si
ꝛ quando exceptio opetens reo. operat fīd
iussori. sic plenissime distingue ꝟm pe. ꝛ ¶ Cy
¶ Aut pncipalis statū suum mutauit. aut si
Si mutauit statū ¶ Aut exceptio sibi opecijt
q̄ mutauit statū. aut aliūde. si ex eo q̄ mu
tauit statū. ꝛ tūc aut post temp' p̄ōt ad de
bitū opelli. ꝛ talis exceptio tūc non poest
fideiussori. vt. C. de excep. l. fideiussor. ꝛ q̄d
bi no. aut non potest post tempus ad debi
tū opelli ꝛ tūc exceptio que prodest pncipa
li. prodest ꝛ fideiussori. vt. l. si decesserit. ff. q̄
satis. cog. aut exceptō q̄ opetit pncipali ali
unde opetebat. q̄ q̄ statū mutauerit. ꝛ tūc
eē opetet fideiussori. vt. ff. de pact. l. si vnus
S. cū dos. ¶ Aut reus pncipal' non mutauit
statū. ꝛ tūc aut exceptio sibi opetebat ex p/
tiū conuentione. aut ex pncipis cōcessione. aut
ex dispositōe legali. si opetebat ex partium
conuencione ¶ Distingue. aut fideiussor ē habi
turus regressū contra pncipalē reuz. ꝛ tunc ex
ceptio opetēs reo. opetit ꝛ fideiussori. vt. l.
ꝛ heredi. ī fi. ff. de pact. ¶ Aut fideiussor nō ē
habiturus regressum cōtra pncipalem. vt
q̄ donandi animo incessit. ꝛ tūc exceptio
opetens principali. fideiussori non cōpetit
vt. l. quod dictū. ff. de pact. si exceptio cōpe
tit p̄ncipali ex principis concessione. ꝛ tūc
fideiussori directe posse non potest. per ob
liquū sic. vbi gra re' p̄ncipal' tenebat aliq̄d
facere. puta scribere librum vendit fideiusso
rem postea impetrauit a pncipe vt nō pos
set conueniri ante annos. x. Nā hoc prin
ceps concedere potuit. vt. l. quotiēs. C. de
preci. imper. offe. tale enī rescriptum princi
pis. cū sit personale ñ egreditur personaz.
vt in. l. ī omnibus. ff. de reg. iur. vnde ex eo
fideiussor directe se teneri non poterit. sed
bene per obliquū. Nam planuz est q̄ fide
iussor non potest conueniri effectualiter nī
si principali debitore existente non soluen
do ꝛ in mora. vt. l. si libertus. ff. de operis
lib. ꝛ. l. cum filius. S. i. ff. de verbo. ob. Nūc
ante illos. x. ānos in mora non potest con
stitui. ergo ante fideiussor non poterit con
ueniri. ꝛ sic patet q̄ talis exceptio prodest
fideiussori per obliquum. si vero exceptio
principalis competebat ex dispositōne le
gali. ꝛ tūc aut exceptio est in rem data. et
tūc competit fideiussori. sicut ꝛ principali
vt est videre in tempore menstruo. quod da
tur debitori condemnato. que exceptō con
cernit rem. ꝛ etiam porrigitur ad fideiusso
rem. vt patet in. l. ij. C. de usuris. rei iudi.
ꝛ. l. excepcōnes que persone. ff. de excepc.
¶ Aut exceptio competens principali est da
ta persone. ꝛ tunc aut est data persone. at/
tenta ratione naturali. ꝛ tunc competit e/
tiam fideiussori. quando illi competit exce
ptio ex priuilegio speciali fauore. vt patet
in exceptione velleyani senatusconsulti.
que competit ex speciali fauore mulierum
naturali ratione attenta propter fragilita
tem sexus vt probatur in. l. si mulier. cōtra
senatus consultuz. S. si ab ea. ff. ad velleya
¶ Aut exceptio competit de iure speciali con
siderato fauore vel odio persone. vt est vi
dere in exceptione mācedoniani senatus/
consulti. que competit filiofami. ex specia
li beneficio. odio creditoruz mutuantium
ꝛ tunc si fideiussor est habiturus regressū
contra principalem talis exceptio prodēit
si non est habiturus regressum vt quia in
tercessit animo donandi. ꝛ tunc talis exce
ptio ad fideiussorez non porrigitur. vt ter
distinguit in. l. sed si pater. S. non solum. ff.
ad maced. ¶ Aut talis exceptio. que compe
tit persone. ex speciali beneficio donatur
principali propter eius fauorem. et talis
non competit fideiussori. vt patet in priui
legio qd̄ dat marito. ne ducāt nisi in q̄tū
facere p̄t. qd̄ non porrigit ad fideiussorem
vt. ff. de regulis iuris. l. etsi fideiussor. ꝛ. ff.
pro socio. l. verum. S. primo. ¶ Aut vero

exceptio competens principali ex l. dispo-
cione concernēs psonam competit iuē cōi
n illa competit eciā fideiussori vt exceptio
non numerate pecunie . vt probat in hac
glo.ꝙ in iuribus in ea allegatis. ¶ In gl.
q̄ fuus in fi.dic aveo ꝙ seruus fideiubēs
pro aliquo non obligatur . eē naturaliter
quod est mirum nam seruus solet obliga
ri naturaliter vt ī iuribus ℔ allègatis . ℈
fallit ī hoc casu.quia.l.resistit huic obliga
cioni.vt dicunt doc.in.dicta .l.seruus .ꝛc .

Fideiussor ¶ Nō tm̄ fideius
soris obligacō
contra heredem ipsius transit . sed eciam
ante et post obligacionem interuenit . h d.

si plures ¶ h.intendit ¶ Plures fi
deiussores pro vno reo
intercedētes.insolidū tenent.℈ a creditore
duēti.beneficij diuīsionis ope.pōt iuuari. ꝙ ſi
amiserūt otra fideiussores suos non habe
bunt regressum.h.d.vsq; ad.¶.fideiussores
¶ In glo.hec tamē . Nota hanc glo.aure
am.ibi nunc tractemus. Sed que est ratio
ꝙ fideiussores tutoꝝ non habent beneficī
um epse ꝛc. Rñdeo ꝙ in fauorem pupillorꝝ
est hoc introductū. Sed quero quare poti
us in tutoribus ē receptuz ꝙ possint iplo
rare beneficiuz diuisionis q̄ in fideiussori
bus eorum . Rñdeo qꝛ tutores obligātur
ex necessitate fideiussores ex voluntate. et
ideo conueniens est vt magis ꝟueniatur
obligatis ex necessitate.ar.ſ.q̄.alie.lꝫ.¶.at
ex contrario in glo. super verbo securitas
¶ In glo.que incipit ar.otra So.dic ibi ñ
erāt omnes obligati in solidū . ꝛ ideo peri
culum vnius effecti non soluendo . alios
non onerat. ¶ Dic vero fideiussores in soli
dum tenebantur .ideo secus.

Fideiussores ¶ Hoc dicit
Non pōt
in plus tēpore loco vel cā fideiussor. q̄ pn̄
cipalis teneri . ℈ in min⁹ poterit obligari.
h.d.vsq; ad .¶. ñ quid autē. ¶ In glo. que
incipit.℈ nunquid in fi.hec est vera opi. et
est eius rō in sepabilibus vtile per inutile
viciatur.rōe forme.lex enī circa materiā fi
deiussoris.dedit formā.ꝙ in tm̄.vel minus
obligat fideiussor intercedēdo.non ſmata
hac forma indiuisibili viciatur datio fide
iussoris.nā d̄ ī dīdouū q̄tuor mōis vt dixi.ſ
d̄ iutili.stip.¶.qd̄ ſi q̄s ī glo. ꝑ ꝓte sup ꝟbo

si quidautem ¶ valebit. (
h.d. Per

dationem mandati . a reo id qd̄ soluit.repe
tit fideiussor.h.d. ¶ In gl.siue per iudicez
ibi item ſi diu stetit. Sed pone quidam vē
dixit libzum.ꝛ fideiussorez dedit de euictō
ne.dū fideiussor stetit. vult agere . anteq̄
soluat. vel conueniatur otra reu . vt eū li
beret ꝛ a fideiussiōe eximat.querit an pos
sit vī ꝙ sic.nā diu stetit ī obligatōne g° ꝛc.
doc.determinat otrarium.nā ad ℔ vt fidius
sor diu dicat stetisse ī obligacōe. est necesse
ꝙ potuit ꝟueniri.vt.l.luci⁹.ff.mādati.℈ iste
ꝟueniri non potuit.cū fideiusserit ſb dicō
ne sc̄z ſi lib euicat que dicō nondū eueit
vſ nec dēt nec cessit dies obligacōis sue.
vt.ſ.de ꝟbo.ob.¶.ex dicōnali.sic agē ñ pt
vt determiant doc.ī.l.ſi p ea.C.mandati.

In stipulacionibus

Solennitas presumit ī scriptura itercessis
se vbi apta sūt ꝟba ꝙhendere illā.h d. vl
q̄ ad fi.ti. ¶ In glo.sup ℔.¶.Cū q̄rit vtrū
solēnit al⁹ pſūmat ī instrō intcessisse ſi ñ ꝓbe
tur.ā q̄rit de solēnitate extrīseca. ā de ītrī
seca.ꝑ° cāū ā de ea mētō ñ fit.vt qꝛ vī ī in
strō ꝙ pupill⁹ dēdixit.nec fit mētio ꝙ cū de
creto nec cū tutore. tūc solēnitas ñ pſūit .
vt.l.q̄cūq; ī fi.ff.de pbli.al'lata in glo. vlti.
in prin. Aut de ea fit mētio.ꝛ tūc ā est eam
possibile interuenire tpe instrī ofecti vl scp
ture vt pone in vendicōne rei ecclesiastice
oportet ꝙ interuēiat tractatus clericoruz
collegij.ꝛ ꝙ deliberet ī ē eos. vtrū preciū
sit iustum.vel pone ꝙ inūeniat fideiussor
req̄rit ur ꝙ iterrogacō precedat ꝛ rñsio seq̄
tur.ꝛ tal' solēnitas pſumitur vt ℔.ꝛ.l.scien
dū.ff.de verbo.ob. Aut talis solennitas ñ
potuit interuenire tempore celebrati otra
ctus vt pōe ꝙ ī instrō dī dēdixit premissis
ſbhastationib⁹.vel dicit ꝙ talis tradidit
rē que ñ ē pñs vl in ospectu.ꝛ tūc aut talis
ē solēnitas cui pōt partes renūtiare.ꝛ inē
illas pſōas tal' solēnitas pſumit ꝑm.d. Ja.
bu.ī.l.optimā.C.de otrahen⁹.ꝛ comit.stip.
aut ē solēnitas cui ñ pōt ptes renūciarē . ꝛ
illa ēē inē eas dē pſonas inūēisse ñ pſūit vt
sūt solēnitates de q̄b⁹ fit mētio ī .l.doli .¶.
diūsum.ff.de nouacl.ꝛ in.l.tutelam .C. de
in inte.resti.mi.inter illas aūt pſonas solē
nitas que non potuit inūenire tpe ofecte
scripture.inūenisse ñ presūitur vt ī auē. ſi
q̄s ī aliq̄ docum̄to.C.de edēdo . Aut q̄rit
de solēnitate itrīseca.ꝛ tūc aut de māli . hē
est precium ī vēdicōe ꝛ talis non presumit

ī

intĕruenisse.vt ff. de ep.⁊ vē.H.preciū. Nec de solēnitate formali.⁊ tūc ꝟba si illā oprehēdūt vt qꝛ dixit talis fideiussit. qđ ñ posset eē nisi p̄cedēte introgacōe .⁊ rñsione ꝫ sequūt⁊ talis p̄sūit solēnitas vt ff.⁊ l. sciēdū S. de ꝟbo.ob.S. allata.ꝫ nō oph̄ēdit nā ꝟbo ⁊ nā ꝟboꝝ est apta oprehēdere. ⁊ tūc ꝫ pfert a teste.⁊ solēnitas ñ p̄sūit.vt.l.i. C de vsis.ꝫ in scriptura pblica vel p̄uata repitur dēm vel sile.⁊ tūc solēnitas p̄sūit vt i.H.si ita scriptū.S. de iutil.stip.l.iurl.gētiū. H.qđ fere .ff. de pact.iuncta dicta.l. sciēdū Balous de Perusio.

De litterarum obligacione.

OLim scriptura ꝓ.pñ.h.itendit. Exceptio ñ nūate pecūie.que opetit ei.qui ex cā mutui se aliqđ recepisse scḟit . intra biēniū opponitur efficaciter.elapso ꝟo biēnio ñ debitoꝛ clāe ꝓbet sibi nūatam non eē.excepcōne nō numerate pecūie mīme se defēdet. Iꝫ olī dictū eps alr limitatum eēt.h.o.vsq; ad fi.ti.

In glo.que icipit homo p̄uat⁹. Circa māz huiꝰ glo.ē distīguēdū ſm doct. cuz queritꝝ ñ exceptō nō nūate pecūie possit cōtra creditoꝛē opponi.distigue sic. aut enī scriptuz ē aliquē recepisse mutuo scriptura p̄uata. aut pblica. Primo cāu siue i ea otineaꝫ q debitoꝛ recepit dotē sub mutuo .siue otineatur q fuit confessus recepisse hr̄et locum exceptio nō nūate pecūie vt hic.ꝫ ꝟo otinetur in p̄uata scriptura fēa a tercio. ⁊ tūc ꝫ hz ſbscḟtionē triū testiū ⁊ illa fidē faē sīē pblicū instr̄m.vt.l.opacōnes. C. de fide instru.⁊.l.vlt. C. si cer.pe.⁊.l.scḟturas.ꝫ po. i pig.ha.⁊ ió de ea dic vt i pblico instr̄o stati dicā.si ꝟo otineꝫ i istr̄o pblico adhuc gl. distīguit. Aut i istr̄o dr̄ q taꝰ debitoꝛ hūit. ⁊ recepit a tali.x.cā mutui . ⁊ tūc exceptio non nūate pecūie opponi non pōt. Iꝫ instr̄m suū effectū habebit.donec p̄babiꝫ otrariū vt.l.cū p̄cib⁹. C. de p̄bac.aut i instr̄o otinetur q talis confessus fuit se recepisse. ⁊ tē exceptio nō nūate pecūie opponi poterit.et ita est limitāda dēa glo.pe.ꝟo de bella pti dicebat q nūq̄z exceptō nō nūate pecūie cōpetit otra pblicū istr̄m ar. huiꝰ tex. q̄ aptelocaꝫ i scḟtūa p̄uā. Opi.tñ gl.clarioꝛ ē ⁊ Ty seqꝫ eā.ió tene qđ.S. dēm ē. Iꝫ opp . otra p̄ dēa nōne p̄uate scḟture staf otra scribētez vt.S. de iutili stip.H. itē ꝟboꝝ. So.ē regula q̄ statur vt ibi.fallit in mutuo ió nō ob.

In gl.l.ex cā mutui.ibi.l.cū vltra.op. q̄ excipiat de non nūata pecūia eē si stipło īterueniat de.H.i.f. de exceptio.vbi ē tex. ⁊ de.l si ex caucōe. C. de nō nūata pecūia. So.dicūt quidā q̄ si intercessit stipulacō.p̄t decipi in factum.⁊ de non numerata pecunia.nā exceptio in factū est generalis occurrēs cū alijs excepcōnibus Iz certe hoc non fuit de mēte glo.que vr̄ velle q̄ opetat exceptō in factū.nō āt non nūate pecunie.⁊ illō qđ dr̄ in.l.cū vltra q̄ excipiť in factuz exponit ipse.i.de nō nūata pecūia.Iꝫ hec opi.nō placet pe.q̄ seq̄tur glo. p̄ qua defendenda est sciēdū ſm eū q̄ hīē actōnes iudicāt hr̄e nomia penes meduū occludēdi imediatū.ita ⁊ excepcōes.vbi gra dānificasti me p̄ doluz in.x.qꝛ tu es pr̄ vel pr̄on⁹. nō possū agē cōtra te de dolo.agaz otra te ⁊ ꝓponā q̄ dānificasti me i.x.⁊ i medio occludēdi dicā quia bonefidei ñ ogruit vt vos dñe pr̄one mi locupletami cū mea iactura ió peto ꝛc. ⁊ sic habebit locū excepcio i factū que resultat ex medio immediato.occludendi . quod est quia bonefidei ꝛc.vt.ff. de dolo.l. heredib⁹ ⁊.l.nō debet.⁊.l.sabin⁹.idē est in excepcōnibus vt sic dicā otra patrē vel patronū meos eos nō nūasse pecuniā.occludā. ⁊ qꝛ bonefidei ꝛc competit excepcio in factum vt.l. apud celsū.ff. de doli excep. sic i ꝓposito cuz petiť pecūia tanq̄z nūata ad qđ īducit scḟptura.mediuz imediatū agendi est pecūiā numeratam esse . ⁊ ideo quia contra medium hoc immediatum agendi . est exceptio pecuniam non numeratam esse.ex medio i mediato datur exceptio non numerate pecunie.sed vbi dicis contra me . q̄ ego confessus suz me debere tibi.x ex causa mutui et quod per stipulacionem promiſi . ⁊ ego contra te excipiam medium ⁊ immediatū non potest esse.non numerata pecunia, qꝛ non conuēis me ex numerata pecunia.sed ex stipulacōne. ⁊ ideo habet locum in fēm ⁊ sic debet intelligi hec glo.et glo.que est i l.cum vltra.S. allegata.nec obst.l.si ex caucio.nec.H.i.infra de excep . qui videtur casus pro opini. Jaco. nam de non numerata pecūia. non potest esse nom̄ excepcōnis ꝫ p̄t esse mā ex qua resultat excep⁹. cū agiť ex stipl̄one nō opetit excep⁹ nō nūate pecunie.i. ū ꝓpť ñ nūatā pecūiā cū pec⁹ ñ nūata

fit cā mālis ꝛ remota. ꝛ ibi non eſt ſtipło. ȝ agitur ex cōfeſſione obligatoria ꝓ lr̄as .tē excepc. nō nūate pecūie ē nomē excepcōis. qr ē cā mediata excipiēdi q̄ ẏba poſuit Ty i .l.cū vltra all'ata ex q̄b⁹ deſēdit gl.ſm pe. ꝛ Ty. ¶ In gl.q̄ incipit.ſ.nō nu.pecūie ī fi ȝ hec ē ẏa opi.cū eadē ſit rō in excepcione nō nūate pecūie.q̄ ē ī excepcōne . nō nūate dotis.ꝛ ꝓ hoc inferť ꝙ excepcō oz ꝓpōi de neceſſitate ī ſcript.cū ſpāle ſit ī hijs duobz g⁹ ī otrariū ē iuſ cōe .qđ intelligit vex eſſe Ty .ñ excepcō ꝓponať ꝓ modū agēdi.qr tē ī ſcriptis dēret edi q̄dmodū actio vt ipe ſcp̄ſit in auc̄.hāc ät q̄relā.C.de non.nu.pecūia ¶ In gl.ſ.ciuiliter ibi qđ certe ē equū hāc opi.ſequit Ty.ꝛ doc.lz glo.ī.l.ñ ex cau C.de nō nu.pecūia.teneat contrarium ꝛ male. ¶ In glo.vlt.ibi gnaliť. hec eſt vera opi.ſm doc.nā ī mutuo ꝛ dote.rō ē ſpālita tis ab alijs otractib⁹.nā debitor q̄ vult mutuari pecūiam ꝓpter indigētiā quā habet vt gratificeť creditori.iurl. preſūptiōe omnia facēt non ſolū ſcripturam. cū ſibi vide ať q̄ſi iam pecūiam hr̄e. qđ non ſic in alijs otractib⁹.idē eē in dote. qr vt cito héat vx ozē defacili inducit ad ofitendū hūiſſe ꝛ recipiſſe dotem.quā non recepit q̄x rōnes ſpālitatis nō ē inuenire in alijs otractib⁹ꝛ iō ī eis hec exceptō locū nō hēt. ¶ In.e. glo. in ſi . Ȝz q̄ eſt rō diūlitatis q̄ mai⁹ temp⁹ ſtatuit in debitore ofitēte hūiſſe pecūiam q̄ in creditore.qr debitor egen⁹ eē preſūit. facili⁹ ofitereť pecūiam hūiſſe quam nō recepat.ꝛ ofeſſionē feciſſet cā gratificādi creditori vt ſibi mutuet. q̄ creditor q̄ nō eſt egen⁹.ꝛ qui ita non affectat reſtitui.ſicut debitor mutuari. ¶ Sed pone ꝙ in iudicō aliquis confiteť ſibi eſſe mutuatum . ꝛ illō ſcribitur apud acta.nunquid poterit opponere excepcōnem nō nūate ꝛ. bienniū.ſi ex hac ſcriptura ueniať . doc.diſtīguit.aut confitetur per modū ſpontanee iuriſdictōnis.quia ſponte vadit ad iudicem ꝛ fateť ſe pecuniam debere . ꝛ tunc exceptionē nō numerate pecunie opponet ꝛ. biennium. vt in.l.in dotibus.C. de nō nu. pecūia. cum hic ſit eadē rō.acſi extra iudiciū ofiteať. ꝛ iō otra inſtr̄a guarētigie .q̄ ſiūt corā notario per modū voluntarie iuriſdictōis poſſet opponi exceptio non nūate pecunie. niſi eēt renūciatū. ¶ Si ẏo emanauit ofeſſio per mōm iudicōis otēcōſe.vtputa qr debitor fať quicquid potuit ne confiteatur. ȝ for te iuramento aſtrict⁹ poſtea confeſſus eſt. ꝛ tunc exceptio non nūate pecūie locū ſibi nō vendicat.ceſſat eni preſūptio ſupraduca ſ.vt gratificetur creditori.cuz inuitus confeſſus fuerit ar.ff.de verbo.ob.l.inť ſtipla tem.H.ſtichū. ȝz pone ꝙ aliq̄s ī teſtō confitetur ſe recepiſſe.x.nunquid poterit opōi exceptio nō nūate pecūie ꝛ. bienniū. dicunt doct.ꝙ nō.qr in eo q̄ teſtať non eſt p̄ſūptio ꝙ ſpe future nūacōnis confiteatur.cuz ſperet non indigere mutuo.qr ſperat mori. et iō ſec⁹ eſt q̄z ī debitore alio confitente ī ſcp̄tura inť viuos.ar.l.i.C.de pecul.ei⁹ q̄ lib. meruit. ¶ Quid ſi quis ofiteať coraz duob⁹ vēdicabit ne ſibi locū vt poſſit opponi exceptō nō nūate pecunie vr̄ ꝙ non ar.h⁹tex q̄ exigit ſcp̄turā debere iteruēire vr̄ ī otrariū ꝙ heāt locū qr cū parē vim obtinet teſtes ꝛ inſtr̄a vt.l.in excendis.C.de fide inſtru.ẍ. Ja.de are.dicit ꝙ de rigore iur̄ nō vēdicat ſibi locū effectus hui⁹ti.ȝ de eq̄tate oz ſibi exceptō nō nūate pecūie opponi. ꝓpter idētitatē rōis ar.l.i excendis .S. alſate pe.ꝛ Ty.tenēt otra iſtā opi.nā certi ſūt modi veſtiēdi pēm nudū.ſ.re ẏbis ẍ. vt .S.q̄. mo.retrahi .ob.ī p̄n.ꝛ nullibi repit ꝙ p̄ctia teſtiū veſtiretur pēm nudū. g⁹ a ſufficiēti nūacōe talis ofeſſio iefficax tāq̄ nuda. et ſi apta parere obligacōz efficacē. fať ar.l. offerre.H.placet.ff.de act.ꝛ ob. ofēſ⁹ eni inſcp̄tis ē ille.q̄ excepcōez nō nūate pecūie ꝛ. duē.ꝛ ȝ voluit ſētire q̄dā gl.C.ſi cer. pe.l. ſi ñ ſingli.nec ob.l.i excēdis. qr teſtes ꝛ inſtr̄a parē vi habent q̄ ad ꝓbac. ȝ q̄ ad obligacōz mīme ſm pe. ꝛ Ty. Baldus.

De obligacionibz ex conſenſu

¶ Conſenſu Iſte tl. h. itēdit. Emptio.vēditio.locatio.conductō. ſocietas.ꝛ mādatū conſenſu otrahūtur.q̄ otract⁹ ab his q̄ re celebrať differūt. qr ī his ſine re obligō p̄ficiť.ꝛ a ẏb.oblig.differt. qr in hiſ ab ȝ p̄ſōaz p̄ctia hīcīñ ozit obligat⁹ ī illī ab vna ꝑte tm̄ ꝛ iť p̄tes otrahūt h.itēdit

De empcōne ⁊ vendicione

¶ Empcio Iſtō p̄ñ.bf̄.h.itendit otr̄a⁹ ēptōiſ.ſiue vē

Contractus empcionis sine datione arre nil valet

dicionis sine scriptis .consensū perficitur . etiamsi res sine precio . ⁊ arra tradita sit. si conuenerit de precio.h.d.vsq; ad .ℌ.i his

In his h.d.Emptio ⁊ venditio in scriptis celebrata non est perfecta. donec dract⁹ fuerit i mūdum concept⁹ ⁊ recept⁹.⁊ de partiū volūtate celebrat⁹ .nisi aliqua perfectio deficiat . licet ipune ab eo recedere . nisi arre iteruenerit quas venditor si penitet restituet duplicatas.emptorꝰ ꝯo penitencia ipsaꝝ amissione punit.h.d.vsq; ad .ℌ. preciū. ¶ In glo. patet hic ibi ꝑm q̄sdam . dic q̄ non ē verū ꝑm doct.q⁊ tūc pot⁹ dicere contract⁹ vendicōnis resolui q; non valere.ibi alij dicūt vt pla. ¶hec etiaz fuit opi.az.q̄s doct.sequūtur i.l.dract⁹ .C.de fide instru. ¶ In glo.q̄ incipit.s.vtroq;.⁊ i glo.q̄ incipit vt q⁊.Ex istis glo . vī innui q̄ dract⁹ in scriptis celebrādus non valet nisi ꝓtes ꝟscribāt.qꝺ intelligit Fran.accur.verū esse ⁊ Ty.sequēdo ipsum.si scriptura sit ꝓfecta manu ꝓuate persone.sec⁹ vero si manu ꝓblici notarij. nam tūc nō exigitur ꝟscꝑtio quod satis probatur ex hoc tex.⁊ p hāc glo. que exponit absoluta.i.ꝟscripta hic .⁊ in dicta.l.dractus nō bñ exponit iō repheit.Sz pone volu⁹ dtrahere in scriptis.per te stat q̄ min⁹ ꝑfici atur dract⁹. q̄ro nunqꝺ ego ꝓ quē nō stat poto ex dractu agere acti dract⁹ ē ꝓfectus Ja.de ra.tenebat q̄ sic. nā cū q̄o ē ipleduz ⁊ stat ꝓ te hētur ꝓ ipleto.vt.l.iure ciuili.ff. de dolo.⁊ demō.pe.tenebat q̄ ex tali cōtractu iperfecto agi nō possit per hūc tex.⁊ tex in.l.dract⁹.⁊ glo.videt hoc sentire .naz nemo cogitur iuitus cōtrahere.vt.l.sicut.C. de act.⁊ ob.Nō ob.q̄ dractus dēt hr̄i ꝓ impleto.exq̄ stat per te . nā dstat q̄ si stat ꝓ te q̄ non vēdas rē quā libenter emerē ego. nō habetur resp vēdita.⁊ sic i ꝓposito ⁊.l. iure ciuili loq̄tur qñ aliq̄o debz fieri ꝓ me ⁊ per te stat q̄ min⁹ faciam.⁊ tūc debet hr̄i ꝓ adipleto.⁊ sic non ob. ¶ In glo.Sz q̄ acti. Mo.pñ.hui⁹ glo.q̄ vult q̄ contrahētes possint resilire ab eptione ꝓfecta qꝺ est mirabile dtra.l.sic.C.de act.⁊ ob.l.lz .C. qñ lz ab emp.dis.qꝺ intellerit Ty.i.d.l.dract⁹.vez si vēdicio debebat resolui ſ dicione.secus ꝺo si fuisset pura ⁊ simplr dracta.gl.in.l.p dēa vr̄ tenere q̄ ad repetēdū arrā det cōdictio ob cām.lz ſ teneatur q̄ detur actio ex épto vel dolo ex.l.ꝓ quib⁹ glo.dcordādis distigue.⁊ dract⁹ arraꝝ fuit separat⁹ a cō tractu ēpcōis.⁊ sic arra segari ꝑt ⁊ tūc dat dolo ob cām .vt i gl.dēe.l.ij.⁊ arra ē one ra dractui ēpcōis.⁊ ēpcōi accrescit . ⁊ tūc agit actōe ex épto vt ſ dr̄. ¶ Sed q̄ro que opi.de pōitis i scda.q.hui⁹ gl.sit verior Ja de ra.seq̄t opi.az.⁊ mar.hac racōe.dtraria allegās nō est audiēdus vt.l.fi.C.de codi cillis.ſz recipiens arras duplicatas vltra ad dractū non tenet. petēs ꝺo intereſ qꝺ succedit loco rei.vt.l.fi rē ⁊ pciū.ff.de peti. hēdi.vī dtrari⁹.sic tanq̄ dtraria allegās repellat.fac .l.dmissorie.C.de pact. int ēp. et vē.Dy.ꝺo seq̄bat opy.Jo.⁊ bul.⁊ p eo inducebāt.l.p dia.ff.de act.ēp.⁊ p socio.l.fi q̄s a socio cū sequētib⁹. ¶Hui.de suz.idē seq̄batur si dract⁹ eat fact⁹ cū solēnitate debita. q̄tū ad obligacōz sec⁹ si aliq̄ pfectō deficeret ⁊ tē seq̄t opi.az.⁊ mar. qꝺ satis vī ꝓbari in tex . ibi nō pfecto dractu ēpcōis i scp̄ tis dat repetitio arre. ¶Quidā moderni hāc opi.sequūt.q⁊ quotiēscūq; pena legal⁹ concurrit cā rei ꝓsecutoria. vna per alterā nō tollit.ſz q̄ venditor teneat ad arras est pena legalis.g⁹ p solucōz illi⁹ pene nō tollit interesse ar .l. si p fure.ℌ.i.ff.de cōdi.fur. ꝑterea si dicerem⁹ q̄ perceptio arraꝝ diudicaret sibi i interesse.nil eēt idūctū spālit dtra eū quē penitet per.l. que voluit eū pūire i arris duplicatis. cum fine hac prouisione teneatur ad interesse.⁊ hāc opi.sequitur pe. nec ob.ratio Ja.dōci.q⁊ arre ⁊ interesse petuntur ob eandē cām viz q⁊ nō adīplet qꝺ ꝺuenit . sic non est sibi dtrarius vt arre petant vt pena.⁊ interesse. vt rei persecutio. ⁊ ideo vna non tollit aliam.Ty.vero ⁊ Ja de are.sequuntur primam opi.az.⁊ Ja.de ra.⁊ pro eis videtur casus in.l.si fūdus.ℌ i.ff.loca. ¶Nō ob.dicta.l.prdia cum si.q⁊ vbi veniunt plura remedia de iure cōi licet alterū aūt.s.i arris paucis vēit de iur̄ spāli ar.l.q̄ mutuā.ff.mādati.⁊.l.dractib⁹ .ff. d reg.iur̄.nā q̄tiēscūq; vnū vēit exordiarie spālit.illd tollit iust cōe vt.l.iterdū.ℌ.q̄ furē ff.de furtis sic alias diri d ſstituc.vulgari q⁊ ēpuiſio spālis.q̄ fac ius cōe suitatis q̄ ē ꝓuiſio iur̄ cōis. Item nō ob.q̄ pena legalis dcurrit .q⁊ pena arrarum nō venit dginalit.ſz ex accidenti. ⁊ ideo aliud est i ea q̄z si dginalit veniret ar.l.si cum exceptione .ℌ.elementi ff.quod metus causa .

Item i e.glo.circa fi.pone quia res vendita ē p.x.⁊ emptor dat q⁹ vel tria.non exp̄sso vtrum ꝓ arra vel parte solutionis.Quid

cūc presūetur. Reo ꝙ ꝑ vtroꝙ datū hoc eē vr̄ si ē pecūia. vt ē glo. i. l. ij. C. qñ lz ab ēp. dis. ¶ Sz circa mām huiꝰ. H. q̄ro vtrū pro collū añꝙ sit redactū i mūdū. i. i pblicā for mā vl̄ instr̄m pblicū. faciat fidē. vr̄ ꝙ sic qz ter. i. l. otractꝰ. C. de fide instru. appellat pro colla instra. gꝰ fidē faciūt. qz testes ꝛ istra parē vī obtinēt q̄ ad pbacōnē vt. l. i excen dis. C. de fide istru. ¶ Preterea hūt ea. q̄ vñt hr̄e pblica instra. s. ānū. die. testes. locū. ioi/ ātōné. ꝛ eē sbscpcōz nōiij in pncipio q̄terni. gꝰ faciūt fidē q̄ admodū instra. So. vicūt q̄dā ꝙ protocollū nō pbat nisi redigat i mū dū qđ apte pbat ter. hic ꝛ in. l. otractꝰ. ḡa fit solum ad quādā memoriā. ¶ Preterea p tocollū nō hz oīa q̄ oz hr̄e pblicuz instr̄m. nā oz hr̄e sbscpcōez tabellionis. nō añ scp tionem. et eē tabellionis. ut i auc. de fide instru. H. ꝛ si nostra. ¶ Preterea vulgariꝰ opi. doct. ē ꝙ protocollis fides non adhibeť ñ re digant in pblica monūta et hꝫ sequit Ja de are. et i hꝫ eē vr̄ reuere Ty. ꝛ ꝑm hꝫ qūo fiet. notario mortuo. q̄ protocollū i mundū non redegit. nā si illud nō potest pduci ad fidē faciēdā vt est prędēm. per aliū notari um nō poterit in mūdū redigi. qz ceda seu protocollū qđ idē ē. ꝛ instr̄m pblicuz ioe ex tractū debet scptū eē manu eiusdē notarij. vt in auc. de tabell. H. is q̄z ꝛ probať i. l. con tractꝰ. ¶ Preterea protocollū fit solū ad memo riam notarij. vñ i eo sunt ibreuiature. sub quibus multa q̄ non sunt scpta otinent q̄ notarius retinebit in memoria. quomodo sciet aliꝰ notariꝰ illas ibreuiatās extendē certe nequaq̄. gꝰ nō poterit ꝑ aliū i modū redigi. preterea iuramētū omissū alicui nō trāsmittit ad heredes. vt. l. gnaliter. C. de decret. decur. ꝛ revocatio protocolli i mundū ad aliū non trāsmittit. cū. l. omittat hoc ta bellioni rogato. Sed certe die Ty. mortuo notario. pōt aliꝰ rogari si vidimus quoti die fieri. nec ob. ꝙ protocollū ꝛ pblicum in str̄m dēt scribi manu eiusdem notarij. q̄a vez est si viuit. aliaſ scribi poterit ꝑ manū alterius ar. l. mortuo. ff. de iudi. quod con suetudo interpretať a qua nō ē recedēduz vt. l. cū de interpretacōne. ff. de legi. nec ob. ꝙ notariꝰ nō poterit scire q̄d debeat ponere i mūdū ꝓter ibreuiatās q̄ sunt in protocollo qz notariꝰ iste ibreuiatās illas extendit si solitꝰ ē extendere rogatꝰ i filī. vt. l. librorum H. qđ tamen cassius. ff. de le. iij. ¶ Sz pone ꝙ notariꝰ sit solitꝰ diuīsas fōrs illazū ibre

uiatāꝝ extendē ꝛ facē q̄d faciet notariꝰ q̄ ro gatꝰ suas extra hit. Reo ꝓz Ty. extendet ad ibreuitāz ꝑm illā ꝓz quā nōriꝰ defūctꝰ solitꝰ erat extendē i otractu filī q̄ filez obligacōez otineat. ar. l. reos. H. cū i tabu l. ff. de duobꝰ reis ꝛ qđ ibi nō. ¶ In gl. hz quo i fi. hz hꝫ pōť faciēs. l. pmissiōe. qz. l. H iubz. Als vo si hꝫ simplr̄ pmittēt fieri ꝛ ꝑ illo penā ñ adijcēt. illud fieri sine pena posset. vt in contrario

Precium

ꝛ i. l. ḡcꝰ. C. de adul. ¶ h. intendit vendicō si ne certo pcio nulla ē. ꝛ i otractibꝰ ab arbi tri psona ñ recedit. h. d. vsqz ad. H. ite pciū. ¶ In gl. qđ si i inōiatū i fi. Et ē rō. qz si in cāu illiꝰ. H. ñ possz offerre pciū i psonā tercij nō repirēt debitores pecūias mutuo sub pignoribꝰ. vt ibi nō. hz vr̄ ꝙ i psonā alterius otrahēti possit sba otractꝰ omitti vt. l. si ita exp̄ssū. ff. de odiel. ꝛ demō. So. ibi loqť i vlti ma volūtate q̄ ñ ē obligatoria hinciñ. ꝛ iō pt offerri i psonā illiꝰ q̄ ñ ē obligā. B de lo q̄ mur i volūtate hiciñ obligatoria. vñ in vo lūtate alt̄iꝰ. l. voluit obligacōez ñ posse cō mitti. qz ñ est videre ꝙ ꝗs velit se obligare. vñ otractus remanz verisimi. qđ. l. ab horrz hz doc. ¶ In gl. eē iniq̄. q̄ro nūqđ arbit̄ pos sit ferre sñaz ptibꝰ absētibꝰ. Reo si ñ alla cōni bꝰ ꝙ si i opromisso ñ sit hꝫ dēz ñ pt. qz arbitr̄ ria sūt redacta ad istar iudicioꝝ. qđ ē vez i arbitro. hz i arbitratore. secus hz doc. vt. l. fi. C. de contrahēda ēp. i vi. q. i fi. qz ille so lū hz a ptibus ptātē. ñ a lege. iō pt illō fiē ꝑ nūciū explicare ar. l. si ꝗs in bona. H. iussū ff. de adq. hēd. ¶ Nō ob. ꝙ oz ꝓcedē fiē bonꝰ vir. i. iudex q̄ oz ferre sñaz ptibꝰ pñtibꝰ vel citatis qz vez ē q̄ ad mōm ꝓcedēdi. ñ ät hz q̄litatē. ꝛ hꝫ ꝑm aliq̄s. lz bar. ꝛ alij teneāt ꝙ arbitrator ñ possit ꝓferre sñaz ꝑte absente ꝛ ñ citā. ¶ Sz nūqđ arbit̄ ꝛ arbitrator co gať arbitrari lz gl. i. l. fi. C. de otrahen. emp dicat ꝛ vitas tñ ē ꝙ si omissū recepit. arbi trari teneť alias ñ hz doc. ibi Sz nūqđ qs teneat odulere i cā vel i pūcto sibi cōmisso. Reo ꝙ sic. ꝛ ē gl. i. l. i sacris. C. de pri. sacro.

Itē preciū

scrip. li. xij. ¶ Preciū qđ i otr̄ ctu ēptōis ꝛ vēdicōis exigit. oz obstē i pecꝰ nūata hz si obstat i spē otractus ꝑmutacōis erit ꝛ ꝑualz opinio q̄ validioribꝰ ꝛ fortiori

Cū ät

bꝰ rōibꝰ ꝛ arguñt. defendit(¶ h. intendit. Rei venditę in spē commodum ꝛ icommodū pertinet ad emptōné eē ante traditōnem. ñ in ea volū

culpā vel mozā omiserit.cū noīe ouēiē.ꝛ cū ꝗs iō teneꝛ qꝛ actōz hz. eā cedēdo libaꝛ.h. d.vsqz ad.ℌ.ēptō. ¶ Jn gl.ħ certe ibi lz secꝰ sit.ꝛ ē rō qꝛ cū fēa ē vēditō ſb odicōe. ꝛ resꝑit tōliꝛ.nihil ſubeſt ꝓ q̄ figat pedes ſuos obligāco.odicōe aduēiēte.ꝛ ideo venditoris ē piculū.secꝰ vbi resꝑ ē deteriorata ħz Ty

Emptio

ħ. itēdit ſb odicōe pōt ēptio otrahi eē accidēta li.ꝛ otraꝛ ēptōis oferri.h.d. ſm doc.lz gl aſr itelligat ꝛ male. Jn glo.ħ vī ibi i emē tiſ.vbi dī ꝙ ſba otraꝛ ſiue omīū non pōt in alteriꝰ otrahētiū volūtatē omitti.ibi qō ſepe.ℌ.i. vbi dī ꝙ preciū nō pōt oferri i volūt. alteriꝰ otrahētiū.ibi ħ dic rē hic ipam gl.i dēa.l. i emētis ſoluit ſm Jo. optīe.di cēſ.ꝙ ħ nec vēdicō nec res nec p̄ciū fuerūt collā in arbitriū alt̄iꝰ otrahētiū.ħ ꝑter qō dā cāle ēptoris . viz ſi res placuerit ſb acci dētali vēdicō reſolui dz.ꝛ iſta ē ꝛa opi. ħz doc.vñ gl .hic ꝛ vbiq̄ ñ itellexit hūc ℌ. nā res nō plꝰ p̄t oferri i volūtate alteriꝰ otrahētiū q̄z p̄ciū.cū ita ſit de ſba ēptōis ꝛ vendic.res vt p̄tiū. ¶o. vez ē ꝙ res p̄tiū ꝛ cō ñciū i volūtate alteriꝰ otrahētiū ñ p̄t oferri.ꝛ ē rō qꝛ.l. puidit ne otraꝛ eēt deriſoriꝰ vel luḋibrioſ. ꝛ trufatoriꝰ viz ſi aliqō iſtorū oferret i volūtate otrahētiū p̄ſūerz.l.ꝙ nollēt ſe obligare.vñ otraꝛ eēt trufatoriꝰ qꝛ accidēt alia ēpcōis p̄nt oferri i volūtate alteriꝰ otrahētiū.ꝛ ita loq̄t ħ.ꝛ ita tz Ty

Loca

in dēa.l.in ementis (Emēs rē ignorant q̄ nō ē in ñcio. otra vēditorē habet ad interesse actionem ex empto.hoc dicit. ¶ Baldus.

De locatione ⁊ conductione

Locatio

ħ.pñ.h. itēdit Locatio ꝛ ocu tō oſēſu p̄ficit.cū ō p̄cio certo ouenit.ꝛ i volūtate exnei certi.p̄t p̄tiū locacōis oferri q̄admōm in ēpcōne. ꝛ ſm eꝰ māz q̄ p oia locatō reglat incerto ꝛo p̄cio oſtituto otractus innōinatus efficitur .h. d.

Preterea,

ħ.itēdit.Si p̄ciū oſtat i ſpē ñ locacio.ħ inoīarꝰ otraꝛerit.ex q̄ p̄ſcriptis verbis adō reſultabit.h.o

Adeo ut

ħ.itēdit. Cōtraꝛ em phiteotic⁹ q̄ efficit ꝑ ñceue vl ſpē oſtituta a otrāctu locacōis ꝛ vēdicōis i aliq̄b⁹ differt ꝛ mſcipſr ouēit cū eiſdē. q̄ iuē cīli exti tit introuaꝛ ſi nihil ō rei piculo inꝛ otrahēteſ actū ē.tōlis rei inꝛit⁹ ad dūz . pticlaris ad ēphiteotā ſpectabit.h.d.vsqz ad .ℌ. itē q̄rit ¶ Jn gl.ī pecꝰ.ꝛ ī gl.ī ſpē. Nō iſtas gl.que vidēt defēdē otraꝛ locacōis q̄ fiūt ī hac cītate.nā ſolēt locari res imobileſ ꝑ ſpē alicⁱ pēſiōis vtputa ꝑ rugo grani.ā vniꝰ barili in anno.poteris ne iterp̄tare ſtatutū qō loq̄t de ouctōe ꝛ locacōe.vī ꝙ nō. nā illō ſtatutū hz locū vbi ē locacōis otraꝛ.ħ vbi merx oſtituit ī ſpē nō eſt otraꝛ locacionis.ħ inoīatꝰ do.vt des.vt ī p̄cedēti.ℌ.So ꝑ has gl.defēdit ꝙ poſſit dēm ſtatutū interp̄tari.ibi enī ponūt dēa duo ꝛba reddituū ꝛ pēſiōez.q̄ hñt denotare ꝙ dictū ſtatutuz poſſit int̄pretari ſiue merx oſiſtat ī ſpē .ꝛ ħ ꝓt ꝛbū reddituū.ſiue ī pecꝰ.ꝛ ħ ꝓt ꝛbū pēſionē.q̄ dcōes hñt iſtas ſignificacōes vt ī iſtis gl.ꝛ ꝙ ſtatutū poſſit diſponē ꝙ dicaꝛ locacō ꝛ ouctio.eē ſi merx oſiſtat ī ſpē.ō ħ nō eſt dubitādū. nam ꝓt pēm . p̄t fieri nō ſolū vt ī ſpē merx p̄ſteꝛ . ħ eē vt nulla merx p̄ſteꝛ.gꝰ idē poterit fieri ꝑ ſtatutū.vt.C. de decret.decur.ſup Rca. p̄terea nulla.l. ħ ꝙ hibz.Sz otra oppo.ꝛ vī ꝙ ꝑ pēm nō poſſit fieri ꝙ oſtituaꝛ merx ī ſpē ꝑ otractu locationis.nec eē ꝙ merx ñ p̄ſteꝛ naz talia pacta eēnt otra.l.dicētes ꝙ ouctor teneaꝛ p̄ſtare ñceuē ī pecūia locatori ſuo.vt.ſ.in pn. gꝰ tale pēm ñ vz vt.l.pacta q̄ otra.C.de pac. ꝛ.l.otra iure cīlis.ff.e.ℌo.ħz Ty.pēa otra l.dicūt illa q̄ ſūt a.l.īprobā.nō āt q̄ ſūt contra tenorē.l.ꝛ iō cū.l. nō īprobat talia pēa fieri.optīe tenēt.secꝰ ꝛo ī reſcptiſ q̄ dicunt eē otra leges.eoipo ꝙ ſūt otra tenorez .l.ꝛ iō ſi ouctor īpetrarz ꝙ nō teneaꝛ ad penſionem. tale reſcriptū nō vz tanꝙ contra .l. vt.l.reſcripta.C.de precibus.imp.offe.ꝛ.l. nec damnoſa. ¶ Sed quare dicuntur contra.l.eoipo ꝙ ſūt otra tenorē īparū . pacta ꝛo otra.l.nō dicūt q̄uis ſint otra tenorez ipaz.ħ tūc demū qñ .l. inhibet pacta fieri. vt patet in.l.eos.ℌ.i.C.de vſuris. Rñdeo ſm doct.quia reſcripta habent clauſulam derogatoriam ī iure . lex enim dicit ꝙ omnia reſcripta.q̄ ſunt iuri contraria.ſūt nulliꝰ valoris vt ī dēa.l.nec dānoſa.ꝛ dicta.l. reſcpta.ħ pēa habēt clauſulam approbatoriā regle.ꝛ iō ſi fiet contra tenorem .l. non vī fieri otra.l.Et hoc infert ad q.que pōt dietim occurrere.d. Albanus approbauit oia ſtatuta aretia.vū nō ſint otra oſtōnes

gñales. Pone g° ꝙ oſtitucō gñalis dicet vnū. ſtatutū ⁊o aretinū dicet otra ipſius tenorē. nūqo dicet hoc ſtatutū otra oſtitutiones. Et xpōcis vī diſtīguēdū. Aut cōſtitucō inhibet ſtatutū otra eā i cāu illo. ſiē ē vidē i oſtitucōib° q̄ fiūt otra applantes q̄ ihibēt otra eas i ſtatutis fieri. ⁊ talia ſtatuta otra oſtitucōnes dicerēt. vñ illa non cadūt ſb approbacōe ſtatutoꝝ. Aut oſtitutō nō nihibet ſup ꝟ fieri ſtatutū. ⁊ tē tale ſtatutū caderꝫ ſb approbacōe ſtatuti. qz ñ vī otra oſtitucōnē. q̄ ſunt valde nota.

Ité queritur ꝟ. intendit. Dum rei cō ceſſe vñiū īcepe i pec° oſtituta ptrāſit nō locacōis ſ ēptōis ē iudicādo otrad°. h.o.

Conductor ꝟ.ītēdit. In locacōis otractu expſſa ꝟ fuanda ſūt ⁊ etiā omnia alia. que veniunt in eo ſm naturam otractus. h.o.

Qui pro vſu Cōductor de dolo vl culpa tenet. ⁊ otrad° loca cōis trāſit ad conductor. hered̄. h.o. vſq ad fi.ti. Contra fi. huiꝰ tex. op. de. l. cū querit. §. heres. ff. loca. vbi dicitur ꝙ heres coloni non eſt colonꝰ. Solle. §. limitat ſm iſtū. Aut tēpus conductōis durat ⁊ tranſit ad heredē vt hic. aut eſt finitum tps conductōnis. ⁊ non tranſit vt ibi. ⁊ ſic eſt finis huius ti. Baldus.

De ſocietate

Ocietatē Iſtō pñ. h. ī tēdit. Diuꝫ bonoꝝ ⁊ vnius negociacōnis tm otrahi poteſt ſocietas. ī qua dāni. ⁊ lucr' ptes ſūt eq̄leſ ñ inē ſocioſ alr ꝟuenēit. h.o.

De illa Malꝫ quētio inē ſocioſ vt ptē maiorē lucri fedt vnus. q̄ dāni. ⁊ āplius q̄ alius ⁊ ecō tra. ⁊ lucrū dicitur io quod ſupereſt omni damno deducto. hoc. dicit

Et adeo Pōt cōtrahi ſocietas. vt vnus ſocioꝝ ptem lucri hēat ⁊ de damno nō ſentiat hoc dicit

Illud ꝟ. dicit. Parſ adiecta i lucro tacite vī adiici i dāno. ⁊ ecō tra. h.o. vſq ad §. manet. Quia pōt otrahi ſocietas vt vnus ponat perſonā. ⁊ alius pecuniam. quero nūquid diſſoluta ſocietate pecunia dēbit cōiter diuidi vt opariꝰ dimidiā pecuniā hēat. Sꝺo. aut ē conuētuꝫ inter ſocios vt hec pecunia diuidat cōiter ⁊ tunc pecūia dīdet cōiter. aut ꝺ pecª diuidēda nihil ē actū. ⁊ tē gl. ī. l. i. C. e. q̄ ponit. hāc. q. dic ꝙ hec pecūia cōiter vēit diuidēda. nā cōicata preſumit cū vnꝰ ſimplr eam i ſocietate poſuit. facit. l. i. §. fi. ⁊. l. ſe. ff e. tī. dic tñ glo. ꝙ de conſuetudine i aliq̄bus locis ſeruatur otrariū Ja. de are. dic ꝙ hec conſuetudo ē ius cōe. nā hec pecūia nullatenꝰ diuidet. ꝟ eā precipuā habebit qui eam poſuit i ſocietate. pro hoc allegat. l. cū duobus. §. dāna. ff. e. ti. ⁊ in. §. item ex facto. e. l. nec ob. l. i. §. finali cum. l. ſe. quia loquit q̄n do vterq̄ conferebat. nec poterit dicere operariꝰ ꝙ ideo pecūie partem habere debebit qz poſuit operā. qz aliuſ eē poſuit pecūiam que operis eſt valimentū vt. l. cum duobus. §. in coeunda. ff. e. Sed pone ꝙ pecūia perdita eſt. nunq̄ tenebit iſte qui poſuerat pecūiam itez tantā ponere. vl ē cōpiculū ita ꝙ q̄ operā ponebat teneatur operari vel aliq̄ diſtare p extiacōe operarum. glo. ī. l. i. C. e. dicit ꝙ ſocietas eſt finita. vt. l verum. §. intereant. ff. e. Ja. de are. ꝓbatuſ reprobat iſtā glo. ⁊ dicit. ꝙ operariꝰ debet prestare dimidiam pecūie perdite. vt. l. cuz duobꝰ. §. in coeunda. ff. e. pro hoc facit. ff. ō pericul. et commo. rei ven. l. io quod. Pe. diſtinguit ⁊ melius ſm Ty. Aut pecūia ſtatim contracta ſocietate perdita fuit, ante q̄ operariꝰ operaretur. ⁊ tunc operariuſ opellitur ad percipiendū dānū. alias ſocietas claudicaret qđ eē non debet vt. ff. de reſcin. vē. l. ſīo qđ. ⁊ facit. ff. de arbi. l. lz. ⁊. l ſe. Aut operariꝰ fuit iā operatuſ. ⁊ tunc diſſoluta eſt ſocietas. ⁊ operariꝰ de pecunia perdita nil prestabit. pro hoc facit dictus. §. intereunt. Ultimo quero nunquid iſte operariꝰ debeat operari ſuis expenſis an vero expēſe fient de cōi vivetur ꝙ debeat oparī ſuis expēſis vt. l. quod ī ff. ff. de operis lib. Preterea iō hēt partē lucri qz ſolus operat. g° ſolꝰ opas ſuaſ ſuis expeñ tribuat ⁊ ſoluet. ſic vecturas nemorum ⁊ mercimoniorum ⁊ alias expēſas occurrētes. fac. l. ſi non fuerit. §. i. ff. e. ſ videt ꝙ expēſe fiāt cōiē cū lucꝝ non dicatur. niſi deductis expeñ vt hic. ⁊ hanc opi. ſequitur Ja. de are. ñ forte videret tacite actum. ꝙ operariꝰ oparet ſuis expeñ vt pz in parciario colono nam vī agi. adeo ꝙ ſuis expeñ arat ⁊ ſeminet cū preciū ſit opis valimtū vt dēa. l. cū duobꝰ. §. i coeunda. In glo. nō. eandē in fi. ſ ꝺ iō eſt eadē rō otrariorū

qz ſocietatis nã hoc inducit ideo non ob.

Manet Societas ſoluit renũciacõe.qz lucz qđ p renũci acõz nõ cõmũicat.ñ ſoci societati malicio

Soluitur ſe renunciet.h.d. Societas morte vnius ſocioz. ſoluit eã ſi plures ſupſint ñ aliud uenerit.ꝛ eã ſoluit ſocietas finito negocõ cũ q fuit tracta .h.d.vſq ad.ℌ.pblicacõe. Jn gl.ſ.vt duret ibi eã ex pco.ꝛ ẽ rõ qz ĩ ſocietate eligit ĩduſtria pſone. et poſſibile ẽ talẽ hr̃e heredẽ q ſocietati ñ eẽt expedienſ. ℏ dãnoſ.ió ſtatuit.l.q ñ tranſeat ſocietas ad heredẽ.qđ fallit ĩ ſocietate vectigaliuz quod eſt fauore fiſci ſpeciale.

Publicacõe Pblicacõne oĩuz bonoz vni ſocij.itẽ pauptatiſ cã ſocietas diſſoluit.h.d

Socius Ib.itẽdit. Jn actõe p ſocõ venit dol ꝛ culpa q nõ extimat ſi nõ adhibz tãtã diligẽtiã in rebus cõib quãtã adhibere ſolebat ĩ ꝓpꝛijs tpe ſocietatis tracte. ꝛ mala electõ ẽ in culpa h.d.vſq ad fi.ti. Jn glo.ñ alẽ ĩ fi. ꝛ hec faciũt ad.q. q excõicat poſſit excepcõnez excõicatis. ꝛ bãnit excepcõez bãni tra excõicatũ ꝛ bãni tũ opponere de q p doc.ĩ. l.ſi mſr.ff.ſo.ma.ꝛ ſic tituli ẽ finiſ Baldus

De mandato

Mandatũ Ib. pñ. h.itendit. Mãdatuz obligatoriũ tractabitur ſex modis. nã obligatur q̃s ſi gratia tm̃ mãdatarij q̃ſ mãdet .ꝛ mandatoris tm̃ gra tũc mãdatur cũ aliq̃o ſibi vtile demãdet. h.d. Jn gl.mandatũ ẽ ibi ñ eni fiat gratis dic .ſ.q ad ꝓpoſitũ dz eni mãdatari eã e ꝓpoſiti. vt gratis mãdatũ exeq̃t lz mandãs poſſz mãdatariũ remunerare occaſiõe ſuicij recepti.vt.l.ſi remunerãdi ĩ fi.ff.e.ti. ꝛ qđ dicit glo. de locacõe.ẽ vez ſi pciũ obſtat ĩ pecũia ſi ẽo obſteret ĩ ſpecie.eẽt tractã inoia t.vt.ĩ.e.ℌ.ſi.ꝛ ageretur preſcptis verbis.

Tua gratia Ib.intendit. Ad ognoſcẽdũ cuiꝰ gra mãdatũ fiat.ĩſpiciẽduz eſt cuius vtilitatem concernat.ĩo quod mandatur. ꝛ dicetur illius gratia mãdatum celebratum.

Tuarantũ Mãdatarij grata fit mãdatũ cuz ei mandatur aliq̃o eius vtilitatẽ tantum continens.que mandati ſpecies.obligato ria non cenſetur. ꝛ nemo ex officio niſi fuerit fraudulentum obligatur.

Illud Rei turpis mandatum inter mãdatarium. ꝛ mãdantẽ nõ

Iſqui eſt obligatorium.h.d. Ib.itendit Diligenter ſunt fines mãdati obſeruandi.ꝛ eos ſi excedẽs mãdati non agit. Jn glo.eſt aũt.Et iõ piurãt rei qui cũ ab eis petunt .c. ꝛ debeant tm̃ quinquaginta.iurãt ſe non debere qđ petitur. Nam petẽs cẽtũ videtur petere õnẽ quãtitatem ab illa ifra vt hic pbat.dẽt q̃ oſiteri illud qđ debet .ſi non vult eã per iurus ſm doc.q ℏ ſcribũt ĩ.l.i.ℌ.ℏ ſi m̃ .ff.đ verborum obliga.

Recte Re integra reuocat mandatũ.h.d.vſq ad.ℌ. itẽ ſi adhuc Jn glo.nã ſi nõ recte .dic q non eſt verum quãtum ad act.que debet naſci inter mãdatum. ꝛ mãdatarium.ℏ quantuz ad actõnẽ .que debz naſci inter mandantem mãdatarium.ꝛ aliam terciã perſonam eſt neceſſaria reuocatio.ꝛ quãdo mandatur aliq̃d continẽs in ſe delictũ.nam ſi mãdarem hodie tibi q̃ iuriares ticio. eã ſi vſq ad quinquaginta dies offenderes ticium . ex hoc mandato tenerer ticio.ñ illud ſuocaſſẽ vt dicũt doc. ĩ.l.nõ ſolũ.ℌ. ſi mandato.ff. de iiur.

Item ſi adhuc Ib.intendit Mandatuz finitur morte re integra contingente . niſi mandatarius hoc ignorans exequatur mandatum. cui tũc de equitate ſubuenit. h.d.vſq ad.ℌ.mandatum. Quero quãdo dicatur res integra quo ad hoc vt mãdatũ poſſit reuocari.glo.mouet hãc.q.ĩ.l.mãdatum.C.e.ꝛ diſtiguit. Aut querimus in ꝓcuratore ad iudicia.aut in mãdato iuriſdictõnis. aut in procuratore ad negocia . Si in procuratore ad iudicia. tunc ante litis conteſtaci.dicitur res integra.lite vero conteſtl.non poterit reuocari vt in .ℌ. ſi vero in auten.de iudicibus.ꝛ in.l.poſt litem ff.de procur. Jn mandato iur.dictionis dicit glo.idem .doc. vero dicunt q ante citationem dicitur res integra . quia ab ea incipit iudicium ſm quod ibi nota. Sed ĩ procuratoẽ .ad negocia ꝛ ĩ negocijs dicit res integra quãdo nondũ eſt cepta.vt.l.i.ℌ.cepiſſe.ff.de pollicitad. Circa ℏ tamez dicũt docto. q quando cz preparamenta rei faciunt rem ceptam eẽ.vtputa mandauit vt faceres domum .incepiſti facere . et icepiſti

incepisti facere faciem muri non dicet res integra. quia hoc est quodcuz preparamẽtum intrinsecum. vel eẽ quia mandaui ꝙ tu ires romã. emisti calciãios ꝛ alios actꝰ fecisti extrñsecos non dicet. ꝓpter ea res cepta cum in hoc casu. l. permittat penitere. et sic dicit rem integram eẽ vt. l. si pecuniam. ff. de condict. ob causam. quod scribũt doctores. l. mandatum. C. e. ti. ¶ Quia ī hoc ℌ. dicitur ꝙ mandatum finitur morte. ꝛtra de. l. si quis mancipijs. ℌ. fi. ff. de instit. So. ibi mandatuz eat vniuersale. ideo mandatum non finitur morte. ℨ contra eẽ. quia si fit vle morte finitur. vt. l. eꝰ q. ℌ. quas vero ff. si cer. pe. So. ibi duo interuenerũt. s. mes mandãtis. ꝛ condicõis mutacio mandatarij. ¶ Sed vr. ꝙ mãdatum ꝑticulare non finiat morte vt. l. illã. C. de donat. So. ibi fuit mãdatuz in rem suam. qd non finitur morte. hic vero in rem suam non. iõ secus. Contra hãc solucõnem opponit de. l. i. C. de act. ꝛ ob. vbi eẽ in rem suã mandatum finitur morte. So. ibi mãdans fine herede decessit. ꝛ ideo mandatarius non potest itẽtare actionez directã. quia non supẽ persona cuius nomine intẽtet. vnde agit vtili nomine suo. vt ibi pz. Opp. de. l. fundi circa fi. ff. de adqui. poss. vbi mãdatũ ꝑticulare qd non ẽ in rem suã non finit morte. So. ibi mãdatũ est ãliqd. quod quis ex necessitate tenebatur facere. ꝛ ideo morte non finitur. secꝰ si haberet illud nõ ex necessitate facẽ. Oppo. ꝛtra hanc solucõnẽ de. l. h defũctus. C. de ꝓcur. vbi iudicium fit de necessitate. ꝛ cũ in ꝓcuratore ad negocia finitur mandatum morte dñi. So. in iudicijs ẽ necessitas cãtiua. non autẽ precisa. qz põt ꝙs sustinere mitti ī possessionem. aduãsariũ bonorum suoꝝ sic de necessitate non tenetur se defendẽ precise. in dcta. l. fũdi. erat necessitas precisa. ß contra hoc opponitur. de. l. ñ renũciandi. ℌ. fi. ff. e. ti. So. in mandatũ cõfertur post mortez dñi. ꝛ ideo morte non finitur. Sed ꝛtra hoc op. de. l. cũ pater. ℌ. nemo. ff. de lega. ij. vbi distinguitur. si mãdatarius sciuerit vel ignorauerit. So. ibi mãdatum debebat explicari in vita. licet effectum sortiret post mortem. vnde de eo iudicatur. acsi in uita deberet fieri. ꝛ explicari. etiam quo ad effectum. ex quibus potest distinguere per te ipsum. Et faciunt in ar. ad. q. Summus pontifex mittit legatuz ad partes ytalie cui dedit mandatuz vniuersale. legatꝰ aliqua incepit explicare. demũ mortuo summo pontifice. siue moritur sũmus pontifex. queritur vtruz tunc expirz delegatio sua. dicũt doc. ꝙ nõ per predcta.

Mãdatũ ¶ Ab initio mãdatũ suscipere est libe voluntatis. ex post facto est necessitatis. ꝛ ꝙ mandato non renũciat mandati tenetur. nisi cõnabilis causa excuset eũ. h. d. vsqz ad ℌ. mandatum ¶ Jn glo. puta casus. ꝛ hãc sequũtur doct. in dicta. l. a procuratore. ꝛ ẽ ratio. quia mandatarius suscipiendo mãdatum. videt asserere se paratuz ꝺ leuissiã

Mãdatum culpa teneri. ¶ Sub condicõne mandatum contrahitur quod gratuituz esse debet. ꝛ merx certa interueniens in mãdato. locationis ꝛ conductionis contractũ parit. h. d. vsqz ad fi. ti. ¶ Jn glo. s. vt merce dẽ. ibi ꝛ tunc non potest peti quicquã. Tenet ergo ista glo. ꝙ procurator qui nõ fuit pactus de salario. nihil potest petere. quod est verũ per viam actõnis ꝑm Ja. de ra. ℨ officio iudicis ad similitudinem aduocati. qui de salario nihil pactus est. poterit iudicis officio postulare. ꝙ sibi constituat salarium ꝑm consuetudinem fori. ꝛ eiꝰ facundiam. vt. l. i. ℌ. aduocatos. ff. de. postul. nam ꝛ procuratores postulare dicuntur. cum deuerium clientuli sui exponunt. sicut aduocatus. Scias tamen ꝙ quedam glo. posita. C. e. in. l. i. prohibet procuratorem paciscꝰ pro eius salario vltra. c. aureos. licet doct. teneant ꝙ quantũcũqz põt ꝛ vult. pasciscat. ¶ Baldus.

De obligacóíbz ex quãsi contractu

Post genera ¶ Isto prin. ℌ. intedit. Ex gestione alioꝝ negociorum absqz mãdato. ex q̃ oritur actus nascet obligatio. ex q̃ due opetũt actões. negõꝝ gestoꝝ dirca dño ꝺo. gerẽti ornaria. h. d. vsqz ad ℌ. sic Ex isto pñ. nõ. dñaz eẽ int̃ oract. ꝛ q̃i oract. qd fac ad statuta disponentia aliqd qd de negligẽtia petẽ põt dẽitũ ex oractu xvi. anoꝝ spacõ soluẽtiũ ipõit. si ãt extẽdit dcm statutũ ad volẽtẽ petẽ diffonẽ rei cõis vel ad alios q̃i oract. ꝑ ℌ reꝓbat q̃dã gl. ꝑ doc q̃ ẽ. C. si adu. vẽ. auc. sacrã. q̃ tz. ꝙ auc. illa q̃ loqt̃ ī oractu. extẽdat ad q̃i oractũ ¶ Jn

glo.ſ.e⁹.vbi dic vr̄ ꝙ negōz geſtor ſine mā dato agat mādati.ꝟ ibi mandauit q̄ā ne go⁹ ſua ⁊ aliena geri.vñ eēz alijs negocijſ geſtis agiť otra hūc mādāté mādati. ꝟ cō tra dñm negōz geſtoz opetit. ¶ Jn glo.ſ. vt repetat ibi.l.ꝙ ī vxorē vbi dr ꝙ ea q̄ ma rit⁹ ipēdit ī vxorē ñ repetit.qz alimtare te neť ꝓť obſeq̄ū qđ mr̄ ꝑſtat. ꝟ qr itellect⁹ illi⁹.l.é dubi⁹ ⁊ ñ é vez īdiſtincte ꝙ marit⁹ te neať alimtaē vxorē.ꝟ Ja.đ are. ſic diſtin/ gue. ¶ Aut marit⁹ hz vxorē ī obſeq̄o ſuo á ñ p⁹ cāu ꝟdiſtigue. ¶ Aut marit⁹ ꝟ vbtū đ bo bio hūit ex vxore dotē.á nllā hūit qr ñ fuiť ſibi ꝓmiſſa.⁊ tē teneť eā alimtare ar.l.ſiē.ff đ opis lib.⁊.l.ī reb⁹.ℌ.pñt.ff.e. ¶ Aut dos fu it ſibi ꝓmiſſa ⁊ ñ recepit. ⁊ qr deceptis ⁊ ñ decipiētib⁹ iuá ꝟuēiūt.ff.ad velleya.l.ij.ℌ. ℞ba.c.cū vniūſoz ex̄ đ rez.ꝓmu. ñ teneť ꝓ q̄ faē.autētica đ ñ eligē.ſcđo nub.mul.ℌ. il luđ q̄z i fi. ¶ Si marit⁹ vxorē ñ hz ī obſeq̄o. á ℌ otigit culpa mulieris.á culpa viri á neu tri⁹ culpa.p⁹ cāu māit⁹ ad alimta ñ teneť. nā frustra mr̄ alimta postulat. q̄ obſeq̄uz debitū viro ñ īpēdit ar.l.iul.ℌ.offerri.ff.đ a ti.ép.Scđo cāu .⁊ tē ꝑde ē .acſi i e⁹ eēt ob ſeq̄o cū p eū ſtat ar.T.đ iſti.⁊ ꝟſtit.ꝟ đic. faē.l.i.⁊.l.labeo ſcribit.⁊.l.ſi ñ bibliotecaz ff.đ otrah.ép.⁊ iō tē diſtiguit vt.Ş.dixi qñ ē i e⁹ obſeq̄o. ¶ Aut neutri⁹ culpa ℌ accidit qr forte mr̄ grauiſſiē īfirmať.iō obſeq̄a viro ñ p̄ſtat.⁊ tē á vxor hz vñ ſe alat qr ē diues ⁊ tē marit⁹ ꝼm q̄ntitatē dotis alē teneť eā dē.⁊ ñ alr.vt.ff.ſo.ma.l.ſi cū dotē.ℌ fināt in fuiſſz. ¶ Aut mr̄ ē iops.⁊ tē marit⁹ p̄ſtat ali mta oīa ipi vxori. ⁊ eē expēſaſ medicoz nā ad ℌ teneť.vt.ff.de ℞b.ſig.l.ceťa ibi dū dič curādi corpiſ ꝛc.qđ ē vez eē ſi marit⁹ nullā dotē hēat ar.T.vñ vir ⁊ vx.l.i.⁊ auč.p̄ea dic ꝙ aliq̄ñ q̄ſ alienū alit.vt.ff.đ edil.edēo. l.ſi fuū.ſic iſto cāu.ex p̄dčis hz locū ꝙ mārit⁹ ñ repetit qđ īpēdit ī vxorē.qđ eē hz locū cū mr̄ ē diues.⁊ marit⁹ vltra vires dotis īpēdit.nā tē vr̄ obſeq̄o maritali īpēdē eas ñ ꝓteſteť eas repetē.⁊ ē caſ⁹ i dča.l.qđ i vx orē.Ex q̄b⁹ dcluđūt dcto. ꝙ p̄tās ⁊ rector ſuiſ aſſeſſorib⁹ ⁊ officialib⁹.teneātur p̄ſtare īpenſas cū eos hēant ī eoz obſeq̄o ar.l.in reb⁹.ℌ.pūt.ff.omo.lz otrariū videať i.l.ij.ff de īpenſis vide tex.⁊ gl.ī.c.cū iſtātia de cēſi ex̄.⁊ gl.r.q.iij.illuđ ⁊.T.đ ero.mili.āno .l.i li. xij. ⁊ iō intellige ꝙ modicā impenſā tenē tur preſtare vtputa cibaria ſicut pultes ⁊ alia cibaria infirmorū.nō aūt īpenſas me dicinarum.qđ verū eſt ꝼm.d.Bar.ex eo ꝙ rectores non tenentur ad alimenta iudicī bus ſuis.ꝟ ſolum ad cibaria quorum ap pellacōne continentur medicine.

Sicut aūt ℌ.intēdit. Cōtra gerētez negocia a liena negōz geſtorū directa cōpetit actō in q̄ leuiſſima culpa venit ñ ali⁹ diligētior fue rat illa geſturus. regulariter tamē dolus latā culpa ⁊ leuis vēit.h.d.vſq̄ ad.ℌ. tutoēſ

Tutores Inter tutorez ⁊ pupil lum ex quaſi cōtractu oriť obligatio. ex qua due actōes reſultāt ſ.tutele directa pupillo.tutori vero contra ria.hoc dicit vſq̄ ad.ℌ. item ſi inter.

Item ſi inter ℌ.intēdit.Socie tas incidēs parit ex q̄i otractu obligacōez ex q̄ cōi diuidūdo actō opetit.pꝛes q̄z heredes īuicē ex quaſi otractu obligant.ex qua obligacōne fami lie herciſcūde opetit int eos iudiciū.h.d

Heres quoq; Inter hēdes ⁊ legatariū p adicōz hereditatis ex q̄ſi cōtractu naſcit obligacō. ex q̄ actio ex teſtō competit.h.d. vſq̄ ad.ℌ.item ſi. ¶ Jn glo. ſcilicet actōe ibi.℞ndeo idē.glo.nōt otrarium.in.l.i.ff.fi niū regū.⁊ fere melius. naz ſimilitudines quas habet cū actōne cōmuni diuidundo ⁊ familie herciſcūde non faciunt defectum nec inferunt ꝙ ſit ex quaſi contractu.

Item his h.d. Indebitum recipiēs ſoluēti per errorē facti.obli gať ex quaſi otractu. lz ī ꝓpꝛie dici poſſit ex ℌ negō eē ⁊ cōtrahi obligacionem.h.d.

Ex quibus de Soluēſi idebite p errorē ex cā. q̄ inficiacōne creſcit. ſolutum nō repetit.h. d.vſq̄ ad fi.ti. Baldus.

Per quas perſonas nobis obligo ad quirit.

Expoſitis Jſtō pñ.h.bꝛ itēdit.Per ꝼ/ uum actio adquiritur domīo.per filium đo actio ex cā aduenticia peruēiēs patri quo ad vſūfructum adquiritur filio aūt quo ad ꝓpꝛietatem.h.d. ¶ Quia hic ꝓ citur ꝙ filius adq̄rit patri obligacōnez q̄ ro qūo ex ſtipłone patris filio adq̄rať. dic aliqñ ſtipłatur filio ita ꝙ effectuſ ſtipulati onis ofertur i vita p̄ris. ⁊ tunc aut pater

stipłatur filio io qđ p filiū adq̃rit pri.ꝛ vz stipło sū dubio.ꝛ ipi pri adq̃rit vt.l. qđ dr̃ ff.de ẏbo.ob.ꝛ.l.dñs ſuo.e.ti. ¶ Aut stipłat aliq̃d qđ pōt adq̃ri filio. ꝛ tūc filio adq̃rit vtił actō.vt.l.vxorē ſi testō.ff.de leg.iij. ¶ Aut ta.l.pōpoi⁹ philadelphus.ff.fami.her.fac̃ l.ꝛ.heredi.ℌ.nos aūt.ff.de pact. ¶ Aut pr̃ stipłatur filio vt legitim⁹ admīſtrator. ꝛ adhuc p̄t adq̃rere vtilē vt nō.in.l. ſi legati.ff. de pigl. ¶ Aut stipłat filio vt extraneo. ꝛ stipło ē nulla vt.l.ſi tibi.ℌ. ſi pact⁹.ff.de pac.ꝛ ibi nō. ¶ Aut stipłat filio factū. ꝛ tē ꝫ tale fa ¶ auz coheret pſone filij. aut pſone filij non coheret.p̄° cāu vz q̃ ad filiū.ꝛ q̃rit vtił ſibi vt.l.ſi q̃s opaſ.ff.de opis lib.ꝛ.l.cū pron⁹ ℌ.i.e.ti.q̃ ad p̄rem ẏo nullo mō vz vt.l. qđ dr̃.p̄° ¶ Rūſo.ff.de ẏbo.ob.ñ ſua pecūialit̄ inēſit.tūc vz in exneo.vt.l.stipło iſta.ℌ. ſi ſtipuler.ff.de ẏbo.ob.ꝛ.ℌ.ſi q̃s iſulaz ꝛ i.ℌ alteri.Ş.de iuti.ſtip. ¶ Si ẏo eſt factū ꝙ pſone filij nō coheret tē ivē ē i obligacōe dāi vt l.qđ dr̃.cū ſua glo.ff.de ẏb.ob.ꝛ qđ nō.i.ℌ. ß cū factū.Ş.de ſtipłoe ſuo.qñq̃ p̄ stipłat filio exiſtēti i ptāte p̄ris. ꝛ ofert stipło i tē pus ſui iuris. ꝛ tē q̃lit̄ adq̃rat filio ex hac ſtipłone.ſic diſtīgue. ¶ Aut stipłat filio vt hē di.ꝛ tē adq̃rit directa ſi heres ē.vt.l.auus ff.de pac. ¶ Aut stipłat filio vt filio. ꝛ tē q̃ritur ibi vtilis ſiue ad agēdū ſiue ad excipiendū ſit int̄posita stipło.vt.l.qñq̃ ℌ.i.ff.de ẏbo.ob.ꝛ.l.iuriurādi.ℌ. liberi.ff.de operiſ liber.et.l. heredi.ℌ. nos autem.ff.de pact. ¶ Aut stipulat filio vt extraneo ꝛ nihil adq̃rit ex ea vt.l.ſi tibi.ℌ.ſi pact⁹.ff.de pac. ¶ Aut ē dubiū vtrū ſit stipłat⁹ filio vt hēdi.an vt extraneo.ꝛ glo.i dcō.ℌ. ſi pact⁹ dicit. ꝙ ſi ñ p̄t aparere ex ẏbis nec ex alia directua.tē p ſūit̄ stipłari filio vt heredi q̃ gl. optime lo q̃tur.quā declara ſm.d.bar. ¶ Nam ſi pater stipłat illud. qđ ad eū non p̄t ptinere ñ vt filio.nō āt expectat vt ad heredē vt ſūt ope lib.q̃ ad extraneos heredes nō trāſeūt. et tē vr̃ vt filio stipłari nec iſpicit̄ vtrū ſit hēſ vel ex qua pte.vt.l.iur.iurā.ℌ. ſi libi.ff.de opis liber. ¶ Si vero stipłetur pater filio iv. qđ poteſt ad.eū pertinere ſi heres eſt.ꝛ alr nō.ꝛ tūc videtur ei stipłari vt heredi.ꝛ ita loquitur dca.l.auus.quādoq̃ pōt pertinere ad filiū vt heredem.ꝛ vt filiū.ꝛ in hoc dubio preſumitur vt heredi stipłari. ita loquitur dca.l.auus.ff.de pact.ſm doc.ꝛ ibi eſt caſus. ¶ Et faciūt preda ibi i ar.ad.q. ¶ Pat ab eccła recepit rem in emphiteoſim

pro ſe.ꝛ filiis ſuis an videt̄ voluiſſe q̃ri filiis vt heredib⁹.an vt filiis. Iz in hac adq̃ſicōne ſit hec dictō.ꝛ.que ħz diſtribuere vt l.ij.ℌ.ſi ita.ff.de eo qđ certo lo.tñ in caſu ħ⁹ q.denotat eē ſucceſſionē.vt p̄° patri.ꝛ de inde eo mortuo.filio q̃rat res emphiteotica.vt.l.gallus.ℌ.i i.glo.ff.de liber.ꝛ posth. qđ tāgit̄ p Cy.i.l.libti libertecq̃.C. de opiſ lib.ꝛ i cāu iſto qr res emphiteotica eccleſiaſtica nō trāſit ad heredē extraneum vt i aut̄ de non alie.ꝛ emphi.ℌ. emphiteoſim vero colł.ij.vr̃ vt filio q̃rere.ſec⁹ ſi eēt emphiteota puate pſone.qr vr̃ adq̃rere vt heredi.ꝛ hec p̄bāt i dca.l.iurł.iu.ℌ.ſi liberti.ff.d opiſ lib. Succeſſiue vero quero an pater poſſit stipłari filio emancipato.ꝛ illis caſib⁹ quibus pōt stipłari filio in ptāte in eiſdem poterit.ꝛ filio emācipato.ꝛ ex hac q̃ret vtilis vt i dco.ℌ.ſi libti.put loq̃t in filio emācipato vbi ē caſ⁹.ħ eē verū p̄bat.qr paria ſunt aliq̃d fieri i tps vł i tps offerri.vt.l.qđ ſpō ſo.ff.de donacł.int̄ vi.ꝛ vr̃.ꝛ.l.i tps.ff.de heredi.inſti.ß p̄r p̄t stipłari filio i tpſ exiſtē tie ſui iur̃ vt.Ş. dixi ergo filio ſui iur̃.ꝛ ex hac stipłone q̃ret vtił. ſi filio i ptāte stipłat⁹ fuiſſz poſt mortē ipſi⁹ p̄ris. ¶ Deo an mat̄ poſſit stipłari filio.videt̄ ꝙ ſic vt.l. publia in fi.ff.depoſiti cū ſua glo.Cy.determinat otrariū p.l.debitor.ff.ad trebel.p.l.gaius ff.ſo.mat̄.ar.ſumpto a ſpāli.nec ob.l.publia in pñ.qr ibi ñ q̃rit tāq̃ mater.nam ꝛ i casu illo adq̃ret quicūq̃ extran⁹ extraneo. ¶ Iz an fili⁹ emācipat⁹ adq̃ret p̄r.vr̃ ꝙ ſic. cū pr̃ ei q̃rat vt. Ş. dixi.g° ivē ecōtra. doct. dict̄ ꝙ ñ.ꝛ tetigit Cy.i.l.ij.C.d otrahē⁹. et omit.ſtip.ꝛ ħ per predictā.l. debitor ad trebell.ꝛ rō diūſitatis int̄ p̄rem ꝛ filium eſt. qr votum p̄tū eſt querere filiis.ꝛ non ecō ūſo vt ſcpto vn de libi. ¶ An p̄r poſſit adq̃rē filio mōcho.doc.determiant ꝙ ſic p.l iurł iu i fi.ff.de opis liber. ¶ Iz nunquid aliquis poterit filiis naſcitūis p⁹ mortē ſuā.ꝛ qui poſt mortē ſuā decipiēt̄ adq̃rē. vr̃ ꝙ non qr illi nullo mō ſūt ſibi diūcti.ꝛ ideo non ſuccedūt ab iteſtato.vt i.ℌ. plane.Ş. de hered.ab iteſtato.doc.dicūt.ꝙ ē nō.dignū.ꝙ imo.p̄t q̃s p ſtipłonē adq̃rere. qr Iz non dicant deſcēdētes q̃ ad ſucceſſionē ab iteſtato.tñ q̃ ad alias adq̃ſicōnes fiendas. deſcēdentes indicant.vt.l.paulus.ℌ. paulus ff.de opis liber. ¶ Iz pone ꝙ aliqua mater recepit rem i emphiteoſim p ſe.ꝛ filios n ū q̃ filiis.ñ heredib⁹ potēit ex ħ otractu ad

ꝙ quas ppetuas nobis

q̃rí.vr̃ ꝙ nõ ꝓ põca mr̃ enī nõ ꝑt filio stipu lari.doc.ẏo dicũt otrariũ ꝛ rõ é qz stipło ī terpõit supre q̃ futura é mr̃is.vñ q̃rũt fi° ꝛ cuiꝙ eñeo eé ñ vellz ñé qñ īterponit sti plo siue pactũ supre ipa vt oca l.pblice in pñ. ꝛ ꝓ ꝟ fac ī vñb° feudoꝝ ȯ bñficio feu di féie.c.i. ¶ Ilo declacõz h° ·ℌ· ī fi.qz vr̃ ꝙ pr̃ intétat ꝛz diuisionē ī.dés scié nũqo pr̃ excet oséso filij actõz ꝛz diuisiõz.an ẏo ꝓpe a veté.l.eas itétat.ꝛ dic a lege veté.vt.l.fi ·ℌ·vbi ār.C.de bonis q̃ libis.ꝛ ꝛz ꝟ q̃rũt gl ꝛ doc.põe ꝙ mr̃ actões filij itétat.ꝛ ñ appet de oséso filij.vtꝝ teneat cauẽ filiũ ratũ ha bituꝝ.gl.ī dco·ℌ· vbi ār.quã seq̃t ¶ Dy.tz ꝙ ñ pr̃.vt legiti° admistrato petit ꝑ filio.nõ satisdabit filiũ ratũ hituꝝ.psumit g° ꝙ cõ sétire videat ñ iustã héat cãz otr̃dicédi.vt.l ij·ℌ·volũtate.ff.so.mat. cy. ẏo vr̃ exigẽ cau cõez de rato vt patet ꝑ eum ī dicto·ℌ·

Jté per liberos

Seru° alien°. ꝛ hõ lib.possessi bona sive actõez ex re pos sessoris ꝛ ipoꝝ opa adq̃rũt. ꝛ ex dcis cãis vsufructuario ꝑ vsufructuariũ ꝟuũ adq̃rit.

Cómuné

Seru° cõis actõz adq̃ rit dñis ꝑ dñica porci õe ñ noiati vni stipłet.quo casu illi soli ad q̃rit hoc intẽdit. Balous.

Quibus modis tollí tur obligatio.

¶ Oluitur Jstȯ pñ.br̃.h.ī tẽdit. Solucõ ne e° qȯ debet.ois tollit obligacõ eẽ ñ aliȯ ꝑ alio volẽti creditori soluat.nec itereſt ꝑ qué solucio fẽa sit.h.d. vsq̃ ad ·ℌ· ité ꝑ acceptilacõez. ¶ Quia dr̃ in ter. ꝙ q̃s pt ꝑ iuito soluẽ.quero an soluẽs héat ali/ quã actõez otra debitorez. ꝑ q̃ soluit.de ℌ sũt glo.otrarie.glo.ī.l.soluendũ.ff.de neg. gest.tz ꝙ sic.ꝛ ꝛz actõez negoꝝ gestoꝝ.glo. ī.l.stichũ.ī fi.ff.de noua.tz .ꝙ nullaz héat. glo.ī.l.solucõis.ff.de solucõib° prudẽt disti guit.¶ Aut q̃s soluit ꝑ iuito.ꝛ tũc nullã hẽt act.ad repetẽdũ.¶ Aut ꝑ ignorãte.ꝛ tunc re petit actõe negoꝝ gestoꝝ ꝛ ita ocor.ille due glo.ꝑ illã terciã.¶ Hui de achu.tenuit ī dca l.soluẽdũ glo.ponta ī ea. ꝑ q̃ ioucit .l. at ſi q̃s·ℌ· labeo.ff.de relig.vbi q̃s soluẽs iuito hẽde ipẽsas fũeris . repetit eas ab hẽde.fa cit.l.ñ q̃s mãcipijs·ℌ·fi.ff.de pecul.pretereá ñ eẽt equũ ꝙ debitor q̃ ẽ libat° ꝑ hãc soluci onẽ locupletet cũ iactura soluẽtis vt .l. nã ℌ nã.ff.ȯ odict.ín.p tẽa equũ est ℌ cãu ꝛ sit vãda.vt.l.q̃ties.ff.de pscp.vbis. ꝛ hãc opi seq̃t Dy.ī.l.fi.C.de nego.gest.nec ob.tex.ī.l fi.qz põca vba. vbi q̃s ñ phibit° ẽ gerẽ ne gotia aliena.ꝛ gerat negoꝝ gestoꝝ actõez ñ ꝛz.qz ꝟm ℌ cũ q̃s phibit° é aliq̃o facẽ fa ciẽdo otra illȯ deliq̃t. ñẽ é arare ꝛ semínãe ꝛas meas me phibẽte . ꝛ tal negoꝝ gesto rũ actõz ñ ꝛz.ita itelligit.l.fi.¶ Aut faciẽdo otra phibicõz q̃s ñ deliq̃t vt qz phibuisti me creditori tuo soluere ẽte soluẽdo nõ ȯlī q̃°.ꝛ ℌ cãu ñ negat ñ actõ negocoꝝ gestoꝝ ñ ꝑ iuito soluã.qz faciẽdo otra phibi tõez ñ delinq̃.ß hec vba Hui.sũt otra casũ.l.ñ ꝑ te.ff.mãdati.ꝛz bar.vñ ꝛz eũdẽ bar.vitas é ꝙ soluẽdo ꝑ iuito nõ dat actõ negoꝝ gesto rũ.nec vllo alio remedio sibi ꝟuẽit.ℌ dicit otra eũ ꝑ q̃ soluit.ꝛ sic itelligit gl.ī dca.l.ñ stichũ.ff.ȯ nouac ī fi.Si ẏo q̃s ꝑ ignoran te.ꝛ tẽ actõe negoꝝ gestoꝝ agit otra eũ ad recupãdũ id qȯ soluit.ꝛ ita itelligit glo.in dicta.l.soluẽdũ al' male loq̃ret Ex põcis pz ꝙ gl.q̃ é ī.l.solucõis.ff.ȯ soluc. q̃ distigue bat inẽ iuitũ ꝛ ignorãtẽ optie locuta ẽ.nec ob.dcs·ℌ·labeo qz spãle é ibi ī ipẽsa funeis ne defũct° remaneat isepult° .nec ob.dca.l. ſi q̃s mãcipijs·ℌ·fi.qz ibi loq̃t ī ſuo. q̃ pt do minũ iuitũ obligare ȯ peculio. ¶ In gl. q̃ icipit pz ꝟ hec gl. tz ꝙ creditori creditoris mei soluẽdo.libor. g° eẽ ñ soluit creditori meo.me inuito.glo.nõt otrariũ ī.l. ñ opere ff.de excep.dol. ¶ Circa hoc ergo cũ quẽi tur nunq̃o soluẽdo creditori.creditorl.mei liber.sic distigue. ¶ Aut ego soluo credito ri creditoris mei eo iuito.aut ignorante.ñ creditore meo ignorãte.tunc aut debitum meũ ꝛ creditoris mei.é ex eadez cã. ꝛ tunc soluẽdo creditori creditoris mei . libor ipo iure.vt.l.hõ.ff.de negoc.gest. ¶ Aut ex ea dem cã nõ descendit debitum meum ꝛ cre ditoris mei. nec hẽt res meas obligatas. ꝛ eadem soluẽdo libor ope excepcõnis.vt. l.ñ opera.ff.de excep.dol. Si creditoẽ meo iuito soluo.pro cõcordãdo istas glo.cõtra rias distigue. ¶ Aut creditor creditorl.mei habz res obligatas ꝑ credito mei credito ris.ȯ tũc soluẽdo ei.creditore meo iuito.li bor.ꝛ ita itelligitur hec glo. ¶ Aut non ha bet res meas obligatas creditor creditorl. mei pro eo qȯ debet sibi creditor meus . et soluẽdo ei.iuito creditore meo.non libor . ꝛ ita itelligit gl.q̃ é in dca.l.opa. ¶ In gl.

ſ.fideiuſſor.ibi vel eē poſteā. qz hec gl.ñ bñ
ītelligit. qūo ꝫ qñ fiat ceſſio fideiuſſori ſol
uēti otra reū pñcipalē. Circa hāc mām vt
inſtruaris plene ſic diſtigue. Cū qs ſoluit
p alio ꝫ petit ceſſionē ſibi fieri. ꝫ tunc ſiue
ſoluat nōie illi⁹ otr quē ceſſionē ſibi fieri pe
tit.ſiue illius ꝫ alterius.ꝫ tē qñcunqz fiat
ceſſio. ſiue añ ſolucōz.ſiue ī ipa ſolucōne.ſi
ue poſt.ē inutil.cū ſolucōe facta p eū ſit eis
ſblata obligō.vt ß.ꝫ.l.papinia⁹.ff.māvati.
Aut ſoluit nōie ipi⁹ ſoluētis tm̄mō.ꝫ hoc
oſtat.ꝫ tūc qñcūqz fiat ceſſio ſiue añ ſoluti
onē.ſiue poſt ī otinēti.vel ex īntuallo cum
pacto vel ſine.ſiue in ipa ſolucōe fiat ceſſio
valet.qz per hāc ſolucōnē non ē liberatus
pñcipalis.vt.l.ſtichū.§.ſi mandato.ff.de ſo
luct. Aut ergo qs ſoluit et ē dubiū. c⁹ nōie
ſoluit.ꝫ tūc ſboiſtigue. Aut ſunt plēs obli
gati.aut erāt plēs q̄rū vnus erat obligat⁹
ali⁹non.p̄mo cāu aut plēs ſūt obligati pñ
cipaliť ex eodē otractu.aut accēſſorie.ſi plu
res ſūt obligati pñcipaliť eadē ſpē.ꝫ ex eo
dē otractu vel q̄ſi.vt plēs tutores.vel plēs
correi.ꝫ ī iſtis oz diſtingui.ſi vnus iporuz
ſoluat ꝫ petat ceſſionem.ꝫ fit ceſſio. aut fit
añqz ſoluat.vel tpe ſolucōnis.vel ſtati p⁹.
vel poſtea ex īntuallo poſito pēo deceden
do.ꝫ tūc valet ceſſio.ꝫ ita ītelligiť.l. mode
ſtin⁹.ff.de ſoluct.ꝫ hec glo.ī ℔ cāu bñ diriſ/
ſet.ß itellexit hāc diſtictōz fieri ī fideiuſſori
bus.qđ nō eſt verū vt ſtatim dicaz Aut
ceſſio ex intervallo fit ſine pacto.ꝫ nō valz
qz vī taľ ſoluere p totali obligacōe vt ī dic/
ta.l.modeſtin⁹ ī pñ. Aut ſūt plēs obliga
ti diſpariť.qz vn⁹ teneť vna obligacōe.ali
us alia.vel vn⁹ vno otractu ali⁹ alio.ꝫ taľ
preſumiť ſoluere p obligacōe ſua.ꝫ valet
ſtatim poſt ſolucōez ceſſio.vt.l.ſi minores.
ff.de admi.tu.ꝫ.l.ſi alteri⁹.ff.de tu ꝫ cu.diſ
Scdo cāu qñ vn⁹ eſt obligat⁹ pñcipaliť.ali
uſ accēſſorie.ī dubio obligat⁹ accēſſorie vī
p ſua obligacōe ſoluē vt ī dēa.l. papinia⁹
ff.māvati.ꝫ iō eē ceſſio ex intuallo ſine pa/
cto de cedēdo vz.lz glo .aliť ſentiat.ꝫ non
bene.non enī eſt libatus p ſolucōe fideiuſ
ſoꝛ.l. fēa nōie ipi⁹ fideiuſſoris vt ſupi⁹ dixi.
Aut principaliť ſoluit ꝫ ille videtur ob talē
obligacionem ſoluere vt.l.cum quis.§.de
peculio.ff.de ſolucio. ꝫ tunc non expedit ō
ceſſione tractare. Tercio caſu quando
loquimur in plurib⁹ obligat.l. accēſſorie.
ꝫ in dubio .vnus ipſoꝝ ſoluēs. videť pro
ſua obligacōne ſoluere. ꝫ iō poſſz fieri ceſ
ſio.ex interuallo vt dēa.l.papinia⁹.ꝫ dēa.l
cū his.ff.de ſoluct.nō vis laudo litterā.
Quarto caſu plēs ſūt q̄z vnus ē obligat⁹
alter nō.ß ex alia cā ſoluerz.ꝫ tūc talis ſol
uēs videť ſoluere p ſua cā ꝫ p cā ad eum
ſpectante.vt.l.malis.ff.de ſoluct.ꝫ iō ex īn
uallo poſſz ſibi fieri ceſſio.vt.l.dñs ſticho.
ī pñ.ff.de pecul.leg.ꝫ.l. ſi res obligata ī fi.
ff.de leg .i. ꝫ hec diſtinctio colligitur ex di
ctis.doct.ī dicta.l.modeſtin⁹ ex qua appaēt
clare.quando ſit facienda ceſſio. ꝫ quādo
valet vel non.licet glo.circa hanc materiā
minus perfecte ꝫ non clare loquatur.

ité per acceptilacōz

Verborum obligacō tollitur per accepti
lacionem latinis vel grecis verbis intelli
gibilibus ꝫ aptis legitime inpoſit alias
vero non. quia vnunquodqz diſſoluitur.
eo genere quo ligatur.hoc dicit. In gl.
que incipit.ſ.que ſūt in fi. Diſtictōnem hu
ius glo.ſequūtur doct.excepto Ja.de are.
qui dicebat p acceptilatio ſiue peccet ī ma
teria.ſiue in forma. qđ glo. apellat pecca
tum rei.ꝫ peccatum conceptionis.ſi inpo
nitur ab eo cui non eſt licitum ignoraē iu
ra.tunc ſecus.ℨ communiter doct.ſequun
tur glo. Quero que ē ratio. p ſi acceptī
latio peccet ratione rei ſuper qua interpo
nitur. valet vi pacti. ſed ſi peccat ratione
concepcōnis. nullo modo valet. Rñdeo
ℨ doct.p p̄mū peccatum dī peccatum ma
terie. Scdm vo dī peccatum forme. qđ eſt
maius.qz forma dat eē rei.vt.l.iulian⁹.§.
ß ſi q̄s.ff.ad exhi. Et rō huius rōnis ē. qz
q̄ peccat ī forma peccat in ſeipm pecm ma
terie ē peccm in alio.hinc ē p magiſ pūitur
occidens patrem vl filium q̄z extraneum.
vt.ff.de parricid.per totum.

ſed ꝫ id quod

Etiaz debī
tū ob aliaz
cāz q̄z p vbis dēť.p̄t acceptilacōe tolli dū
mō ī acq̄lianā fuit ſtipone legitie veductū
ꝫ acceptilatō fuit poſtea ſbſecuta.h.o.

Preterea

Per nouacōez q̄
intuētu noue per
ſōe ſalti nāliter obligate.preſumitur facta
eſſe.obligacō prima tollitur.hoc dicit.

ſed ſi eadem

Eiuſdē pſone
intuentu ſe ſe
cūdo obligāt.l. nouatio ñ p̄ſumit niſi ſcda
obligō aliq̄o noui otineat.qđ p⁹ mīme otine
bat.h.o. In gl.q̄ icipit ß nō.tria ī fi. dic

clarius fm Ty.q nouũ ius circa materiã nouacõnũ nihil imutauit ñ qz oli fac liuſ nouatõ fiebat.lz gl.videat velle q ſp vẽat exp̃mi nouacõnẽ fieri.alit nõ p̃ſumit facta qõ vex nõ ẽ.vt p Ty.i.l.fi.C. e.ti.

Sz cũ hoc quidẽ hodie non prę ſumit nouacõ ñ int cõtrahẽtes ſpecialiter ℔ agat. ⁊ otract⁹ q oſẽſu otrahit re nõouz ſecuta otrario cõſenſu diſſoluit .h. d. vſq ad fi.ti. ¶ Jn gl.q incipit.ſ.ſolo ibi ipo iure. qõ ẽ vex actõe iniuriax q dat ad applicandũ penã fiſco cũ ius fiſci levi nõ poſſit pact.p̃uatox vt.l.ius p̃blicũ.ff.d pac. bal.

Explic lib ci⁹ Jncipit ẽrt⁹ de obligac.

De obligacóibz qũi ex delicto naſcũtur.

Q Jm expoſitum h.p̃.br̃.h.itendit.Dis obligõ ex maleficio p̃uẽiẽs re.i.ex ipo maleficio naſcit.lz obligões q ex otractu ſũt. q ad earũ originẽ i q̃tuor ſpes diuidant.h.d.vſq ad .S.furtũ. ¶ Jn gl.ℨ nõ ne in fi. Nõ hãc gl. q vult q iniuria q fit vbo.dicat maleficiuz dcor.glo.i.l.ex maleficio.ff.de act. ⁊ ob.qd vr̃ facẽ otra quandã determinacõnẽ bar. quã ipe poſuit i.l.aut fca.ff.de penis . vbi vr̃ dicere q aliud ſit maleficiũ.aliud maledictũ.aliud malefactũ.aliud maleſcptum. xpt qd inſtat ad.q. Statuto cauet q ſi aliq̃s omiſit maleficiũ de nocte. puniat pena dupli.aliq̃s dixit vba iniurioſa vel blaſfemauit deũ de nocte.ipe detminat q non debeat duplicari pena cũ nõ videat cõmiſiſſe maleficiũ. ℬ maledictũ.iſte gl.faciũt i oppoſitũ.⁊ cũ q̃dã vice predicarem opi.bar.fuit oppoſitũ ñ tpe Sindicat⁹ ⁊ vir euaſi.p opi. bar.facit qd nõ.p glo.ſingularẽ que ẽ in.l. fi.ff.de pretor.ſtip.ſup verbo deducit.que dicit q iudices ſẽp ſequũtur quod ẽ min⁹ nam ſi in quantitate minus condemnare poſſum.ſic ⁊ ℔ cãu facere potui.⁊ nõ.p glo in.l.ſiquis io quod.ff.de iurſ dict.o.iudi.

Furtũ Furtũ ẽ otractatio p̃prie tatis vel vſus rei aliene frauduloſa.inuito dño.aio lucrãdi.h.d. Jn gl.q incipit.℔ exigit in fi. Jn dubio ãt p̃ſũit nolẽs vt.l.q vas.S.veraẽ.ff.d furt.,

Sz põe q iudex maleficox inq̃rit otra aliquẽ de furto. venit dñs rei pẽdẽte p̃ceſſu corã iudice. ⁊ fatet rẽ otractatã fuiſſe d ei⁹ volũtate. q̃rit nũq̃d p talẽ ofeſſiõz dñi tollat iq̃ſicõ.D.Ja.bu.diſputauit hãc.q.⁊ d tmiauit q ſic p talẽ rõez officiũ iudicis inq̃rẽtis i locũ accuſatoris ſuccedit vt.l.p̃erã vũ.C.d iudicijs i.S.⁊ ſi q̃dẽ.⁊.l.ſi ob eã.C. d euic.oſtat ãt q furtũ ẽ delictũ p̃uatuz .⁊ de p̃uato delicto null⁹ accuſat ñ iniuriat⁹. iuito eo iniuriato . g⁹ nec iudex q̃ ſuccedit i locũ accãtoris d ℔ delicto poteſt iq̃rẽ dño inuito.Ex q̃ oſtendit q ofeſſio dñi dicẽtis furtũ omiſſũ fuiſſe d ſua volũtate libat furez qd ſi eẽt vex mlti fures euaderent.⁊ iõ.d. bar.otra dcm.d. Ja.detmiauit tli rõne.ex maleficõ omiſſo p aliquẽ due oriũt actõeſ. vna rei p̃blice.alia p̃ti.vt.l.licitato.S.qd il liciti.ff.d p̃bli.⁊ actõ q̃ opetit rei p̃blice cõi opetit ⁊ adq̃rit.ſic̃ p fim̃ p̃ri ⁊ p ſuũ dño q̃ rit vt.l.veluti.ff.d inſti.⁊ iuſ.⁊.l .p⁹lim̃.ff.d captiuis. oſtat ãt q ofeſſio filij vel ſui ecca io qd adq̃ſierit facto cox p̃ri vl dño nõ p̃iudicat ñ appeat p directuras volẽtes fuiſſe q talẽ ofeſſio p̃iudicz eis vt.l.q̃ro i fi.ff. de edil.edco ⁊ l.cũ p̃bacõ ⁊ ibi nõ.ff.d p̃ba.g⁹ nec ofeſſio h⁹ dñi obẽit rei p̃blice niſi aliter d e⁹ volũtate appeat(

Furtũ Furtuz dr̃ a furno.i.nigro.vel ab auferẽdo vel a ferendo.h.d.

Furtox Furtox q̃dã mãifeſta dã ñ . ⁊ fur dr̃ mãifeſt⁹ q cũ re furtiua i loco vbi furat⁹ ẽ repit. vl alibi añq̃ ad locũ detulerit deſtinatũ.⁊ ognito vno otrariox ognoſcit ⁊ reliquuz h.d. Jn gl.q icipit p ℔ in fi.qd ẽ vex ñ fuerit declamatũ otra euz.nam declamacio otra furẽ opat.q fur dicat depp̃hẽſus. Et er hac gl.⁊ tex.⁊.l.de hac mã loquẽtib⁹.di cũt doc.q lz cuicũq̃ capẽ deliquẽtez adeo q lz eũ capẽ clericũ abſq̃ eo q q̃s incipat. in excõicacõez dũ tñ ad ℔ capiat vt ducatur corã iudice ſuo.ar.h⁹ tex.diũcta.l.ait p tor.S.ſi debitorez.ff. de his q̃ in fraud.cred. Infert eẽ er p̃dictis q licitũ ẽ cuicunq̃ inuadẽ eũ q̃ offẽdit ne offẽdat. ſic̃ lz q̃lz extraneo p̃t res meaſ app̃hẽdẽ furẽ. mlt⁹ma gl. p̃t p̃ſonã dz licẽ ei me dfẽdẽ Iſte tex.fac ad ea q̃ hũt ex d vbis.c.q̃uis.li.vi.q̃s dicat vſurari⁹ mãifeſt⁹. nã vr̃ eẽ vſari⁹ mãifeſt⁹ ille q depp̃hẽdit vl ad quẽ fit pclama⁹.tñ i dcis c.alr detmiat q̃s ſit mãifeſt⁹. nã is dr̃ mãifeſt⁹. q facit pecũiã ad mutuandũ cuilibet

volenti mutuū. lz eē mutuet ī camera. ꝛ ñ videatur ad oculū. Circa qō vtrū ꝗs dicatur mānifestus si nō apprehēdit vel clamet otra eū sic distīgue. Aut q̄rit de mānifesto respectu certi ꝛ determiati delicti. qō omittit otra vnū vt respectu delicti qō omittit quo ad vnū vt in furto tūc ille dr̄ manifest⁹ qui deprehēditur ī delicto. vel fuit vsus vl̄ acclamatum otra eū. ar. l. capite quīto. ff. de adulť. si respectu delicti. qō omittitur quo ad omnes vt ī meretrice. que se prostituit omnibus. vl̄ in vsurario qui mutuat omnibus volentibus. ꝛ hic dr̄ manifestus ō linquēs. eē si delinq̄t in camea vbi nō videtur. dum tamen ꝯsideracōz nō hēat nec dis crecōnē psonarū. ß exhibeat se oībus vt. l. palā. ff. de ritu. nup. ¶ Sed quero ꝗs dicatur manifestus otumax. ex predēis vr̄ q̄ ille dicatur manifest⁹ otumax. q̄ inuētus dixit coram nūcio. se non vēturū corā iudice nā cum nūci⁹ apprehēdat eum ī otumacia eē per p̄dicta ẏba tollitur manifestus otumax dicať ꝛ sic nō. manifestū contumacem Jo. an. in clemē. si ante. de dolo. ꝛ otu. gl. fi. qō facit prostitucōne q̄ cauetur q̄ nullus otumax manifestus possit appellare. nam citatus psonaliť q̄ nihil dixit. non dr̄ māifestus otumax. lz dicať ver⁹. ꝛ lōgissima dr̄a ē inť vez manifestū ꝛ fictum cōtumacem.

Conceptū Olim dceptum ꝛ oblatum erāt spēs furti. ꝛ dcepti furti ille dicebať tenēi penes quem res furtiua dimittebatur. hoc dicit.

Est ecia Prohibiti actōne teneť q̄ rē furtiuā q̄rētē. pñti b⁹ testib⁹ phibuit. furti ẏo ñ exhibiti teneť q̄ rē furtiaz penes ipm inuētā. non exhibz que furti species in vsu esse dcierunt.

Cū eni Cessāte cā cessat effect⁹. ꝛ celās rem furtiaz scienter furti non māifesti tenetur. hoc dicē.

Pena Furti māifesti pena ē qua drupli. furti non māifesti dupli. quam. l. xij. tabu. induxit. hoc dicit.

Furtū Cōtractanō rei aliene ī uito dño. furti actōnem parit. otractās ẏo rē quā otractaē credit p babiliter domini voluntate. furti non tenetur. hoc dicit. ¶ In fi. glo. quid si credit in fi. ¶ Sed queritur quare non creditur in distincte dicenti se credidisse dominuz permissurum que credulitas. quia constat in animo probatur per simplicem assercōnez dicentis cum iuramento. vt patet et nota. ff. de acti. ℌ. alie. Respondeo quia iste credidit aliquid. qō est de gne phibitorū. ꝛ qa habet presumpcōnem iuris otra se. que est q̄ semper dñs presumitur inuitus. vt. l. qui vas. ℌ. vetare. ff. de fur. ¶ Sed quō probabitur q̄ iste stulte non crediderit dñz p̄missurum. Ideo faciliter si res fuit p̄mo penes eum ex dñi volūtate ꝛ permissione. p̄bādo q̄ domin⁹ sciuit rē suam otractari ad aliū vsum. ꝛ dñs sit amicus otractantis. vl̄ sit psona que solet cōcedere talia cuilibz. vel dñi erat attinens vel similia.

sed si Cōtractās rē dño volēte. lz credat dñm ī uitum furti non teneť. ℌ. d. niſi in casu vno. In gl. que incipit. vt furti actō. Ex hac gl. con iūcto tex. iferūt doc. q̄ posicōnib⁹ quibus de iure ciuili est rēdendum non debeat rē deri qō credit vel non credit. ß per verba simpliciter affirmatīa vel negatiua. cū credulitas non faciat rem eē. vel non eē ß veritas vt hic patet. ¶ Item querit quō ꝗs ex delicto non puniať. plenissime distigue. Aut ꝗs nō cogitat deliquē. nec agit. nec p ficit. Aut cogitat. ß ñ agit nec pficit. Aut cogitat ꝛ agit. ß nō pficit. aut agit ꝛ pficit. ß ñ cogitat. p̄mo cāu ꝛ taľ nō ē puniend⁹ ex delicto regulariter qz pene suos auctōes dēnt tenē vt. l. sācim⁹. C. de penis. fallit hec rla in crīe lese maiestatis vt. l. quisquis. C. ad l. iul. maiest. ꝛ in. l. ij. C. de lib. ꝛ eorum lib. ꝛ est ibi racio fallendi propť quādā imme diatā rōnem. Itē fallit ſm quosdam ī p̄mi pilo ī quo ꝗs puniť. lz non agat. nec cogitat. nec pficiat. vt. l. vlt. C. de p̄mipil. li. xij. ß ibi nō est ꝓprie delictū. ſm Ja. de ra. et iō illa. l. non facit ad materiam. ꝛ hec sūt vera quātū ad puniēdū psonā. Sz qūo quis puniať ī bonis ex delicto alteri⁹ deliqntis. nō est materia nr̄a. ß de eis tractať in. l. i ℌ. fratris. ff. ñ quis aliquē testa. phi. ꝛ ī auē. vt nulli iudicū. ℌ. fi. ꝛ hec de p̄mo membro Scdo ẏo casu qñ tm̄ cogitat ꝛ ñ agit. nec pficit. tūc iure ñ pūiť. vt. l. cogitacōis. ff. de penis. iure tñ poli. bene ibi pūiť vt. l. i. ī fi. ꝛ quod ibi solet dici. ff. de iusti. ꝛ iur. ꝛ hoc de secundo membro Tercio casu scilicz qñ cogitat et agit. sed n on perficit. tunc aut queritur de actōne ciuili vanda. Aut de acti. criminali vanda. primo casu cīlis actō nō vať reguliť. vt. ff. de fur. l. vulgaris ℌ. qui furti. ꝛ hoc ℌ. ñ delictum facile trans/

eat in exemplum vt ℔ ꝛ.l.si ꝙs seruo .T.e. Fallit etiam in.l.i.§.persuadere .ff. de fuo corrup. Scdo casu .s. quando querimus de actõe danda in criminali. tũc aut quẽrimus de puniẽdo delicto. qd facere cogitauit.aut de puniẽdo ꝙ accessorie fecit. Scdo casu qñ tractaꝫ de puniẽdo delicto qd fecit accessorie vtputa quidã volens furari rupit hostia.ꝛ domũ introiuit. ꝛ cũ furatus nõ est.certe punitur de fractura hostij.ꝛ introitu dom⁹.qd perfecit accessorie.s.volẽs furari.cũ quo ad ista accessoria perfecit .ꝛ ita itelligit.ff.de effractoribus per totum. Aut querimus de delicto puniẽdo .quod principalit facẽ cogitauit .puta ꝙs volebat rapere mõialẽ . vel omittere homicidiũ .et hostia fregit.vel cũ cultello insecut⁹ẽ. ꝛ tũc subdistingue ſm Ja.de ra.ꝛ pe. Aut qrit de puniẽdo actu ꝓmo delicto.qd facẽ cogitauit.ā de puniẽdo actu remoto.ſi de puniẽdo actu remoto.vbi gr̃a . qr iuit cũ cultello . ꝛ isto cãu nõ punit principaliter de intentato .℔ alias pena dicte.l.cogitacõis Si vo ꝓcessit ad actũ primum. ꝛ tunc nõ osũmauit.aut qr noluit.aut qr nõ potuit. ſi qr noluit.ꝛ tũc non punit vt.l.q̃ falsã.ff. de fal. Fallit ſm q̃soam.vt.l.i.§.remouz.ff de postul. ℔ certe ibi loquit in osũmato ꝺ/licto. Itẽ fallit ſm q̃soam in.l.i.in fi .ff. qd quisq̃ iurl.℔ certe ibi nõ fallit ſm pe.qr ibi punit quis non pncipr.℔ ꝓ modũ recõpẽsacõnis.vel ſm Ja.de are.ibi nõ loquitur in delicto.nam ipetrare ius iniquũ.ẽ a iure permissum.ergo delictũ nõ est.qr delicta nõ sortiũtur iurl.effectũ.vt.l.non dubium. T.de legi.Si nõ perficit qr nõ potuit.ꝛ tẽ aut impedimẽto iuris.ā impedimẽto facti ꝑmo casu nõ punit perinde acſi pfecisſz vt l.int omnes §.i.ff.de fur.scdo cãu quando fuit impeditus facti impedimẽto.ſm cõez opi.perinde punitur acſi perfecisset .vt.l.ſi ꝙs non dicã rapere.T.de epis.ꝛ cle.l.is ꝙ cum telo.T.de sicar.ꝛ hoc sequitur pet.et Ja.de ra. Alij dicũt ꝙ hoc casu minus punietur ar.l.i.in fi.ff.de extraordi.crimibus. Et hãc sequitur Ty.tanꝫ equiorez.ꝛ hec de tertio membro . licet de hoc mẽbro soleant.glo. distinguere inter atrocioza ꝛ non atrocioza crimina. De quarto casu quãdo agit ꝛ perficit.℔ non cogitat.ꝛ tũc aut hoc otingit casu.aut culpa.ſi cãu. tũc aut culpa ꝓcessit.ꝛ punit acſi cogitasset.vt.l. filium §.stipulatio,ff.de vam.insect. Si vẽo non precessit culpa.tunc in nihilum punit vt.l.respiciendum.§.delinquũt.ff.de penis Aut quis delin quit culpa . licet non cogitaãt delinquere.ꝛ tunc aut ex culpa leuissima.aut leui aut lata.ſi ex lata culpa.tũc punitur.℔ micius q̃ ſi ex dolo.vt.l.in.lege ff.de siccariis.Aut ex leui culpa.ꝛ tunc punitur.℔ adhuc micius.vt.l.quod calore.ff de reg.iur].ſi ex leuissima . tunc adhuc magis mite. Scias tamen ꝙ ex leui ꝛ leuissima culpa. quis non punitur criminaliter ℔ ciuiliter tantũ vt dicta lege data ꝛ quod ibi nota.Tyn.T.qui accus. non poss. ꝛ ℔ de vltimo membro.

Interdum Dibẽi hominis ꝛ etiaz rei proprie furtũ non fit.h.v. In glo.que incipit nõ ratione ibi non ciuiliter.glo.nõ.contrariũ ꝛ melius in.l.eum qui.§.ſi filiꝰ.ff.de fur.ꝛ notabil fuit hec glo. ex eo ꝙ pater non ꝳz directum dominium in filio.ꝛ ideo deficit vnum principiuz essenciale facti. ℔ licet nõ sit dominus.est quasi dominus.ꝛ ideo rei vendicacõne agit vt.l.i.§.per hanc.ff.ꝺ rei ven.Sed si agitur ciuiliter , ad quid ergo agitur.dicit glo.in.l.vt tantum.§.i.ff.ꝺ seruo corrup.ꝙ pater iurabit pro quanto nollet caruisse filio suo.tot diebus.ꝛ istud duplicabit vl q̃druplicabr̃ ℔ ꝙ furtũ ẽ mãifestũ vl nõ manifestũ.glo.in dicto.§.ſi filiꝰ re probat hanc opi.qr in extimacõne non venit extimatio affectionis.ꝛ vera opi.est.ꝙ pater iurabit ꝛ.ꝛ hoc sequitur Ty.in lege ſi quis seruo.T.eodem.

Interdum Non solum principalis furtum committens. ℔ etiam opem prestans furti tenetur. ꝛ qui per lasciuiam non vt furtũ committatur.furto prestat opem.non obligatur furti. hoc dicit. Contra istum §. opponitur. ꝙ prestans opem furto manifesto.debeat teneri in quadruplum. quia opem prestans maleficio.punitur ex verbis legis.sicut ꝛ maleficium committens .vt. l.hec verba.ff.de adulte. Solutio aut verba que puniunt principaliter delinquentem sunt scripta in rem.vt quia statutum. vel.l.dicit. ꝙ pro homicidio puniatur q̃s in centum.ꝛ tunc pariter committens maleficiũ.ꝛ opem prestans comprehenditur. vt dicta.l.hec verba. Aut lex puniens maleficium est scripta in personam . vt quia dicit q̃cũ ꝙ commiserit maleficiuz pũiatur

in centuz et tunc opē pstans non punitur ex verbis.l.et sic est hic.nam pretor furem manifestuz punit.et sic loquit psonaliter.ꝫ pstans opez furto manifesto nō ē fur manifest⁹imo nec maifest⁹ lz furti nᶜ maifesti puniat nā ñ otractat rē.ꝛ iō fur dici ñ pt.iōo nō ob.dicta.l.hec verba.qō facit ad statu/tum.vtꝫ ophendit mandātez vel opem ferentez cū disponit de aliquo negotio nam debes videre an verba sint scripta in rem et tūc ophendant.an in psonaz et tūc non oprehendūt quia verba in psonaz scripta cōphendūt ex interptatione mandātem vl opem ferentem vt.l.i.§.deiecisse.ff. de vi et vi ar.que interptatio non cadit in statutis

¶ Sed quero an de iure cōi opem pstans puniatur eadem pena qua pncipalis .dy. soluit ꝙ puniat media pena.per.l. is qui opem.ff.de fur.sed ipe dicit contra casum l.nihil itereſt.ff.de siccariis et.l.is cui⁹ pe.ff de adult.pterea pone ꝙ pstans opez. pstet furi nō manifesto.nō est dubiū ꝙ punitur eadem pena qua pncipalis vt.l.sepe in fi. ff.de vboꝫ sig.dns Ray.de forliulo dicebat.ꝙ aut agit ciuiliter ora prestantē opē et tunc punitur media pena vt.l.is qui. ff. e. ¶ aut agitur criminaliter et tūc eadez pena punitur vt in iurib⁹ allatis.s.p. l. ꝫꝫ C.de epis et cle.ꝫ nec ipe itellexit bn dcaz l.sepe in fi.et in exēplo.s.posito de pstante opem furto non manifesto.veritas est sm bar.ꝙ regulariter pstans opem teneatur eadem pena qua pncipalis.hec regula fallit vbi.l.aliter disponit vt. l.i.C.de nili.agi.non rūpen. vbi Cy.hanc.q.ponit ꝛ.l. i.C.de rap.vir.pterea fallit vbi ālitas diū ificatur in psonis delinquentiū . et opem pstantium cum limitatiōe quam statim dicam. Ad cui⁹ euidentiaz est.sciēduz.ꝙ qñꝫ eedem qualitates sunt in psonam delinquentis.et pstantis opem. qñqz ālitates diuersificāt.quādo qualitates sunt eedez ōnino.tunc habet locum quod.s.dixi.sed quādo diuersificāt.tūc qualitates quedā sunt psone delinquentis et opem pstantis pter ppositum et naturam delicti . vbi gra in furto ꝙ quis deprehendatur cuz re furtiua est extra propositum delinquentis .ꝛ tunc punitur scōm qualitatem. que est illi persone et est fur manifestus .preter hanc qualitatem quia deprehensus tenetur in quadruplum que qualitas non est in ipo prestante et ideo tenetur in duplum.pone etiam ꝙ negans maleficiuz puniatur ī qr to plus.cōmittens negauit.certe ꝓter ist ī qualitatē q̄ inest preter pposituz delinquē tis et ex postfacto punitur in plus.q̄ opez prestans. Quedaz sunt qualitates que insunt respectu psone in qua deliquit ex p⁹ facto.vbi gra dedi tibi opem et osilium vt offenderes ticiū de die vel ticiū puatuz:tu offendisti eum de nocte vel factum de pori bus quod est maior pena.certe hoc casu ē dubiuz.et osistit dubiuz in hoc qñ obligat opem prestans.vtꝫ tunc cum opem pstat an tūc cum delictum pficitur.et veritas ē ꝙ obligat secuto delicto.ita sentit glo.ifra posita in §.sequē.in glo .cum et alias ibi. &⁹ quia hic agitur quod pbatur in.l. si qs vxori §.neqz vbo.ff.de furtis.et no.in. l.i. §.psuadere.ff.de fuo corrup. Ex quo seqt ꝙ opem prestans tunc punitur sm qualitates que insūt delicto tpe quo pficitur p iura pdicta. ¶ Ex hoc ꝙ infertur ad.q. q̄ privie fuit de facto Aliquis forēs existēs in hoc territorio . mandauit quibusdam vt offenderent quendā extra istud territoriū qō fem est.querit quis puniet hūc mādantez. Ex predictis determinat doc. ꝙ in dex territorij vbi ille fuit offensus .nō aūt vbi mandatum fuit illum offendi. lz pnūtiatum fuerit opositū et male vt puto . et hec de qualitat. que insunt psone offensi. Si vero sit qualitas que insit psone offēdenti ab initio q̄ non inest in psona opez pstantis vel ecōuerso vt qz offēdens esset pater et qui mandat filiuz occidi erat extraneus.vel ecōtra. tūc q̄libet eoꝝ tenetur et puniet sm hanc q̄litatem.et sic erit repe rire ꝙ plus punitur opem pstans ꝙ si pncipalit delinq̄ret vt.l.vtꝫ.ff.de parricidijs

Ope et cōsilio

Ope ꝛ osilio dr fieri furtū cum quis fit p quod is cui pstatur habilius furtum omittit.et solum consilium furto prestans.non obligatur furti vbi alias factur⁹ non erat.h.o. In glo.q̄ incipit cum et alias ibi &⁹ quia hic agitur ¶ Nō istaz glo.q̄ vult ꝙ osilium et opem pstans maleficio.tūc incipit teneri.qñ maleficium est secutum.qō facit ad.q.de eo ꝙ existens in vno territorio mandauit maleficiū committi in alio p quē iudicē puniat de q̄. s.i §.pcedēti dixi. ¶ Itē tenet gl.ꝙ de solo cōsilio.nō teneat.n delinq̄s alꝫ securus ñ erat gl.no.idē i.l.i.§.psuadere.ff.de fuo corrup

et in.l.sepe.ff.de ẏbor sig.glo.no. ꝺrarıuz ꝙ ꝺe ꝺsilio quis non teneat ıoistincte .siue quis erat alʾ facturus siue non in .l. non solum.§.fi mandato.ff.de iniuʳ.et ꝺy. seqt eam in.c.nullus plurib⁹ extra de regl .iuʳ li.vi.sed hec glo.et alie similes que ꝺistin/ guũt vtrũ quis esset als factur⁹ vel non.ñ placent bar.sed ipse sequitur opi.ꝺy.ꝙ ioi stincte ꝺans consilium teneatur.sed nescio quõ posset rñderi ad istum tex.tenẽdo hãc opi.vnde quedam glo.in dicto §.fi manda to mirabiliter ꝺistinguit ¶Aut ꝺecit consili um maleficio quod ꝺimittitur in re.et tunc ꝺistinguit ſm hanc glo.an erat als factu/ rus vel non.¶Aut prestat consilium malefi cio qđ ꝺimittit in psonam.et tũc ioistincte tenetur vt in alʾ. glo.rõem facit quia ma/ ius est delictum .quod fit in psonam ꝙ in rebus.cum psone sint ceteris rebus pferẽ de vt.l.fi.C.de sacro sanc.eccle. et ista opi. ꝺicet magis de mente tex.lz.ꝺ.bar. eaz nõ approbet.sed tenet opi.ꝺy.hac ratione .da re cõsilium est pbere opem vt.l.qui suo §. plus põnius.ff.e.ti.sed in pstante opem sine ꝺubio non ꝺistinguit ergo nec in pstã te ꝺsilium . ¶Quero psuasi cuiꝺã vt ꝺimit tat maleficium.quid habeo facere ad hoc vt non tenear.Rndeo in mandante nõ est ꝺubium ꝙ re integra per solaz reuocatiõez mandatum reuocat et liberat.vt.C. mãda ti .§. fi adhuc .sed i psuadẽte ꝺicunt doc.ꝙ ꝺz psuadere ꝺrariũ.ꝙ maleficiuz nõ com mittat intẽptatum. et taliter ꝙ certus sit. ꝙ amodo ille non ꝺliquat.als ꝺz denũtia re et protestari ei qui ꝺz offendi. ꝙ sibi pre/ caueat a tali qui vult eum offendere . etsi hoc non faciat tenebit.ita tenz Inn. extra de homi.c.ad audientiã.quod est notãduz

Hi qui Pueri et filij subtrahẽtes dñis et patrib⁹ furtũ faci unt.sed furti nõ tenẽtur.h.ꝺ. Oppo.ꝙ pstãs opem filio.non possit ꝺeniri furti.cum nõ possit esse plus in accessorio qđ in ꝑncipali vt.C.de fideiuss.§.fideiussor.sed opem pstãs tenetur accessorie quia non obligatur nisi secuto delicto vt in §.precedenti nõbili glo ergo si ꝑncipalis ꝺelinquens non tenetur ergo nec accessorius.sc.opem pstans accessorie tenetur.i.qz factum suũ accedit facto ꝺelinquentis.vnde si nõ sequatur delictũ non tenetur.ita intelligitur.l.qui seruo §. plus pomp.ff.e.non aũt accedit obligatio obligatiõi.ideo nõ ob.oppositio

Furti ãt Actõ furti dat eĩ cui ex honesta causa interest licz dñs non sit.et interest creditoris potiʾ pigno ri incũbere qđ i psonã agere hoc.ꝺ.

Fulloni Fulloni datur actõ furti si soluendo sit alʾ dño opetit qđ uis sit ꝙ pte soluendo hoc.ꝺ.

Que de ful Licet olim ꝺomoda tarius qui soluẽdo erat furti agebat.hodie tamen dñs eligit vtrũ ꝺtra domodatariuz velit agere vel cõ tra furẽ et vno electo per ꝺtestacl.litl.cõtra alium regressus denegatur ꝺio hoc.ꝺ.

Sinaũt Dñs scienter agens ꝺtra domodatariũ sibi ꝑiudicat in actione furti.secus si ignorans pro re ꝺ movata sit sibi satisfactum.quo casu fur a dño liberat ꝺio qđmodũ depositarij acti one directa per dñz ꝺtra furẽ liberant siue pro pte siue in solidum sit soluendo.h.ꝺ.

Sed is Depositariʾ de dolo tenetur furti non agit quia sua non interest hoc.ꝺ.

In summa Impubes ꝓximus pubertati furti tene tur hoc.ꝺ.

Furti actio Totuz id quod venit in actiõe furti est pena.pro re vero furtiua ꝓsequen da datur rei vendicatio ꝺtra quẽlibz pos/ sessorẽ.et furtiua cõdictio nisi ꝺtra furẽ vel eius heredem lz non possideat intentatur h.ꝺ.Baldus.

De vi bonoz raptoꝝ

Qui res Raptor rei mo/ bilis eĩ furti te/ net.ꝛ vi bonoz raptoz actione q̃ intra ãnũ in quadrupluz.post ãnũ i simplũ opetit ꝓ vna re tm̃ eĩ dari pt ꝛ nullʾ é ipbior fur qđ q̃ vi raptʳ.h.ꝺ. In gl q̃ incipit.s.nõ manifesti ibi q̃ act.si fuerit actũ Iuxta hãc gl.q̃ro. Pone ꝙ ꝓ aliq̃ malefi/ cio ex.l.municipali ꝑponit certa pena ex .l. coĩ imponitur maior pena.ẽ facta executõ vigore.l.municipalis nũquid poterit agi ex.l.cõmuni in id quod excedit . Ista gl.fa cit in argumẽtũ ꝙ sic ad idẽ.facit.l i.C.de e.vbi ꝺy.facit hanc.q.Cy.posuit eam in.l. q̃ sepulcra.C.de sepulcro viol. hec questio habet duo puncta.primum nunquid.l.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

noua tollat.l.antiquã.z^m est si non tollit vtz facta exactõe ex vna.possit agi ex alia ad id qđ excedit.clarius exẽplifica. l. cõis p homicidio qñqz ponit penã mortl. qñqz publicatiõez bonoz.lex municipalis ipo/nit pro homicidio penam quinquaginta libraz.nũquid.l.municipalis tollat.l.cõez ita q ãmõ p homicidio nõ possit agi.l.cor. de ficcar.etsi nõ tollit nũquid facta exacti one ex.l.municipali.poterit agi ex.l.cor.de ficcar ad id qđ plus est in ea. ¶ Ad p̃muz videt q.l.noua tollit.l.antiquã p.l.q̃ cum vno.§.qui post.ff.đ re milit.fac.ff. ad.l.aq/qui.vbi.l.aquilia derogauit oĩb' legib' antiqs de materia dãni infecti loquẽtibus veritas ẽ in otrariũ p.l.quecũq.ff. de acti n.ob.facit.l.fi.C.de nouacl.nõ enĩ p̃sumit esse recessũ p.l.vnã ab alia.nisi exp̃mat ex/presse vel tacite p aliquas dictiuas. vt ẽ in aliquibus ciuitatib' vbi sũt aliqua sta tuta.q vbi non est pena determinata a sta tuto p̃cedit de similibus ad similia. n vbi simile non repitur ponitur pena iur cõis nam in ꝑtioiũ vr velle q pena iur cõis vẽ dicet sibi locũ.p hoc facit.l.iij.ff.de adimẽ leg.et qđ no.in.l.ij.C.de nouacl.n exquo si est actum tacite vel exp̃resse q recedatur a l.antiqua an agat ad id plus qđ est in ea R° q nõ vt in.l.p̃tor edixit.ff.đ iur in §.i. et in hoc oẽs dcordant.nec ob.l.i.ff. vi bo. rap.nec hec glo .quia sup̃scripta determi natio p̃cedit vbi pena nouc.l.et antiq̃ dpe tit ad vindictã. otraria loquũt vbi rẽ fami liarẽ pena.l.antiq̃ et noue p̃sequitur

Quadruplũ In act.vi bono rũ raptoz vnũ simplũ est rei p̃secutio.tres đo ptes sũt p̃e na lz in furto totũ duplz vel quadruplũ pena sit.h.o.

Quia tamen Si bonoz raptoz actio dpet q violẽtia dolo malo adhibita.secus si q̃s bona fide rẽ suaz rapiat .raptor tñ talis si dñs est.cadit a dño rei.nõ dns rem raptã et extimatiõem ipius restituit. qđ vẽdicat sibi locũ siue fuerit res mobil siue nõ. h.o.

Sane vi bonoz raptorũ agit p̃ns ius in rem vel ad rem. dum tamẽ sua interfit.et vbicũqz re claz surrepta da retur actio furti.p ea violenter rapta da/bitur vi bonorum raptorum .h.o. vsqz ad fi.ti. Baldus

De lege aquilia

Omnium Istud p̃n .breuiter h.o. Primo capite l.aquilie tenetur alienũ seruũ vel quadrupedẽ q̃ pecudez nu mero otineatur occidens iniuria ad extima tiõem rei occise quanti plurimi fuerit eo ãno.et appellatione pecudis domestica qua drupedis q̃ gregati pascitur cõtinet.h.o.

Iniuria Quo ad alia iuria dr occidisse.qui dolz vl cul pã cõmisit occidẽdo qñ i.l.aq̃lia leuissima culpa venit casu đo occidentẽ excusat.h. o.

His aut Aquilie actio ẽ penal et arta est dari in plus quã dãnuz sit datuz.et quia penalis ẽ. iõ transit ad heredẽ.h.o.

Illud In.l.aquilia ex interp̃tatiõe venit dãnuz quod quis incurr ex sequenter ex occisiõe rei vel pecudis.h.o In glo.q̃ incipit facit ar.otra in fi.So .ibi non fecit q̃s qđ debebat facere.hic autẽ fe cit qđ facere debebat vnde plus delin q̃t et plus punitur ar.l.si mora ff.so.matri.

Liber Pro suo occiso põt agi ci uiliter.l.aquilia et cria/liter cornelia de ficcar.et vna terminata põt alteram intentare.h.o.

Capite Capite tercio.l.aquilie a actio operit etiã p alio dãno q̃z morti illatiõe.et p oĩ re in qua dãnum i iuria datum sit.h.o.

Illud palam Ex tercio capi te.l.aq̃lie agit ad id qđ res plurimi fuit p̃rimis.xxx.die bus.lz de hac dictiõe plurimi in tercio ca/pite dẽ.l.mẽtio fca nõ fuerit.qz q̃ i p̃cedẽ tib' dicũt videt in sequẽtib' repetita .h.o.

Ceterum Aq̃lie actio directa cõpetit cũ de corpe in corpus iiuria dãnuz datur.§ vbi de nõ corpe i corp' vel ecõtra vtilis aq̃lia locũ hẽbit.h.o.

Sed si non Si dãnũ datur de nõ corpe in nõ cor/pus actio in fẽm vẽdicat sibi locũ. cessãte aq̃lia tã vtili q̃z directa.h.o.vsq̃z ad fi. ti. bal. In §.illud palã.S.e. In glo. q̃ ei in fi. Circa mãz h' gl.vt̃ ea que in p̃cedẽtibus dicũt credãt in seq̃tib' repetita.sic distigue pleissime. ¶ Aut ẽ vna lex p̃ns pla capla aut sũt plures sepate.l.p̃mo casu.Aut q̃ri m' de his q̃ spectãt ad iuris dispositiõem

Primo casu aut illa plura capitula ifunt sub eadem rõe aut sub diuersis. si sub diuersis.et tunc non intelligũt repetita q̃ in pcedentib⁹ dca sũt vt in.l.ij.in pn.diuicta.l.iij. .H.erit q̃.ff.vi bo.rap.Aut inserunt sub eadem rõne.et tũc in pcedentib⁹ dicta vident in sequẽtibus repetita.vt .l.iij.H.ait pꝛoꝛ.ff. de incend.rui.naufra.et.l.sepe .H. gaie .ff.d fide instru.si q̃ris de his que spectãt ad iur dispositiõez.tũc aut dicta in sequentib⁹ exorbitant a iur cõi.aut cuz iure cõi ocozdãt pmo casu nõ intelligũt repetita vt.l vxoꝛẽ .H.vxoꝛ.ff.de leg.z° et no.in glo.l.talis scriptura.ff.de leg.p°.Quod facit ad .q. dispꝛtataz per.d.Ja.de bel.Statutũ est.habens plura capitula in q̃dã vno cauet q locum habeat in pñtib⁹ pteritis ꝛ futuris.hoc exorbitat a iur cõi vt.l.leges.C.de legi.nam re natura.l.est vare formã futuris negotijs nũ quid hec clausula intelliget repetita in alijs capitulis.certe non.per dicta fac .c. qr ea.extra de reg.iur.li.vi.qd posuit. Ja. de bel.in auc.vt cũ de app.cog H.ad hec aliud circa pn. Si vero a iur cõi nõ exorbitant.tũc aut q̃ris vtz intelligãt repetita i sequẽtibus capitulis primis.et dico q sic vt.l.q̃admodũ in fi.et.l.mariti H.q̃nq̃niuz ff.de adulter.ꝛ hic.aut queris an itelligãt repetita in capitulis sequẽtib⁹ distantib⁹ q̃bus sũt iter ea capitula media extranea et dico q nõ itelligent repetita.vt.s. de rerũ diui.H. itez lapilli ꝛ ibi no.qd tñ itellige vt stati dicã de diuersis legib⁹ sepatis.

Scdo casu pncipali q̃n sũt plures.l.vl plã statuta.et q̃rim⁹ vtr dicta in vno videant repetita in alio.Aut vna.l.vel statutũ pcedit p modũ regule.et illud vr in alijs.l.vel statutis repetitũ.vt pone statuto cauet q simulatis otractib⁹ fides non adhibeatur et etiã simulatis instrumẽtis.Alio do cautur q otra instrumẽta nõ opponantur nisi exceptiões falsitat.l.vel soluc.et pacti. nunquid poterit opponi exceptio simulatiõis certe sic.qr statutũ de simulatiõe loquens tradit p modũ regule p hoc facit.l.ij.C.de sen.ex picul.reci.diuncta.l.de vnoq̃z de reiudica.vbi p modũ regle.tradit q i vnoq̃z negotio in q̃ ps ledit vel ledi possit citari debeat supuenit postea dca .l.ij .q̃ introduxit modus quo snia ferat.nec adijcit q ps debeat citari.certe citanda erit.qr dca l.de vnoq̃z.tradit p modũ regle iõ vr repetita in dicta.l .ij.facit.l.regula circa fi.ff.de iur et facti igno.Aut vna.l.venit ad interpꝛtatiõem alteri⁹ et tunc in dicta.l. repetita vr.et videt interpꝛtata vt dca .l. iterpꝛtatione et.l.memisse.H.qd tñ .ff.de vẽ. ispicien⁹.

De iniuriis

Generaliter

§ Jstuo pn.breuiter.h.d.Iniuria generalit sũpta dicit quod nõ iure fit.specialiter do sumit q̃ q̃ p culpa q̃ q̃ p detrimelia q̃ q̃z p iniquitate vl iniustitia.h.d.

Iniuria

Infert quis iniriã non soluz verbo sed eẽ facto.h.dicit In glo q̃ incipit nisi nocens erat.tenebat ista gl.q si dixero alicui iniriã q̃ fit da q iuriaꝛ ñ teneor.qd vr dꝛa.l.eũ q̃ nocẽtem.ff.e.Circa qd fm dy.distingue. aut q̃s dicit iniriã alicui de qua q̃s posset i iudicio accari vt qr dixit sibi q est falsꝰ.vel fur vel adulter et tũc si vez dixit non tenetur qr rei publice interest delictum nocentum patefieri.q̃uis in.l.vel statuto nihil dicat de hoc act.iuriaꝛ nõ tenent qr hoc facit vt delictum sit notuz oĩb⁹ vt.l.q rei publice.ff.e.et dicta.l.eum qui nocentez. Aut dicitur talis iniria alicui de qua nõ poterat accusari.vt qr dicit tu es nothus vel spurius.et tũc q̃uis vez dicat.tenet ar . huiꝰ ter.quidã alij dicũt aut talis iniria de q̃ quis põt accusari dicit ei in iudicio.ꝛ non tenet qr iur executio nõ hz iniuriam.et sic pcedat distinctio dy.Aut dixit sibi extra iudicium.et q̃uis verũ dicat.poterit accusari.De vero quẽ sequt Dy.sic distinguit aut io quod alicui dicit interest rei publice patefieri et tũc siue de illo possit accusari siue non vt qr dixit sibi tu es leprosus qd int est rei publice patefieri ne alios inficiat vl dicat tu es spurius quod interest scire vt ipe non admittatur ad honores et tũc nõ puniet per iura supꝰ allegata ꝛ ita debet limitari hec glo.

Patitur

Iniriã patimur per nosmet filios et vxorem. Et ex iniuria vni facta iniuriarum actio pluribus competit.Mulieres q a viris defẽdi expedit et nõ econuerso.h.d.In gl. q̃ incipit lz.dic hec ẽ mala gl. Fm dy.tz ei ipa q si fit iniria filio emãcipato q pr agat hz hꝰ ẽ falsum aut enim pater agens exprimeret personã filij et tunc non poterit agere nisi

habeat etz in ptāte vt.l.ꝟ ñ vn⁹ .ℌ.filio. ff. e.aut vult agere exp̄ssa ps̄oa sua ꝓpria quā dicit iniuriatā ꝛ tūc nō pōt qz nō est eadē ps̄ona cū filio vt.l.i.ff.e.

Seruus Pro atroci iniuria facta ꝺ/uo in otumeliaz dñi.dñs aget iniuriaꝝ noie suo.sed ñ in otumeliā nō fiat dñi nō aget dñs suo noie sed serui qz p̄tor hanc iniuriā iultā nō rlinq̄t. h.o.

Sicōi Pro iniuria facta ꝺuo pluriuz dñoꝝ in ip̄oꝝ iniuriā.q̄libz pro dñica portiōe in qua dignitatis rō dñdeā bit iniuriaꝝ aget.ꝛ iniuriarū actō opetit.nisi in vsufructuarij cōtumeliā ꝺuo fiat. h.o.

Ez si libero Pro iniuria fca libero homini vel ꝺuo alieno bona sive possessis in otumeliā bone fidei possessoris.iniuriaꝝ actio dat bone fidei possessori hoc dicit.

Pena āt Pena iniurie q̄ per.l.xij. ta.erat pro amputatōe membri similitudo supplicij profracto ꝺo ee pena pecuniaria i vsu esse desijt. p̄torio ꝺo iure ꝓ iniuria ostituit pecuniaria pena ꝼm extimatiōem iniuriā passi iudicis taxatiōe p̄missa in qua ip̄onenda obseruabit qualitas iniuriā passi.h.o. ¶ Quero si fiat iniuria libero hoi.quez non possidebā. sed aliter i seruitio meo fit.nūquid opetit mihi actio iniuriaꝝ.Rofre.tenebat q̄ non.qđ est verum nisi forte fieret me p̄sente.tunc enī ꝓpter p̄senciam videt mihi illata.sicut dicitur in socio vel comite meo per quem videor offendi.s. ab offendente ip̄m vt.l.item aꝑ.ℌ.si quis v̄ gines.ff.e.p̄terea p̄nia multū opat vt.l.si pcuī.ff.de pcuī.ꝛ.l.falsus .ℌ.i. ff.ꝺ fur. Ja de ra.et Ty.sequendo euz dicūt.q̄ si inferat iniuria vni mihi ꝺuēti.vtputa pcuatori vł negotioꝝ gestori.dū sunt in negotio meo ꝛ tūc videt mihi iniuria fieri. ꝛ agere possū ar.ff.de offi.eⁱ⁹ cui man. est.iuꝝ dic.l.si p̄tor nam iniuriā illatā militib⁹ existentib⁹ iuxta latus p̄ncipis.et in eⁱ⁹ ꝺuitio p̄nceps reputat sibi fieri vt.l.quisq̄s.C.ad.l.iul'.maiest. ꝛ iō si fit iniuria officiali eccl'ie dū est in exercitio sui officij videt iniuria fieri ei qui eum iussit

Sed et lex Lege cornelia de iniurijs tenet q̄lz cribus casibus.ꝛ dom⁹ etiā alicuⁱ⁹ itelligitur de ꝺducta.h.o.

Atrox Iniuria dicit atrox q̄tuor movis vz ex facto loco p̄so na ꝛ corporis pte.in qua iniuria facta fit.h

In suma Pro iniuria agit ci/uiliter ꝼm extimatiōem i iuriati ꝛ taratiōez iudicis.et criminaliter punitur iniurias officio iudicis extra ordinem et i iniuriaꝝ crimine p̄sone illustres et que supra eas sūt per ꝓcur.litigant non per se.h.o.

Non solū Actione iniuriaruz tenetur etiā qui iniurianti auxiliū p̄stitit.h.o.

Hec actio Iniuriarū actio dissimł'ata tollit. ꝛ sublatam non potest quis per penitenciam recolere.h.o.vsq̄ ad fi.ti. ¶ Licet iste textus dicat q̄ actio iniuriarū tollitur ꝑ remissionem iniuriati.hoc intellige per actionē cōpetentem parti secus de cōpetenti fisco q̄a illa ꝑ partis remissionem non tollitur i aliquo vt.l.qui cetuz .ℌ. vacātem.ff. ad.l.iul'. de vi pu.ꝛ.l.iurisgē.ℌ.ñ paciscar.ff.de pac. ¶ Sed pone dum agit contra me iniuriarū facio posicōes q̄ post iniuriam per me sibi illatam iniuriatus tanq̄ verus et fidelis christianus fuit integraliter confessus oia peccata sua.et etiā penitēs.iniuriat⁹ ofitet talez p̄fitiōem.ego iniurias dico mihi iniuriā eē remissaz ꝑ eⁱ⁹ peitēciam. q̄ro quid iur'. gl.fi.circa p̄n.faē q̄ videat sibi remissse iniuriā Dui.de achu.in.l.ñ tibi .ℌ.quevaz ff.de pac.determinat otrariū.nā ꝑ peitēciā videor solū remisisse rācorez ꝛ aim vlciscēdi quē habebā otra inimicātez.possū etiaz ℥ defendere ꝼm.o.bar.alr Nā in penitēcia nō vr sibi remissa iniuria qz nō petijt nam remittere nō tenet niſi petat etiā quo ad deū vt vr tenere magister sententiaꝝ in exposi tiōe ozōnis dñice ibi dimitte nobis debita nr̄a. ¶ Ez pone q̄ feci pactū cū aliquo vt possim sibi iniuriā facere.ꝛ feci.nūquid tenebor iniuriaꝝ.vr q̄ nō qz sicut actio iniuriarū remittit ꝑ pactū.ita a fortiori vr ipediri nasci. p̄terea volēti nō fit iniuria.vt.l.i.ℌ. vsq̄ ado ff.e.so.aut fit quēstio q̄ fiat iniuria enormis vtputa q̄ offrāgat vel deturpet facies cū hoc sibi non liceat.imo punitur talia faciens vt.l.fi.ℌ.ñ quis autem.ff. de bo.eorum qui mor.sibi consti.ergo non potest alij cōcedere.cum liber hō non sit dñs mēbrorum suorum vt.l.liber homo.ff.ad.l.adquil. aut fit conuentio q̄ sibi fiat leuis iniuria vt q̄ ꝺetur alapa vł decapilletur.vel q̄ iniuriosum sibi dicatur.et hoc potest fieri. nec fisco nec

parti ozietur actio. vt.l.ſi.ff.de eodez ¶ Sz pone ꝙ feci tibi pẽm ꝙ poſſis mihi leuem iniuriaz facere vtputa.ſi inueneris me in vinea tua poſſis me capillare vl ſimilia pꝰ cõuentiõem vſqz ad aliquos dies iurta couentionem vis iniuriam facere.ego con tradico et reclamo nunquid ſi iniuriaz cõ/ uentam mihi feceris teneberiſ.doctoz meuſ determinat ꝙ ſic.quia tale pactũ cũ ſit con tra bonos mozes et eſt turpe.non eſt obli/ gatoziuz.vt.l.non eſt ſinguł.ff.de regł iuꝛ. et.l.generaliter.ff.de verbozum ob. q̃uis ſi in ipſo inſtanti mihi facies me nolẽte nõ teneberis iniuriaruz non vigoze obligati/ oniſ pacti.ſed quia fui volens.ideo non di coꝛ iniuriari vt .ſ.dixi ¶ Et ꝓpter dicta faciũt ꝙ non valeãt ſtatuta terraruz quibus ca uetur ꝙ offendens teneatur ſe ponere in manibus offenſi.z ab eo poſſit offenſꝰ reci pere vindictam quam velit.nam cum hoc non poſſit fieri per pẽm vt dixi ergo nec ꝑ ſtatutum ar.eius quod no. C.de contract. decur.l.iij.li.xij. ¶ Item facit iſte tex. ꝑ cõ/ poſitione quam faciunt paſtozes eccleſie. vel etiam priuati inter ſe qui ꝝmittunt of/ fenſas factas ad hic retro.ſed ſi ab hac ho ra inantea is cui fit iſta remiſſio. aliquid attẽptauerit contra honozem eccleſie vł in preiudiciuz iſtius remittentis ꝙ incurrat omnes penas quas ante incurrerat. naz non videtur ꝙ hoc per pẽm poſſit fieri ſiẽ iniuria remiſſa per pẽm non poteſt reſuſci/ tari.licz forte hoc ſit dubiũ ſm.d.bar. Bal

De obligatiõibus que ex quaſi delicto naſcuntur

¶ Judex Judex qui per ignoꝛanciaz male iu dicauit tenetur ex q̃ſi maleficio inquãtum religioni iudicantis videbitur.h.d.

¶ Item is ex cuius Is ex cui⁹ ce/ naculo vel domo ꝓpria vel conducta aliquid qd alteri noceat eſt ꝓiectuz. ex quaſi male ficio teneꝫ.qz pleꝝq ex facto alteriꝰ obliga tur.eodẽ mõ teneꝫ qui aliqd in publico ſu ſpẽdit qd nocere poſſz ſi caveret qui. x.au/ reoꝝ pena punitur.h.d.

Pena que de eo quod é de iectum vel effuſuz competit in duplũ ex cauſa dãni.niſi ſit inde liber hõ occiſus.quo caſu aureoꝝ q̃nq̃ginta pena eſt ſtatuta.ſi vero aliter libero hoi ſit noci tum ponet pena iudicis arbitrio in qua veniet omne dãnuz etiã pñs et futuꝝ.h.d.

¶ Si filiuſfa Filiuſfamilias hĩtãs ſeoꝛſum a patre tenet de eo qd de eiꝰ domo deiectuz vel effuſum fuerit.pater in nihilũ tenebitur.quod in fi liofa.iudice qui litez ſuã fecit obꝓuaꝫ.h.d

¶ Item exercitoꝛ Exercitoꝛ nauis cau pone vel ſtabuli pro furto vel dolo in eiuſ naui caupona vel ſtabulo omiſſiſ per aliũ ex quaſi maleficio teneꝫ.qz nõ debet malo rũ hoim opa vti.et caſibus in hoc titulo o penſis exceptio vno in factuz actio que he redi opetit in heredem nõ datꝫ.h.d. Baldꝰ

De actionibus

¶ Apereſt Actio eſt ius ꝙſeq̃di in iudicio quod nobis debetur ad euidentiam huiuſ ti.p̃mitte dinuatiõez non ſm glo.ſed plenius ſic.qz omne ius noſtruz. Aut ſpectat ad res .aut ad perſonas aut ad actiones vt.ſ.de iure naturali in fi.et vidimuſ de perſonis in pꝰ li.veruz quia reruz quedam ſunt coꝛpoꝛa les quedaz incoꝛpoꝛales de rebus coꝛpo ralibus vidimus vſq ad tituluz de oblig et actiones et obligatiões ſunt incoꝛpoꝛa les cuz ſint iura.cuz non poſſint tangi.nec videri.vez quia obligatio eſt mater actio nis vt no.ſ.de obligł.in ſꝛca et ſm ordinẽ nature mater precedit filiaz.ideo premiſit de obligł.poſt quaꝫ materiã ſubſequenter et ogrue ponitur hic titulus Item p̃mitte ꝙ titulus iſte diuidit̃ur in tres ꝑtes ꝑncipales.in prima ponitur continuatio iſtiuſ tituli ad precedentes materias ibi ſupeſt in ſcda diffinitur actio ibi actio eſt. i tercia diuiſio ibi omniuz autem. Tercia pars ſm dy.ꝑncipaliter diuidit̃ur in ſex partes ſicut ſex ſunt actionum diuiſiones principales q̃uis glo.ſ.e.ſ.fi.ponat duodecim.et ita ſe cutus fuit Jo.in arboꝛe.prima diuiſio acti onum eſt ꝙ quedam ſunt reales. quedam perſonales quedam cauſam mixtaz hñtes et incipit i.ſ. õniũ z durat vſq ad ſ. b iſte

Mater precedit filiã

2ª diuisio est ꝙ quedam sunt ciuiles que/
dam ꝓtorie et durat vsq; ad .H. seq̄s . Ter/
tia diuisio est quia quedam sunt rei ꝑsecu
torie.quedaz penales.quedam rei ⁊ pene
ꝑsecutorie.⁊ durat vsqz ad.H.oēs.Quarta
est quia quedā dant ad simplum . q̄dā ad
duplum.quedā ad triplū.quedā ad q̄dru/
plum.et durat vsqz ad.H.actionū.Quinta
est quia quedam sunt bone fidei . quedam
stricti iuris ⁊ durat vsq; ad.H.sūt ꝓterea.
Sexta est quia q̄dam sūt ꝑsecutorie solidi
q̄dam nō.et hec durat vsq; ad fi.ti. Jn glo
nō.ꝙ actio hec glo.duo facit.ꝓmo ponit si
gnificatiōem hui⁹ dictionis actio.scḋo q̄ri
tur.vtr actio et cā sint idem . Jn e.glo.ibi
voluit pla.dicere glo.non bene itellexit.ar
pla.sed debet sic intelligi.illud quod dicit
argumentatio penes dialeticos.penes le
gistas dicit cā.nam argumētatio penes di
aleticos est rei dubie fidem faciēs vt si du
bitat ꝙ petrus currat.ponūtur cāe hoc in
ducentes hoc modo.oīs homo currit pe/
trus est homo.ergo petrus currit. hoc dici
tur arᵐ.ita cū dubitat vtr mihi ꝯpetat a/
ctio ꝓponitur causa.causa ergo erit idē qḋ
actio. Jn e.gl.ibi item potest esse ꝛc. licz gl.
determinatio sit bona tū iste reprehensiōes
otra.pla.non vrgent.⁊ pla.de cā imediata
itellexit. iste due ratiōes tenent ad cām
mediatam viz ad otractum . Jn glo. que i
cipit.s.ciuile ḋterminat glo.ꝙ actiones sint
de iure ciuili.sed reuoco hoc dubium.doc
vltramon.dicūt ꝙ sint de iure gentiū p̄mo
per.l.indebituz.ff.de ꝯdic.ind.ibi cōditio
naliś est.sed ꝯditio idebiti est actio vt
j.e.H appellam⁹.ergo actiones sunt de iure
naturali vel gentium quod naturale dici
tur.p̄terea ꝓbatur per.l.reruz amotarum
ff.rerum amo.vbi tex.dicit puto de iure gē
tium adijci res ꝛc. Preterea otractus est de
iure gentium.vt.S.de iure na.H ius autem
gentium.ergo et actiones.quarum cōtra/
ctus sunt causa.lz mediante obligatiōe.et
quicquid est causa cause.est causa causati
Preterea dixit lex ꝙ vbi dubitatur de ali
quo habente duo extrema cui ipōrum .oz
applicari.iudicat ꝙ debz applicari antiqui
ori vt.l.in finalibus.ff.finiū.reg. sed actio
habet duo extrema .s.ciuile et gentium et
dubitatur cui ipsorum debeat applicari.vī
igit ꝙ iure gentium debeat applicari tāq̄
antiquiori.p̄terea dicūt ipi.casus est in. l.i
stitut.circa p̄n.et in.l.ij.ff.de origi.iuī vbi

Argumentatio

Causa idē q̄ actio

An actiones sint de iure gentiū

dicitur ꝙ actiones sunt ꝯposite de iure ci/
uili.tunc arguam sic.illud dicitur ꝯpositū
quod prius erat introductum . sed nō erat
reductum ad ordinem vt dicta.l.ij.in p̄n.ff
de origi.iuī vbi dicitur ꝙ ius ciuile dicit
ius papirianū quia papirius idem non i/
troduxit vl aliquid de suo posuit. sed legē
inordinatā ꝯposuit ⁊ ad ordinem deduxit
ergo si ius ciuile composuit actiōes. de ne
cessitate sequit ꝙ alias erant introducte vt/
puta de iure gentiū.glo.nostre tenēt vbiq;
ꝙ actiones sint de iuī ciuili vel pretorio.et
de hoc tex.est melius q̄z alibi in mundo.j.ḋ
ppe.et tpalibus ad.H.aliquādo ibi actiōes
autem que in aliquem.aut ipō iuī ꝯpetūt
ꝛc.p̄terea est casus in.l.ij.ff. de orig.iuī rcē
ꝯrarium intelligendo.nam cū querimus
de aliquo ꝯposito.aut cōsideramus illḋ
respectu cause efficientis.et causa efficiens
non dicit de nouo illud introducere. ⁊ ita
intelligitur ꝙ ius ciuile dicit papirianum
ꝛc.aut querim⁹ de causa materiali ex qua
componit.et illa causa materialis imedia
ta dicitur introducta.ergo cuz dicta. l.ij.di
cat ꝙ actiones sunt composite de iure ciui
li vel ex iure ciuili.cōsiderauit ibi ꝯpositi
onē respectu materie.intelligitur ꝙ ius ci/
uile eas introduxit.non ob.dicta.l.in fina
libus quia est verū illud vbi dubium est .ꝫ
non est dubium cui extremoz debeant ap
plicari actiones.cum sint certe et de hoc ca
sus legum ergo ꝛc.non ob.l. reꝝ amotarū
vbi dicitur ꝙ iuī gentium ꝛc. quia debet
intelligi ꝙ ille qui est dñs de iuī gentium
aduocabit per actionem res.nō ob.l. inde/
biti quia verba illa naturalis est. debent
exponi.i.a naturali equitate introducta ne
quis locupletur ꝛc. per hoc confunditur
doc.vltramon.opinio. Jn e.glo.ibi ꝑm az.
hec est ꝛa so.ꝑm dy.ibi vl melius dic imo pe
ius ꝑm eundem dy.quia hec glo . Innuit
ꝙ iudicis officium sit facti quod est factuī
dicere Vltimo querit glo . vtrū officiū
iudicis et actio sint idez. et mar.dicebat ꝙ
sic.et ar.pro eo in glo.pro opi.mar.faciunt
alia iura.nam actionis verbo continetur
actio in rem et in personam et persecutorie
vt.l.actionis verbo.ff.de verbo.sig.alia .l.
cauetur ꝙ persecutiōes dicuntur que iudi
cis officio expediuntur.non actionis iure
vt.l.pecunie.H persecutiones.ff.de verbo⁹
signi. Preterea dicit. l.ꝙ in cause cogni/
tione versatur vt officiuz iudicis pro resti

Ius papirianū

An actiones sint de iure gentiū vel ciuili

Iudicis officiū

tutione implorãda an possit implorari. an alia actio supsit. dictio alia habz implicare ex quo concluditur ꝙ iudicis officium est actio et idem sentit in. l. in cause in fi. ff. de minor. l. ad idem facit. l. ꝙ si minor. §. hoc e/ dicto. ff. de mino. ¶ Preterea cautio damni infecti est ius petendi cautiõez per officiũ iudicis. vt. l. in pretorijs. ff. de pretor. stip. cũ actio sit ius et officium iudicis similiter. er go sũt idez. quidam distinguũt triplex eẽ officiũ iudicis. qdam est officiuz qd dat loco deficientis exceptiõis. et hoc idem ꝙ exceptio. qdam mercenariũ qd deseruit a ctioni intentate. et hoc non sit idẽ qz pedis sequa et dña nõ sũt idem Sed hec distinctõ est falsa ꝑm dy. nam nullũ officiũ iudicis ẽ actio vel exceptio. de officio iudicis merce/ nario cõstat ꝑm oẽs. de nobili qd dat loco deficiẽtis actionis. ꝙ nõ sit actio est tex. in l. ãntus. §. põp. ff. de aur. leg. de nobili qd datur loco deficientis exceptionis est tex. in. l. plane. ff. d peti. heredi. vbi impense nõ pñt repeti iur actionis nec exceptiõis ꝑ iu dicis officio subueniẽ qd no. pro statutis denegantib⁹ actiões vel excepc. que nõ p/ pterea impediunt officium iudicis. Jn gl. §. dicit in fi. No. hanc singularẽ glo. que tenz ꝙ licz psonã debitoris fugientis capc. p hac glo. facit quod no. in. l. generali. C. de tabulis li. x. et in. l. i. C. vbi quis de curi. a coar. odi. facit i auc. de pace iura. fir. §. i. dy vero non sequitur hanc glo. sed dicit. ꝙ lz capere rem quam debitor fugiens expor/ tat ꝑm sequentẽ glo. quam sequit bar.

Debitorẽ fugientem capere licet

Quero nunqd liceat capere debitorez fu/ gientem die feriato Rndeo in ferijs intro ductis ob necessitatẽ hoim non videt du/ bitañ. quia diebus illis actiones piture i tentari possent vt in. c. significauerunt ex/ tra de iudic. ergo cum in casu nostro debet pire ius nostruz propter fugam debitoris facultatem capiendo exercebo in die feri ata ob necessitatem hominuz introducta. Jn ferijs vero in honorez dei introductis etiam videtur concedi debitorem fugitez capi posse vt ducatur ad iudicẽ vt satisfaciat vt non intentet actõ contra eũ. vt. l. dies fe stos. C. de ferijs et quod ibi no. ¶ Querit dy. creditor venit ad iudicez a dicit habeo debitorẽ fugitiuũ. quare petit familiaz vt capiatur. nunquid statim iudex debet da

ferie ob metus

ferie in honorẽ dei

re familiam. dicit ipse aut iuste cauet ꝙ de bitor fugiat. et tunc dabitur ei familia al' non. vt. l. hoc autem in ꝑn. ff. si cui plusqz p l. fal. et. l. ij. i ꝑn. ff. so. matri. et. l. si fiduciusor in fi. ff. qui satis. cog. quod intelligit bar. eẽ verum si iusta causa superuenit. secus ꝛ o si causa suspitionis que hodie non inerat tempore contractus ar. ff. vt in pos. leg. l. si is a quo et de damno infec. l. qui bona. §. de illo. ff. de priuile. credit. l. si creditores

Sz quero quomõ fiet iudici fides de cau sa suspitionis debitoris. et an debeat cita ri debitor. videt ꝙ sic quia ex hac cognic. videtur levi et levi possz vt. l. de vnoquoqz ff. de rei ven. d. bar. determinat ꝙ hec excus sio fiat coram iudice summarie absqz eo ꝙ debitor citetur. nam iudex potest realez cõ mittere citacõ. non ꝑsente eo qui debet cita ri. in qua omittenda vertitur cause cogni tio. sed capere personam est citatio realis ergo vtrum quis sit capiendus. potest exa minari ipso absente ar. l. si interpellatione. §. i. ff. de arbit. et. l. diem proferre in ꝑn. Jn gl. fi. ibi sed in stricta significacõ. hec gl. facẽ ad. q. Tauetur statuto aretino ꝙ si aliquis fuerit negligens in petendo aliquod debi tum alicuius rei vel quãtitatis per spaciũ xvi. annorũ postea petere non possit ꝙ hoc statutum cum sit odiosum non intelligat vbi agatur actione reali in qua quis non petit debitum sed suum et sic statutum in/ telligatur in stricta significacõ. Jn e. gl. ibi sed certe hec est mala so. ex pacto nudo nõ oritur actio et sic lz debeatur. non peti põt sequens so. etiaz non procedit. sed vera so. est ꝑm dy. ꝙ in. l. si pacto allegata in glo. a/ gitur ex stipulatione penali vt constituat debitor in mora respectu eius quod debi/ tor in pacto nudo promisit Jn e. glo. ibi de iudic. solemus. hec glo. non bene sentit ꝑm dy. sed melius soluit hoc contrarium in. l. non potest. ff. de iudic. ¶ Ad cuius so. cum est defectus in agendo et postea superuenit habitus post litc. contestc. verum possit seq condemnatio sic distinguitur. aut ẽ habili tas ex parte actoris aut ex parte rei. ¶ Pri/ mo casu aut erat defectus tempore libelli oblati et litis contestatione et postea su/ peruenit habilitas et tũc subdistigue Aut illa habilitas habuit originem de nouo

Statutũ aretinũ

aut ex precedenti causa. si de nouo hūit origiñ et tūc non pōt sequi odēnatio. vt pōe ego egi otra te omodati cū nō omodasse. litl. otl. omodaui. certe non sequitur odēnatio ita itelligit dicta. l. nō pt. aut habilitas supueniēs habuit originez ex causa pcedēti et tunc seqtur condēnatio vt. l. si tibi mādauero. ff. omodati. Pone mādaui tibi q̄ solueres. x. ticio. tempe litl. otl. cōtra me nō dū solueras. hec habilitas viz solutionis habuit originem ex mandato pcedenti et ideo seqtur cōdēnatio vt ibi Si vero est defectus ex pte seu ex psona rei et postea supuenit habilitas tūc procedit cōdēnatio, et ita intelligitur. l. allegat. in glo. Pone etl. heres ticij agebat petit. hereditl. contra te. qui nihil possidebas de hereditl litl. otl. incipis possidere aliquid sine dubio sequitur condēnatio In e. glo. in fi. vl dic expeditiꝰ fm dy. cum pcur. tutor vel pīatus agunt videt agere dñs. pupillus. vel ecclesia per ministerium dictaꝝ psonaꝝ. et ideo eis debetur. s. vt ministris. vt. l. ita autē. H. gessisse ff. de admi. tu. Vltimo quero vtꝝ actiones sint facti vel iur. hec questio videt fatua et est. nam tex. apte dicit q̄ est iuris. ℔ quidam arguunt q̄ sint facti quia actio ē ꝛboꝝ expressio. sed expressio verboꝝ ē facti vt. l. consilio in fi. ff. de cur. fur. pterea petere hereditatē est facti. agere act. ex empto est facti. pterea videt esse casus in. l. si pat naturali cum glo. ff. de adopt. vbi dicitur q̄ pinde valebit adoptio acti iure facta. et exponit glo. in verbis expressis. ergo actio in iur obstens est facti. viz ꝛboꝝ expressio pterea dicit. l. q̄ in stipl'ac ius versatur in pactis factum vt. l. si vnus. H. pact' ne petet. ff. ꝺ pac. sed ex pcis vestitis oritur actō ut no. s. qui. mo. re. otrahi. ob. ergo actiōes sūt facti de hac. q. non fuit dubitañ. p aliqs potuit esse q̄ in illo qꝺ est iuris aliqꝺ fcm otineat sicut vsusfruct' otinet in se res corpales. et tamē est ius. vt. s. de rebus cor. ꝛ icor. in fi. nec ob. supradicte rationes.

Actio Iuris

Iuris actio iuris sit facti tamē in se continet

Omnium Prima diuisio actiom quo ad originez particularem vel singularem est. q̄ omniū actionum. quedam sunt psonales. alie reales. psonal' actio est que psupponit debitorez ex otra quē dirigit obligatō vel ex cōtractu. vl ex maleficio siue ex alijs figuris causaruꝫ realis vero dicitur que obligatiōem otra eum contra quem dirigitur non presuppo nit. sed ideo competit quia reus contendit restituere rem. et contra euꝫ realis actio dirigitur Ex glo. que incipit. s. quo Colligit q̄ dispositio facta ꝺ simplici. trahitur ad ꝺpositum. et ideo si statuto caueť q̄ macellarij sint imunes et q̄ aliquis sit piscator et macellarius videť imunis. et ita determinauit Ja. bu. et ꝺ. Jo. cald. i legato qui poterat legitimare spurios. potuit spurios ꝛ incestuosos simł legitimare ar. l. ij. in p̄n. cū si. ff. de ꝛboꝝ ob. contra quaz determinationē fortiter istat. l. si ita. ff. de liber. ꝛ posth. que videť velle q̄ de equitate ꝺpositum ꝺtineatur sub simplici. secus de rigore ad H facit. l. quid ergo. H. si item alteri. ff. de his qui no. infa. vbi videtur inui q̄ ꝺprehendit ex sententia sic interp̄tata que non cadit in statutum. et ita videť determinare. ꝺ. bar. ibidem vt. s. et Ja. et Jo. In glo. que incipit. i. ex quasi otractu. determinat. isti glo. sequit dy. per. l. ex otractibus. ff. de act. et ob. que determinatio facit pro eo quod determinauit glo. in auc. sacrā. C. si adversus. q̄ sicut minor. per iuramenti interpositiōem sup otractu potit beneficiū restitut. in integꝝ. ita etiā iuramentū interposituꝫ sup quasi otractu. vt in iudicio in quo q̄si otrahitur vt. l. quod debeť in fi. ff. de pecul et. H. iuli. et. H. ibidem. quā determinatiōem reprobant doc. in dicta auc. sacrā. qz cū dicta auc. sit odiosa. loquens tm̄ i cōtractibꝰ non est extendenda. ad alia vt in. c. odia extra de regl. iurl. li. vi. cum si. cum otractus non possit continere quasi otractuꝫ nisi ex interp̄tatiōe quod videtur sequi bar. ꝛ. Jo in Rca de rei ven. quia p̄ncipia rei vēdicatiōis ex pte agentis sunt dñium directum vel vtile dñium. ex pte ouenti possessio vel q̄si et non est dubiuꝫ q̄ si tpe libelli reus si possidet sed postea incipit possidere q̄ pōt seq̄ odēnatio. Et ideo quero quid si tpe oblati libelli agens non erat dominꝰ sed postea supuenit dñium. nunquid possit sequi odēnatio in rei ven. videť q̄ sic arguē do de reo ad actorem. cum p̄ncipiuꝫ rei vēdicatiōis ex pte conuenti supueniens odēnatiōem nō impediat. ergo a simili supueniens ex parte actoris possit ad condēnationem pro quo facit. quia si pignorauí rem et anteq̄ soluerem. agam pignoraticia et pendente iudicio soluam sequitur condēnatio. ex iure mihi supuenienti. ergo ita in casu isto. dic contrariuꝫ quia quotiēscūq

in iudicio defectus est ex pte agentis non sequitur condēnatō. ex iur̄ supueniēti. nisi supueniat ex causa de. pterito. ideo nō ob id qđ dicit de pignoraticia quia illud ius supuenit ex cā de pterito. ideo nimiꝝ si seq̄tur condēnatio arg. eorū que nō. in. l. non pōt et in. l. solem⁹. ff. de iudic. ¶ Item ḡro actor qui tempe dati libelli dñs erat. egit rei vendicacl. contra possidentē pendente iudicio desijt esse dñs nunqđ possit seq̄ cō demnatio. videt ꝙ sic qr videt casus in. l. ij C. de litig. dic contrariū ꝑm vy. et omnes coiter quia iam deficit p̄ncipium ex pte agentis ideo ⁊c. ar. l. iul. §. si quis cū fi. ff. ad exhi. nec ob. l ij. C. de litig. quia ibi loq̄tur de alienacl. rei litigiose q̄ reuertit ad dūm et ideo nimirū si sequitur cōdemnatio.

Ultimo ḡro nunqđ dolo vl lata culpa de finens pendente iudicio possidere. possit cō demnari ex eadem instantia. vis huius. q. est qr directa videt esse translata in vtilem et ꝙ possit sequi condemnatio videtur ca sus in. l. iij. §. sub condicl. ff. de contra tabu las vbi filius institutus sub condicl. petit bonorū possessionez contra tabulas. et de fecta conditione conuertit in ꝑm tabulas adeo ꝙ non est opus ꝙ petat amplius cō tra tabulas ergo sic erit ī proposito. quod fuit secut⁹. d. Ja. bu. hic tali ratione. q̄tiens cūq̄ variatur qualitas in iudicio desinit sequi condemnatio ex eadem instantia vt l. in delicto. §. si detracta. ff. de noxal. sic in proposito est. ꝙ rei vendicatio directa licet conuentus qui tenebatur directa. nūc te neat vtili propter alterationem qualitatis de possessione ad quasi possessionez. quod reprobat vy. per. §. iul. in. l. quacūq̄. ff. de a qua plu. ar. quod etiam reprobant doc. vl tramon. in. ℞ca. C. de rei ven. hac ratione quia formalia p̄ncipalia rei vēdicatiōis directe et vtilis considerantur ex parte a ctoris. ex cui⁹ persona vnde et ex quacūq̄ parte mutetur p̄ncipium mutetur actio. et ideo in casu proposito effectus directe non est vtilis. et sic concludit ꝙ ex eadem instā tia. nō possit sequi. mutata actione directa in vtilem. cum dictus §. iul. probet. ꝙ ex ea dem instantia condēnatio sequatur et hec est veritas quod etiam tenuit Cy. C. de a lie. iud. mu. causa. facit. l. i. in nona. q. et vy. in allegata. l. quacunq̄. ff. d. aqua plu. ar. pro hac determinacl.

Eque Iste. §. in quo tractatur de actionibus realibus que dantur pro rebus incorporalibus vsq̄ ad. §. ß iste diuidit̄ p̄ncipaliť in tres partes. in p̄ma tractatur de act. cōfessoria. in scđa de negatoria. In 3ª ponitur differentia inter actl. rales que dantur pro corporalibus rebus et eas que dantur pro rebus incorporalibus. Scđa ibi econtra q̄z. tertia ibi quod genus. prima subdiuidit̄ in tres quia p̄mo ponit de confessoria que datur pro ſuitute personali. scđo de ea que datur p̄ ser/uitute reali vrbana. 3° de ea que datur p̄ rustica. scđa ibi vel per fundum. tertia ibi eiusdem. Iste. §. vsq̄ ad finez lectionis hoc intendit. Actio confessoria que datur p̄ p/sonali siue pro seruitute reali rustica vl vr bana est realis. negatoria etiā que pro p̄dis seruitutibus competit realis est actio Et inter actiones reales que p̄ rebus cor poralibus competūt hoc interest quia ne/gatoria eť possidenti otra nō possidentem seu ecl. detinentē porrigit̄ sec⁹ ī alijs r̄gula riter qđ tamē fallit in casu quo possidens actoris sustinet vicē. h. v. ¶ Op. ꝙ actiōes reales p̄ reb⁹ incorpalibus non p̄cedant qr nō p̄nt vendicari que possident. sed incor palia nō possident vt. l. iij. in. p̄n. ff. de adq. pos. ergo ⁊c. so. dic ꝙ sufficit ꝙ quasi possiđ antur q̄ q̄si possessio in incorpalibus cadit qđ p̄batur quia interdictum vti possidet. datur tm̄mō possidenti vt. l. i. §. hoc interdi ctum. ff. vti pos. sed. l. dicit ꝙ p̄ seruitute cō petit interdictum vt. l. quotiens lo. ij. ff. de seruitut. ergo in eis cadit q̄si possessio

Incorpalia non possidentur

Item op. ꝙ confessoria non sit vtilis quia planum est ꝙ ipsa tollitur spacio. x. vel. xx. an. vt. l. corruptioné. C. de vsuf. et tamē ac tio que pro constituenda seruitute compe tit est perpetua vt. l. si quis emptionis. C. de p̄scriptio. xxx. an. ergo ad nihil vtile est introducta confessoria. quia quando ſ uitus est constituta per pacienciam eius solutiōis. soluta est actio que pro ea cōsti/tuta constituenti fuerat ītroducta ar. qui mo. tol. ob. in p̄n. §. hinc est ꝙ hoc casu ne/cessaria est confessoria cum post p̄mam pa cienciaz constituens me in seruitute inq̄e tat sed isti errant qr q̄dā sūt q̄ bene possūt tradi vt corpalia et in istis traditio dissol uit obligacl. ītroductā ad tradēdū. q̄dam sūt q̄ bñ tradi nō p̄nt vt ītorpalia ⁊ per traditiōem istoz. nō otingit liberatio. qr ñ

possunt tradi plene q non est vex q fit sub lata actio penit⁹ ad tradendum ostituta ꝑm dy.et oēs cōiter.est introducta ofessoria ad tuendum quasi possessionem fuitutis qz melius est constitutā seruare q̄z petere vt ꝺ nouo nobis ostituat. Jn glo.hec verba in fi.No.q intentando rei vendicatiōem nō desino possidere quod tali ratione ꝓbatur dicit.l.q interdictum vti possideris datur possidenti.tm̄modo vt.l.i.§.hoc interdictuz ff.vti pos. ¶ Jtem dicit.l. q si p̄mo egit rei vendicatiōe postea agere volo vti possidetis q possum vt.l.natura liter.§.i.ff.de adqui.posse.ergo patet q pro rei vendicacl. non posita nisi in possessione ex quo tuēda est ꝑsona.opi.glo.per quā infero q errant qui tenent indistincte q prohibitus fit cōcursus rei vendicacl et interdicti vti possidetis tanq̄z ordinaria proponendo. quod tenuerūt alique glo.et etiam canoniste.tam̄ hoc est flm.nā possidere etiā quasi rei veri. datur respectu vnius.q interdictuz respectu alterius.pone etiam possideo ciuiliter. tu naturaliter.turbas me in mea ciuili.volo intentare interdictum vti possidetis respectu turbatiōis quā facis in ciuili mea. nihil prohibet hoc fieri cum mihi non sim ordinarius sed si ꝓponeretur circa eandez speciem.posset tūc ratione ordinarietatis vnde impediret concursus.et hec est veritas ꝑm dy.et alios. Jn ofessoria aūt formatur talis libellus ¶ Coraz vobis sapienti viro dño o b.ꝓponit et agit ofessoria contra talem .dicens q idem.p.dñs talis p̄dij.positi in tali loco iurta tales ofines.ex ordinacl. legitime ostituit.et per pacientiā tradidit fuitutem itineris per p̄dium p̄dictum . ad q̄dam p̄dium dñi.¶.positum in tali loco iurta tales ofines . dicit etiam q post dictam traditionem dñs.p.eundem.¶.in q̄si possessiōe dicte possessiōis fuitutis turbauit et inquietauit.non ꝑmittendo eundez vti dicta seruitute itineris. quare petit eūdem vestra sententia cōdēnari ad interesse turbatiōis.p̄terea ad pacietiā pro p̄nti turbatiōe.et vt caueat me non molestare i futux vt p̄dictus libellus sic oficiat ꝓbatur in.l.loci corpus.§.i.et.l. hax.ff. si seruitus ven.et sic docet formare libellum in dictis l.v. Ja.bu¶ Jn negatoria autez sic formatur Ago ꝛc.dicens q cuius nulla seruitus debeatur a predio meo.posito ꝛc.tali suo p̄dio posito ꝛc.dictus tamen talis. per dictū predium meum ordinuo vadit tanq̄z sibi iure seruitutis itineris liceret.cum tamē sibi non sit Jus per dictum predium meuz eūdi.quare peto dictuz talem.vestra sentētia prohiberi ire ne per dictuz prediū meuz.de cetero vadat.

Libellus rei vendicatorius

Libellus actionis negatorie

Sed iste Prima diuisio actionum fm originem vniuersalez et generalem earum est.q actiones sūt aut pretorie aut ciuiles.et de ciuilibus actem dictum est.Pretorie vero sunt rescissoria q̄ datur ad vendicādum rem vsucaptam q̄i vsucapta nō fit.Et publiciana que datur pro vendicanda re non vsucapta.quasi vsucapta fuisset.que intentat cuz bona fide titulum et traditiōem habens a dño putatiuo.ante p̄scriptiōem opletam si a rei possessione ceciderit.que actio a publicio prore extitit introducta.h.o.vsqz ad §.rursuz

pretorie

publiciana

¶ Super glo.que incipit latenter ibi ꝛ dicam ciuilem dic q determinatio glo.est bona per.l.ſ pluriuz in p̄n.ff.de nor.non per ratiōez illam que dicatur pretoria ispecta ꝑsona auctoris qz dicitur pretoria vel ciuilis origine.non ex persona auctoris vl rei vt notat glo.in.l.ij.de bon.pos.heredi.peti

¶ Super gl.vt que sunt.dy.dicit q ista gl. predicauit maximum errorem quia sequeretur ex ea q actiones ex contractu vel q̄si vel maleficio vel quasi descendentes.essēt ciuiles.et nulla pretoria descenderet ex predictis.quod essz fatuum. ¶ Naz actio ex furto manifesto que descendit ex delicto est pretoria.et tamē ex delicto descendit. similiter actio de constituta pecunia.et multe files sunt ex contractu.et tamen sunt pretorie. ꝛ certe forte glo.non debuit calumniari.Ex hoc quia non sequitur ex verbis eius q actiones pretorie non possunt esse ex contractu ꝛc.sed sequit q actiones de quib⁹ dēm est.et alie de quibus non est dictuz que sūt ex contractu vel quasi vel ex delicto vl quasi et descendent ex legitimis causis.sint ciuiles q non pretorie et ista est ipsa veritas vt puto Jn fi.glo.que incipit sed nūquid dic q vltima opi.est vera et prima dānabil ꝑ tres icōuencibiles ratiōes. p̄mo quia certum est q utilit dñs.in suo utili dño pretendit dño directo dicto vt.l.i.§.qui i petitum.ff.si agri.vectig.Sed publicianā hñs nunq̄z prefertur nisi i casibus specialibus qui habent in glo.magna ergo ꝛc. Recolrea iurl. consultus tres titulos fecit vnuz

Actio furti manifesti est pretoria

Seruitus quo probari debeat ℭ

de rei vendi.vbi de directo dñio tractatur z^m de publiciana vbi tractat de quasi dominio.tercium si ager vectiga. vbi tractat de vtili dominio.ergo necessario sequitur ꝙ ista tria dñia sunt distincta. ¶Preterea p/ sūptio debet aliqd opari alr ad nihil esset introducta otra.l.si quando cum si.ff.de le gl.i. ¶ Ez si dicerem' ꝙ habens publicia nam essz domin' vtilit.fm eoēm opi.vt in auc.nisi.C.de bo.mat.ergo sequeret ꝙ tā tum haberet.publicianaz habens. ꝙtum ille qui ꝓscripsit.qd est absurdum.lz ꝓmaz opi.positam in gl.ipsa fuerit secuta in mul tis locis sed vbiꝙ reprehenditur per dy.et ō nes modernos. ¶Cū queritur vtꝝ bonafi/ des ꝓsumitur glo.tenet ꝙ sic in.l.super lō gi.C.de ꝓscrip.lo.temp.et dy.sequit eā glo videt cū nōre otrariū in.l.i.§.interdictū.ff. de iti.ac.ꝙ ꝓua.quā glo. ibi reprehendit dy. ¶Tu vero dic fm doc. modernos ꝙ aut queritur de bonafide que exigit tpe tradi tiōis.et sine dubio illa ꝓbatur per iuram tuz vt in hac gl.aut de ea que exigitur ad vsucapionez vel prescriptiōem et hic distī gue quia aut querit de ꝓscriptiōe rei cor/ poralis aut incorpalis vt seruitutis ꝓmo casu fm opi.dy.et glo. ꝓsumit bonafides vbi ꝓcessit titul'.alr vero nō vt ipsi nō .sup dicta.l.sup longi.sed nōt bar.ꝙ ꝓsumit bo nafides vbi precessit titul' vl iustus error nec aparet aliuz possedisse ante eū de cui' bonafide tractat sed si aparet iudici ante eum alium possedisse et non ꝓcederet ver' titul' vel iustus error tūc debuit scire qd suum non erat ad alios ptinere vt.l.fi.C vnde vi.et hoc est quando tractatur de ꝓ/ scriptione rei corporalis Si vero de ꝓscri/ benda re incorporali glo.tenet ꝙ presumit malefidei nisi iustum errorem probet vt in seruit.debet enim probare ꝙ ipse fuit vs' seruicute.iure seruitutis et ꝙ ipse percepit a testibus ꝙ traditio seruitutis facta fue/ rat ab eo qui dominus putabatur vt nō. gl.in dicto.§.interdictuz ꝙm dy.ibi reprehē dit dicens ꝙ debet presumi bonefidei et in

prescriptōe rerum corporalium est presum ptio contra prescribentē quia quelibet res presumitur libā.vt.l.altius. C. de seruit. cum si.z ideo probat contra presumpt.iur' ergo videtur velle innuere illa glo.ꝙ de/ beat probari titulus vel iustus error qui est pro titulo quod doc.moderni videlicet pe. ¶Ja.de are.et Cy.in.l.i.C. de seruit. in ārta.q.sequūtur sed dicunt ꝙ sufficit pro/ bare ꝙ ab aliquibus vicinis audiuit ꝙ ti tulus concessus erat pro illa seruitute. et ꝙ per predium ille solebat vti iure seruitu tis.sed bar.dicit ꝙ est necesse ꝙ ipse credi/ derit ex aliqua iusta causa se bonafide pos sidere.non autem audiuisse a duobus vel tribus propter dictam suspitiōem iur' que est contra eum.sed debz probare credidisse verisimiliter sibi ius seruitutis competere vt quia fama erat in vicinio de hoc ar.l.iij C.de probat.et quod ibi nō. vel ꝙ in loco seruitutis vtputa triennij vel aliqua alia simili causa ar.eius qd nō .in.l.i.§.h iur'.ff de aqua.q.et esti. ¶Item debebit probare se vsum fuisse iure seruitutis quod probat probando se fecisse ea que non fecisset nisi seruitutem habuisset.vt quia incidebat ra mos impedientes viam vel alia similia q̄ non fecisset in predio vicini nisi habuisset seruitutem et iste probatiōes vtiles proba rentur ex his que nōt. ¶Inno.in.c.bone ex̄ de postu. ¶ In glo.et sic videtur. queritur nunquid dominiū proponens simpliciter in iudicio videatur proponere directuz tā tum.vel vtile et directuz.glo.magna tenet ꝙ videatur tantummodo directuz.hic idē tenet in.l.si mater .§.eandem.ff.de excep.re iudi.quod se' pe.z Ja.bu.in.l.i.§.qui in p/ petuuz.ff.si ager.vect.pe.in.q.quam ponit ibi.d.bar. Ja.de bel.et etiam Ol. tenent cō trarium vt plene scripsit Bar.in dicto .§. eādem.et probatur hec opi.per.l.si duo pa troni .§.item si iurauero. ff.de iurin'. et .l. quibus diebus .§.si ticio.ff.de condi.et de ¶Item queritur nunquid ille qui propo suit rei vendicationem cogatur exprimere

cām.gl.videt tenere ꝙ sic in.l. si mater .§. si veniqz et.§.pūt.ff.de excep.rei iud.gl. videtur tenere ꝛrarium et melius in.l.si mater .§.eādez.e.ti.et.l.i.ff.de evendo.et istas oēs .s.vltimas sequūt oēs.alie vero sūt sle.

Sed quero si vnā cām deduxerit ī iudicio ⁊ ī ea succubuit nūquid obstabit exceptio sibi rei iudicate.in non expressis.glo.videt dicē ꝙ sic in.l.an eadē .§.actiones.ff. de excep.rei iud.glo.tenet ꝛrarium.in hac glo. et in.§.si quis fundū in dicta.l.si mat ⁊ hec vltima opi.est canonizata ī.c.abbate sane de re iud.pe.vero sequit p̄mas gl.p.l. scio in fi.diuncta. l.i.in p̄n.ff.de ap.vbi exp̄mēs vnā causaz iniustitie p̄iudicat sibi in oib⁹ sed ille.l.loquūt in alio casu. ¶ Si ergo q̄/ris vtr agens rei vendicatiōe et succūbēs p̄iudicet sibi in causis non exp̄ssis.dic ꝙ a ꝓposuit vniuersalit nulla causa exp̄ssa.aut certa causa exp̄ssa.p̄mo casu aut facta est p̄secutio vlis vtputa quia ego feci articlos volendo p̄ticulare ꝙ res p̄tinebat ad me qđ pōt esse ex quacūqz cā.vt.l. v̄buz p̄tinere.ff.de v̄bo.sig.tūc mihi p̄iudico in oibus nisi iuuer beneficio restitucl.p̄ter iustam ignorātiaz vel nisi sim mulier vt.l. mater ī p̄n.§.allata. scdo casu nō p̄iudico mihi vt in dcto.c.abbate sane. ¶ Sed q̄ritur nūqd ponendo publicianā ⁊ rei vendicatiōz alternatiue.si succūbez obstet mihi exceptio rei iudicate.Sciendū est ꝙ q̄uis talis libellus p̄mittat.in p̄batione debz eligere quā velit p̄sequi vt no.glo.magna.licz ibi tam sup vna.sed si nō eligat et positiōes faciat que possit vtrūqz ꝓprehendere vt per v̄bū p̄tinere.tūc sibi obstat exceptio vt dicto .§. actiones.si vero alterā eligat et nō obstat exceptō.sed replicl.doli mali elidit vt no Jo.an.in dicto.c.abbate.

Kursus Contra absentes. ex qua cūqz causa. vsucapiētes res p̄sentis.reuersos vsurapione completa rescissoria competit.per iudicis officiuz rescindens intra annum.per quam res p̄petitur actiō completa vsucapio non fuisset Contra p̄tes vero vsucapientes rem.absentium ex causa necessaria . vel probabili vl vtraqz dicta rescissoria poterit ītentari eodez modo quo actio p̄toria iudicatur .p dicit vsqz ad.§.item si quis in fraudem .

Queritur infra q̄tum tempus detur officium rescidens glo.tenet in.l.fi. C.de tēp. in inte. resti.pe.ꝙ datur infra tempus quo quis est lesus si est minus quadriēnio .vl tantum vel plus. Glo.hic tenet contrariū quia dicit ꝙ datur .j.annum vtilem.hoc tenet glo.que incipit.s.vtilem.p̄mam opi.seq̄tur dy.hic per.l.ait prętor .§.si cōditionalis ff.de his que in frau.cre.facit.l. sed si per p̄torem .§.si ferie.ff.ex qui.cau.ma.⁊.l.nec si .§.si quis sepius.ff.de ti. Preterea absentia nō debet esse dānosa vel lucrosa.cum equitas p̄toria fuerit introducta.§ si daretur infra vel post maius temp⁹.diceretur dānosa vl proficua.ergo ꝛc. Ja.bu. tenet op^m dicens ꝙ datur .j. quadriēniuz ꝛtinuum quia rescissorie etiā sūt introducte ad restituendum restl in integrū vt.l.fi.de tēp.ī inte.res. petē. dabitur ergo quadriēniū in eis. dicit tam p̄dicta procedere.nisi quis fuerit negligēs post tempus absentie.tanto tempe . quāto fuit absens.quia tempus negligentē corrodit tempus absentie cum negligentibus Jura non subueniunt vt in.l.ab hostibus et in.l.se.et hanc opi.secutus fuit Dy.in p^o dicto videlicz ꝙ detur quadrieniuz pro dicto officio rescindēti in petendo. et ita etiā pe.et alij vltramontani.per ratiōez dicti Ja.nō ob.l.debitrix .§.i.et dict⁹.§. ex conditionali quia ibi loquitur in actione tempali que per interruptiōem perpetuari poterat. qđ non est in officio rescindenti vt statim dicā si ob .§. ferie.nec.§.si quis sepius.quia loq̄tur de tempore ad quod datur dicta restitutio Et illud p̄m omnes est tempus lesionis non ob.quod dicebat Ja.bu.ꝙ non debet esse maior tempus restitucl.q̄z lesionis quia negligentibus ꝛc.quia negligentia nō pōt imputari nisi post tempus quadriēnij ar. l.qui hoc anno.ff.de obli. ¶ Quid si vltra tempus .j.quod debz rescindens officium implorari Judex restituat nunquid restō valeat.vī ꝙ sic quia sententia ꝛtra ius litigatoris est.argu.l.si p̄ses et.l.cum paul⁹ cum si .ff.de re.iudi. contrarium determinant doc.videlicet Dy. et Ty .omnes⁊ fauore litium dirimendaꝝ ar.eius quod no glo.in.l. ꝓperandum.C.de iudi. vbi si Judex fert sententiam post trienniuz non valet et.videtur ꝛtra casum .l.scire opz.§.consequens de excusa.tu. vbi . infra quatuor menses postea lata non valebit.lz possz rn̄ deri ad illaz.l.ꝙ illud sit speciale fauore pupillorum tamen ad glo.l . ꝓperandum . nō est dare responsum. ¶ Sed ad quantū tps datur officium rescindens. respondeo ad

Absentia non debet esse damnosa ⁊

Rescissoria

tempus lesionis ar.iurium introductorū per dy.et alios in ꝑma. q.rescissoria vero datur ꝛ tempus et ad tempus lesionis v/ sucapione rescissa ar.iurinꝫ predictorum ꝓ pterea non debet quis ꝓpter absenciam esse in incōmodo vel cōmodo vt dictū ē.S. Quero nunquid rescissoria stat dēti absenti reuerso.videtur ꝙ non quia certū est ꝙ rescissorie potest prescribi.eo tpe quo absentia lesionez abstulit.sed actioni non nate non ꝑscribitur nec tolli potest.ergo non competit ante officium rescindens intēta/ tum ar.l.in rebus ℌomnis. C.de iur̄ dot. so.dic ꝙ dat statim absente ꝛ so lemus dicere.in simili de filio exheredato negligente agere querela cui prescribit et in petitiōe hereditat.vt in.l.sancim⁹. C.d inof.test.et tamen hereditat.petitio. non d petebat ante testamētū rescissum nec ob.ꝙ ante non erat nata.verum est in effectu ta men nata erat inefficax.q pretore insufflā te in ea spūm vite erit efficax.vel dici pōt ꝙ prescribitur natitati. sicut solemus dice re i materia pignoratitie in qua prescribi tur iuri offerendi.et sic natiuitati eius ve nō.in.l.fi.C.de prescrip.xxx.an. Querit nunquid rescissoria ꝑpetuet per litꝫ.cōt.&m deo ꝙ non quēadmodum alia officia que dantur ad restituendum vt.l. supuacuam C.in quibus ca.in ītē.resti.non est ne.
Ulterius quero nunquid lite contꝫ.super officio rescindenti ꝑpetuetur actio.super re scissoria Jo.theu.aiebat ꝙ sic.ar.l.cum qui dam.ff.de bo.pos.vbi qui dicit testamētuꝫ falsum videtur agnoscere.primo bonoruꝫ possessionem .de iur̄ pretorio. que erat tpa lis ita ꝙ contestans litem super rescinden ti videtur cōtestari super rescissoria.q sic eā ꝑpetuare sed hoc est falsum ꝑm dy .et ōnes. rescissoria tollitur tempore quo lesio intro/ ducta est.vt superius dixi.sed si ꝑpetuaret per officium rescindēs non tolleretur quod est absurdum dicere.nec ob. dicta.l.cum q dam quia ibi loquitur in eo qui dicebat testamentū falsum et sic nullus esse quo ca su etiam tunc competebat sibi bonorum possessio.tanꝙ nullo testamento facto effi/ caciter sed rescissoria nō erat efficax nisi ob tento officio rescindenti ergo non ob.
Quero vtrum rescissoria sit natiua vel dati ua.et dicitur datiua que non habet preexi stentem materiam unde causetur vel na

Datiua

Natiua

scatur.natiua ℞o que habꝫ matrē vt doc. dicunt in.l.cum mota. C.de transac. ratio quam allegant est ꝙ si ꝑmitia actio propt̄ absentiam in totum erat sublata vt est vi dere in vsucapione ꝑ quā tollit oē dn̄ium tūc dicit datiua qr nō habꝫ pexistentez mām si ℞o actio nō erat in totū sublata. sed erat inefficax vt est videre in ꝑscriptiōe tūc qr habꝫ pexistentē mām dr̄ natiua. Sꝫ q̄rit vtꝝ sit vtilis vel directa dico ꝙ si detur ꝑ ea a/ ctio q̄ in totū erat sublata.dicet directa qr directe a ꝓtore datur alias vero utilis qr ꝓtor insufflauit spūm vtilē et efficacē i ea ita Cy.et dy.determinant et oēs coiter. Sed q̄rit nūquid sit in rem vel in ꝓsonam dic regulariter ꝑm ꝑmitiuā actiōez cuius loco dat et eiꝰ sapit naturā ar.l.si eum.ℌ. q̄ iniuriā.ff.si quis cau. Querit vtꝝ rescisso ria et officiū rescindēs possit poni in eo dē libello.dicas ꝙ simplr nō pāt ꝓpter regꝛaz l.fundi ꝛ.l.funduz.ff.de excepc.qr exceptō rei iudicate in officio rescindenti obstaret in rescissoria et ista est veritas.nec ob.l. qui ꝺ ioffi.testa.imo ꝺcor.si bn̄ itelligat.nec eē ob.l.genera.ff.ad exhibē.qr ibi etc. rei ven/ dicatio et actio ad exhibēdū possent in eo/ dem libello ichoari successiue vt hic determi/ natuz est in rescindēdi rescissoria Libel lus ād in officio rescindenti sic formaꝫ di/ co ꝺtra talem ꝙ fui absens rei publice cā vel studioꝝ per bienniuz. quo ticius rem que anteq̄ vsucapta esset mea erat vsuce/ pit quare cū iura subueniāt absentibꝰ pe/ to de iure officio vestro dictam vsucapio/ nem rescindi et proinde ad agendum ad mitti.ach dicta res vsucapta non esset.nec dicatur rem meam quia meum et suuz de notat dominiuz presentis temporis vt.l.si ita fuerit de rebꝰ dubijs cuz de presenti res non sit mea libellus non procederet Cy. q pe. In rescissoria sic forma libellum dico contra talem ꝙ fui absens per biennū rei publice causa.quo tempore talē rē q̄ mea erat ante vsucapionē vsucepit et ꝙ obsta/ culum dicte vsucapionis officio iudicis re scindendi est sublatum quare peto decla/ rari per vos rez ad me spectare iure domi nij acsi vsucapta nō eēt.eā ꝙ mihi restitui In officio rescindēti et rescissoria simul sic forma.dico contra talem ꝙ fui absens rei publice causa. ꝑ annum.quo tempore vsucepit rem que mea erat ante vsuca/

Vtilis

forma libelli in actor rescissō ria

pionē opletā opleuit.q̄re cū iura absentib⁹ restitutōez ivulgeāt.peto officio vr̄o dc̄az vsucapiōez rescindi et ea rescissa me declārari dn̄z rei et eā mihi restitui p̄inde acsi res p̄dicta vsucapta nō fuissz p̄cī ātlibelli fundant ex theorica sup̄scripta

Jtē si quis alienata p̄ dbitorē ex titulo lucratiō in fraudē creditoruz.ipo debitore tm̄mō aim fraudis h̄nte.vl̄ ex titulo oneroso fraudē p̄cipāte debitore.et eo ī quē alienatio fc̄a ē creditore missō in possessiōe bonoꝝ debitoris.odēnati ad debitū nō sufficientiū p actiōez in fc̄z revocatoriā q̄ pauliana dr̄ ab ipo creditore poterūt revocari p̄iūs acsi nō eēnt tradita.et in bonis debitoris mānsissēt q̄ actio ē p̄toria rēsenda.h.o.vbz ad.J.se.

Jtē seruiana Seruiana et q̄si fuiana q̄ dr̄ ipo techaria sūt p̄torie p̄ma opetit locatori p r̄ b⁹ coloni.vel inq̄lini tacite obligatl.q̄i fuiana ceteris creditorib⁹ ipotecharijs dat. et iter pign⁹ et ipotechā q̄ ad actōez ipotecharia vandā.nulla dr̄ia ē.lz in cōstituēdi mō differāt cū ipotecharia sola quentiōe detur et in re īmobili nō tradita. vl̄ī mobili īdistincte.pign⁹ ꝺo est qꝺ rei mobilis traditiōez requirit q̄ actio inter p̄torias iuvicat.h.o. Querit quis hēat p̄bare agēs ipotecharia glo.in.J.Jtē fuiana.dic̄ q̄ incipit h̄ ponit.q̄ dn̄iuz debitoris p̄bāduz sit in ipotecharia.glo.tz ivē in.l.i.C. de sal.interdicto.glo.tz detrariuz in.l.rē alienā.ff.de pigl.ac.viz q̄ sufficiat p̄bare titulū et bonā fidē glo.adhuc tz detrariū viz q̄ sufficiat p bare possessiōez et bonā fidē in.l.cū res.C. si res ali.pig.da.fuerit. Dy.reprobat p̄mā gl.nā si necesse essz dn̄iuz p̄bare.nunq̄z vel raro obtineret in ipotecharia .ad dcor.ꝺo aliaꝝ gl.dy.sic distinguit aut agit detbitorē possidētē rē ipotechatā.et tūc sufficit p̄bare possessiōez et bonā fidē vt est casꝰ i.l. inter colonū.J.i.ff.de pig.vbi debitor non p̄t referre qōez dn̄ij creditori et ita itelligit gl.in.d.l.cū res.aut agit detra extraneū possessorē et tē p̄bet possessiōez.bonā fidē et titulū.et ita itelligit gl.in.d.l.rē alienā. S.allegatl.vult ergo dy.q̄ nullo⁹ creditor cogatur p̄bare dn̄iuz agendo ipotecharia.et q̄ gl.dicētes detrariū sunt fl̄issime et dicit ipe. ita obt̄uari de fēo Ty.ꝺo defendit istā gl. et similes arguendo tribz rōib⁹ q̄ cū agit detra extraneū possessorē nō h̄ntez cāz a debitore debeat ī ipotecharia p̄bare dn̄ium q̄ p̄ obligās rē dr̄ constituere in ea Jus alis nō tenet pignus seu ipotecha vt p̄bat in l.in noxalibus.et.l.fi fine et q̄ ibi nō.C.ad uell.et.l.rē alienā.ff.de detrahē.emp.vbi. gl dic̄ q̄ p tātꝫ tz vēditio rei aliene et nō pign⁹ q̄ pignoratās dr̄ constituere ius in re.bz vēdēs nō. Jus āt in re nō p̄t constitui nisi a dn̄o vl̄ ei⁹ volūtate vt p̄bat ī.l.rē alienā.ff.de pig ac.sicuti etiā solem⁹ dicere in constitutiōe fiduciarie.q̄ tribuit ius in re.nā dr̄ fieri a dn̄o vl̄ ei⁹ volūtate vt.l.cū essz.J.fi pluz.ff. de fiduciaria.poi.p̄terea.l.dic̄ q̄ agēs ipotecharia dr̄ p̄bare rē fuisse in bonis debitoris tpe obligad.vt.l.et q̄ nōdū.J.qꝺ dicit.ff.de pig.bz res dr̄ esse in bonis p̄ qua detra quelibz actiōez habem⁹ nō possidētes vel possidētes exceptiōez vt.l.rē in bonis. ff. de ad q̄.rerū do.bz nō dn̄s nō possidēs nō habet actiōez detra quelibz.q̄ nō detra dn̄z regl̄r vt dixi S.e.J.alie.et patz in.l.fi.ff.de publi.g⁹ ac. p̄terea dic̄ lex.q̄ ea cavūt in obligatiōe q̄ q̄s de bonis suis fac̄ obnoxia vt.l. qui filius C.qui res pig.ob.pos.bz appellatiōe suoꝝ p̄prie loquēdo nō dtinēt res extra nr̄m dominiū posite vt.l.i.J.i.ff.ad sill. et.l. si quis suos de legl.iij.g⁹ in ipotecharia.cū tractam⁹ de obligatiōe detrahēda q̄ ē odiosa ar.l arrianus.ff.de act.et ob.g⁹ ē restrīgendū vt in.c.odia extra de regl.iur̄ li.vi. et sic de bonis suis nō dicēt nisi fint ī dn̄io. Ex istl. rōib⁹ dcludit Ty.in.d.l.cū res q̄ dy. idebite reph̄ēdit gl.tenēte q̄ in ipotecharia creditor dēat p̄bare dn̄iuz debitoris.imo dic̄ ip̄e q̄ iste gl.dic̄t ꝛitatē p rōes sup̄scp̄tas.cū distinctiōe quā stari subiūgā Et ideo ad pleissimā itelligētiā cū q̄rit qꝺ p̄bari dēat p creditorē agētez ipotecharia vtq̄ dn̄iuz debitoris.vel titulū.possessiōez et bonā fidē vel possessiōez et bonā fidē tm̄. sic distingue.aut agit ipotecharia directa.aut vtili p̄ casu necesse ē p̄bare dn̄iuz.et ita loq̄tur dēa gl.l.i.de sal.iterdēo cū rōib⁹.S.assignatis.et iō dicūt doc.q̄ male dsulit creditori agenti directa. q̄ difficile erit ei obtinere ī ipotecharia p̄pter difficiles p̄batiōes dn̄ij et dr̄ directa et vtilis ipotecharia vt nō .in d.l.cū res.Si ꝺo agit vtili et tūc aut agit detra debitorē vl̄ heredē ei⁹.aut detra extraneū possessorē.p̄mo casu sufficit p̄bare possessiōez cū bona fide.q̄ debitor vel ei⁹ hēs nō p̄nt referre qōez dn̄ij creditori vt p̄z in.l inter colonū.J.i.ff.de pig. Aut agit detra extraneū possessore et tē.aut ille possessor hz cāz a debitore.aut nō.si hz cāz a debitore et sūt

hic opi. Ja.bu.dic idistincte ꝙ idez est acti possiveret ipe debitor vel ei⁹ heres ar.eius qđ nō in.l.in oib⁹.ff.de regl.iur et.l.ꝙ ipis e.ti. Alij dicūt ꝙ aut iste possessor vult uti accessiōe possessiōis et iur rei ex psona autoris sui et tūc pcedet opi. Ja.pdicti. Aut vero vult uti possessione et iure rei ex pso/na sua sine adminiculo autoris et tūc idē fit i eo qđ stati dicā in nō hñte cāz a debitore ar.dce.l.de reb⁹ C. de donacl.ante nup. Tu đo dic ꝑm Cy.ꝙ qñ vult uti accessiōe auctoris sui.tūc a⁹ hz titulū onerosuz aut lucratiuū.ꝑmo casu idē qđ in extraneo z° casu fit idē qđ in debitore possidēte. hāc tñ distinctiōez facit Cy.ꝓpter qđ tucius vr̄ i herēduz esse opi.dci Ja. ¶ Si đo non hret cāz ab ipo debitore.et tē aut creditor agit ipothecaria ad rē. Aut ad possessiōem ad/uocādā tm̄.ꝑmo casu in ipothecaria nō obtinebit niſi probet ti⁹.possessiōez.et bonā fidem.et ita itelligitur glo.dce.l.rez alienam ff.de pig.ac.qđ ꝓbat pulcra et eiuidēti ratione dicit.l.ꝙ eo iure ꝓtor tuet creditorem agentē ipothecaria otra extraneū possessorem quo tueretur ipm debitorem si ageret otra ipm possessorez.hic est casus in.l.ñ abeo.ff.de pig.sed si debitor vellet agere otra extraneuz possessorem. ad rem nō auviret niſi haberet titulū.qz alias actiōem nō haberet.et sic si ageret nō auviret. ergo ꝛ creditor niſi ti⁹ ꝓbz debitor.l.hāc rōez firmat qđ nō.in.l.ij.ff.de pig.vbi facili⁹ succurrit creditori agenti ipothecaria otra debitorē vel heredez.ꝙ otra extraneū possessorē. Si vero creditor agat ipothecaria.nō ad rem ꝫ ad possessiōem aduocandam.q̄ est penes extraneuz possessorē.aut agit ex obligatione spāli et nō amittit qz obligatio spālis oz ostituere ius in re.vt nō.in dca.l.rē alienā.ff.de otrahe.em.et in.l.ñ siue. C.ad vell Si vero agit ex obligatione generali que solet apponi in otractibus vt dicit tex.in.ꝙ. qđ dicit.tūc qz applōe bonoruz meoruz solēt venire ea tm̄mō que possidem⁹ vt.l.bonoruz.ff.de ꝛ.sig.et.l.in vendic.de bo.auc.iud.pos.tunc distingue aut possessio illa q̄ est penes extraneuz possessorem.posset peti aliqua actiōe a debitore.sicut posset cōtingere in casu.l.ꝛ ideo de condi.fur.ꝛ.l.in ea C.de fur.tunc aduocabit eam creditor actione vtili.q̄ competebat debitori directa ar. l.grege .ꝙ.ij.ff.de pig.hoc probat quia possessio est ius insistendi rei.vt dicunt doc.in l.licet.C.de adqui.pos.et iura eoīa veniūt in generali obligatiōe vt.l.nomen. C. qui res.pig.ob.pos.ergo in ipa obligatione venit ius insistendi rei.et sic cū extraneus possessor fit debitor respcu possessiōis hoc ius aduocabit creditor p ipothecariam dcam possessionez ar.dce.l.ñ ab eo.aut hāc possessionē debitor nō potuisset aduocare p aliquā actiōem.et tunc nec creditor per ipothariaz cū solutū fit ius ipotece hoc extraneo possidēte ar.l.pponi⁹ .ꝙ.ñ. ff.de adq. pos.cōiuncta.l.hic in ꝑn.ff.qui.mo.pig . vel ipo.sol.q̄uis cy.tenuerit otra opi.dy .ꝙ in ipothecaria directa creditor habeat neces/se ꝓbare dñium debitoris per rōnes suas supdictas.ñ dicte rōnes bene ispiciantur dcluduntꝙ ipothecaria nō pōt cōstitui in re aliena sed quis dubitaret de hoc.nedum dy.sed aliquis fatuus ee nō dicēt opp⁹ .qz de hoc sūt multi casus legū.et patet ad litterā.l.ñ siue.C.ad vell.et.C.ñ res alie pig. va.fit.et in multis.l.illi⁹ ti.sed opi. dy.videtur posse defendi ꝑ no.per glo.et doc .in .l. quidam in suo.ff.de ædi.instī. vbi patet ꝙ est ꝓsūptio iur ꝙ si aliquis repiat possidere cum titulo et bona fide ꝓsumat dñs donec dñium alienuz ꝓbet esse. et ideo creditor qui titulū ꝓbauit et bonā fidez debitoris.ꝓsūptiōe iur ꝓbauit dñium tpe obligatiōis fuisse penes debitorez et ideo niſi doceat tūc alienū dñium fuisse. vr̄ fundasse intentiōem suam creditor.ꝛ sic opi.dy.pdicatur et est equior.et hac ofideratione videt posse defendi.reprobata glo .vt.ſ.dixi per dy.sed vbi apparet de dñio alterius tūc qz sublata esset ꝓsūptio iur supradicta tē videret posse defendi opi.Cy.ꝛ glo. ¶ In gl subaudi ibi.l.re pignoris ¶ Ista glo.male cātat p dcam.l.nam ibi dicit ꝙ colonus est ille qui habitat in ꝓdijs rusticis et inquilinus qui in vrbanis et rustica et prædia vrbana distinguuntur qualitate et nō loco vt ibi patet ꝛm dy. ¶ In ipothecaria actione sic formatur libellus dico otra talē ꝙ sibi locaui domum talem. positā in tali loco pro tali annua mercede vsq ad tale tēpus.dico etiam ꝙ in dictam domuz intulit tales et tales res.q̄s dictus talis conventus tenet et possidet.et mihi locatori fuerunt tacite obligate . quare peto possessionem taliū rerum mihi assignari proponēs pro predictis saluianum interdictum vel proponens cognominatam seruianam

Creditor ꝙo otra debitorẽ ſic dicet. dico otra talẽ ꝙ cũ mutuauerim. x. ꝓ q̃b⁹ ipotecauit ĩm talẽ rẽ q̃ in bonis ei⁹ erat tpe obligatiõis ꝓdicte cõtracte. quã rẽ dict⁹ tñs debitor me⁹ tz ꝛ poſſidz ꝛ ipi⁹ poſſeſſionez ĩm aſſignare denegat. q̃re peto dñiuz ꝓdce poſſeſſiõis ĩm aſſignari ꝓ debitorẽ ꝓdictuz meũ. ꝓ ꝓdictis ꝓponẽs ipotecariã actiõez ꝛ petẽs ad ꝓdicta dictũ meũ debitorẽ ꝺẽ nari. ¶ Cõtra exneũ ꝙo ſic cõditor forma/bit libellũ. dico otra talẽ ꝙ cũ tal⁹ debitor me⁹ ĩ. c. cã mutui. ĩm obligauerit ex ipotheca ꝓ ꝓdicto debito talẽ domũ. poſitã ĩ tñi loco. quã dict⁹ talis ꝺuent⁹ tenet ꝛ poſſidz ꝛ quã dict⁹ debitor me⁹ tpe dce obligatõis tenebat ꝛ poſſidebat cũ titło ꝛ bonafide vel q̃ in bonis dicti mei debitoris tpe dce otracte obligatiõis erat. q̃re peto dcm talem poſſeſſorẽ dce dom⁹ ĩm ipothecate. vña ſnia cõdemnari ad aſſignandũ ꝛ travẽm ĩm poſſeſſionẽ dce dom⁹. Jn .H. itẽ ſi q̃s. S. pri. Jn gl. q̃ incipit ꝟ q̃ actiõe. ibi in eũ. tenenti hanc gl. ꝛ ſuppleas ibi in .H. fi. q̃ cãu nõ liberabit a carceribus etiã ceden/do bonis. qꝺ eſt mirabile ꝟz Dy. Scribe ꝺſus de iſtis actionib⁹. fa. pa. pau. pactio talis nõ dat vtriq. ¶ Libell⁹ ĩ reuocatoria format in hũc mꝺũ ꝺico cõtra tlez ꝙ talis debitor me⁹ ĩm fuerit cõdemnat⁹ ĩ. c. ꝛ qz nõ ſoluit cõdemnatiõez. fueriz miſſ⁹ in poſſeſſionẽ bonoꝝ ipi⁹. q̃ ad q̃titatẽ debiti ꝓdicti nõ ſufficiũt ꝛ ipe debitor ex ti⁹ donatiõis in mei fraudẽ ꝺeuerit et tradi derit tali talia ꝓdia. poſita in tali loco. et iura ſbueniũt creditorib⁹ in quoꝝ fraudẽ alienatiões fiũt. q̃re peto dictã alienatiõz reuocari. ac ꝓinde me mitti in poſſeſſionẽ dicte rei alienate. acſi dicta reſ tradita nõ fuiſſet. ꝓponens ꝙ ꝓdictis actiõez in factũ reuocatoriã. cognominatam pauliana.

In perſonam Actio ꝺ cõſtituta pecunia in quã eſt hodie trãſlata actio. que oliz receptitia dicebat. que cõpetit aduerſus eũ qui nudo pacto cõſtituit ſe ſolutu/rum qꝺ q̃s nãliter ꝛ ciuiliter. vel nãliter tm̃ vel ciuiliter. ſi ſcies debitũ tm̃ eſſe ciuiliter. cõſtituit. tenebit. Jtẽ actiões que ex cõtractib⁹ filioꝝ vel ſuoꝝ. circa peculium initoꝝ in pfem ꝛ dñm redigũt. q̃ de peculio cognominant. Jtẽ actio in fẽm q̃ oritꝛ ex iuramẽto cõuentionali in iudicio ꝓſtito. ſi infirmit fit. Juratũ. vel actio utilis ex eo cõtractu q̃ dat ex eodẽ iuramento ſi formit fit ꝓſtitũ. ꝓſonales. ꝓtozieꝝ actões cẽſent. ꝟ. ꝺ. vſq ad .H. penales. ¶ Cũ queritꝛ vtz iurãs ꝛ piurãs puniat ſic diſtin/gue. a q̃s iurat ꝓ ſacra licita. a ꝓ ſacra reprobata ꝛ illicita. ſi ꝓ ſacra illicita ꝛ ꝓbata. ꝛ de cõſuetuꝺie ꝟ fciat vtputa per budelos vel viſcera dei. ꝺ iure nro ſupplicio vltio punit. vt ĩ .H. hec oia q̃ꝺ in auc. vt ñ luxu. cõtra nãz. a ꝓ ſacra licita. ꝛ tũc a iurat vez ꝛ ñ punit vt ĩ ti. de iureiurl. ff et. C. a iurat falſuz et tẽ. a eſt perſona accẽſoria vt teſtis a perſõa ꝑncipal⁹. ꝑ° caſu punit. l. cornelia de fal. vt. l. luti⁹. ff. de hiſ q̃ no. infa. l. q̃ falſa. ff. de teſti. l. eos. ff. ꝺ fal a ẽ ꝓſona ꝑncipal⁹ ꝛ tẽ a iurat caloze. aut cũ deliberatiõe. ꝑ° cãu deũ ꝟz vltorẽ vt. l. qꝺ caloze. ff. de re. iu. et. l. ij. C. de iureiurl. a deliberate iurat. et tẽ aut iurat ꝓte defe rẽte l' iudice. a nemie deferẽte. z° cãu ñ punit qz nemini nocet. ꝟz ꝟz deũ vltorẽ. vt. ꝺ. l. ij. C. de iureiurl. ꝑ° cãu aut iurat aliq̃ ꝺ ꝑterito. aut de pñti. aut de futuro. ſi de ꝑterito ꝛ piurat aut ſup negocio qꝺ tãgit ꝑncipẽ. ꝛ punit. l. iul. maieſta. vt. l. ij. C. ad l. iul. ma. aut tãgit alteꝝ q̃z ꝑncipẽ. ꝛ punitur ex ordine crie ſtellionat⁹ arbitrio iudicis. vt. l. de piurio. ff. ꝺ cri. ſtel. lz de illo iuramẽto oriat actio in factũ vt ĩ .H. Jtẽ ſi q̃s. ꝛ. l. ñ erit. H. oato. ff. de iureiurl. aut iurat ſup eo qꝺ de pñti ẽ. ꝛ illꝺ nõ retractat regulr. fallit ĩ cãu poſito ĩ. l. fi. C. ꝺ iureiu et ĩ. l. admonendi. ff. e. et. l. impato. ff. ꝺ reiuꝺi. etſi ꝙ deũ tẽ iurauit iure nro ꝟz deũ vltorẽ vt dca. l. ij. C. de iureiurl. ſi per ꝑncipem tũc ꝟz ꝑncipẽ. ita intelligit. l. ſi duo proni. H. fi. ff. de iureiurl. ſm vez itellectuz aut iurat aliq̃ de futuro. et tũc aut piurat ex cã legib⁹ inſta. et nõ punit vt. l. fi. ff q̃ ſa. cog. a ſine cã ĩ. l. inſta. et tẽ aut iurat ſuper eo qꝺ erat efficacit debitũ. et punit ſm ꝙ dicit. l. ſi q̃s maio. C. de tranſact. ſi vero debitũ nõ erat efficaciter. et tunc de iure nro nõ punit. vt. l. iure gentiuz. C. et generaliter. ff. de pact. qꝺ eſt verũ ſi iurat aliquiꝺ qꝺ ſit in preiudiciũ alteri⁹. ſi vero iuramentũ in nulli⁹ leſionẽ tendit vt qz ñ comedere carnes in die paſcatis tũc deũ habet vltorẽ ſm ꝑe. cui⁹ fuerũt hec ꝛba. Super glo. que incipit vtputa in fi. dic: glo. videt aliter determinare in. l. ij. H. i. ff de conſti. pec. quare Dy. ſic diſtinguit cũ ciuiliter tantũmõ debitũ venit ĩ ſtituto

Tex ille q̃ ostituit scit ciuilit tñ mõ debi/
tum illõ qõ cõstituit. creditor vero credit
vtroq; iure debitũ. et tẽ qz ꝟ exceptionez
odiosaz qz ñ solueret nõ repeteret. tz talis
ostitutio ar. l. vl. ℌ fi ff. de osti. pec. aut ⁊o
vtq;. s. creditor ⁊ ostituẽs. scit ciuilit tan/
tũmõ debitũ. tẽ qz vtq; ẽ i pari cã. potior
ẽ oditio ouẽti. ⁊ iõ ℌ cãu ñ tẽt ostituens.
ista distictio cadit i q. vtz sine cã valeat. ⁊
qz de ℌ gl. sũt otrarie. dic breuit sine alle.
q̃ ā i stipłatõe nulla cã ẽ exp̃ssa ⁊ p̃sumit scia. ⁊ pbat p
duas. l. ⁊ p. l. ℌ iur̃. i p̀n. de donat. ⁊ l. i. ff.
de pollicita. nã i hís iurib⁹ spãlit dr̃ q̃ spã
le ẽ i iure publico. q̃ volẽs dõre dz exp̃ri/
mere cãz. alioq̃n donatio ñ valeret. g⁹ i cõ
trariũ ẽ iusl cõe. vt. l. ius singłare. ff. ò legi
ℌi ⁊o exp̃mit cã ffa quã vtq; otrahẽtiuz
scit ñ ſbesse. ⁊ tẽ gl. tenebat q̃ ñ valeat. i. l.
ℌ. ℌ. circa. ff. de doli excep. quã seq̃t ł Dy.
⁊ Ty. i. l. generalit. C. ò ñ nu. pe. ⁊ bar. i. d
l. ñ. ℌ circa. determinat otrariũ videliz q̃ qñ
vtq; scit cãz ñ ſbesse valeat. ⁊ dic q̃ ẽ casꝰ
i. l. cãpanꝰ. ff. de opis. lib. scdm qõ deberes
alit determinare quã. ℌ. determinauit ł Dy. i
ostituto facto vtroq; scito te debitũ eẽ tm̃ ci
vilit. Jn gl. gꝰ ex nudo ibi eũ q̃ i p̀n. doct. i
℞ica de osti. pec. C. dicũt ꝓpt ita modicuz
itereſſe isto ꝓ. x. die ꝓ. nõ debuit tãta speci/
alitas introduci. dicũt gꝰ q̃ rõ est qz qñ ali
quid ꝓmittit accessorie seq̃t nãz eiꝰ qõ p̀n
cipalit iubet. sic solemꝰ dicere i p̃dictis nu
dis appositis iuxta otradũ ex q̃bꝰ nõ orit
actio de p se. qz accidẽt pacto vestito vt. l.
legẽ. C. de pact. p̃terea hꝰ sensus q̃ int
cedit sup cotẽ debito magis opat q̃z vni/
cus. ẽ i ffi. l. ñ auia. C. ad velley. ista tñ rõ
scda nõ vr̃ excludere nisi in ostituto qõ fa
ceret q̃s sup eo qõ dz. ⁊ ideo p̀ma rõ ẽ ge/
neralior. ¶ Jn cadẽ gl. ad fi. dic fz Ja. biz
q̃ qñq; lex fouet pactũ ꝓter se ipz. ⁊ ex ta
li orit actio qz vestit sensu vt patet in cõ
tractibus qui consensu contrahuntur et
ita erat olim in ꝓmissiõe dotis ⁊ ita intel
ligat. l. ad exactiõez. C. de ꝓmis. do. ℞ cum
glo. allegauit. l. i. ℌ. i. C. de rei vx. ac. nõ bñ
dixit qz ibi ñ orit ex pẽo actio ℞ ex stipula/
tione p̃sumpta a iure vt ibi pz. qñq;. l ꝓt
pactũ introducit actiõez. sicut ẽ i donat. nu
do pacto otracta. ⁊ tũc nõ orit actio ex pa
cto. ℞ ex. l. odictio ꝓter pactũ. ⁊ sic dz itelli
gi. l. ñ q̃s argẽtũ. ℌ. finaũt. vt in glo. ⁊ ideo
glo. nõ bñ intellexit hic otẽplatione p̃sone
cui dz ex eo adq̃ri vt pz in. l. i. C. de suffra
gio. ⁊. l. i. ℌ. i. ò pollicita. ⁊ tũc orit actio ex
ipo pẽo calefẽo ⁊ corroborato a iure. hec
ẽba posuit Ja. bu. i. l. legẽ C. ò pact. ⁊ do.
bar. i. l. fideiussor obligari. ff. de fideius. in
ℌ. fideiussor accipi. ¶ Libellꝰ i actl. de osti
tuta sic formar. dico otra talẽ q̃ cũ eẽt ñ
naliter obligatꝰ ad. x. dictꝰ tlis. dicta. x. nu
do pacto ostituit se solutuꝝ. dico q̃ q̃ ces/
sat et negat dãe ipsa. x. q̃ ostitut soluiuꝝ
iõ peto rẽ. ¶ Libellꝰ sup actl. q̃ dñs tenet
de peculio. dico otra talẽ dñm talis fui q̃
cũ otraxerĩ cũ tali fuo suo. videliz q̃ sibi
x. mutuauerĩ ouertẽda i negocia peculia/
ria. dictꝰ talis dñs suus. idebite et iniuste
cessat et denegat restituere dicta. x. ãre pe/
to eũ odemnari ad dandũ ñ ãtenꝰ ẽ in pe
culio dũi fui. ¶ Cõtra dñm de in rez ⁊so
fic dicas. dico otra talẽ dñz tlis fui q̃ ego
cũ dõo otraxi qz ei x. mutuaui. ⁊ p me mu
tuata dõo fuo ouersa sũt i vtilitatẽ dicti
dñi q̃ dictus dñs denegat restituere. ãre
cũ dñs teat ex otractu fui ãtenꝰ ẽ ⁊sus i eiꝰ
vtilitatẽ. ⁊ dicta. x. sũt ⁊sa in vtilitatẽ ipiꝰ
dñi. peto ipz vĩa snia odẽnari vt dõa. x. ñ
restituat et reddat. ¶ Jn institoria dicas
dico otra talẽ q̃ cũ ipe ꝓposuit titiũ fuuz
suũ tali taberne. vt ipe ibi p eo negociare
tur et ego in negotijs dicte taberne dicto
tũ. x. mutuaui. ⁊ dictꝰ tal dicta. x ñ restitu
ere cessat et denegat. ãre cũ dñs ꝓponẽs
fuũ alicui negociatiõi de his teneat que
otrax. t fuꝰ in ipa negociatiõe. iõ peto dẽz
talẽ ñ odẽnari ad dandũ et restituẽdũ di
cta. x. ¶ Jn actl. i fez q̃ orit ex iure iurãdo
informit ꝓstito sic dicas. dico otra talẽ q̃
cũ litigarẽ cuz eo corã tali iudice. et ab eo
peterẽ. x. q̃ dicebã mihi debere. et dictꝰ tal
corã iudice p̃dicto mihi detulerit iuramẽ
tum. vt iurarẽ si dicta. x. erant mihi debi/
ta. et ego dicto tali deferẽte iurauerim di
cta. x. mihi debere per eũ. quare cũ dictus
talis deneget et recuset dicta. x. p̃stare iõo
peto ipm̃ vestra sentencia cõdẽnari mihi
ad. x predicta danda et restituẽda. Si ve/
ro formiter iuramentum prestitum fit. sic
dicas. dico otra talẽ q̃ cum litigarẽ cum
eo coram tali iudice et ab eo peterem. x.
que dicebã mutuasse sibi. mihi detulit iu
ramentum corã dicto iudice. et ego dicto
tali defereñ et postulante. iurauí predicta
decem mihi deberi per eum ex dicta causa

mutuú.q̃ victus talis ĩdebite denegat ĩm
dare ꝛ restituere.q̃re peto ip3 vr̃a ſnia cõ
dẽnari debẽ.ad ĩm dãda ꝛ restituẽ dẽa.x.

Penales Actio que descen/
dit ex edicto de al/
bo corrupto q̃ opetit otra eũ dolo albũ p
toris corrupit. Jtẽ ea q̃ opetit otra libtuz
vl̃ otra descẽdẽtẽ vocãtẽ ĩ ius sine venia
pr̃onũ vel parẽtẽ Jtẽ ea q̃ dar̃ ex edẽo ne
q̃s eũ q̃ ĩ ius võt9 ẽ vi eximat.ꝛ ex edẽo de
eo p q̃ fẽm erit ꝛẽ.ſũt ptoꝛie ꝛ pẽales.h.d
Jn gl.i.iuris.ibi ſiue crĩales.imo ſm Ja.
de are.ĩ cã crĩali posſz agere fili9 otra pr̃ez
ſi pr̃ enormẽ ĩiuriã faceret filio.vt qꝛ cum
fili9 ꝛ libtus ãbulent pari paſſu q̃ ad pbi
bitionẽ vocatiõis ĩ ius vt hic p3. ꝛ lex p/
uideat de libto q̃ ſi enormẽ ĩiuriã ſuſtine/
at a pr̃ono.eũ poſſit accuſare.vt.l. ſi adul
teriũ cũ ĩceſtu.ℌ.libto.ff.de adul.g°idẽ ĩ fi
lio ex idẽtitate rõis.Sup eadẽ gl.q̃ro q̃d
ſi venia ñ petita fili9 vocat ĩ ius pr̃ez.ꝛ pr̃
venit.ꝛ cũ filio litigauit nũq̃d iudiciũ va
let.dic q̃ ſic.p.l.q̃uis.ff.de ĩ ius vo. qd̃ po
ſuerũt doc.in.l.q̃ in ptãte.C.e.ꝛ ex ℌ infer
tur q̃ q̃uis fili9 nõ põt regularit accuſare
pr̃ez.q̃ ſi accuſauit.ꝛ pr̃ nõ oppoſuit ſe cõ
tra accuſatiõez.q̃ nõ põt accuſari q̃ accu
ſatio ꝓcedat.nã cũ talis exceptio ſit dila/
toria.ꝛ ſic añ litl.otl.dz opponi.qd̃ regula/
rit ẽ in q̃cũq̃ q̃ accuſare nõ põt de iure.qꝛ
ſi añ litl.otl.nõ opponeret nõ poſſz oppoñ
qd̃ ꝓbar̃ p.l.i.ℌ.p accuſatiõez.ff.ad turpi
ꝛ ibi determinant doc̃. Hoc ꝓbat ꝛ seq̃t
ℌ do.bar.ĩ dẽo.ℌ.p accuſationẽ. Jn gl.
i.nõ petiſſet ĩ ſine.tz g°glo.q̃ filio agẽti ex
cã ex q̃ pr̃i nõ adq̃rit vſuſſruct9 pr̃ debeat
ꝺſentire.idẽ tenet ĩ.l.cũ nõ ſoluz.ℌ.neceſſi/
tatẽ.C.de bo.q̃ lib.Liz Hb.antiqu9 gloſa/
tor ibi tenuerit ꝺtrariũ.cui9opi. seq̃t bar.
in.l.fi.ff.de ℞.ob.in.ℌ.i.ꝛ Ja.de are.Ricar
malũbꝛe.ꝛ Ty.ĩ dẽo.ℌ. nccitatẽ nã rõ q̃m
allegat gl.q̃re pr̃ debeat ꝺſentire vũ agit
videlicet qꝛ nõ ẽ integra ꝓſona.nõ ẽ vera
qꝛ ĩ his q̃ adq̃rũt pr̃i.tm̃modo pr̃ eſt legi/
tim9 adminiſtrator.ꝛ ita introduxit dicta
l.fi.C.de bo.q̃ lib.vñ in ſignũ repudiati/
onis exigitur pr̃is ꝺſenſus dũ fili9 agit
ex tali cã.ℌ vbi ageret ex alia cã. tũc pr̃is
auctas vel ꝺſenſus nõ ſpectat.cũ pria po
teſtas ad gubernãdũ ꝛ regendũ filiuz ſit
introducta.nõ ad auctorizãdũ ſm p̃dictos
doc.ꝛ ꝓpr̃ iſtã rõez meã reprobãt gl.q̃ vbi
q̃ tenuerũt q̃ filio agẽti ex cã caſtrẽſi l̃ q̃i
pr̃ neceſſitatẽ hẽat ꝺſentire vt ſtribũt doc
ĩ d.ℌ.neceſſitatẽ. Jn gl.l.dar̃ actio ĩ fi.dic
cũ q̃rit quõ ꝑſcriptõ ĩtr̃upar̃ vtq̃ p execu
toris miſſiõz.i.citatiõez ſolã.an ꝺo p cõtl.
litl.qꝛ gl.q̃ſi vbiq̃ vacillãt.ꝛ iura ſup hoc
videñ diuerſimode loq̃.Dic ℌz Ja.de are.
Ja.bu.ꝛ bar.q̃ ad nos q̃rim9de p̃ſcriptiõe
fauorabili q̃lis ẽ vſucapio triẽnij.q̃ curr9
fauore p̃ſcribẽtis tm̃mõ.ad de p̃ſcriptõe p/
tim fauorabili ꝛ ptim odioſa.q̃lis ẽ p̃ſcri
ptio.x.ꝛ.xx.an.q̃ currit fauore poſſidẽtis
tm̃mõ bõ fide cũ titlo rẽ imobilẽ ꝛ ĩ odiũ
negligẽtis.ad de p̃ſcriptõe mere odioſa q̃l̃
eſt p̃ſcriptio lõgiſſimi tpis xxx.vl̃. xl.an.ad
de p̃ſcriptõe q̃ de ſui nã currit qꝛ tpal̃ eſt
iurl.diſpoſitio vt ẽ ℓ ptoꝛis penalib9p° ca
ſu nõ intr̃upit p̃ſcriptio eẽ p litl.otl.vt.l.morte litiſ.
C.de rei vẽ.ꝛ.l.ꝺſtitutl.ff.de ac.ꝛ ob.nã in
hac p̃ſcriptõne eligit media via cũ ipa ſit
media int̃ p̃ſcriptionẽ lõgiſſimi tpis ꝛ vſu
capionẽ triẽnalez.z° cãu itr̃upit p̃ſcriptio
p citationẽ ſolã.vt l.cũ notiſſimi.ꝛ.l.fiñ.C
de p̃ſcriptl.xxx.vl̃.xl.an.ꝛ ẽ rõ qꝛ illa p̃ſcri
ptio ẽ itroducta mere ĩ odiũ negligẽtis ꝛ
dormiẽtis ſuũ ius ꝓſeq̃.ꝛ iõ tãdiu currit
q̃diu dormit. cũ mittit nũciũ vel citato/
riũ excitar̃ ꝛ nõ dormit ãpli9ꝛ iõ p̃ſcriptõ
itr̃upit.z° cãu itr̃upit p̃ſcriptio p litl. cõtl.
vt ẽ ca9ĩ.l.i.ꝛ.ij.fiñ iũctl.C.qñ libe.p̃n.dar̃
litl otl.fa.ꝛ q̃ tlis p̃ſcriptio itr̃upar̃ faciẽ°
ſic ꝓbar̃ ĩ.l.fi.ꝛ ibi nõ.ff.de edicto diui.ad
tol.vbi ẽ gl.nõ.de ℌ quã ſeq̃t dy. Quõ
q̃ſr ꝛ quõ itr̃upar̃ p̃ſcriptio ſtatutaria dic
ℌz do.bar.q̃ ad ſtatutũ fẽm ẽ a comite ba/
rone l̃ mgr̃atu hñte ptãtez ꝺdẽi ſtatutũ.
qꝛ ſi mgr̃at9 ẽ.ꝛ tlis vr̃ eẽ lex pretoria. et
actio ex ea deſcẽdẽs ẽ ptoria.iõ p litl cõtl.
itr̃upit.vt.ſ.ĩ c°mẽbꝛo diri.ad fẽz ẽ ſtatu™
a to°pl̃o l̃ab hñte ptãtẽ a ꝓpl̃o.ꝛ de ea iu
dicabit ℌz q̃ iudicar̃ de p̃ſcript. lõgiſſimi
tpis.videlicz q̃ itr̃upit p citatiõez ſolam
naz tlis p̃ſcriptio currit ſine ti°.et ſolũmõ
neglia ñ petẽt.ꝛ dormictis.iõ iudicar̃ vt
ꝺ illa q̃m diri ĩ z°m̃bꝛo. qd̃ poſuit do.bar
ĩ.l.ij.ℌ.fi.ff.de vſuca.p emp. Libell9 otra
eũ q̃ corrupit l̃ ſuſtulit albũ ptoris ſic for/
mar̃.dico ego tlis ꝓpariſ et tãq̃ ꝺ ꝓpl̃o ac
cuſo tlez.q̃ cũ p dñz vicariũ citatis p̃ce
ꝓpoſitũ et ſcptũ eẽt albũ.l̃ apoſitũ tle edi
ctũ.ad pietẽ palacij r̃ñdẽtie dẽi dñi vicarij
q̃ cauebar̃ q̃ null9 iret de nocte cũ lumine

vel ſine lumine ſb pena.x. ꝟ dicꝰ talis vo
loſe ꝛ aiō pēſato dēm evictū ſbtulit.vl' di
ctū albū corrupit.q̄re peto ipm puniri.
¶ Cōtra vocāte ī ius ſine vēia.ſic dicas.di
co otra talē filiū vl'libtū meū.ꝙ q̄uiſ ipe
ſit filiꝰ vel libtꝰme⁹. ꝛ nō poſſit vocare in
ius ſine vēia.dicꝰtalis filiꝰ vl'libertꝰme⁹
ſi petita venia nec obtēta.me inuitū ī iuſ
vocauit corā tali iudice.q̄re peto eū de p
dictis pūiri. ¶ Cōtra vi eximēte ī ius vo
catū pūiendū ex evicto ne q̄s eū. ⁊c̄.ſic di
cas.dico otra talē.ꝙ cū tali die feciſſez ci
tari talē meū debitorē ī.x.vt die ⁊cia ſeq̄
ti.opareret corā tali iudice.ꝫ rūſurꝰde iu
re ſup p̄dictis.dictū talē dū talis debitor
meꝰ p̄dicꝰ ad iudicium veniret p vim et
violentiā ipſuz detinuit.ꝛ ipediuit q̄ miꝰ
veniret ad iudiciū corā iudice ī t̄mino dī
de citationis.ꝓt qđ actio mea quā otra
dictū debitorē meū ħębam.ad dēa.x.pem
pta eſt.q̄re peto dēm talē.ꝫ vra ſnīa ordē
nari i q̄ſtitate i q̄ i litē iurauero otra eū.
¶ Cōtra eū ꝺo q̄ dolo feē q̄ minꝰ veniret
i ius ad iudiciū vocatꝰ puniendū p evēz
de eo p quē factū erit.ſic dicas. dico otra
talē ꝙ cū litigarē cū tali aduerſario meo
corā iudice.ꝛ corā dēo iudice oparuiſſem
ꝛ p̄miſſem ſiſtere in iudicio dcō meo ad
uerſario die tali ſb pena.x.ꝛ dū eēm in iti
nere cā ſiſtendi dcā die in iudicio.ne in di
ctā penā ⁊ciderē.dicꝰtalis fecit q̄ minꝰ di
cta die ī iudicō ſiſterē. annūciādo ꝫ ꝙ p̄
meꝰmortuꝰerat.vel aliq̄ aliud ꝓt quod
domū reuerſꝰfui.ꝛ ī iudicō ñ ſteti.vñ ī pe
nā ⁊cidi.ſ.de.x.libris. q̄re peto dictū talez
ad intereſſe meū qđ extimo.x.odēnari.

Preiudiciales ¶.d.p̄iu
diciales
actōes.vt de ea p quā q̄rit an q̄s ſit libꝰ
vel ingenuus ꝛ de ptu agnoſcēdo p quā
querit q̄s dicat filiꝰ vel nō filiꝰeē.ſūt p̄to
rie ꝛ reales.actio vero p quā querit vtrū
quis ſit liber vel ſuus ē p̄iudicialis in cē
ciuilis tū iudicanda.ħ.d. ¶ In glo. ma
gna ibi quidā ⁊c̄.quidā habent in glo.di
recta quidam nō directa.melius ſtat ſine
non.naz directa poteſt ſumi duob'modis
vno mō p reſpectū ad vtilem vt ē illa que
competit ex verbis ꝛ mēte.l. ¶ alio mō pōt
dici directa p reſpectū ad otraria.put glo
loquit ſine nō p̄ſumit hic directa p oppoſi
tuz ad otrariā.qđ pz qz dicit ſucceſſiue et
ipſi ſeparant in libertate otraria p̄iudici
ali vtili nō directa ꝛ hoc modo intelligen
do glo.otra dicit determinationi ſue.quā
.ſ. poſuerat reprobando ꝙ nō ſit dare cō
trariā in p̄iudicialib⁹.ꝛ ideo gl.vel hic vl'
ibi male dixit. ꝟ Jo.ī arboze ſentit ꝙ ē da
re directā ꝛ otrariā in p̄iudicialib⁹.et hāc
videtur ſequi ¶ Dy.ꝛ ideo glo. videt male
determinaſſe ſi cū dictōe nō videt poſſe le
gi quia hic glo.videtur accipere directaz
per reſpectū ad otrariaz niſi vellemus di
cere ꝙ p̄ma parſ gloſe requirit ab alio la
tere in prima linea ſub hoc ſigno.ꝛ ibi ſta
tur et dicit que dicit.⁊c̄.quia fuit error cō
miſſus in.l.i.C.de manumiſ.ſi per xxx.an
ſeruierat.ꝛ hoc dicunt docto.non ob.dēa
ſuperius allegata.quia loquit de ſuituti.
querenda per preſcriptionē. nos loq̄mur
in titulo ſeruitutis p̄bande per diuturni
tatem temporis. ¶ Juxta ſi.dic̄e gl. ma
gne iſta glo.ergo videtur determinare ꝙ
officio iudicis petantur ſeruicia futura.
glo.determinat otrarium.ſ.p̄ri.vbi dice
bat ꝙ officiuz nō poterat ſe extendere ad
futura.vtꝝ autē officiū iudicis poſſit ſe
extendere ad futura. ¶ Dy.ꝛ Ja.bu. cōcor.
aut officiū iudicis dat ſup iure ſicut quā
do adquiſitū ē m̄ ius de futuro vt ſuituſ
ī quib⁹tenet ad paciētiā ꝺ futuro officio
iudicis vt.l.haꝝ.ꝛ.l.egi.ſi fuitꝰvē.ꝛ tē of
ficiū iudicis p̄t ī plorari etiā p futurū. aut
officiū iudicis opetit p iure qđ ē de p̄nti.
ꝛ ñ p̄t extēdi ad futura. ꝛ ita ītelligit.l.i.
cū ſi.ff.de vſuris.ī gl.dic̄ tñ ¶ Dy.ꝙ iſta gl.
p̄ri.loq̄tur ī eo qđ dic̄ ꝙ ſi ſuitia ſūt pro
miſſa vel p̄ſtita longo tpe ex p̄miſſiōe pe
tent officō iudicis.nā dicit tūc ꝙ petent
actiōe ex eo otractu videlicet ex p̄miſſiōe
ꝛ ſic reꝑhendit gl.ꝟ videt p nūc ꝙ gl. me
lius dicat nā glo.q̄ſuit quia ſi petuntur
ſuitia futura.ꝟ futura ñ p̄nt peti iure ac
tionis ar.l.ſolemꝰ.ꝛ.l.non pōt.ff. de iudi.
ergo glo.dicit optime ꝙ petūtur officō iu
dicis.ſicut ſolemus dicere in ſuitutib⁹ p
quib⁹ agit ad intereſſe de p̄terito ꝛ pacie
tiam de p̄nti officō iudicis.vt nō.dicꝰdo
Ja.in.l.haꝝ.ita etiā erit in ꝓpoſito ꝙ age
tur ad futuras p̄ſtationes officio iudicis
vt cogat q̄tidie fruſtare. et agere de iure
meo.nec erit verus ꝙ hic agatur officio
iudicis ad futura qz agitur ad futura. ī
quibus habet ius de preſenti.qđ dy.fate
batur poſſe fieri vt.ſ.primo. per eū.forte
gloſa non meruit ſcandalizari. preterea

possz ꝛ alr vefēdi.qz officiū iudicis duplex ē.s.mcenariū ꝛ nobile.si itelligim⁹ de nobili.tc forte ꝓceds rūsio dy. ꝫ si itelligim⁹ de mcenario defuiēti actiōi ex eo ostractu.cē gl.sustineri possz qz i oi actōe ꝓponi ꝑt officiū iudicis mcenariū.et iō dic Ja.bu.ꝙ si ponā aliqd in libello.ex q̄ resultet actio et postea ocluat.q̄re peto ipz offō vro odēnari.ꝙ tlis ocluo bñ stat.qz oz itelligi d mcenario defuiēti actiōi.ita erit ī ꝓposito fm dy.q̄ dic ꝑiudiciali nō directa. accepit tñ directā vtroq; respcu.ꝛ ꝑ respēm ad ostrariā.ꝛ ꝑ respectū ad vtilē. ¶ Queritur vtz ꝑiudicialē actiōz possit intētare ille q̄ ē in q̄si possessiōe qd vult petē ꝑ ꝑiudiciale.vt pōe ꝙ q̄s ē liber.inq̄etat forte ꝑ aliquē qz dic ꝙ ē fu⁹.nūqd poterit itētare ꝑiudicialē ꝑ quā dicat se libez cū ī possessione libtatis sit.vī ꝙ nō qz nēo ꝑt petē qd hz.hinc ē ꝙ rei vēdicatio ñ dat possidenti oī gñe possessiōis vt pz.ff.i.¶.eque.dic cōstrariū cū ī istis ꝑiudicialib⁹ tractet de q̄dā iure fuitutis.si etiā exns ī q̄si possessiōe libtatis.qd petit ꝑ ꝑiudicialē.ꝑ dic lex ꝙ q̄ nascit ex viro et vxore ē ī possessiōe filiationis vt.l.filio.ff.de his q̄ sūt sui vel alie.iu.ꝛ tñ lex ꝓmittit tli filio itētare ꝓuilegium de ꝓtu agnoscēdo.vt ꝫ pz Jn e.gl.magna circa fi.ibi ex osuetudie debeāt seruitia.gl.vī inuere ꝙ ex diuīnitate tpis sola q̄s obliget ad aliqd ꝑstādū.ꝑ hac opi.facit.l.ij.ff.de fuitu.vbi dī ꝙ diuīnitas aq̄ duct⁹ etiā sine titlo fuitutē iducit. ꝑterea pl⁹z opari diuīna solutio.q̄z vnica.ar.l⁹ si mlier.C.ad vell. ꝫ vna solutio indebiti facit debitū.adeo ꝙ ꝑt repeti.vt.l.cū de ī/debito.ī fi.ff.de ꝓba.g⁹ multo magl.plures.ꝑterea vī ca⁹ in.l.cū de ī rem ꝛso. ff.de vsur| vbi ipator sic iudicauit.g⁹ ꝛ nos sic seq̄ dēm⁹.vt in.¶.ꝫ qd ꝓncipi.ff.de iur.na. gl.ī d.l.cū de in rē ꝛso.defmīat ostrariū.lz teneat ꝙ ex lōga ꝑstatōe ꝑsumat tlis. vñ q̄s poterit tituluz allegare quē ꝓbabit ꝑ lōgam ꝑstatiōez Jsta g⁹ gl.si itellexerit vt ff.dixi.falsa eēt multis rōib⁹. qz certi sūt mōi obligatiōis iducēde vt pz.ff.in ti.de obligl ꝛ sequētib⁹.ꝫ iste ñ ē de illis mōis g⁹a ptib⁹ sufficiēt enumerat|.ex lōga ꝑstatiōe ñ iducit obligatō Jste mod⁹ arguēdi ꝓbat i.l.a pre furioso.ff.de his q̄ sūt sui l alie.iu.ꝑterea ā vicem⁹ obligatiōez iduci ex tpe solo ꝛ ꝫ ē falsuz qz tps nō ē mod⁹ iducende obligatōis vt.l.obligatio⁹ fere ¶ placet.ff.de ac.ꝛ ob.nec etiā ex solutiōe sola qz iducta ad vnū effectū nō dñt opari ostrariū vt.l.q̄ hoiem.¶.vlt.ff. de solu.ꝫ solutio ē adinucta ad tollēdā obligatiōz vt ff.q̄b⁹mo.tol.ob.g⁹ eā iducere ñ ꝑt.neq; ex vtroq; simul.qz ea q̄ separata sūt nō pñt aliqd iducē nec eē diūcta vt.l.spadonē.¶. q̄ iuncta.ff.de excu.tu.nō ob.dicta.l.ij.qz loq̄t ī reali nō ob.ꝙ pl⁹ dñt opari plures solutiōes ꝛc.qz fateor qz negabūt plures repetitiōes.nō ob.l.cū de in rē ꝛso. qz ibi allegabat titul⁹ q̄ ꝓbabat ꝑ diuīnitatē ꝑstationis ꝛ ꝫ fieri pōt vt determinaui.ff. Quid si aliq̄s vna vice ꝑstat cētū q̄ dic se debuisse ex.c.ānis ptis.s.vnū q̄libz anno nūqd si ex hac solone alīat titul⁹.ꝓbabiliter vī ꝙ sic.q̄domodū si annuati ꝑstitisz qz hic ē eadē rō g⁹ ꝛc.dic ostrariū fz Ja.et ¶e.qz vna solutō pluz ānoq; nō tm opat q̄tū eadē distributa ꝑ singlos ānos cum ex solutionib⁹ pticularib⁹ plies fcis induceat maior paciētia ꝛ osensus q̄z ex vnico tm fcō ꝑ plib⁹ ānis ar.l.vltie.C.ad.l. fal. ꝛ dcē.l.si mlier.ad velle. ¶ Quid si q̄s stetit ꝑ lōgū tps puta.x.ānoq; ꝛ vltra ꝙ nō ꝑstitit debita fuitia.ꝛ velit allare remissiōnē factā ꝑ creditorē ex aliq̄ titlo puta donati.l.pēi d ñ petē⁹ nūqd ꝑsumet titls iste ꝑcessisse ex diuīna cessatiōe.vī ꝙ sic qz q̄/admo⁹ diutina ꝑstatio facit ꝑsumi ti⁹ obligatōis i debitore vt.ff.dixi ita diutina cessatio facit ꝑsumi ti⁹ liberat|.ī creditore.ar.sūpto a pari.dic ostrariū qz pl⁹ē soluē ꝛ gravi⁹q; ñ soluere.qz ī ñ soluēte ñ exigit aliq̄ volūtas l aliqd fcm.ꝫ ī solue diutina.exigit multiplex osens⁹ vñ ñ sē paria.ꝫac solōz ꝓbāt due.l.sil iūcte viz.l.ꝫ hac.d ac.ꝛ ob. diūcta.l.si ita.d odi.ꝛ de. ¶ Quid ī fuitute hoiuz aliq̄s fuiuit ñ vt fu⁹ me⁹ ꝑ decē niū.negat se fuū dicēs se libez nunqd ex diutina tpis ꝑscriptōe.ꝑsumetur titulus fuitut|.ī ꝫ hoie.gl.tz ꝙ ñ.ī.l.cū de ī rē ꝛso ꝑ l.ij.C.de ꝑscrip.lon.tēp.q̄ ꝑ lib. qz lib ꝫ nō pōt prescribi. ¶ Jn prędictis ād actionib⁹ format libellus vt ponitur in glo.

Sic itaq; ꝓpo re nā alīaz actionē adq̄rim⁹ ad dā dū qz qd nām ē p⁹ dñio durāte āpli⁹ fieri nāz ñ ꝑt.oductio tñ furtiua.lz al ꝑsōlis ꝑ re nā restituē rōe ꝓrietat|.ñ opetat.opetit.qz ois actio degnat ostra furē.ꝛ īt reales ꝛ ꝑsōles ꝫ īterest.qz real vēdica⁹ ꝑsōlē ꝛo ocōes oli ꝓrie hodie q̄i abusiue vo/

eam̃ venũciatiões ħ.v.vsq; ad ℍ sequẽs.
¶ In gl.q̃ incipit ħz opponit in fi.vic clarius soluẽdo otrariũ q; res p̃t fieri mea ex plib⁹ cãis in ide occurrẽtib⁹ ħz ex plib⁹ cãis successiuis ñ.exq̃ mea ẽ ex vna cã ius plenissimũ adq̃siui.qđ nõ admittit aliq̃o super se.ñc̃ pz nãlit in vase pleno. ħz otra ħ opponit nã ostat q; ī vsucapione ples cãe req̃rũt etiã successiue.s.titꝰ bonafides ⁊ possessio otinua vt pz ibidẽ. ergo ex plib⁹ cãis vñiuz p̃t fieri meũ. so° qđ vez ẽ intelligit de cãis.i.titꝰis ħz q; sentiũt gl.⁊ doc i.l.iij.ℍ.cũ ex plib⁹.ff.de adq̃.pos. ¶ In glo q̃ incipit.i.qr apparet.vic fm ℍy.⁊ etiã vr̃ fuisse de mẽte gl.q; v.plane.vbi vr̃ poni q̃ vaz exceptio.rña vo vr̃ hic põi.qr exceptõ oz eẽ de his q̃ ī rña otinẽt ħz q; plane pz ī ☞ica đ re.iurꝰ.ħz sup̃ p̃misit vnã rñaz circa actiões pcõles.dicẽs q; pcõli actiõe ñ posſuz petere ñ vari.qđ ẽ meũ.postea põit exceptiõez.q; ocicio furtiua q̃ ẽ pcõlis actõ vat ad rẽ restituẽdã.⁊ p̃miserat gñaliť q; pcõles ñ poterãt vare nob qđ nr̃z ẽ. ℍy. ergo intelligit istũ v.q; spãle sit in ocitiõe furtiua.qđ nõ ẽ in alijs pcõlibus. ℍ mõ. qr nulla psonalis actio vat ad restituẽdũ p̃rietatẽ rei.q̃ est nr̃a. ħz ad restituendũz possessionẽ bñ vat.sicut actio depositi cõmodati ⁊ hñes.fallit hec rña pcõliuz actionum in ocitione furtiua.q̃ vat ad restituendũ rẽ nr̃az rõe p̃rietatis.⁊ ita itellerit idẽ ℍy.in.l.scire debem⁹.ℍ.si a fure.ff.de v.ob.vbi si ego stipuler a fure rẽ simplicit ñ vari.quã ipe furat⁹ est. nõ valet stipso p rões isti⁹.ℍ.i p̃n.ħz si stipuler ñ vari illđ qđ fur dare fateť ex ocitione furtiua.bñ valz.lz fur nõ teneat ad vandũ qr illa v ba dare itelligũť.i. restituere p̃t v ba ad iũcta.qđ ẽ valde nõ.qr vbicũq; pcessit cõtractus de cui⁹ natura nõ venit trãslatio ⁊ apponũť ista v ba.dare.oz itelligi.i.restituere ſ trade ħz nãz p̃ambuli otrac⁹ qz liz v bũ dic significet vñiuz trãsferre.vt hic. tñ p̃t aditũtũ ipropat significatõ ei⁹.qđ optĩe p̃bat dict⁹.ℍ.ñ a fure.do.bar.vr̃ itelligere istũ v. plane q; fur tẽat ad dãnũ. ⁊ q; spãle sit ī ocitiõe furtiua. q; ī ea vocat res vari mihi que mea est.qđ nõ est repelire in aliqua actione personali. ⁊ hoc q̃a otra furẽ omnis actio degenerat.⁊ p̃ istũ itellectũ v.plane ponit exceptiõez a tali regula.sic debet intelligi quia supra p̃miserat regulã q; psonalis actio nõ opetit ad vandũ qđ meũ est. hec ocitionalis actio furtiua opetit vñ.qđ suuz est.⁊ sic bona ẽ exceptio. ¶ Quia dr̃ in eade gl.q; q̃ olim fuit dñs.hodie psumit dñs. q̃rit đ possessione nũquid qui olim possedit hodie psumatur possidere.ar.l.hue possidetis. ℂ.đ p̃bat. Jo.dicebat q; nõ.nã possessio facilius poſt q; dñiuz vt.l.iij.ℍ.ī amittẽda.ff.đ adq̃.poss. Ddoff.distinguebat. aut tractatur de omodo illi⁹ qui olim possedit. ⁊ sit vera opi.pla.qr solo aĩmo possessio retinetur vt dco.ℍ.ī amittẽda. ⁊ ẽ verisile q; q̃ tractať de omodo alicui⁹ vt sit sp anim⁹ cõtinuãde possessiõis. ℑi vo tractať de eius incõmodo tũc sit vera opi. Jo.p otrariaz rõez p̃cedẽti.q̃ opi.fm doct.practicať.licet Ja.de ℝre.aliť distinguat vt; tractet de possessiõe quã q̃s habuit đ recẽti.⁊ hodie p̃sumať possidere.als nõ. ¶ De. đ indistincte tz opi.pla.q; siue tractet đ omodo illi⁹ q̃ possidz.siue ñ.q; sp ille q̃ possedit. hodie p̃sumit possidere.qr liz possessio ciuilis solo aĩo p̃vať.nãlis tñ detentatio non poſt sine facto iõ rõ Ddoff.ħz ¶ De. nõ videt sb/sistere.Ddoff.tñ opi.practicať đ osuetudine.⁊ ideo ẽ tenẽda fm doc.de q̃ opi. facta est advitio in dicta.l.siue possidetis sũpta occasione ex p̃dictis. ¶ Nũquid q̃ hodie possidet rẽ vt dñs.dñs p̃sumať.gl. dicũt q; sic.in multis locis.tñ ad habendũ p̃dcõr doctrinã sic distingue. aut tractať de dñio p modũ actiõis.aut p modũ exceptionis.p̃mo cãu.aut de dñio q̃rit p̃ncipaliter.aut icidẽter.ſ p̃ncipaliť.tũc oz dñiuz directe probare de iure gentium vel ciuili.vt.l.inteſt.ff.de rei vẽ.⁊.l.ita.vt ſi fur.ff de ocul fur.fallit cũ possidẽs vt dñs agit contra violentũ.quia in odiũ violenti et etiam cũ dñiuz directo deducit i iudiciũ per modũz actionis p̃sumitur quis dñs ex possessione bonefidei vt.l.ſ quis emptionis.ℍ.super his.ℂ.de p̃scrip.xxx.vel xl. anno. ℑi vero dominiũ deducit in iudiciuz icidẽt aut p̃bat possessio vt de p̃ti ⁊ vt de p̃terito.p̃mo cãu possessor p̃sumitur dñs vt.l.sicuti.ℍ.ſi querat.ff.ſi seruꝰ. venfacit qđ nõ.per ℂy.in.l.ij.in.iiij.q.ℂ.que sit lon.osue.quod est vex nisi otrariuz sit p̃batum per aduersariũ quo casu vera p̃batio tollit fictam.vt.l.item mela.ℍ.i.ff. ad.l.aqui. ¶ Aut inducit possessionem de p̃terito.ad probationẽ dominij. ⁊ tunc nõ p̃sumit dñs nisi p̃betur.vt.l.⁊ q̃ nondũ

·H·qđ dicit.ff.de pig.facit qđ nō.p doc.i.l. cū res.C.ſi res alie pig.da.fit.ꝛ p H forte nō pōt defēdi dēz Dy.qđ voluit defēdere in·H·ité Iuiana.ſi vo dñiuz deducit in iu/ diciū p modū exceptionis. ꝛ H fit añq̄ fiat fūdata itentio actoꝛi.ꝛ post. ſi post tūc nō preſumit dñſ vt.l.ob meritoꝝ.C.ne vxoꝛ p ma.ꝛ.l.i.ꝛ qđ ibi nō.C.de p̄uil.fiſ.ꝛ ſic pōt ſaluāi q̄dā gl.q̄ é i.l.iij.C.de pbat.q̄ vī velle q̄ fama ſufficiat ad pbatōz dñij

Sequens Tercia diuiſio actionum é q̄ quedā ſūt pſecutorie rei tm̄.ut omēs reales ꝛ regu/ lariter pſonales que ex otractu deſcēdūt vt ex mutuo.ꝛ ſtipulato ꝫmodato.pro ſo cio ꝛ exempto.vendito.locato.conducto. et depoſito.preterq̄ in q̄tuoꝛ caſib⁹ in qui bus actiōes depoſiti ſūt rei pſecutorie p/ tim.ꝛ partim penales. Actionū vo que ex maleficijs oriunt.quedā ſunt mere pena/ les vt actio furti.quedā mixte vt actio le/ gis acquilie ꝛ actio ꝫpetens p legato. ſa cro ſanctis eccleſijs vel pijs locis relicto otra heredē qui paſſus fuit ſe p ipō lega to ad iudiciū vocari h.d. ¶ In glo.ℨ q̄re plus.Cū q̄rit quis ſit magis puniendus vtꝝ clam vel palā aliq̄d faciens. Diſtin/ gue ſm Dy.ꝛ alios.aut quis facit aliq̄d qđ eſt de gñe p̄miſſoꝝ vtputa qꝛ otrahit ꝛ tūc ſi faciat palam otractū p̄hibitū ī mi nus punit.qꝛ p̄ſumit erroꝛ.q̄ ſi faciat clā qꝛ p̄ſumitur q̄ faciat doloſe.vt.l.nō exiſti mo.ff.de admini.tu.ꝛ.l.ſi.ff.de ritu nup.ſi vero faciat aliq̄s aliquid de gñe p̄hibito rum tūc qꝛ nūq̄ p̄t p̄ſumi bonafides pl⁹ punit palam q̄ clā faciens vt é vidēre in facto furto manifeſto ꝛ nō manifeſto.

Libellus in actōe depoſiti mixta quatuoꝛ in caſibus ſic format dico contra talez.q̄ cū in ciuitate aretina oꝛtus tumult⁹ eſſet vel in tali domo oꝛtū eſſet incendiū.vl iu xta domū meā eſſet q̄dam dom⁹ que rui/ nam faceret.vl cū quedā nauis ſup qua ego erā.naufragiū facere vellet.ꝓpter q̄s ca⁹nō potui preuidere penes quē poſſem tute deponere talē libꝝ meū. eundē libꝝ ꝓpter timoꝛē dicti tumultus incendij nau fragij.vel ruine.depoſui penes talem. di/ co etiā q̄ dictus talis dū ab eo dictuz de/ poſitū repeterē.inficiatus é illō. aſſerens otra veritatē dictū libꝝ meū penes eū nō depoſuiſſe.q̄re cū iura puniant depoſita/ riū inficiantē depoſitū in q̄tuoꝛ caſibus i duplum et caſus preuiſus ꝓpter quē de/ poſui fit vnus ex illis.ideo peto dictū ta/ lem puniri ꝛ condēnari in duplū dicti de/ poſiti. ¶ In actione furti manifeſti ꝛ nō manifeſti.ſic format.dico otra talē q̄ ipſe doloſe ꝛ fraudulenter animo lucrādi ta/ lem libꝝ meū.ſurripuit ꝛ cōtractauit.me dño dicti libri inuito. ꝛ añq̄ dēm librum ad locū deſtinatū detuliſſet.fuit depḧenſus q̄ lib tpe otractatiōis ꝛ añ.fuit et erat. et é me⁹.q̄re peto p dicto furto manifeſto in q̄druplū ipm condēnari. ¶ In actiōe vi bo/ noꝝ raptoꝝ ſic format dico contra talē q̄ ipe p vim ꝛ violētiā de H p̄nti āno. et tali m̄ſe.rapuit m̄ talē libꝝ.q̄re.cū oēs raptōes ſint p̄dita iura.q̄ eos puniūt ī q̄druplū. peto ipm condēnari ꝛ ī triplū vltra dcāz rē raptā p vos puniri. ¶ Cōtra heredē qui paſſus eſt p legato ad pias cās relicto.ſe ad iudiciū vocari.ſic format.dico otra ta lē hēdem.q̄ tlis teſtōr.ī ſuo teſtō vltio.le/ gauit fabrice ſcī dñici r.ꝛ dictū legatū pe/ tierūt a dco heredep q̄ dict⁹ tlis q̄ nolebat dēm legatū p̄ſtāe paſſus fuit ſe ad iudici um vocari.ꝛ trahi.ꝛ ipm legatū inficiat⁹ eſt.q̄re cū tales ad iudiciū vocati ꝛ īficiā tes relicta legata pijs locis. iura puniūt in duplū.ideo peto dictū talem vra ſentē cia condēnari ad ſoluēm duplū dicti legati.

Quedam Familie herciſcū/ de iudiciū qđ dat coheredib⁹ occaſione diuidēde hereditat. Jtē cōi diuidūdo qđ in re aliq̄ cōione ha bentib⁹.ad ipaz diuidendā petit. Item actio finiū regūdoꝝ q̄ vt fines prediorūz limitent petit. In quib⁹ iudicijs iudex ex bono et eq̄ qū res aliq̄ mode diuiſio/ nem accipe nequit.de re vni⁹ alteri adiu dicat q̄ p extimatiōe ei⁹ qđ pl⁹ pceperit.pe cuniaiter alteri condēnat.dicūt mixtā cām hr̄e realis et pſonalis actōis. lz pſonales actōes ſint hñde rc. Sup gl.i.dy.vī ſequi ſimplr q̄ ſit dare actiones mixtas atq̄ in iſto r̄cio addat qđdā r̄ciū mēbꝝ p̄me diui ſionis actiōis poſite in·H·omniū.ī p̄n. qđ nō vī vez cū tex.dicat q̄ habz mixtā cām ℨ nō q̄ ſint mixte.p̄terea ſm do.Ja. butri in H titlo tractat de nā actionū.q̄ ad ipaz oꝛiginē.ℨ eedem res nō p̄nt hr̄e oꝛiginez ex diuerſis cāis otrarijs q̄les ſunt realeſ et pſonales actiōes.ergo nō eſt dicendū q̄ iſte actōes mixte ſint quo ad oꝛiginem p actiōes q̄ oꝛiūt ex otractu vl q̄i dicūt eē

,S.eo.ꝫ actio familie herc. oritur ex quasi contractu quē iniit heres adeundo hereditatē. vt.S.ò ob.que ex ꝗsi cōtractu.H.heres.similit actio cōi diuidūndo ē ex ꝗsi contractu vt in e.ti .H. si inter aliquos. ergo sine dubio sūt psōles.licz in rē scripte ꝛ p reb⁹ cōpetāt.pūt tñ dici mixte inspecto effectu ꝛ fide ipa⁹.ꝓpter qò est sciendū ꝙ actio dr̄ mixta triplici respectu. ꝑmo qz sit ptim penalis.ptim psecutoria rei.vt. S.e. H.sequēs.ꝛ hoc respectu actōes. hic ñ sūt mixte.z° respectu dr̄ actio mixta qz nō distinguit ꝗs sit actor vel reus vt.l. i tribus ff.de iudi. z°qz ptim sapit nām psonalis ꝛ sic ab effectu iudicat mixta.nō ab origine ꝛ istis duab⁹ cōsiderationib⁹ vltimis. iste tres actiones.dicūt mixte.nō aūt creatur ꝙ sit dare aliquā actiōez mixtā origine.etñ hūc respectū habuissent glo.q̄ dicūt istas actiōes mixtas reprobāt si ꝑmū sustineri posset ſm do. Ja.ꝑdictū ¶ In gl q̄ si domos i fi.vbi dicit oēs cē psonales Nota ꝫ do.Dy.i rē tū scriptas vt ꝓbat lex quā gl.allat. ¶ In adl.failie herciscūde sic format libell⁹,dico otra talē ꝙ talis testōr nos parit istituit.vñ dict⁹ talis ē meus coheres.dico etiā ꝙ i dicta hereditate sunt multa bona mobilia ꝛ imobilia.q̄re cū null⁹ cogat stare in cōione.peto hereditatē inter nos diuidi ꝑ portiōib⁹ hereditarijs.iudex ꝺo si poterit omode diuidē res hereditarias ꝑ hereditarijs portiōib⁹ eas diuidet.al.aūt oēs assignabit vni vel maiorē ptē.q̄ hēat ali⁹ ipo iure hereditario ꝛ tūc in ſnia dicz.cū omode diuisio bonorum hereditario⁹ iter tales coheredes fieri nō potuerit idcirco tali heredi ꝑ qñq̄ ptib⁹ tales res hereditarias insoliū adiudicam⁹.ꝛ eundē dicto ei⁹ coheredi. ꝑ pte hereditaria q̄ ipz otingit in dictis reb⁹ adiudicatis.dicto tali i.r.odēnam⁹. ¶ In adl cōi diuidūndo sic format libellus dico otra talē.ꝙ cū talis fundus sit nobis donat⁹ a titio ꝑ equalib⁹ portionib⁹ peto diuidi.ꝛ nr̄m cuilibz ptē assignari dimidiā ¶ In actiōe finiū regūdor̄ sic format libellus.dico otra talē ꝙ cum possidebā tale prediū rusticū positū in tali villa iuxta tales confines iuxta quoddam predium rusticum qò ipe tlis possidet iuxta tales alios confines.ꝛ confinia dicti mei et dicti sui predij sunt turbata. adeo ꝙ bene cognosci non possunt.ideo peto confinia dictorum predior̄ declarari.ꝛ poni ita ꝙ amodo discerni et cognosci possint.

Omnes autem Omis actio in simplum duplum triplum vel q̄drupluz cōpetit.vltra vero nō extendit. ¶ In simplū ꝛ petunt omnes regulariter actiōes reales ꝛ psonales que sunt ex otractu vel quasi. ¶ In duplū vero furti nō manifesti ¶ tē.l.aḡlie ꝛ depositi in q̄tuor casib⁹ otra negātē. ¶ tē actio ꝑ seruo corrupto. ¶ tē pro legato venerabili loco relicto. pro quo heres pass⁹ est se ad iudiciū trahi.illud relictū esse inficians.vel anteq̄ soluat iussum iudicis expectans ¶ In triplū vero dirigit actio aduersus actorē qui maiorē summā est in libello complexus.vt eū sportula⁹ nomie grauet. ¶ In quadruplū vero dat actō pro furto manifesto.pro his q̄ metu sūt gesta et pro eo quod alicui datū est vt aliuz calumniose vexaret. ¶ tem contra executorē qui maiorez sportula⁹ summā quā deberet exigit.h.o. ¶ In glo.secūda que incipit.s.vltra cires si.ibi vel dic alind ī pena quētionali.Dy.reprobat hanc solu. qz eē in pena quentionali nō est dare ꝙ excedat quadruplū.imo nec duplū. qz videret in fraudē vsura⁹ adiecta.vt.l.cum allegas C.de vsuris.ꝛ ideo ſm euz.sic distingue. ¶ Aut pena adiicitur per nomina multiplicatiua vt duplum triplum quadruplum ꝛ nulla pena tunc excedit quadruplū. vt hic cū si. ¶ Aut adiicitur per nomina simplicia.et tunc aut adiicitur facto.aut dationi ¶ Si facto tunc quātacunq̄ sit exigit.vt dicto.H.alteri.facit quod nō.in.l.si dictuz. C.de empt. ¶ Aut adiicitur dationi. et tūc aut dationi quātitatis aut speciei.si speciei.ꝛ tunc quantūcunq̄ sit.et potest exigi. vt.l.luci⁹.et quod ibi nō .ff.de adl. emp. ¶ dationi quātitatis.ꝛ tunc non poterit vltra legitimū moduz vsura⁹.vt dicta.l.cū allegas.quia vident in fraudē vsuraruz adiecta.hodie vero quia matēia vsurarū est correcta tam de iure canonico. hoc est cla⁹.q̄z de iure ciuili ſm cōem opi. ꝑterq̄z in vsura nautica.nō videtur ꝙ pena adiecta quātitatis dationi.vsq̄ ad aliquaz summaz exigi possit. Ratio huius differētie iter obligatōez facti.ꝛ datōez spēi.et

vatiõez q̃titatis ex alia facit q̃a vbi ꝑs stipulat aliq̃d fieri vel spẽz vari. vl illud ꝑre vel vari illã spẽz tm̃ affectare. q̃tũ est pena. ꝛ tũc sic potl̃ peti videt vt interesse q̃ vt pena. qđ nõ possum⁹ dicere ī vatiõe q̃titatis qz ibi interesse vel affectio ñ cadit vt. l. numis. ff. de in lit. iuran. et ideo tunc videt in fraudẽ vsuraꝝ adiecta vt supi⁹ ẽ dictũ. que rõ ꝓbatur. ℨ. de fing. reb⁹ per fideicõ. re. ℌ. i. Jn glo. facit ꝛc̃. Et ista ꝓcedunt in pena conuentionali. Jn pena vero legali non reperitur q̃ excedat quadruplum vt hic ꝑm Ty. et ratio dñe est. qz lex que certa est potuit ĩmutare penam legalem. sed nõ sic in conuentionali. Je. vero et Ja. de ra. C. de sen. que pro eo qđ iterẽ. pro. l. vna. trusant de hac distinctiõe vtrũ pena adiiciatur per nomina multiplicatiua. vel simplicia. nam est imponere. l. verbis. et nõ rebus. otra. l. fi. C. cõia. de leg. ꝛ ideo dicũt ipsi. q̃ pena conuentionalis q̃tacũq̃ fit. exigi potest. per quecũq̃ verba apponat. ꝛ imputet sibi qui ꝛ misit tantã. cũ in re sua quilibet est moderator et arbiter. vt. l. in re mandata. C. mandati. nisi forte ꝓbaret in fraudem vsuraꝝ adiecta vt dicta. l. cũ allegas. Jpena vero legalis aut est formata et certa et illa dat fm formam quaz habet siue in quadruplũ siue in quintupluz nec est ratio aliqua quare q̃druplũ excedere non posset. ſi vero non est formata qz est tale crimen ex quo iudicis arbitrio punit. et tunc excedit ꝛ nõ excedit fm arbitrium iudicis. vt. l. i. ff. de effracto. ℌ. expilatores. ꝛ ista diuisio vltima videt probari per tex. dicte. l. i. C. de sen. q̃ pro eo quod interest. ꝑ. ꝛ hanc opi. sequit Ty. quia videt melior et de mente iuriũ.

Libellus autem in actione serui corrupti sic formab. dico contra talem q̃ ipse talem seruũ meũ qui erat bonus ꝛ bone conuersationis corrupit. persuadendo sibi q̃ iret. continue discurrendo per tabernas. ꝛ alia loca inhoncsta. ꝓpter quod est factus de bono malus. quare cuz contra corrũpentes seruos sit prodita actio ī duplum. peto dictũ talem in duplũ condemnari extimationis serui mei. quã extimationem fieri imploro officio et per officiũ vestr̃. Etſi res subtraxisset dict⁹ seruus. posses dicere in dicto libello qui seru⁹ meus corruptus ab illo. ob dictam corrupti onem mihi subtraxit. x. quare peto dictũ talem ad duplũ dictoꝝ. x. et dicte extimationem condemnari. cui⁹ extimationẽ implozo fieri officio vestro. Jn auc̃. q̃ metus cã. fm opi. Je. ꝛ Ty. debes vnicũ formare libellũ sic. dico contra talem q̃ ipse metu qui caderet ī constantẽ viꝝ me cõpulit ad tradendũ sibi talem libꝝ meũ. q̃re peto dictũ talem vestra sentencia condemnari vt dictũ libꝝ meũ restituat. etſi fuerit otumax in restituẽdo dẽm libꝝ meũ. mandato vr̃o qz sũ infra annũ. vel qz mihi metum itulit. peto ipm in q̃druplũ condẽnari.

Ecõm ẋo gl. videt necessarij duo libelli vn⁹ in q̃ dicat. dico otra talẽ q̃ ꝑ metuz me opulit vt sibi traderẽ libꝝ talẽ. quẽ sibi ꝑ metũ q̃ caderet ī viꝝ ostantẽ tradidi. q̃re peto ipm vr̃a snia condẽnari. vt dẽm libꝝ m̃ restituat. Etſi dict⁹ liber nõ restituatur ex ꝑ⁹ snia ꝛ ꝑ⁹ libello. tẽ formabit alⁱ⁹ libell⁹ in hac forma. dico otra talẽ q̃ talẽ libꝝ meũ ꝑ metũ q̃ caderet in constantem viꝝ opulit me tradere. et tradidi. dico eẽ q̃ ipse ꝑ vestrã sniaz fuit condemnat⁹ vt dictũ libꝝ mihi restitueret. ꝛ dico etiã q̃ cessauit dẽm libꝝ restituere vigore dicte vr̃ snie. q̃re cũ pretor ea que metu gesta sunt nõ habeat rata. sed in q̃druplũ actionem dat infra annũ. contra nolẽtes restituere res ꝑ metũ ablatas. ꝛ ego sum infra tps anni. peto ipm vestra snia condemnari m̃ ī q̃druplũ. In actionib⁹ de calũniatoribus qñ q̃s recepit ab aliq̃ vt calumniam cõmittat cõtra me. sic dicas. dico cõtra talem q̃ de ãno pñti. x. recepit a titio. vt me calũnioſe accusaret de adulterio. qđ ī veritate nõ cõmisi. q̃re peto cõdemnari eum in q̃druplũ dictoꝝ. x. mihi restituendoꝝ. Si vero recepit a me ne calũnioſe vexat. sic dicas. dico cõtra talem q̃ cũ vellet me calũnioſe vexare in iudicio. de hoc anno et tali mense sibi dedi. c. aſ. x. ne me calumnioſe veraret. q̃re. peto ipm vestra snia cõdemnari in quadrupluz dictoꝝ. x. per me sibi datoꝝ. Contra executores vero recipientes vltra q̃z debeant recipere sic dicas. dico contra talem executorẽ siue cõtra talem cureriũ curie. q̃ cum essz sibi cõmissum vt me citaret. ꝛ pro viatico sue citationis deberet solũ vnũ grossum habere. dictus executor exegit et extorsit a me x. vltra ea que recipere debebat. quare cũ tales executores puniat. l. in quadruplũ peto dictuz talem vestra snia cõdemnari

in ꝙruplū.ꝛ ꝙ restituat ĩn io qđ plꝰa me

Actionum

(creg^r et extorſit Quinta diuiſio actionū ē ꝙ ꝙaz bonefidei quedā ſtricti iurſ.ſunt.ꝛ oēs actſ.exceptis.xvij. que ſūt bonefidei.inter quas hodie petitio hereditatis.ꝛ rei vxoria actio olim appellata. que hodie dicit vtilis ex ſtipulatu ꝓ dote.et etiā ex ſtipulatione directa danda vt repetēda cōiter.ſtricti iurſ. vocantur . pro dote autē tacita opetit ipothecaria que ceteris creditoribus habentibꝰ tacitam ipothecā fm glo.et Dy.vel expreſſam ipothecā fm Ja.de are.Pe.et Ty.etiā potioribꝰ tēpore pferetur.muliere eā intentante h.d.Sup gl.que incipit.ſ.xvij.ibi nō valz ipo iure.idē tenēt glo.vbiꝙ quas ſequit do.Ja.bu.in dicta.l.eleganter.Et Pe.dicit ꝙ ex contractu tali oritur actio et obligatio.quia in metu eſt dolus. et otractus meticuloſus parit actiōez et obligationē licet ope exceptionis reſcindat.vt in.l.metum.§.volenti.ff.ꝙ me.cā.ergo ita erit in ꝓpoſito ꝫ iſta ratio nō ob.fm ꝙ dicta glo. Rndet eidē in.l.dolo.C.de inutili ſtipu.ꝓterea dicit Pe.otractus habens eſſencialia ſua.debet parē actiōez ꝛ obligationez licz ope exceptiōis veniat reſcindēdꝰ vt.l. iure gentiū.§.ſi ob maleficiū.ff.de pac nec ob.fm eū.l.elegant in pn.ꝛ.l.iij.ff. ꝓ ſocio qz debz intelligi ꝙ nulla eſt emptio nulla ē ſocietas.ſ.oppoſita exceptione ab homine ſicut ſolet dici in cōpenſatione q̄ ipo iure perimit actionē ꝓpoſitā.oppoſita tñ ab homine alſ nō.opi.tamē gl.et Ja.eſt cōior. In glo.q̄ incipit que naſcit ibi in quarto aūt cōtractu. Iſta glo.reprobat ꝓ Dy. et oēs doc.cōit.nā vī dicere otra caſuz.l. ſolent.ff.de pſcrip.reo.pōt tñ ſaluari qz i cōtractu facio vt des.deuenit tale fēm er q̄ aduerſario aliq̄d deeſt.vtputa domū fieri.ꝛ tūc ſine dubio orit preſcriptis verbis actio.vt in dicta.l.ſolet.qz nō eſt ratio q̄re magis in alijs contractibꝰ innominatis q̄ in hoc det pſcriptis verbis actio.ſi vēo deuenit in eo tale factum er quo aduerſario nihil deeſt vtputa ſeruū manumitti. tūc non poteſt oriri actio preſcriptis v̄bis ſed de dolo.ꝛ ita intelligitur iſta gloſa et ſimiles. et ratio eſt quia preſcriptis verbis actio.eſt filia equitatis que ſe non exhibet niſi q̄n aliq̄d deeſt aduerſario.et iō ea deficiente deuenitur ad ſbſidiariaz de

dolo.Dy.et Jaco. butri. In gloſa pua ſuper verbo ei.que incipit actioni.que videt ſentire ꝙ priuilegiū actionis de dote detur tam actioni de dote q̄m mulieri. q̄am impugnant hoc duabꝰ rationibuſ tenentes ꝙ detur mulieri.non aūt actioni primo q̄a quotienſcūq̄ datur priuilegiū contemplatione actionis vel cāe.ad quē/cūq̄ tranſit actio vel cauſa tranſit ꝛ priuilegium vt notat in.l.in omnibus.ff.de re iudi.facit.l.priuilegia eodē titu.ſed oſtat ꝙ priuilegiuz tacite ipothece non tranſit ad heredem extraneuz.vt in.l.i.C.de priuilegl.dotſ.ergo priuilegium ipothece nō datur actioni ſed perſone. ꝓterea iuramēta ꝛ priuilegia ſunt reperta gratia perſonarum.non gratia actionuz.vt.l.fi.C.de ſacro ſanct.eccle.ergo indubio dicerē eſſe priuilegiū mulieris ꝛ non actionis. Dy. hic ſequit glo.ꝛ Ty.in dicta.l.i.C.de ꝓuilegl.dotſ.vbi tex.expreſſe probat ꝙ priuilegium datur actioni.vex tamen datur cōtemplatione perſone vt.§.dēm eſt. ꝛ ideo non tranſit ad heredez.et per hoc ceſſant contraria. Per verbuz inducimus qđ eſt in tex.determinauit Dy. ꝙ ſi extraneus qui dotem dedit pro muliere. et ſtipulatꝰ eſt dotem ſibi reddi.ſi ſoluto matrimonio eā repetat.ꝙ nō hz tacitā ipothecā.cū illō ꝓuilegiū ſit indultū ꝓ ꝓuidentia ſoliꝰ mulieris.vt tex.dicit.ꝫ mulieris nō ē ꝓuidētia vt extraneus repetat.ergo ꝛc. In gl. ꝫ nūq̄d in fi.hāc vltimā opi.ſequit Dy.ꝓ rōez glo.ꝓterea lex aſſiduis.C.q̄ po. i pig ha.dicit ꝙ mulier pferē creditori ꝓuilegiato in ipotheca.ꝓuilegiū dī ꝓuata lex. gꝰ pferē creditoribꝰ hñtibꝰ ipothecā.nō ex ꝓuiſiōe legis.ꝫ ex iure cōi. ꝓterea ꝓuilegiū qđ dat mulieri vt pferat creditori dz itelligi dūmodo ius qđ habemꝰ ex ꝓuiſione nra nō leuat vt.l.i.§.merito.ff.ne quid inlo.pu.ꝫ fm hoc leueret ius hñtis exp̄ſſaz ipothecā ex ꝓuiſione ſua ex tali ꝓuilegio ergo ꝛc.ꝓterea ius ſingle facilꝰ tollit.q̄m cōe.vt in auc.de non alie.§.qz vo veriſile coll.iij.ꝫ tacita ipotheca eſt ex priuilegio et iure ſingulari.ergo facilꝰ tollit ꝙ exp̄ſſa q̄ eſt de iure cōi. Ja.de are.Pe.ꝛ Ty.ſequūt opi.Marti.ꝓ tex.q̄ indiſtincte dicit eā pferri ceteris creditoribꝰ.gꝰ nec nos debemus diſtinguē vt.l.i.§.et gñalit.ff.de leg. .i.ꝓterea ꝙ inconuincibilit ꝓbat. ſi vinco vincentē te,multo magis debeo vincē te.

rt.l.re accessiõib' ff.de dñer.ꝛ tẽp.pscrip
ꝫ lex dicit ꝙ mutuãs ĩ refectiõe rei.exp̃sse
ipothecã hñti.pferꝛ hñti ipothecã exp̃ssã.
vt.l.intꝛũ.ff.q̃.po.in pig.ha. Jtẽ lex dicit
ꝙ mulier preferꝛ mutuãti in refectiõe rei
expresse ipothece. vt in auc̃.de equal.dot
H.his dsequẽs.ꝙ multo fortiꝰ mulier ha/
bẽti ipothecam expressaz p̃ferẽda ẽ. et ad
hãc rõez nõ ẽ dare rñsum fm J̃Pe. nec ob.
ꝙ mulier ꝛ fiscus ãbulẽt pari passu qꝛ nõ
ẽ vex in cĩbꝰ.nec ob.ꝙ p̃uilegiũ dicaꝛ pri
uata lex ꝛc̃.lex dicit ꝙ preferaꝛ p̃uilegia/
tus qꝛ p̃uilegiũ p̃t sumi ex cã ꝛ ex tpe. vt
in.l.priuilegia.ff.de re.iurl. ꝛ intelligaz ꝙ
preferaꝛ p̃uilegiatꝰ ex tpe.nõ ob.ꝙ p̃uileꝫ
giũ debet intelligi sine damno alteriꝰ. q̃a
ꝫ ẽ vex quãdo p̃ōt.alꝫ nõ.licz opi.ista sit
colorata in iudicijs practicaꝛ opi.gl.ꝛ oy
ꝛ ita refert Dy.qđ sequit Ja.butri. J In
gl.vir ẽ faciẽda ibi Bnd̃eo.ff.so.ma.nõ pꝰ
glo.alibi allegat duas.l.ad hanc dem̃i/
nat.que nihil faciũt.pꝰ allegat.l.in rebus
H.vlt.C.de iure dot.vbi dicit ꝙ actiõi de
dote non incipit prescribi nisi a tpe soluti
matrimonij.vel a tpe quo maritus cepit
vergere ad inopiã.ergo pz ꝙ ante nõ erat
nata actõ qꝛ actiõi nõ nate nõ pōt prescri
bi.sed illa.l.nihil facit.nã ad hoc vt pscri/
batur alicui actioni.duo sunt necessaria.
.s.ꝙ fit nata.ꝛ ꝙ possit intentari.vt.l.i.C.
de anna.excep.circa fi.nã prescriptio vult
tollere ius dormientis ꝛ nõ volẽtis intẽ/
tare.ius suũ.quod poterat intentare.vn/
de sequit ꝙ nõ pōt incipere prescribi qꝛ si
erat nata ꝛ nõ potest ĩcipere p̃scribi qꝛ nõ
poteꝛt intẽtari.vt dẽa.l.i.ꝛ iõ ista.l. nihil
facit. J z allegat ad determinationẽ gl.
l.ij.in p̃n.ff.de dot prelega. vbi sorꝛ si le/
gat iusꝫ dotis nurui.ostante matrimonio
non valet legatũ.sed si legat dotẽ tantuz
valet quasi videaꝛ esse ratio. qꝛ in primo
casu videtur legare rẽ ipam.ex quo vide
tur cõcludi ꝙ actio nõ erat nata.sed illa.l
etiã nihil facit.qꝛ non ẽ illa rõ illius .l.qꝛ
actio non erat nata.sed illa ratio qꝛ debi/
torꝛ videt legare creditorꝛi actionẽ suã. qđ
non potest.vt.l.p̃rias res.C. de leg.cũ si.
racõ huius determinationis que ẽ veris
sima.sit hec.quotiẽscunq; initur aliquis
contractus pure statim contrahitur obliga
tio et oritur actio vt.l.in omnibus.ff.đ ob.
obli.vbi vero sub conditione tacita vl ex
presa tunc subdistinguitur.aut conditio
omnino extincta est. et tunc statim oritur
actio ꝛ obligatio vt.l.si pupillus.H.si sub
conditione.ff.de nouac.ꝛ qđ in.H.si ex cõ/
dicionali.S.de ob.si vero sub cõditione
q̃ se hz ad vtrũlibet.s.qꝛ põt existere vel ñ
existere.tũc ante existentiã conditionis nũq;
orit actio vel obligatio.vt.l.cedere dic̃.ff.
de ob.lig.ꝛ d.H.si.ex conditionali.hz contracꝰ re
petẽde dotis.contrahit sb conditiõe mrimonij
dissoluẽdi culpa mulieris vel viri.vl sine
culpa alicuiꝰ.tũc vẽdicet sibi locũ repeti/
tio dotis.vt pz.ff.so.ma.q̃si p totũ.si vero
culpa mulieris dissoluat mrimoniũ. tũc
cessat repetitõ dotꝫ.vt.l.dsensu.T.đ rpnd.
ꝛ l.lociꝰ.ff.so.ma. gꝰ conditio dotꝫ repetẽde
valet.si mrimoniũ fuerit dissolutũ culpa
viri.vel mulieris vbi caꝰ se hz ad vtrqlibz
qꝛ si mulieris culpa nõ repetit. ꝛ in conditꝫ.
q̃ se hz ad vtrqlibz.nõ orit actio vl obliga
tio.ante conditionis euẽtũ.vt dixi. gꝰ actio
de dote nõ ẽ nata ante solutũ matrmoniũ
qꝛ ante nõ venit cõditio vel anteq; mari/
tus ꝟgat ad inopiã ꝛ q̃ alid dret.nescit qđ
dicat hz Dy. J Querit Dy.nũqđ actõ ex
testõ sit bonefidei i q̃ veniũt frẽs ꝛ vxe ex
mora vt in.l.titia.H.si vxas.ff.de leg.ij.gꝰ
ẽ bonefidei.p̃ in actiõe bonefidei si reddit
res deteriorꝛ.pt agi actõe pstina vt.l.i.H.si
reddita.ff.depositi.ꝛ i actõe ex test.ita est.
vt.l.meniꝰ.H.ij.ff.đ le.iij.hz dic ẽ ã stricti iurꝫ
vt i gl.bonefidei.cũ si.i.H.actionũ.hz tamẽ
istar bõefidei.vt.l.alia.ff.đ iureiurl. vbi ẽ
caꝰistiꝰ.q J Quid de actõne p̃tutele vr
idẽ qđ i actl.tutele q̃ ẽ bõefidei vt h. p̃ ve/
niunt ĩ ea vxe ex mora vt.l.i.H.hz iudicõ.ff
de eo q̃ p̃ tu.ne.gest.dic ꝙ ẽ stricti iurl. q̃a
nõ nuat in bonefidei.lz nãz heat bõefidei.
vt dixi i actl.ex test. J In predictis ãt acti
onibꝰ qꝛ longũ eẽt ponẽ libellos. ꝛ qꝛ ho
ra ẽ nis tarda.nõ pono. Remitto vos ad
Roff.ꝛ specu.qꝛ ibi plene sũt eoꝝ distincti
ones ꝛ opheduũt.ꝛ faciles sẽ ad formãdũ

In bonefidei Oliz ĩt acti/
ones bõefi
dei ꝛ stricti iurl.hz iterat.qꝛ i actõe bõefidei
poterat opõi opẽsatio.q̃ actiõez ipo iure
vsq; ad cõcurrẽtẽ q̃titatẽ tollebat.ß i acti
onibꝰ stricti iurl.exceptio cõpẽsatõis locũ
ñ hebat.hz opponebaꝫ exceptio doli p q̃m
cõsequebaꝫ quis i tantũ minꝰ cõdemnari
inq;tũ exceptio pbasset. hodie đo i q̃cũq;
actiõe cõpensatio ab homie opposita vsq;
ad cõcurrentẽ quãtitatẽ ꝓmit ipo iure.si

hinc inde ē deb tū circa ius q̄titatis li/
quide. ꝑt q̄ ī actōe deposīti. h. o. ¶ Super
gl. q̄ incipit. i. vbi q̄titas ī ꝑn. dic vt. l. fi de
bitor. ff. de opēsa. vbi hinc inde debet q̄ti
tas pure. sec⁹ qñ debet alīnatie. vel debet
pure. ꝫ so⁹ ꝑt fieri ī spē. q̄b⁹ duob⁹ casīb⁹ ex
ceptio opēsatiōis simplr opposita ñ ꝑt cē
ꝫ hꝫ mō ē opponēda ei q̄ dz ſb alīnatia q̄/
titate vl spē vl q̄ ꝑt solue spēz. licz q̄titas
sola sit ī obligatiōe. oppono tibi exceptiōz
opēsatiōis ſi elegeris solue. x. q̄ ñ debes
q̄ ꝛba expōit. o. bar. i. l. ſi ī vēditiōe. ¶ ide
dicē ff. de sur. ¶ In e. gl. ibi ite q̄d ſi hinc
inde. qđ itellige ꝫ dp. qñ hic inde debet
ge⁹ eius dē gñis vtputa q⁹ tu dēs ñ asinū
& ego tibi asinū. ß ſi diuersoꝝ geneꝝ vt q⁹
ego tibi equū & tu ñ boue sec⁹ eēt ꝓpt rōz
ter. q⁹ hec ſi sūt debita apto iure. ¶ In ea.
gl. ī fi. solz q̄ri. q⁹. l. fi. ¶ pe. ò opensatl. dicit
q⁹ ſi debitū qđ ī opēsatiōe deducit. exigit
maiorē indaginē. q̄ debitū ꝑncipaliē peti
tum. vt q⁹ nō possit ita cito liq̄dari vt de
bitū ꝑmo petitū & p⁹ p modicū tps. q⁹ nō
ꝑt opponi opensatio ita q⁹ hēat effm. ¶
Quero circa hꝫ q̄tuz tps debit ad liq̄dā/
dum debitū ī exceptiōe deducū. dic ¶ dy.
q⁹ debit biēniū. & gl. videt sentire idē ī l.
fi. ff. de opensatl. p. l. auferī. ¶ i opensatiōe
. ff. de iure fisci. vbi videt casus. ¶ Glo. ī de
cta. l. fi. C. de opensatl. ¶ penul. & dy. ibidē
in. x. q. videtur sentire q⁹ tempus istud sit
iudicis arbitrio limitandū veritas est. q⁹
ad debitum ꝓbandū in opensatione de/
ducū ad hoc vt opensatio habeat effm
tantū tēpus exigit q̄tum datur ad solue
dum debitū ꝑmo petitū. & ideo ſi ad solue
dum debitū ꝑmo petitū daretur. mensis
deberet dari mensis ad ꝓbandū exceptio
nem opēsatiōis. hoc ꝓbat ꝑ dictū ¶ in cō
pensatiōe diuīdo cū. l. in fraudē. ¶ fiscali/
bus. ff. de iureiu. nā dicit dict⁹ ¶ fiscalib⁹
q⁹ fiscalibus debitoribus ad soluendum
fiscale debitū dat tempus duoꝝ mensiuz
ſi q̄titas nō est nimis magna. postea ī dí
cto ¶ in opensatione dicit q⁹ ad ꝓbādum
opensationē debitor fiscali dat spacium
duoꝝ mensiū. & sic illud tēpus tātūmodo
qđ daret eidem ad soluendū debitū prin/
cipale fisci. quicqđ dicat Cy. & Dy. fz do.
Bar. vt ipe scripsit in dicto ¶ in opensatl.
¶ In glo. que incipit adeo ibi vt hic. ptē/
rea est casus in. l. qđ dicit. ff. de cōpensatl.
ptērea dic lex. q⁹ ſi debeo tibi. x. & tu mihi
q̄nq̄ & vterq̄ nrm ē in mora ꝓpter qđ de/
bent vse q⁹ vsq̄ ad occurrentē q̄titatē de/
biti. hinc inde nō currūt vse. qđ ē ꝓpt bñ/
ficiū opensatiōis & sic opensatio hz locuz
etiāñ nō opponat ab hoīe q⁹ facit vsas ñ
currē vt. l. cū alīt. & l. se. ff. de opensatl. & l ſi
ostat. C. e. ptērea ostat q⁹ in delictis hz lo/
cum opensatio vt. l. ſi ambo. ff. de opēsatl.
& l. apud celsuz ¶ marcell⁹. ff. de doli excep
glo. hic & vbiq̄ determinat otrariū & bñ ꝑ
tres. l. allegatas in ea. q⁹ debeat oppōi ab
hoīe. nec ob. ter. q̄ dicit ipo iure. q⁹ dz in
telligi opposita ab hoīe. ptērea nō ob. l. qđ
dē. imo ē ca⁹ ꝑ gl. ¶ in do. Bar. nā spāle est
in īpensa facta in q̄titate dotali q⁹ ipa mi
nuit dotē ipo iure. absq̄ eo q⁹ cōpensatio
opponat ab hoīe. ergo in otrariū ē iusticōe
vt. l. ius fingle. ff. de legi. qđ sequit ¶ dy. hic.
¶ Qualit opēsationis exceptio dz oppōi
dic sic. coram vobis tali iudice. talis debitor
talis vt dicit in. x. ex causa mutui. oppōit
contra eū & cōtra dictū debitum de. x. & q⁹
ipse talis titi⁹ ē debitor in q̄nq̄. ex cā stipu
lationis. q⁹ ipe talis ꝑ stipulatōez ꝑmisit
eidē tali q̄nq̄. q̄re de dictis q̄nq̄ ad debitū
dēoꝝ q̄nq̄ exceptiōez opēsatiōis opponit.
offerēs se ꝓbaturū dēaz opensatiōis exce
ptionē īfra t̄minū ꝑ vos statuendū quē ex
nūc sibi ꝑ vos cuz instantia dari petit.

¶ Ptērea actiões arbitra/
rie sic iō sūt dēe q⁹ in eis iudicis arbitriū pēdet in q̄tū cōdē
net conuentū. quaꝝ actionū q̄dam sūt re
ales vt actio qđ met⁹ cā. de dolo. & ea que
opetit cū aliq̄o ꝑmissuz. legatū. mutuatū
vel constitutū certo loco soluēdo. et actio
ad exhibendū. in q̄bus actionib⁹ arbitra
rijs ſm nām ipi⁹ actōis. iudicis officio sē
tēcia fert. in eis etiā & in oīb⁹ alijs actiōi
bus ſi ꝑt iuuet certā dz ferre sniaz. ¶ Ad
intellectū hui⁹. ¶ nō. q⁹ quadruplex ē offm
iudicis. quoddam est nobile & istud ē du
plex. quoddā litis decisoriū per quod pe/
titur restitutio in integꝝ vel aduocatus
salaria sibi constitui. & ò isto nō tractatur
hic. & ponit de eo in. l. q̄ntus. ff. de admē.
legl. & l. qui per calūniam vel collusionez
ff. de actl. emp. ¶ Aliud est officiū iudicis me
rum ad ordinandum litem vt libellos in
eptos reiscere et similia. et etiam ò hoc hic
nō tractat. terciū est officiū iudicis merce
narium. quod deseruit actioni. et istud est
officiū iudicis quod versatur in actione

bone fidei nec de isto tractat hic.licz ibi isto iuret in litē.vt.l.in actionib⁹.ff.de in litez iurā.Quartū est officiū iudicis nō deser/uiens actioni ꝓpōite ꝟm naturā ipi⁹. sed accidentaliter eueniens ꝓpter aliqd accidēs extrinsec⁹ eueniēs sup nāz actiōis cui deseruit.ꝛ istud est officiū qd deseruit. vel ver satur in arbitrarijs.ꝛ de tali loqt hic.

Jtē ē sciēm ꝙ actiōes arbitrarie nō sic di/cunt.eo ꝙ arbitrarie sit nomē actōis sed est ꝺgnomē.quēadmodū actio de peculio vt.l.ij.§.hec actio.ff.ꝺ eo ꝙ.c̄.lo.et nōt Cy in.l.i.C.eodē titulo. § Jtem est sciendū ꝙ actiones arbitrarie sunt triplices.quedam sunt in quibus vertitur officiū iudicis in quātū condēnet.quedam in quid condemnet.ꝛ quedam in quale. Jn quid ꝺdēnet sūt arbitrarie sic actō ꝙ met⁹cā ad exhibendū ꝛ alie in qb⁹ferūt snie due. Jn quātum ꝺdemnet sunt actiōes arbitrarie ꝓ eo ꝙ quis promisit certo loco. vt.l. ij.§. hec autē.ꝛ.l.si heres.ꝛ.l.si autem.ff. de eo qd cer.lo. Jtem de eo quod ꝺstituit sese solutuꝝ certo loco.vt.ff.de constitu.pecu .l. si duo.§.i. Jtē est et tercia arbitraria.quale iudex debeat cōdemnare vt in actione noxali vbi videtur arbitrariū vtꝝ iudex debeat condemnare insolidū aut noxalr̄ et hec sunt de mente Dy.hic.et Cy.in di/cta.l.ꝓma.C. de eo ꝙ cer.lo. § Jn actionibus arbitrarijs in quibus ferunt due sentencie vtputa in actōne ad exhibendū sic format libellus.dico contra talē ꝙ cū agerem ꝺtra eū cora tali iudice vt ipe res tales quas tenet exhiberet. in iudicio. et fuit ꝓ dictū iudicē ꝺdēnatus vt eas exhiberet.dictus talis cōtumaciter recusauit ꝛ cessauit dictas res in iudicio exhibere. quare peto ipm vra snia ꝺdemnari.in ꝙm̄ iurauero mea interesse.dictas res in iudicio nō fuisse exhibitas. § Sup actiōe prima ad exhibendū in ꝓmo libello sic dicas dico contra talē.ꝙ ipe tenet ꝛ possidet tales res mobiles.quas interest mea exhibere in iudicio ꝺmittēdo pro ipis rei vendicationis ꝓponere.quas dict⁹ tr̄is occultat.q̄re peto ipꝝ vra snia ꝺdēnari. vt dcās res in iudicio exhibeat.Etñ velis cū dca actiōe ad exhibendū intētare rei vendicationē qd fieri pōt ꝟm opi.quoꝝdā. dic ad dendo libello quas res exhibitas cū spectent ad me.iure dominij vel quasi vendico extunc cū exhibite fuerint.petens dcm talē vra snia condēnari vt dictas res mi hi restituat. § Jn actionib⁹ arbitrarijs in quib⁹ ꝺtr̄ offm̄ iudicis in qd ꝺdēnet vt ꝺ eo qd certo loco ꝛc̄.sic dicas.dico cōtra talem ꝙ cū ipse deberet m̄.x. ex cā mutui. et cōstituit dicta.x.soluturū in ciuitate Romana ꝛ lapsum sit tm̄ tempus ꝙ cōmode potuit in loco cōstituto dicta.x.soluisse ꝛ dictus talis neget dicta x.mihi soluere quare peto ipsum vestra sentencia condēnari vt mihi soluat.x.in ciuitate Romana.petens per vos dñm iudicē rationem habere eius qd interest mea.x.soluta fuisse in ciuitate Romana.qd interesse meuz est vltra.x.in quinq petēs ipsum ꝓ dictis x.et dicto interesse meo vra snia condemnari. § Jn actione ꝺo arbitraria. in qua versat officiū iudicis.quale debeat condemnare.sic dicas.dico contra talē ꝙ tal⁹ seruus suus dedit mihi damnuz in mea vinea ꝓpter qd sum damnificat⁹ in.x. q̄re peto vestra snia condemnari dictū talem vt dictum damnū emendet.vel dictū suū mihi pro noxa vel pro dāno ꝓdicto det

Si quis agens Plus in iudicō petens re loco vel causa vel tpe. olim cavebat a causa.hodie vero plus tempore petens. venit aliter puniendus.quia reo inducie duplicant.cui actor ad omne damnū litis tenebitur.plus aliis modis petēs.triplū sumptuum quos sustinuit reus expensarum.nomine litis.minus vero petens in residuo in iudicio petendo nō preiudicat et errans in libello potest eum corrigere. h.d. § Jn glosa que incipit .i.sine vtilitate in fine. Sed an qui certo loco promisit soluere.potest cōueniri in loco promissionis cum alias ibi non habeat domiciliū. videtur ꝙ sic ratione contract⁹ cū ea rōne ibi quis sortitur forū.vt.l.heres absens. ff.de iudi.gl.aliq vacillant. Dlo.determinat veritatē hui⁹q.in.l.i.ff.de eo ꝙ cer.lo. videlicet ꝙ non possit in loco contractus conueniri.quod euidenter ꝓbat.l. cōtrarisse.ff.de ac.ꝛ ob.nā licet ibi ba sint in vno loco ꝺcepta.et in alio sit solutio destinata in loco solutionis videtur contractus celebratus vt ꝓbat dicta.l.et hoc veruz in loco vbi fuerunt verba contractus inita. alias posset rōne domicilij conueniri. qd sequitur ꝓpe.Cy.et omēs moderni per.l. quero.ff.de solutionibus. § Quia in.§.

huic ãt.dicit ꝙ in debito alternatiuo ele/ctio est debẽtis.oppo.ꝙ electio sit creditoris vt.l.plane.§.vlti.ff.de leg.i.vbi in legato alternatiuo eligit legatarius qui est cre/ditor.liz multi circa hoc varia dicant. ve ritas est in contractibus semper electio ẽ debentis indubio vt hic cum si. In vlti/mis voluntatibus debet sic distingui. ã verba legati alternatim dirigũtur ad le/gatarium. vt tici percipias librum aut equum.et tunc sine dubio electio est legatarij vt dicto.§.vltimo ſ. aut verba legati alternatim diriguntur ad heredez vt he res mi da titio domum aut decez.et tunc electio est ipsius heredis.vt.l.si ita relictũ .§.vltimo.ff.de leg.iij In dubio vero qñ non possum perpendere ad quem verba diriguntur in vltimis voluntatibus de/biti alternatim electio est creditoris.vt est casus in.l.lutius.ff.de le.ij.que est nõ. ad hoc.ꝛ sic est differentia in hoc vltimo mẽ bro inter contractus et vltimas volunta tes quia in contractibus electio est debẽ/tis in vltimis voluntatibus eoruz fauo re electio est creditoris.rationẽ facit.quia in vltimis voluntatibus plenissima fit i/terpretatio ꝙ in contractibus in casu du bio.vt.l.in testamentis.de regu.iuris.

Quia in.§.preterea.dicitur ꝙ in debito ge neris electio est debentis.oppo.de.l. si ser/uus.§.cum homo.ff.de leg.primo.ꝛ.ſ.de lega.§.generaliter. solutio in contractib⁹ procedit iste.§. In vltimis voluntatibus cuius sit electio debiti in genere. sic distin gue fm Dy. Aut testator habet in patri/monio res de quibus vna est tibi legata generaliter.que patrl.familias non deter minatur arbitrio.vt quia legat tibi fundũ. ꝛ plures seruos habet.et tunc electio ẽ le/gatarij.vt.l.ij.ff.de operis.li.ꝛ in dicto.§. ꝛ in.§.si generaliter. Si vero testor nõ ha bet in patrimonio rem tibi legatam tunc electio est ipsius heredis vt.l. iij.ff. de ví. tri. oleoꝙ lega.dum tamen heres non eli geret vilissimum nam debet eligere medi ocrem.vt.l.legato generaliter.ff.de legl.i. ꝛ in hac distinctione stat Dy.do. Bar.in .l.si domus.in principio. eodẽ titu. in illo membro quando testator habet in patri/monio rẽ generaliter legatã.sic subdistin guit.aut ẽ res que habet limitatos fines a natura.vt homo.bos.et equus.ꝛ ĩ istis electõ est legatarij.vt supradixit Dy.aut non habet fines certos ꝛ limitatos a na tura sed facto hominis vt domus ꝛ tunc electio est heredis vt est casus in.l. si dom⁹ in principio.ff.de leg.i. licet forte tunc nõ posset eligere vilissimã vt ſ.dictũ est. Ra tio diuersitatis quare secus est in rebus habentibus fines limitatos a natura. ã a facto hominis.ẽ.quia si in rebus habẽ/tibus limitatos fines facto homis lega/tari⁹ haberet electionẽ posset vn⁹ grauãe heredẽ eligendo forte domũ pcios̃issimaz inter quas res hñtes fines facto homis limitatos.ẽ maxia differẽtia.secus est in reb⁹ habentib⁹ fines a natura.vt in fuo boue.ꝛ equo.qz ibi legatari⁹ ñ põt nimiũ grauare heredẽ.cũ nõ reperiat tanta dif ferẽtia iter tales res ꝙta inter alias que hñt fines limitatos hominis. Si qris ãliter plus petẽs puniat. Distingue aut solũ ꝙs petit ꝛ p cautiõez non exigit. aut vtrꝙ fecit. ꝑmo cãu punit ꝑut hic dicit in ꝛ.§ ℌ quidẽ.qz petens plus tpe punit qz inducie duplicãt reo.ꝛ eidẽ reo punit i expẽsis in litẽ fcis. Alijs modis plus pe/tens punit i triplũ expeñ.fcaꝝ p reũ vt.§ .§.tripli.ꝛ hic.si ꝛo plus petijt ꝛ cautiõez exegit.ã litẽ est otestat⁹.aut nõ.ꝑmo casu cadet a tota cã.vt.l.i.C.de plus peti. ſcõo casu qñ ñ ẽ litl.otl.nõ punit nisi in sumpti bus litl.vt ibidẽ qz añ litl.otl.ñ dr̃ qs petẽ ꝙ petẽ velle.vt.l.ãpli⁹ff.rem ra.haberi.

Sunt preterea Certa di uisio acti onum quo ad effectũ ipaꝝ ẽ ꝙ omes acti ones vl̃ sunt pſecutorie solidi vt est in oi/bus regulariter vivere.quevã nõ sũt pſe cutorie solidi,vt in.x.exẽplis positis i hoc .§.h.o.vsꝙ ad fi. In glo.que incipit dic ꝙ impẽse ibi tũc ipo iure definit esse vota lis.cũ hac glo.ocor.alia glo.que ẽ in.l.i.§. ℌ nec ob.impẽsas.C.de rei vr.ac.ꝛ ibi idẽ sequitur Ja.de are.et Cy.et Dy.hic. Pro hac determnatõe videt casus in.l.is q.§. qd dicit.ff.de iure do.otra hãc determnati onẽ videt ca⁹ in glo.quadã i.l.qd dicit.ff. de impen.in reb⁹ dotl.factis.facit etiã tex. in e.l.ℌ in glo.dicte.l.qd dicit. ponit opio Vlpy.corrigẽtis sceuolã.qui dicit otra/rium in dcõ.§.qd dr̃.in dicta.l.ñ is.ꝑ opi istius glo.facit ꝙ legũ correctio est euitã/da.et ꝑmptum est leges legib⁹ ocorrare. vt in.l.i.C.de inoffi.dotl. ergo non est di cendum ꝙ Vlpianus corrigat sceuolaz

ℏ scevola exp̄sse dicit ꝙ impēsa facta i spē dotali ē tanta q̄tū valet ipa spes. facit ꝙ desinere ré esse dotalé vt in dicto .H. qd vr. vbi tex. dicit desijt cē. ꝓterea idé facit tex. ī e.l. q̄ dicit reuertať ex quo innuit ꝙ añ q̄ mulier soluat spes dotalis nō erat. sed eē debierat ꝓpter impēsas. ¶Preterea ideo notāter scevola dixit ꝙ si impēse ascēdūt ad q̄titatē spēi. ꝙ tūc spes desinit esse dotalis. qr si nō ascēderet ñ ꝓ pte tūc sec⁹ eēt nā spes dotalis ꝓpterea nō desineret esse dotalis qr tūc cogereť q̄s ad cōionē nam marit⁹ cogereť recipe ptē fundi ꝓ impēsis qd esse nō dz. vt.l.cū pr̄ .H. dulcissimis. ff. de leg.ij. ¶Do.bar. determinat otra istā gl. et tenet ꝙ impēsa facta i spē dotali nūq̄ faē spem desinere esse dotalem ꝓ pte vel in totum q̄tacūq̄ fit impēsa. hoc ꝓbať in tex. dicti .H. qd dicit. vbi dr ꝙ manifesta iniq̄tas cē. ꝓterea nō dz eē deteriozis ꝺitōis spes dotalis. q̄ alteri⁹ ꝓuati imo dēt esse ꝓuilegiatioz. ar.l.i.ff. so.ma. ℏ constat ꝙ si aliquis expēdit in spē ꝓuati etiā plus q̄ ipa spes valeat. nihilomin⁹ ipa spes non desinit esse in dñio ei⁹ cui⁹ erat vt.l.si seru⁹ ff. de pig. act. pro ℏ facit. l. peculiū .H. si hr̄e vbi videť casus. ff. de pecul. nā ibi dicit ꝙ si seruus plus debeat dño q̄ sint corpora ipsa. non desinunt in peculio esse. ergo sic erat in ꝓposito. nō ob. otraria cuz dicit legum correctio cē. fateor si pōt euitari. sed hic nō pōt. et cū dicit qr in dicto .H. qd dr desinit ℞nveo ꝙ illa sūt ꝟba sceuole qui male dixit. et iō corrigit ꝓ vlpiañ. non ob ꝟbū reuertať qr illō ꝟbū improꝑe ponit sicut aduerbiū redděndi vt.l. ꝟbū. ff. de ꝟ. sig. nō ob. ꝙ ꝓ pte nō possit minui. qr nēo inuit⁹ cē. qr dico ꝙ illa nō fuit rō. ℏ rō fuit qr spes nō debet minui ꝓ q̄titatē cū spes sit dignior que ꝟba scripsit do. ¶Bar. in.l. quod dicit. supi⁹ allegata. reprobata opi. gl. que est hic et in dicto .H. sed nec. et reprobato ¶Dy. ¶Ja. de are. et ¶Cy. ¶In ea. glo. ibi nisi mandato mulieris facte sunt. glo. videť inuere ꝙ si maritus fecerit volūtarias expensas mandato mulieris. ꝙ eas repetit. ¶Glo. dicit cōtra duos casus legū videlicet cōtra. l. in voluntarijs. ff. de impensis. et .H. ℏ nec ob impensas. quē. Ś. allegaui. vbi patet ꝙ nunq̄ petitur impensa voluntaria. ¶Circa materiā hui⁹ .H. q̄ro vtr̄ actiones dirigant otra ꝑsonas noīatas in hoc .H. insolidū. licet dicit ꝙ facere nō pūt. dic ꝙ sic. nā beneficiū istud pōt opponi p modū exceptiōis ante sniaz etsi nō opponať. odemnatio fiet in solidū. licz hec exceptio possit opponi eē post sniaz añ executioné cū talis exceptio nō redarguat sē tenciā de iniq̄tate vt scribūt doct. hec oīa in.l. sunt pone. ff. de re. iudi. ¶Circa materiam cessionis bonoꝝ quero. q. aliq̄s. et ꝑmo vtr̄ debitoz ꝑncipalis ꝑuatus quilibet vel fiscalis possit cedere bonis. videtur ꝙ sic. vt.l.ij. ¶. qui bo. ce. po. otra ℏ vr̄ casus in.l. quotiens. et.l. nemo. ¶. de exactrib. ¶Distingue aut debitoz est obediens et deuotus. et non otumax. aut otumax. si est deuot⁹ et obediēs q̄cūq̄ debitoz sit taz priuat⁹ q̄ fiscalis pōt cedere bonis. et ita intelligit dicta. l.ij. si ꝟo sit otumax et inobediens. tunc subdistingue. aut ē debitoz publicus et tūc poterit capi et ī loco apto ſb fida custodia detineri. nō aūt in carcerē detrudi nisi forte esset nimis suspectus. et non soluendo. quo casu posset carcerari. vt dicta .l. nemo. et dicta .l. quotiens. licet forte si soluēdo nō sit admittenda esset dicta cessio bonorum vt dicta. l.ij. et. iij. si est debitoz priuatus tunc indistincte admittitur cessio bonoꝝ vt quis effugiat carcerem vt.l.i. ¶. qui bo. ce. po. ¶Secundo q̄ro an quilibet obligatus ex quacūq̄ cā. possit cedere bonis. et primo vtr̄ condemnatus pena criminali liberetur bonis cedendo. dic ꝙ non. sed si non potest soluere in pecunia luat in corpore vt.l.i. in fi. ff. de penis. si vero debitoz est ex causa ciuili. tē distingue quia aut est obligatus ad dandum tunc cedendo bonis liberatur vt in titulis de cessione bonorum. si est obligatus ad faciendum. tunc si est tale factum a quo itereſſe prestando liberatur. quod est quando non est persona electa seu industria persone. et idem est hoc casu. quod .Ś. dixi in obligatione ad dandum. Si vero est obligatus ad faciendū ita ꝙ non liberatur prestando interesse sicut est quando est electa industria persone. tunc nō liberatur bonis cedendo et ratio hui⁹ differentie. quia per cessionē nō est consultum creditori. saltem aliqua parte. quia bona ipſius debitoris. non habet. ¶Ex quo infertur ꝙ scriptoz qui promisit scribere librum potest teneri in compedibus donec scribat vt.l. ꝑma .H. non autem. ¶. de cad. tol. vbi solet nota. et.l. fideicommissa .H.

vlti.ff.de leg.iij. ¶ Ité q̄ro q̄ñ debitor p̄t cedere bonis canoniste dicūt q̄ tūc cedit bōis q̄ñ q̄s nō é soluēdo al'nō vt scribūt vt i.c.ovarous.eō de solutl tñ hec opi.nō é vera de iure nr̄o.ꝛ reprobat̄ p.l.illē.§. q̄ tñ.ff.de trib u.glo.hic que incipit qđ fieri nō p̄t,videt̄ tenere q̄ fiat cessio qñ debi/ tum agnouit.vel in ius ofiteť.gl.in.l.i.C de ces.bo.videt̄ distinguere vtr̄ sit odēna tus ꝛ tūc nō p̄t cedere ꝫ in carcerē detru/ dit̄.ꝛ ibi stat p xl.dies vt q̄s misericordia ducā soluat p eo.post quos dat̄ creditori/ bus dilacerandū.qđ licet gl.dicat tamē nulla.l. p̄bat̄.fm C y.veritas é q̄ etiā p̄/ q̄ odenat̄ est.p̄t cedere bonis.ꝛ qñ agno uit debitū ꝛ qñ cōfitet̄ in ius.§ p̄bat̄ p.l. penul.ff.de ces.bo.ꝛ.l.ij.C.e ꝛ hoc sequit̄ azo.i sūma. ò ces.bo.C.ꝛ iō gl.l.i.C.q̄ bo ce.po.male dicit. ¶ Queritˇ q̄b' modis ce dere debeat ille q̄ cedit bonis.videt̄ q̄ de beat cedere oibus bonis.ita q̄ nud' exu/ let p.l.cū filij.C.q̄ bo.ce.pos.ꝛ.l.q̄ bonis.ꝛ l.penul.ff.eo.ꝛ ita videt̄ sentire gl.ꝛ ita tz C y.dicens se vidisse fieri de facto.nō ob. huic determinationi.l.obligatione gene/ rali.ff.de pig.qr ibi loquit̄ in cōtractu ad quē q̄s venit vel inducit̄ volūtarie.hic loq̄ mur in miserabili cessiōis auxilio. ad qđ q̄s inuit' deducit̄.nō ob.l.diuus.ff.de bo dā.vbi illi qui debet mori relinquūt pānī dorsi ꝛ pānicularia.ergo multo forti' illi qui cedit bonis quia ibi loquit̄ in delictis fm quosdā. ¶ Sed dct.determinant otra/ riū videlicet q̄ saltem sibi viles vestes re linquant qr nō est dare diuersam ratiōez iter delicta et contractus quo ad hoc.imo potius misericorditer est agentū cum eo qui nō delinquit et hoc tenent.¶ Pe. ¶ Oy. ꝛ C y.sequendo eos.p̄terea cessionis bñ/ ficium est inuentū vt quis carcerē.ꝛ iniu riam euitet.§ dicit q̄ is esse videt detent' et carceratus.q̄ non p̄t honeste apparere in publico.sed nudus non posset honeste apparere in publico ergo ꝛc.ar.l.in ea.cā ē ff.ex qui.cau.maio.p̄terea lex inhibet illō fieri per quod publicus infestatur aspe/ ctus vt.l.i.C.de re mili.libro xij.sed publi cus aspectus infestaretur.vivendo debi/ torē nudum ergo ꝛc. ¶ Item queritur q̄ solennitas exigat ad cedentū bonis.dic q̄ simplici ꝛbo quis cedit bonis.sine ali/ qua solēnitate.vt.l.i omni.C.q̄ bo.ce pos Canoniste tamen dicunt q̄ cum debitor cedit bonis tenetur satisdare de soluēdo debitū si peruenerit ad pīguiorē fortunā vt in dicto.c.ovaro'.qđ intelligūt doc.no stri si p̄t fideiussorez dare. alias ꝛo suffi cit q̄ ꝛ baliter p̄mittat.ar.l.ff.§.penulti.ff de iudi.et.l.i.§.cū aūt.C.de rei vx.ac.ꝛ p̄t fieri etiā cessio p nunciū et ep̄lam.vt.l.pet̄ ff.de ces.bo.liz idē canoniste dicāt q̄ dz fi/ eri cū certa solennitate.videliz p̄cutiendo quēdaz lapidē cū p̄te posteriori.vel ascen dendo leonē vt fit in vrbe que solēnitates cū sint otra bonos mores reprobate sūt. ar.l.fi.C.de ces.bo.ꝛ.l.fi.ff.e. ¶ Sed pone q̄ debitor qui bonis cessit ante ipsor̄ vē/ ditionē vult penitere an possit.videt̄ q̄ ñ. ar.a otrario sensu.l.ij.C.de qui.bo.ce.pos Jn contrarium q̄ possit videtur tex. in.l. ij.ff.qui.bo ce.pos.que opi.fundat̄ per.l.ī cause.ff.de procuratō.ꝛ ita intelligit̄ dēa lex is qui bonis .ff.eodem ti. ¶ Sed num quid cedens bonis ea tenetur iudicare.ꝛ glo.dicit q̄ sic officio iudicis.vt in dicta.l p̄ma.C.eo.que opi.fundatur per.l.p̄sēti.§.sicubi.C.de his qui ad ec.confu.

Quero vlterius nunquid debitor qui ñ molestatur a creditoribus suis.bonis ce dere possit.Ja.ò are.ꝛ C y.tenet q̄ non.et ratio quia beneficiū cessionis est subsidia rium auxilium adinuentū vt quis carce/ rem euiter.cum ergo nō molestatur a cre ditoribus nō est admittēda cessio. p̄terea si creditoribus nō petētibus admitteret̄ cessio.de facili posset in bonis querendis creditoribus fieri magnū p̄eiudiciū. qđ esse nō debet. ¶ Vlteri' quero quis ē ef/ fectus cessionis bonor̄ so° multi sunt effe ctus.p̄mus qr cedens bonis euitat car/ cerem.vt dicta.l.i. Secūs effect' est quia liberatur cedens bonis ab actōne p̄me/ na ope exceptionis in eo qđ facere nō p̄t. vt.l.ex otractu.C.de bo.auc.iud.pos. glo videtur tenere q̄ a ciuili liberatur ipso iu re naturali remanente vt.ff.de fideiuss.l. vbicunq̄.et hanc opinionē approbat ¶ Oy ibi.nec miretur quis si agatur ex sola na turali.quia hoc est propter reliquias ci/ uilis que cū illa naturali fuerat cui' ca/ lore iuuatur.vt et als ex naturali propē comitiuam quam habuit cum ciuili agi tur vt.l.fi vnus.§. pactus.ff. de pact. nec obstat dicta.l.ex contractibus vbi dicit q̄ iuuat ope exceptiōis qr debet intelligi ꝺ exceptione facti. vel intentionis. et ita

intelligūt doc. ¶ Vltio q̄rit nūq̄d bñficō cessiōis possit renūciari. quicq̄d dicat Ja. d are. cui⁹ opi. et ꝺñliū recitauit Cy. in. l. i. in vltia. q. C. q̄ bo. ce. pos. ꝺitas est ꝑm Dy. ꝙ nō pōt renūciari. qz est ꝺtra bonos mores qd ipe uerm̃iat ꝑ. l. aliā. ff. elegant. ff. so. ma Richa. malū. idē tz. ꝑ auc. minoꝝ. et qd ibi nō. q̄ est sup. l. ob es. C. de ac. et ob. idē tz. d Bar. in. d. ff. elegant. ¶ Nōnduz ē tñ ꝙ bñficiū cessionis in duob⁹ casib⁹ nō opitulat ꝓm⁹ est qñ debitor in fraudē creditoris bō sua alienauit. et emptor nō repit vl nō soluēdo qz tūc sine remedio cessiōis detrudit in carcerē. vt nō. Dy. et ibi dixi. S. e. ti. ff. itē siq̄s in fraudē ¶ z⁹ ca⁹ est si debitor dolose ꝺtraxit cū creditore sciēs se nō esse soluēdo animo postea cedendi bonis vt est ca⁹ nō. in. l. penult. ff. de iure do. Baldus.

Quod cum eo qui in

aliena potestate negotiū gestū esse dicet.

¶ Ulia tamē ꝺ. Cōtract⁹ filioꝝ quo ad prēs obligandos. z ꝺtract⁹ ꝺuoꝝ quo ad dños obligādos. sūt q̄ ꝑ oīa eiusdē nāe. z iō ognito q̄d obtineat in ꝺtractu ꝺui q̄ ad dñm obligandū. patebit q̄d iuris sit de ꝺtractu filij quo ad prēz et ꝺboꝝ multiplicatio est vitanda. h. d.

Si igitur ¶ Dñs tenet insolidū ꝑ ꝺtractu serui si cōtrahi iussit actione ognomiata ꝙ iussu. vl si dñs eūdez exercitio nauis ꝓposuit. in cui⁹ negociatiōe ꝺu⁹ ꝺtraxit actiōe exercitoria ognomiata. circa institoriā et tributoriā h ꝺuat qd etiā in eis tenebit libeꝝ hoiez ꝓponēs. nā et alij negociatiōi ꝓponētes ꝑ ꝺtractu

Introduxit ¶ Si ꝺuus sciente dño in merce peculiari negocietur. et eadem occasione dñs a ꝺuo aliq̄d recipe debeat. admittit dñs cū ceteris creditorib⁹ eiusdē negociatōis in tributū. etsi vn⁹ ex creditoribꝰ min⁹ recepit ꝑ suo credito q̄ debuit. dirigit ꝺtra dñm actiōem q̄ tributoria ogno

Preterea (minatur. h. d. ¶ Pro ꝺtractu ꝺui ignoranti dño ignorante. si ei⁹ occasiōe aliq̄d fit in ipi⁹ dñi rē versum. de in rē ꝺso tenet dñs actōe ognoiata. de peculio q̄tin⁹ est i peculio obligat et in rē dñi ꝺsuz dr̄ quicq̄d ne/

Itaq̄z cessāio ꝺu⁹ i rē dñi ipēdit. h. d ¶ Si ex ꝺtractu serui inito dño ignorāte. ps in rē dñi fit ꝺsa. ꝑ ea pte de in rē ꝺso. peculio ten⁹ ꝑ residuo dñs obligat ꝓ si totū fit ꝺsuz in utilitatē dñi. dñs insolidū et de in rē ꝺso tenebit. h. d.

Cū aūt ¶ Dñs de peculio cōuen⁹ ꝑ ꝺtractu ꝺui ꝑ⁹ deducit q̄cq̄d sibi. ceteris q̄z de ipi⁹ familia dñi per ꝺuū debet. quo deducto tenet ꝑ eo qd supest i peculio. n ꝺuo ꝑ vicariū ꝺuū q̄ in peculio ꝺui q̄ ꝺtraxit ē dēt. q̄ casu illd nō deducz. h. d

Cetez ¶ Factu⁹ est q̄ eligit qd sibi deteri⁹ ē. et q̄ tenet qd iussu institoria vl exercitoria multo magis de in rez ꝺso vel de peculio obligatur. h. d.

Isquoq̄z ¶ Toti⁹ ei⁹ qd ē in peculio. rō ē habēda Jn tributoria ꝺo ei⁹ tm̄⁹. circa qd negociat⁹ ē ꝺu⁹ ꝓter qd qñz expedit vna agi. qñz alia. z q̄ S. de ꝺuis dñoꝝ respectu sūt dicta. eadē q̄ñ de descendētib⁹ etiā in ascendētes in ptāte ostitutos intelligenda erunt. h. d.

Illud proprie ¶ Filiusfamilias ꝑ ꝺtractu mutui. nullateu⁹ obligat. qz macedoniāo iuuat. nec pater ei⁹ nomīe. poterit aliq̄liter (ueniri. h. d.

Illud ¶ Pro ꝺtractu serui vel filij. dñs vel pr̄ tenet qd iussu. vl de in rē ꝺso. pōt cōtra dñm vl pr̄ez actio pin de dirigi. ach ꝑn/cipalit cū eis ꝺtract⁹ init⁹ eēt. qd in institoria et exercitoria vendicat sibi locum. h. d. vsq̄ ad fi. ti. Baldus.

De noxalibus actionibus.

Ex malefitiis ¶ hoc ꝑn. h. intendit. Ex delicto omisso ꝑ ꝺuuz dño ignorāte vl ꝓhibere neq̄unte. dñs noxalr obligat. qd rō eq̄tatis introduxit. ne q̄s delicto rei ꝓpie pl⁹ grauet q̄ sit valoz eiusdē h. d. ¶ Sup gl. q̄ incipit nesciēti. Jsta gl. cū iurib⁹ allatis in ea. faciunt ad. q. q̄ fuit de facto. q̄daz rector terre hēbat filiū q̄ dixit in offō. fili⁹ maledictōnis erat. et quēdā ciuē pñte pr̄e acriter vulnerauit. nūq̄d pr̄ teneat ꝑ delicto h⁹ filij. vr ꝙ sic ad similitudinē ꝺui deliquētis dño ꝓhibere valēte. ꝑ quo dñs in solidū tenet vt i hac glo. ¶ Preterea ita dz obedire fili⁹ pr̄i nē seru⁹ dño. vt. l. ij. ff. de lib. ho. exhi. Preterea officiat valēs resistē delicto et nō resistēs vr ꝓticeps cris

vt.l.ij.in fi.C.de omer.et merca.Ꝫ et qui te
neri nō pōt directo ꝓ delicto filij cū ipe fili⁹
oueniri debeat.vt in fi.h⁹ ti. qr tū nō obui
auit delicto ſiē potuit punirꝫ pater arbitrio
iudicis.et ℔ nō eſt dubiū ꝙ puniatꝫ arbitro
iudicis. ꝓ hoc ſuo delicto ſm Pet.q̄ refert
ꝙ dū iſta.q.incidiſſet de facto.ille talis offi
cialis fuit priuatus.

Dominus Pro delicto ſerui dñs liberatꝫ dāno
ſeruum actori pro noxa propter qō in acto
rem dānum paſſum tranſfert dominium
dicti ſerui qō ab eo aduocabitur ſi prim⁹
dominus poſtq̄z ſuū ꝓ noxa datū dānum
actori reſarciat et velit ſuuz manumitti q̄
caſu ſuo ꝓuabitꝫ dānū paſſ⁹.ꝛ noxales acti
ones q̄dā ſūt ciuiles q̄daz ꝓtorie iudicātꝫ.

Omnis Noxa caput ſeq̄tꝫ ꝛ ois ac
quē ſeru⁹ delinquēs trāſit
noxalitꝫ oueniꝫt.et noxaliter punitꝫ ꝓ libero
hoīe deliquēte q̄ ſeru⁹ ei⁹ ꝓ ea factꝰ ſit.h.d.

Si seruus Pro delicto ſerui dña
dñm omiſſo.nlla actio
oritꝫ. et etiāſi ſeru⁹ in alteri⁹ poſtea tranſit
ptāte. dño ꝑo nulla opetit actio.etſi paſſ⁹
dānuz incipiat deliquētis ſui poſtea dñs
eſſe. ꝓ tali dāno actio nulla poſtea vatꝫ q̄a
res deuenit ad eū caſū a q̄ icipe nō pt.h.d

Seducteres Olim patꝫ ꝓ delicto filij vl filie te
nebatꝫ noxalitꝫ.hodie ꝛo nullaten⁹ oueniri
pōt.cū filij⁹ delinquēs ꝓ ſuo delicto poterit
vt quicūq̄ alius oueniri.h.d. ¶ Baldus.

Si quadrupes pau periē fecisse dicatur

Animalium Pro damno ꝓ
quadrupedē manſuetā dato.dire
cta noxalis cōtra dñm quadrupedis datꝫ.
cū q̄drupes cōtra naturā gñis mota pau
periez.i.damnū infert. Ꝫ ſi ipa quadrupes
nō manſueta ſm naturā feritatis euiden
tem.damnū intulerit in libeꝝ corpus.non
occidendo.dñs arbitrio iudicis evicto edi
licio puniet.Ꝫ ꝓ damno in alijs reb⁹ dato.
puniet in duplū. vel vtilis noxalis in his
duob⁹ caſib⁹ dtra dñz diriget.actiones pe
nales ꝓedē facto opetētes nō perimunt
ſe decurſu.h.d. ¶ Baldus

¶ De his per quos agere possumus

Hanc admonēdi

Iſte titulus.h.intendit. Actiones
intentant ꝓ nos et ꝓ procuatores nros.qui
ſtituūtur ꝛbis habilib⁹ inꝑſonis aduer
ſario abſente et etiā ignorāte.quoꝝ procura
toꝝ vſus eſt neceſſari⁹ qm̄ ꝓpter impedimē
ta agere vl defendere varijs cauſ impedi
ti eis vti pñt.et olim ꝓcuratoꝝ vſus regu
lariter ꝓhibit⁹ cenſebatꝫ.h.d. ¶ In glo.ſ.ha
bili.ad fi. Dic ꝙ etiā ꝓ accuſato ꝓ crimie
ꝓuato nō pōt intuenire ꝓcurator ſi iudex
nō vult.qr pōt dicere iudex veniat ꝓncipa
lis.qr volo videre quo colore. q̄ trepidatō
ne.et qua mente loquatꝫ ſup delicto.a quo
volo etiā certas circūſtātias delicti expli
care ſm ꝙ etiaz tz Cy.in.l.reus.in fi.C.de
accuſac.vbi dicit periꝰ aſſeſſor nō ꝓmittit
ſe deluſi.ꝓbatꝫ hec determinatio ꝑ.l.de mīore
.ff.tormēta.ff. de qōib⁹. vbi etiā ſequitꝫ do.
Bar. ¶ Caſus in quib⁹ exigit ſpāle man
datū ſūt.xxxvi.vel.xxxvij. Prim⁹ eſt in iuſ
ſu inponēdo ſup hereditate adeūda,vt.l.
ſiqs ſm bō.ff.iuſſū.ff.de adq̄.here. ¶ Scōs
eſt in petendo reſtōez in integꝝ.vt.l.minor
.ff.ſi talis.ff.de minor.et.c.corā. exī de reſti.
in inte.ꝛ hūc tetigit ſpe.in ti.de ꝓcur.ff.i.ꝛ
itē opponit ꝙ lz habeat gñale mā[…]. ibi
ꝑm⁹. ¶ Tertiꝰ in mrimonio otrahēdo.vt.l
generali.ff.de rit.nup. et exī de ꝓcur.l.c.ſi.li.
vi.et etiā poſuit Spe.in dicto.ꝛ.ibi.xiij.
Quartꝰ in litigando in cā mrimoniali vt
ſpe.in dicto ꝛ.ibi non⁹.et Inno.videtꝫ tenē
in dicto.c.corā.et.d.Bar.℔ exꝑſſe tz in.l.ſi
liuſſa.ff.de donat. ¶ Quiꝰ in caſu.l.q̄ ita
.ff.etiā.ff.ad trebel.qui in electi. ſm opi.glo
nihil facit ad hāc māz. ¶ Textꝰ in.l.item
eoꝝ.ff.ſi detmiatꝫ.ff.ꝓcuiq̄ vni ¶ Septimꝰ
in accuſato de ſuſpecto.vt.ff.de ꝓcur.l.nō
ſolū.ff.ſi.et hec poſuit ſpe.in.d.ꝛ.ibi.ſcōdo.
Octauꝰ in inꝑdicto de lib.ho. exhi.l.pōp.in
ꝑn.ff.de ꝓcur et tetigit Spe.in dicto.ꝛ.ibi
quarto. ¶ Nonꝰ qñ q̄s ſtituit duos ꝓcu
ratores.ad exigēdū gñaliꝫ ab oib⁹. nā vn⁹
ab alio ñ exigit ſine ſpāli māndato.vt.ff.de
ꝓcur.l.q̄ duos.et.l ſeq.et ſpe.in dicto.ꝛ.ibi
tertiꝰ ¶ Decimꝰ.in renūciatiōe pignor.ob
ligatiōe.vt.ff.q̄.mo.pi.vl ypo.ſoluī.l.ſi ꝛſē
tiēte.ff.videbimꝰ ¶ xiꝰ.ī acceptilatōe.vt.ff.
de acceptil.l.ſi ꝓcur.et ſpe.in.d.ꝛ.ibi ſeptiꝰ
¶ xijꝰ.in.l.maritus.C.de ꝓcuratorl.ſcōm

quozũdaz opi.q̃ tenẽt ꝙ dicta.l. dicat ꝙ ex gñali mandato vrozis.marit⁹ nõ põt agẽ q̃.l.intelligit alr fm gl.et doc.cõiter ¶ xiij. in pacti intpositiõe.vt.l.rescriptũ.§. fi.cu.l. se.ff.de pac.et spe.in.d.ỽ.ibi q̃nt⁹. ¶ xiij.in sacramẽti delatiõe et pstatiõe.vt.l.iurãdũ.qñ ex quẽtiõe.§. fi.ff.de iureiurã.et spe. in.d.ỽ.ibi vi⁹. ¶ xv. in receptiõe solucõis. vt.ff.de solucl.l.hoc. ¶ xvi.in iuramẽto calũnie.vt in auc̃.pncipales.C.de iuramẽto ca.et in.c.vlt.extra de iureiurl.li.vi.et spec. in.d.ỽ.ibi.xix⁹ ¶ xvij.in trãsactiõe intposita.vt.ff.de pcurl.l.mãdato.et.C.d trãsac. l.trãsactõis.et spe.in.d.ỽ.ibi.q̃nt⁹ ¶ xviij.i voti trãsmarini dispẽ. vt extra. de võto.c. ex multa.et spe.in.d.ỽ.ibi.x⁹. ¶ xix.in absolucõe ab excõicatiõe.vt extra de sẽ.ex.c.cũ deferes.et ibi p Jnno.et de elec.c.venerabilẽ.et spe.in.d.ỽ.ibi.xvi⁹. ¶ xx.in rescripti autẽtici intpretatione.vt.l.vniuersa.et qd ibi nõ.C.de pci.imp.of.et extra de rescrip c.nõnulli.et.c.ex parte.ꝛ spe.in.d.ỽ.ibi.viij ¶ xxi.in instrumẽtoꝝ osũptoꝝ repatione vt extra de fide instru.c.fi.et in auc̃.de hẽd et fal.§.i. vbi gl.vr̃ hoc sẽtire. et spe.in.d.ỽ. ibi.xi. ¶ xxij.in opromisso fiẽdo.vt extra de arbit.c.p tuas. § fi pcurator opromittens nõ hz mãdatuz ad opromittẽdũ. lata snia dñs habeat ratũ opromissũ sui noie factũ et omia inde secuta.valẽt et tenẽt.vt.d.c.p tuas.qd oino vide.§ meli⁹ vide in.c.cũ dilectus.extra.de reli.do.et vide.ff.de pcurl. l.mãdato.et spe.in.d.ỽ.ibi.xv. ¶ xxiij.i excoicatiõe otrahenda.vt extra vt.lit.nõ ot. c.accedẽs.et.c.i.in fi.vbi vr̃ ca⁹.et.xxxiij.q. iij.fi heres.in p̃n.et spe.in.d.ỽ.ibi.xviij. xxiiij.in obtinẽda dispẽsatõe.vt extra de rescrip.c.nõnulli.et spe.in.d.ỽ.ibi.xxi. ¶ xxv. in pace faciẽda et seruãda.vt in feudis.d pace tenẽda.in p̃n.et in spe.de treuga ꝛ pace.§.hoc q̃z. ¶ xxvi.in ẽmis obiectiõe et exceptiõe.vt extra de elect.c.statuim⁹ li.vi.in cle.de accus.c.sup his.et in cle.nõ põt.de pcurl. ¶ xxvij. in iudicijs post finiti sui officij ouentionem.vt.C. vt omnes tã ciuiles q̃ mi.l.i.circa fi.et in spe.in.dicto ỽ.ibi.xxiij ¶ xxviij.in beneficiorum collatione. vt.ff. de donacl.l.filiusfamilias. et extra de offõ vicarij.c.fi.li.vi.vbi videtur casus. ¶ xxvix.qñ papa vel imperator sibi aliquid reseruat.arg.l.non ambigit.ff. de legi. et extra de officio lega.c.vltõ.et spe.in dicto ỽ. ibi xij. ¶ xxx.in nominãdo dominũ iudicõ.vt in.c.qm̃ frequẽter. et ibi de hoc per Jnno. nõ.extra vt li.non otest. ¶ xxxi.in prozogãda iurisdictione.vt extra de officio delega. c.olim per Jnnocl. ¶ Item.xxxij.quãdo aliquis impetrat restitutionem natalium.tunc eni non admittitur cum mandato generali.vt spe.i dicto ỽ.ibi.xxiiij. ¶ Ultimus in actione iudicati.vt.ff. de solucl.l. hoc iure. vbi procurator ad litem.lata sententia p eo non potest intentare actõez iudicati.Contra quod opponitur.de l.ij.ꝛ.iij ff.de admitu. vbi tutor qui habet generale mandatũ intentat actionem iudicati. Sol.loquitur ex eo qui mandatum ad litem. et mandatum generale ad negocia.et ad lites futuras habet.et ideo vigore generalis admínistrationis quaz habet ad negocia.ꝛ ad lites futuraz.intentat actionem iudicati. Jmo plus.lz procurator ad lites non possit solui.vt dicta.l. hoc iure.tamẽ siquis habet mãdatũ ad litigãdũ cũ ticio ꝛ habeat aliud gñale ad negocia.vigore gñalis ad negocia.põt tici⁹ sibi soluẽ.vt ẽ gl.singlarl. i.l.pure.§.auctoris.ff.de doli excep.fm̃ lect. Hugl.que nõ est alibi in mũdo.ꝛ ex hoc sequitur ꝙ quãuis procurator ad lites non potest intentare actionem iudicati vigore mandati quod habet in illa causa.tamen vigore mandati generalis quod habz ad lites futuras potest eam intẽtare que verba sunt notandissima. ¶ Alius casus est in denunciatione quam facit mulier viro suo per aliuz.ꝙ ipa est pregnans ex eo. vt ff.de lib.agno.l.i.in p̃n. ¶ Jn glo.super.ỽ. mandatũ.Contra quã glo.videt alia glo in dicta.l.i.in p̃n.super verbo.nomine eius vbi dicit ꝙ sufficit generale mandatum.p l.adl.§.renuncl.ff.pro socio.sed solue in ea videlicet ꝙ prima glo.loquitur in denunciatione facienda per virum mulieri.vnde Bar.tenet secam indistincte.per dictum.§. renuncl.ꝛ per.l.i.in fi.ff.de operi.no.nuncl. ¶ Similiter in nunciatione noui operis requiritur speciale mandatum.vt patz in l.de pupillo.§.qui procurator in glo.super ỽbo verum in fi.glo.ibi et sic for.ff.de oper no.nũcl. ¶ Jtẽ alius casus in cle.de elect. ¶ Jtem videtur alius casus in.l.adõ.§.renũciare.ibi nisi ꝓhibuerit.ff.ꝙ socio.Bal.

Sequit alí⁹ titulus

De satisdationibus

Satisdationum

Istuo ꝑn.ḥ.o. Olim conuentus actione reali suo nomine vl alieno satisdabat iudicatum solui. agens reali suo noie nullam cautionez prestabat. sed si agebat nomine alieno cauebat dominum rem ratam habiturum. tutor vero et curator q̄/uis a satisdatione q̄nq̄ releuarentur et excusabant. tamen regulariter ad illas cautiones prestandas cogebantur quas pro curatores pro dominis prestabat. agens vero personali nomine alieno satisdatōnē prestabat rem ratam dominum habiturū quia nemo litis aliene defensor absq̄ satisdatione idoneus reputatur. suo vero nomine personali conuentus non satisdabat. hoc dicit.

Sz hec hodie Suo nomine quacunq̄ actione cōuentus iudicatum solui. hodie non satisdat. sed satisdationem prestabit si non possidz immobilia iudicio fisti. que satisdatio quandoq̄ cum satisdatione prestatur. quādoq̄ cum iuratoria cautione als nude promissioni conuenti cōmittitur fm̄ personarum qualitatem. Jn glo. hoc est diffinitō. ibi vel quod est verius. Hāc sequūtur doct. Contra quam sic opp. Actio ex stipulatu et alie de natura debent esse perpetue. et.xxx.an. durare. vt̄.ti. pror. in princi. ergo actio ex stipulatu que datur contra fideiussorem de iudicio fisti debet esse perpetua. Jo. fm Pe. licet de natura ipius sit q̄ debet esse perpetua. tamen ex conuentione partium tacita vel expressa. potest esse temporalis quo ad effectum vtputa si promiterem tibi .x. ad que vellem teneri vsq̄ ad annum. et postea elapso anno non tenerer quia ex conuentione legem accipiunt. vt. l i. §. si cōuenerit. ff. depositi. sic est in proposito. nam qui promittit aliquem in iudicio fisti. videtur ꝑmittere q̄ fistet in illa instantia que durat triennio. et ideo non vlterius tenetur vt scripsit Ty. in.l. penultima. C. de fideius. Jn eadem glo. ibi. l. antepenult. Quod est mirabile q̄ mora pūrgetur vsq̄ ad sex menses postquam commissa est contra. l. traiecticie. §. de illo. ff. de ac. et ob. Pol. illa loquitur in contractibus vbi nō ita mite agitur sicut in iudicijs. Contra quam solutionem opponitur de. l. etsi post tres. ff. si quis cau. Dic q̄ illa loquitur in mora rei cui sic de facili non subuenitur sicut fideiussori qui laborat aliēo morbo vt nō. doct. in dicta. l. antepenult.

Si autem Procurator actoris domini vel quasi. satisdat de rato. si dubium fuerit de mandato. procurator vero rei etiamsi de mandato certum extiterit. cauet iudicatum solui. cum oīmibus clausulis opportunis. ꝑ quo reus potest existere fideiussor. que fideiussoria actio ipothecariam debet habere annexam. que stipulatio iudicatum solui cōtra heredem fideiussoris porrigitur. tenetur etiam procurator idem. si reus fuit litem contestat⁹ cauere q̄ tēpore ferende sententie reus in iudicio presens erit. als fideiussor pro eo intercedens tenetur ꝑ eo q̄d fuerit iudicatum nisi prouocatio interdat. hoc dicit

Si uero reus Aliene litis. sine. siue cū mandato. idoneus defensor sine fideiussione nemo censetur. Et procurator post litez contestatā interueniens ita satisdat sicut interueniens ante litem. ḥ.o. et ar. ab actu quotidiano validum est in iure. Quero quia procurator rei tenetur satisdare iudicatum solui. vtrum sententia lata otra ꝑncipalem. contra fideiussorem possit fieri executio absq̄ nouo processu. Glo. tenet q̄ sic in.l. fi. vbi vive Ty. C. de vsuris rei iud̄ Ja. de are. sequitur idez in.l. siquis pro eo. ff. de fideiuss. Ad cuius euidentiam est sciendum q̄ aut nos loquimur de fideiussore contractus. aut iudicij. si loquimur de fideiussore contractus. tunc nouo iudicio opus est. fm q̄ videtur casus in lege. Hege. §. si a debitore. ff. de pigl. quod sequitur Doff. et spe. in titulo de execu. sen. §. sequitur. ẋ. sed nunquid sententia. Jo. an. extra de iniurl. c. i. libro. vi. et Ty. in dicta. l. finali C. de vsuris rei iudi. et Guil. de achu. in.l. fi. in fi. ff. qui satisdo. cogun. aut loquimur in fideiussore iudicij. et querimus nūquid condemnato reo fiat executio contra fideiussorē absq̄ noua instātia vel iudicio. glo tenet q̄ sic in dicta. l. fi. C. de vsuris. rei iud̄ text. videtur in. l. i. ff. iudi. sol. Preterea

infinit⁹ circuit⁹ est euitandus vt.l.dñs te/ stamẽto.ff.de ord.inde. ℔ si diceremus esse opus nouo processu.res adiret in infinitũ qz ī alio iudicio satisdaret de iudicato sol/ uendo.et demũ ordinato reo. nõ posset fie/ ri executio ptra fideiussorẽ.cpis esset alio iudicio.et sic in infinitũ res adiret.qđ euĩ/ tare debem⁹.quidã tñ hãc opi simplr et ab solute tenẽt.Sed off.ẽo sic distinguit.aut lo quimur de fideiussore iudicatũ solui quo ad ipaz stipulationẽ. que ptinet q verbuz sonat.et tũc sine dubio sine alia instãtia.pt fieri instãtia ptra talẽ fideiussorẽ. et ita in/ telligunt iura supius allegata.facĩ.l.iudi/ ciũ.et.l.ij.ff.iudi.sol.hoc tz expresse pfatus Guil.in.l.i.in fi.et.l.se.ff.qui satisd.co. per illũ tex.℔i tu q̃ris de stipulatiõe iudicatũ solui quo ad alias duas clausulas.s.de de fendẽdo. et de dolo malo qđ absit. et tunc iste qz nõ ptinẽt certum ℔ dat ad interesse qđ est incertũ. nõ põt fieri in eis executio do/ nec certificatũ erit interesse p sniam iudicis. dñs Ja.bu.fuit in simili opi.dicens q nul lo mõ põt fieri executio ptra fideiussorẽ iu dicatũ solui absq; nouo iudicio.ꝛ dicit esse casũ in.l.duob⁹.℣.siqs iurauerit.ff.de iure iur.l.Preterea p hac opi.facit qz possibile ẽ q fideiussor habeat aliqs exceptiones q̃s nõ habebat reus.fm q ptz in dicta.l.idq; ℣.gñaliť.ff.mãdati.et.l.fideiussor.℣.quedã ff.eo.ti.q̃s exceptiões nõ posset opponere ñ nouit iudiciũ fieret.vt g° defẽsiones sue ei nõ auferant que nulli debẽt auferri. vt.l. defensionis facultas.C.de iure.fi.li°.x. g° nouo iudicio opus est.Preterea res inter alios acta aliis piudicare nõ dz.vt C.res inter ali.ac.p totũ.cũ si.et hãc opi.secut⁹ fu it.d.Ray.de foz.qui dicebat esse casũ in.d. l.i.ff.iudi.sol.vbi dicit q dies stipulatiõis cedit ordẽnato reo.nõ tñ dicit q snia possit executioni mandari. Dic fm.d.Bar.q ex dicta stipulatõe iudicatũ solui.ex clausula q verbum sonat.sine dubio fit executio cõ tra fideiussorẽ sine nouo iudicio.quia text. est in dicta.l.si.C.de usuris rei iud.vbi dicẽ statim.ꝛc.que dictio statim sũmariaz ogni tionem absq; ordine demonstrat.vt.C.vn de vi.l.mõetarie.patz ergo q iudicio no uo non est opus. Preterea confessio debi/ toris meretur executionem absq; sentẽtia aliqua.vt.l.i.C.de confes.vbi dicit text.sol uere cogitur.ꝛc.et.l.si debitor.ff.de iud.sed fideiussor ex confessione sua conuenitur et erigitur.quia cum satisdedit iudicatũ sol/ ui.fuit confessus se debitorem.in eo q con demnabitur reus. ergo potest fieri execu tio cõtra eum. Preterea quotiescũq; res est liquida in iudicio. iudici vt iudici. põt iudex executionem facere absq; iudicio or dinario.arg.l.ij.C.de execut.rei iudi. non ob.rationes domini Jac. et.l.victus.℣.g°. et q potest fideiussor habere alias excepti ones quia siquas habet veniunt discutiẽ de in iudicio sũmario in quo poterunt ta/ lia discuti.vt patet in.l.a diuo pio.℣.si sup rebus.ff.de re.iud. Non ob.q res inter ali os acta ꝛc. qz in casu nostro res fuit acta cum alio de voluntate fideiussoris.et ideo non est mirum si sibi preiudicat.arg.l.sepe. ff.de re iudi.non ob.l.i.ff.iudi.sol. quia nõ meretur nec executio fiet ex sentẽtia.sed ex promissione sua. Balous

De perpetuis ⁊ tẽporalibus actionibus

Hoc loco Justus ꝓncipiũ.h. intendit sũmarie actiones ciuiles tam reales q̃z p sonales sũt perpetue. Pretorie vero pena les regulariter durant anno. fallit in acti one furti manifesti que est perpetua. Pre/ torie vero rei persecutorie.sunt perpetue.h dicit. In glo. vt conditio ex.l.ibi. sed sa cre constituel. Ratio est quare in prescripti one personalium actionuz exigitur tẽpus xxx.annoꝝ.quia semper ibi prescribitur si/ ne titulo et in prescriptione longi tẽporis requiritur titulus.vt glo.statim refert. In ea.gl.ibi alias.xxx. Supple vbi nõ ha bet titulum.non autem intelligit si non ha bet titulum nec possessionem.quia non pre scriberet tunc. cum sine possessione prescri ptio non procedat.vt.l. sine possessione.ff. de vsucapio. In e.glo.ibi.x.vel.xx.Dic q est quando non habens causam a debi tore possedit rem ipothecatam cum titulo et bona fide. In eadẽ glo.ibi.vel.xxx.q non habens causaz sine titulo. possedit rẽ ipothecatam. quo casu prescribitur cõtra creditorem ipothecaria spacio.xxx.annoꝝ In ea.glo.statim post.ibi vel.xl. Quod est quãdo debitor ipe habẽs ab eo causaz possedit rem ipothecataz quo casu prescri bit rem spacio.xl. annorum in ipothecaria In eadem glosa ibi Item caue tibi. ꝛc.

tū glo.allegat.l. ſi non ouiſſ. ¶Dic puto ꝙ iſta glo.male loquat.qz.l.ſi nō ouiciſſ.nō loquit de act. iniuriaꝝ ciuili.illa eſt tm̄mō i trib⁹ caſib⁹.videlz cū q̄s pulſat⁹.vel ꝛbera tus eſt. vel in domo ſua introitū eſt .vt.ſ. de iniurl.-ℌ.itē.l.cor.ſed.l.ſi nō ouiciſſ loquitur de ouicio et iniuria verbali et ſic puníbili ex.l.pretoria.et ideo nimiꝝ ſi annal' eſt ¶lo tū in dicta.l.ſi non ouiciſſ q̄rebat vtrū actio iniuriaꝝ er.l. cornelia deſcendens ex trib⁹ dictis caſib⁹ que impunibilis ꝓius ciuile eſſet annalis vel perpetua. Joh.ibi tenebat ꝙ eſſet annalis.Mar.otra.ſ.ꝙ eſſet ꝓpetua.quōdmodū alie ciuiles.cui⁹ Maropi.doc.ſequūtur.reꝓbata glo.videlicet Ddoff. Ja.de ra.et Cy.ergo nō eſt cauēdū in iſto ꝑmo caſu. ¶In ea.glo.ad ſi. Dic ꝙ glo.in dicta.l.ij.recitat tres opi.doc.ſequitur ſcdaz et tertiā ſimil' iunctas. videlicz ꝙ actio ex.l.iul.repetundaꝝ otra heredē dat etiāſi nihil puenit ad eum intra annū.contra naturā actionis penalis. que nō ſolet dari otra heredez.ſi ad eū nihil puenit. vt in.ℌ.ꝑr. Item datur actio otra heredē ītra annū et nō vltra.etiāſi puenit ad heredem aliquid.qđ etiā eſt otra naturā penalium actionū que perpetue dant otra heredem. de eo qđ ad eū puenit.vt etiā patebit in.ℌ. ꝑr. vnde cū heres grauet in hoc ꝙa tenet ex delicto defuncti intra annū de eo qđ nō puenit ad eū.releuet in eo videlicz ꝙ de eo qđ puenit ad eū nō tenet vltra annū.quia qui in vno grauat ꝛc.vt.l.eū qui.ff.de iure iurl. ¶In glo.ſ.penales in fi.dicte gl. Puto ꝙ dictio plerūq; ſit neceſſaria. et ponat ꝓpter illud qđ dicit in.ℌ.furti.et ſic dicam⁹ ꝙ in hoc ꝛ.eas.ponat talis regula. Actiones pretorie et penales ſūt annales. ſicut in act.furti manifeſti. que lz ſit pretoria.et penalis tū eſt perpetua. et ꝓpter hoc puto ꝙ ponat in tex.plexꝝ.quicqđ dicat glo.inter.in ꝛ.eas. Facit in arg.fm.d.Bar. ꝙ ſi aliquis officialis qui habet iuriſdictionē tpalem.facit aliquaz.l.penalem.ſ.ꝙ illa ſit annalis.qđ eſt nō. ¶In glo.hoc dicit ibi que eſt annalis.lz glo. teneat ꝙ reſciſſoria ſit annalis. doct.tū moderni tenēt otrariū videlicet ꝙ ſi leſio durauit per quadriēnium vl' vltra ꝙ reſciſſoria ſit quadriēnalis ſi vero minus tanto tempore duret reſciſſoria. quantū fuit tempus leſionis. vt doct. ſcribunt in.l.ſi ab hoſtibus.C.ex qui.cau. ma.et ego dixi.ℌ.de act.-ℌ.rurſus. ¶In.e glo.ibi.itez niſi in redibitoriis. Dic z quāto minori ſm ꝙ dicit.l.quam glo.allegat.

Ad omnes Penales actiones ꝓtorie vel ciuiles contra heredem non dantur niſi lis fuerit conteſtata cū defuncto.actio vero iniuriarum et ſique ſimiles ſunt etiā heredi cōpetunt.ex otractu vero opetunt etiā otra heredem.preterq; in actione de dolo.que contra heredem ad quem nihil ex dolo defuncti peruenit.non competit.h.o.

Superest Omnia iudicia ſunt abſolutoria.et conde mnādus abſoluitur ab obſeruatione iudicij ſi ante ſententiā ſoluat.io qđ debz.h.o.

De exceptionibus

Equitur Scdo ꝑn.ſūmarie.h.o. Exceptiones ſunt arma reorū.et equitate nituntꝫ. ad excludendum actiones que cōpetunt ipo iure quales ſūt metus dolī vel in factum exceptiones.h.o.

Idez iuris Exceptio non numerate pecunie.que cōpetit debitori qui confeſſus eſt recepiſſe pecuniam mutuam ſub ſpe future numerationis pecunie quam non recepit eſt equitati ſubnixa ſicut cetere

preterea Exceptio pacti de non petendo.actionē nō tollit ꝛ eā exceptione pacti ouenti que nititur eqtate elidit.cui⁹ nature ſilr exceptio iuriſiurandi otra ꝑſonalez actionē oppoſita eſt cenſēda.h.o. ¶In glo. qđ pactū de nō petendo ibi.ℌ.naturalis. Oppo.extra glo.cōtra determinationē ſuā.de.l.ſi vnus.ℌ.pact⁹ ff.de pact.vbi pactū nō tollit naturalē ipo iure ꝛ ope exceptiōis. Ro.illa loquit in pacto obligatorio.hic in pacto ad tollendum obligationē. rō hui⁹ dīe ſit qz ꝓmptiores ſum⁹ ad liberandū q̄ ad ſoluendū.vt.l.arrian⁹.ff.de ac.et ob. ¶In glo.hic nō.ſic ff. ibi de recre.l.ſi.qđ vēdicat ſibi locū in caſu hui⁹.l.vbi heres legatario detulit iuramentū et eſt rō qz iuramentū vī eſſe q̄dam trāſactō q̄ nō valet ſup otrouerſijs que ꝑficiſcunt ex teſtamēto niſi prī⁹ viſo teſtō.vt l.de his.ff.de trāſact. ¶In e.gl.ad fi. Op. ꝙ iuramentū debeat tollere ciuilē.nam cōſtat ꝙ iuramentuz et ſnīa equipant.vt.l.i. .ff.de iureiurl.et ſententia tollit ciuilem.vt l.iulianus.ff.de condicio.indebitl et in.ℌ.

ítez ſi in iudicio.e.ti.g° et iuramentū dz tol lere ciuilē. ☞o.iuramentuz iudiciale tollit ciuilē.et ita intelligit iſta glo.ad fi. ☞ volū tariū delatū a parte parti naturalez tollit ciuili remanēte.ꝛ rō diuerſitatis inter hec iuramēta eſt.qz in iuramēto volūtario ad eſt ꝺſenſus qui tollit nālez vt hic.in neceſ/ ſario ☞o et iudiciali volūtas abeſt et ideo non poteſt tollere naturalē ☞ tollit ciuilem

Jn his quoqz Etiā dtra rea lem actionem iurisiurādi exceptio ꝑt opponi.que repellet agentē.et abſolutozia lata in reali vel ꝑſo nali actione eādez nō ꝑimit. ☞ exceptionez rei iudicate parit duento.ꝟ.d. ¶ Jn glo.ſ. ſi ꝑ° ibi ꝑ iuſiurandū. ☞ubaudi volūtari/ um delatū a ꝑte parti.ſec° eſſz in neceſſario vt ſupi° dixi. ☞reterea alia rō eſt.in.e.glo. in fi.qz niſi introduceret actiōez nihil ꝓdeſ ſet actozi res iudicata ☞ reo ſnia ꝓdeſt etiā ſi nō tollit naturalē cū excludat intētionē actoris.erquo tollit ciuilē.arg.ei° qđ nō.in l.iulian°.ff.de odi.inde.

Hec exempli Exceptiones qdaz ſūt ꝑto/ rie qdaz ciuiles. Jtem quedaz perpetue et ꝑemptozie vt doli met°et peccati et ſiles .q daz tpales q iō ſic vocate ſūt qz negm̄ dif ferre dicunt q olī actorē temere litigantez faciebant a cā cavere hodie ꝟo intucie du plicant reo et eidē actoz in expenſ factis in cā ꝺdēnabit.añ quaꝫ refectionē ſupꝫ ꝑnci/ pali negocio audictia denegat.ꝟ.d. ¶ Jn glo.magna ibi anozmalaz. ☞am regulare eſt ꝙ quotienſcūq excipiēs nihil ponit ſed poſitū negat.nō teneť excipiēs ꝓbare.ar.l. ei° qui.ff.de ꝓbad.cū ſi. nā ſi ego exciperez ꝙ tu nō es ꝓcurator. nō teneor hoc ꝓbare ego.☞ tu ꝙ ſis.et ſic eſt in ꝓpoſito. qz nō nu merata pecuniā excipiēs nihil ponit. et iō nullo modo exceptio hec dicit anozmala. et ita ſequūtur doct.in.l.exceptiones.ff.eo. ti.et Cy.in.l.excep°.C.de ꝓbad.

Preterea Exceptionū tertiuz gen° eſt.qz qdaz di/ latozie iudicij noiant in ꝑſonā recipientez vt exceptio incōpetētis ꝓcuratoz.l.et ſi ꝟ.d.

Eas uero Jnfamis conſtitui pro/ curatoz de iure poteſt. hoc dicit. Baldus

De replicationibus

Jnterdū Replicatio excep tionē tollit.que ad tollendā eam ſic nititur eqtate vt exceptio.que quidē replicatio ad iuuā/ daz intentionem actozis competit.ꝟ.d.

Rurſus Contra replicationē du plicatio eſt iudta ad ſb/ mouendū eandē que equa prima facie vi debatur.cōtra quā duplicationē etiā acto ri triplicatio ad excludendaz duplicatiōez que ſubſiſtere videbať a cedit.ꝟ.d.

Exceptiones Exceptio reo cōpetēs.ſi eſt in rem ꝓcurit ei° fideiuſſori.ꝓter actionez mandati qua reus teneť. eadez vero excep/ tio ꝑſonalis vt ceſſionis bonorū et ſiles ad fideiuſſozes nullatenus ſe extendūt.ꝟ. d.vſq ad fi.ti. ¶ Jn glo. appellad.fideiuſ/ ſozis ibi.ff.de minozib° in cā.ꝛc. Opp. ꝙ in integꝝ reſtitutio ꝑſit fideiuſſozi.nā cōſtat ꝙ in integꝝ reſtōne creditoz teneť liberare minorē ꝑ pactū.vt.l.iij.§.ß vtꝝ.ff.de minozi bus.et quod nō.doct.in.l.ij.C. de fide.mi. ſed exceptō pacti.ꝓdeſt fideiuſſozi vt ꝟic cū ſi.g° exceptio reſtōnis in integꝝ ꝓderit ei/ dem.¶e.et Cy.poſt eū in dicta.l.ij.C.de fi de.mi.dicūt.ꝙ ratio ꝓter quā in integruz reſtitutio nō ꝓdeſt fideiuſſozi eſt. qz ei° na/ tura facit ſubduci ꝑſonaz minozis de me dio obligatiōe integra ꝛ illeſa remanente et iō nimiꝝ ſi nō ꝓdeſt fideiuſſozi.☞ hec ſo. eſt falſa.qz ſi ☞ eſſet veꝝ ſeq̄reť ꝙ exceptio i integꝝ reſtōis hoc opareť. qđ opať qñ de bitoz ſine ſucceſſore decedit.quo caſu fide/ iuſſoz q̄ fideiuſſoz nō remanet obligat° eſt nō exñte ꝑncipali.ꝟ.ꝓbať.in.l.ſtichū. a pā ꝑ. in fi.ꝑn.ff.de fideiuſ. ſic erit iuuato mi noze ꝑ bñficiū reſtōnis in integrū. qz tene biť fideiuſſoz lz nō ſubſit obligatō ꝑncipa lis.☞ ꝑ iſtā rōez ſeu ſolutionē nō ſoluit cō trariū.iō dic ꝑm.o.Bar. ꝙ in reſtōne fiēda creditoz liberabit minorē ꝑ pactū.et in pa cto exꝑmať ꝙ ꝑſit tm̄ minozi. alꝫ nō pozri gereť ad fideiuſſozē vt ipe ſcribit i.l.ſtichū .H.nālis.ff.de ſol. ¶ Circa mām exceptionū q̄ro nūq̄o exceptio dēat ꝓponi et apponi in ſcriptis.vr̄ ꝙ ſic.vt.C.de nō nu.pec.auť.☞ aūt.dic ꝙ ſufficit eā ꝟboten° ꝓponi.lz iudx faciat eā in ſcriptis redigi ad memoriā.vt in.c.qm̄.eť.de ꝓbad.ꝛ eſt ca° in.l.ſcire oꝑz ff.de excuſ.tu.faċ.c.vt circa.eť de elec.li.vi et Cy.dz in.d.auť.hic aūt. fallit in excepti. nō nu.doct. q̄ in ſcꝑt.ꝓponēda eſt vt ibi pz

Sed quero. nūquid exceptio debeat otinē in se dcluſionē ꝙ̄ modū actio. gl. vī tene re ꝙ ſic in. l. ſi. ff. de excepti. Doc. determinat otrariū ⁊ dicūt ꝙ ſufficit narrare tale fēm ex quo iudex poſſit perpēdere et videre ex ceptionē mihi opetere. vtputa otra actiōez ꝓpoſitaz ꝓpter instrumentū in quo otinet ſolo. abſq; eo ꝙ dicaz excipiā vel ſilia ẏba ſatiſ eſt. ar. l. qui ꝓpria. ℌ. ſi. et. l. ſe. ff. de ꝓcu. et. ff. de act. emp. l. qui pēdentē. et. l. ſi. de peti. here. ℌ Qz nunq̄d dicit excipiēs ꝓponere aptū factū in exceptione ſua. ex quo ꝓſumptiue ꝓſultet exceptō. an ẏo ſuffic quōcūq; ꝓponi. Dic ꝙ debet apte ꝓponi quēadmodū actio. alꝫs ſuccūbet. l. i. ℌ. labeo. ff. de flumi. et Cy. nō. in. l. domū. C. de re iudi. ⁊ ſpeponit in ti. de excep. ℌ. viſo. circa ꝓnc. Hinc eſt ꝙ exceptiones gñales que quotidie ponunt nihil releuāt quēadmodū actio ꝓpoſita ex cauſa generali ꝛc. ℌ Item quero cōtra agentē excipit de crimīe. querit nunq̄d in exceptione debeat poni loc⁹ et tps quēadmodū ſi crialiter ageret. vī ꝙ ſic ꝑm ꝙ canoniſte in cle. ꝟſtitutōez. extra de elect. et in c. ꝑſentium. extra de teſtib⁹. et in. c. vt circa. de elect li. vi. qd dic vt ibi ꝑ eos ℌ Qz pōe ꝙ exceptio eſt notoria. nunq̄d debz opponi Dic ꝙ ſic vt glo. nō. in. c. ij. extra vt lit. non ot. et ibi ꝑ Jnno. facit. l. ciues. C. de apel. ℌ Qz pone ꝙ alicui opetit officiū iudicis ex aliquo iure. et iſte ꝓponit illud ꝑ modū exceptionis nunq̄d rite ꝓponit. Dic ꝙ nō imo ſuccūberet qz aliud eſt officiū iudicis et aliud exceptō. vt nō. Cy. in dicta. l. domū et ꝓbat in dicta. l. ſi. ff. de peti. here. Et ex ℌ ſequit ſolo. notabilis qōnis. Statuto cauetur ꝙ otra inſtrumenta guarentigiata nō poſſint opponi niſi tres exceptōnes ꝙ lz alie exceptiones opponi nō pñt. tñ ꝑ aliꝭ exceptionib⁹ que opeterent de iure omuni poteris officiū iudicis implorare. nec obſtabit tibi ſtatutū qd loquit de exceptionibus nō opponēdis ꝛc. qz aliud eſt exceptio. et aliud officiū iudicis. vt. Ş. dictū eſt. cui⁹ ſtatuti occaſione quero. nunquid alie exceptiones q̄ que permittunt a dicto ſtatuto poſſint opponi contra inſtrumētū guarēt. videt gl. ordinaria ꝙ ſic. in. l. ita puoz. C. de adul. vbi talia ſtatuta que dicūt ꝙ nulla alia exceptio poſſit opponi. debēt intelligi. ſ. friuola vt ſolet dici i rſcripto ꝑncipali nō obſtāte aliqua appellatione ꝛc. intelligi riuola. qd ſequit Cyn. abſolute in dicta. l. ita puoz. Tu ẏo dic ꝑm. d. Bar. diſtin guē dū eſt. aut q̄s vult opponere aliquā aliam exceptionē que nō ꝑmittit a ſtatuto. et nō pōt. qz nō licz recedere a ẏbis legi. q̄q̄ ſint dura. vt. l. ꝓſperit. ff. qui. ⁊ a qui. Aut vult opponere exceptionē aliā que a ſtatuto permittit vtputa exceptionē ſimulatiōis que ꝑmittit. et ita potes ꝓponere ſine dubio qz ſtatutū ꝓuidens de exceptione nō opponē da gñaliter. nō videt tollere nec corrigere aliā exceptionē in aliꝭ ſtatutis poſitis. argu. l. nā et ea. ff. de dolo. et demō. qd eſt valde nōtandz. ℌ Qz pone ꝙ ſtatuto nō caueat ꝙ poſſit opponi exceptio ſimulationis. Qz cauet ſimplr ſtatuto. ꝙ nō poſſint opponi niſi certe alie. nūquid poſſit opponi exceptio ſimulationis. vī ꝙ ſic cū aliud quod in veritate agit ꝛc. Dic ꝙ talis exceptio nō poterit opponi. qz ſimulatio nō facit deſinere inſtrumētum eſſe inſtrumentū. Qz facit ꝙ habeat aliū effectū q̄z illū ſcriptū in eo et ideo ſine dubio nō poterit opponi. ℌ Itē aduerte ꝙ otra talia ſtatuta poterit caute practicari ℔ modo. videz ꝙ opponat otra ꝑſonā creditoris et otra ſolēnitates inſtrumenti nā et tales exceptiones nō veniūt otra inſtrumentū. qz nō dicit inſtrumentū niſi ſollennitates debitas habeat. vt. l. iiij. ℌ. cōdemnatuz. ff. de re iudi. et ꝑus de ꝑſonis diſcutiendū eſt. vt. l. nō ignorat. C. qui ac. nō poſſūt ℌ Sed quarto pone ꝙ actor ⁊ reus negent ambo. vtputa qz dicat actor in actione ſua. ꝙ tu nō es minor. et reus dicat in exceptione ꝙ ipe nō eſt maior. cui incūbet on⁹ ꝓbandi. Jn. l. de etate. ff. de mi. glo. tā git ꝙ incūbit ꝓbatio neganti minorez eſſe qz qd olim fuit hodie ꝑſumit. vt. l. ſiue poſſidetis. C. de ꝓbad. que. l. nihil facit qz illa regula vendicat ſibi locū in illis que curſu tpis nō mutant. ℔ etas mutat curſu tē poris. et ideo dic ꝑm dñm Ja. bu. et. d. bar. ꝙ onus probāndi de etate incumbit ei qui fundat intentionem ſuam de etate. ſiue actor ſiue reus ſit. argumen. l. i. ff. de iti. actu/ ꝙ priua. quod ponit dictus dñs Ja. but. in dicta. l. de etate. et dominus Bar. in. l. i. ff. de excepti. ℌ Baldus.

De interdictis

Equitur Inter dicta olim nihil aliud erāt niſi quedā

verba concepta et formata a pretore inter dictū inꝛponēte. cū inter duos de possessione rei alicuiꝰ vel q̄si. ꝛtentio orta esset. ḣ.o.

Summa Interdictorū summa diuisio est. ꝙ aliqua sūt ꝓhibitoria vt inꝛdictum ne vis fiat ei qui in possessionem missus erit. de mortuo inferē do. et nequid in flumine publico ꝛ similia. quedam restitoria vt quoꝝ bonorū. et vñ vi. quedam vero exhibitoria dicunt vt de libero homine exhibendo. et de liberis ducēdis et exhibendis que interdicta vocata sunt. quasi ius redditum inter duos ḣ.o. ¶ In glo. vt si quis missus. ⁊c. Nō est verum si decretū et iussus sint recte et iuste interposita vt quia missus fuerit aliquo modo in possessionez citato possessore. alꝫ vero si decretū esset interpositum per obreptionem. vt quia meruisset quis mitti in possessionē. iussu iudicis quia dixisset nullum possidere vel alium possidere qui non possidet. iussus iudicis eū nō excusat. nec videtur iuste possidere vt. l. cum vero. ¶. ſb/uentū. ff. de fideicō. lib. quod nō. glo. ꝛ doc latius. in. l. iuste. ff. de adqui. pos. quaz glo allegat. ¶ In glo. que incipit. id est succedenti ibi vtilis vero dicitur. Doc. in. l. i. C. quo. bo. dicunt ꝙ interdictū quoꝝ bonoꝝ directum dat etiā succedenti de iure ciuili nam illud quod est ſm mentem. l. habet inducere directum auxiliū. sed de mente pretoris fuit hoc auxiliū dare succedenti de iure ciuili. quod ꝓbatur. nā ius ciuile precessit ius pretoriū. quod ius ciuile voluit istud bñficiū possessionem reꝝ hereditarū adipiscendum opetere succedēti de iuꝛ ciuili. postea supuenit pretor qui mentem iuris ciuilis adinuenit. de cuiꝰ mente etiam fuit ꝙ huic de iure ciuili succedēti dare istud remediū. ergo opetit directum et non vtile. ¶ In e. glo. ibi respondeo impropꝛie quod nō ꝓpter statuta in quibus verbum r̄stitui repitur. nā non vendicat sibi locū statutū in re cuiꝰ possessionē ñ habuit ille cui restitutio facienda est. cum restitui dicatur illud quod nunq̄z habui ex impropꝛia significatione vt glo. hic nō. et. ff. quo bo. l. i. que impropꝛia significatio in statutis non cadit. vt. l. ꝛstituūtur. ff. ad muni. cum ſi. ¶ Sed quero ad quid est inuentū interdictuz quoꝝ bonoꝝ cum videret ſufficere petitio hereditꝫ. directa. ei qui est heres de iure ciuili. vl̄ vtilis ei qui est heres de iure pretorio. Rꝰ ꝙ hic interdictum datꝫ pro adipiscenda possessione sup cuiꝰ ademptione cessat appellatio. vnde adquirit possessio a possessore. sine spe appellationis per hoc interdictum. quod non esset in petitione hereditatis vtili vel directa quia tunc posset appellari. vt scribūt doc. in. l. i. C. quo. bo. ¶ In glo. due sunt. ibi vt petitio hereditatis directa. hic habet etiā possessionez heres de iure ciuili ꝓ inꝛdictum quoꝝ bonoꝝ vtile ſm glo. precedentē. et directū ſm doc. vt supius dixi. Querit ꝙ quib⁹ rebus detur interdictū quoꝝ bonoꝝ. Do. dicūt quidaz ꝙ datur solū ꝓ his quoꝝ defūctus possessionē habebat tpe mortis. ar. l. ꝙ non tamen. ¶. ꝙ si pro emptore. ff. de peti here nō aūt detētis tm̄modo per defūctuz quia quoꝝ bonoꝝ est possessorium. vñ datur pro possessiōe aduocanda. Pe. in. l. i. C. quo. bo. et glo. ista ibi. que defunctus tenebat. ⁊c. tenent etiaz ꝙ pro detētis tantūmodo per defunctuz. non solum pro possessis tēpe mortis detur interdictum quoꝝ bonoꝝ. nā glo. hic dic tenebat. et verbū tenebat se refert ad detētationē facti vt scribūt doc. in. l. stipulatio ista. ¶. hic quoꝝ. ff. de ✠. ob. ergo. ⁊c. Nec ob. ſm pe. ꝙ istud interdictum quoꝝ bonorū sit possessoriū quia inꝛdictuz vnde vi est possessorium. et tamē datur etiam pro rebus detentis. vt patet in. l. i. ¶. quod aūt. ff. vnde vi. ꝛ facit pro hac determinatione dicta. l. nō tamen. vnde inꝛdicta dicunt possessoria. quia non dantur cōtra ꝓsonaliter obligatos. quia iura ꝓsonalia non possidentur. vt. l. ij. ff. quo. bo. quod facit cōtra canonistas. in eo quod direc̄tur in. c. querelam. extra de electione. Nam est questio nūquid contra ꝓsonaliter obligatum detur aliud possessorium. vt pone debes mihi omni anno vnum par caponum nunquid pro hoc iure opetat aliquod possessorium. dicunt dicti canoniste in dicto. c. querelam. ꝙ sic. sed spec. et C. y. vt ipe refert in. l. ñ certis annis. C. de pact. dicunt ꝙ canoniste nesciunt quid dicant. et ideo cōtra querelam opus est querele. Sed ꝓ so. huiꝰ questionis. dicit. d. Bar. ꝙ aut habeo aliquod ius in ꝓsonam eius qui debet mihi par caponum quia est vasallus meus. vel pro vasallitico debet mihi par caponuz. et tunc quia hoc respectu ego possideo etiam possem tunc intentari possessorium contra istum debentez par caponū ꝛ ita intelligit

dictum.c.querelã. Ut nullũ ius in pssona eius habeo. ꝫ debet mihi par caponũ er p missione vel ex alio otractu et tũc p tali iu re non potest intendi possessoriũ qz nulla l.caueť.et dictũ.c.querelã ꝓcedat cũ quere la et ignorãtia canonistaꝝ nã nõ põt dici possessoriũ nisi respectu petitorij vt patz in toto ti.de intdictis. Sed si dicerem' p tali obligatione vari possessoriũ idem erit cum petitorio.nec ob.huic determinationi qđ di cit Pe.et Cy.q non dant interdicta respe/ ctu ꝓprietatis per ea que scripsit.v.Bar.in l.ij.ff.quoꝝ bo.non sunt alia ꝛc.

Sequés Interdictoꝝ quedaz sunt adipiscendę. quedam retinendę.quedã recuperandę possessionis. adipiscendę quoꝝ bonoꝝ petens heredi de iure prętorio otra possidentem res hereditarias pro herede vel p possessore sic dictũ qz añ adeptaz possessionẽ ei opetit tale int dictum Item interdictũ saluianũ pro adi piscenda possessione reꝝ illataꝝ in fundo vel domo cõducta locatori aduersus pos

Retinẽde sessorẽ decidit.hoc dicẽ Interdictuz vti possi detis. et interdictũ utrobi. dicunt possessi onis retinendę.naz cũ inter aliquos de p prietate q̃stio est mouenda.et uterq se pos sessorem otendit ꝓpter magnũ possessionis emolum.quod facit in casu dubio vt sup petitorio ꝓnũciatũ p eo qui possedit. et su per ꝓprietate disceptari non põt nisi alter sit petitor.alẽ sit possessor.ad qđ discernẽ competunt hec interdicta. hoc dicit

Gz interdicto Vti possidetis ꝓ retinen da possessione imobiliũ. utrobi mobilium pant.et nulla alia dria est inter ea hodie. sec' olim. in q̃bus intdictis obtinet q̃ lite otestl.tpe.nõ vi.nõ clã.nõ precario ab adũ sario possidet. et per alium possidens dici tur possidere. possessio aũt licz solo animo neq̃at adipisci.eo solo poterit retineri.h.d.

Recuperãde Recuperande possessionis di citur unde vi. petens spoliato possessiõe quã etiã q̃s a spoliãte ex intuallo.vi clam vl precario possidebat. lz hodie vi spoliãs si dns est rei spoliate.a dominio cadat.als vero spoliatam rem. et eius extimationez restituit.qui etiam.l.iulia.de vi publica vl priuata criminaliter punietur. Et appella tõe armoꝝ fustes et lapides otinent.h.d.

Tertia diuisio Interdictorũ tertia diuisio est ꝙ quoz sunt simplicia in quib' q̃s sit actor cognoscit.et q̃s sit re'. qualia sunt ne q̃d fiat in loco sacro..et ne q̃d in flumie publico.q̃dã duplicia. iõ sic vocata qz discerni nõ põt q̃s sit actor vl reus.vt que doz phibitoria qualia sũt vti possidet. et

De ordine (vtrobi.h.d. hodie interdicta absq antiq̃ solẽnitate ꝓnunt. et pro eis i factum actio vendicat sibi locum.h.d.

De pena temere litigantium

Nec Temeritas litigantiũ pena triplici coerceatur pecuniaria ꝙ iurij.et infamie.re' enim de calũnia iurare cogit. q̃ si temẽ litigauerit est ꝙ iur' Itẽ re' inficiãs in qđ dz duplici qđz punit pena.als lz inficiãs vltra sim plũ plectat.et actor et vtrusq ptis aduocat' de calũnia iurabũt.h.d.

Hec ãt Olim actor calũniose litigãs in litis ꝓte decia puniebat.hodie ꝛo et pe na ꝙ iij et victori odẽnabit in litis expẽsa h.d.usq ad.H ex q̃busdã. Circa mãz expẽsaꝝ q̃ro quo iure introductũ sit ꝙ vid' victori odẽnat in expenť.videť ꝙ iure antiq vt.l.q̃ solidũ.H.etiã.de.legl.ij.ff. Doc.determinãt ꝙ de iure nouo.p.l.ꝓperandũ.C.de iudi.et p.H.istũ. Preterea de iure spãli erat introductũ in clericis. ꝙ eis fieret odẽnatio in expenť.vt.l.oĩes.C.de epis.et cle. g' in otrariũ é ius omũe.vt.l.constitutõnib'.ff.ad municipal.et sic determinãt doc.in.l.ꝓperandũ.C.de iudi. Secdo q̃rit.nũq̃d inuisticie vid' victori odẽnet in expenť.glo.hic pulcerrime distiguit.vtr habuit iustã cãz litigãdi vel nõ.ꝑmo casu nõ odemnet.als sic Doc.vltramõtani reprobãt gl.dñtes ꝙ sp vid' victori in expẽs odẽnat.qz q̃ nõ ꝓbat temerari' vr vt ipi scripserũt in auť.gñaliť C.de epi.et cle.et in.l.i.C.de aduo.di.iud. d.Ja.bu.simpliť sequit glo.p.ll.q̃s gl.allat Nõ ob.l.ꝓperãdum.H.finauté altrutra.vbi inuistincte dicit ꝙ vid' victori odemnet in expensis.quia illa generalitas debet limitari ꝑm hanc determinationem.quod probatur.condemnatio expensaꝝ succedit in locum odẽnatõis que fiebat in decia pte litis.vt hic patz ꝫ olim nõ odemnabatur

quis in decima parte litis nisi temere liti/
gasset.ergo nec hodie in expenſ.quia actio
surrogata sapit naturā ei⁹ in cuius locuz
est surrogata.vt.l.si eū.§. qui iniuriaꝝ.ff.si
q̄s cau. Judx ergo ſm dcm.d.Ja.bu.habe
bit videre quo animo fuerit motus litiga
tor.etsi eū viderit malo animo motū ad li/
tigandū ꝺemnabit eū in expenſ.alꝰ non
et p hoc infert ipē q̄ iuramentū calumnie
excusat a ꝺemnatione expeñ.qꝺ sic ꝓbat
Juramentū calūnie est introductuz ad ca/
lūniam refrenādaz.vñ cū quis iurauit de
calūnia.omnino ab expensis debet excusa
ri que veniūt ratione calūnie.naz sublata
est talis p̄sumptio p iuramētuz calūnie.cū
nemo presumaꝭ ꝯiurare.vl imemor sue sa
lutis.vt in.l.fi.C.ad.l.iul.rep. naz iuramē
tuz calūnie exigit q̄ quis sit rōnabiliꝭ mo/
tus ad litigandum alioq̄n si otrariū dicere
mus q̄ q̄s q̄modocūq̄ credere possit se iu/
stam causaz habere.tūc minor posset de ca
lūnia iurare.quod est otra .l.ij.C. de iura.
ca.vbi minor qui nō pōt discernē bñ vtrū
iustaz vel iniustā cāz litigādi habeat. non
iurat de calūnia.§ curator ei⁹.et sic patz q̄
sacramentū calūnie excusat a p̄sumpta ca
lūnia.et p ꝺsequēs multo magis a dolo.a
quo excusat siue iustis siue iniustis ratio/
nibus credat iustaz cāz habere.vt.l.igit.ff
de lib.cā.et.l.p̄ses.C.ad.l.fla.de plag.doc.
vt Pe.et Cy.sequēdo eū.et etiā.d.bar.ar/
guūt p ista opi. p̄mo sic. nō ꝓbat hoc eē q̄
ab hoc otingit abesse.vt.l.neq̄ natales.C.
de ꝓbac.g° nō sequit q̄s succubuit g° ma
laz cāz habuit.cū multos viderim⁹ sub iu
sto clipeo perisse.et fouentes iustaz causaz
succūbere ꝓpter dubiū litis euētuz.vt.l.iij
in fi.ff.de peculio. Preterea ẜ tz gl.in auē.
de iudi.§.oportet. Deinde p̄fati doct.de
cernāt otrariū hoc mō dicētes.aut nos q̄
rim⁹ de expenſ que veniūt rōne otumacie
et ab illis nullus excusat alieno pretextu
ſm omnes vt.l.sancim⁹.C.de iud.et.l.qui
crimē.C.qui acc.nō po. Aut nos loq̄mur
de expeñ.que veniūt rōne temeritat.et ab
istis nō excusat sacramentū calūnie. qz fa
teor q̄ sacramentū calūnie excusat a calu/
mnia p̄sumpta.ẜ a temeritate nunq̄. Naz
aliud est temeritas et aliud est calūnia.vt
l.i.§.i.et ibi est ter.ff.ad turpil. Preterea p̄
sūptio tollit presūptionez.vt.l.diuus.ff.de
in inte.resti.vñ lz q̄s a p̄sumpta calumnia
excuset dū iurat. tñ p ſniaz quā otra se re/

portat inducit otraria p̄sumptio que tol/
lit p̄mā. Nec miret q̄s si victoria facit quē
temere litigasse p̄sumi.nō aūt calūniatum
esse.nā temeritas obstitit circa intrinseca ſm
p̄fatum pe. Calūnia vero circa extrinseca
et facilius p̄sumit q̄ calūniat q̄s circa ea
que sūt intrinseca.q̄ ea que sūt extrinseca
ſm q̄ nō. Jnno.in.c.sup̄ his.extra de accu
Nec ob.ratio.d.Jac.qz ꝺcluderet si expen/
se venirēt ꝓpter calūniā.sed si veniūt ꝓp
ter temeritatē tūc sec⁹ vt supius dixi. Preterea
possibile est q̄ tpe iur̄ non calūniat sed po/
stea. Et ideo ſm doc.p̄fatos sic distingue
dū querit vtr q̄s in expenſ veniat ꝺemnā
dus.aut ostat quē calūniatū fuisse. aut li/
quet opposituz.aut est dubiū.p̄mo casu cō/
demnat.z° nō.ſm omnes cōiter.qz in īcer
tis non certis locus est dicturis.vt.l.otti/
nuus.§.cum ita.ff.de ẜbo.ob.Tertio cum
est dubiū dicebat Ja.bu.vt.ſ.dixi.q̄ sacra
mentū calūnie excusabat. Tu vero dic ſm
doc.p̄fatos q̄ succūbens in casu dubio vi
deat temere litigasse nec ob. q̄ sub iusto cli/
peo multi plerīq̄ ꝓcierunt qz regulariter a
quasi sp fouēs bonam cāz obtinet in ea.et
debem⁹ ostiderare q̄ regulariter otingit. nō
aūt illud qꝺ casualiter.l.nā ad ea.ff.de legib⁹
Ulteri⁹ q̄ro.nūq̄d in cā criali victus victo
ri ꝺemnet in expenſ.videt q̄ sic.qz est glo
i.l.qui crimē.C.qui accu.nō pos.d.Ja bu.
determinat otrariū potissime p duas rōnes.
qz ꝺēnatio expensaꝝ successit in locū ꝺe
mnationis que olim fiebat in decima pte
litis vt hic ptz.ẜ siq̄s intueat bñ istuz tex.
nulla fit mētio de cā criali ẜ ciuili g° cōde
mnatio expensaꝝ que in locū dicte decime
successit nō vēdicat sibi locū in criali.sicut
nec dicta decia.ar.dicti.§.q̄ iuriaꝝ. Preterea eo casu hñt locū leges int̄pretantes
quo hñt leges int̄pretate.vt in auē.de fil.
añ dota.inst̄o.nat.§.fi. ẜ lex loquens de
decia litl.nō hz locū in criali.q̄ est lex inter
pretata.g° nec ꝺēnatio expensaꝝ q̄ est int̄
pretās. Preterea ciuilis et crialis nō p̄ñt
fil̄ intētari.vt.l.introduz.ff.de pub.iud.sed in
cā criali temere litigās punit fil̄itudie sup
plicij.vt.ſ.de iniurl.§.pena āt.et.l.fi.C.de
ap.q̄ pena est crialis.g° nō pōt puniri ī ex
penſ.q̄ est ciuilis qz sic intētaret ciuilis et
crialis.qꝺ eē nō pōt.doc.alij vt recitat Cy
in.d.l.q̄ crimē.et.d.Bar.in.l.i.§.i.ff.ad tur
pil.determinat otrariū.q̄ etiam in crimīa/
li causa ꝺemnet vid⁹ in expenſ. qz videt

casus cū his que notāt canoniste in.c. ca/
lūniaz.eē de penis. Facit ad idē id qđ nō.
Jnno.in.c.cū oportz.eē de accu. in glo.ma
gna.nec ob.q̄ ciuilis ꝛ crialis nō pñt inté
tari.hoc verū p̄ncipalr ꝫ ꝺsecutie ſic.vt vr
casus in.l.intꝺuz.§.qui furé.ff. de furtl.
Preterea expése veniūt rōe temeritatis vt
supi⁹ ꝺixi.q̄ pōt ita ꝺmitti in criali ſic in ci
uili g⁹ ꝛc.glo.tñ in.l.q̄ crimē.nihil fac̄.qz lo
quit in expés q̄ veniūt rōe ꝺtumacie de q̄/
bus null⁹ ꝺubitat. ¶ Ultio.qz.l.p̄eranꝺ
punit iudicé negligenté ꝺoēnare victuz in
expenſ.Quero vtr iuder ꝺoēnare debeat
pte nō petēte. Dic q̄ nō fm Ty. in dicta.l.
p̄erandū. ꝛ Dy.in.l.iiij.§.hoc aūt.ff.de dā
infec.qz iuder nunq̄ intꝺponit officiū in cā
ciuili nisi petat.marie in his q̄ priuatā vti
litatē ꝺtinét ꝛ nō respiciūt ad⁹pios vt scri
bit in dicto.§.hoc ât. Pōt tñ iuder si vult
fm p̄ꝺictos.si nō fac̄ nō tenet.vide glo.nō.
in.l.fi.de rescrip.et ibi doc.et iō bō practica
ē quā sp tene mēti q̄ in libello in exceptio/
nibus et replicationib⁹ sp petas partē cō
demnari in expenſ.qz tūc si iuꝺr omitteret
ꝺoēnationē expensaꝝ.tenebit parti lese.

Ex quibus dā Condēnat⁹ vel
paciscēs in acti/
one furti.vi bonoꝝ raptoꝝ.et iniuriaꝝ.et
de dolo. Jtē ꝺdemnat⁹ in actiōe p̄ socio.tu
tele.mādati.depositi direct.ē infamis.h.ꝺ.

Dim ât actionū Citatio
iudicij p̄a
ps censet cui⁹ respectu etiam sit p̄mutatio
nā fili⁹ vel libert⁹ sine venia petita et obtē
ta parētez vel patronū seu liberos eorūdē
in ius vocās.q̄nquaginta sol.pena punie
tur.h.ꝺ.vsq̄ ad fi.ti. Baldus.

De officio iudicis

Sl̄ Interest h.ꝺ. Juder iu
dicare debz fm
ius scriptū vl̄ ꝺsuetuꝺinariū. vt si
rite velit snīaz ferre.naturam intueri debz
p̄posite actionis fm quā eius snīa movere
Gz si in rem tur.hoc dicit.
Juder in actione
reali reū ad restōnez rei cū fructib⁹ ꝺoēnat
in qua statim fiet executō. nisi reus tūc fa
cultatē rei restituende nō habeat.quo cāu
prestito fideiusſoze de re restituēda dilatio
intra quā restitutio fieri debeat ꝛbuit.h.ꝺ.

Si hereditas In vniuersa/
li iudicio. Ju/
der reū ad restōnez fructuū ꝺoemnat et in
singulāi.ꝛ re⁹ de p̄cipiēdis tenet in vtroq̄
iudicio si male fidei fuerit ꝫ bone fidei de
ꝺsūptis nō tenet nisi post litē inchoatā. nā
tūc de p̄ceptis et p̄cipiendis a dicto tpe in
postex tenebit.hoc dicit.

Ad exhibendū Reus nō
exhibens
rē que iudicio cepto extitit vsucapta acto/
ri.p eo q̄ morā in exhibēdo ꝺmisit ꝺoēna
bitur.in qua actione ad exhibēdū veniūt
fruct⁹ p̄cepti post litē. ꝺtl. et reo nō habenti
facultatē rem p̄ncipr exhibendi tps inter
quod exhibeat statuit.qui si ꝺtumax fuēit
in exhibendo actori in q̄truz in litē iurabit

Si familie (ꝺdemnabit.h.ꝺ.
Juder in iudicio fa/
milie hēciscūde et cōi ꝺiuiꝺūdo.cū sūt plu/
res res cōmunes singulas singulis abiu
dicat.etsi vni abiudicata p̄ualeat alteri.il
le cui abiudicata est in eo pluri. alteri ꝺoē
nabit in certa quātitate pecūie.etsi vn⁹ co
heredū ex re hereditaria fruct⁹ p̄cepit siue
male ꝫsat⁹ fuerit in eadē.eo noīe ꝺoēnabit
coheredi.etsi res vnica ꝺiuiꝺēda fuerit q̄
diuisionē ꝺmodā nō recipiat. vni abiudi/
cabit q̄ in quātitate pecūie parti socij equi

Si cōfiniū ualēti ꝺoēnabit.h.ꝺ.
Jn iudicio finium re
gūdoꝝ. Juder de fūdo vni⁹ alteri adiudi/
cat.si sibi vr expedire p ꝺfiniū meliore limi
tatōe fiēda.eūq̄ cui de fūdo alteri⁹ adiudi
cat eidē in q̄titate eq̄ualēti ꝺoēnat.et si q̄
malicioſe reperit p aliq̄ circa ꝺfinia gestū
ēē.ei⁹ noīe ꝺoēnatiōz fac̄.et adiudicatō iu
dic.dñiū trāsfert.h.ꝺ.vsz ad fi ti. Jn gl.nō
ex snia q̄ ē nōbil⁹ ꝛ aurea.ad fi.ipi⁹. ¶ Dic.ꝺ.
Ja.bu.in.l.iij quā gl.alsat de publi.dēmi
nāt ꝺtra istā gl.et ¶ De.in.l.i.C.cō.iuri.iud.
sil⁹ dēmiat ꝺtra hāc gl. Cōtrāria gl.ē i.l.ex
ceptio.ff.de excep.rei iudi.quā dēmiatiōz
p̄bāt p.l.iij.§.subtili⁹.ff.de ꝺdi.ob cāz. Prete
rea dicūt ipi.iuder nō habuit aīm trāsferē
di dñiū.ꝫ solūmō declarādi.vt.l.sicuti.§.ꝫ
si q̄rit.ff.si ser.vē. Sz dic q̄ gl.optīe locuta
est.et R⁹ ad.§.subtili⁹ put gl.rūdet.et dic es
se casū dēmiatū h⁹ gl.p auctez rei iudica/
te.et p hac gl.est ca⁹ in.l.statu.libi.§.i.ff.de
sta.li.et glo.ꝺtraria nō dic̄ vez fm q̄ scri/
pſit.ꝺ.Bar.pleniſſime in.l.pōp.§ fi iussu.ff
de adqui.pos. Baldus.

De publicis iudicijs

PUblica Iudicia ex delictis publicis descendentia in multis ab actionib⁹ de quibus dictum est differunt. que ideo publica dicta sunt. qz vnicuiqz de populo ipoz persecutō datur. ℏ. d. vsqz ad. ℌ. publicoz ¶ Super glo. sed qualit formak. Quero aliqs qōes. et ꝑmo qz dr̄ hic ꝙ debet apponi locus an debeat apponi locus loci vt dicak in tali domo et in sala talis domus Videk ꝙ sic quia aliud est dom⁹ aliud ē sala. vt. l. i. ℌ. eodem aūt tecto. ff. ad fill. Sed. dic ꝙ aut delictū est punibile vniformiter in quacunqz parte dom⁹. et tūc sufficit dicere in tali domo. et ita intelligit. l. libellorū. ff. de accu. que dicit domo illa. Aut delictū nō est vniformiter punibile in quocūqz loco. ℵ. gra statutū dic quicūqz intrauerit salam secūdaz palacij puniak in. x. tunc deberet poni locus loci. s. sala illa. alꝫ non ꝙ cederet accusatio. argu. l. de pupillo. ℌ. qui nup. ff. de oper. no. nū. et ibi hoc notāt doc. et debebit loc⁹ maleficij designari et confinari. qz aliqn vidi aliquos errare qui latrāt q ofināt vnū de ofinib⁹ dicentes ℏ mō et predicta omissa fuerūt in tali loco. puta via vel strata posita in tali ciuitate iuxta domū talis et addi debet iux domū alterius talis. ¶ Sed quero q̄daz fuit ꝑcussus in vno loco. deinde postea cū ambulasz ꝑ spaciū ex ꝑcussione mortuus est in alio. q̄rit quis locus debeat ofināi cū occidens accusak. an locus ꝑcussiōis an locus vbi mortuus est. Dic ꝙ locꝰ vulnez qr ibi dr̄ mortuus vbi fuit vulneratus. vt l. ait lex. ff. ad. l. acqui. et. l. i. ℌ. ex incendio. ff. de incēdru. q nauf. q tutū est siqs vellet sine scrupulo ꝑcedere vtrūqz locū apponi ꝛc̄. ¶ Sed q̄ro aliqs existēs in platea vbi maleficia plꝰ puniunt ſm formā statuti. ꝑcussit aliquez extra plateā. querit de duob⁹. ꝑmo q̄s locꝰ apponet in accusatōne. zº an puniak in plꝰ qz si omiserit maleficiū in platea. an in minus qz si omiserit extra plateaz ¶ Re. et Cy. sequēdo eū in. l. i. C. vbi de cri. agi opor. dicūt ꝙ inspicit locus vbi erat ꝑcutiens. per ea que nō. in dicta. l. i. nā maleficiū debz inspici respectu delinquētis. ar. l. i. C. de siccariis. d. Bar. distinguit qūo statutū loquak nam aut verba sunt ocepta in psoná iniuriantis hoc modo. siquis sagittauerit vel lāzauerit. q tunc quia inspicitur actus iniuriantis fit vera opi. pe. Si vero statutuz ocernit actum illatum in personaz offensi vputa quia dicat si quis percusserit aliqꝫ q tunc debet inspici locus vbi percussiōes facte sunt ſm ꝙ ipse scripsit in. l. libellorum ff. de accus. ¶ Sed pone statuto cauet ꝙ si quis miserit gentem contra aliquod commune puniak in tm̄. pone ꝙ aliquis gentē fecit et misit per varia loca. quero quis locus ofinabit vtrum locus ad quem misse sunt. vel locus per quem iter fecerunt. vel locus in quem primitus congregate fuerunt. Dic ꝙ confinabitur locus delicti cōsūmati videlz ad quē misse sūt. quia in talibus que habent causam successiuam inspicimus locum et tempus consūmati delicti. ar. l. semper. ℌ. annus dies. ff. quod vi aut clam. ¶ Sed quero Volo accusare aliquem qui occupauit castrum. quis locus confinabitur. Dic ꝙ quādo delictū non respicit certum locum confinabit castrum totum vel ciuitas tota vbi omittit. et sic erit in ꝓposito. quia. l. libelloz loquit in maleficio quod respicit totam partez ciuitatis vel castri. q ideo non vendicat sibi locuz in casu nro et ſi. ¶ Ex q̄ro q̄d in maleficijs negatis. pōeꝙ statuto cauet. ꝙ sin vicus qui nō denunciauerit puniak in. x. quis locus ponet in accusatione. Dy. reperit osuluisse ꝙ nullus locus poni debeat in accusatione. qz lex que introduxit locuz debere apponi. loquit in maleficijs affirmatiuis et que consistunt in faciendo. ergo non vendicat sibi locuz in alijs. Preterea negare et priuare non presupponunt locum quia sunt non ens. ergo locus non debet. imo non potest apponi in eis. Soto. ſm dām Bar. ꝙ omnis priuatio presupponit habitum in potentia. vt. l. x. ff. de verbo. obli. Nec cognoscitur priuatio nisi per respectū ad habitum. vnde maleficia negatiua presupponūt aliquem habitum in potentia. Aut ergo ille habitus debebat fieri in certo loco. et negligentia videtur in eodem loco cōmissa. et ideo ille locus confinabitur. exemplum in ꝓposito Sindicus non denuncians punitur. non denunciare quod est priuatio presupponit denunciare. que denunciatio est facienda in palatio. ergo locus ille debet confinari. Nā qui non facit. facit aduersus ea ad que facere tenetur. vt. l. qui non facit. ff. de re. iur. seu si habitus non presupponat locum certum. tunc eius priuatio non deberet certo

loco limitari et procedet opi. Dy. Ea que superius dixi q locus debet latrari vt certus sit. procedunt nisi locus de se sit certus et notus. adeo q dubitatōez non reciperet sicuti palatiuz ptātis. ecclesia maioz. et si. vt. l. i. ff. de dote prelegl. facit qd. S. dixi de legl. §. siqs in noie. ¶ Quia in ista gl. dr q debet apponi annꝰ. quero nōne tota die erramus. qz annus in eis nō certificatur Rº dic q annꝰ z dies certificanť p notariū qui accusatōnē scribit. qui in pncipio quaterni ponit annū. z ille intelligiť repetitus in toto quatno postea in fine accusatiōis ponit diē pductiōis. et q dr hic q dz poni dies pducti libelli. nō dies maleficij omissi est ver si maleficiū est vniformiter punibile quocūq die. si vo diformiter puniret vno die magis q alio. vt in. l. mūicipali ciuitl. terza p quā omittens maleficiū etiā die sabbati puniť in duplū. tūc dies maleficij debet apponi. ar. l. eū actū. ff. de negl. gestl. et in cle. vlt. extra de rescrip. ¶ Item verū est q non debet apponi de necessitate dies cōmissi maleficij. sed ad petitionez accusati si ipe velit. declarari dz dies maleficij omissi p accusatorez vt salue essent defensiones sue. forte vellet pbare se alibi fuisse illa die iudex tūc ad petitionē ptis hoc faceret declarari lz et eo casu ps. diē non teneť pbare. qz. l. libelloz nō astringit accusatorē ad pbationē vel institutionem diei. et tlis declaratō solūmodo fit ad omodū rei. hec determinatio pbať per ea que scribunť in. l. is qui reus. ff. de pub. iudi. ¶ Pone q sūt due ciuitates vel duo castra sinonima vel eiusdem nominis et accusatoz dicit. et pdicta omissa fuerūt in tali ciuitate nūqd suffi cit. ¶ Dic q aut ille ciuitates ambe sūt sub iurisdictione illius iudicis. et tunc accusatio est dubia. et accusatoz potest declarare libellū suū dubiū. vt. ff. de iudi. l. siquis intentione ambigua. aut vna tantūmodo ē de iurisdictione. et de illa videť sensisse. ar. l. que dicio. §. i. ff. de odi. et demon. naz vider velle facere actum q valeat magis q faciat vt nō valeat. vt. l. quocl. ff. de re. du.

¶ Ulterius quero. aliquis de mēse marcij presenti accusauit aliquē. in accusatiōe dixit q predicta fuerūt cōmissa de anno p/senti et mense nouembri preterito. modo queriť nunqd iste libellus procedat. et dubiū est quia annꝰ incipit de mēse ianuarij. quō ergo maleficiū est cōmissū de mēse nouembri cū sumꝰ tm̄modo de mense marcij. dns Ja. bu. S. de act. in pn. tangit hanc. q. et dicit q annꝰ dni in se. cccl. v. dies habet vt in. l. cū herede. in §. stichū. ff. de sta. liba. aut ergo intelligemus de anno naturali qui constat ex dictis diebus. et accusatio pcedit sine dubio. quia a die cōmissi maleficij vsq ad diem porrecte accusationis nō currit annꝰ. et de isto videť intellexisse accusator. ¶ Quidaz est annꝰ artificialis et iste inchoať bono modo de mense Januarij coiter. et de isto non intellexit accusator ne videať ipossibile dedurisse in accusatione sua. d. Bart. dicit q iste libellus nō pōt sustineri. nam sic. S. dictū est annꝰ accusationis referť ad annū quē subscripsit notariꝰ in pn. libri. § in pncipio libri subscripsit notariꝰ annū qui inchoabať vniformiter videlz in mense Januarij. ergo ad illū faciendа est relatio. § relatione facta ad illum impossibile est dedictū in accusationez. ergo ipa nō pcedit vt supius est expressū. qd scripsit Bar. in. l. libelloz ꝛc.

Publicoz Judicioruz publicoz. quedaz sunt capitalia. q̄dam non capitalia. Capitalia discernunť p q̄tuor. vl qz p ea vita adimiť vel aque vl igni inferiť. vel p q̄ q̄s deporťať vel in metallū dānať. Cetera vo nō capitalia dicūť qz infamie z pecuniarij dānt

Publica (penam inferūt. h. d. Crimē lese maiestatis est publicū. et in duobꝰ casibꝰ morte nō extinguiť. § defūcti memoria dānať. h. d.

Lex iulia Ex lege iul. de adulterijs in oibꝰ suis capitibꝰ est delictū publicū. cuiꝰ pena alr honestiores. alr humiliores puniunť.

Jté lex coz. Hoiem telo. i. cū q. cūq qd manu mittiť occidēs. vel ipm cā occidēdi cū telo pse quēs. lex cornel. de siccarijs punit. q lege silr castigať veneficus vl arte magica hoiem occidēs vl mala medicamēta publice vendēs. Mirāť aliq de p̄tica q fit circa homicidia cū h̄ ter. dicat q pariť punit de siccarijs ābulās cū telo cā occidēdi z occidens quo ē dictū q lex mūicipal pūiat hoicidaꝰ pena capitali. cū ea pena nō puniť inseqns cā occidēdi. spe. i ti. de accu. §. i. §. qd si p°. diē q. l. caueť q dsuetudie nō hr̄. h qd hic iste §. dicť. qd est ridiculosū dicere. § Ja. de are dicebat q inseqns aliquē cū telo nō debz puniri de homicidio. qz in maleficijs consideranť eventꝰ. vt. l. aut facta. §. euētus. ff. de

penis.licz.l.cornelia.de sicc̃arijs.puniat̃ te lo insequens aliquẽ causa occidẽdi. Ita/ tutũ vero cum dicit nõ occidẽs. nõ punia tur in tm̃i.ꝺ ſi erat effectũ et euentũ.ꝺ.bar. in.l i.ff. de ſicc̃arijs. dicit q̃ leges munici/ pales loquũtur p ꝟba que actũ pfectũ de/ notãt vt ſiq̃s occiderit vel homicidiũ omi serit.nã nõ verificanꝺ in vulnerãte vl̃ inſe quẽte causa occidendi.ſicut eſt viuere in.l acq̃lia que occidẽtez p̃° capite punit.vt.ſ ad.l.acqui.ℌ.i.§ ſi vulneraret animo occidẽ di. nõ puniret̃ ex illo capite vt eodẽ titulo

Alia deinde Lex pompeia de pãracidijs qua cauet̃ vt homicidiũ inꝺ certas ꝺiũctas pſo nas omiſſum ſingulari pena plectatur eſt publici iudicij. et delictum omittens in ſe. plus punit̃ q̃ omittẽs in alium.ℌ.ꝺ.

Item lex coꝛ. Publici iudi cij crimẽ.l.coꝛ de falſis cenſet̃.q̃ qui teſtamentũ vl̃ aliuꝺ publicũ inſtrumentũ falſum. cũ ſcripſerit. ſignauerit.recitauerit.vel ſubiecerit.vel ſi gnum aduleriniũ doloſe ſculpſerit.ſi ſeruꝰ eſt vltimo ſupplicio ꝺamnabit̃.liber homo ꝺeꝑtabitur.ℌ.ꝺ.

Item lex iulia Vim omit/ tẽs cũ armis alr̃ q̃ ꝟginẽ rapiẽꝺo.ꝺeꝑtabit̃. ſi ſine ar/ mis.publicata tertia parte bonoꝝ.pena mulctabit̃.ſi per vim ſanctimonialẽ vel vir ginẽ rapiẽs.ſeu eiꝺem preſtãs opem.pena capitis puniat̃.que delicta leg. iulia ꝺe vi publica.puniꝺa iuꝺicant̃.hoc ꝺicit.

Lex iulia Publicã.ſacram vel religioſam rem furto ſubtrahens. et talibus vel miniſterium ſeu opem preſtans.l. iulia peculatus que publici eſt iudicij.capite punieꝺ. Aliter ꝺo delictũ omittẽs ꝺeꝑtabitur.hoc ꝺicit.

Eſt et inter L.flauia ꝺe plagi arijs que q̃ñq̃ pe nam capitis q̃ñq̃ leuioꝛez irrogat. Item.l. iulia.de ambitu.de annona.et de reſiduis que in ꝺiuerſis caſib⁹ locũ habẽt et ꝺiuer ſas penas alr̃ inquam q̃ mortis inferũt et delicta ex eis punibilia publice vinꝺicã tur.ℌ.ꝺ.vſq̃ ad finem tituli et etiã libri. Bal.legl.ꝺoct.rẽ Deo gratias.

Lectura. Bal. vtriuſq̃ iuris inꝓtis ſub tiliſſimi circa quattuoꝛ libꝛos Inſtitutio/ num Juſtiniani imꝑatoꝛis ꝺiuiſſimi. bre/ uis quiꝺẽ et rara. ſeꝺ ſubtilis et vtilis. mꝝ tarũ ſingulariũ queſtionũ ac ꝺubioꝝ quo tiꝺie practicantib⁹ occurentiũ ſolutiones perſtringens. aꝺ totiuſq̃ ciuilis ſcientie in/ telligentiaz plurimũ cõꝺucens. maximis laboꝛibus correcta ꝺiligẽterq̃ impreſſa ꝑ me Johannẽ Koelhoff ꝺe Lubeck Coloñ ciuem feliciter finit. Anno.i8ΛΛ

Factum sic se habet

Hendivit ⁊ tradivit certas possessiões. P. certo pcio multo minori Justo. in qua q̃dez venditione iteruenit iudicis pñtia ⁊ auctoritas. ac eẽ pñtia et ꝺsens' duoꝝ ꝓximioꝝ parẽtũ dicti A. vẽditoris. Insup in ipsa venditiõe iteruenerũt renũtiatiões debite et fieri solite ꝑ huiusmõi venditores. Post q̃ in ipa venditiõe idem A. iurauit corporalit tactis scripturis. se non vi non dolo nec metu coactũ ad hec fuisse sed sua sponte. et hec õnia i ipsa venditiõe otenta vera esse et rata grata et firma habere et tenere de cetero ⁊ attendere et obseruare in totum et contra ñ facere dicere vel venire vllo mõ directe nec indirecte tacite ñec expresse. aliqua ratione vel causa de iure nec de facto ꝛc. Deinde p' oĩa predicta ipse domin' iudex de volũtate ipsoꝝ otrahentiuꝝ et ad iporum petitionẽ condẽnando dictum A. ad predicta õnia et singula. precepit dicto A. pñti et spõte suscipienti quaten' attendat et obseruet dicto P. predicta omnia et singula in totũ et volens mandare ipse iudex ⁊ mandãdo dictam eius sñiam executiõi dedit dicto. p. plenaꝝ possessiõem ꝛc. Renunciañ. ipso A. uersus dictuꝝ. P. Juridicendi nullã ipaꝝ sententiam tanq̃ latam super re ò futuro et re incerta ꝛc.

Post que oĩa idem. P. emptor eundem A. Jnuestiuit ad fictum de ipsis ꝓprietatibus emptis in ꝑpetuum. quo tempe pendente transactis certis annis ipse A. ĩ manibus dicti P. dictas ꝓprietates renũtiauit. Deinde adhuc ipse dictus P. dicto A. reiterato petenti reiuestiuit easdem ꝓprietates. simul cum certis aliis. aliũde questis quas ꝓprietates idem A. certo tempe retinuit. Tandem adhuc eas remisit. vnꝺ ipe P. easdem ꝓprietates alij colendas locauit et sic steterũt vsq̃ ad mortẽ ipsi' P.

Veniens itaq̃ ad mortem ipse P. suã condidit solenne testm̃. in quo quidez plima varia et diuersa legata fecit pijs locis et personis. et inter alia ordinauit et dotauit duas capellas in ecclesia maiori papien̄. ac construi mandauit vnũ hospitale et vnam capellaꝝ in ipo hospitali in ipsa ciuitate. que oĩa deo duce optatam finem asse cuta sunt. Cui quidẽ Capelle pro eius dote devit et legauit ipe P. testõr supscriptas ꝓprietates per eum vt premittitur emptas a dicto A. tali ꝺditione adiecta q̃ quotiẽs/cũq̃ dictus A. daret dicte capelle siue alteri noie ei' libras tot q̃ eo casu dictus capellan' deberet ipsi A. facere retrouendicl. de dictis ꝓprietatib'. et ipsum precium cõuertere in alia predia ad vtilitatem dicte capelle. et vlteri' q̃ ipse capellanus nõ posset aliquid ĩmittere dicto A. de supscripta summa in retrouenditiõe fienda.

Contingit q̃ mortuo P. iam xiij. annis et tam per ipsuꝝ P. tempe eius vite q̃ per habentes causam ab eo. post eius mortez tentis et possessis ipsis ꝓprietatib' pacifice. spatio annorum. xxtiij. vel circa. Idem A. contra ipsum capellanũ et alios detinẽtes ipsas ꝓprietates. noie dicte capelle egit rei vendicatiõe. petendo declarari ipsas ꝓprietates fore suas et sibi restitui. Allegãdo dictum otractum venditiõis per euꝝ facte de ipsis ꝓprietatibus. fuisse et eẽ fictatũ

Ad quam quidẽ simulatiõem probãdã Simulatio
indurit duos testes quoꝝ vnus est ipius A. cognatus qui dicit et deponit. q̃ dum ipse testis esset in atrio sancti Siri. vidit dictum P. et A. iuicem contendere verbis ĩ quibus verbis dixit ipse P. q̃ habere debebat super ipsis ꝓpietatibus et alijs de causis circa libras. iij. q̃ A. hec ifficiebatur et tunc ipse P. aliquantulũ turbatus rñdit ipsi A. si deberis mihi flor. tot ego faciam tibi retrouendicl. de dictis ꝓprietatib' et de omni et toto eo qꝺ mihi dare dẽs ꝛc.

Secꝺus autem testis dicit q̃ dum P. et A. essent in loco pdicto audiuit dictum A. dicentem dicto P. quare non dimittis possessiones meas q̃ paratus sum tibi soluere. qui P. rndit q̃ paratus erat facere eidem retrouenditiõez de oĩbus illis terris quas habuerat a dicto A. Deinde pmisit ipsi A. stipulanti vt quãdocũq̃ dictus A. daret tot flor. q̃ ipse P. retrouenderet ipas ꝓprietates et faceret eidem Confessionem et liberatiõem de omni ⁊ toto eo. quod ab eo habere debebat.

Ex pmissis q̃ritur an dcũs otract' venditiõis ꝓbat' sit fictatus. ⁊ p pte dci A. allegat q̃ sic tã p testes pocõs. q̃ p ẏba dci

97

P. prolata in eius testamento. q̃ etiam ex paruitate precij

In contrariū p̃ pte dicti capellani allegat̃ q̃ ipse ꝯractus verus remanet. p̃mo rõne tante solẽnitatis que interuenit in ipa vẽ ditione. scõo rõne sm̃ie late super ipso ꝯra ctu. tertio ratione iuramenti quia iurauit vera esse et alijs q̃ ex facti narrac̃. colligi possunt

Nec ob. q̃ de testib⁹ dicit̃ q̃ sũt singulares imo ꝯrarij Item illa promissio si que fuit Interuenit post contractuz vendicationis per vij. annos.

Item q̃ dictus P. semp fuit homo dei tã in morte q̃z in vita. bone fame nunq̃z solit⁹ fenerari nec solitus facere contractus illici tos et ita probatum per testes.

In cristi noie amẽ Proponitur q̃ celebra tus fuit quidaz contractus in forma ven ditionis. et iuratum in contractu q̃ conté ta in eo vera essent. Mortuo autem empto re. venditor agit rei vendicatione dicens rem esse suam. et contractuz fuisse simlatũ ad quod probandum inducitur testamen/ tũ emptoris. In quo reliquit cuidaz capel le dictam rem. cũ hoc onere q̃ quotiẽscũq̃ capellanus a dicto venditore. haberet tan tam pecunie q̃titatem. deberet eidez retro facere venditionẽ. Item producũtur duo testes quorum vnus in effectu. dicit q̃ di/ ctus emptor presente dicto venditore. dixit q̃ super dicta proprietate debebat habere tot lib. Et q̃ si redẽt sibi faceret Instrum̃ tum reuẽditionis. Alius testis dicit q̃ au diuit quando dictus qui in dicto instrum̃ to dicitur emisse nomie. A. dixit q̃ erat pa ratus facere retrouenditionem de omni/ bus illis terris quas habuerat a dicto no mine P. Et ita idẽ stipulanti promisit q̃i/ cunq̃ dictus A. daret tot florenos q̃ ipse reuenderet ipsas proprietates et faceret eidem confessionem et liberatiõem de õni eo quod ab eo habere debebat. modo que ritur an ex predictis sit probatus contra/ ctus simlatus et pignoraticius presumat̃ Et ad euidentiam est premittendum q̃ ex instrumento tres presumptiones oriuntur scilicet q̃ sit verum. q̃ sit solenne. Et q̃ sit o scriptum de mandato contrahencium. pri muz probatur C. de probat. l. cum precib⁹ Scõm probatur in. l. scienduz cum sua ma/ teria de verbo. ob. Tertium probatur per ea que nõ. in auẽ. de tabell. §. nos vero. al incipit nos autem

Modo iste tres presumptiones recipiunt o trarias probationes Nam cõtra hanc pri mam presumptionem admittunt̃ testes re probatorij de veritate tam directe vt si te/ stes descripti dicunt scriptãz non fuisse ve ram. q̃z indirecte vt quia probãt aliquid im possibile cum illo instrumento vt. C. de cõ trahen. et cõmitt. stipu. l. optimam. Item ꝯ probatio filationis satis est probatio con tra vim instrumenti indirecte. non tamen proprie est probatio contra instrumentum quia alia est veritas que respicit mentem contrahentium qui seorsum ab instrumẽ to aliud conuenerant. Nam tabellio non potest scribere nisi eo modo quo rogatur scribere. Unde non recte dicitur istud in strumentum est simulatio nec recte dicitur iste contractus est simulatus Sed debz di ci iste pretensus contractus est simulatus seu confictus vt. C. plus valere q̃ agitur l. emptionem. Interdum non infringun tur vires instrumenti Sed attenuantur ꝯ tunc proprie non dicitur contractus simu latus Sed minus operans vt quia proba tur actum inter partes q̃ sint acta q̃ inter rogatio et responsio haberent vim nuoi pacti. vt. ff. de pactis. l. iure gentium. §. q̃ re. Contra tertiam presumptionem. q̃i probatur q̃ instrumentuz non est conscri ptũ de mandato partiuz. Modo veniam⁹ ad propositum. et dico q̃ ille qui vult pro bare simulationem. siquidem est iuramen tum appositum scilicet q̃ iuratum est vera esse non potest probari contrariuz. nisi pri mo absoluatur a iuramẽto. Et forte ꝑm le/ gistas cum hoc iuramentum sit conuenti onale standum est ei. nisi sit appositum in fraudem legis. vel inducat dispendiuz sa lutis eterne vt quia in fraudem vsurarũ vt. ff. de iureiurando. l. iusiurandum quod ex conuentione. vnde ille qui petit absolu tionem ab isto iuramento non debet inco lozate petere. Sed debet allegare causam que pertineat ad forum ecclesie. sicut est cri men vsurarum. alioquin ratione peccati oporteret procedere per modum damnati onis vt extra de iudic. c. nouit cuz sua ma teria. et facit in auẽ. de iureiurando a mo riẽte p̃stit. in rubro et nigro. et quod no. ff. leg. iij. cum quis decedens. §. codicillis. et §. ricia. Est et aliud iuramentuz de nõ cõ traueniendo et istud iuramentum habet

vuos effectus.nam siquidem opponit ad i pedimentuz processū impedit ipm.si vero p modum peremptorie inducit absolutoriā vt nō. Inno . insti.cum venissent vbi dicit q iuramentuz extraiudiciale impedit pro cessum Item etiaz prouocat exceptiōem per emptoriā de iudiciali autez non est dubiū vt in.c.excepc.obiect⁹ de lit̄.contesta.li.vi. et.ff.de cōdi.inde.l.elegāter .H. si quis post Si ergo iudex interposuit decretum super contractu.et eo approbante fuit delatū iuā mentum istud et conuentionale et iudicia le dici potest. Porro et iudicis p̄sentia magnam p̄sumptionez inducit q res nō fit facta simulata.seu vera vt.l.i.C.ō p̄ōiss curia.li.x.et ar.C.de donac.l.in donationi bus vbi quando decretum est appositum omnia p̄sumūtur.legitime acta vt no. spe. in ti.de emp.et ven.et no.in. l.i.C.de fide ī strumentoz et iure haste fiscalis li.x.nunc est videnduz de singularitate testiuz q scie dum est q testes sunt singulares quando in rebus testificandis discrepant.non quā do in eundem rei finem conueniunt vt. C de penis.l.qui sniam et no.ff.de arbi.l.die proferre .H. si plures. Item sunt singulares quia in loco q tempore sunt varij.vt no.C de testi.l.testium et nō.ff.de testi.l. ob carim .H. si. Item sunt singulares quia factuz sup quo deponunt est tale . q vnusquisq scit de se.et de alio nescit. quia talis est facti natura vt quando vnusquisq deponit se non citatum.vt extra de elec.bone memo/ rie mogūtino./Modo videamus in casu no stro vtz testes sint singlares nā vn⁹ ōpoīt respcu fucōitiōis q sic respcu noui otract⁹. Et tali ei pacto de reuēdēdo non p̄sumit pignus vt.C.de pactis inter emptorem l.ij. Et potest esse q tempore contractus fuit p missum reuendere.et tamen non fuit con/ tractus pignus . Item potest esse q duā postea vt.ff.de pactis.l.ab emptiōe.Et neu trum istorum infert in pignore quia testes hoc non dicunt.nec etiaz p̄sumitur quis fenerari.quia nō p̄sumitur deliquere fene rari autez est crimen ecclesiasticuz. ideo nō p̄sumendū ar.ff.pro socio.l.merito . et.ff. de probac.l.quotiens .H.qui dolo.facit ex tra de pigno.c.illo vos.et quod no.per cy. C.de probac.l.i.et.C .plus valere quod a gitur.l.emptione.Et breuiter de primo ad vltimuz concludendo consideratis consid randis.licet contractus sit aliquantulum suspectus.loquendo scōm conscientiaz ta men de iure et scōm acta approbata. dictus contractus non debet pignoraticius iudi cari considerandum enim est q contractus pignoris ad venditionez habet se vt spēs opposita ut.ff.de reg.iur̄.l.neq pignus. Sz retrouenditio ad venditionem non sunt o tractus oppositi.seu subordinati per priuś et posterius.vnde probato contractu de r̄ uendendo.verificatur contractus p̄mus et ideo testes probantes pactum de reuen dendo.probant pro instrumento venditio nis quia si non precessit venditio non ha/ beret locum reuenditio non autem impro bant venditionem vel aliquod obstatium.

Et ita dico ēt consulo ego Bald⁹ de pus. vtriusq iuris doctor.ord legens in nobili ciuitate papie . Et ad fidē me subscripsi et sigillo mei nomis sigl.

Ego pe.de curte legum doctor collegij do/ ctorum florentl. studij papē . considerad.pre missis ideo consulo et in signum premisso / rum me propria manu subscripsi et sigillū meum apposui cōsuetum .

Et idem consulo ego Jo.de castelino vtri usq iuris doctor et in testimoniuz me sub scripsi et sigillaui

Et idem dico ego Johannes de eremonte de nouis legum doctor et me propria ma nu subscripsi et sigillum meum apposui cō suetum in fidez premissoz.

Deo gratias.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

98

Incipit Repetitio Bartholomei de saliceto famosissimi doctoris

Hec pro cau colige notabilia. Primo q̄ p mutuo facto agricole ñ cōsistit i fructu. octaua pōt stipulari p vsura et non vltra. Jtē p auro siliqua. Jtem no. q̄ terra nec boues ei⁹ possunt accipi pignori. Jtē no. q̄ agricol fauetur ꝓpter agriculturā. Jtez no. q̄ octaua. ascēdit aliquid vltra. xij. pro cētenario. Jtē no. q̄ hec vsura mediocris fructꝰ appellatur in corpe vnde sumit. ¶ Quero p̄mo quid in fructibus liq̄is sicut est oleū ⁊ vinū. quidā q̄ idem. Alij q̄ iura antiqua remanēt in illis īcorrecta vt legum correctio euitet et hāc tenent glo. et doc. qz rō est diuersa cū agricultores non sic indigeant liquidis sicut aridis. nec sine aridis facilē viuere p̄nt sicut sine liquidis. ¶ Quero an cadat ab actiōe ipo iure. glo. dicit q̄ nō sed per exceptiōem ꝛ̄ a vde. Jtē per sententiam et sic per viam actiōis vt.ff. vnde vi. l. ñ q̄s in tantā facit. l. in criminali. C. de iurisd. omn iudi. ¶ Quero ij° an hec auc. hēat locū in alijs q̄ agricolis. q̄am q̄ sic vt in glo. alij q̄ non vt leguz correctio euitetur. ⁊ qz als magis subuenit rusticis q̄ alijs vt. l. fi. ff. de testa. nec ob. q̄ textꝰ in corpe in p̄cipio exordij dicit cōem oibꝰ imponere medicinam qz illud verbuz omnibꝰ salua rōe recti sermonis pōt intelligi ꝑm Rcam. vt itelligat oibꝰ. s. agricolis. Jtem iij°. ea que in nigro sequūt dz in oibus. s. colonis de quibꝰ infra postea sequit et ex p̄ceptis et sequētibꝰ colligitur medioꝝ itellectus vt. ff. de testa. l. heredes palā. §. ñ notam et de leg. primo ñ seruus pluriū ad fi. ¶ Quero iiij° q̄d in rusticis tpe huius autētice et q̄d i alijs ⁊ per oseq̄s q̄liter hec auc. ad. l. C. adapt. et rñde distinguendo vt in glo. vsq̄ ad ꝛ̄. sed iur̄ nouo. ¶ Quero v° an hodie de iure ciuili vsura ex toto sit p̄hibita. et glo. finaliter q̄ sic. ꝓpter approbatiōem obſuancie q̄tuor decilioꝝ q̄ mādat seruari īperatorī auc. de ecc̄l. ti. §. i. coll. ix. ꝓterq̄ in nautic.

Ꝓpter piculum sortis qd̄ creditor subit in pecunia nautica vt in auc. de v̄b. nauti. qd̄ est post illam de eccl. ti. Pe. voluit dicere q̄ imperator q̄tuor decilia approbauit q̄tuz ad fidem. non q̄tū ad vsuras. p̄z ex dcō ti. de nauti. v̄b. sed hec rō pocī⁹ facit oppositum quia ergo approbat et obseruari mādat q̄tuor decilia et in decilio niceno facto. vsure fuerūt p̄hibite sequit q̄ et ipe dicitur illas p̄hibere et cum postea p̄mittit nauticas vr in p̄hibitiōe alias pmanere. ar. l. cum p̄tor ff. de iudi. et ita sto cum glo. ¶ Sed tūc 6° quero q̄d de iur̄ diuino et dicit glo. q̄ p̄hibite sunt sed nihil allegat ꝛ̄ tu allega illud luce vi. mutuū dātes nihil inde sperantes ⁊ leuitici. xxv. pecuniā ne dabis fr̄i tuo ad vsurā et frugū supabundāciā non eriges et psalmo. xiiij°. dñe quis habitabit in mōte scō tuo. qui respondet qui īgredit sine macula ꝛ̄ et qui pecuniā suā nō dederit ad vsurā vnde dicit glo. et bene q̄ etsi nulla lex ciuilis essz q̄ p̄hiberet adhuc lex īpialis si valeret qz esset otra legē dei quā nullꝰ tollere pōt sic nec seruus legē dñi. Jtez qz illa l. diuina otra oēs homines ⁊ p̄ncipes scripta est. ideo ipi se ipos ab ipa dissoluere neq̄t neq̄ alios. et sic dcludit glo. q̄ nō stip° non pignꝰ. non iuramentū de his p̄standis valet. ar. Ꞩ. de leg. l. non dubiū. sed canoniste nauticā ec̄ exp̄sse p̄hibuer̄t in. c. nauiganti extra. e. et otra id qd̄ dicit glo. de iureiur̄. i. c. debitores vbi dr̄ q̄ iuramētū est p̄uañ. iō ille dz soluere ne incidat in periurium. ꝛ̄ postea illas pōt repetere. ꝛ̄ ille tex. mihi nunq̄ placuit qz generat dubitatiōem mentibus hoīum. an lege diuina sint p̄hibite vel nō qz si sunt p̄hibite. iuramētuz non dz iurantem ad solueñ. astringere. etsi dicat postea repetit. ¶ R° non sine sūptu nec litigio. ꝛ̄ attende qz iudei fatent fratrē p̄hiberi fr̄i fenerari. i. alteri iudeo. sed nō extraneo qui non est eiusdē. l. ⁊ hoc ꝓpter. l. moysi qui dicit nō feneraberis fratri tuo pecuniā. neq̄ fruges. neq̄ quālibet aliam rem. ꝛ̄ alieno vt habet deutro. xxiij. sed male dicūt vt p̄z in alijs auctoritatibꝰ supi⁹ adductis. in q̄bus nulla fit exceptio et maxime in illa luce. et psalmiste imo nec in illa quā moyses postea tradidit i leuitico vt habet leui. xxv et qd̄ moyses dixit in illa deutro. xxiij. dicit doc. q̄ moyses p̄misit ad euitañ. maiꝰ malum qz iudei ita erāt p̄ni ad fenerādū oibꝰ q̄ ñ oibus p̄hibuissz nihil fuasset. ideo suf

fecit ei tūc minuere ī aliq culpā ipo. ¶ Nō in alios ꝓmīsit non q iustitiā faceret ꝫ vt maius maluz euitaret. vel respōde ꝙ moy ses non sig ꝑ alienū ꝙcunꝯ hoiez alienigenā sed tantum eos qui terraz iudeis a deo datā iniuste detinebant. vnde quod ab illis recipiebant impropie vsura dicat tū quia accipienti non est lucꝝ cū alias eēt suū. tum q non pro mutuo et eius recōpēsatione sed ex iure oñij quod habet in illo recuperat rem suā quā alias ab iniusto possessore recuperare non pōt. ad qd accedat decretū ambrosij xiiij. q. iiij. c. vlt. ab illo exige vsuraz cui merito nocere deliberas. cui iure inferūtur arma. huic merito auferuntur quē in bello vincere nō potes. ¶ Ab illo vsuraz exige quem nō sit crimen occidere sine ferro dimicat qui vsuraz flagitat ꝛc. et postea ꝺcludit ꝙ vbi ius est belli ibi ē ius vsure. qd no. ¶ Cōcludeñ. est ergo ꝙ lege diuina et canonica sūt vsure ex toto ꝓhibite similiter et. l. ciuili hodie ꝺmodand⁹ assensus vt dicto. c. nauiganti. ¶ Item scias ꝙ q̄dam fuerūt ī opiniōe ꝙ de iur̄ diuino vsure sunt ꝓhibite q̄ veniunt ex ꝺuentiōe vt sonare videnť auctes supscripte nō quando gratis pecunia est nautica vel ex alio contractu debita. ꝫ postea vsure debentur ex mora vt hoc no. per Ty. sed hoc nihil ē dicere quia ex tunc in vsuram incipit cōsentire. et sufficere ei debet ꝙ potest interesse suum petere vt no. hic in glo. et. S. e. l. ij. qd ꝺsistit nedum in dāno ꝫ etiā in lucro qd a tpe more illius facere potuisset vt ¶. de sen. que pro eo. l. ista et hic per ty. ¶ Quero ℵ quare vsure sint ꝓhibite. ¶ Rndeo varijs de causis quaꝝ vnā ponit Inn. extra e. c. ¶. viz ne hoies studētes auaricie deserāt actꝰ vtiles et industriales et potissime agriculturas. ¶ Aliā ponit ipse in. c. in ciuitate extra e. q vendereť tps qd nō est vendentis sed oīm animāciū cōe. ¶ Tertiaz addunt doc. alij q debitor qui ꝓmittit vsuras. ꝫz plenū dñium rei. cuius gratia ꝓmittit. et eius vsum. ¶ Is aūt cui ꝓmittit nullū ius in re habet q totū trāstulit in accipiētem et per cōsequēs vsuraz que dicitur ab usu ꝺebite videť ei ꝓmittere. et potissime quia in his que vsu ꝺsumūť non pōt vsus separi a re. qd fenerator vult facere. cum velit rem sibi redi et ptiuz vsus vult a rē separi. ¶ Tertiaz addūt alij q obligatiōes q̄ reꝺtrahunť in plus q̄ res ipsa fuit. ꝺtrahi ñ possūt. ff. si cer. pe. l. rogasti. ℌ. si tibi. q̄ntā ponūt cōiter oēs quia est contra caritatez que ē virtꝰ theologicalis. ¶ Nove et quia vī otra naturā cū pecunia ñ pariat pecuniā ¶ Hinc Aristotiles dixit ꝙ vsura est lucruz naturaliter ꝓhibitū vt habeť ꝓmo poli. ¶ Quero 8° mutuauit. ℭ. ticio sine vllo pcō ꝫ sperans qd munus aliquod cōsequar ab eo. ꝺsecutꝰ sū postea munus ab eo. an illud censeať vsura et videť ꝙ sic q intencio cū effectu secuto facit quē vsurariuz. lz nō teneať ad restitutiōem istaꝝ vsuraꝝ mētalium nisi in foro ꝺscie vt per canonistas extra e. c. ꝺsuluit. vel dic ꝝm modernos aut spes ē causa mutui q aľ nō essz mutuaturꝰ et tunc vera sit opio predicta ꝓpter auctem Luce. supra positā. aut ecōtra mutuū ē cā spei. et tūc munus secutū non est vsura iudicañ. q et sine hoc fuit mutuaturus. q sic intentio ꝓma fuit ꝺformis caritati et rōi naturali. ¶ Aut dubitať et tūc ꝺscie accipiētis relinq̄tur q hoc est de foro penitēciali nō iudiciali. idē sentit bal. sed hec sūt itelligēda ꝓut dicam ¶. ¶ Quero 9° q̄d si res cariꝰ venditur ꝓteř tps ad solueñ. datum q̄ si p̄ciū ꝺ pūti solvereť. an in illo pluri sit vsura. et vī ꝙ sic q venditꝰ tps extra e. c. ī ciuitl. ¶ In ꝺtrariū q ꝺsideratio tpis nō ꝺz esse sterilis. ff. so. ma. l. si cōstante. ℌ. q̄tiens doc. cōiter dicunt ꝙ est vsura vt dicto. c. in ciuitl. qd bal. fateť qñ res venditꝰ ꝺsistit ī pōdere numero vel mēsura. q in his rebꝰ tm̄ vsura ꝺmittitť. secꝰ si venditꝰ domꝰ vel p̄dium. p̄ptim cuiꝰ interi hō ꝓcipit vtilitatē ¶ Ego nō bñ ꝓcipio huiusmōi drām qd enī si interi ex p̄dio vtilitatē nō ꝫz q tps ꝛcolligendi fructꝰ nōdū venit. itē q̄d si q piper oleū vel alia mercātia q̄ ad pōdꝰ alij mercatori vēdit vel alicui stacionario q̄ vēditurꝰ ē et lucrum faturus. q se sustentaturus. ꝓterea res que venditꝰ mō. videť ꝺsq̄randa ꝝm precium quod habiturus eēm de presenti quasi illud plus quod habiturus sum sit vsura precij. quod sum habiturus de presenti. i deo in ista. q. salua semꝑ sententia theologoꝝ viderentur plura cō sideranda. ꝓmo an vēditor inueniat de presenti emptorem qui iusto precio emat de p̄senti soluendo vel non. 2° etsi inuenit an is qui emit emat vt illud consumat in eius q sue familie victu necessario. quia tunc plꝰ vendens frumentum vel vinum q̄ de presenti valeat contra caritatez agit. et illud

plus vt p̄cij iusti ꝓpter dilatiōez vat̄.con
formitatē hz cū vsura.q̄si voluerit vēditor
ꝙ interim emptor p̄cio illo vrat̄.et tm̄ plus
postea soluat.an vero vt similiter rē ꝓmer
calē teneat in fōtico suo.et p hūc modū ne
gociatie vt videm⁹ q̄tidie facere istos mer
catores et isto casu mihi nō vr̄ vsura. tum
qz q̄tidie in talib⁹ p̄cium crescit et decrescit
tum qz ille qui recepit dilatiōem petit cau
sa sui lucri faciendi ꝛ iterī ꝺmodū haben/
di ꝛ ditioris apparendi.ꝛ is qui venꝺit cō
fiderat etiam ꝙ ꝺmiliter si rē teneret cari⁹
in futur̄ vendit⁹ essz ꝺfiderādū est etiaz
an emptorē qui ꝺ pñti solueret.nō inueniri
possz vt est in quibusꝺā ciuitatib⁹ in q̄bus
portantes mercāciā nō reperiūt ementes
nisi ifra t̄minū.et tūc vsura nō vr̄ qz pecu/
nia ñ vr̄ tradita et postea numerata illi q̄ il
lā ꝓmptam ad solutiōez ñ habuerūt iuxta
nō.in.l.si ex p̄tio.§.si cer.pe.et in.l. singula/
ria e.ti.ff.ꝛ qz ipe venꝺitor si tunc p̄ciū ha
bere potuissz repetitur⁹ erat ꝛ in alijs mer
cancijs inuestisset.intentio tñ eoꝝ multuz
est attendenda ꝓpter frauꝺes et ꝯ videtur
mihi ꝓcedere de mente.c. nauigāti extra e.
vbi vide. ¶ Quero x°.si res vili⁹ venꝺit ꝓ
pter tpis ꝓuētiōem ex⁹ venꝺit q̄s frumen
tū i herba puta corꝛbē frumēti p .x. q̄ vili⁹
ter valebit plus tpe c̄collectionū Rnꝺeo ca
noniste in.c.in ciuit.extra e.coiter ꝺicūt cō
trariū in illo pluri foze ꝺtractū vsurarium
ꝯ vt vr̄e mētes pleni⁹ informēt singulos
cas⁹ euēturos volo ꝺiscutere ꝺico igit̄.ꝙ ꝺ
in casu p̄ꝺicto p̄ciuz nō est solueñ.tpe ꝺtra
ctus.ꝯ tpe traꝺitiōis.et tūc ꝺtract⁹ nō ē v/
surari⁹ tum qz null⁹ vsus pecuie fuit hit⁹
et p oñs nullū p̄ciū.vsus pōt ꝺici interue
nisse.nec vsura fuisse lz p̄ciū sit augmenta
tū est enī talis ꝺtract⁹ licit⁹ vt ꝓbat ter.ff.
ꝺe ꝺtrahen.emp. l.si ꝺebitor.§. i.tū etiā qz
lz cōtrahentib⁹ in p̄cio se decipe vt.l.ij ꝛ.ꝺe
rescin.ven.aut p̄ciuz ꝺtract⁹ et emptionis
fuit ei solutū.et tē aut tpe messis ꝛ recolle
ctionis.sic ꝙ tpe traꝺitiōis nō repit̄ vale
re ꝯ tpe emptiōis.et siliter ꝺico ꝙ ꝺtract⁹
nō vsurari⁹ est.qz vsui pecunie nihil acce/
ꝺit.aut repit̄ tūc plus valere ꝛ ꝫ ꝺistingue
aut tpe ꝺtract⁹ nō plus valebat extra her
bā ꝯ in herba.et aꝺhuc nō puto ꝙ fit vsu
ra qz ex q̄ ꝺat tm̄ c̄tuz ꝺe pñti valet ī foro
p̄ꝺe ꝺz hr̄i acti frumētuz emerit ꝛ ꝺilati
onē ad ip̄m solueñ ꝺeꝺerit.ꝓ ꝫ accepat.ff.
ꝺe ꝺtrahen.emp.l.fistulas.aut tūc plus va
lebat in foro ꝯ in herba et hic subꝺistingue
aut emptor emit p necessitate sua ꝛ sue fa
milie qz p̄ꝺia non habebat ex quib⁹ p̄cipe
possz et ꝺidi quosꝺā ꝺicentes ꝙ ꝺtractus
nō est vsurari⁹ qz q̄ꝺam p necessitate tole/
rant q̄ al̄ nō licerēt vt.§.ꝺe ꝺtracti. iuꝺi. l.
p̄uincias et.ff.si.cer.pe.l.p̄ꝺis i fi.ꝛ qz ler
filet ꝺbi necessitas imineꝺ.ff.ꝺe officio con
sul.l.vnica ꝛ.ff.q̄ satisꝺar. cogl.l.si fiꝺiussor
§. si necessaria et p ꝫ inꝺicūt ꝫ q̄ꝺ no.gl.ꝺe
filijs israel. §.ꝺe sacro sanc. eccle.l. neiem
Ego puto ꝙ necessitas ꝓprie isto casu nō
possit.qz fiē pecuniā nē soluit ita ad emeñ
ꝺifferre potuit vsq; ad illꝺ tpl vel ꝺ p̄senti
emere ī foro vl̄ tm̄ c̄tū in foro valebat tra
ꝺere p p̄cio Itē qz nec p ꝓpria necessitate
ꝓmittit vsurā facere vt probat̄. §.e.l.si ea
pactione et §.l.pr.in q̄bus ꝓbat̄ ꝙ habita
tio pro vsu ꝓprio nō minus est vsura q̄m
pro alio.et per hoc etiā facit qz tex.simplici
ter ꝺicit ꝙ in esca ꝺfistit vsura et qꝺ etl.ea
rū est vsura xiiij.q.in. c. plericq; tñ vr̄ mihi
ꝺiceñ.ī casu p̄ꝺicto ꝙ aut is q̄ emit ꝛ p̄ciuz
numerauit.emit pone p.x.corꝛb.frumti ſibi
ꝺanꝺi tpe recollectiōis.ñ aꝺiecto ex q̄ p̄ꝺio
et tūc ꝺico ꝙ in pluri quo tūc valebat ē v/
sura qz nullo casu venꝺitor ab illi⁹ solutio
ne liberat̄ vt.l.icēꝺiū.§.si cer.pe. Aut emit
x.corꝛbes ꝺe nasciturο ex tali funꝺo ꝛ tunc
ꝺicetur ꝙ siue emerit p necessitate siue vt
habeat p mercali nō fit vsura.ratio quia
eo casu ad emptorē ꝺupler piculū spectat
unū pue bonitatis.frumti vini vel olei.qz nō
sic plenū nō sic nitiꝺū.nō sic p̄bū vt est illꝺ
qꝺ ꝺe pñti pōt hr̄i. Aut moꝺicitatis qz pos
sibile est eueīre ꝙ venꝺitor ex prediο vinea
vel oliueto nō p̄cipiet tm̄ q̄ntū venꝺit q̄ ca
su ad pl⁹ ꝺanꝺū emptori nō teneꝺ vt. l.si.ꝺ
bitor.§.i.et.l.fistulas.§.frumēta.ff.ꝺe ꝺtra
hē.emp.ꝫ huic obligat̄.ꝙ p̄ciū p rata tene
tur restituere vt no.in ꝺicta.l.si ꝺebitor nisi
ꝺicas ꝙ iterim vsuz.i.ꝺmodo ei⁹ p̄cipit et
siliter alterius quoꝺ sibi remanet vnde
compenset seꝺ hoc tamen scio nihil valere
quia pro vsu pecunie nulluz commoꝺum
ꝺebet percipere.stat ergo in hoc solum ꝺu
bium an periculuz pue bonitatis sufficiat
quoꝺ ꝺicetur in vino.seꝺ non in frumēto
nisi conuentum fuisset vt assolet ꝙ ꝺareꝺ
pulcꝛ nitiꝺuz et cauelatum.vel ꝺicenꝺuz
est in oibus ꝙ exquo repitur tē pl⁹ valere

q̄z recepit. q̄ illud plus vsura est qz vsui pecunie nihil p̄t accedere et ex his anim⁹ lector̄is oz clarior apparere. ¶ Quero xi. q̄d in cambijs &c° q̄ nisi agāt in fraudē litteras ficticias cābij faciētes q̄ ꝺe sūt mutui. cābia sūt de se licita. tum ex pte volētis pecunias sibi i alio loco vari q̄ onera portādi ⁊ euitañ. piculū qđ in portādo p̄t otīgē. tū ex pte cāpsoris sibi literas facientis vt in certo loco dent qz loci ad locuz interest vt ff. de eo qđ cer. lo. l. ij. et per totum. tū quia habent onera expensarum factoꝝ suorum in dictis locis deputatoꝝ. tuz etiā qz rmissiones pecuniaꝝ nō sūt faciles et hoc vbi nō recipiūt in petendo plus iusto et sic i excedendo modū vt no. glo. in. l. iij. §. de exercit. ¶ Quero xij. q̄d de eo qui ostentatiōis cā alteri omodauit pecuniā vt diues appareat forte creditorib⁹ suis. et accepit ex pcō pecuniā ob eā cām. dicit glo in. c. q̄stus extra e. et Inn. in. c. in ciuitl. et Jo. cal. in. c. nauiganti q̄ nō est vsura. ß est merces pecunie ad hūc vsū locate. omodatū enī eēt si merces accepta non foret. ff. omo. l. ſi. mihi §. fi. et. l. se. sed q̄pter mercedē trāsit in locatiōem. qz nec in recipiente transit dñiuz pecunie et merces pro re locata est licita.

¶ Quero iz° marit⁹ p̄t licite recipere etiam ex pacto aliqđ ogruū donec dos ei soluat extra e. c. salubriter. nec ē h̄ cēsēda vsura ḡtuita sed onerosa vt. l. ī. §. vsuras. ff. solu. matri. ⁊ forte meli⁹ ſm ius canonicū interesse onerosū. ß pone q̄ marit⁹ tātūdē ab alio accepit mutuo. et illi iura sua cessit dicta prēm. vr. an cessionari⁹ ille possit iur̄ illud interesse exigere vel exactuz retinere. et dicen. est q̄ ñ qz exq̄ marit⁹ recepit pecuniaz nō curat vnd h̄eat. qz cessat rō p quā tales vsuras licite p̄cipere poterat. Itē qz mutatiōe p̄sone mutat p̄uilegiū q̄tiens p sōa est cā p̄uilegij. ff. de publica. l. licitacio §. fi. de adqui. here. l. paulus et j. de ipo. lucra. descrip. l. i. li. x. ſm bal. In otrariū fortiter facit qz directa actio ē adhuc penes maritū qui h̄ exigere p̄t. nec actio pro dote est extincta qz mutuū in locū dotis nō succesſit. hinc est q̄ marit⁹ tenet illud reddere creditori vñ ex p̄sōa cedētis vr̄ q̄ possit illud iure exigere ß licite nō possit retinere qz ab eo dr̄ recipe vt. l. singularia. ff. si cer. pe. et. l. ij §. q̄tiens. ff. ꝺ iur̄ dotl. ¶ Quero iz° dat quis pecuniā mercatori vt p̄tē lucri ferat an est vsurari⁹ Jo. posuit istā. q. xiiij. q. iij. c. pleriq̄z. et ibi sentit q̄ si capitale dz remanere saluū danti. si q̄dā tūc qz poci⁹ trāsit in mutuū otract⁹ ē illicit⁹. et vsurari⁹ finaūt si dz saluuz remanere qz lucr̄ et dānuz dz eē cōe. tūc otract⁹ erit licit⁹ et trāsit in societatē. l. vna. ff. p soc. p̄t tñ paciſci vt maiorem p̄tem lucri ferat vn⁹ q̄z alter ꝺeo hic attē deñ. qz otra Jo. vidē ter. Instit. de socie. §. i. ℟. et iō otra q̄nti mutij et. ff. p soc. l. si ita fuerit. §. coiri vbi pz. q̄ in otractu societatis. p̄t pcm̄ fieri vt vn⁹ portet p̄tez lucri. de dāno vero nō teneat. timore illar̄. l. Jo. cal. i. c. nauiganti se inuoluit et cū reuerēcia bo⁹ intellectū illis. l. nō dedit. iō attēde q̄ qñq̄z societas otrahit vt vn⁹ totuz lucr̄ alter totū dānum habeat ⁊ h̄ nō valet vt leonina vt. l. si non fuerit. ff. pro soc. in §. aristo. Intē dum vt vn⁹ p̄tem lucri ferat et nō dānū et est casus nr̄ qui debz distingui. aut h̄ p̄ciū est appositus ab eo qui operā posuit. vbi alter pecuniaz ponit. et istud pactū valet et dz vt in. l. superi⁹ allatis. et est rō qz in casu p̄dictōis capitalis toci⁹ vel p̄tis. ipe p̄dic⁹ operas suas. vel tñ isto casu si cōtingeret q̄ de vna re p̄mercali lucret. et alterius p̄datur. lucr̄ illius rei. cū dāno alterius dz ꝺpensari. etiñ quid lucri supest illi⁹ p̄tē. ex pcō illo feret. nō ār p̄t dicere q̄ q̄pter pcm̄ quo caueat vt dānuz nō sentiat ꝺpensatione illā non velit admittere et de hoc est text. no. in dicto §. i. instit. de soc. ℟. qđ tñ. iterdū is qui dat vel ponit pecuniā paciſcit vt lucri p̄tem ferat et dānū nō sentiat. et tūc qz alter totū dānū tā ope q̄z capitalis eēt pasſur⁹ societas ista p̄ticipat cū leonina. iō nō vz. ß pecunia trāsit in mutuū vt dixit Jo. et rō qz capitale ē ei saluū. q̄cquid p̄cipiet vsura est. qz sorti accedit et q̄pter ei⁹ vsum iō otract⁹ est cēsend⁹ vsurari⁹ et h̄ voluit glo. in p̄al. c. pleriq̄z. interdū q̄s eoꝝ paciſcitur de p̄te luc̄ h̄ñda. et de dāno nullā facit mentiōez vel ecōtra. et tē text. est no. insti. ē e. ti. §. illud expeditū. q̄ p̄cm̄ factū sup̄ vno intelligit factum sup̄ omisso. p̄dicta nō. qz text. illi sunt sufficientes ad faciendū musare vnunquēq̄z valentez Jurisperitum.

¶ Quero iz° quidam volebat ire ad nundinas merces emptur⁹ luc̄ causa. ego indigens pecunia. peto pecuniā quam in nundinis est inuestitur⁹ ab eo. mutuo. offerēs me illam restituram cum lucro. per eū spaco in t̄mino et loco q̄ritur an iste otractus sit vsurarius dixit Inn. in capto in ciuitl.

ꝙ otract⁹ est vsurari⁹ et nescit dãté excusa
re.ℨ hosti.in.c.salubriter dixit ꝙ tali merca
tori ego sũ obligat⁹ ad interesse illi⁹ lucri
qd̃ v̄ifliter ex illa pecunia fuisset fc̃ur⁹.dũ
mõ nil fiat in fraudẽ vsuraꝝ et dũmõ tali
mõ nõ osueuerit fenerare. ad qd̃ facit. ff.
si cer.pe.l.si q̃s nec cãm Jo.an. dixit dictuz
Jnn.v̄m.et qd̃ dicit de intereẽ inq̃t locum
habere post morã debitoris.et er cõtrario
pari dic̃ vnã ad fenũ qz stabit vsurari⁹ pa
tus cũ capelo et calcarib⁹ dicens se velle
ire ad nũdinas.si sibi liceret stipulari ſ co
lore.lucri spati aliq̃o .vltra sortem. ℌ seq̃t
et Jo.cal.ꝑ tanto rõ Jo.an.nõ vr̄ multuz
efficax ℨ melior est qz ipe sciuit vel scire de
buit ꝙ lucꝝ qd̃ spabat se fc̃uꝝ nõ erat cer/
tũ.nec an fieret nec q̃nti eẽt.itẽ qz pecunie
mutuate nihil põt accedere.l.rogasti.ℌ si ti
bi.ff.si cer.pe.et qd̃ q̃o in stipulatiõe dedu/
cit̃ ꝓpter vsũ pecunie est vsura vt dẽo.e.ple
riq̃.et qz ꝓposituz vr̄ mutasse rõe vtilitat.
certe sibi ꝓmisse.vñ sibi hz īputaẽ .ꝑt tñ ho
sti.veruz dicere in casu quo mercator esset
subduct⁹ a snia mea.ꝑsuadẽdo sibi.ꝙ hoc
erat ꝓmissũ.et ꝙ nullũ erat peccatũ ioucẽ
do rões ꝑsuasiuas ꝑ quas ad meũ itẽtuz
deduxi qz tũc illud interesse ꝓpter dolũ me
um petere poterit ℌ Quero i6. recepaz pe
cuniã mutuã sub vsuris ⁊ cũ vellẽ creditO
ri sortẽ et vsuras redere.soci⁹ vel amicus
pecit illas a me mutuã.dicẽs ꝙ tã sortem
q̃ vsuras deincepſ currẽtes solueret credi
tori meo.⁊ ita ei mutuaui pecuniã quã ha
bebã ꝑ solutiõe ꝓtam et ab eo sũ stipula/
tus ꝙ vsuras etiã creditori meo solueret
an ego dicar vsurari⁹ et vr̄ ꝙ nõ qz nihil r̄
cipio ex eo mutuo ergo ꝛc Jn otrariũ quia
aut decepi stipulatiõez ī ꝑsonã meã. ſ.vt ni
hil daret ꝛc.et tẽ stipulatio tenet et otract⁹
vr̄ vsurari⁹.Aut ꝙ daret creditori meo .et
tũc vr̄ nõ tenere stipulatio vt instit.d iutil
stip.ℌ.alij.Canoniste aliqui intẽdebãt oĩo
vt satisfaceré vsurario.ego nõ sũ vsurari⁹
nec pecco qz nõ stipulor vsuras vt vsuras
ℨ vt danũ euitez mihi ex fuicio ꝛingens
nc mihi aliq̃o accrescit ad ℌ xiij.q.iij .c.ſi q̃s
oblit⁹ibi nec aliqua incremẽta ꝛc.nec enim
cũ meo dãno tenebar socio vel amico meo
subuenire xiij.q.iiij.c.fine et.ff. de p̄scrip.v̄.
l.qui fuãdaꝝ.fac̃ ad p̄dca qd̃ dc̃z Jnn
in.c.i.ex.e.qd̃ recitaui.Ş.e.l.ij. Jtẽ ꝑ ℌ facit
qz sufficit vsurariũ q̃ currentes recipiet ad
has vsuras restituẽdas teneri vbi v̄o nõ
itẽdebã tũc satisfacere vsurario.inq̃t ipe ꝙ
tũc pecco.⁊ iõ ſi recipiã vsuras a socio. ad
illaꝝ restitutiõez teneor Jo.cal. ¶ Quero
i7° mutuauit aliq̃s coitati ℌ pcõ ꝙ duran
te debito.nõ teneat ad collectã an cõtract⁹
sit vsurari⁹ Ꝑpe. in ti.de vsuris v̄. ℨ pone
v̄m.dicit ꝙ nõ est vsurari⁹ qz lucꝝ nõ capit
ꝑ vãnũ euitat ℨ Jo.cal.dixit ℌ verꝝ si dubi
te debito dubitaret an aliq̃ collecta sit ipo
nenda vel nõ.sed ꝙ certis et iã ipositis pu
tat otrariũ. Quero i8° aliquis mutua/
uit alicui vt ille intercedat ꝙ mutuãte vel
alium seruiciũ faci vel v̄bi ei faciat.an erit
vsura.gl.xiiij.q.iij.c.i.dicit ꝙ ſi mutuo x.vt
ille seruiciũ mihi facias cũ in digebo.ꝙ v/
sura est.lz ad antidota tenearis.et hic etiaz
ad ille faciendũ.sine pcõ ℨ hec rõ nõ valet
qz obligatio ad antidota nullã hz petitio
né ꝙ hoc facit iste tex.dũ dicit ꝙ q̃q̃o pci/
pit̃ qd̃cũqz sit illud vsura est.dicẽduz ẽ ꝑm
beatũ Thomã in z^a scde.q.lxxviij .articlo
z° ꝙ ſi illud dem vel fem qd̃ recipit̃ possit
pecunia mensurari pcem incurrit.qz illud
qd̃ pecunia habet pecunia mẽsurari p̄t.vt
dicit ꝓbs q̃rto ethi.hoc idẽ tenet Jo.cal.et
infert ꝙ ſi quis mutuat alicui pecuniã vt
vadat ad machinãduz ad molendinũ suũ
ꝙ illud qd̃ vltra recipit q̃ labor machinã
di fit vsura idẽ tz Jo.an.in.c. pcem de reg.
iur̄ li.vi.in mercur.in fi.et cui debeat resti
tui ibi vide.plus dicit Jo.cal.ꝙ ſi doc.mu
tuat pecuniã scholari vt intret scholas su
as vt maiorem famã adquirat et maiorez
decursuz scholar̄ quod qz istud dmensurari
p̄t pecunia.vsurã committit Ego credo ꝙ
peccet ratione fame quã appetit ⁊ maxime
qñ in ꝓiudiciuz alteri⁹ doctoris facit. ℨ ꝙ
illd fit vsura nõ bene ꝓcipio. ¶ Quero i9°
q̃s mutuauit frumẽtũ qd̃ tpe mutui valz
x.tpe q̃ recipit valet xv .Dn in v.cõtrahat̃
vsura.dic ꝙ non qz eth vilius valuisset il
lud tenebatur recipere dũmodo illud in q̃
litate intrinseca eẽt eq̃ bonũ vt.l. cum quid
ff.ſi cer.pe.ſed dubitari fortius posset in ca
su quo fuisset in mora reddendi et extima/
tio creuit vt.l.vinum.ff.ſi cer. pe.an in illo
pluri fit vsura quod videtur quia sorti ac
cedit Jn contrarium facit quia ſi reddidiſ
set tempe quo debuit mutuator hoc com
modum sibi habuisset vnde non videtur
vsura illud plus ad quod tenetur ex mo/
ra.ſed pocius interesse et hoc videtur ve/
rius niſi intẽtio mutuãtis suaderet aliud

iudicari. ¶ Quero xo. duz mercator vellet merces ad certū locū deferre. vbi cariores foret venditur⁹. quēdā inuenit in loco ad q̄ intēdebat deferre an est vsura. Jnno. dual glo. ponit in. c. nauiganti ex quib⁹ simul oiū dis dicendū est. q̄ aut emptor nō statiz numerat p̄ciuz sed dilatiōez habuit ad soluē dū et vsurā omittit vt in p̄ma glo. ¶ Aut statim p̄ciuz soluit. et tūc non fenerat dūmō det pro tanto minori p̄cio q̄tum fuissz expēditur⁹ i itinere et merciū ꝺuctiōe ad locū illū ad quē prius erat ꝺucturus et ita ꝺcor. ille due glo. et etiā hosti. cuz Jnn. qui videbāt otrarij vt ibi p̄ Jo. an. et cal. ℔ attende q̄ nō video i casu quo p̄ciū emptor soluat de pñti. vendito⁹ vsurā omittat lz ꝺ p̄cio nō detrahat q̄tū in ip̄is itineris et ꝺuctōe merciū expendissz cū totū sit p̄ciū et nihil ē accessio p̄cij. fateor bñ q̄ p̄t eē deceptio i p̄cio q̄ tūc sciens p̄cēm omittēt licz nō vsurā. Et vt clari⁹ hoc liq̄at aduerte q̄ q̄ñq̄z mercator venit correlatiue ad p̄ciū qꝺ esset h̄itur⁹ in tali loco. et tūc puto q̄ de p̄cio illi⁹ loci sūpt⁹ exportādi debeāt ꝺduci q̄ illi minuūt p̄ciuz sicut rei fruct⁹ vt. l. si a p̄re. ff. de peti. heredi. q. l. fruct⁹. ff. so. ma. nisi exp̄ssisset. aliud dēm esset. ¶ Aut absq̄z alia correlatiōe vendidit p̄ certo p̄cio vt q̄ dicē volo. C. et sūt in cōcordia. et tūc lz istud sit mai⁹ p̄ciū q̄z illud qꝺ habitur⁹ fuissz i loco illo. vel si tāduūdē est expensa exportatōis ñ deducta. nō video q̄ sit vsura cum sorti nr eius vsui aliq̄d accedat. ℔ an sit peccatum est incidere in. q. an liceat mercatori cariu⁹ vendere. de qua statim subiiciā. ¶ Quero igit zi⁹. an liceat cuiqz vili⁹ emere et cari⁹ vendere ita q̄ in peccatū nō incidat. ista. q. vt mihi videt hz duos sensus. vnū in sēsu diuiso. aliū in sensu ꝺposito p̄m sensū diuisū due debēt dici. q. p̄ma est an cuiqz liceat viliu⁹ emere. s. q̄z res ipa tūc valeat. zª ē an venditori liceat rem cari⁹ vēdere q̄z tūc res ipa valeat. q vr̄ in vtraqz q̄ hc. dūmō ꝺceptio ista. dimidiā iusti p̄cij nō excedat vt. l. ij. ff. de rescin. ven. cū si. ℔ tex. ille et fires in foro iudiciali loquūt. nos in foro penitēciali et sic quo ad pcēm istis ꝺuab⁹. q. rñdet iudicio meo Jo. cal. in. c. nauigāti i viij. q. circa medium. q̄ in p̄ma nō lz emptori salte vēditore ignorāte. q hibi iustitiā non facit. q sic est illicitū Jn scda idē vt sit pcēm ex pte vēditoris emptore ignorāte q nec ipe iustitiam facit allegat extra de emp. et vē. c. i. or attende q multa succidte loquit. et p̄ vbū salte vt reprehensiōez euitet. iō laci⁹ aggredi or p̄dictā solutiōem et in p̄ma. q. di⁹ q̄ aut vilius emit. venditore putāte rez plus nō valere. et tunc vez dicē ipe. q deceptio iterueit saltē rei q̄uis vba dolosa vel fraudatoria nō iteruenerit q tē iustitia nō affuit. ¶ Aut venditore sciente rez. tūc plus valere et tūc distinguo. aut venditor erat aliq̄ necessitate ꝺpulsus vendere nec poterat vlterius differre. et adhuc dico idē q q̄tuz in maiori necessitate. videt fratrē suuz. tanto maiorem caritatez dz ei prebere vel saltem opus pietatis. nō minuere. et iō minus iusto p̄cio emendo. iustitiā non facit. neqz caritatem neqz mīam hz super illuz. ideo peccat nō eni afflictio dz dari afflicto vt. ff. de epis audi. l. tam dementis. q de officio p̄si. l. diuus ¶ Aut nulla necessitate erat astrictus de presenti vendere. ℔ emptor non vult plus dare nec ex pte ei⁹ aliq̄ fraus interuenit. q tunc cum possit aliuz emptorez p̄quirere. q experiri. cui iustiori p̄cio possit vēdere. vr̄ mihi saluo saniori ꝺilio q̄ nō peccet. tū q̄ p̄ma caritas est sui ipi⁹. l. p̄ses. ff. de fui. et aqua tū q̄ oēm iniustitiā circa p̄ciū scia vēditori. excludat. q si q̄ est illā r̄mittere vt vr̄ qꝺ deest emptori nec verbo nec fco viciū ꝺmittenti donare vr̄ ar. l. cāpan⁹. ff. de opis lib et. l. cui⁹ p̄ errorē. ff. de re. iur. Et idē dico ex pte vēditoris cari⁹ venditis. q aut emptor p̄ tūc putabat tm̄ valere et venditor peccat. aut scit tm̄ nō valere. et dic aut pro tūc necessitat. et tūc si nulla fraus. nlla mēdatia iteruenerūt ex pte venditoris. nō peccat. p hīs facit q̄dam palea q̄ incipit eiciēs posita. lxxviij. di. in certa pte sui et h̄ de. q. p̄m sensū diuisū. ¶ Scdz ār sensuz ꝺpositū q̄ sensus est iste. an liceat emptori rem quā emit certo p̄cio vendere alteri cariori p̄cio absq̄z peccato q in clericis res videt clara cū oīs mercatio q negociatio secularis sit eis phibita. lxxx. di. fornicari. Quod intelligo q̄n est mercat⁹ vel negociat⁹ vt rē vēdat. ℔ si vt domū reparet vel edificet et possunt iusta cā mutato p̄posito. tigna q semēta q̄ emerūt cari⁹ vendere. nec tē magis. q̄z laico vr̄ interdēm vñ in laico videam⁹. et dixerūt hugo et lau. xiiij. q. iij. c. si quis clericus q̄ si layc⁹ emit vili⁹ vt vendat cari⁹ nō ex cupiditate ℔ vt puideat suis necessitatib⁹ tūc ei lz. vñ si emit sine p̄posito vēdēdi. q postea casus necessitatis vl utilitatis occurrit

poterit carl⁹ vẽdere.alſ.e.cã 7.q. c. qȯcũq̃ cũ eis vr̃ ocor.ſcũs Tho.ĩ z^a ſcde.q. lxxvij. ar.2° vbi dic̃.q̃ ſi negociatio ordinat̃ ad a liq̃ effz necẽariũ vl̃ honeſtũ.licita ẽ puta ad dom⁹ ſue ſuſtẽtatõez vel ad ſbuenieñ.in digẽtib⁹ vel cũ aliq̃s negociatiõi ĩtẽdit p' pter publicã vtilitatez.ſ. vt res nẽarie ad vitã patrie nõ deſint .et lucr̃ expẽdit.nõ q̃ finẽ.ß labor].ſtipẽdiũ.itẽ ſi emit rẽ.vt ñ vẽ/ dat ꝫ vt teneat 7 poſtea ꝑ aliquã cãm vẽ dere velit nõ eſt negociatio.7 q̃uis cariuſ vẽdat.licitũ ẽ.vel qz rẽ in aliq̃ meliorauit vel qz ei p̃ciũ ẽ mutatũ ſm diuerſitatẽ loci vel tp̃is vel ꝑ̃ piculũ.cui ſe exponũt trãſ ferẽdo rẽ ad locũ de loco.vel rẽ fieri facie do puta ex ferro ifecto inſtrm̃ Dz illicitum ẽ vbi finez ſpãliť in lucro oſtituit qñ rẽ nõ mutatã.carí⁹ vẽdit vel qñ rẽ emit ſoluz ad ꝫ vt carí⁹ vẽdat ſm̃ p̃dẽoſ oz itelligi palea vel canõ ejiciẽſ.lxxviij.di.diũ dic̃ q̃ rẽ opat vt itegrã 7 nõ mutatã.vẽdendo lucreť.ille eſt mercator.q̃ de tẽplo dei ejiciť.ſi ꝺo facta mutatõ circa rẽ ipaz.vendit carí⁹ q̃z emeť ex ꝫ nõ peccat hec enĩ ꝺba.mutatio fca in telligit Jo.cal.varijs mõis puta vel rõne loci vt qz emit ferrũ et feč aliqȯ iſtrumẽtũ vt e.c.ejiciẽs in ſi.vl̃ rõne loci vt qz emit in loco in q̃ ꝓpter abundãciã res erat vilioz 7 portauit ad locũ in q̃ ꝓpter ĩopiã erat ca rioz.vel rõe tp̃is qz tpe q̃ vẽdidit erat cari oz.his enĩ caĩb⁹ qz lucr̃ viveť q̃ſitũ ex ope 7 artificio dicit̃ licituz.xci.di.clericⁱ.ꝺm tñ in ꝫ vltio caſu.ſi emiſſz in alioz diſpẽdiuz ſ.vt ꝑuaret cupiditate ñ ꝓpter publicã vti litatẽ tũc ẽ turpe lucr̃ vt ꝑall̃.c. q̃cũq̃z xiiij q.iij. Jtẽ ſcias q̃ nullo caſu licitũ ẽ merca tori mẽdacijs vti vt e.c.ejiciẽſ 7.c. qñ ñ co gnoui.vbi ꝺba ponũť aug⁹ 7.c.ſe.vbi ꝺba ponũť caſſiodor.7 qz pauci ſũt mercatoreſ imo forte nulli q̃ nõ vtãť mẽdacijs 7 freq̃ť ꝑiurijs.iõ in ꝑall̃.c.ejiciẽſ vať oſiliũ q̃ nul l⁹ x̃pan⁹ ſit mercator ne ꝓpter ei⁹ mẽdacia 7 cupiditatẽ.affẽm eiciať de tẽplo dei p⁹ ei⁹ tranſitũ q̃ꝺ nõ. Quero zz°. an ẽptio fru ctuũ vel poſſeſſiõis alicui⁹ p vita ſua ſit v ſura.cui rñdeo vt ſcripſi.Ş.e.ſi ea pactione 7 ibi cẽ.cui ĩhereo 7 Jo.an.ĩ addi. ſpe.ĩ ti. de vſuris ſup Rica. Quero zz° an pẽa ꝺuẽtional̃ cẽſeat vſura dic vt. Ş.e .cũ alle gas p doc.7 bal. Quero zz° an oẽ lucr̃ ex vſura q̃ſitũ ſit r̃ſtituẽdũ.7 vr̃ q̃ ſic.qz ex corrupta radice ꝓcedit 7 p oſeq̃s .7 ipz in eadẽ ꝺdic.ẽ cẽſendũ xlſſj.q.v.c.neq̃ xvi.q. iij.c.ñ ſacerdotes ĩ fi.z° qz vſura ſoluta.fu it ĩdebita extra de iuř iuř.c.debitoꝛes.7 ꝟ ĩ glo.igitur quicq̃ exinde p̃cipitur reſtitui debet.ff.de condi.ob.cauſam.l.qui ſe debe re.Ş.fi.7 de condic. inde.l.indebiti 7 de p̃e ſcrip.ꝺ.l.apud labeõez.i.ſ̃nſo Q z°. quia vſura eſt rapina.xiiij.q.iij. c. ſi quiſ vſurã et Ber.in libello de cura rei familiaris di cit q̃ vſura eſt legalis latro. p̃dicẽs quod intendit.latro autez 7 raptor de fructibuſ tenerẽť.ergo ꝛc. Jn cõtrariũ videtur quia iuř non cauetur vt reſtituat niſi quod per vſurã adq̃ſiuit ergo ꝛc. Jtem quia numus habit⁹ ex re furtiua non eſt furtiuus.ff. de fur.l.qui vas.Ş.fi.ita nec numus adquiſi tus ex vſura eſt vſura. Jtem quia vſure dominiũ in creditorẽ eſt translatum. extra de iuř iuř .c.debitoꝛes.ergo ex eo queſituz velut ex re ꝓpria non eſt reſtituendũ. Jtez qz dicere ꝺtrariũ ẽ nimis duꝝ 7 aſpeꝝ . g° nõ ẽ admittẽdũ.nã q̃ nimis emũgit.ſãgui/ nem elicit.iiij.di.veniq̃.et pro hoc videtur quaſi caſus.Ş.de ꝺdic.inde.i.i.et hãc partẽ tenuit bar.Bzir.Ray.ſed hoſt.in ſũma de penis.Ş. quibus et qualiter ꝺ.pone q̃ vſurarius.tz q̃ vltra vſuraꝝ reſtitutionem teneatur ad oẽs impenſas factas per debi toꝛem in repetẽꝺo.7 etiã ad omne eius in tereẽ tam in lucro q̃z in damno ar.ff .de eo quod cer.lo.l.iij.Ş.fi.7.l.ſe.nec vltra poteſt debitoꝛ petere quia tunc peteret cum vſu/ ris qz q̃cquid accedit ſorti vſura ẽ. Dcũs Tho.z^a ſcde.q.lxxviij.ar.z°.dic̃ q̃ ſi res ad q̃ſita p vſurã ẽ talis q̃ ei⁹ vl̃ ẽ illi⁹ oſũptõ 7 ſic ñ ꝯz vſũ fructũ vt pecuia vinũ frum̃ oleũ.7 his ſilia.tũc lucr̃ pueniẽs nõ ẽ ſub iectũ reſtitutiõi qz tale lucr̃ nõ ẽ fruct⁹ rei ß hũane ĩouſtrie.7 ꝫ niſi vãs eẽt vltra vã/ nificat⁹.qz tẽ teneť ad recõpẽſatiõez nocu mẽti.vbi ãt res p vſurã q̃ſita nõ ſit talis q̃ ei⁹ vl̃ ſit rei oſũptõ vt dom⁹ ager.7 hui⁹ mõi.ex q̃b⁹ vſu fruct⁹ p̃cipiť.tẽ vſurari⁹ nõ tm̃ illã rẽ ꝫ eẽ fruct⁹ inde p̃ceptos oz reſti/ tuere.qz illi nõ tã hũana ĩouſtria q̃z manu dei p̃ncipaliť opãte p̃cipiũť. hoc idez tenet Jo.cal.advens in primo q̃ vbi res vſu cõ ſumitur lz lucrum inde proueniens non r̃ ſtituatur.tamen ad intereſſe debitoꝛl. tene tur vt dixit hoſti.et ĩ ſcdo ſupplet q̃ beatuſ Tho.dicit in agro.idez dicit in animali fe tum et p̃tũ faciẽti.7 q̃ de domo 7 agro dic̃

extendit ad rōzinū ad victurā locatū.nam lz in eo aliq̄ industria hois interueniat.tñ fructus ꝓcipit ꝓpter vsū rei et sic ꝑncipal cā huiꝰ vtilitat.est ipa res.ꝫ pecunie nlla est vtilitas si teneat in arca.nam ad omutan dū.tm̄ est inuenta .ff.de otrahē.emp.l.i.vnō in vtilitate ex ea ꝓcipiēda ꝑncipal cā ē hominis industria.nō ob.ꝑma rō qz hz locū in rebꝰ fructū germinātibꝰ vt pz ex ꝑōcis et d. l.īdebiti ī ꝑn ñ ī nō ḡminātibꝰfructū vt. l.i.§ ō odit.īde. ¶ Vltio q̄ro ō mōte florēti noꝝ locl. ianue. ¶ Dzo cuiꝰ ōclaratl.ꝑmitte ꝙ cōe florēcie ꝑ necessitatibꝰ suis req̄rit aliq̄s ciuiuz.vel subditoꝝ suoruz vt mutuēt ei a liquas pecunias q̄titatl.seu ꝙ ponant ad mōtē ꝙ itelligit ꝑstitoꝝ vt in venecij s. ꝛ de tractātes ad mutuādū opellunt. ꝛ vat cōe dictis mutuātibꝰ.x.vel.xij.ꝑ cētenario pro interesse suo.lege vel reformatiōe osilio ciuitl.facta.hoc disponente.et isti creditores mōtis appellāt. ¶ Itē eadē.l.disponit vt q̄libet subditꝰ ab alio ex ꝑōcis creditoribus licite possit emere ꝛ ꝙ tātūdē ei ꝑ itereē singulis annis det q̄tū venditori datū fuissz q̄ro igit ꝑmo an venditores ꝑmi licite accipiāt illa.x.ꝑ cētenario singulis annis ꝛ qz ħ .q.plenissime fuit exaīata ꝑ.M. gregorij de aruino ordis heremitaꝝ inter ceteros suo tpe approbatissimū.iō ei⁹ ꝛba q̄tū succincte potero recitabo. Et ad ptez affirmatiuā arguit ꝑmo ꝙ licitū est cuilibz recipere.qđ gratis dat.ab eo q̄ pōt dare.vt in ꝓposito qz hic nulla ꝓmissiōe nulla conuentiōe ex pte coīs.ꝫ gratis dat.ergo ꝛc. z° ꝙ licitū est otrahentibꝰvt se seruent indēnes et ꝑ oēs istis mutuātibꝰ recipe tale lucrū ꝑ ofuatiōe iōēnitatis sue.ȝ° qz potuissent isti sibi emere domū vel possessiōez de q̄ tātūdez ānuatī recepissent.et pone tūc q̄sdaz huiusmōi fuisse ꝓpositi.ꝫ cogēte coītate.tē destiterūt vnde dānū ex hoc īcurrūt . ȝ° qz qñ q̄s sine spe lucri mutuat singlari psōe.licite recipit.ñ ille gratis tribuit qđ pz qz añ mutuū licebat ei recipe ergo et post.cū nō fit effect⁹ deteriozis conditōis ꝓpter mutuuz 4° qz qñ pecunia stat ad ꝑiculū mutuātis nō est vsura vel illicitū recipe vltra sortem ß in ꝓposito.sepi⁹ euenit.ꝙ coītas nihil soluit.etiā de sorte.ergo ꝛc.5° qz ꝓpter bonuz finē coītas hoc facē puta vt mala vitēt .viz dānuz in rebꝰ et psonis .et libertas ciuitl. manuteneat vt paupes sustentēt.mercancie et filia exerceāt.ergo ꝛc.6° qz venetis dī

a ꝓp oc̄essū ꝓpter conditōez et statū illi⁹ ciuitl. ergo ꝛc.8° ꝙ florentini recipiūt ꝑ intereē ac interesse est licitū et ꝑmissū vt no.ꝑ. e.l.cuz allegas. ¶ In ocrariū facē qz q̄cq̄d sorti accedit est vsura.ꝛ qđ velis ei nom̄ ipones est vsura.xiiij.q.iij.c.pleriqz.et ista rōe sola fuit ocent⁹.ꝫ addo scōaz qz iste est ocract⁹ mutui.iō vltra q̄z res iteruenit nō pōt peti vt l.rogasti.ff.si tibi.ff.si cer. pe. ¶ Dzo soluel. ꝑmittit ipe.q̄o fit vsura et dānat quozūdā diffinitiōez q̄ se hz ꝙ vsura fit ex mutuo lucz cū pcō debitū.nā īquit ipe ꝙ hec diffinitio nō conuenit oī ocento sub diffinito quia absq̄ oī pactiōe lucri exteri⁹ exp̄ssa ꝑ solaz intentiōem vel spem lucri ex mutuo fit vsurarius. et obligatur restituere quo ad deū.et iudiciū a iaz allat.c.osuluit cū sua glo.et.c.plures extra e.et.c.i.et ibi glo.xiiij q.iij.vnde ipe diffinit.vsura est lucz ex mutuo itentū.lucz āt accipit supabūdanciaz seu incremētū qđ ex voluntaria omutatiōe q̄s hz vltra ea q̄ pius sua erāt. Et ex p̄dicta diffinitiōe ifert.ꝙ lz oīs vsura sit lucz et lucz ex mutuo.tñ nō oē lucz ex mutuo est vsura.nā si q̄s ab eo cui pure gratis ac sine pcō vel intētiōe ac expectatione lucri mutuauit.recipiat aliquid.qđ ille ꝓpē mutuū sibi fēm det.alꝰ nō daturꝰ.ꝑtendat tñ nō ofiderātiōe lucri.ß ex amicitia se tm̄ dare.et liberaliter donare.et q̄ mutuauit credat ipm̄ simplicit donare.ꝛ datū velut simpliciter donatū accipiat.is vtiq̄ hz lucruz et ex mutuo.nō tū vsurā nec ad ēstitutiōez teneat. q̄diu stat in eo talis credulitas.nec appet vñ rōnabilit oppositū credē dēat. requirit ergo ad ħ vt lucz ex mutuo sit vsura vt illuo lucz sit intentū vt in diffinicl.dicit.i.vt mutuās intendat illuo lucz ex mutuo recipere. Et subdit ꝙ nō curat siue hec intentio mutuū ꝑcedat.vt in.c.et glo.supi⁹ all̄ siue sequat mutuū .et antecedat lucri datiōem.siue omittat et simul cū lucri receptiōe occurrat puta si nullū impēdens lucrū futuz gratis mutuat.debitoꝛ ꝛo post modū ꝓpter mutuum sibi factuz et in eius recōpēsac.lucz aliq̄d exhibet creditori ꝙ creditoꝛ etiā ex eadē cā recepit.certe īquit ipse talis mutuans.et assistens de p̄nti intētio et volicio.reddit mutuātem vsurariuz seu reū criminis vsurarū.qđ probat ipe qz ħ facit intentio talis pro futuro tempe vt supra est deductum.igitur et filis intentio pro p̄nti.oña tenet quia filis culpe esse dī

habere eras lucꝝ ꝑ mutuo qđ nunc facio
ael ꝑ eiꝰ vſu futuro.vel de pñti hr̃e ꝑ mu
tuo ꝛ eiꝰ vſu qđ heri vel ãtea feci vtꝝꝫ eĩ
velle eiꝰ ꝺmutatõiſ illicite q̃.ſ. acceptum ꝓ/
ualet dato.ꝺfirmat etiã dca ex glo. ſupꝝ ſũ/
ma Ray.que dicit ꝙ ſi creditor mutuat ꝑ
pter deũ tm̃ ſine vlla itentõe lucri.debitor
tñ ꝑꝓ mutuũ acceptuz vel vlteriꝰ retinen
dũ dat ei aliq̃o.ſi creditor credit vel ꝓbabi
liter dubitat ꝙ ꝑpter mutuũ acceptũ vl̃ vl
teriꝰ retinẽdũ ei dederit r̃ſtituere teneat ex
q̃ ſeq̃t ꝙ ñ r̃ſtituẽdo peccat.ꝛ ſi ꝑꝓt aliđ qz
qꝛ vlt hr̃e illđ lucꝝ ꝑ mutuo a ſe rẽo.ſic ꝑꝓt
illđ mutuũ debitor dedit lucꝝ ꝯ illuꝺ pcẽz
ñ ẽ ñ vſurariũ iudicãdũ gꝰ bñ ſeq̃t ꝙ ñ illđ
lucꝝ ex mutuo ẽ vſura qđ finẽ ꝓintẽtũ hz
ꝑ ſpe vl̃ expectac.ꝯ eẽ illđ qđ ẽ intẽtũ ꝑ ac
ceptiõez ꝛ volitiõez pñtẽ ſm modũ ꝓmiſſũ
Colligẽdo igit ꝓteſ diffitẽiſ pz hãc eẽ diffi
nitiõez vſure lucꝝ ex mutuo intẽtũ.vſura
riꝰ ꝺo dicit q̃ tale ꝓcipit lucꝝ ꝛ q̃ mutuat ꝑ
pter lucꝝ recipiẽdũ Ex ꝓdcis ifert ipe ad
ꝺciſiõez .q.viz ꝙ intẽcio mutuãciũ ꝛ ciuil.
lucꝝ dantis eſt ꝺfiderãda.nã ipi mutuãteſ
cũ mutuãt hñt intentiõez lucri. qꝛ mutuãt
ꝑpter lucꝝ recipiẽdũ vſurarij ſũt.lz ad mu
tuãdũ ſint ꝺpulſi.qꝛ ꝺpulſio ad mutuãduz
nõ tollit eis intẽtõez ꝛ ſpẽ ſeu expectac.lu
cri.erq̃ mutuãt.Et ideđ ſi cũ lucꝝ recipiunt
illuꝺ recipiũt ꝑpter mutuũ qđ fecerũt.naz
tale lucꝝ ẽ vſura.ꝛ tenẽt ad reſtitutiõez .ſi
poſſũt ꝙ ſi ñ reſtituãt ſũt in peccato morta
li.etſi nõ poſſũt.ſũt etiã in mortali. ſi nõ ha
bẽt volũtatẽ reſtituẽdi cũ poterũt.ꝛ ſimiliter
intentõ coĩtat.eſt attẽdẽda.nã ſi ſtatuit lu
cꝝ dare rõe mutui recepti ſeu recipiẽdi ſeu
vlteriꝰ retinẽdi ꝛ ipi mutuãtes ſciũt vl̃ cre
ꝺũt hãc eẽ coĩtat.intẽtiõez vſura eſt. ꝛ ad
reſtitutiõez tenẽt Ideđ ſi tũc neſciũt ꝯ poſt/
ea inoteſcit talis itentio. Ideđ ſi neſciũt nec
aliter poſtea eis inoteſcit eoꝝ culpa vel ne
gligẽtia qꝛ intẽtiõez illã erq̃rere nõ volu/
erũt.nã affectata ignorãtia.ſi excuſat.imo
vbi coĩtas talẽ intẽtõez nõ hr̃et ꝺũ nõ mu
tuãtes creꝺerẽt ꝺtrariũ tenẽt ad reſtitutio
nẽ.ſinãt coĩtas hz bonãꝛ honeſtã intentio
nẽ.qꝛ nõ ex cã mutui ꝯ ex alia cã rõnabili
ꝛ honeſta.puta ꝑpter reſtauratiõem vãni
qđ forte mutuãtes inde fuiſſent paſſi.vl̃ ꝑ
pter beniuolẽciã quã ſibi mutuãtes oſten
derũt in mutuãꝺo coĩtati vel etiã ex ꝺa li
beralitate coĩs.tũc tale lucꝝ nõ eſt vſura
cũ nõ ſit lucꝝ intẽtũ ex mutuo datũ ꝛ ma
xime in ꝑ° caũ.qꝛ reſarcio vãni. nõ ꝑt lucꝝ
ceſſere.cũ etiã coĩtas q̃ fuit hui° cã. teneat
ad illuꝺ reſarciẽdũ . ꝺ fideiuſſ. c.puenit.ꝛ i
telligit de vãno qđ ꝺtingit ex ꝺiminutiõe
ꝓhabiti.nõ qđ ꝺñſtit i ꝓmiſſiõe lucri pollici
ti vel ſpati.poſtea in r̃ñſionib° ad obiecta
ſubdit ꝙ in lucro pollicito vel ſpato .qđ ñ
eſt certũ.poſſũt recipe licite aliquã recõpen
ſatiõez ſm ꝺcitõez ꝑſonaꝝ ꝛ negociaꝝ ſm
diſcretũ iudiciũ prudẽciũ ꝛ bonoꝝ viroꝝ
ꝺfiderãciũ ñ vel q̃tũ eo tpe.alij fidem nego
ciatiõez vel artẽ exercẽtes cũ eq̃li pecunia
lucrati coĩter ſũt.nõ tñ credit tm̃ꝺ deberi
eis recõpenſari ꝛ hꝫ ꝑpter ꝑſõales labores
q̃s nõ adhibẽt ꝛ pricia.q̃ nõ imminẽcia ſu
ſtinent circa lucꝝ negociatiõis vel alteriꝰ
qđ nõ intẽdebãt.erq̃ nõ credit ꝙ eẽ debeat
vniformiſ taxatio ꝯ q̃libz ãno taxãdi eẽnt
ſm arbitriũ ſapiẽtl. ¶ Credit etiã ꝺfideran
dũ.ꝙ ipi mutuãtes tenebãt de iur̃ cõi i ca
ſu neẽitatl.ad defẽſiõez q̃ imminebat ciuitl.
ꝺ ſuo ꝺtribuere.ꝛ ꝙ ſine dca defẽſiõe forte
poſſent nõ ſolũ lucra ſpata ꝯ ꝓticlares ſbe
adq̃rere ꝑre.q̃ oĩa bñ ꝺfiderata hñt extima
re multũ inteẽ ſiue in dãno ſiue in ꝓmito lu
cro ꝺñſtat et hꝫ ille.cui addo ꝙ etiã ꝺfideran
dũ ẽ an ille mutuator ſupabũdz i diuiciis
ita ꝙ ꝺñſle.vel nõ pecuniã quã mutuauit
iueſtiſſe in negociac.vel mercãcia.nã multi
ſũt qui ꝓtẽ pecuniaꝝ ſuaꝝ ocioſã tenẽt vñ
ſi de ocioſa mutuauit quã nõ erat iueſtitu
rꝰ nullũ ꝓtẽdere ꝑt intereſſe.niſi forte caſus
inopinatꝰ ei ſupuenerit ex poſtfẽto ꝑꝓt ꝙ
caſũ illã neẽario hr̃e ꝺſequit.nã ex tũc ꝛ nõ
añ ſua icepit itereſſe.ꝛ hꝫ qñ ꝑꝓt dãni ſeu lu
cri reſtauranc.coĩtas hꝫ lucꝝ tribuit mutuã
tibꝰ.ſi ãt ꝑpter beiuolẽciã coĩtas dedit hu
iuſmõi lucꝝ ꝛ ita mutuãtes receperũt. tũc
non eſt vſura qꝛ añ hꝫ licuiſſz eis facere.vñ
nõ debent eſſe deterioris ꝺditiõis ꝑꝓt eoꝝ
libeꝝ mutuũ.ſbiũgit eẽ.ꝙ ſi ex aliq̃bꝰ ꝓba
bilibꝰ indiciis poſſit mutuãtibꝰ inoteſcere
itẽtio coĩtat.ꝙ illaz dñt ꝺñſerare vt forte
ex eo ꝙ nili mutuãtibꝰ dare nõ ſtatuit tale
lucꝝ ꝛ plꝰ mutuãtibꝰ plꝰ dari nõ ob. ꝙ mꝫ
ti alij Ciues vel filia vel maiora bñficia ꝺ
tulerẽt q̃ nullã remuneratiõez recepũt Itẽ
ex eo ꝙ oĩbꝰ mutuãtibꝰ dat nec eſt ꝺſile ꝙ
oẽs paciãt dãnũ ex mutuo a ſe rẽo . ſeq̃t ꝙ
ꝑꝓt reſtauratiõez dãni vel lucri ñ dat ipa
coĩtas . Itẽ qꝛ etſi aliq̃o dãnificat nõ ẽ ꝺſi
ſile.ꝙ eq̃lit.iõ ẽ poſſibile ꝙ q̃ minuſ mutua
uerit maiꝰ dãnũ paſſi ſũt.ꝛ tñ minꝰ eis dat
ꝙ ñ ꝺtigẽt ſi ꝑꝓt reſtauratiõez damni da/
ret.ſilit apperet forte ꝙ ñ ex cã beiuolẽcie

qz ſi ꝓpter illã vareť plus vareť ei in q̃ ma
ioz affect⁹ beniuolencie ꝓbareť ꝛ qz ꝺtige
re ꝑt.q vn⁹ ex maiozi affectiõe mutuat.Ⅎ.
q̃ ali⁹ mille.et tñ hoc nõ attenꝺit coitas ĩ
vatiõe victi lucri.ad qꝺ etiã facit qz illꝺ lu
crũ nõ vať qñ ſoluta eſt ſoꝛs.ſeu qñ coitas
a vebito liberata eſt.ſeꝺ qñ vebitũ aꝺhuc
manet.vñ ſatis põt ꝑſumi.q ꝓpter mutuũ
tribuat.et ꝑm ꝑmiſſã et alia inꝺicia quib⁹
poſſũt ſtuꝺeãt vivere qua ĩtentiõe .coitas
huiuſmõi lucꝝ vare ꝺſtituerit ne ſe ipos ꝺ
cipiãt ſcientes.q nõ irriꝺeť ꝺs ꝛ hec. M.il
le. ¶ Ex quib⁹ ꝺcluꝺit breui⁹ q ſi ambo .ſ.
vans et recipiens ꝺcurrãt in eaꝺẽ cã puta
lucri ex mutuo intenti .et tũc vſura eſt .et
nõ licite recipiť nec retineť. ¶ Aut ambo con
currũt in cã alia q̃ lucri ex mutuo intenti
puta vãni recipiendi vel ex mera beniuolẽ
cia.et tũc vſura nõ ẽ.ꝛ licite ꝓcipiť ¶ Aut al
ter eoꝝ eſt in voluntate vandi vel recipien
di ex mutuo vatũ.et aꝺhuc cenſeť vſura.q̃
ꝺubitať ꝺe eoꝝ volũtate.et maxime vãtis
et tũc aꝺ iuꝺicia ꝺifficilia eſt recurrẽꝺũ.et qz
in caſu nr̃o iuꝺicia ſũt ꝺifficilia et ꝺcluꝺẽcia
hoc lucꝝ eſſe ex mutuo vatũ vt.Ş.eſt ſtatu
tũ.iõ creꝺitoꝛes mẽtis vſurariꝝ ſi ꝯ lucꝝ r̃
cipiant ſũt cenſendi.ꝛ hoc veꝝ puto. Et ex
ꝓꝺictis ſatis ꝑz rñſio aꝺ obiecta ꝓterq̃ aꝺ
q̃ntum et ſextũ.q̃bus rñꝺeo q in pecunia
nautica cui⁹ piculuz eſt creꝺitoꝛis ẽ hoꝺie
coꝛrectuz vt no.hic in gl.et ꝺe iure ꝺiuino
ſemꝑ ꝓhibitũ fuit et ꝺe iure canonico ẽ ho
ꝺie claꝝ vt in.c.nauiganti. ¶ Aꝺ 6m quo
ꝺicit q ꝓpter bonũ finẽ coitas facit .Rnꝺe
tur q iſta mala q̃ poſſũt euitare per contra
ctuz vſurariũ.vt ꝓximũ ſũt coꝛpalia ꝯ ma/
luz qꝺ ſequit eſt ſpũale qꝺ nũq̃ ꝺz ꝑmitti
ꝓpter aliqꝺ malũ coꝛpale euitãꝺũ.nec etiã
ꝓpter qꝺcũq̃ bonũ coꝛpale ꝺſequẽꝺuz ꝑm
theologos.et vato etiã q ꝓpter ꝺtractum
vſurariuz aliqꝺ malũ ſpũale euitareť.illꝺ
tñ regulariter loq̃ꝺo ꝺicit Jo.an.ĩ.c.pecca
tũ ꝺe regi.iuſ.li.vi.q non eſt mai⁹ q̃ pecca
tuz qꝺ in ꝺtractu iſto ꝺmittiť.et ſic maius
nũq̃ ꝑmitti ꝺz ꝓpter min⁹ malũ euitãꝺuz
q aũt iſtuꝺ ſit mai⁹ peccatũ ꝓbať ꝑ q̃tuoꝛ
¶ §Primo qz ꝺtẽnit deũ auꝺaciuſ qz in eo
nõ verecũꝺat vllo mõꝺ vt in ceteris malis
ſeꝺ poci⁹ gloꝛiať. ¶ 2° qz ꝺtẽnit nãm exꝑſſi
us.vult eĩ q nãlia ſupualeãt numero ſuo
et põꝺeralia ſuo ponꝺere.et mẽſuralia ſue
menſure. ¶ 3° qz ꝺtẽnit ſcriptãz veteri⁹. tñ
ꝓpter ifiꝺelitatẽ q̃ eſt oppoſita fiꝺei. quã ꝛ
baptiſmo ꝓfeſſus eſt.tñ qz cõtra vtriuſqz
teſtĩ ſcripturas ſolẽt tales ꝑtinaciter aſſe/
rere vſuras pcẽm non eſſe. ¶ 4° qz cõtẽnit
iura ꝺiuci⁹ qz nõ obſtante ꝓhibitl.q̃cunqz
iure in peccato ꝺtinue ꝑſeverat et ſepius
vſq̃ aꝺ mortẽ ¶ Aꝺ aliuꝺ qꝺ ꝺicitur q ꝓ
ceſſit venetis nõ eſt creꝺenꝺũ nec etiã ꝑt
ſup eo ꝺiſpenſare vt extra e.c.ſup eo ꝛ ꝯ ꝺ
ꝑma.q. ¶ Ꝺeꝺ q̃ro 2° circa iꝺẽ ſi cõitas ip
ſa ex poſtfacto pure et libere remiſit ꝺictis
creꝺitoꝛibus ꝺẽm lucꝝ in caſu q̃ fuiſſz il/
licite receptũ.an illa remiſſio valeat ĩ foꝛo
ꝺſcie.et viꝺeť q ſic qz remittere iꝺẽ ẽ q va
re.ꝺe teſti.c.veniens.ff.ꝺe cõꝺi.ob cãm. l. ſi
quis accepto et.l.ſi mulier.ꝯ reſtitutiõe fa/
cta remittiť peccatũ vt in.c.peccatũ ꝺe regť
iur̃l.li.vi.ergo ꝛc. Jn ꝺtrariũ eſt qz licet ĩ fo
ro ꝺtẽtioſo viꝺeať fẽa reſtitutio vt ſic repe
ti non poſſit vt.l.ſupi⁹ allatis.tñ in foꝛo pe
nitẽtiali in q̃ cogitatiões hoĩm neq̃unt
ꝺeo occultari.vñ requiri actualis reſtitutõ
vt ꝺicto.c.peccatũ et ꝺe vſuris.c. cuz tu. vl
ſaltẽ ꝑm ꝺy.in ꝺicto.c.pcẽm q res ſit r̃ſtitu
tiõi pata que tũc figať reſtituta.ac poſtea
reſtituenti ꝺonata.ar.ff.ꝺe ꝺonac.inter vi
et vx.l.iij.§.fi.et ꝺe iure ꝺot.l.lz.§. q̃tiẽs et
l.vir ab eo et.ff.ſi cer.pe.l.ſingularia cũ ibi
no.alĩ ꝑm euz nõ vñ remitti peccatũ Jo.an
ibiꝺẽ in nouella ꝺicit in his aĩm multum
ꝓponꝺerari.iõ putat gerẽtez in mente non
reſtituẽ nõ foꝛe turũ ex tali reſtitutiõe .Fre
ꝺeric⁹ ꝺe ſenis ĩ ope ſuo.q.xviij.ꝛ.xxiij. ſup
huiuſmõi articulo poſt ꝺiffuſas allegatio
nes ꝑ et ꝺtra fẽas ꝺcluꝺit q ſi is cui ꝺebz
reſtitui pecunia vſuraria.vel male ablatũ
nõ coactꝰ nõ ꝺeceptꝰ vel circũuentuſ rõne
ꝺoli.vel callꝺitatĩ.vi vel metu ceſſantibuſ
etiãſi ꝓcib⁹ vel ſeruicijs exhibitl. ſit ĩꝺuct⁹
pecuniã ſibi ꝺebitã nõ oblatã nec reſtituti
oni patã vſurario remittat liberať vſura/
rius a reſtitutiõe ꝑ iurã ꝑ hac ꝑte ĩꝺucta
ꝯ nõ liberať a peccato qꝺ ꝺtraxit exercen/
ꝺo vſuras niſi ꝺe illo penitẽciã agat nam
pene eterne erat obligatꝰ ꝑ pcẽm mortale
qꝺ ꝺtraxit exercendo ſenꝰ ꝺtra.l. euãgelicã
et ꝺiuinã.ſimiliter primo aꝺ rei illicite ab
late reſtitutiõem.ꝺuos enĩ offẽꝺit deũ viz
ꝛ primũ.et ſic eis ꝺuob⁹ ſatiſfacere tenet
ꝺe vſuris.c.cũ tu.añ.fi.ꝛ tñ ꝑm eũ vñ tenẽ
archi.exť e.c.ij.li.vi.ſup ꝺbo ſatiſfẽm. ꝯ etiã
vñ tenere hoſti in ſũma ꝺe vſur.§.q̃ pẽa ꝺ.
q̃ꝺ ſi feneratoꝛ ꝛ ꝺ.ꝺꝺ eſt igit. ¶ Et ſbiũgit
ipe q ꝑ põẽa ꝑt ꝺici q ſi vſurario ꝑſeverã
ti in crie.nec ꝺiſpoſito aꝺ reſtituẽꝺũ alicui
aliq̃ſeoꝝ q̃ ꝺñt vſuras r̃cipere motu ꝓprio

vel ad petĩcl. vsurarij. ꝛmittat vsurã sibi de
bitã. lz nõ sit liberat⁹ a pcẽo qđ otraxit fe/
nerãdo vt. S. ẽ devadũ. ẽ tñ liberat⁹ a rei
restitutiõe Et sic in ꝟ vltio ocludit otra so
qđ dixi ꝑ Jo. an. ac etiã. S. oclusit otra op.
q̃ vivebat velle pecuniã restitutiõi pataz
Et credo ꝙ bene quia. ll. per Dy. allegate
locũ hñt qñ res debita in aliũ otractũ est
trãsitura. qđ in casu nr̃o nõ est necesse. hoc
idẽ qđ fredric⁹ tenuit lap⁹ de castellione et
idẽ vꝝ tenere magr̃ ordinis fuoꝝ de senis
Ex istis infert ipe lap⁹ ꝙ ī themate nr̃o col
tas motu ꝓprio vel ad ꝑces creditoꝝ põt
eis remittere dẽm lucꝝ etiã nõ patũ ad re
stitutõez. ꝛ tz dca remissio ꝛ libeati sũt dẽi
creditores a restitutiõe dictoꝝ lucroꝝ etĩ.
ñ illicite hũissent nõ tñ a pcẽo qđ cõfiissent
exigẽdo nisi pecuia pata vt. S. dixi. or attẽ
de ista plimis videt clara. ꝛ eẽ ĩm in alijs
casib⁹ q̃ in themate nr̃o Jn themate eĩ no
stro ofiterañ. mihi vꝝ. an hi qui sũt creditoꝛ
res coitatis sint hi. q̃ faciũt et repũtãt vni
uersitatẽ. illaꝝ ꝙ vsuraꝝ ꝑ eos receptarũ
remissionẽ facẽ vl maioꝛ ps ciusdẽ qđ i idẽ
reincidit vt. l. qđ maioꝛ. ff. ad municip. ꝛ. l
nulli. ff. qđ cui⁹ q̃ vniuer. nã si ita ẽ ñ vid̃t
mihi ꝙ ipi possint remissiõez sub ipis face
re. Primo qꝛ nõ ꝺz dari facultas alicui
se ipz liberãdi vt. ff. de ꝺ. ob. l. inter stipulã
tes. ℌ. si stichũ. zº ꝙ inter remittẽtẽ reuz
ꝛ cui remittit ꝺz eẽ dria. sic int agẽtẽ et pa
cientẽ. naz nec admistratoꝛ rei publice seu
pupilli põt se ipz sine solucl. liberare. nec sibi
i⁹ bona admistrãti donare. qꝛ nec alij qđ
e⁹ min⁹. ff. de officio ꝓcur. cesa. l. i. ff. de do
nacl. l. filiusfamilias in ꝑn. nec sub ipis au
ctoritatẽ ꝑbere. ff. de auc. tu. l. i. in ꝑn. cũ si.
ꝛ ptãs generaꝝ data alicui vt det cui vult
ex agnatis itelligit ꝑterq̃ sibi ipi lz sit ex a
gnatis vt est ter. no. ff. mãdati. l. si tibi man
dauero. ℌ. si tibi ℳo qđ fac. S. ꝺ sacro sanc
ec. auc. q̃busdã q̃. nec ob. si dicat vniuersi/
tas est illa q̃ remittit singulis non singuli
singulis vt. l. si muiceps. ff. qđ cui⁹ q̃ vni.
nec qđ vniũsitati ꝺbet singul⁹ debet. vt e. ti
l. sic. ℌ. si qđ ꝛ. ff. de reꝝ diui. l. in tm. ℌ. vniũ
sitatis qꝛ ꝟ vlti⁹ nihil ad rãsũ. qꝛ ꝺm ẽ in
casu nr̃o singulos credit res vsurã restitu
ere debere. ꝛ vniuersitati seu coitati ꝛ non
singlis de vniuersitate seu coitate. solũ ãt
ꝑncipiũ obstare vꝝ ℭz &⁹ ꝙ ver ẽ ꝙ vniũ
sitas remittit ꝟ vniuersitas nihil aliud est
q̃ hoies vniuersitatis. vt no. in dco. ℌ. si qđ
qđ pz rõe qꝛ oĩb⁹ hoĩb⁹ de medio sublatis
ãpli⁹ nõ est vniuersitas. et q̃libz sup hac re

missiõe ficta dat votũ suũ. ꝛ sic in fauoreꝫ
sui imediate igit vt. S. ẽ ꝺnatũ nõ vꝝ tene
re. ꝑ ꝟ accedat ꝙ iuriste dicũt. ꝙ in cã prati
vel nemoris vniuersitatis. null⁹ de vniuer
sitate ẽ ydone⁹ testis. qñ ꝺmodus prati vel
nemoris spectat ad singulos imediate qđ
est qñ singuli sine pcio de nemore possũt li/
gna accipe ꝑ usu suo. vel aialia sua in pra
tũ mittere ad pascẽ. vt no. in dca. l. in tan
tũ. ℌ. vniuersitat. ff. de reꝝ diui. ꝛ dixi. S. de
testi. l. pentes. et p canonistas de testibus
c. sup. nã in ꝺsulẽdo coitati vt fiat et votũ
ad ꝟ pstãdũ q̃libz fac̃ vt ꝺsultoꝛ ꝛ auctoꝛa
toꝛ ꝛ sic remissio vt min⁹ legitia in caũ põi
to nõ vꝝ tenere nisi forte creditoꝛes essent
ita pauci numero. ꝙ votis oĩm enumeratis
eoꝝ vota nõ repiant hui⁹ remissiõis victo
rie cã. Nunãcia igit pli generalis his de
ea trad. vl excepti. eẽt neccãria vt sine scru
pulo coitatis intẽcio videretur ꝛ salutife
ra dici possit hui⁹ mõi remissio Et vlteriuꝰ
pcẽdo dico ꝙ salutifera nõ vꝝ remissio
istaꝝ receptarũ pseuerãte seu durãte mu
tuo. qꝛ sic ꝑmi lucri receptio censet usura
ex itentiõe dãtis ꝛ recipiẽtis vt põca. q. ẽ
ꝺnatũ. ꝛ sic hec remissio pseuerãte mutuo
lucꝝ itẽtũ ex mutui pseuerãcia ꝺz itelligi
nõ eni si q̃s ꝺsciam suã scruteꝫ ad aliũ finẽ
remissio fca vꝝ nisi vt mutuatoꝛes ipi reꝺ
dãt ex pseuerãcia mutui magl. ꝛ pleni⁹ otẽ
ti. iõ censẽdũ est lucꝝ ex mutuo intẽtũ. est
eni spes ãticipate usure. et ꝑ ℌ. ff. mãdati. l.
ab anastasio. ℌ. si q̃s. ꝛ vide qđ ibi scripsi
ℬ sint dca. nõ decipẽdi cã. ℬ vt vitas i luie
ꝺducaꝫ ꝛ p sapiẽtes otrariũ senciẽtes. hil
rideat. Nũc zº iuxta põca q̃ro pone ꝙ isti
creditoꝛes mõtis ex ptãte sibi ꝺcessa a coĩ
tate venduũt iura sua ꝛ actiões otra dictaz
coitatẽ tã in sorte q̃ in ĩtereꝫ suo lucro in
futuꝝ recipiẽdo. an ẽptores licite emãt ꝛ
licite exigãt. q̃tũ ad ꝑmũ de ẽptiõe sub pre
dca forma vꝝ ꝙ ẽptio nõ sit ꝛpbata qꝛ est
iuꝝ ꝛ actiõis g⁹ ĩt. l. ẽptoꝛ nois. ff. de hereꝺ
vel act. ven. ꝛ ĵ. de hereꝺ. ven. l. nois ꝛ. l. cer
ti qđ fateoꝛ nisi soꝛs eratiã i totũ extima
ta. ꝑ lucꝝ receptũ ꝛ ꝟitũ. q̃m extimari ꝺco
qñ lucꝝ ꝟitũ usura ẽ cẽsendũ. ꝛ eq̃alz soꝛ
ti qđ qñ sit. vide i põcedẽtib⁹ ꝛ ꝙ receptõ u/
sure extenuet debitũ ẽ ter. ĵ. e. l. ĩobitas ꝛ. ff
de ꝺdi. ide. l. si ñ sortẽ i ꝑn. nã tũc cũ actõ fit
extincta vẽditio repit fca de nõ ente. iõ ñ tz
ꝛ peccat venditoꝛ. si affirmauit sibi deberi
io qđ ius ꝛ act. cedebat. ꝛ ẽptori ignorãti te
neꝫ vt. l. si q̃s affirmauerit. ff. ꝺ dolo ꝛ si ẽ/
ptoꝛ esset decepti. vltra dimidiã iusti precij

valeret emptio .sed ad deceptiõem resarci endaz teneret.l .ij.ff.de rescin.ven. Quo ad zm reperio q vn9 magn9 magister in theologia de ordine minox determinauit in florencia q emptor luc[m] a coitate recipiendo vsuram non facit.etiamsi vltra eius sortẽ ꝛcepit q̃tũcunq; sit illud mouetur.ex eo qz emptio tenuit et sic ex otractu emptiõis acquirit.approbat.recepit. Jtẽ qz dubiũ euentũ emit qõ lz vt.l.nec emptio.ff.de cõtrahen. emp.et.l.si iactũ.ff.de act.emp.et.l.si q̃s vxori .ff.si.ff.de fur.cum si.et q dubiũ euentuz emerit pz.qz coitas potuit ei nihil dare vel le cum per modũ et viam. l.recipiat.et q. l. facit illam reuocare põr Jtem qz ipse nullum mutuũ cum coitate otraxit.hoc idem ofirmauit lap9 ex eo q annui rẽditus possũt iuste emi.nec vsura in eis dimiõ nõ fiat in fraudem vsurarum et fiant sine decepti one vltra dimidiã iusti precij vt post host. no. Jo.an.in spe.super rubricã de vsuris. Subiungit ipse q sibi est dubium q̃liter fienda huiusmõi euentus extimatio. ita q ex ea ognosci possit an venditor sit decept9 vltra dimidiã iusti precij vel non.sed meo iudicio extimari debz quanti tũc talis dubius euentus vendi potest.vt alias dicit in.l.si seruus circa pn.ff.de odi.fur.et.l.si q̃s vxori .ff.si.ff.de fur.et.l. i .ff.si heres et ibi no ff.ad trebell.et est glo in ꝓposito in. l.se. et tex.melior ceteris in.l.si.iactũ.ff. ꝺ act.emp Contra tã determinatiõez hui9 scdi repio q fuit quidã alius magister in sacra pagina nõ minoris imo late maior auctis viz magister Gregori9 de armino generalis ordis heremitarum.dicens dño vnũ.q iste emptor statim peccat ex intentiõe corrupta quaz hz fen9 exercẽdi ipi coitati lz sub colore empti et pro hoc iducit extra .c .e. osuluit in scda osultatiõe cui eadẽ rõsio datur que ceteri. osultatiõib9 ibi positis quib9 rõdet q in iudicio aie male agit.et reatu criminis ꝺuoluitur etiam añ exactõem. qui nõ aliter paratus bolam iuramẽti decidit.i.diẽ soluci. iurate aliter non admittit donec aliqꝺ emolimentũ inde ꝓcipiat et nisi aliter licitã et ordinatã intẽtiõem haberet. Aliud qꝺ dixi est q de isto emptore est iudicañ.idẽ qꝺ de vẽditore.si nõ vendidisset de quo in ꝓma. q. circa materiã est plenissime dẽm et tãto fortius quãto iste volũtarie ad hoc faciẽn.accessit. Ego hanc ꝓtez puto ꝟissimã.qꝺ probo admissorie .qz aut obligatio venditoris est solũ vendita vel etiã emptori cessa vt sonat thema.et tẽ qz ex iur̃ p illũ quõ et ex illi9 mutuo habet coitatez obligatã et vtili actiõe q̃ penes vendentẽ vel cedentẽ est directa.sequit q emptor ex iure cesso siue vẽdito nõ ꝓt pl9 petere q̃ cedens et vendens potuisset.l.emptor j.de heredi.vel act. ven. cũ exceptiões rei coherẽtes trãseãt etiã contra singularẽ successorẽ vt.ff.ꝺ iudiciis.l.et. q.ff.de excep.l.excepti.Sj rei coherẽtes.q sic q̃quid vltra recipit illicite recipit Aut nõ solũ venditio est facta sed nouatio et transfusio debiti secuta.puta qz de voluntate vẽditoris coitas emptorez scribit vt ꝓncipalem creditorez rei cã mutui lz ꝓpter emptionẽ.et tũc adhuc min9 videt dubiuz qz incipit nouus mutuator haberi.et ex suo mutuo lucr̃ ꝓcipere vt.l.singularia.ff. si cer.pe. cuz si sup.allat. Et ex his pz q magr̃ de ordine minor̃ male dixit.dũ dixit q hoc nullum erat mutuũ.hz sola emptio dubij euentus Sliter nec lap9 dũ dixit q hec erat emptio ãnui reditꝰ qz olim cum sit emptio iuris.ad et p capitali sive sorte opetent.q lucri osequeñ.vnde ãnuus reditꝰ formalis in casu nostro nõ existit cũ ꝓncipaliter iuscediti emat et i osequeciã reditꝰ eius oez forsan illud ꝓcederet si emptor emisz duntaxat q̃tũ ex credito lucri cã vel pro itereẽ venditori dabit a coitate iur̃ et actiõe pro sorte .apud creditorẽ remanẽte .tũc enim ãnuus reditꝰ et dubiꝰ euentꝰ videret venditꝰ vt.l.nec emptio.ff.de otrahẽ.emp. Sz an licite in foro oscie dubito qz vr̃ emptor cã peccati illi9 qz pseuerãcie i peccato mortali et hoc vbi lucr̃ hoc censet usura.et nõ al circa qꝺ videndũ est.quod in precedeñ. duabus.q.dixi. Et hec mihi sufficiant q̃ bene et subtiliter sunt ponderãda.et de mẽtibus non eicienda cuz hic de anime salute tractetur.

Deo gratias Et laus bono Jesu. Mccc lxxxxij.in ferraria Bartolomeus de salicetο de bononia famosissimus doctor.l.

Renouata guerra inter ex/
celsos dños. dñm frāciscū
de cararia dñm paduanuz
et dñm ỻonēsez seu dñz an
toniū et de laschala. otigit
q magna ogeries armato
ruz dñi paduani ỻone territoriū īsultauit
aliq̄ pte dimissa ad custodiā pass⁹. in q̄ īsul
tu p̄dā magnā assūpserūt. In reditu ỻo gē
tes dñi ỻonensis vsq; ad territoriū padua
nū insecute sūt multi q3 hinc inde captiui
facti sūt. Inter q̄s q̄dā fuerūt de captiuis
flaxati. tpe pacis inite sup guerra p̄terita
q̄dā q̄ iam capti fuerāt in guerra p̄ñti. et
fuerāt relaxati ad fidē vt moris est. q̄dā q̄
se reddiderūt captiuos cū sodalib⁹ arma
toꝝ oppimēciū. Ex ℔ igit themate ifra du
bia orūt p⁹ vtꝝ p̄da rescosa sit rescodēciū
an ỻo ỻonenhū q̄ꝝ p̄mo erat. 2° an gētes
q̄ remāserūt ad custodiā pass⁹ hr̄e debeant
butini ptē. 3° q̄ꝝ sūt captiui captiuati tpe
p̄me guerre ⁊ flaxati tpe pacl. 4° q̄ꝝ sūt ca
ptiui captiuati ī p̄ñti guerra ⁊ relaxati ad
fidē vt sup. ⁊° q̄ꝝ sūt captiui q̄ se cū sodali
b⁹ reddiderūt et de quolibet istorum vidē
dum est per se ⁊ sepatim

In noīe dñi nr̄i ihesu xp̄i ⁊ sue matris ỻgi/
nis gloriose Marie p euidencia oim in ℔
themate dicēdoꝝ. et de dubijs ex inde exor
tis et alijs ifra dicēdis p̄mitto q̄ solū bel
lū indictū ex edēo p̄ncipis publice ei⁹ hosti
b⁹. aut p ei⁹ hostes ipi p̄ncipi. stricte ⁊ ꝓprie
dr̄ belluz. q̄ ad ℔ vt capti in eo. vel circa il/
lud fiāt capiencīū. ius q3 postliminij. vēdi
cet sibi locū et mobilia in dicto bello capta
trāseāt in dñiuz occupāciū. naz bellū indi
ctū a romano impio publice in aliū vel co/
tra. hostes ostituit et ius postliminij aut ℌ/
uitutis inducit. l. hostes. ff. de capti. et no.
Inn. et Jo. an. post eū in. c. cū olim extra ỻ
rest. spo. de iurīur. c. sicut ij. Et q̄ dicit ỻ p̄n
cipe dico etiā de sūmo pōtifice q̄ saracenis
bellū indicit et alijs infidelib⁹ marie p re/
cupatione terre sc̄e vt no. Inn. de voto. c.
q̄ sup. indicit etī. bellū ōtra seculares sibi
subditos. in tpalib⁹ rebellātes vt vidi mlt
ocies fieri in marchia anone. ⁊ semel ōtra
pusuz tpe vrbani q̄nti et gregorij xi. Infe
riores āt nō hñt potēciā indicēdi tale bel/
lū. vnde nō reges. nō p̄ncipes nō duces. nī
barones nō ciuitates. nō comites. nō p̄ti
nō tirāni. q3. l. dic apte in dca. l. hostes q̄ il
li sūt hostes q̄b⁹ ꝓplus roman⁹ publice bel
lū decreuit. ceteri āt latrūculi appellāt. ⁊ i/
telligo q̄ appellāt latrūculi q̄ ad ℔. qz nulli
alijs datū est ius postliminij et iō signāter
dicit ter. in. l. postliminiū in p̄n. postliminiū
est ius amisse rei recupande ab extraneo
i. hoste. ⁊ restituēdi in statū p̄stinū inter nos
et liberos. oēs ꝓplos reges q3 morib⁹ ac le
gib⁹ ostitutū. voluit g° p̄nceps esse bellum
inter eū ex vna pte et reges vel ꝓplos ex altе
ra. Alijs igit nō ogruit diffinitio Et ideo
credo patrē. et doc. meū dñm Bar. male de
cidisse. q̄ si due citates rebelles ipio simul
guerrā faciāt. q̄ in illa guerra locū ℔z ius
postliminij de iure gētiū antiq̄ morib⁹ iou
cto lz hodie nō fuerit de osuetudie cui osue
tudini stādū est. p̄m q̄ ipe no. i illa. l. hostes
nullo enī iure cautū ℔ scio et qui illud iue
nit ℔ dicat ego ei fateor me nescire. iō dico
q̄ ius postliminij ē iouctū legib⁹ ⁊ morib⁹
solū inter ipatorē et hostes ei⁹ vt. l. postlimi
niū in p̄n. ff. de cap. et postli. reuer. etiā hec
opio ỻa esz. Jā turci ⁊ saraceni ⁊ barbari
et alij extranee natiōes q̄ nec p̄ncipē secla
rē. nec aplicū fatēt si iuicē guerrā facerent
hr̄ent iura postliminij. qđ est ffm vt no. i. d
l. hostes q3 ius postliminij iouctū ē fauore
captiuoꝝ et publice vtilitatī. vñ nō opetit
eis q̄ nullo fauore sūt digni vt. d. l. postli/
miniū. ff. trāsfuge. inter iodignos āt oib⁹ fauo
rib⁹ bñficijs ⁊ gracijs locū nō ℔z q̄ sūt ho/
stes dei ⁊ p̄ncipis q̄ possunt ab oib⁹ capi et
captiari. ff. d ficca. l. iij. ff. trāsfugas et. C. de
fur. auē. nauigia et d. l. p̄liminiū. ff. a pira
tis. p̄terea si hostes ipij inter se guerrā faciē
tes hr̄ent iura postliminij. et q3 ipij hostes
sūt. eadē rōe. et illi q̄ sūt de caterua essencie
ipij cū sint hostes dkoꝝ rebelliū hr̄e debēt
iura postliminij. quia non plus iur̄ ratio
ne imperij debent habere hostes impij q̄m
si sūt subditi ipi ipio. imo statuta p̄cedūt i
vtroq; pit vt. d. l. hostes. ℔ silit ē ffm vt nō
gl. i dca. l. hostes fac̄. l. ex ℔ iur̄. ff. de iusti. ⁊
iur̄. Ex p̄dictis ocludo q̄ cū dca guerra vi/
gens Inter p̄fatos dños nō emanauerit
ex edictis p̄ncipis in hac guerra. nō ℔z locū
ius postliminij. ⁊ capti i ea nō sūt capiēciū
sui. etiāsi ponerem⁹ ābos dños ee rebelles
ipij ℔ nō sūt. qz p̄ncipē ognoscūt ⁊ legibus
romani imperij viuunt. nec eis imperator
publice vel occulte bellum decreuit. imo i/
pali vicariatu in terris quas tenēt audio
prevotatos licet autem nullus inferior a
principe vel a papa tale bellum possit

ĩuicere.tñ qz ꝗlibet eoꝝ vñoꝝ in terris ꝙſ
tenent vel eoꝝ territoriſs hz meꝝ et mixtū
iperiū.ꝛ oĩmodâ iuꝝdictionē.aut ex ipiali
ꝺceſſione aut ſaltē occupatione cuilibz ip
ſoꝝ ꝓ ſui impij defenſiõe ſueqz iuꝝdictiõiſ
ꝛ territorij licitū eſt bellū ꝺtra alteꝝ indicē
ꝛ arma ſumere ꝛ nõ ſolū ꝺtra ipm vñm in
uadẽtē ſed etiã ꝺtra eiꝰ hoĩes fideleſ ꝛ va
ſallos.ꝛ alios ꝙſcūqz iuuãtes vt no. Jnn
in dẽo.c.cū olim ꝛ.c.ñē nõ eni inuadit ꝙ ſe
et ſua iura defendit.cū hꝫ fit ꝓmiſſū oĩ iuꝝ
nature ar.l.i.Ⴗ.cū arietes.ff.ſi ꝙru.pau.fe
di.ꝛ.l.i.ꝛ vt vim.ff.de iuſti,et iuꝝ.et.l.ſciãm
Ⴗqui cū aſr et.l.ſi ex plagis .Ⴗ. tabernariꝰ
ff.ad.l.aq̃l. Nullꝰ eni ꝓ alteꝝ eſt turbãꝺꝰ
in ſuo impio q̃tūcūqz tirãnico qz neuẽ ip/
ſoꝝ vñoꝝ ab altero poſſideꝛ territoria iuꝝ
dictiões vel impia vi clã.vel ꝑcario lz poſ
ſideat vi a ꝓncipe.ff.vti poſ. l.i.
ꝛ.C.vti poſ.l.i.et ꝓ hꝫ optĩe faẽ x.coll. hic
finiẽ lex.c.dño guerrã.et iõ cū alter eoꝝ fa
ciat guerrã alteri reſiſtendo et defendẽdo
ex pte ſic faciẽtes nõ dubito guerrã licitaz
et mobilia capta ex dicta guerra capiẽciũ
fore ac etĩ. captiuos iuſte detineri poſſe dũ
mõ ſr̃ his emanauerit.lex ipoꝝ vñoꝝ taci
te vel exp̃ſſe vt no. Jnno.in dẽo.c.ſicut .vn
de ꝺcludendo dico ꝙ ſi lex emanauit.capti
per gẽtes vñi iuſte ſe defendẽtis poſſũt de
tineri.ꝛ ipoꝝ captiuoꝝ ſpolia ſũt capiẽciũ
eos.et etiã mobilia q̃ capiũẽ oĩbus iuuã/
tibꝰ aliũ guerrã facienté illicite. Si ãt po/
neremꝰ ex vtroqz latere guerrã illicitã pu
ta qz ambo vñi eodẽ tpe ꝺcuſſerũt ſe ad in
uicẽ erpugnãꝺo.ꝛ ſegnoziã ꝛ vñiuz vſur
pando.tũc nõ eſt dubiũ ꝙ oẽs genteſ eoꝝ
ꝓuie eſſent latrũculi.nec tũc thema ꝛ qõeſ
ꝓpoſite ꝓcederẽt vt ergo ꝓcedãt. ꝓ oſtãti
ponamꝰ.ex pte vniꝰ dictoꝝ vñoꝝ guerraz
iuſtam et ꝓ oñs ex pte altera iniuſtam Si
ãt dubitaẽ et quilibz dicit ſe ꝑmo iſultatũ
et ſe ꝓ defẽſione ſui iuꝝ facere dictaz guer/
ram quo caſu ꝓpter dictũ dubiũ ex vtroq̃
latere dicere poſſumꝰ guerrã iuſtã.ff.de pe
cul.l.q̃s ergo caſus ꝛ eſt tex.in dicto.c.dño
guerrã x.coll.hic finiẽ ꝛc.multe eĩ poſſũt ex
iſtere cãe ꝓpter q̃s q̃libz põt hr̃e iuſtã cãm
faciẽꝺi guerrã ſicut videmꝰ in bello iuꝺi/
ciali in quo vnꝰ hz iuſtitiã.tñ alter hz iu/
ſtam cãm litigandi nec ex eiꝰ pte lis dr̃ im
ꝓba q̃ꝺ apꝑet qz releuaẽ a refectiõe expeñ
.ꝓpter iuſtã cãm litigandi.ff.ꝺ le. ij.l.q̃ ſoli
dũ .Ⴗ.etiã de petiꝺ.heredi.l.illud ꝓ Jo.in.c

ginẽ de dolo et ꝺtu.ꝑ cy.C.de iuꝺi.l. ꝓperã
dũ Ⴗ finaũt.C.de fructi.ꝛ li.expeñ.l.ẽmina
to ꝛ.l.fi.dicte tñ deciſioni vr̃ ob.gl.ĩ. ꝺ.l.ho
ſtes dũ dic̃ inter latrũculos numerari gẽ/
tes ciuitaꝺ.ꝺtra aliã cĩtaẽ faciẽtes guer
rã ſine licẽcia publica et ꝺſtat cĩtates hr̃e
impiũ vel ex uſurpatiõe vel ex pace ꝺſtãcie
vt no.glo.in corpe de defen.ciuitl.Ⴗ.ꝛ iuꝺi
care coll.iij.Ⴗz ſolue ꝙ ꝺtrariũ vm ẽ mota
guerra ſine iuſta cã.ſecꝰ ſi iuſta cã fit quia
tũc auc̃te publica mouet vt dcz eſt. S.lz tñ
auc̃te publica moueaẽ nõ hz locũ in eo iuſ
fuitutis ꝛ poſtliminij quod ius non ven/
dicat ſibi locũ niſi ĩ guerra q̃ fit inter ipiuz
et hoſtes impij vt dicta.l.poſtliminiũ. his
igitur dcis deſcendo ad dubia ſup̃ſcripta
ꝛ ſuper eis poſſet diuerſimode argui vt ex
iã dcis ꝛ dicẽdis apꝑet.omiſſis nãq̃ oĩbꝰ
aliis ad ipoꝝ dubioꝝ deciſiõem iuocatis
noĩbꝰ q̃bꝰ ſup̃ ſingulariẽ deſcẽdamꝰ Et ꝑ
cuiꝰ dz eẽ ꝓda.an reſcodẽciũ an ꝺo ꝺonen
ſiũ q̃ꝝ ꝑ° fuit diſtigue.aut ſũt recupata in
ꝺtinẽti ꝛ remanẽt ꝺonẽſiũ qz fingiẽ ꝓpter
ſubitã recuꝑatiõez nũq̃ capta ꝓ q̃.do ca
ſũ.ff.de vi et vi ar.l.qui poſſz vbi poſſeſſio
recupata inꝺtinenti fingiẽ nõ ꝓdita niſi ĩ
terpellaẽ vſucapio iã icepta vt ibi ꝑ cy. ꝓ
hꝫ qz q̃ inꝺtinẽti fiũt vidente in eẽ.ff.de pac
l.iuꝝ gentiũ .Ⴗ.q̃nimo et.l.lecta ꝺ.dicebã et
l.pacta ꝺuẽta cũ ſi.ſi ꝺo fuit ꝛcupata ex inẽ
uallo tẽ reſcodẽciũ eſt ꝛ hꝫ ꝺm ĩ oĩ ꝓda mo
biliũ in q̃ locꝰnõ ẽ poſtliꝰ qz tũc q̃ꝛq̃ ꝺo bello
capiẽ lz añ fuerit nr̃m in ꝓda eſt vt.l. ſi q̃ꝺ
bello.ff.ꝺ capti.ſi ãt ĩ ꝓda capta locꝰ ẽ poſt
liminio.qꝺ locũ hr̃e puto vbicũq̃ illuꝺ qꝺ
capiẽ erat patũ ad vſũ belli vt ſũt boues
curꝰ q̃rige.cũ q̃bꝰ in cãpũ victualia defe
rũẽ tũc ꝺonẽſiũ ſũt.a patꝺ.ãt ad bellũ.exci/
pio veſtimẽta vt arma ablata captꝺ.ĩ bello
quia illa non ſine turpitudine amittunẽ
ꝛ recuperata ex interuallo non reſtituunẽ
ꝺonẽſibus qui ea ꝓdidere hec ꝓbantur
ff.de capti.l. nauibus longl.cum. l .ſe. hꝫ
hic reſtat videre qñ dicitur incontinẽti re
cupata ꝓda.et qñ ex inẽuallo gl.vr̃ tenere
qñ ifra triduũ recupaẽ.ff. de vi et vi ar .Ⴗ.
eũ igiẽ.ſi forte añ recuꝑari nõ potuit forte
ꝓpter potẽciaz occupanciuz dictaz ꝑ e/
dam.alibi dicit.ꝙ tunc in ꝺtinenti dicitur
fieri recuperatio quando fit in eodem ipe
tu ꝓdationis.et ſic anteq̃ ad alia diuerta
tur vt de ꝺ.ob.l. continuꝰ ꝑmo ſkn ſo ꝛ de
duobꝰ reis.l.duoſ.Ⴗ.ſi.ꝑ hꝫ.ff.de aduꝺ.l.qꝺ

ait.ff.si.vnitas ei rixe fca plurima vnū fa/
cit censeri.vt nōbiliter dicit glo.i.l.i.C.vñ
vi.hoc etiam est de mente Inno.in.c. olim
causā in glo.quō hoc licuit pro hoc q̄ que
cūq; gerūt ante pfectam ꝺsummatiōem a/
ctus dicūtur facta vna cum actu.et eidem
insūt vt dicto.ff.q̄nimo et.C.de fide istru.l.
otract⁹.ff.de vsuris.l.scienduꝫ.per Inno.in
c.p⁹ de elec.et etiāñ ea fiant oīa ordine suc
cessiuo fieri dicūtur simul.ff.si ps hereditā
pe.l.antiq̄.ff.de soluc.l.si pater.ff.coīa pdi.
l.si duos in glo.bar.autē in dicto.ff.eū igit
dicit in otinenti fieri qđ fit cū p̄mū fieri pt
vnde dicit totum ꝺmittendum iudicis ar/
bitrio inspecta qualitate vim inferentis et
vim passi et rex ablataruꝫ.et sua opi.mihi
placet in his q̄ postq̄ ablata sunt recupa
ri nō possūt ex iteruallo.ꝫ ablata p hostes
durante bello semp recupari possūt etiam
per fallaciā.ff.de capti.l.nihil interest. ⁊ iō
in ꝫ articulo ꝺliberandū est solū qñ preda
capta capiencium facta sit et in ipos trāsla
tum dicat dñium quia postq̄ est trāslatuꝫ
lz recupet.recupanti.est non āt bene locus
est postliminio nisi vt.ff.dixi casus est i di
cta.l.si quid bello.ꝺiuncta dicta. l.nauibus
dico ergo q̄ tunc preda capta hostium fca
est. cum ducta est intra hostium capienciū
p̄sidia.ff.de capti.l.postliminiū i p̄n.⁊ Jn/
stit.quibus mo.ius pa.po.sol.ff.si ab hosti
bus.apello āt p̄sidia loca tuta.vt q̄ mu/
ris aut alijs artificijs vt secatis seu palea
catis circūducta et clausa sūt.⁊ ad defēsaꝫ
apta.et tūc p̄da ducta est ad loca tuta ⁊ de
stinata vt.l. postliminiū.ff. postliminio de
capti.ibi tutl.ff.et.l.iij.cū se.ff.de fur.añ q⁹
q̄ fit inter p̄sidia predicta vel alia loca tu
ta.puta ad loca amicoꝝ vel ad loca ꝺfede
rata.nō puto p̄dam trāsisse in dñium capi
enti ū lz intra territoriuꝫ capienciuꝫ ducta
sint.cum defacili in virtute bellica possit r̄
cupari et eam tenentes debeāt de hoc ꝛisi
militer dubitare ⁊ sufficit dictus timor vt
dicta.l.iij.ꝺiuncta.l.quod te.ff.si cer.pe.pro ꝫ
videtur casus expressus.ff.de capti.l. postli
minium.C.post hoc ibi tut⁹ esse incipiat.nec
ob.illi⁹.ff.lra q̄ videt dicere q̄ eo ipo q̄ ex/
cessit fines nr̄os definat esse nr̄a q̄ dcdo
dūmō ad loca tuta fit ducta vt sup dcm est
qđ intelligo nisi infra tm̄ tpis iterual
lū dca p̄da fit i cāpo ftenta lz nō fit r̄missa
intra p̄sidia.q̄ q̄ poiverūt eā ꝛisilicer depo
suisse vident aīm recuperāꝺi. ff.de adq̄. re
ꝺo.l.nāliter.q̄tū āt tps labi dēat vt dcus
aīm⁹ p̄sumat.ꝫ totū relinq̄ndū est iudicis
arbitrio vt no.plene per Jnn.in.c. q̄relam
de elec.lz q̄dā et male dicāt aīm nō p̄sumi
nisi ex decēnali cursu vt no.ff.de vsucap .l.
fundi.ff.fūdi p gl.et doc.ff de adq̄.pos.l.i.ff.
si fu⁹.C.de fuis fugi.l.i.in glo. et per ꝺy.
in.c.sine possessiōe Est āt opetēs iuuex ma
gister militū q̄ militares dissentiōes diffi
nit.C.de iurisꝺi.o.iudi.l .magisterio.g⁹ ei⁹
arbitrio ꝫ casu standū ē.⁊ arbitrari ꝺz fm
ꝺsuetudinē locoꝝ et moꝛes gentiū q̄b⁹ p̄est
si q̄ viget.ff.de edili.edcto.l.qđ si nolit.ff. q̄
assidua de euic.l.si fūd⁹ venierit ad.l.rodi.
de iac.l.depcatio.Et audiui q̄sdā armoꝛū
exptos atq̄ satellites asserētes inē eos ꝺ/
suetudinē vigere.q̄ si p vnā diē fuerit p̄da
in cāpo detēta p hostes.q̄ intelligit capiē
tiū fca.vñ lz postea recupatur nō redit ad
priora dñia.sed ipoꝝ recupantium effi/
cit et ē ꝺsuetudo satis rōnabil q̄ vt plimū
eadē die solz p̄da recupari ea āt die elapsa
q̄ poiderūt eādē cōiter se p̄didisse dicūt et
asserūt vñ cōiter p lapsū diei.vr̄ deponi a/
nim⁹ recupandi pro hoc q̄ p lapsū ipius
diei effugit p̄da pñciam nr̄am.nr̄aꝫ q̄ cu
stodiā argumentū optimū.ff. de adq̄i. re
ꝺo.l . iij. Jnstit.de rer diui.ff.fere.et.ꝺ. l. iij.
de fur.vbi vr̄ cal⁹.p̄dicta ꝺo intelligo nisi
otinuo post p̄dā occupatā otra occupātes
fit p̄seueratū in āctu r̄cupādi nā tūc lz lon
gū interuallū etiā pluriū diex intercesserit i
ter occupatiōez ⁊ recupatiōez p̄de. tñ non
dr̄ recupatio ex interuallo fca . exq̄ nūq̄ i
trauit p̄sidia vt.ꝺ.l.qđ ait.ff.si.et.ꝺ.l.nālez

Que āt dixi p̄cedūt in p̄da captiui aūe
recupati nūq̄ sūt in p̄da r̄cupāciū ꝫ semp
i statū p̄stinuꝫ reuertūt iur̄ postliminij etsi
p fallaciā man⁹ capiētiuꝫ euaserint.ff . de
cap.l.nihil.vñ liberi capti statū suū recupe
rāt sui āt restituūt eoꝝ dñis q̄ milites de
bent cē defēsores nō dm̄ captiuoꝝ recupa
toꝝ ter.est.C.de capti.l.ab hostibus.capti
qđ itelligo vex nisi captiui fecerūt se capti
uos capientiū eos.siue recupent siue non
q̄ tūc etiāñ recupāt etiā ex interuallo vel
in otinēti nō reuertūt in statū p̄stinū.lz coꝛ
pore redeāt.alieni tñ sūt aīo ⁊ hoc aīo eoꝝ
durāte.Tal⁹ est i.ꝺ.l.nihil et.l.postliminiū
.ff.captus et.l.in bello .ff. manumitten.e.ti
et ꝫ bñ seruāt moderne gentes armoꝛū q̄
cū capiūt in actu armoꝛuꝫ semper faciunt
q̄ captiuus semper se redeat captiuū siue

recuperet siue non Quid ergo erit si simpli
citer se redidit captiuū nec illa verba adie
cerit siue recuper siue nō. et in eadē pugna
in otinēti recupat an desinat illi⁹ capiētis
esse captiu⁹ vī ꝙ sic qz pugna durante non
pōt dici capt⁹ cum plene ptātem hostiū nō
ītrauerit Jnstit. quib⁹mo. ius pa. po. sol. §.
si ab hostibus facit. l. in laq̄um. ff. de adq̄.
re. do. Jtē qz que in otinenti fiūt ꝛc. vt. l. le/
da ꝛ. dicebam ꝛc. cum si. et qz possessio ab/
lata per vim recupata in otinenti. nō vidē
poita. ff. de vi et vi ar. l. qui possz. nec eī trās
latus dicit qui ilico redit. l. filio. ff. de iniust
testō Cōtrariū est veritas qz captiuū fec
nō solū captuā cū pugna duraret. ꝫ fides
data per captū. qui ne occideret se redidi⁹
vnde cū fides fuerit data simplr pure ꝛ ab
solute et non additionaliē vel modaliter ni
hil otigē pt. qđ fidē datā p quā captiuati
ius et obligatio est q̄sita ipsi capienti tol.
lere possit citra volūtatē ipsi⁹ vt in regula
iur̄ qđ nostꝝ. si qua tñ osuetudo vigeret ī
otrariū fuanda est. tñ nō est iusta nec recta
cuz p eam arguat fidei incōstantia que est
iure gētiū et ciuili reprobata. ff. de pac. l. i.
de pcur̄. l. in cause in pn. cum suis ocor. Et
lz fidē suā alr dediss̄ seu simplr dixisset me
redde tibi sufficeret ꝛ illi⁹ captiuus ess̄ tex
est in. l. postliminio carent. ff. ne capti. ꝛ fa
cit optime dēa. l. i. ff. de pac. Dicet aliquis
et nōne hec metu geruntur ergo nulla ī ef
fectu vt in toto ti. ꝙ metus cā frnideo ī actu
bellico licitum esse violencias et metū ifer
re et cedes et vulnera et reliq̄s corpis cru
ciatus sic factū fuit otra filios israel cum
eoꝝ sunt. xviij. interfecti et gladio pstrati
iudicl. xx. c. Et senegar qui pcussit de philī
steis vi. viros vomere iudicū ꝛ⁰ sic holofer
nes pnceps militie nabugdonasor q̄ octos
resistentes regi gladio interemit et predaz
oēz abstulit iudi. ij. c. hinc emanauerīt lr̄e
signate annulo asueri ad vniuersas puin
cias per ei⁹ cursores delate. vt oēs Judei
a puero vsq̄z ad senē iterficerent hester .ꝛ⁰
Circa poicta icidēter dubitat de vno qđ
si predā capiētes traduxerūt in eoꝝ trito/
riuz pmo postea in aliud territoriū tradu/
xerūt vt eaz sortirent atq̄ diuiderēt Jbiq̄
insultati ab hostib⁹ dictam pdam pdiderī
an dēa preda fit recuperātiū eam hoc casu
dicas ꝙ non qz nō licuit eis alienū ī terri/
torium introire. C. de his qui ad eccles.
confug. l. pūti et. l. denūciam⁹ et iō non ē cap
ta iure belli iō restituēda illis q̄ nouiter vi
olenciā passi sūt vt. l. inuasor. et. l. si q̄s in tā
tam. C. unde vi facit. ff. de euic. l. minor in
glo. et. C. ad. l. iul. de vi. l. si q̄s ad se fūduz
qđ ītellige nisi recupantes otinue insequē
tes a tpe capte pde eos in dicto territorio
inuasissent qz ibi tūc licuit reauferre sibi in
territorio hostiū vt dēa. l. qđ ait ī fi. ff. ad. l
iul. de adulē. vbi est cāus. licitū est etiā in ē
ritorio ofederata simplr vel ad bellū ītro/
ire p recupādis captiuis et pda et etiā p ī
micoꝝ oppressiōe. sibi in vero territorio ho/
stium hoc lz vt. ff. de capti. l. nō dubito. Nō
idem dico si ofederatio non fuiss̄ fca simp/
liciter vel ad bellū. ꝫ ob aliā cāz vt cōiter
ofedꝛatiōes fieri solēt iter ciuitates tuscie
ad sodales expellendos. qz cū dēa ofedera
tio limitata fit limitatū hz effectum nec in
vna dz statui qđ in alia nisi soluz quo ad
illū effectum ad quem ofederatio facta est
vt. ff. de pac. l. si vn⁹ §. ante oia. Jncidēter
etī. circa pdēa dubitādū occurrit. qđ si pda
capta p se ipam aufugit et reītrauit pfiniā
vñ ducta fuit et in eo territorio capta ē an
fit capiētiū an vero fuerat ad pma dñia
dic ꝙ nō. tex. est in. l. trāsfuga. ff. de adq̄. re.
do. qz nō hz locū ius postliminij in dict. re
bus mobilib⁹. et iō equi. et alia aialia sic r̄
uertēcia capientiū erūt qz cū semel hostiuz
facta sint ocedūt q̄litercūqz recupanti vt
dicta. l. trāsfuga. sec⁹ si habēt locū ius post
liminij qz tūc reuertāt ad pora dñia. l. si. ff
de capti. Jn captiuis āt semp sufficit ꝙ in
gressi sint limina nr̄a vt ad statū pstinuz
reducā vt Jnstit. q̄. mo. ius pa. po. sol §. si
ab hostib⁹ et dicta. l. postliminiū §. postlimi
nio et ꝫ ītellige ī captiuis hoib⁹ liberis. si
ei fui nr̄i captiui fuerīt lz reuertāt nō rein
trant pora dñia. ꝫ ī ptāte dñoꝝ nō sūt. nec
vlli fuiūt tex. est nōbilis in. l. si. ff. de capti.
ꝛ notan⁹ hec qz delectabilia utilia ꝛ q̄tidia
na. et hec de pmo pūcto sufficiāt cū appen/
dencijs occurrētib⁹. Venio igit ad z⁹m
viz an dēe gentes debeāt hr̄e ptē butini.
dico ꝙ sic qz lz nō pugnauerūt. tñ per eos
nō stetit. vñ p pugnātib⁹ hñdi sūt lz actua
liter non fuerīt in numero pugnatoꝝ et qz
obedierūt pncipi militū. cui oēs militāte s
obedire tenēt. vñ nō fuerūt in negligētia
aut mora pugnādi nec euitauerūt pugnā
ex pusillanimitate. ß ex debito obediencie. vnd
nil pt īputari. ff. de reg. iur̄. l. nō vī. §. q̄ iu s/
su g⁰ exq̄ stetit p pncipē milicie. Aut p il/

los qui acceſſerũt ad pugnã q̃ ad omina
p̃ pugnãtib⁹ hñdi ſũt.ff.de reg. iuꝝ.l.iuꝝ ci
uili diũcta.l.in oĩb⁹ e.ti.et.C.ò eo qui per
me.iudi.non app.l.fi.ff.de app.l.cũ quidã.ff
ſi q̃s cau.l.ij.§.ſimili mõ.ff.q̃ vi.aut clã .l.i
.§.ß ariſto.et qꝛ exq̃ ſteterẽt ad cuſtodiã paſ
ſus dicũt̃ ptícipes aggreſſure.etſi aggreſ
ſura eẽt illicita puniręt̃ vt aggrediẽtes. ff
de adult̃.l . etſi amici et.l.qui domũ.naz et
ipi cuſtodientes fauẽdo dant cãm aggreſ/
ſure ergo ꝛc.ff.ad.l.adquil.l.qui occidit mꝛ
tifarie enĩ p̃ſtat̃ fauoꝛ.i.nedum corpe ß cla
more vt.ff.ad ſelley.l.i.§.eodẽ autẽ tecto.et
.§.ℍ reſcriptũ.p̃ſtat̃ etiã ſubſidijs et cõſilio
ff.ad.l.iul̃.maieſt.l.i.p̃ſtat̃ etiam manu cla
moꝛib⁹ ꝛ obiectu coꝛpoꝛis.l.cũ vñs ꝛ.l.i.§.
tuliſſe.ff.ad ſilley.hic ãt belliſſie. q̃rit̃ q̃o ſi
remanſerũt in loco qꝛ feſſi vlteꝛius ire nõ
poterant vel foꝛſan in itinere ĩfirmati vel
alr cãu ipediti vt qꝛ eq̃ eoꝝ moꝛtui. Jn via
aut inutiles facti an tales numerabũt̃ in
numero pugnatoꝝ et ſic vocent̃ ad pt̃ẽ.di
cas q̃ ſic.et ita p̃nũciauit dauid cũ expu/
gnauit amelechitaſ ꝛ eis abſtulit ꝺcta ſpo
lia reg.xxx.c.p cui⁹ ſnia facit qꝛ nõ minus
fuiſſe dicũt̃ in bello qui egri aut debilitati
curãt̃ q̃ illi qui ſeruiũt.l.cũ heres .§.ſicuſ
ff.de ſtatu.ff.loca.l.ſi vno .§.item cũ quidã
p Ja.bu.in.l.cũ quidã. C. de ꝺd.inſer .ſin
ãt non ex egritudine ſed ex puſillaĩtate toꝛ
rentez nõ trãſiſſent nec ibi ex mandato p̃n
cipis milicie mãſiſſent nullã pt̃ez deberẽt
habere dicti butini.qꝛ qui nõ laboꝛat non
manducat.ff.de dam.infec.l. q̃uis in glo.
ff.de noꝛa.l.ſi ex duob⁹ .§.ſi.et qꝛ p̃mia ꝺ/
cuoſis et vincentibus debẽt̃ nõ aũt vilib⁹
et remiſſis et nõ audentib⁹ ad pugnã ac/
cedere.l.vt ꝺcutũ.C.de ſtatu.et imagi. ꝛ.l.
i.C.de athle.li.x.C.de aſſer.tol.l.i.C.de.of
ficio magi.offi.l.i.imo ſicut viles ꝛ puſilla
nimes cũ ignominia ſũt ab exercitu ꝛpel
lendi qꝛ ad ariꝺa bella nõ faciunt molles
manus vt ait ꝺgili⁹ trãſũptiue per accur .
iuꝝ pitus.C.de excep.l.aduerſus.tales enĩ
milites ſũt ꝺirecte p̃iuri.cũ iurẽt nõ euita
re moꝛtẽ cã rei publice vt.l.fi.ff.ex qui.cau
maio.et vegeciuſ de re militari. p̃iuris ãt
nec p̃mia nec poꝛte ꝺignitatis aperiunt̃
p̃ter ĩfamiã.C.de ꝺigni.l.i.li.xij.et.c.fi. de
reg.iuꝝ.li.vi.ꝛ ibi plene per ꝺy.ꝺicit̃ enĩ mi
les a malo q̃ ſuſtinere ꝺz. p̃ter rei publi
ce deſẽſionez ſm vnã interp̃tatiõem.ff.de ĩ
ſa.l.ij.§. miles.hi ãt nullũ maluz ſuſtinere
volũt .vnde nõ ſũt vllo p̃mio honoꝛãdi. ſi
ignomĩa a milicia ſmittendi.l.ij.§. ignomi
nie.ff.de inſa.et maxime qꝛ totuz butinum
p̃mo p̃tinendum eſt p̃ncipi milicie ſicut fa/
ctuz fuit dauid vt hẽt̃ reg.c.xxx. hoc p̃bat̃
in decret.xxiij.q.v.c.ꝺicat aliq̃s.et vꝝ ter.
C.de donat.l.ſi quis p redẽptione.vnde
lz hoſtiuz ſpolia capientiuz fiũt vt ꝺictũ ẽ
tñ per capientes ſunt duci belli aſſignãda
et duꝝ debz ea inter milites ꝺiſtribuere ſm
eoꝝ merita.ſic fecit dauid.naz equũ eſt q̃
deb̃t̃ plus bene pugnantib⁹ q̃z male aut mi
nus bene.quod tz Ty.in dicta.l.ſi q̃s p re
demptiõe.idẽ bar.ff.de capti.l.ſi q̃o bello
hodie tñ capitanei guerrarũ diuidunt in
ter equos vt ceſſet inter militãtes oĩs ma/
teria ſcandali q̃ ex ineq̃li ſorte militib⁹ aſſi
gnata poſſz oꝛiri.vñ ſtandũ eſt ꝺ ſuetudini
vt ꝺictũ ẽ in p̃mo diſcurſu p̃me q̃ĩs.finau
tez caſu foꝛtuito accedere nõ potuerũt ad
pugnã.nihil ꝺ ſequãt̃.ſicut nec locatoꝛ ope
raꝝ cũ caſu ipeditur ꝺ pari vt dõ.§. itẽ cũ
q̃dã.et ß ſufficiãt p deciſione hui⁹ ſcẽi q̃ſtiõ
Deſcendo ad ẽtium.ſ.cui⁹ ſint capti nẽ
q̃ capti fuerunt tpe p̃me guerre et relaxati
tpe pacis inite.ſuper hoc dico q̃ ſi in dicta
guerra loc⁹ eſſz poſtli⁹ captiui eſſent eoꝝ
q̃ p̃mo eoſ cepert̃ in guerra p̃ma.niſi fuiſſz
ꝺuentũ tpe pacis inite de ipis relaxãdis
tex.eſt in dicta.l.ſi quid bello.qꝛ igit̃ ius p⁹
liminij locũ nõ hz exq̃ fuerẽt ſimplr relaxa
ti ꝛ libeãti itelligũt̃ ꝑpetuo libeãti qꝛ libe
ratio ĩdubio ꝓprie ẽ.nõ ad tps.ff de pac.l.
ꝛ heredi.§.ſi.vĩculũ g⁹ captitat̃. q̃ tpe guer
re p̃me.dẽi captiuati erãt aſtricti ſemel ſo
lucũ nõ reuiuiſcit.l.q̃ res.§. areã cũ ſi.ff.de
ſoluc̃. Vñ ꝺcluꝺo qꝺ ſup̃ ꝺixi.q̃ dẽi ca
ptiui ſũt captiui.nouit̃ capiẽciũ eoꝝ i hac
guerra p̃ñti.ꝛ rlaxati ad fiꝺẽ.vt mor̃. ẽ ho
die.ꝛ vꝝ q̃ ſit capt⁹ ſolũ p̃mi.q̃ eũ relaxauit
ad fiꝺẽ.qꝛ cum p p̃mã captiuitatez fuerit
captiu⁹ vni⁹ et ĩ ſolidũ.illa captiuatiõe du
rãte ipoſſibile ẽ fieri captiuũ alteri⁹ qꝛ nul
l⁹ eodẽ tpe p̃t eẽ captiu⁹ ſiue ſuus duoꝝ
in ſolidũ.ff.de caſtrẽſi pec.l.hereditatẽ.§.pr̃
Aut eiuſdẽ rei eodez tpe p duoſ hẽri dñiũ
in ſolidum vt in .§. ſi duobus vehiculuz.l
ſi vt certo.ff.commo.C. hec pars vera po
nendo q̃ capti in dicta guerra capienciuz
eſſent ſerui.ſed quia liberi remanent.ff. de
capti.l.hoſtes.ſolum ratione capture. ca/
ptiuancium ſunt aſtricti ad certam quodã
modo ſpeciẽ homagij ſeu fidelitatis ſcõm
diuerſas conſuetudines gentis armo /
rum vnde nedum vnius ſed etiam in/

finitoꝝ posset esse vnus captiuus ⁊ astrictus eē cuilibet captiuāti. sicut vn⁹ pōt eē fidelis ⁊ vasallus diuersoꝝ dñoꝝ. ⁊ cuilibet ipoꝝ fidelitatis iuramentū pstare tenetur. ff. de vsufruc. l. cui⁹. §. i. ff. o. p. no. nū l. stipulatio. §. quidā. et sicut vn⁹ pōt eē liber tus pluriū prōnoꝝ insolidū ⁊ cuilibet reuerentiā insolidū pstare. ff. de iure pa. l. si duo. ff. ad municip. l. a plurib⁹. ¶ Ꝑz circa hoc dubitandū occurrit exq̄ captiu⁹ est omniū captiuātiū ⁊ captiuātes. eūdē captiuū reuocant. cui parere teneť. dic. q̄ reuocant eodē tpe. aut diuersis. si eodē. tēť parere pmo captiuāti qr rōe poris captu re. habet in eo fortiꝰ ⁊ potētius ius reuocandi. si aūt reuocatio fit diuersis tpibus oīb⁹ parere teneť. sic videm⁹ in sbiecto plurib⁹ ciuitatib⁹ aut dñis. qr si vocať eodez tpe. teneť obedire hñti fortiꝰ ⁊ potēti⁹ius reuocandi. ff. de re iudi. l. cōtra pupillū. §. is q̄ ad mai⁹. ff. de iudi⁹ vo. l. ij. in fi. ⁊ l. iiij in pn. ⁊ ē cāus. ff. ad municip. l. libert⁹. §. pscriptio vbi obligat⁹ ad munera i pluribus locis si simł vocať p ābos teneť obedire loco originis. qr eidē fuit astrict⁹ p⁹. videť etiā ca⁹ expressus. ff. loca. l. in opis. vbi obligat⁹ duob⁹ ordine successiuo ad pstationē ope psonalis. satisfacere teneť pmo. ei cui pmo promisit. licz aliť obligat⁹ plurib⁹ psonaliter nō possit cogi. vt satisfaciat pmo creditori postea z⁹. §. emēs. creditores si p̄uilegiati nō sūt in executione occurrūt. vt ibidē in glo. ⁊ pleni⁹ in. l. priui legia. ff. de p̄uileg. credi. ¶ Adhuc dubitandū occurrit q̄d si eodē tpe vn⁹ p̄liuz est captiu⁹ sicut occurrit hodie. ⁊ omēs sił cū reuocant cui obedire teneť. exq̄ oībus obedire nō pōt. ꝓť ipossibilitatē. dico q̄ si vnus ex captiuātib⁹ ē nobilior alijs. ei obediēduz est p̄mo. ar. de heredi. ⁊ fal. §. si quis aūt. ⁊ in auť. de defen. ciuit. §. inter rim. ff. de fideiuss. l. fi. C. de natu. lib. l. si q̄s ¶ Si aūt null⁹ eoꝝ ē nobilior. tūc gratificare pōt vocat⁹ cui vult. ff. de relig. l. fi. ff. de le. i. l. si seruus. §. si inť. ff. de odi. inde. l. plāe. si āt ñ vult gratificāe ꝫ solū vult parere ei cui tēť. tē sorte res dirimēda ē inť ipos captiuātes q̄ eūd captiuū eod tpe ad captiuitatē reuocāt. C. cōia. de le. l. fi. ff. d iudi. l. si ambo. ¶ Si āt nolūt eē concordes tūc inuicē se impediūt. ff. de vsuf. l. q̄tiens duob⁹. ⁊ del. i. l. huiusmōi. §. fi. Et hec diffinitio colligiť ex gl. nō. C. de incol. l. ciues.

q̄ est melior omni alia q̄ sit in corpe iuris.

¶ Deinde dubitandū occurrit. An isti q̄ ita hodie relaxāť ad fidē. si vocati nolint reuerti possint ad reuertendū apelli d iur aut saltē soluere interesse. Et inq̄tū captiuans esset hostis reipublice nō ē dubitāndū. q̄ ei nō est seruāda fides. ⁊ in nō obseruantia fidei ē dolus bon⁹ ⁊ approbatus a iure vt. l. i. §. nō fuit. ff. de dolo. licz tñ nō apellanť possūt reuerti si volūt vt. l. i bello. §. manumittēdo. ⁊ l. postliminiū. §. captiuis. ff. de capti. ¶ Et eodē modo. si captiuātes sint de numero sodaliū. q̄ nōdū discurrūt tritoria inuadēdo. ea ponendo ꝫ incendio ⁊ ruinis et homicidijs. ac etī. homies capiēdo. Juste enī et licite captiuati p eos. ꝫ relarenť ad fidē. vt qr fortitan ꝓmittūt reuerti cū talia redire recusant vt dēo. §. nō fuit. nō enī tenuit talis ꝓmissio fca captiuāti p metū. ff. q̄ me. cā. l. qui in carcerē. cū sua materia. et hoc ponit glo. expresse i. l. nā et seruiꝰ. ff. de negl. ꝫ si nō essent captiuātes de numero sodaliuz puta qr stipendarij alicui⁹ cōitat. l. vel dñi faciētis aliquā guerrā in actu publico. et patenti. capiūt gentes armigeras inimicas. et deinde eas relaxāt ad fidē. tūc pōt dubitari qr captiuātes. captiuatos amore dimittunt nec eos tenent captiuatos aut oppressos. q̄s occidere eis licitū erat. Fm dsuetudinē gētis armoꝝ. vñ tales sic relaxati nō dñt eē imemores talis bñficij eis de grā elargiti. ff. de donat. l. si pater §. i. ¶ Contrariū ē verū q̄ ñ teneť captiu⁹ reuerti etiā si iurasset. hoc tz gl. ff. de negl. l. nā et seruiꝰimo tale iuramētū de reden do ē reprobatū. ff. de capti. l. postliminij. nec ob. q̄ sibi ē bñficium relaxatōis imp titū cui⁹ hic capt⁹ imemor eē nō debet. qr dcedo si aliꝰ q̄z capiēs ꝫ fecisset. ꝫ hic largitus ē capiēs q̄ de iure capere nō debuit. et ideo cū captura hominuz sit illicita revocanda fuit de facto ꝓut de facto processit. ff. de euic. l. minor. ⁊ ꝫ ē verū sine dubio de mero rigore ꝫ audiui q̄ de dsuetudine gētis armoꝝ ctrariū inoleuit. dico tñ illā iniq̄z et nō fore seruandā etiā corā mgro militū. ff. ad. l. rodi. de iact. l. deprecatio. vbi ē directe casus recte intuenti cui dcor. C. de fur. auť. nauigia. et in auť. vñ sumit. sinaūt guerra ē licita vel dubitat q̄ qū supius dictū ē. tūc capta ē licita vt dicit Jnno. in dicto. c. oliz cām. de resti. spo

vt dicit Jnn.in dicto c.olim cãm de restitu spo.in vltĩa glo.magna.ꝛ tũc tales captĩ q̃ iuste capti sũt.ſi captiuãtib⁹ aliq̃ promit tant.eis fuare tenent.ꝛ ideo tenent̃ red re ſicut carcerati iuſte.ſi q̃ in carcere pro mittũt carcerantib⁹.aut alijs valent eoꝝ pmiſſa ꝛ ſeruanda ſũt nõ obſtante carce ratõne p̃dicta.vt dicta.l. qui in carcerẽ.et ℔ de quarto p̃ncipali pũcto. ¶ Nũc deſcẽ do ad q̃ntũ ꝛ vltimũ de captiuis q̃ ſe red diderũt cũ ſodalib⁹ oppꝛimentiũ. ꝛ videt̃ ꝙ ſint captiui illoꝝ q̃b⁹ capti ſe reddiderũt cũ ſint pacta ſeruanda.ff.de pac.l.i. ꝛ e.ti. .l.conuentionẽ.ꝛ.l.iure gentiũ.§.p̃tor ait. Jn ꝛtrariũ videt̃ caũs.ff.de adq̃.re.do.l. in laqueũ.arguendo de aialib⁹ irratiõa bilib⁹ q̃ in nulli⁹ bonis ſũt.ad aialia ra/ tionabilia.i.liberos hoies q̃ ſiũ in nulli⁹ bonis ſũt.conſtat enĩ aialia talia imedia re cũ in laqueũ nr̃m intrauerũt nr̃a eſſe ſi ꝙ nos apprehenſa ſũt vt ibi. ſic igit̃ cũ di/ cti captiui eſſent oppreſſi ꝛ manu apprehẽ/ ſi ipoꝝ oppꝛimentiũ eſſe videnť.§o⁹ hui⁹ pulcri dubij videt̃ eſſe iſta.ꝙ aut dicti ca/ ptiui nõ obſtãte ꝙ alij ſe reddiderũt ducti fuerũt.ꝙ ipos oppꝛimentes. ꝛ fuerũt rela xati ab ipſis oppꝛimẽtib⁹. ¶ p⁹cãu ſine du bio ſũt captiui ipoꝝ oppꝛimentiũ q̃ duxe/ rũt. Captiui enĩ a captura dicũt̃ ſiĉ mãci pia dicũt̃.q̃a manucapta.ff.de ſta.ho.l.li/ bertas.et.l.ſeruoꝝ v̊ba.ergo eoꝝ capien/ tes nõ attenduntˀ exquo eis nõ obſtanti bus p illos ducti ſũt in virtute bellica. ¶ Sc̃do cãu cũ nõ fuerint ducti p eos imo relaxati. ſ̃ distingue q̃ aut oppꝛimentes relaxant eos ſpõte.forte ob reuerentiã il/ loꝝ q̃b⁹ captiui ſe reddiderũt.aut eos rela xauerũt opulſi a dictis ſodalib⁹.p̃mo ca ſu ſunt captiui illoꝝ q̃b⁹ ſe reddiderũt.liz enĩ ab illis eẽnt oppreſſi tñ exq̃ eos oppreſ ſure penituit nõ dicũt̃ ab ipſis capti ℔ ab illis q̃b⁹ ſponte ſe reddiderũt. C.de capti. .l.cũ nõ redẽptũ ꝛ i.l.vna. in p̃n.ff.d capti z⁹ cãu qñ opulſi relaxant̃. Jdẽ dico q̃ nõ dicit̃ capt⁹ qui nõ durat capt⁹. Jnſti. qui mo.iur.pa.po.ſol.§.ſi ab hoſtib⁹ ꝛ dicta.l nãlem.ꝛ.l.in laqueũ.ff. de in rẽ v̊ſo.l. ſi p ꝑte.§.verſũ.nec ob.ꝙ fuerit manu oppreſſi p oppꝛimẽtes ergo ſ̃bito vident̃ eoꝝ capti ui etiãſi p reluctationẽ potuiſſent ſe extra here de manib⁹ oppꝛimẽtiũ vt dicta.l.in la queũ.q̃ illa loq̃t̃ in aialib⁹ q̃ꝝ dñia capi unt̃ capiẽtib⁹ adquirũt̃.℔ in q̃ne ꝓpoſita nõ q̃rit̃ dominiũ.vñ nõ ob. ſi igit̃ guerra eſſet talis ꝙ capti in ea eẽnt capientiũ q̃ eſſet guerra Jmperij vel eccleſie vel cõtra barbaros vel rebelles occideret obiectiõez ꝙ dicti eẽnt ſerui dictoꝝ oppꝛimẽtiũ.ñ ali/ oꝝ p dictã.l in laqueũ.licet tñ iſto ſc̃do ca ſu dixerim ipos captos.fore captiuos il/ loꝝ quib⁹ ſe reddiderũt.tñ q̃ dicti ſodales nõ debuerũt oppmẽtes opellere ad rela/ xationẽ captiuoꝝ actiõi in factũ.tenẽt̃ oi ctis opulſis ad intereſſe vt dicit dicta.l.in laqueũ vbi videt̃ caſus facit q̃a damna ſocijs occurrentia culpa alteri⁹ ſocioꝝ dã no eoꝝ cedũt.ff.p ſocijs.l.cũ duob⁹.§.dã/ na.ꝛ videt̃ ca⁹ exp̃ſſus.e.ti.l.rei cris noie Et p̃dicta dico vera de iure armoꝝ. conſue tudine circũſcripta. ſi enĩ conſuetudo vige/ ret alit̃ circa p̃dicta.dico eã ſeruandam.ꝙ p̃allegata. Et hec ſufficiãt pro deciſione p̃ſenti.tñ vnũ dicere nõ omitto vt meli⁹ me morie cõmẽdet.ꝙ iſtoꝝ ita ſe reddẽtiũ ho/ ſtibus p timore.i tm̃ talis reddit̃is act⁹ a iure damnat̃.ꝙ iura poſtliminij in eo ſi bi locũ nõ vendicãt.etiã vbi guerra eſſet p̃ncipis vel ꝑape.ff.d capti.l. poſtliminio carent. Jgit̃ cauere dñt militantes in ar/ mis ne ita ſe reddant q̃ ignominioſuz ẽ eis ℔ hodie talis ignominia nõ curat̃ tm̃ ẽ in vſum reductũ reddit̃is actus.

¶ Diſputata p dominũ Angelũ.et vere Angelũ dei in Ciuitate Padue ſ̃ domi/ nio domini Franciſci de curraria.M.ccc.l xxxvi.die v⁹ Julij.

Ista est repetitio facta per dominum Angelum de Perusio legum doctorem

Qui prouocat.

Hic est vtilis.H. stilis et in practicā deducibilis.et ideo diligēter aduertēdū est legit .iiij.modis. vno modo fm gl.q̄ iudex qui tulit sniaz erat delegatus. Juder aūt appellatiōis fuerat delegans.et hanc lec.sequit Ja.butri.hic n fm istā lect.hic.H. modicū dubitationis habet.Cū iudices delegantes suoz delegatoz snias exequant.vt.ff. de re iudi. l. a diuo pio.in pn. Item hec lect.diuinationē sapit.que refugiū est miseroz vt.C fa.herc.filiū.in glo.cū diuinare nō liceat nec sit in ptāte nostra.vt ff. ad.l. acquit. si putatoz.ff.mādati.si fideiussoz.H. nō male. ꝛ.ignoscendū. Et fm lect.glo.hic.H.hoc dicit.Si appellationi renūciat p pactū. sētencia executioni mandat p iudicē appellatiōis qui delegauit eandē. n ex hac lect notandū est pmo q̄ iudex delegat⁹ suam sententiā nō exequit.etiamsi ab ea fuerit appellatū n appellationi renūciatū. tacite vel expresse.p confirmationē ergo sue sentēcie factā tacite vel expresse nihil pl⁹ iurisdictio delegato acquirit.vñ nō mix si suaz sententiā nō exequit ꝓpter hoc.qm pactū puatoz tacitū vel expressum. iurisdictiōz nō tribuit.vt.C.d iurl.om.iudi.l.puatoz Scdo q̄ siue appellationi renūciet expse p pactū.siue tacite p lapsuz fataliū. ca⁹ est in.l.fi.H.penl.C.de temp.ap.Cū aūt cō firmat pacto est cāus hic fm hāc lect.hui⁹ tū contrariū tenet hic Bui.n Ray.p⁹euz vt.ff.patebit in examinatione materie.

Tercio qū sentēcia a qua est appellatū cō firmat pacto seu renūciatione aut alit p lapsum fataliū dicta snia mādat executioni p iudicē appellatiōis.si tū cāz delegauit n tūc iudex appellatiōis eam exeq̄tur nō vt appellatiōis iudex.ꝫ vt delegans.

Quarto n vltio q̄ qñ appellationi rnūciatur.Juder appellatiōis hanc renūciationē debet sequi.sicut cessionē i iudicio facta de principali cā.aliter nō discusso.

Scdo mō principaliter legit hic.H.q̄ iuder appellationis nō fuerit hic delegans imo loq̄t in quolibet appellatiōis iudice n fm hanc lec.hoc intendit. Si post appellationē trāsigit n p pactū renūciat eidem Juder appellationis alio nō discusso. sententiā primi iudicis exequit.h.o. Hec lect. ergo contradicit lect.glosaz fm quā etiā cū renūciat appellationi p pactū.iuder appellationis nō exequit sniaz nisi sit delegāns n fm Bui.exequit.n p hanc lect.Bui.hic.H.est singularis scz q̄ appellatione recta p expressaz renūciationē appellatiōis. Judici appellatiōis opetat exequēdi potentia.que nō opetit cuz appellatio deserit p lapsum fataliū.qd insequit Ray. vt iam dixi. Tercō mō legit fm Bar.q̄ hic nō fiet executio snie p iudicē appellatiōis n⁹ ista hoc dicit fm eū. imo fiat executio cōuentionis n pacti initi inter appellantē et appellatū.sicut fit executio cōfessionis.et fm lect.eius.h.o. Pactū de parēdo sententie.si trāsactioni non pareat meret executionē sicut snia.n confessio.h.o.Bar. hec lec.ē mirabilis nā fm eā duo singularia ex illo.H.inferunt.pmo q̄ pactū nudum est efficax ad agendum.nā hic pmo fuit facta trāsactio.deinde ex interuallo intercessit pactū.n sic nudū p qd pmissum est soluere iudicatū.si trāsactioi non pareret.contra regulā tradītā in.l.iurl.gentiū.H.q̄nimo. S. eo.ff rnde fm eū q̄ istd pactū est legitima conuentio de qua fit mētio in.l. legitima.S eo.nā tex dicit iustā conuentionē ꝛc. n idem portant hec verba iusta legitima.vt.ff. de leg iij.l.cū filio.n.ff.de condic.ob cām.l.q̄ fuus p hūc ergo.H.ponat exemplū in dicta.l.legitima.qd ē notū.Secdo q̄ conuentio p qm pmittit pareri snie iā late meret executionē sicut ipa snia qd est mix.cū cōuentiones n pacta quācunq̄ reducta in publica documēta.nō mereant executionē. ꝫ via ordinaria sit agendū vt.ff. de minor. xxv.an.cui fideicōmissum.ff. de re iudi.l.iiij.H.si ex conuentione.n.C.de excep. rei iudi.l si cām. An aūt hec lec. preuat.infra in apparatu patebit. Q° n vltimo legit ꝫ me q̄ h.H.nō loquat de executiōe snie. nec de executione conuentōnis.vt dixit bar. seu q̄ iuder appellatiōis delegāns vel non delegans.nō est vis.sequi debet dico exequi iustā conuentionē appellantis n appellati q̄

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

cautū fuit appellāte satisfactuz iudicat. ſi intra certū diē nō ſolueret pecuniaz qua trāſegerata hūc credo fuiſſe intellectū pāpiniani vt pz ex tex. ibi ſequit. nō aūt diē exequit. ſeq̄t ār dictā quentionē iuuet appellationis in hac forma. qz oparebit appellat⁹ coza eo. et narrabit poſt appellationē iteriectā factā trāſactiōez p certa pecunia ad certū diē ſoluenda. et pactū appoſituz de ſatisfaciēdo iudicat. pecunia ñ ſoluta. et petet pnūciari p ꝟ appellationē fore deſertā. et tūc iudex liq̄dato ſibi de trāſactiōe. et pacto. nullo alio diſcuſſo. de cauſa pncipali ſequit dictā iuſtā quētiōez. ſic dz ſequi ofeſſionē in iudicio factā. a pnūciabit appellatiōez fore deſertā. a iſte ē modus deducēdi in practicā et i iudiciū hūc ℌ. ¶ Ex hac ār lect. reſultat vnū ſingulāre qđ nō eſt alibi. ſ. qñ appellatiōi renunciat exp̄ſſe p pactū et pmittit ſatiſfieri late ſentēcie. nō extinguit p ꝟ iuriſdictio iudicis appellatiōis. q̄n ꝟtute eiuſdē inſtātie ichoate coza eo. pnūciare poſſit appellatiōem fore deſertā. videbat eī otrariū cū p ipaz quentionē ſnīa vī nouata et adeo ab appellatione receſſū q nulle eiuſdē extarent reliq̄e. et ſm hāc lect. que eſt noua. h. o.

Si poſt appellatiōez trāſigit a iudicat. ſatiſfieri pmittit. trāſactōe nō ſatiſfacto. aliter ꝺ cā ñ diſcuſſo. iudex appellatōis pnūciare dz appellatiōez fore deſertā. h. o.

Ex p̄dictis lect. venio breuit ad apparatū gloſaz. et opo. q execucō ſnīe nō poſſit fieri. ¶ Nā aut dicim⁹ eā fieri vi ipius ſnīe. et hoc falſuz ē. qz extincta fuit p appellatiōz vt in. l. i. in fi. ff. ad turpil. aut vi pacti et ſimiliter ſm eſt hoc. q̄a fuit nudū pactū. ex qđ nō agit vt in ℌ. q̄nimo. gl. timēs iſtꝺ cōtrariū. ſoluit p⁹mō f^m q̄ſdā q licz nō agit ex pacto vt fiat executio ſnīe iā late. tñ dānari poterit paciſcēs vt ſtet quentioni. et ex illa ſnīa tunc agi poterit. hoc gloſatori non placuit et merito. qz ſm hoc ex pacto nudo ſp agi poſſit vt q̄s ſaltē dānaret q ſtet pacto. et ſic in effectu illꝺ idē opat pactum nudū. qꝺ veſtitū. qꝺ ſm ē. ¶ Secꝺo mō ſoluit q qui trāſegit videt renūciaſſe appellatiōi. ſic qui petit terminū ad ſoluēdū lata ꝺemnatoria. vī renūciaſſe appellādi potētie. et videt ſnīe conſentire. vt. ff. ꝺ re iudi. ad ſolutiōez. et. ff. eo. l. pret q̄z. et iō nimiz ſi dicte ſnīe ℌ cāu fit executio. q̄a p dictā trāſactōez ſnīa confirmat per lapſū ta

taliū. vt. ff. de app. l. ſi ℌ pe. et in hoc gl. refert. Et ſm ℌ ē cāus hic ſingularis q ſi appellatiōe inꝺpoſita trāſigit. videt ſoli iſtātie appellatiōis renūciatū ee. nō ār ſnīe p̄me nec iuri q̄ſito p eā. ℌ otra iſtā ſolutionē oppo. extra gl. q imo ſtatiz facta tranſactiōe. totū negociū fit ſopitū. vt. ff. ꝺ appella. ſi otra maiorē. vbi ē ca⁹ in t̄miniſ. gl ibi rñdet q pactum appoſitū hic iuꝝ trāſactionē de parēdo ſnīe ſi iudicatū nō ſuf ficiat. opat trāſactiōez ℌri p ñ fēa. et iꝺo nō miz ſi p̄ma ſnīa hic executioni māꝺat et hec lect. plz. Et ex ℌ ꝺcluꝺit q vbi poſt appellatiōez trāſigit ſimpl⁹r. totū negociū terminat. ita q ꝺe p̄ma ſnīa et ei⁹ effectu. ampli⁹ nō ē q̄rendū. ℌ agē dz q̄ ſniaz p ſe meruit ad obſeruātiā p̄miſſoz er ſtipulatione. ſi itēceſſit. alꝺs aget p̄ſcript. ꝺbis exq̄ ipleuit pfecte otractū ex pte ſua. remittē⁹ ſibi ius q̄ſitū ex ſnīa vt ff. l. ſi q. diuīcta. l. ſi ue apud. ff. de trāſact. etſi trāſactio ſit pacto appoſito q iudicat. ſatiſfieri dēat niſi trāſactioni pareat. tūc nō itelligit renūciatū p̄me ſnīe. ſi nō pareat et iō ei⁹ executō peti p̄t ſi nō pareꝺ. ca⁹ nōbilis ē ℌ. Bar. ār vī ℌ tenē q trāſactio nullā hūit quētiōez nec aliqꝺ pez ſecū ānexū. imo fuit fēa ſimplicit et pure. et pēm de parēdo ſnīe ſi trāſactioi nō pareret fuit appoſitū ex itūallo et hoc p̄bat ipe p tex. qui dicit trāſegerat qꝺ ē p̄teriti pluſq̄ pfecti tp̄is. et nō. fēam trāſactiōez ante pēm. ℌ hoc ſibi nō ocevo qz līa ℌ nccrio nō incluꝺit. et p⁹ ꝺbuz pactus appoſitū ℌ in līa Baudias tūc. et erit ſenſus. q q̄ p̄uocauit pact⁹ ē tūc cū tranſegerat ff. et iſte ē verus intellect⁹. vñ tenet gl. q ē in dicta. l. ſi otra maiorē. quā Bar. allegat itelligēꝺo tñ ſm q Bar. itelligit et itelligendo q ℌ fiat executio dicte ſnīe. ē hic ca⁹ mirabilis q extīcto pnūciato. p trāſactionē verificari p̄t ſnīa. iaz extincta. per pēm de nouo iterpoſitū. ℌz ℌ nō credo. qz cū trāſactio ip̄z pnunciatū extinxerat ipo iure vt dicta. l. ſi otra maiorē. ñ p̄t p pēm nudū verificari. lz pfit ad nouū ꝺtractū ſi veſtitū fit vt. l. ſi vn⁹. ℌ. pact⁹. iꝺez dicem⁹. ff. e. q̄. de otrahen. empt. pacta cōuēta. ¶ Ex p̄dictis pz nō. q. deciſio de eo q̄ remiſit oēs pēas appoſito pēo. q ſi ille cui fiebat remiſſio ñ obſeruaret. q ī eaſdē obligatōes. pēales reīciꝺēt. an eo ꝺuentē qz reincidit ſi non ſūt ipſo iure ſublate vt dicto. ℌ. pactus in p̄n. ſecus ſi ſint ſblate ipſo

iure pure vt dicto. ℞. Ite vicem⁹. Sz si nõ sint pure. ꝟ odicionaliter si otra nõ fiet. tẽ imediate cũ otra fit. deficit odicio etiã remissione apposita. ió dicta remissio viribꝫ vacuat. Attẽde igit sꝑ sunt ℞ba pacti an faciant remissionẽ oditionalẽ an resolutiuã. qm̃ inter hec magna ẽ dr̃a. vt. l. ij. ff. de in diem adiect. et. l. i. ff. de lege cõmissoria. ¶ Nũc reintro gl. ⁊ oppo. q̃ snĩa lata nõ mãdat executiõi p iudicẽ appellationis. qz appellãs trãsigendo. appellationi renũciat. ⁊ ab ea desistit vt dictũ est. Hec cũ snĩa ofirmat p desistentiã. p p̃m iudicez executiõi mãdat. nõ p iudicẽ appellatõis vt. d. l. fi. ℌ. pe. C. de tẽp. appella. ¶ Timõe hui⁹ otrarij variat intellect⁹ hui⁹. ℌ. q̃oruplicit vt iã dixi. p̃mo fm gl. q̃ iudex appellationis erat delegat⁹. hec lect. sine dubio est vera in se ꝟ diuinationẽ sapit. ex ea tñ nõ. qđ dixi q̃ iudex delegat⁹ non põt exeq̃. snĩaz suã q̃tũcũq̃ sit p appellatiõez dicta sua snĩa ofirmata. Attẽde tñ qz q̃libet delegat⁹ snĩaz p se latã exeq̃ põt ꝓter iurisdictionẽ quã hz. excõicando iterdicẽdo. ⁊ p alia remedia soli⁹ iur. vt ex de offi. del. .c. significasti. ⁊. c. ex lr̃is. lz nõ possit ĩ possessionẽ mittere. ⁊ alia remedia fca exercẽ q̃ poti⁹ sũt mixti imp̃ q̃ iurisdictiõis vt. l ꝓperandũ. ℌ. finaũt reus. C. de iudic. Superiora aũt remedia iurisdictiõis sũt p ℍ optie. S. si q̃s ius di. nõ ob. l. i. ⁊ de mõ mk ãa. l. eos. ⁊. l mulda ꝙ. Inno. ℍ tz ex de offi. ordi. c. cũ ab eccliã ꝙ. Spe. in ti. execu. sẽ ℌ. nũc dicẽdũ. circa p̃n⁹. Et istũ articulũ an delegat⁹ snĩaz suã possit exequi ℑ. latiꝰ in qõib⁹ declarabo. ¶ Scdo mõ intelligitur fz Hui. q̃ indr̃nter loq̃tur ĩ q̃libet iudice appellatiõis. Ad otrariũ rñdet q̃ loquit vbi snĩa ofirmat p lapsuz fataliũ. secus cũ ofirmat p transactionẽ vel pactuz ⁊ sic exp̃sso appellatiõis osensu vt hic. et ℍ tenebat Ray. Ja. de butri. tz opposituz. et ivẽ bar. ℍ. qz nõ est dare rõez dñe inter cõfirmatiõez tacitã et expressaz. vt. S. e. Item qz. ⁊ hoc plz bar. tñ in. l. a diuo pio. in p̃n. in. q. q̃ incipit. Quero ⁊ reuoco in dubium mutauit ꝓpositũ. ⁊ dixi q̃ in casu hui⁹ ℌ. erat notoriũ iudici p transactionẽ. q̃ snĩa merebat executionẽ qz ps se ad hoc obligauit ⁊ ideo iudex appellatiõis ℍ cãu potest snĩaz exequi. ꝟ vbi ps simplr sua sponte renũciasset snĩe nec dr̃et se satisfacturuz iudicatl. aut alio mõ appellatio eet defecta puta qz nõ fuerint petiti apll̃i. vel alio mõ tũc fit ℞a opi. vt exequat p̃m⁹ ⁊ nõ iudex appellatiõis. ꝟ hec distinctio nõ plz qz magis ẽ notoriũ iudici appellatiõis. cũ corã eo renũciat appellationi q̃ p̃ma snĩa esset executioni mãdanda. cũ hoc sibi ostet per acta que faciũt rẽ sibi notoriã ꝟz Inno. ex de appel. c. ex insinuatione. q̃ fit notorium vbi trãsactio facta ẽ. etsi trãsactioni ñ pareat. ꝓmissuz ẽ soluere iudicatũ. quo cãu nõ liquidũ est iudici snĩaz executioni mãdandã nisi purificata odicione qz solutũ nõ fit qđ in trãsactione deuenit ℍ tz Inn. ex de offi. dele. c. i. Hui. dicit q̃ ꝓmisit ad terminũ soluere etiã nõ soluit q̃ osensit excõicari elapso termino anteq̃ iudici liq̃detur q̃ nõ soluit et cã quare nõ soluit. Tercio mõ intelligit hic. ℌ. fm bar. q̃ ℍ fiat executio quentionis et ideo nõ ob. cõtrariũ cũ loquit in executiõe snĩe et ꝟz ℍ est hic dare casuz singularẽ in quo quentio meret executiõez. sicut cõfessio et snĩa fm eũ. nec miꝝ qz et stipulatio iudicatuz solui executionẽ meret. ꝟ hic itellect⁹ lz fit pulcer. tñ non plz nec video q̃ aliq̃ sustineri possit. qz nõ memini me legisse legem dicentẽ vllã stipulatõez quentionalẽ aut pretoriã habere executionẽ paratã. de cõuentionali ẽ ca⁹. ℑ. de mino. l. mior. xxv. an et ℑ. de re iudi. l. iiij. ℌ. fi ex quentione. C. de execu. rei iudi. l. fi cãm. in p̃toria etiã pz qz p̃mo cedit dies stipulatiõis. deinde est ex ea agendũ vt. l. i. ℑ. de p̃to. stip. et. l. fi. eo. ti. et. l. in oibus p̃toriis. vl̃ ex stipulatõe actio opetit vt ℑ. iudi. sol. l. i. Et ꝓterea dico q̃ oia statuta vigẽtia p italiã. q̃ instra ofessionata et guarentigie mereant executionem vt snĩa. sunt otra dispositiõez iur. cõmunis. et ideo ad nullã osequẽtiã sũt trahẽda. ¶ Quarto mõ itelligit fm me. q̃ ℍ nõ petat executio snie. nec quentiõis. vt .S. dixi et ideo nõ ob. otrariũ cũ loquit ĩ executiõe snie. ¶ Expeditis cõtrariis venio ad qões. Et quero p̃mo qñ fuit facta transactio de q̃ hic loquit. gl. ℍ dicit q̃ p⁹ puocatõez et bñ. ⁊ ex hoc nõ licitũ eẽ trãsigere post snĩaz puocatiõe pẽdente. pẽdz eni lis ⁊ ideo trãsactio p̃missa est. Sz vbi snĩa trãsierit in rẽ iudicatã tunc non põt transigi. nisi adhuc possit esse dubiuz. ℑ. de transact. l. post rem. non tamẽ diceret res dubia per simplicẽ negationem aduersarij ñ negatio apparet euidenter calũnio

ſa vt qz ꝓbatiões actoris ſũt in ꝓmptu ⁊ i apto vt nõ.gl.i victa.l. poſt ré. nec ob. q̃ ſola negatio facit ré vubiã.vt.C. q̃.ad li. ꝓcla.nõ li.l.iij.qz illò é vex qñ nõ apparet de apta negãt.l.calũnia.vt é dcm. ⁊ ꝓbaꝫ apte i.l.i.§.ñ ea.ff.de vé.i poſ.mit.⁊ de carbo.evict.l.iij.§.due cãe.⁊ ſicut nõ hz locuz tũc trãſactio.ita nõ hz locũ oꝛomiſſio in arbitratoꝛé cũ ⁊ ipa ſit trãſactõ quevã.vt in auc.ñ vero otigerit.C.de iudic.⁊ i coꝛpoze vñ ſumit. Sz ꝫ incidẽt é vide[m] q̃ o ſi pꝰdicta ſniaz q̃ i ré iudicatã trãſtuit.ꝓtes trãſigũt aut etiã oꝛomittũt adiectis his ẏbis q̃ cõit in ꝓfationibꝰ apponũt.videlz cũ lis.⁊ qõ ſit.⁊ eſſe poſſit iter tales ꝛc̃.an ꝫ cãu tenebit trãſactio vel oꝛomiſſũ. dic q̃ ſic.qz ad huiꝰ actꝰ ſꝫ requirit lis. aut litis timoꝛ.⁊ de cõi ptiũ ꝺſenſu enũciant.l. eſt.ſtabo igit dictis ẏbis enũciatiuiſ.niſi apte ꝓbet ꝺtrariũ.vt.C.de otrahẽ.ſtip.l. optimã ⁊ ibi caſus. ¶ Scõo ꝓncipalit q̃ro qz lra hic dicit.q̃ nullo alio de ꝓncipali cã diſcuſſo.iudicẽ appellatiõis ſeq̃ debeꝛe ꝺuentionẽ an ſaltẽ de iuſticia ſnie erit q̃renduꝫ ñ ps appellãs vult oñdere ſniaz latã iniuſtã.gl.ij.hic dicit q̃ nõ.ex q̃ nõ.q̃ qñ ſnia é ptiũ ꝺſenſu ꝺfirmata.nõ é poſſibile q̃ri de iniq̃tate ſnie.ꝓ ꝫ facit.C.ò ap hi qui ad ciuilia.hec ãt lra niſi ſniaz ꝺfirmãs dicat obtẽtam foze ſniaz ꝓ falſas allegatiões falſo factas ita q̃ q̃ obtinuit ñ põt a dolo vllatenꝰ excuſari. ſm Innocl. extra de depoſito.c.grauis. ¶ z° q̃ro nun q̃d appellatõe iterpoſita.extinguaꝫ ꝓnũciatũ vel ſuſpẽdaꝫ.gl.vltia hic tz q̃ ſuſpẽditur.otrariũ tz gl.in.l.furti.in pn.ẏ. inẽ famoſos.ff.de ifamib⁹.et de ꝫ videt caſꝰ ibi dũ dic.q̃ ſi ꝑma ſnia ꝺfirmaꝫ tpe ꝺfirmationis icipit eẽ infamis dãnatꝰ. ⁊ ꝓ oñs nõ recte.nec vere.nec fide.liz ſecꝰ ſit.cũ appellatio deſerit ꝫ eẽ ꝓbaꝫ apte.qz dãnatꝰ de famoſo crie ꝓ qõ reꝺdit itreſtabilis.teſtaꝫ appellatõe pẽdẽte.vt.l.ſi q̃ſ exhereda to.§.irritũ.ff.de iniuſt. rup.teſtõ.⁊ de teſta. .l.q̃ a latronibꝰ.§.fi.qõ nõ eſſet ſi nõ extingueꝛeꝫ.ꝫ ſuſpẽdereꝫ.qz tũc dãnatꝰ de ſtatu ſuo.dubiꝰ eẽt.iõ non poſſz ꝺdere teſtm̃. vt.ff.de teſta.l.de ſtatu.ꝫ etiã ꝓbaꝫ i.l.i.i ff. ad turpill.vbi ter.dicit exꝑſſe ꝓnũciatũ extingui.⁊ ꝫ approbat etiã ibi gl. ⁊ ꝓ hoc ff.de ꝺoic.inde.l.elegãter.§.i.⁊ ff.de penis.l ij.§.fi.ꝓ ꝫ etiã facit ff.de bonis dã.l.ſi cum maioꝛ.§.accuſaſſe,⁊ hãc ꝓté tz Bar.in di

ſto §.ſi.fũdat ſe qz ꝺfirmata ſnia.non ꝺcit actio ex firmata.ꝫ ex ꝺfirmãte.vt.C. ò appell.l.eos.ſed hec ratio modicũ valet q̃a queſtio querit quid iurl.ſit pendẽte appellatõne conſiderato eo qõ otigere poterit qz ſi ſnia ꝺfirmata.elapſa ſũt oĩa ꝓuocatiõis tpa.⁊ retro damnatꝰ fuit infamis. ergo appellatio ꝓnũciatã nõ extinxit. impoſſibile enĩ eẽt ipm retro ifamem vere eẽ ſi ꝓnunciatũ fuit extinctũ. ¶ Item nõ eſt vera indifferẽter hec ratio q̃ ex ꝺfirmãte ſemꝑ agaꝫ.et nõ ex ꝺfirmato vt ff. dicã.et hanc ꝓtem q̃ ꝑ appellatõez ſuſpẽdaꝫ ꝓnũciatũ.nõ autẽ extinguaꝫ.tenet Inn.extra de app.c.ad ꝫ.ij. Et ſpecu.in ti.de app.§.in quib⁹.ẏ.xvij.nõ appellaꝫ.ipe autẽ Bar.i .l.furti.mutauit ꝓpoſitum.⁊ dicit q̃ i ciuilibus appellatio ſuſpendit effectũ ſentẽcie in totũ.et ideo dicim⁹ appellatiõe pendẽte nil nouari poſſe,nec ꝓ iudicẽ a quo.nec ꝑ partes niſi ſolũ illud qõ fieri poteſt durãte prima inſtantia.ante latã ꝓmam ſentẽciaz vt.l.poſtq̃.§.iperato.ff.vt le.no.caue. Sed in criminalibus ſuſpendit effectus ſnie in totuz.ꝑterq̃ quo ad bona in quo remanet aliquis effectus.vt.l.iij.ff.ſi pendente app.moꝛs interue.qõ apparet quia alienatio bonoꝝ.facta appell.pendente.ꝑ damnatũ ex crimine.exquo debebant bona publicari.reuocatur.vt dicta.l. ſi. hec opi.non placet in eo qõ dicit in ciuili effectum ſnie in totũ ſuſpendi quia imo extinguitur ꝓnunciatũ fundit⁹ quo ad effectꝰ quos ſecum ſnia trahit. vñ dãnatus in actione famoſa. interim appellatione pẽdente nõ eſt infamis non ergo ſuſpendit infamia nec effectus ſnie quo ad ifamiã imo extinguit funditus. ¶ Itẽ reo abſoluto.ſi actoꝛ appellat extinguit abſolutio nõ aũt ſuſpendit vt dicta.l.furti. Itẽ non eſt vex q̃ in criminalib⁹ ſuſpendaꝫ ꝓnunciatũ.imo extinguit vt in ciuilibus vt dicta.l.i.in fi.nec ob.l.cirographis in fi.que videt dicere effectũ ſnie ñ ſuſpẽdi quo ad bona quod apparet.quia alienatio facta per reũ criminis lata ſentencia valet interim ſi retractaꝫ per viam attentati ꝓnunciata appellatione iniuſta qz illò oio qz ante latã ſniaz alienatio fieri poterat ꝑ reũ.⁊ tenebat ꝫ irritari debebat lata ſẽtencia ſup crimine.vt.l.poſt otractũ ff[m] lec Dooff.de dona.cã.moꝛ. Sicut igitur poterat ante ſniaz.ita app.pendẽte.et eodez

modo nō ob. l. iij. ¶. si pen. ap. mors intue
ℏ puncta° mihi satis ē dubi° ꝓpter varieta
tem opinionū. et qz dicta. l. furti. vī ꝓbāe
vtrāq; ptem. s. ꝙ extinguat duz dicit ꝙ si
ꝓuocatiōis tpa sūt elapsa retro infamis
est. ⁊ sic effect° inīe nō est extinct° ℏ suspen
sus. tñ cōtrario tria tpa. vnū ē ante appel
lationē iterpositā. dū tñ appellari pōt. z^m
post appellationē iterpositā appellatōe pē
dēte tm̄. z^m post interpositam appellationez
⁊ cām diffinitā p lapsuz fataliū. vel ꝓnū/
ciationē exp̄ssaz ℸ. ꝓmū tps nec ꝓnūciatū
extinguit nec suspēdit. ⁊ iō incōtinēti sen/
tēcia lata sumit vigorē. ⁊ resultat iurisdic
cutio vt īfamie. vt ℸ de post. l. ex ea. ¶ Et iō
ℸ. dictū tps talis odēnat° nō poterit in te/
stem iouci qz īfamis ē. ⁊ redd̄et dānatum
intestabilē. si crimē erat talis nāe ꝙ dam/
natus ab eo intestabilis redderet. vt ℸ. de
iiusto testō. l. si q̄s exheredato. ℋ. irritū et. ℸ.
de penis qd̄ ad statū. et. l. q̄ vltio. nec ob.
ꝙ paria sunt appellatiōez pēdere. vel esse
ℸ. tpa appellādi vt nō. glo. i. l. iij. nil no. ap.
pē. qz ist° odēdo vt suspēdat in executiōe
hoīs. ℏ mera iurisdictio fit lata sntia. nō
expectato lapsu .x. diez. ⁊ iō excōicat° in/
cōtinēti. excōicat° ē effectualiť. cū dēa sen
tencia īmediate trahat secū executiōez ex
de ap. c. pastoralis. ⁊. c. ad ℏ. ℭpe. in ti. de
ap. ℋ. nouissime. circa ꝑn. ⁊ dēo. ℋ. in q̄b°. ℵ.
xvij. ⁊ ¶. si nō a ope. iu. l. fi. ⁊ ℏ tz Guil. ō
cu. ⁊ Ray. de for. ⁊ Ja. bu. i. d. l. furti. lz gl.
ibi fm vnā opi. īnuat ordinariū. dū itelligit
illū. ℋ. loq̄ de tpe appellatōnis interponēde
ℏ ille itellect° ñ ē bo°. Infra ād z^m tps. s. ap
pellatiōe pēdēte. dico ꝙ obseruato pñti sta
tu. ꝓnūciatū extinguit. quo ad oēs effēs
quos secū sntia trahit. qz sicut a iure indu
cunť. ita remedio iurisdictionis tollūť. q̄ ad alios ī
q̄b° reqrit fēm hoīs. suspēdit. ⁊ iō ꝑ viaz
attentati oia reuocāť. vt in. c. nō soluz. de
ap. li. vi. Et iō dānatus appellatiōe pēdē/
te. poterit odere testm̄. ⁊ reddere testimo^m
vt d. ℋ. irritū et i nst. qui tes. fa. pos. ℋ. muli
er. et ℋ. si qui. et lz postea ꝑma sntia ofirme
tur nō infirmabit testimoniū qz ius que/
sitū ē tercio. qz ex supueniēte cāu i psona
testis ñ infringit. inspicit enī testis odiō
tpe testimonij. vt. l. i. ¶. de testa. l. ad testiū
in ꝑn. facit optie ℸ. de otra ta. l. si post mo/
rtem. ⁊ ℏ tz glo. i d. l. fi. et idem Guil. Ja. et
Ray. ibidē sic itelligo. d. l. i. i fi. ℸ. ad ĉulia.
q̄ dic ꝓnūciatū extingui. ¶ Ez obseruato
eo qd̄ i futuꝝ otingēt ꝑōt. appellatio ñ ex/
tinguit. ℏ suspēdit. qz si ꝑma sntia confirmabi
tur apparebit ꝓnūciatū extinctū. eo cāu q̄
agit solū ex confirmāte. vt i d. l. furti. i gl. ⁊ l.
cirographis. i fi. ℸ. de admi. tu. ꝑ Inn. et q̄s
dam alios ex. de offi. dele. pastoral. ℋ. pe. ⁊
multo fortio apparebit extincta si ꝑma sntia
īfirmabit. Si āt ñ confirmat. nec īfirmabit
ꝑ iudicē. ℏ ꝑ lapsū fataliū vel ꝑ exp̄ssaz re
nūtiatiōez ptis vt i cāu huio. ℋ. apparebit
ꝓnūciatū nō fuisse extinctū. ℏ suspēsū. qz ef
fect° insurgēt ex sntia appone pēdēte cessa
uerūt. ℏ ea defecta lapsu dictoꝝ fataliū aut
pacto oēs retro assūmit effect°. ¶ Cōtin/
git tñ i q̄busdā casib° q̄ ad q̄ā appellatōz
ñ suspēdere nec ꝓnūciatū extinguē. ⁊ hoc
generale ē i oīb° spūalib° i q̄b° ligat aīa. d.
sen. ex. is cui. dictā gl. Jo. an. li. vi. Et ꝑdicta vera cū ē appellatū a diffinitiua. si autē
appellat ab īterlocutoria. idē ē fm Inn. i. d.
c. ad ℏ. qd̄ ē verū qñ īterlocutoria p° se diffi
nitiuā nō expectat. et sic ē decisiua toti° vt
l. itra vtile ℸ. de mino. fm vnū itellectū. aī.
nō extinguit nec suspēdit ꝓnūciatū. ñ p° q̄z
iudici a q̄ canonice fuerit īhibitū. ne pce/
dat vt i. c. nō solū. de ap. li. vi. ¶ In z° ꝺo
tpe. s. p° cām sntia t̄minatā q̄d iuris sit ex p
dictis apparet rōnabiliter ꝙ vbi solū agi pōt ex
confirmāte cū ipa p^a sntia sit extincta. adhuc
extincta durat. ℏ vbi ex confirmata pōt ap/
parere ꝙ effēs ꝑme sntie fuit suspēsus vsq;
i diē confirmatiōis. ñ āt extinct°. et ita sēntio.
cē ꝑcm ſbtilē artim. ¶ Concludo igit̄ bre
uiter ex ꝑmissis. Jsta p° ꝙ pēdēte tpe ap/
pellādi. sntia nō suspēdit i aliq̄ effectu. cū se/
cum executiōez trahat ipo iure. ℏ solū re/
spectū executionis i q̄b° reqrit fēm hoīs.
z° ꝙ appellatiōe pēdēte confirmato pñti sta
tu. sntia extinguit. q̄ ad oēs effect°. q̄s secū
sntia trahit. absq; hoīs facto. ¶ z° ꝙ appel
latōe pēdēte effectus sntie reqrētes fēm ho
minis confirmato statu pñti sunt i suspēso
et ideo omia attentata que attentari po/
terant instātia ꝑma durāte reuocāť ꝑ viā
attētati. ¶ q° ꝙ confirmato futuro eventu
ꝓnūciatuz nō extinguit. ℏ ē in suspēso.
⁊ ° ꝙ appellatiōis cā t̄miata. lapsu fataliū
aut renūciatiōe. nō extinguit ꝓnunciatū
¶ Sexto ꝙ cā appellatiōis decisa p sntiaz
infirmantē. extinguit ꝓnunciatū. ¶ Se/
ptio ꝙ cā apponis decisa p sntiaz confirma
toriā extinguit ꝑmū ꝓnūciatū eo casu q̄
agi nō pōt. nisi et scda sentencia confirmet.

C Dauno q̃ appellatiõe pẽdẽte ab iterlocu/
toria.q̃ p⁹ se diffinitiuã expectat.nõ extin
guit nec suspẽdit ꝓnũciatũ añq̃ iudici a
q̃.fit canõice ihibitũ ne ꝓcedat. ¶ Nono
z vltio.q̃ cũ appellat i spũalib⁹ i q̃b⁹ liga
tur aĩa.appellatio ñ extinguit.nec suspen
dit ꝓnũciatũ. ¶ Subsequẽt hic q̃r.t gl.q̃
paciscit se iudicaturũ satisfactuꝝ.z stãe
snie q̃cũq̃ ferat.an poterit appellãre.z eui
tare executiõez snie.gl.decidit q̃ nõ qz re
nũciari ꝑt appellatiõi future.vt.C.de tẽp
app.l.fi.in fi.z ff.de re iudi.l.ñ ouenerit.z ff.
a q̃.ap.nõ li.l.i.¶ ñ q̃s ante.z ℔ sine dubio
vez ẽ cũ pẽm fit post lit.vel. Dz ñ ante.vi/
derũt q̃dã ñ tenere ñ factũ fit de oib⁹ q̃ñi
bus q̃s ptes auinuicẽ haberẽt vt nõ.spe.
in ti.de ap.¶ fi.x.z nõ.ꝛ ℔ ñ plz qz etĩ sup
vna lite tm̃ futura ꝓmissuz sit ñ appellãi.
tz pẽm.vt nõ.gl.i.l.i.¶ ñ q̃s ante ff.a q̃.ap.
nõ li.℔ idẽ tz spec.i ti. de ap.¶ fi.in fi.
Et ꝓdicta xa i cili.in crialib⁹ aũt.ñ de ho/
minis salute.agat.nõ tz renunciatio nec
pactũ de ñ appellãdo.qz appellari possit.et
℔ dicat hũanitatis rõ.ꝓ ℔ ẽ ca⁹in.l.ñ tm̃
ff.de ap.ibi oẽz ꝓuocatiõez audiri debere
Si ãt de hoĩs salute ñ agit qz ꝓ crie sola
pena pecũiaria iferẽda venit.tẽ idẽ ꝺcꝺo
q̃ i cili.ñ re⁹de ñ appellã⁹ paciscit.sec⁹ñ pa
ciscat accusator qz tũc pẽz iuri publico p/
iudicaret.z cẽt a re ꝑuata remotũ. vñ nõ
teneret vt.ff.e.l.ius publicũ.z.l.ñ vn⁹ ¶ i
sũma. ¶ Dz otra ꝓdicta oꝑono q̃ nõ ob/
stãte ꝓcto de nõ appellãdo. nihilomin⁹ li
ceat appellare vt.l.iij.¶ fij.rẽ ra.hĩi.z ff.iu
di.sol.l.pe.gl.nõ soluit. Tu solue q̃ ibi ꝓ/
missio de soluẽdo iudicatũ.et de parendo
snie fiebat ex necessitate.z iõ ꝓmittẽti nõ
denegat bñficium iuris cõis.sũt enĩ ille
stipulatiões ꝓtozie.vñ iterꝓtant fm men
tem ꝓtozis q̃ ẽ oi eãtate plen⁹. qõ b̃at in
eo q̃ spõte appellationi renũciat.z sic.l.ille
nõ obstãt. Dz adhuc otra dictã detmina/
tionẽ instat.et gl. nã q̃ ꝓmittit nõ petere
reuuei lauduũ ad arbitriũ boni viri. nihi/
lomin⁹ ꝑt petere ñ lauduũ est enormiter ini
quũ.vt extra de iureiur.l.c.q̃nta vallis. et
ibi p Inno.z Jo.an ff.de op.lib.l.vnde ñ li
bert⁹.et ff.ꝓ so.l.vñ ñ nerue. Eod ergo mõ
modificãda erit renũciatio appellationis
vt nõ obstt cũ iniq̃tas ẽ enormis. ℔ solue
q̃ iudices iurisdictõem hñt q̃ est ptãs de
publico introducta.ꝓter quã ius ꝑsumit
iudicẽ iniquã snĩaz nõ latuꝝ.vt.l. herẽni

us.¶ gaia ff.de euict. marie ꝓter itermia/
tionẽ penaꝝ q̃s incurrit otrariuz faciẽdo
vt nõ.i corpe iusiurañ.qđ ꝑsta.ab hĩs.et
iõ licz snia sit iniq̃ ius nõ ꝓmittit de iniq̃/
tate q̃ri.ñẽ nec ꝓmittat cã decisa ꝓ iusiu/
rañ.vt.l.nõ erit.¶ dato ff.de iureiurã. Ar/
bitri ãt nõ hñt iurisdictiõez a iure. Et iõ
non miꝝ ñ rõne lesionis enormis hz locũ
z de hoc ꝓ Guil.l.ñ vnus.¶ illd.Ş. e. et ꝓ
Bar.i dicta.l.i.¶ ñ q̃s ante.z ꝓ Dooff.i di
cta.l.fi.¶ fi.an tũ ꝺpromissuz possit fieri i
tli forma.q̃ reductio nullaten⁹ peti possit
nõ ẽ mã nra.et dicã in dicto.¶ arbitroꝝ.
¶ Dic ãt incidẽter querẽdũ occurrit an
reus de capitali crie defamat⁹ z crimẽ ad
tribunal ꝺfessus.possit renũciare dilatiõi
z termino quẽ hr̃e dz ex forma statutoꝝ
ad oẽm sui defensionẽ. Et ostẽdo q̃ sic. p⁹
qz ita videm⁹ ꝓ assessores cõiter practica
ri vnde argui ꝑt ab eo qz ita fieri cõiter
ꝺsueuit.vt ff.de spon.l.sufficit.z de vsufru.
l.ñ quis.in fi.z Ş.de legi.l.nõ est nouũ.z
ff.de arbi. Itẽ ñ vn⁹ ¶ fi.z ff.ñ cer.pe.l.certi
ꝺicio ¶ ñ numos. Ja.de are.in.l.ñ quis
bonoꝝ ff.de lega.i. Obseruãd⁹ ẽ ergo cõis
curiaꝝ stil⁹ vt.C.de iniur.l.fi. ¶ Pro hac p/
te facit qz licitũ ẽ renũciare dñationi sibi
ꝺcesse tm̃ in sui fauorẽ sic ordinata. z vni/
cuiq̃ licitũ sit renũciare suo fauori pro se
ꝑncipaliter introducto.vt.C.de pact.l.pe
hoc ꝓbat exp̃sse qz licitũ ẽ ꝑtibus ꝺcludere
in cã ciuili cã.q̃ i criali vt i corpe de te
sti.¶ qz ho.z C.de iudic.auc.iubem⁹ z in
corpe vnde sumit. Ante quas ꝺclusiões
poterãt ptes ioncere ꝓbatiões eoꝝ. post
nõ pñt q̃a ois via q̃cq̃ ꝓbandi aut alle/
gandi aliq̃o qđ indigeat ꝓbatõe fundit⁹
est p̃clusa.extra de fide instru.cũ Johãnes
heremita.ꝓ Inno.de cã ꝓpie.z pos.i.c. pa
storalis.in pn.z ꝑ eundẽ de testi.c.cũ vẽis
set ad finẽ.liz ex mero officio iudex possit
interrogatiões facere.suadẽte equitate ℔z
Jo.an.extra de ꝺfess.c.i.li.vi.ꝓ ℔ facẽ ff.de
furi.balne.l.i. vbi g⁹ dicit fures. balnea/
rios audiẽs eẽ si volũt facere defensionẽ.
a ctrario ergo si nolũt non dñt vlteri⁹ au
diri.ꝓ ℔ qz accusato de crie ad sui defẽsio
nẽ faciẽdã dilatio ꝺcedẽda ẽ.dũmõ petat
ex cã rõnabili.vt.l.ij.C.vt itra.cer.tẽp⁹ ꝑ
℔ eẽ facit de testi.fraternitatis.et.c. de te/
stib⁹.e.ti.vbi post renũciationẽ fẽaz.testiũ
ꝓductiõi.nõ audit renũciãs. sic nec dz au
diri q̃ vlt ꝓbãe p⁹ q̃ ꝓbatiõi renũciatũ ẽ.ꝓ

ℌ qz ſm q̄ſdā nō pōt fieri ꝓbatio abſq; ꝛ/
mino vt nō.ff.de adulte.l.i crimie. ¶ Sz
ℌ fieret erq̄ renūciatū ē ꝛmino.ꝛrariū de
terminat bar.ſ ℌ dubio forte. qz reꝰñ ꝑt re
nūciare dilationi ſibi ꝺceſſe ad ſuā defēſi/
onē niſi ī ſui fauorē vt citiꝰabſoluat. nō ī
ſui odiū.vt citiꝰꝺocmnet.vt ff. de pu.iudi.
l.cuſtodias.ī fi.ꝓ ℌ qz renūciādo dilatiōi
ꝛ ꝛmino ad defēſionē.exꝑſſe renūciat defē
ſioni q̄ ĩducta ē de iure nāli vt.l.i.ℌ cū arꝫ
etes ff. fi q̄.pau.feci.di.ꝛ.l.vt vim.Ş. ò iuſti
ꝛ iure.qò ius nāe ē ĩmutabile vt inſtit.de
iure nāli.ℌ ℌ nālia.ꝛ pēo tolli.aut mutari
nō pōt.vt.l.ius agnatōis.de pact. ꝓ ℌ qz
q̄ renūciat defēſionibꝰcū cā ſit capitalꝭ pꝛ/
re feſtinat.vñ nō ē aſſentiēdū ei.vt dicta.l
nō tm̄.et ibi gl.ꝓ hac ꝑte in.l.pactū ff he/
redem.ff.de pact. ¶ Et ꝓ certo ℌ opi.mihi
vꝝ humanior.iſpecto āt ſolo rigore iurꝫ di
co q̄ notoriꝰ malefactor quē ꝺſtat nullaz
defenſionē hre.ꝛ ipm ſ ℌ ĩci morti ad ſalu/
tē ptinet reipublice ñūciare pōt.ar.opti.
C.de ferijs.l.puinciaꝝ. Expectari enim
tūc dilatōis ſtatutarie a̅ a iudice date la
pſum.fruſtratoriū ē. erq̄ ē notoriꝰ malefa
ctor.ꝛ talis renūciatio.renūciātē nō gra/
uat. erq̄ defēſione caret.niſi ī ℌ ſolo qz ci/
tius mori pōt.vt ff. ad vell.l.aliq̄n.ī fi.ꝛ de
adq̄ heredi.l.cū heres.ī fi.q̄ ſatiſ ē de mē
te Specu.in ti.de execu.ſen.ℵ.videtur.Ş.
porro. Si ℵo malefactor nō ē notoriꝰ. tūc
ſi renūciat dilatiōi ſibi aſſignate in ſui fa
uorē.qz ſcit maleficiū nō eē ꝓbatuz ꝛ ꝓ ℌ
citiꝰ abſolueꝝ.tenet renūciatio ſic intelli
giꝺ.l.cuſtodias.in fi. Ez ſi renūciat in ſui
odiū qz maleficiū ē ꝓbatū otra eū.vꝝ q̄a
ipemet maleficiū ē confeſſus ꝛ tūc renūcia/
tio tz tūmodo ī ea ꝑſiſtat. ſicut ſtatꝫ confeſſi
oni ſp̄ōtanee ī q̄ diffamatꝰ de crīne ꝑſiſtit
ꝛ tñ dicta confeſſio eū ad mortē ĩducit. ſecꝰ
āt ſi nō ꝑſiſtat ī ea a̅ renūciaūit ꝓ tormen
ta vel ipoꝝ metu.vt ff. de q̄ſtio.l.i.Ş.ſi q̄ſ vl
tro. ſic ītelligo dcaz.l.nō tm̄.dū dicit audi
ri quēlibet appellantē. ꝛ ſic audiꝫ etiā ille
q̄ iā pire feſtinauit.nūc āt eū penitet ſic in
telligo.l.addictoſ.C. ò ap.ꝛ l.addictos. ò
epiſ.audi.oēs ei loquūꝫ ī eo q̄ mori volu
it ꝑmature.ꝛ iō ītra tpa appellādi fiebat
executio ſnīe late.vel qz appellare nō pote
rat.vñ dixit Jo.an.q̄ vbi appellāi nō pōt
ſi ē expectāꝰ lapſꝰ.x.diex.ad executiōem
ſnīe.imo ſtatiz fieri pt.ꝛ lz poſtea ff. x. dies
appellēt.ñ reuocaꝫ executio.de appel.c. cū
fit ī.c.ꝓuenit.ꝛ.c.ꝺſuluit.vtſpe nō.in d.Ş.
porro.Ş.pri.alſato.lz āt diffamatꝰ in ſua
renūciatiōe ꝑſiſtat.tñ alij etiā quoꝝ nō in
tereſt inꝺuenire pōt ad eiꝰdefēſā.vt dca.l.
nō tm̄.nec ob.ſi dicaꝫ q̄ ad crīmē publici
iudicij ñ inꝺuenit defēſor ad īnocentiā ex
cuſandā.vt ī.ff.ad crīmē.ꝛ.l.reos.ꝛ.l.ſuū
q̄q̄ ff.publice.qz ꝺcedo reo ñ capto.ſecꝰ ſi
captꝰē ꝛ pire feſtiat qz tē nulla defēſio ꝑt
eē ſibi.niſi ꝓficua.vt dictis iuribꝰqò tene
mēti. ¶ Alteriꝰ iuxta p̄dicta q̄ro q̄d ſi ꝑ/
tes inuicē paciſcunt a iudicꝫ ſnīa ñ appel
lare nec ipaz nullā dicere.ꝛ ſ ℌ pena.an lz
nō poſſit appellari.vt.Ş.dictū ē.poterit de
nullitate obijci.ſ ℌ hac q̄ſtiōe ò Janua ñ
ꝺſuledā trāſmiſſa.cū padue regerē cathe/
drā ordinariā iurꝫ.ciliſ.Rndi q̄ ſi nullitas
ſnīe cāt a dolo aduerſarij ſoliꝰ. vel forſan
ꝑticipati cū iudice corrupto. ꝛ tūc ipune
obijci pōt.qz tali dolo renūciari ñ potuit.
vt.l.ſi vnꝰ.ff. illō nulla.Ş.e.neq; ītelligunt
ꝑtes de tali nullitate ſenſiſſe.vt.Ş.e.l. treſ
frēs.cū ſiꝛib ibi allatis. ¶ Joē ſi cauſareꝫ
a iuriſdictiōis defectu.vt ī cle.i.de ſequeſt
poſſ.ꝛ fruct.in gl ibi poſita q̄ ſingulariſ.eſt
Joē ſi cauſareꝫ ab exꝑſſo iuris erroꝛe nec
ſpecialiꝫ ꝑtes agere pōt vt ea q̄ꝰius re/
ſtitit vllum ꝓducāt effectū.vt.C.de ofeſſ.
l.vnica.ī gl.ꝛ de auro ꝛ ar.leg.l.ornamen
toꝝ ff. ꝛ.C.de iu calū.l.ij.ff.qò obſuari.in
gl.magna. Rō qz legiſlatoꝛ nouū q̄ eſt hō
ℌ nec ſūmꝰdeꝰ pōt ī eē ꝓducere ſimplex vt
l.vbi repugnātia.de re.iurꝫ. Si āt cauſare
tur a ſolo ſolēnitatis iurꝫ.ciuilis defectu.
tūc nō poterit dici nulla,obſtāte pacto.
Eſi dicaꝫ nō pōt renūciari legi ſolēnita/
tem ĩducēti eo q̄ ītroducta ē p̄ncipaliꝫ in
fauorē publicū.ꝛ iō eiꝰ forma pacto p̄ua/
toꝝ ſi tolliꝫ vt.l.i.ff.de te.ꝛ.Ş.e.ius publi
cum.et.l.pactū inꝫ heredez.ff. e.qz ꝺcedo ℌ
vt vi renūciatōnis vel pacti diſpoſitio ſit
valida.nō obſtāte q̄ ſi ſit ꝑuara ſolēnitaſ
ſm qò nō poſſit nullitas allegari.non vi
deo quid repugnet.exquo ptibus ſic pla
cuit.vnde multociēs ē nullꝰ et nō pōt al/
legari nullꝰ.vt.l.ſi creditoribꝰ C.de ſeruo
cōi manumiſſo. Jmputet eniz ſibi qui ſic
pactus eſt.nec audiri debet volēs venire
otra pactū vt.l.poſt mortē.Ş.de adopt.et
Ş.eo.l.i. ¶ Alterius quero quia hic dici
tur iudicē appellatiōis ſententiaz exequi
ſm intellectū an hoc indiſtincte ſit verꝫ.qz
appellatione pēdente ad ipm ꝑtineat ſnīe

execucio.dic ꝙ aut ꝑma ſnia é lapſu fatalíū ofirmata vel pacto litigantiū tacito ℓ expſſo.ꝛ tūc execucio ꝓtinet ad ꝑmū iudicem.vt.l.fi.§.pe.C.de tẽpo.ap. Fingit eiz tūc nō appellatū.liz Bul.Ray.ꝛ Ja.bu.ꝺ/tra.cū ofirmata é pacto litigantiuz.ꝛ nō. bene.vt.ſ.dixi. Fallit ſi iudex appellatōiſ eẽt delegat⁹ tẽ ei ipe exequereť.ñ vt iudex appellatiōis ꝫ vt delegās.vt hic fm lectu gl.ꝛ bene.qđ intelligo vex qñ delegatus eẽt talis.qui nō poſſit ſniaz ſuã exequi.ꝛ intelligo hāc glo.aſs licet delegat⁹ poſſet exequi tandē.et exequi poterit delegatuſ cū ex ſua ſnia actio oriať.et illa ſit que execucioni manveť.vt ħ.§.ꝛ dicto.§.vltimo ¶ Qñ aūt delegat⁹ poſſit exequi ꝺ. dicā i prima qōe.ꝛ erit ordo executōis ꝛ practica iudicial qz victoria habita opaebit coram iudice a quo.et petet ſuã ſniaz execucioni mandari.adiecta cā.qz appellatio interiecta eſt deſerta lapſu fataliū. aut pco appellanti.tacito vel exp̄ſſo ꝛ appellat⁹ q/dem ꝺtradicit ꝗquid pōt cur nō mandetur execucioni.liquida deſertatiōe ꝛ elapſo termino ſtatuto ad ꝺtradicendū iudex p̄m⁹ ad execucionē ꝓcedit vt dicta.l.ſi contra maiorē.C.de ap.ꝛ de tẽpo.ap.l.ſi.§.pe ħ.ꝫ ſi.ꝛ eo.ti.l.ij.§.ꝙ ſi arbitro.et auc.ei q.ꝛ nō.C.de appel.l.eos.in p̄n.gl.magne.et .l.qm̃.e.ti.ibi mox debitū exigeť. Si aūt iudex appellatiōis in cā p̄nūciat nō ex cauſa deſertionis.puta ex iuſticia vel iniuſticia appellati.ꝛ ħ caſu ofidera ꝙ ſi p̄ma ſẽtencia é abſolutoria ꝛ ſcda é ofirmatoria nō hab⁹ tractare aliter de executōe.qz vtraq; ſecū traxit executiōez. Idé ſi p̄ma fuiſſet odēnatoria.z⁹ abſolutoria.qz p̄ma cāta p ſcdaz ſniaz nō mereť executiōez.ſecūda qz abſolutoria é.alia executiōe non eget. Idé ſi p̄ma ſnia fuiſſet abſolutoria ꝛ ſcda odēnatoria nō exequiť iudex p̄m⁹ qui hoc nō iudicauit imo eẽt executor cōtra p̄nūciationē ſuam qđ eſt ridiculū. In iſtis ergo trib⁹ caſib⁹ indubitatū é. ꝙ execucio nō ſpectat ad p̄mū iudicē. ¶ Quarta cā é cū p̄ma ſnia é odemnatoria.ſcda é ofirmatoria p̄me.ꝛ in hoc ſunt opi.varie an execucio ꝓtineat ad p̄mū an ad iudicē appellatiōis.an ad vtrumq;. Bar.ħ articulum nō decidit.ꝫ q̄ſundā opi.recitauit in dicta.l.admo.in.q.p̄dicta.nā dixit ꝙ p̄m⁹ exequiť de offi.dele.c.inſinuāte.in fi. et.c. paſtoralis.§.pe. Idē Archi.de ap. Rōna

li.vi.tñ Jo.an.ꝛ Imo.ibi dicūt op.ꝙ imo ſcdus exeq̄ť.movenť p auc̃. Si q̄s litigā/tium.C.de cpi.audi.ꝛ qz priozis iuriſdi/ctio é revocata vt dicto.§.pe.ꝛ de Rꝓtis. c.cerex. Si eni ſcdus infringet ſniaz p̄mā de cā.ab inicio ꝓcedere poſſet.iudex ſcds C.de re.credi.generaliter.§.etſi iudex.ij.q. vi.c. Itē eẽ quox de iureiurl.c.ex lr̄is.ad trebell.ſi q̄s pōze.et qz ex p̄ma ſnia datur actio in factū.vt dicta.l.furti.ꝛ.l.eos.i p̄n et.l.cirographis.vñ prim⁹ iudex exeq̄ nō pōt.illō qđ eſt additū cuz ſup illo non iudicauit.ꝛ hāc ꝓtē tenẽt gloſatozes iure ciuilis.in dicta.l.furti.ꝛ.l.eos.in fi.glo.magne.hoc etiā tenet Ja.bu.ꝛ bar. ¶ Tercia fuit opi.alioꝝ qui dixerūt in dicto.§.pe.ꝙ nō refert q̄s exequiť et ſic tenẽt ꝙ pōt fieri p vtrūq;. ¶ Quarta fuit opi.hoſti.i ſūma de ap.§.ſi quis ſit effectus. ꝙ p̄m⁹ exequiť ſi é delegat⁹ principis. Si é delegat⁹ ordinarij.tūc exequiť ordinari⁹. Specu. aūt in ti.de execu.ſen.§.nūc dicēdū.ꝛ. ſed pone.recitat opi.p̄dictaſ nulli aūt fuit ausus inherere.demū ipe hoſti.in dicto.§.pe concludendo decidit ꝙ vbi p̄cia ſnia ſimplr̄ ofirmat.ſine vlla correctiōe ꝙ p̄m⁹ exeq̄ť ſive p̄m⁹ fuerit ordinari⁹ ſive delegat⁹ q̄ de iure poſſit exequi.et hāc ꝓtē ibi tenuit Joan.in addi.ſpecu.in dicto ꝛ.ħ pōe.fundat ſe Jo.an.in equitate.cū ſit certuz ꝙ nulla appellatiōe interiecta qui p̄nunciauit.exequereť.ergo eodē mō cū eſt appellatuz et ſua ſnia p appellatiōis iudicē ofirmata. qui p̄nunciauit bene iudicatū.ꝛ male appellatū.C.ū enī executio p ſolā appellatiōnē fuerit impevita.equū eſt vt appellatiōe finita ad eū iuriſdictio et executio reuertatur.et ħ fort⁹ in crīali ꝓcedit qñ iudex a q̄ erat talis.ꝙ habebat ius remiſſionis petēde.in corpe vt nulli iudi.§.ſi quis ꝛo ꝓhenſoꝝ.de re iudi.c.paſtoralis.in clem̃ ꝛ.ħ qđ ſi punitio. Iſta qō é mihi valđ dubia.nec ſcio quid dicā.qz opi.p̄dce me poſuerūt in tẽbris et ceſaria deciſiōe ħ opus eẽt. Finalit̄ ſm vr̄.ꝙ ſi appellatū ſit ab inđ locutoria.illa é ofirmata.qz oīs iuriſdictō reuertit ad p̄m iudicē.qz p̄⁹ iudex executioni mādabit qz ſcds iudex fūct⁹ é officio ſuo.et iudex p̄⁹ ſi ordinari⁹ erat remāſit ſecūd⁹.i illa et i alijs l̄ſaltē i illa.ꝺ ap.C.cū i eccl̄ia.ꝺ mr̄i⁹ otracto otra ītdēz eccl̄ie.c. i.ij.q.notū.ꝛ fuit obtēm ꝺ fco i curia rōna vt refert ſpecu.i ti.ꝺ ap.§. nē dicēm ꝛ.ꝙ ſi

appellat ab interlocutoria. Si autē appellat a diffinitiua. tūc in eo qđ pl⁹ otinet fa q̄ ꝑma. nulla dubitatio ē. ꝙ oz fieri executio ꝓ iudicē appellatiōis. nō ꝓ ꝑmū. idem si scđa snīa fuit otraria ꝑme. nō enī ꝓiudex ꝑm⁹ snīaz exeq̄ supeo qđ nō ꝓnūciauit. vt. S. dictū ē. ⁊ hīs vnob⁹ calib⁹ ꝓcedis opi. Inno. Jo. Ray. in dicto ℋ pe. ¶ Si aūt solū est confirmatoria ꝑme tūc si dicim⁹ solū ex scđa actiōez oriri vera est opi. dicentium ꝙ solus iudex appellatiōis exequit qz de executione sue snīe certat. nō de executōe ꝑme. ⁊ ꝙ istoꝝ opi. sit vera ꝓbat in. l. eos. ff. ꝑn. ꝓdicta. vbi dicit p⁹ puocationē a diffinitiua nullū posse hīre regressū ad iudicē a q̄. ergo coꝝ eo peti nō poterit executio sue snīe. neq̄ iudex appellatiōis. ꝓ ℋ dicta. l. furti. vbi snīa confirmata condemnat⁹ infamat tpe scđe snīe. ⁊ nō retro. ergo ꝑma nō hz effectū. et ex ea nō agit nec ei⁹ petit exe cutio. ℏ etiā ꝓbat i dicta. l. i. in fi. ff. ad tcul. vbi p appellationē pnūciatū extinguitur ergo nūq̄ vires reassumit. ℏ ex scđa snīa agi oz. etsi ex ea ei⁹ executio fieri debz per iudicē q̄ confirmat snīaz. nō p eū q̄ tulit

Quid dice⁹ dubito fortit i pōcis. tū ꝓter opi. dictas. tū etiā ꝓpt rōes supius alle. ⁊ vehemēti⁹ ad dubitandū me inducit. q̄a nescio diuerare cām ḡre gl. ⁊ alij nīsi ꝓpter mori fuerūt ad dicendū ꝙ ex snīa confirmata nō agit. Cū ei confirmādi ⁊ infirmādi potestas ad iudicē appellatiōis spectet. vt. l. eos. ⁊ l. cirographis. in fi. tā ex cōfirmata q̄ ex confirmāte videt agi posse. ⁊ exq̄ iudicis iudicātis ordinata fit intentio ad confirmationē ꝑme snīe. q̄ frōte dicere possum⁹ eā infirmatā. qđ necessario dicim⁹ si ex prima negam⁹ oriri actiōez. ⁊ ad⁹ agentiū ff operant otra ꝓpositū liz qñq̄ opent ꝓter. vt ff. de mo. l. si is q̄ ℋ si libero. ⁊ ℋ. si cer. pe. l. nō dis. nec ob. l. si q̄s poz ℋ. ad trebell. vbi agit solū ex confirmante. qz ibi loq̄t in actu cōfirmatorio ꝑmi q̄ nō poterat stare statē scđo. cū nēo pagan⁹. possit cū duob⁹ testamētis decedere. ⁊ iō optet necessario agi ex scđo. cū vtrq̄ valere sit impossibile. ℏ valere snīaz ꝑmo latā. et etiā scđaz nō ē impossibile dicerato ꝙ ferūt ex diuersis instantiis. licz sec⁹ eēt sine instātia ⁊ p dis esset nulla vt. l. i. C. qñ ꝓuo. nō est ne. coniūcta gl. l. si a te. ℋ. i. C. de excep. rei iudi. ⁊ gl. l. fi C. de vf. rei iudi. ¶ Et iō in ℏ pūcto audeo attentare. saluare oēs opi. ⁊ cōcludere ꝙ inter dū iudex ꝑm⁹ a cui⁹ snīa ē appellatum nō pōt illā exeq̄. nō ꝓpter defectū iurisdictiōis ℏ ꝓpter defectū ptātis factū merum cōcernētis vt qz nō hz familiā. sicut sunt ipsi doctores legū. rectores vniuersitatū. ⁊ his silēs. ⁊ tūc si ab eoꝝ snījs appellat. q̄tūcunq̄ snīa iudicis appellatiōis sit solū cōfirmatoria ꝑme. tñ iudex appellationis exequit. sic intelligit auc. si q̄s litigātiū. ⁊ i corpe vī sumit. sic itelligo opi. Inno. ⁊ sequatiū dicentiū solū z^m iudicem exeq̄ per iura supius allegata. Si aūt iudex ꝑm⁹ habet potentiā exequēdi. taz de iure. q̄ de facto. tūc si iudex appellatōis si cōfirmat. ℏ solū inducit de nouo. puta q̄a titiū cōdemnatū ad centū. ⁊ appellante ꝺ nouo cōdemnat ad eadē nouis ꝓbatiōibus motus. ⁊ idē qz sue intētionis nō fuit cōfirmare ℏ inducere de nouo. ⁊ ex cā ꝺ nouo supueniēte. ex q̄ nō cōdēnauit ꝑm⁹ vñ ad ipm nō spectat executio. ⁊ ℋ etiā casu itelligo verā esse opi. tenentiuz ꝙ agat ex scđa snīa. ⁊ solus iudex appellatiōis exequat eandē. Si aūt iudex appellatiōis solū cōfirmat. nihil autē de nouo voluit inducere. nec potuit. vt qz ex eisdē actis ꝑmam snīaz cōfirmauit. tūc qz intētionis sue fuit insufflare spiritū vite in snīaz iaz extinctā. ex illa sola aget ⁊ non ex sua qz sue intētionis nō extitit. alīs extitit. sic itelligo opi. dicentiū ꝙ solum petet executio snīe ꝑme ⁊ aget solum ex prima. ¶ Si aūt iudex appellationis intendit confirmare ⁊ etiā de nouo inducere. puta qz ꝑmā sententiā cōfirmauit. tūc oritꝝ actio de vtraq̄ ⁊ ex vtraq̄ agi pōt. iō tē ad vtrūq̄ ptinz executio. ad ꝑm^m ex capite cōfirmatōis. ad z^m ex capite noue cōdemnationis. ⁊ hoc casu vera sit opi. dicentiū executionez ad vtrumq̄ spectare. ⁊ sic salua sit oīm opi. ꝓpter doctoꝝ. et sic volo nouiter dixisse. vt viā aperiam alijs ſbtili⁹ meditandi. ¶ Et ex ꝓdictis apparet conclusuz an agat ex confirmante. an ex confirmata. qz qñq̄ agit ex vtraq̄. et tunc vtrq̄ iudex exequit. s. qñ iudex appellationis cōfirmauit anteq̄. ⁊ cōdemnauit de nouo. qñq̄ ex vltia tm̄ tūc exequit. s. qñ solū nouiter cōdemnauit ex cā supueniēte de nouo. qñq̄ agit solū ex confirmata. et tūc ꝑm⁹ tm̄ exequit qñ solum ex actis veterib⁹ confirmauit ꝑmaz. de nouo. aut nullaten⁹ condēnauit. et ℏ ſbtilia sunt q̄ tu scholaris bononiēſ nūq̄ audi

uisti. vnuſq̃ſq̃ ãt ꝑmedietẽ. ñ vera ſunt. et ad ꝓba ſac̃ qđ ꝑ elegãtia ẏba dix̃t Ja. bu in. l. ex reb⁹. C. de dona. int̃ vi. ꝛ vx. vbi di ſtinguit an agat̃ ex actu cõfirmato an ex ofirmãte. ¶ Sume igit̃ circa dictũ paſſus ocluſiones ſubſcriptas. ꝑma ẽ ꝙ iterlocu toria ofirmata ꝑ iudicẽ appellatõis man dat̃ executioni ꝑ ꝑmũ iudicẽ. ¶ Scda eſt ꝙ diffinitiua lata in cã appellatiõis. cõti/ nẽs idẽ qđ ꝑma. ex nouit̃ actitatis. mãda tur executioni ꝑ iudicẽ appellationis.
Tercia ẽ ꝙ diffinitiua lata in cã appellati onis ofirmatoria ꝑme ex actl. veterib⁹. mã dat̃ executioni ꝑ ꝑm. ¶ Quarta ꝙ ẽ diffi/ nitiua lata i cã appellatiõis ꝑ quã ꝑma ofirmat̃. ac etiã de nouo re⁹ odẽnat̃ man/ dat̃ executioni ꝑ vtrũq̃. ſ. ꝑma ꝑ ꝑmũ. ſe/ cũda ꝑ ſcdz. ¶ Quita ꝛ vltia ocluſio ẽ ꝙ vbi iudex ꝑm⁹ de facto nõ põt exequi ſem per iudex appellatõis exequit̃ vt dca auc̃ ſi ꝗs litigãtiũ. ¶ Subſequẽter quero an iudex delegat⁹ exequi poſſit ſuã ſnĩaz cuz ab ea nõ extitit appellatũ. ꝟ ĩ rẽ iudicataz trãſiuit. ſup hoc inuenio plures opi. cano niſtaz ꝑma fuit Jan. q̃ dixit ꝙ nõ niſi ſit delegat⁹ ꝓncipis aut pape. ꝛ hec opi. ofir matur ꝑ gl. iur. ciuilis ĩ. l. a diuo pio. ff. ſẽ tenciã ff. đ re iudi ꝛ. l. ꝓperãdũ. ff. ſi naũt re⁹ C. de iudi. ꝛ ff. ¶ Executio eni ẽ de mixto impio vt. l. iubere cauẽ. qđ delegat⁹ ñ hz. vt. l. ognitionis. ff. vt bonoꝝ. ſ. de offi. ei⁹ cui mã. eſt iur. dic. ¶ Scda fuit Jo. đ deo ꝛ Bar brixi. q̃ tenuerũt oppõitũ ꝙ imo eẽ delegat⁹ exequit̃. ¶ Tercia fuit Jnno. ĩ. c cũ ab eccleſiaꝝ. de offi. ordi. q̃ dixit ꝙ dele gatus põt exequi ꝑ iuriſdictiõez quã hz. ꝛ addit ꝙ mittere põt ĩ poſſeſſionẽ. et ꝑ⁹ ꝛ z⁹ decreto ꝑ executiõe ſnie. vt in. c. dilecto đ ap. ¶ Quarta fuit opi. alioꝝ ꝙ delega tus nõ exequit̃ nec ĩmittit. ꝟ de ĩmittẽdo ꝓnũciat. vt nõ. in ſpecu. de ꝑmo ꝛ z⁹ decre to. ff. reſtat. et. ff. nũc videam⁹. ¶ Quinta fuit opi. Specu. ꝙ ꝑt exequi ſi ſibi executõ ẽ demãdata. vt ĩpe nõ. in ti. de execu. ſen. ff. nũc dicẽdũ in ꝑn. vſq̃ ad ẏ. q̃đ ſi delegat⁹ ab ordinario nõ exequit̃. tu dic ꝙ nõ exe/ quit̃ etiã ſi ſit ſibi executõ demãdata. qz q̃ mixti impij ſũt nõ delegant̃. ꝛ intellige de executiõe facti. ꝟ exequi ꝑt de iure mulctã do ꝛ excõicando. iuriſdictiõez denegãdo. ꝛ filia ẽm Jnno. ꝛ bar. ĩ dicta. l. a diuo pio ĩ ꝑn. ĩ vltia qõe. ꝟ de iure canonico ſic. qz couẽ iure delegat̃ oĩs cã. ex̃ de raptoꝛi

c. ĩ archiepiſcopatu. delegat⁹ ẏo a ꝓncipe aut ad vniuerſitatẽ cãꝝ. bñ exeq̃t. vt nõ. ĩ d. ff. ſnĩaz et de offi. del. qm̃ abbas. ꝛ eo. ti. ex lr̃is. ꝛ c. ſignificaſti. ꝛ c. ſe. ꝛ c. q̃rẽti. ꝛ c ĩ. de do. ꝛ dtu. Eth delegat⁹ omiſit totalit̃ vices. ita ꝙ apd eũ nihil r̃mãſit. ipemet ñ obſtãte dca omiſſiõi ſ forma potẽit exeq̃. ſi ordinari⁹ ñ vult. ꝟ Jo. de deo. qđ tz ſpec. ĩ d. ff. nẽ dom. ẏ. q̃đ ſi delegat⁹ ꝛ id ibi tz Jo an. ĩ addi. ¶ Itrẽde tñ qz lz ordinari⁹ ma nu militari poſſit ſuã ſnĩaz exeq̃. vt ĩ. d rei vẽ. q̃ reſtituẽ. tñ mer⁹ executoꝛ eẽ pape vel ꝓncipis. b ñ ꝑt. vt nõ. Jnn. ꝛ Jo. an. d ꝓuit c. cũ oli. ĩ ẏ. ꝑ portariũ. ꝛ ita iã de fco obti nui. ¶ Taueãt igit̃ executoꝛes lr̃aꝝ appli/ caꝝ vt ñ exequãt illas mãu militãi violẽ tiã iferẽ⁹ qz ñ põt ñ eis ꝓãlit̃ fit iiũctũ. vl̃ ſnĩa ſit lata ꝛa põtẽ. ꝛ ibidẽ nõt. Execu toꝛ ãt ñ mer⁹ vt delegat⁹ pape l ꝓncipis q̃ iuriſdictiõez hz. bñ põt exeq̃ mãu militari. ꝛ b tz gl. ĩ. l. pe. ff. ne vis fiat ei. ĩ ẏbo ptãtis An ãt delegat⁹ q̃ tulit ſnĩaz ff. tmi⁹ ĩ omiſſi one ꝓfixũ. poſſit eã exq̃ p⁹tminũ. dic vt nõ Jo. an. đ offi. del. c. de cãſi ĩ. i. q. Et an dele gat⁹ ſclaris q̃ tulit ſnĩaz ꝛa laicũ. poſſit eã exeq̃ ꝛa ipz fẽz clericũ. dic vt nõ. Jo. an. ĩ. c. i. ex̃ de obli. ad rõcinia. i nouella.
Sz b q̃rit̃ an ſnĩaz iudicl. delegati a ꝓnci/ pe. ordinari⁹ exeq̃ teneat̃. ñ ſcit eã iiquã. ã nullã. ꝛ matie cũ ẽ lata in cã crĩali. dic vt nõ. Jnn. ĩ d. c. paſtoꝛal. ff. i. đ offi. del. et ſpe ĩ d. ff. nẽ dom. ẏ. b ãt certũ. q̃s ãt mãdabit executiõi ſnĩaz mgr̃i l rectoꝛ. vniuerſitat. ſcolariũ. ã vni⁹ camerarij alicui⁹ artiſ. dic ꝙ ordĩarij⁹ loci. vt nõ. ĩ. d. ff. nẽ dom. ẏ. q̃đ đ ſnĩa doct. ꝟ Jo. an. ibi ĩ addit. q̃ refert ꝙ q̃dã doctoꝛ tz ꝙ doctoꝛ q̃ ſnĩauit ꝛa ſco/ larẽ exeq̃ põt ſnĩaz ĩ bõis q̃ hz ſcolaris ĩ lo co etſi ſufficiẽtia ñ ſũt ad ei⁹ req̃ſitõez. ille exeq̃t ĩ cui⁹ tritoꝛio bõ ſũt ſita ar. l. pe. C. đ arbi. et. l. cũ vn⁹. ff. ſi. de bo. auc. iudi. poſ. ꝛ. d. l. a diuo pio. et ibi bar. tãgit. vbi die ꝙ exeq̃ põt ꝙ ſe denegã⁹ iuriſdictiõez. ꝑuã⁹ eũ ab vniuerſitate. et ꝟ eſt vex̃ ſine du⁹. qz et delegat⁹ ꝟ põt vt. ff. dixi. An ſnĩaz aũt vni⁹ iudicis ali⁹ exeq̃ poſſit ñ ẽ dubiũ ꝙ alter ad ei⁹ req̃ſitiõez tenet exeq̃ vt dicta. l. a di/ uo pio. et ibi plẽ ꝑ bar. et de fo. ope. poſtu laſti. ¶ Itẽ circa põca q̃ro ſi ordinar⁹ loci culit ſnĩaz quã ꝗs petit executiõi mãdãi ĩ foro r̃i l foro cõi. vt ĩ rõna curia. an poſ ſit abb̃ lr̃is iudicl q̃ iudicat̃ exeq̃ ĩ hac qõe fuer̃t opi. finalit̃ ſpec. ĩ d. ff. ẏ. ꝟ põe. iudex

pusinus. dicit q aut executio petit officō iudicis. ⁊ nō pōt fieri. aut agit actione in factū vel iudicati ⁊tra damnatū tanq̄ ⁊/tra obligatū ex sñia ⁊ ꝟ fieri pōt nec ē re/latio necessaria dic vt ibi. qđ tz Bar. in d. ff. sñiaz. in ij. q. Cy. tāgit in. l. vnica. C. de ofess. in xi. q. ¶ Vltio etiā scias cē hūc articulū q tā ordinarij q̄z delegati qui ⁊ facto nō pñt exequi vocare pñt brachiuz seculare. vt ipsimet q̄ iudicarūt. cuz dicto brachio exequāt siue sint laici siue clerici vt plene nō. spe. in ti. de iudi. dele. ff. sequi tur ⁊. ß nūquid. ⁊ idē tenet in dcō. ff. nunc dicendū. ⁊. pe. idē bar. in. l. a diuo. ff. sñiaz in qōne que incipit quero. pone q re⁹. etiā iudex qui tulit nō vult scribere. pōt cōpel li p supiorē vt scribat. ī corpe vt dixi. iu/di. ff. i. ⁊ pōt oueniri actiōe in factū ad inf/esse vt in. l. si iudex. ff. de var. cogni. qđ tenz bar. in dicto. ff. sñiam. in qōe que incipit. ß q̄ro quid si iudex. ¶ Subsequēter si duo in castro haberēt imperiū. ⁊ q̄libet insoli/dum. an pro executōne fienda ⁊tra famo sos latrones inuito ⁊socio vn⁹ ad quem solū spectat executio possit furcas erigere Iſta qō fuit de facto ⁊ terminatū q sic. p. l. si ita. ff. i. ff. de usu. ⁊ habi. facit. ff. de test. tu. l. idem fiet. ⁊ de lib. exhi. l. iij. ff. pe. ⁊ de aq̄ q̄ti. ⁊ est. l. pe. de re iudi. c. sborta. extra de cap. mona. c. ij. ad finē. ⁊ ꝟ tenet Jo. an. in ti. de execu. sen. in Rica. ī addit. Et addit q si volens erigere furcas. nō ꝟ ibi solū ꝓtiū. aut aptū ad erectionē furcaꝝ. hūc locū aptū pōt cogi ad vendendū cū in ꝟ publica ⁊setur vtilitas. ff. ne qđ in lo. pu. l. i. ff. sunt qui putāt. ⁊ de relig. Si quis se pulcꝝ. ⁊ ad sill. l. lege cornelia. quēadmo. fui. pro ꝑmio lib. acci. l. ij. ⁊ de usuf. l. si pē dentes. ff. si q̄s in cloacarij. qđ est nō. ¶ Et circa hūc articuluz q̄ sunt duo iudices eiusdē territorij. an sñiaz latā p vnū. ali⁹ possit exequi Cōclude q si sunt eiusdē ter ritorij. ⁊ eiusdē tribunalis. q pōt fieri ex/ecutio sine lris p aliū qui ī tribunali suc/cessit qz habeť loco ꝑmi. ff. de iudi. l. mor/tuo. ⁊ l. ꝓponebať. Ez si vn⁹ non successit alteri. ß ambo ꝑsunt pariť tribunali. ⁊ cū pari ptāte. ⁊ vn⁹ nō intromittit se de ince ptis p aliū. vt. l. i. ff. de offi. cōsul. ß si sunt eiusdē territorij. ß diuersoꝝ tribunaliū. et ꝟ fit parē ptāte vt ptās ⁊ capitane⁹ pusi/nus vel Florētinus tūc ille ali⁹ pōt exeq̄ si executio sñiaꝝ est sibi attributa de usue tudine vel de iure vt d. ff. sñiaz. ⁊ ī ff. ff. Ez si nō est spāliť attributa. tūc nō ꝑt exequi sine lris. ex mero officio vt d. ff. sñiaz. ⁊. l. p peranū. ff. finaūt re⁹. ⁊. l. cū vn⁹. i fi. de bo auc. iudi. pos. p Cy. in. l. vna. C. de ofess. in x. q. Ez si petereť executio in actiōe ī factū nō req̄rūť lre. nā talis executio peti pōt ī q̄cūq̄ loco re⁹ sortiať foꝝ. exq̄ iure actiōis petiť cū actio psonalis possit in q̄libet lo/co idoneo intentari sine ipetratiōe aliq̄ris lraꝝ. vt de pscrip. lon. tēp. l. fi. in fi. Et hec ⁊ba sūt. q̄ ī pñtē sñia lata ē. Si āt lata eēt ī abñtē ī cā criali q exbānit⁹ forās stat tē executio ⁊tra illū etiā p aliū iudicē fiēi pōt ꝓpter fauorē publice vindicte ar⁹. l. i. ⁊. ij. C. q̄s li. se. siue iu. vin. q̄nimo etiā in cīta/te ofeverata. possit executio tlis fieri. tāq̄ ⁊tra hostē ipi⁹. vt. ff. de capti. l. nō dubito p ꝟ optīe. ff. de ficca. l. iij. ff. trāsfugas. vbi trāsfuge pñt occidi vbicūq̄. p ꝟ. C. de ser ui. fugi. l. si fugitiui. ⁊ ita obꝟuat gñal' cō suetudo mūdi. in pcevenţi mēbro. q̄s sūt duo officiales eiusdez territorij q̄ ē optia legū interpres. ⁊ ꝟ tz bar. in d. ff. sñiaz. in f⁰ z⁰ ꝟ⁰ q̄stl. ¶ Ez circa p̄dicta q̄rit īcidē ter q̄s sñiaz arbit exequet. dic q quilibet iudex rei. vt. l. cū antea. ff. i C. de arbi. nec req̄rūť lre arbit. rō ē qz nullā iurisdictōez ꝟ ß solā notionē. ⁊ qz nullā ꝟ potētiam exequēdi. vt. l. ait ꝓtor. ff. i. ff. de re iudi. ⁊ qz executio petiť p actiōez ī fēz vel ꝺictōez ex lege. vl p actōez vtilē ī rē. put fēi q̄litaſ postulauerit. vt. l. ne in arbitri. C. de arbi. nō āt petiť offō iudicis. ⁊ iō corā q̄cūq̄ iu/dice peti pōt vt d. l. fi. C. de pscrip. lō. tēpo. Eadē rōe ⁊ instra guarētigie. et ita obser uať. ß tz bar. in d. ff. sñiaz ī vltia. q. ¶ De inde q̄ro si debitor ī pecūia ꝺemnať. an possit cogi pcise ad eā soluēdā. vl q sic. in d. l. vbi āt. ff. fi. ff. ⁊ ⁊. ob. ⁊ qz cōitori inuito solui ñ pōt aliō p alio vt. l. ij. ff. i. si cer. pe. et ista fuit opi. q̄ꝟdā. Pz Dui. de suza. dic q si pecuniā ꝟ pōt apelli. si ñ ꝟ nō apellit. ß fi et executio ī bōis ⁊bitor. et pciosiora ē/ditori ī solutū assignabūť. ꝟ formā auc. ꝟ ñ. C. de sol. et ita ipe tenuit ī Rica. ⁊ ex cep. q̄ ipediūt executōez sñie. et huic opi. satis ānuit ī ti. de execu. sen. ff. seq̄ť. ⁊. si āt pl̄ōli. et addit q si ex forma statuti ñ au/ditť volēs cedē bōis sic ē in citate pistorij. put refert Cy. ī d. auc. ꝟ nisi. q nihilomi⁹ poterit dānat⁹ ipetrare vt creditori satis/fiat. p⁰ in mobilib⁹ ñ q̄ sūt. z⁰ ī imobilib⁹ ꝟ formā dce auc. qz gñalia ⁊ba statuti aut pacti p qđ renūcieť cessioni bonoꝝ ñ

rollūt bñficiū ſpāle illi⁹ auē illi⁹ mētiōe ñ facta vt ff. de leg. i. l. vxorē. ℌ. felicissimo. ⁊ ꝺ ℟. ob. l. doli clausula. ⁊ de leg. iij. l. ſi q̄s. in pn. testi. nec ob. ℂ. de his q̄ ad ec. fu. l. pre/ senti. ℌ. cū aūt. aut īmobilia mobilib⁹ post ponūt. qz ibi nō pōerat. ¶ Movit etiaz ibi ꝓ Alberi. tenuit dictū statutū denegans cessionē bonoꝝ tenere. liz durissimū sit vt. l. i. ff. q. et a quib⁹. ⁊ maxie rectores locorū q̄ iurāt fuare statuta. ℞ an valeat pactuz p qꝺ renūciet cessiōi. aut bñficio dē auē dic vt nō. ℂ y. ī. l. i. ℂ. de cessio. bonoꝝ. ¶ Deinde q̄ro circa pdicta. q̄ꝺ ſi ſnīa lata ē otra ciuitatē vel castrū villā vel vniuersi tatē ī q̄ fiet executio. dic ī bonis q̄ sūt vni uersitatis q̄ ad dñiuz ⁊ possessionē vt sūt dom⁹ molēdina. nemora. et silua. vt. l. i. ℌ. q̄ busff. qꝺ c⁹ q̄ vni. no. ⁊ ibi ꝓ vbertū de bo bio. allegat. l. ſi loc⁹ in fi. quē admo. seruí. amit. eī de sta. mo. ea q̄. ℟. illoꝝ. etſi bona ℞ nō hñt. cogent ponere colectā iter se. q̄ qñq̄ īponit p capita. qñq̄ p fumātes. qñ q̄ per libzā ℔z q̄ onus pmū vniuersitatē respiciebat ſm Jnno. de sen. excō. c. graue Bar. in. l. iiij. de re iudi. dic vt ibi per euz. nō aūt fiet missio in bonis pertinētib⁹ ad vniuersitatē q̄ ad vsū tm̄ vt vijs theatris et siluis⁹. qz cū eoꝝ nō habeam⁹ dñiuz nec possessionē qꝺ apparet qz oīa īposita in di ctis locis sūt admouēda. vt. l. ff. ꝺ via pu. ff. ñ pōt ī eis deliberari pmū et z^m decre^m q̄ inīponunt ad finē vt immissus efficiat dñs silit nec fiet missio in bōis singulorū vt. l. in tm̄. ℌ. vniuersitatis. ℂ. de re. diui. et. l. ℞ ſi lege. ℌ. q̄ manumittit ⁊ deīn ius vo can. Et ℞ oīa tz Jo. an. in dicto. ff. seq̄t. ver q̄ꝺ ſi vniuersitas. ⁊ ℞ in ciuili. Jn crīnali aūt vbi īponit pena capitalis. q̄lit fiat in vniuersitate executio. dic vt nō. Jnno. in dicto. c. graue. ¶ Deinde q̄ro circa pdcā ſi mat pupilli admīstrabat vt tutrix ℞ nō erat. qz data ī minus solēni volūtate. nec īuentariū fecēat. nec velleiano renūciaue rat ⁊ obtulit se defensiōi pupilli ⁊ tandez pupillo dānato cū otra cū executio pete/ ret pnūciatū fuit. vt debuit ſnīaz fore nt Iam. vt. l. ſi tutor. ℂ. ī q̄. cā. in ite. resti. non ē ne. et. ℂ. de tuto. qui sat. nō de. per totū. an illi⁹ ſnīe possit peti executio otra mgr̄z Albert⁹ galeoti. disputauit hāc qōez ⁊ te nuit ꝙ nō. qz nō fuit in dolo liz errauerit in iure. vt. l. ℞ ſi lege. ℌ. scire. de peti. heredi nec pt tutrix ffa. q̄ ad titulū quod cū falso tuto. cū veritatis pmordio adiuuet. vt ff. de leg. i. l. cū fili⁹. ℌ. heres. ⁊ ꝙ actor fuit in culpa. qz inquirere debuit ꝺ pdictis. vt ff. de fideiuſ. l. titi⁹ ⁊ seya. ¶ Jtē posito ꝙ fu isset tutrix falsa. eēt otra eā pdita actio. ex edicto qꝺ cū falso tutore. vñ ad remediuz extraordinariū ⁊ bñficiariū nō dz recurri vt. l. in cause. de mino. otra ⁊ ℞. ī dco. ℌ. se/ quit. ℟. ℞ põe lite otl. ¶ Alteri⁹ quero an ſnīa lata otra defensorē possit executioni mandari otra fideiussorē. dic ꝙ otra fide iussorē otract⁹ nō. otra fideiussorē iudica tum solui fic vt. l. fi. ℂ. de vsuris rei iudi. ⁊ ibi ꝓ Cy. ⁊ Ja. bu. in. l. duob⁹. ℌ. a fideiuſ sore ff. de iureiur. ¶ Idē specu. in dicto. ff. seq̄ tur. ℟. idē põe ad petitionē. ⁊ p Jo. an. la/ tissime de iniur. ⁊ dam. da. c. etſi pignora/ tionis vi. li. ⁊ ibi recitat sup ℞ tractatum Marti. de fa. qꝺ ē vez ſm Marti. pdēm. et Odo. in subsidiū ſi bona debitoris nō suf ficiunt p. l. fi. ℂ. de eo p quē fac. erit. ⁊ ℞ tz Jo. an. in dicto. ℟. itē pone. ¶ In fideiussorē aūt de iudicio fisti. non pōt fieri executio. qz lata diffinitiua pempta est fideiussoria obliga⁹ vt. l. grece. ff. et post litē ff. ꝺ fideicō ℒz bene fieri executio interlocutorie per quā reus ī aliquo ē damnat⁹. qz nō stetit de ℞ vide qꝺ nō. specu. in ti. de dolo ⁊ otu. ff. restat. ℟. pone. ¶ Alteri⁹ iuxta pdicta q̄ro. vxor titij mihi cōuēnata fuit ad. x. q̄ mihi debebat nec aliq̄ꝺ ex dote hz. qualit mihi ꝺsuleēt cū in dote ñ possit fieri execu tio cōstante mr̄imonio. vt. ℂ. de collat. l. dotis. etſi ostante. ma. l. i. neq̄ in alimētis vt. ℂ. ꝺ execu. rei iudi. l. stipēdia. ⁊ que res pigno. ob. pos. l. spē ff. et ꝙa vxor cū sit ī viri obsequo dz ali p virū vt. ℂ. de negl. gest. l. alimēta. et. l. qꝺ in vxorē. dic ꝙ no^n actōis de dote capieēt in cām iudicati pōt ei hec spes donari. vt. ℂ. de donat. l. spem. Jtez vendi. vt de heredi. vendi. l. nomen. vel id nomen. videtur pro eo. quod haberi pōt. et in precio fiet executio vt infra de con/ dict. furti. l. ſi seruus. ⁊ ad. l. falci. l. in quā titatem. tantum enīz res valet quāto vē/ di potest. vt. l. ij. ℌ. ſi nauis ff. ad. l. rodi. de iactu. cum omnibus suis superossibus. et scinelis et scienti eas. vt ff. de donatio. causa mortis. l. mortis causa. ⁊ ibi per Ja co. de Arē. et hic tenuit Alber. gal. extra opus suū. vt dicit Jo. andree in dicto. ℌ. ℟. quid ſi filius. in fi. facit optie ff. ad trebell. l. pria. ℌ. ſi heres. ⁊ qꝺ nō. ī dicta. l. ſi seru⁹.

Bar. aūt hic admittit q extimeť q̄tū vē
di pōt. mobilis. de imobili aliter dixi exti
mationem fieri in. l. ij. C. de rescin. ven. et
hic sic finis.

¶ Explicit repetitio facta p̄ Do. Angelū
de Parusio. de. l. rale pactū. §. qui prouo/
cauit. ff. de pactis. die p̄mo mensis febr̄ij.

In christi nomine Amē. Ad euidentiam
p̄mittendū est. q cū querit an ille qui itu
lit alicui aliqd vulnus. morte vndē post
secuta. teneat de occiso. an de vulnerato.
q̄tuor casus distinguendi sūt. Nā aut con
stat q decessit vulneratus ex vulnere. aut
stat q decessit ex supueniēti icīu. aut cō/
stat q infirmus decessit culpa sua. q̄ cu/
rari noluit. vel neglexit vel malū medicū
ad se curandū adhibuit. vt extra de eta. et
quali. ad aures. s. scienter vel p culpā rep̄
hensibilē que est ignorare qd oēs sciunt.
vel maior p̄s. aut est dubiuz ¶ p̄mo casu
teneť de occiso etiāñ de vulnerato contra
eū esset p̄cessum. et esset de vulnerato ho
natus. vt. ff. ad. l. acq̄l. ñ vulnerato seruo.
Maz mors secuta ex vulneris qualitate.
trahitur ad diē vulneris. et retro occisus
videť qui letaliť vulnerat' moriť vt. ff. ad
l. acq̄l. ita vulnerat' §. nec mirū. et. l. huic
scripture. et non de confessis. ñ is qui. ¶ Se
cūdo cāu p̄mus vulnerans punit de vul
nerato. scds de occiso. ca' ē. l. di. c. studeat.
et originaliter. ff. ad. l. acq̄l. l. itez mela. §. si
plures. ¶ Tercio cāu q̄ infirm' decessit
ex sua negligētia. q̄litas negligētie distin
gui debet. Aut ei negligēs ē. circa ſbalia
p̄rie salutis. et custodiā quā oēs itelligūt
et facere consueuerūt. et tūc sua negligētia si
bi iputeť. nō vulneratori q̄ se iſm necāe
videť nō necari vnde bona custodia req̄/
ritur p quā sepe curari solent ea que mor
talia videnť vt. ff. ad sill. l. i. in fi. fm vnaz
lect. et econtra mala guardia nō mortalia
facit eē letalia. et inducit mortem. vt nō. ff
so. ma. l. ab hostibus. §. si vir vxori. et. ff. de
edili. edicto. l. qd si nolit. §. si mancipium.
vbi est tex. nō. quo cāu lex apte determinat
percussorē de homicidio nō teneri. ff. ad. l
acq̄l. qui occidit. §. si vulnerat. nec est p se
tale qd cū alio addito est tale. ff. de aqua
q̄ti. l. i. §. quare si alia aqua. et ex pluribus
occurrentib' et se adinuicē alīnātib' resul
tat quoddā neutr̄ siue quedā tercia spēs
. ff. de iurisdom. iudi. l. impium. §. mirtū. ff. si
cer. pe. l. certi dolo. §. qm̄. in verbo diūdi
ff. de ver. obli. l. i. §. cū adiicit. ff. de lega. i.
. l. titie textoris. Si aūt infirm' non id qd
maximū sed id qd minimū est iudicio me
dicor̄ de contingentibus omisisset. nō ex
cusaret percussorē. nisi essent tot minima.
q̄ facerent vnū magnū et notabile nocu/
mentū et alterationē mortiferā. verbi gra
tia tot possunt esse gutte vini successiue bi
biti. q mortis occasionē prestant vulnera
to supra cerebr̄ licet vna sola gutta vini
non esset tanti effect'. sicut experientia do
cet. cui tanq̄ ipsi nature credere debem'.
vt dicit lux philosophie. veritatis et prin
ceps. Aristotiles in p̄hemio methaphisice
¶ Quarto cāu q̄n ē dubiū recurri debet
ad coniecturas. nam quedā iectures sunt
tendentes ad damnationē. quedā ad ab
solutionē. s. ab homicidio nō vulnerato.
¶ Prīa iectura et indiciū vehemēs q fit
mortu' ex vulnere ē breuitas tp̄is. vt nō. Coniectura
in. l. i. C. de emen. furor̄. et extra de homici ad mortem fm
dio. c. p̄sbiter̄. puta infra tres vel plures damnationē
aut paucos dies. ¶ Scda est p̄severātia
vomitus. febris. et alior̄ accidentiū p̄nosti
cantiū et significantiū mortē. nam effect'
ostendūt cām. et signa cāz q̄n demōstrant
ad oculū. vt. l. i. ff. de vē. inspi. ¶ Tercia ē
vulneris tanta latitudo vel p̄fūditas q̄
cōiter nō solet curari. q̄ loc' a cōi ac
cidentib' attendi debet vt in. c. vlti. de ho
micidio. li. vi. ¶ Quarta ē q̄litas instrūm
ti qd nō soleuit leue plagaz inferre. vt ex
de homicidio. c. significasti. ¶ Quinta ē cō
tinuus dolor infirmi. vt q̄ percussus fuerit
in neruis. vñ p̄venit spasmus et mors.
et istud tinet ſb iudicio sequēti. ¶ Sex/
ta ē p̄s corpis in q̄ ē vuln' de q̄ maior p̄s
percussor̄ mori solet. vt dicto. c. significa
sti. ¶ Econtra indicia tendētia ad absolu/
tionē sunt sex alia bona. sup corpe infirmi
ex quibus etiā ipm vulgus q̄nq̄ intelli/ Coniectura
gere pōt quodaz p̄babili et cōi sensu sui. ad absolutionē
q vulnus ex p̄ma qualitate nō erat mor
tale. nec culpa supueniēte factū ē mortale. et
sic cessat punitio de occiso. ¶ Primū sig'
et vehemēs indiciū est. q percussus decess/
sit p' longū tp̄s. ad qd nō solebant vitā
extendē vulnerati p̄cise mortaliter tex. est

nōbilis eꝛ de cle. ꝑcuſ. c. ij. ¶ Ecē m indi/
ciū ē. receſſio accidentiū maloꝝ. vt qꝛ ceſ/
ſauit febꝛis. ⁊ ꝑcuſſus. in opationib⁹ nā/
lib⁹ nō ipediebaꝫ. nec grauabaꝫ in coꝛpe
ab illa ꝑcuſſione. ita loq̄baꝫ. ⁊ ita ītellige
bat ſicut ho nō letaliꝫ ꝑcuſſus. hec ſūt q̄/
dammō ſigna īfallibilis ſpei ſalutis. ſi nō
ſic ꝓuenit noua culpa. ff. loca. l. mariꝫ⁹. de
dam. infect. l. dāni. §. ſabin⁹ cū ſi. nā ex q̄li/
tate ītellect⁹. ſenſus ⁊ motus. coꝛpis cōci
pi. i. oꝑhendi pōt. minoꝛ et maioꝛ ocuſſio
cerebꝛi. moꝛtalis ⁊ q̄ citra moꝛtē ē. hoc p/
tinet ad iudiciū medicoꝝ q̄ ⁊ q̄lia eſſe de/
beāt indicia. qꝛ cerebꝝ ē ꝓnceps oꝛganuꝫ
ſenſus ⁊ intellect⁹. ⁊ ibi maꝛie apparet vt
dicit Ariſtotiles. xi. de aīalib⁹. Jndicia āt
ſiue pro ſiue otra. certa eē dñt T. de q̄ſtio
l. milites. §. optet. ⁊ cirurgicus nō ſolū oꝛ
videre ꝫ tāgere ⁊ palpare iuxta doctrinā
artis ſue. ego ho neſcio cirurgiā. niſi q̄te⁹
vulgus diſcretuꝫ ſcit. ⁊ multe muliercule
hinc deſcēdūt. ¶ Terciū indiciū ē. nā oēs
dicūt ⁊ populare ē q ꝑcuſſus grauiꝫ i ca
pite ſi vult curari oꝛ ſtare in camera ⁊ nō
exiꝛe extra ad aerē. donec veñit ad certaꝫ
⁊ indubitatā ſaluteꝫ. ſi ergo facit coitū. vl̄
aliq̄d aliud q̄ vetat regꝫa. vel ſi bibit vi/
nū. vel vadit ad tabernā. q̄ vetat regꝫa
ſalutis. quō pōt iudicari ipm ex ꝑcuſſiōe
ſola deceſſiſſe. ſufficit poꝛro ipſi reo q̄ reꝫ
ſit dubia facto aduerſariꝫ. alias in excepti
one deberet clare ꝓbare exceptōeꝫ ſuā. T.
de iniurl. l. ſi nō ouicij. ff. de ꝓbat̄. in excep/
tione. vel ꝙa ille q̄ odēnaꝫ ex p̄ſūptiōib⁹
dānaꝫ miti⁹ ꝑm Jnn. naꝫ mꝫta certa ſunt
q̄ nos latēt in auc̄. de iudi. ꝫ eꝛā teſtis. §.
ſi. ¶ Quarta dictura ⁊ vehemēs p̄ſum/
ptio ē. q̄ ita iudicauerint medici q̄ eēt eꝛ
piculū moꝛtis. etſi depoſuerūt minuſ rite
dñt cogi vt rite deponāt. qꝛ ſum⁹ in cā in/
q̄ſitionis vbi nō nocꝝ ꝓceſſus publicacō
⁊ dñt repeti ex officō curie. in qua nō p̄ſu
miꝫ ſbornatio. vt nō. Jnno. de teſti. cū cla/
moꝛ. imo nō pñt variare. ff. de fal. l. eos. ñ
ꝑ erroꝛē dixiſſent. de q̄ erroꝛe fuiſſēt decla
rati ꝑ ſequētia accidētia infirmi. vñ huic
inquiſito nō pōt denegari q̄n medici repe
taꝫ. ꝑ curiā eni nō vī hoc peti ꝑ calūniā
cū ꝑ ſe ſupplere teneaꝫ. ⁊ debet ſtudere cir
ca veritatē. vt nō. in auc̄. de tabellio. i p̄n.
⁊ vere pōt dici q̄ adhuc nō ē liq̄dū de cā.
nō eraiatis recte medicis. qꝛ iuder q̄ ꝓce
dit ꝑ inq̄ſitōeꝫ nil oꝛ de otingētib⁹ omit/
tere etiā in fauoꝛē inquiſiti facientib⁹. vt
nō. ff. de odi. ob tur. cau. idēq̄ §. ſi tibi. ff. d
penis l. ſi nō defendaꝫ. ⁊ ita diſputando
tenuit Bar. ⁊ patꝫ. xxx. q. vlti. iudicantē.
⁊. ff. d q̄ſti. l. i. §. ſi q̄s vltro. ibi pꝛudēt q̄dē.
cē. vbi ē tex. nō. ¶ Q̄nta dictura ē. qꝛ plu
rimi ſic vulnerati bene ſe cuſtodientes. et
bñ curari conſueuerūt ⁊ euadere. cōiecture
eni ſumūt a generalibus ⁊ conſuetis nō ab
vno tantū caſu vel paucis. de re mili. non
oēs. §. a barbaris. ⁊ ſup h̄ introgādi ſūt
medici ſi ē ita q̄ taliꝫ vulnerati. ꝑ maioꝛi
ꝑte obſeruātes p̄cepta medicoꝝ. euadē co/
ſueuerūt. ⁊ quidā conſueuerūt tales liberāi
infirmi. vt. l. ſeptīo. ff. de ſta ho. l. ſemel. T.
de re. mili. li. xij. ¶ Sexta dictura ē robu/
ſta ⁊ foꝛtis nā. q̄ bñ cuſtodita. raro peꝛit.
qꝛ dura textura. difficulē ſoluiꝫ. vñ mala
cuſtodia ē vehemens argu⁹ moꝛtis. et ꝑ
hoc videꝫ q̄ dictus inquiſit⁹ reb⁹ ſic ſe ha
bētibus vti nūc ſunt. ⁊ ſm ꝓceſſum factū
pena moꝛtis puniri nō poſſit. ꝑ dictas ra
tiones ⁊. l. ſ. nōbiliter allegatas.

Et ita dico ⁊ conſulo ego Balous de pa
ruño vtriuſq̄ iurl. docto. ⁊ ad fidē me ſbſ
cripſi. ⁊ ſigillo mei noīs ſignaui.

Et ita mihi Philippo de caſſolis d regio
de iure vr̄. ⁊ ita cōſulo marie ꝑ. l. ſi ex pla/
gis. in p̄n. ibi aut dñi negligētia cē. ⁊ ꝑ. l.
q̄ accidit. §. fi. ibi negligētia aūt ꝓierit cē.
eo. ti. ex quibus cū ꝓceſſu. apꝛaret vulne/
rantē abſoluendū. et i huiꝫ⁹ rei teſtimoniū
me ſubſcripſi manu ꝓꝛia. ⁊ ſigillū meum
impꝛimi mandaui.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

1032

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Nr 210 Q°
DRUKARNIA